STACHECIAN

APA VIE

volumul 1

Căderea împărățiilor

STACHECIAN

APA VIE

(trilogie)

v o l u m u l 1

Căderea împărățiilor

www.apa-vie-carte.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
STACHECIAN
Apa vie / Stachecian. – 3 vol.
ISBN 978-606-8823-94-2
Vol. 1. : Căderea împărăţiilor. – 2017. – ISBN 978-606-8823-96-6 821.135.1

ISBN:
978-606-8823-96-6

CAPITOLUL I

Între prevestire și derută

UMBRA NOPȚII se adună tăcută în jurul ferestrelor luminate de lămpi cu ulei. Pruncii se cuibăresc mai abitir pe sub pături și nu mai există altceva pentru ei decât vocea caldă a părinților: *A fost odată ca niciodată, pe când se potcovea puricele cu 99 de oca de fier, făcea plopul pere și răchita micșunele, se luau mieii cu lupii de gât și se sărutau...* Vremurile acestea sunt ale poveștilor purtate prin viu grai, iar mai puțin ale cărților. Prin fața ochilor mici se derulează curând imagini fantastice, care îi poartă pe nesimțite în mrejele somnului adânc, neabătut, așa cum vine din încrederea copiilor în așezarea limpede și sigură a lumii, atunci când sunt feriți de știința greutăților ce-o apasă în lung și-n lat.

Libra se vede acum de sus, din turnul cu clopot, ca ținându-și respirația, fără nicio mișcare. Luminile caselor, asemănătoare unor licurici uriași, încep să se piardă una câte una. Este o noapte fără lună, doar cu stele și câțiva nori de primăvară târzie. Două făclii mai rămân de veghe, una, în turn, și cealaltă, la intrarea dinspre drumul mare, împrejmuit de ogoare și pâlcuri de pădure. Satul este unul ca mai toate așezările din împărăție, legat spre centru și răsfirat spre margini, cu multe grădini lucrate și ateliere de meșteșugari. În mijloc se înalță conacul stăpânului, cu un etaj peste toată suflarea și o curte cât oricare alte trei, deoarece timpurile nu cunosc voința deplină a celor de rând. Dar oamenii nu trebuie să mai îndure fără speranță, ca în vremuri trecute, triste, înecate în suferință; frământările veacurilor au adus și dintre cei înțelepți printre mai marii împăraților noi, rămași mai mult cu numele peste întinderile ce-au început să vadă schimbări numeroase. Acestea au devenit dificil de ținut în voia coroanelor din tronul de aur, fie că au strâns supușii într-un cleşte de fier, fie că s-au aplecat asupra lor cu luminoasă îndrumare. Pentru că oamenii, buni sau răi, își mărginesc așezările pe nevoile, vorbirea și firea lor, indiferent dacă apără plaiurile strămoșești sau le câștigă prin biruință nedreaptă.

Ținutul acesta, Cotul Mărgăritarului, a avut parte, din cele mai vechi istorisiri, de puterea inimilor cumsecade. Fiii și fiicele locurilor au rezistat, și-au întărit obiceiurile, au înfruntat și au alungat teribili răufăcători, ba chiar și înfricoșătoare creaturi, dacă ar fi să dăm crezare legendelor. Astăzi, deși rânduirea ține multele pământuri de partea stăpânului, spiritul e mai liber, dreptatea se împarte cu înțelepciunea bătrânilor învățați, iar toți cei care-și văd de treabă se bucură de roade îndestulătoare.

Getozak, gardianul tânăr din turn, are un aer oarecum mulțumit față de postul luat în primire la fiecare cinci zile. E mai plăcut aici, ferit de ploaie pe timp mohorât, iar noaptea e liniște, ceea ce îi dă o senzație de tihnă. Și-ar da casca jos, dar capul gol poate fi ușor observat și mustrat. Sulița stă rezemată la îndemână și scutul întins la picioare, recalificat pe post de castron: găzduiește un codru de pâine, o bucată de brânză și un măr. Zâmbește, întrevăzând chipul soției cum împachetează merindele, și-și pipăie

arcul de la spate cu ticul celui obișnuit să-l verifice la locul lui. „Din fericire, nu am avut nevoie cu adevărat de el până acum. Doar ce-am pus tâlhari pe fugă“. Apoi se uită spre clopotul încremenit ce îl acompaniază rece: „Mă mănâncă pe mine palmele, dar sper să nu trag de frânghia asta vreodată“.

Gura mare a drumului de la intrarea în sat, astăzi nefortificată, păstrează amintirea zidurilor de altă dată. Face câteva semne frățești din torță și primește răspunsul celor trei gărzi de acolo. Cu o privire lungă, scrutează orizontul deasupra pădurii pe care o știe în beznă și cade peste alte gânduri: „Să tot fim prin mijlocul Smaraldului, zic slujbașii când trec pe aici. M-aș duce și eu la târgul coroanei, trei solde spre vară; atunci sunt mai mulți negustori și drumuri mai puțin primejdioase“.

O bufniță îi distrage atenția, dintr-un stejar în apropiere. Ca să își omoare timpul, ridică praștia și țintește vârful copacului, dorind să o vadă zburând. „Bu-hu-hu“ plesnește din aripi și descrie un arc de cerc prin fața turnului, trece pe lângă roza vânturilor nemișcată sub atenția cocoșului falnic, apoi continuă zborul spre un acoperiș lunguieț, din lemn și stuf. Plutește de aterizare peste grădina pregătită pentru a doua zi, unde așteaptă diverse unelte, roaba și gălețile de apă. Mansarda dezvăluie un geam mic, iar lumina palidă a unei lumânări abate pasărea nopții spre cumpăna pietrei de măcinat, de unde poate studia în taină interiorul odăii.

Este casa lui Nalbian. A adormit peste așternuturile nedesfăcute, cu o legătură de scrieri în mână. Merge la dascăl pentru învățătură și a reușit să facă rost, prin trudă și noroc, de câteva pagini în stare bunicică. Îi plac în mod deosebit cele cu ilustrații încă neșterse și chiar urme de culoare pe pieile bătute sau scoarță de copac tratată. Le ține cu mare îngrijire și, din când în când, le cercetează cu drag.

Al doilea bu-hu-hu îl trezește. Se uită chiorâș la lumânare, se ridică și verifică prin ușa întredeschisă dacă mai este cineva treaz în casă. Nici de jos, unde dorm ai lui, și nici din partea cealaltă a podului, unde doarme sora mai mare, nu se aude nimic. Renunță să mai închidă ușa care scârțâie, stinge lumânarea și desface un colț de pat. Apoi se răzgândește: „Să rămână curat mai mult timp, să nu

mai spele fetele“. Se întinde pe preşul lung şi gros, căscând să-i trosnească maxilarele. Părul negru ca de corb arată tinerețea, chiar dacă palmele sale sunt destul de muncite. Ochii, la fel de negri, adânci și cercetători, dezvăluie că spiritul are și el încercările sale, uneori mai mari ca ale palmelor şi, poate, prea rătăcitoare. Trupul slăbuţ, zvelt, este al unui adolescent ce doreşte să viseze lucruri minunate în noaptea care-a început.

„Mâine-poimâine poate o ung...“, își spune, pentru a câta oară, Nalbian. Dar timpul nu-i ajunge niciodată și pentru uşa asta; dacă are un ceas liber, preferă s-o zbughească la râu sau pădure, singur ori alături de prietenii săi. Nu de puţine ori poartă condeiul din cărbune și opreşte la dascălul Vifon sau se strecoară la conac în camera cu o mică, dar preţuită, bibliotecă. Mama sa lucrează la bucătăria stăpânului de pământuri, tatăl, la recoltele și grijile satului, ca mai toţi bărbaţii, iar el și sora lui ajută pe unde pot și țin treburile casei. Adoarme punându-şi în gând să se trezească peste câteva ore, înaintea cocoşilor, pentru a merge la fântâna din ceair, la margine, spre colinele drumeților vechi. E chiar pe malul Mărgăritarului, râul care îmbrățișează satul ca un semicerc înainte de a-și vedea de călătoria sa. Este cea mai apropiată și mai mică fântână dintre cele trei, tot atâtea câte drumuri ies din sat. Și mai este puţul din curtea conacului, cândva rezervat privilegiaţilor, dar care acum trebuie curăţat şi limpezit. Iar el trebuie să ducă primele găleţi cu apă la bucătăria unde mama sa şi alte femei se vor apuca de treabă dis-de-dimineaţă.

Tiptil-tiptil, cu încălțările în mână, coboară treptele care, încăpățânate, vor să dea bineţe din încheieturi.

– Adu-mi și mie o găleată-n plus... Vreau să spăl podeaua și să fac o socată.

Vorbele Cassiei, sora lui, se pierd odată cu nasul afundat mai tare în perna cu fulgi, din care se mai aude „îmhh, mai stau puţin“.

Ultimele trepte sunt mai ascultătoare, dar știe că nu este primul trezit.

– Ai grijă, mamă, e rece.

– Și ia ciomagul ăla pus după ușă, poate dai iar peste mistreți. Nu-i mai încerca tu ca breazu'.

– Mai bine zi de urs, să nu mai stea să-l vadă, că tare curios mai e, zice maică-sa cu cotul în spinarea tătânelui.

– Da, așa, așa. Hai că știe el...

Nalbian iese afară, strânge pe glezne șnurul tălpilor de piele și încearcă puțină înviorare. Deși nu e foarte frig, ceva aburi pe gură și fiori peste ceafă leagă scurtă prietenie cu căldura degajată de trupul proaspăt ieșit din culcuș. „Arrbrr, puțin la coate, puțin la genunchi, uite-așa, gata. Stai să vezi când mă stropesc cu apă din râu, curaj."

Cu ochii încă împletiți în dulceața somnului, pune parul cu găleți pe umeri și iese pe poartă. Drumul este presărat cu pietre până la ultima casă, apoi doar pământ bătătorit, acceptabil în lipsa vreunei ploi mai serioase. Piciorul sigur înaintează prin beznă, cunoaște fiecare denivelare, face în jur de două sute de pași până la marginea locuită. Un câine îl simte și vine la gard, se cunosc, dar Nalbian îi cere să păstreze liniștea. Orătăniile încă dorm, doar cocoșii se foiesc în așteptarea mijirii primei raze de lumină pe care numai ei o ghicesc.

A ieșit de pe piatră, urcă acum colina mică pe care se află hanul abandonat, astăzi bun doar pentru lemne și adăpostul animalelor surprinse de furtuni. Este drumul vechi, folositor mersului la păscut și la fântâna fără jgheab de adăpat, întrucât râul se așterne ascultător la numai o aruncătură de băț. Rumegătoarele și caii din partea aceasta a satului fac dimineața popas pe malul stâng, iar seara, pe malul drept, înainte să treacă podul spre și dinspre pășune. Însă cele mai voioase sunt rațele și gâștele, ce se grămădesc cu primul gând de trezire pe la porțile oamenilor, așteptând eliberarea spre Raiul apei curgătoare.

Se apleacă peste o tufă și își umezește mâinile în rouă, în timp ce o mierlă își începe trilul în apropiere. Găsește o narcisă încă înflorită, pregătită să înalțe capul în lumina zilei, și îi admiră

gingășia. Nici nu își dă seama că s-a oprit, dar, chiar și când realizează acest lucru, zâmbește surprins și rămâne pe loc. „De ce a înflorit minunăția asta?“ Ridică privirea cu o întrebare asemănătoare despre cântecul micii zburătoare cu cioc portocaliu. „Un lucru e sigur: aduc bucurie.“

După hanul vechi, se coboară lin spre râu și fântână. Încă de sus, firul apei se ghicește-n noapte clipocind nestematele cerului. „Poate de aici îi vine numele, Mărgăritar.“ Fântâna îngrijită și limpede este pe stânga, pietruită de jur împrejur și supravegheată de câțiva arbuști împletiți peste băncile vechi de bolovani cioplitți.

„Hm? Se vede cineva printre...“ Nalbian se oprește la câțiva zeci de pași, aude glasuri. Nu unul, cel puțin două. Primul instinct este să se anunțe cu un salut, dar ceva îl reține. „Parcă e și un felinar, o candelă aprinsă.“ Întețind urechea, prinde cuvinte de neînțeles. „Sună a rugăciune?“ Înaintează încet, nehotărât dacă să se dezvăluie brusc sau să mai aștepte. Își dă seama că a lăsat ușor cobilița cu găleți în urma lui. „Uite că a nimerit-o cumva tata, de data asta; să fi luat ciomagul ăla? Dar parcă-s șoapte de femei.“

Într-adevăr, printre frunzele ultimului coacăz, care se anunță bogat și anul acesta, observă trei femei îmbrăcate cu haine albe, lungi, și câte un giuvaer străveziu sau roșiatic pe șiraguri simple. Pe fântână au așezat o scândură îngustă, iar în mijlocul ei, chiar deasupra căderii adânci, se odihnește o cupă argintie. Femeile își onduleazăuneori degetele în jurul sau deasupra ei. Șoaptele lor necunoscute se opresc când una dintre ele, al cărei giuvaer pare să își schimbe nuanțele, privește cerul, apoi luciul fântânii și anunță:

– Luceafărul... se vede în apă acum.

Nalbian ațintește și el astrul dimineții care, într-adevăr, se află deasupra lor. Fiecare dintre femei își apropie mâinile cu palmele-n sus, ca în trei văi din care ar trebui să curgă ceva, și le țin înspre cupă în timp ce pornesc o cântare:

În picioare el sã steie
Numai bine sã culeagã
Și sã semene de bine.
Nourii de vin deasuprã-i,

Cugetul va şti s-aleagã.
Îngerii sã-l aibã-n pazã
Şi la bune şi la grele,
Spre luminã el sã vazã
Şi când are-n jur zãbrele.

Nalbian ascultă fermecat, ţinându-şi respiraţia. Ar vrea să se dumirească, dar nu poate să-şi mute atenţia de la cântecul ce se ondulează în taina nopţii ca o adiere caldă. Simte fiori pe şira spinării. După alte câteva versuri, se-aude primul cocoş. Ziua a învins noaptea.

Cântarea se opreşte. Abia acum Nalbian trage aer adânc în piept şi, în liniştea lăsată, este auzit. Una dintre femei este lângă el din doi paşi. Se ridică ruşinat.

– Am fost urmărite!

– Nu dinadins, doar ce-am venit! Dacă nu mă înşel...

– Da, am neamuri în sat, mă ştii.

Cea mai în vârstă femeie se apropie şi ea cu mâinile în şold:

– Păi aşa îţi arde, măi Nalbian? Cine te-a-nvăţat?

Nalbian o recunoaşte pe nevasta brutarului, Peltrina. Nu e cea mai prietenoasă cunoştinţă a lui, înfiptă, cam critică, dar te poţi înţelege cu ea. Mai puţin dacă socoteşte că nu eşti brânză bună, însă Nalbian, din fericire, nu i-a intrat până acum în categoria asta.

– Nu am vrut, sincer, am venit pentru apă şi...

– Cumva ai auzit pe la cineva...

– Ba chiar deloc. E neplăcut şi pentru mine că nu mă credeţi, uite găleţile, se întoarce el spre cobiliţă, puţin descurajat. Dar, aici, parcă aţi făcut nişte... descântece?

– Descântece, ah, ce facem cu el? Pedepsim? caută brutăreasa spre a treia femeie.

Aceasta, cu picioarele goale şi candela în mână, păşeşte încet peste pietrele umede. Nalbian o poate vedea mai bine acum, pe ea nu o cunoaşte. Fără să-i poată da o vârstă, ca şi cum timpul s-a oprit pe chipul ei, înţelege că este cumva conducătoarea lor. Se aşteaptă să continue muştruluiala, dar faţa îi rămâne senină. Observă că giuvaierul ei s-a oprit la o culoare verde-azurie.

– Ce știi tu, flăcău, ce am făcut noi mai înainte? întreabă ea blând.

– Ăă... ceva de bine, dacă mă-ntrebați pe mine. Cântecul acela...

– Da.

– Dar... pentru cine?

– Pentru un pui de om.

Nalbian se uită mai bine în jur, frământându-și sprâncenele. Nu i-a scăpat nicio bancă, niciun tufiș, nu zărește niciun scrânciob sau păturică ce poate adăposti vreun copil, mai mare sau mai mic. Își încearcă memoria, individuală, colectivă, căutând printre știutele părinților, bătrânilor, cărților. „Doar n-o fi...“ Cu sfială, face ochii mari spre ea:

– Ca niște ursitoare? întreabă dintr-o bucată, încet.

Femeia zâmbește afirmativ și încrucișează mâinile pe poala rochiei lungi, atentă să păstreze candela dreaptă.

– Există așa ceva? șoptește el, minunându-se. Dar cum? continuă ca înfiripat în mijlocul unei taine nebănuite.

– Apa este pentru el. Am fi dus-o pe ascuns, să-l umezim cu ea.

– Nu știam că vine copil azi. Cine? Și de ce... de ce „am fi dus-o“? Am stricat ceva?

– Aa, păi da, vezi? se grăbește Peltrina, însă, neștiind cum să continue, privește mai departe spre ursitoarea necunoscută. Nalbian are impresia că femeia este luminată ca de o candelă mai puternică decât cea pe care o ține în mână, iar șuvițele ei lucesc mai auriu ca până acum.

– Noi nu o mai putem duce, odată ce ne-ai descoperit. Dar nu este nimic pierdut.

– Pot face eu ceva? se înseninează Nalbian, cu speranță.

– Da, duci tu cupa.

Și tânărul, și celelalte ursitoare, rămân surprinși. Nalbian nu vede însă reacția femeilor.

– Dacă doar așa, sigur! Unde, mă duc, repar totul! Acum caută spre fețele cunoscute, așteptând un nume de librean. Numai

că nici ele un par să-l dețină. Străina nu-i dă timp să-și pună întrebări:

– Îți revine datoria să cauți singur, acum este în încredințarea ta. Trebuie să afli, până se ridică soarele drept pe cer, casa în care a apărut suflet în dimineața asta și să spui: „lumină inimii". Dar, fii cu băgare de seamă, n-ai voie să vorbești nimic, mult timp de acum încolo!

Nalbian înghite-n sec, cu gândul la căutarea pe care trebuie să o pregătească. Va fi mult mai greu fără să își mărturisească misiunea celorlalți. Dar este hotărât să îndrepte greșeala, iar copilul acela, deși nu a auzit de ursitoare decât în basme și cântecele vechi, poate că are mare nevoie de apa asta.

– Da, șoptește el. O duc. Dar dacă nu găsesc... ori dacă nu reușesc?

– Tu caută bine. Iar, dacă nu afli, n-o arunci, în niciun caz. O bei.

– Nu, nu, o duc cui îi trebuie.

– Foarte bine, așa să faci. Doar dacă... zâmbește străina.

Celelalte ursitoare îi înmânează cupa. Îi amintesc cu fermitate să nu mai vorbească nimănui despre așa ceva, nici măcar lor. Apoi femeile îl lasă și se pierd grăbite înspre sat.

Cu privirea lungă, binișor după primele sulițe de lumină ale dimineții, Nalbian își dă seama că are o sută de întrebări. Își mușcă buzele a ciudă, dar este în vraja momentului. O bucată de fantezie ruptă din basme este, iată, adusă la viață în zilele lui, în satul lui. „Oare moașa mare sau bătrânii cu binecuvântări de naștere știu asta?" După alte clipe de reverie, coboară brusc pe pământ cu o întrebare mult mai practică: „Și cum, Doamne iartă-mă, stropesc eu copilul? Pândesc la geam și arunc după el? Mă umflă ăștia cu sorcova, mă alungă din sat... Să-l las pe pervaz?", se încruntă privind atent pocalul argintiu cu ceva încrustații fine, speră el revelatoare pentru alții. „Mătușa Lenaka, sigur, ea trebuie că știe. D'aia au insistat să mă grăbesc, cât încă este acolo. Nu degeaba moșește tot satul de jumătate de veac."

Cu gândul zburând de la una la alta, își clătește ochii, umple gălețile și le zvârle pe bârna de pe umeri. Prinde cupa într-o mână

grijulie și grăbește spre casă, trebuie să acopere gura pocalului pentru a nu se vărsa din apă. „Mda, o să întârzii la conac... săraca mama.“

Cassia strâmbă din buze și își pune mâinile în șold cu oțărâre drăgăstoasă.

– Cum adică nu este apa mea? Nu ai ajuns la conac?

– Uh, surioară, să vezi cum m-am așezat doar o clipă, știi, în ceair, mi s-a părut că văd stele căzătoare... Și cum, necum, m-a dovedit somnul.

Tare nu-i place să mintă. Și ce i-ar mai spune și ei întâmplarea. Între timp, cupa e acoperită și bandajată bine, să stea dreaptă în desaga mică de cânepă moale, cu brăduți verzi croiți de mamă-sa demult, pe care și-a pus-o cruciș peste umăr, după gât.

– Of, of, măi, măi... oftează Cassia, ciufulindu-l. Nu mai este puștiul de altădată, dar ei încă îi place să-l alinte. Cu cititul și filosofiile tale noaptea, uite cum te prinde oboseala. Na, asta e, deretic, că nici de mâncare nu-mi lași, aruncă ea mai cu năduf. Dar într-un ceas mi-aduci, da?

– Încerc, să văd ce treburi mai apasă, răspunde Nalbian în fugă spre ușă, mușcându-și limba.

– Ceee? Cum adică, stai! Cassia e nemulțumită, dar nu mai are cui să vorbească. Îl vede pe geam cum înfașcă deja cobilița cu gălețile pline, aprobă rapid cererea gâștelor și-o zbughește-n urma lor pe poartă. „La o adică, ia stai, frate, de ce ai mai venit întâi acasă?“ se miră ea cu întârziere. „Bine că mai e apă de băut și încă ceva în albie, că-l mâncam.“

Conacul stăpânului nu e departe, se vede turnul cu clopot peste vârfuri de trei brazi. Pe acolo este intrarea din spate a curții cu grădini frumos îngrijite de Arbopyn. Între două vârste, cu multă pasiune de la moșul său, deosebește fir, frunză și bob de la zeci de stânjeni. Cu sfaturile și priciperea sa, odată cu venirea primăverii,

grădinile oamenilor și ochiurile sălbatice sunt vindecate, desenate și cochetate, după posibilități, mai ales prin mâinile tinerelor. Lui Arbopyn îi plac mult și caii. Ține trei de seamă și mai ia în îngrijire pe cei bătrâni care încep să se-ndoaie pe la oameni, nu-l lasă inima.

Spre capătul aleii prinde spatele unui car ce duce oameni la câmp sau la pădure. „O fi și tata în ăsta", dar lumina este încă slabă și nici încordarea ochilor nu îi dezvăluie pălăria binecunoscută.

Lucrările nu sunt atât de întinse în jurul așezărilor din aceste vremuri. Satele obișnuite ajung pe la vreo cincizeci de case, iar, când trec de sută, sunt deja măricele. Libra este undeva între. Astfel încât grădinile oamenilor și câmpurile mărginașe asigură traiul celor de aici cât timp sunt în pace și gospodari, iar stăpânul nu are mintea tulburată de asprime. De-a lungul Mărgăritarului sunt multe vatre cu vechime și se aude că încă se mai așază oameni, mai ales spre târgul mare, la curtea împăratului. Până acolo, hăt, departe, râul primește și alte ape, se face cât să nu tragă arcașul cel mai strașnic de pe un mal pe altul. Apoi, se zice că și puhoiul acela se aruncă, peste alte șapte ținuturi, în brațele unei mări întinse până la marginea pământului.

Începe să se audă câte un behăit, muget sau nechezat, pesemne animalele se pregătesc să iasă. Prin fânețe în spatele caselor, la islaz sau pășuni mai mici, purtate de puștanii care trag la sorți de cu fiecare seară, în zarvă și bolboroseli. Lui i-a trecut vârsta, nu poate spune că-i duce dorul acestei îndeletniciri. I-au lăsat gust amar unele gâlceve cu băieții mai răutăcioși și reproșurile din partea sătenilor cam iuți la judecată, ba pentru vreun animal julit, împiedicat sau atacat de vreo fiară, ba pentru intrare în livezi sau rupere de garduri. Nu că acum lumea s-ar pupa pe toate drumurile-n sat, dintr-un capăt în altul, iar ce-l supără în continuare cel mai tare este nedreptatea, mai ales cu dinadinsul.

Iar dacă se gândește la nedreptate, a învățat cum ea se poate strecura atât în lucruri de mai puțină însemnătate, cât și, răscolitor inimii sale, în chiar simțirile față de proprii semeni. Lumea lui s-a zdruncinat bine când a aflat despre războinici și feluriți mișei, copil fiind, și nu rareori îndreaptă privirea spre cer, întrebând ce-i de făcut. De când a deschis ochii în colțul acesta al Smaraldului și-a

văzut o dată neamul în mare tulburare, să fi avut vreo șapte ani, în înfruntare cu oastea unui despot negru la inimă. Izbânda a venit cum vine mai totdeauna când oamenii de bine își dau mâna și, astfel, tot ținutul, cu ceva oștire de la împărăție, a putut să-l alunge. Alte dăți, obișnuință a timpurilor, dar greutate și spaimă în inima sa, tâlharii încearcă vigilența locului, mai ales în miezul nopții.

Sufletist de fel, încă de prunc deschis ca o carte cu file albe să absoarbă minunățiile lumii pe ele, nu a știut să suporte astfel de lucruri, așa că le-a adunat într-un bagaj ponosit, pe care și-l cunoaște foarte bine. Nici în casa părintească și nici mulțumitor în vorbele bătrânilor nu a găsit neapărat răspunsuri vindecătoare, dar nici nu prea a insistat, poate și de rușine, văzând că, în general, oamenii își găsesc un echilibru. Iar dacă îndrăznește mai mult cu întrebările, primește în cele din urmă o doză de mirare, ridicată din constatarea celuilalt că-și bate capul fără să aibă vreun necaz. Și poate că așa și este, dar nu cât să liniștească adâncurile sale. Inclusiv cântecele lumii vechi și cele de spirit vorbesc despre multele umbre din sufletele oamenilor, încă de la facerea lumii, și tare ar vrea el să vorbească mai multe cu înțelepții. „Poate mai încolo. Sau poate chiar trebuie să fac ca ceilalți, să fiu în lege și atât. Oi avea eu prea mult timp liber, vorba cuiva, și n-am ce face cu mintea."

Făcându-și planul pentru căutarea nou-născutului și pipăind, din când în când, desaga, la poarta conacului se întâlnește cu Denaia, una dintre femeile care lucrează cu mama lui.

– Bună dimineața!

– Bună, bună să fie. Ce faci, Nalbian, mama ta cred că deja a venit. A câta apă aduci?

– Am avut ceva rețineri pe acasă, asta e prima, lasă el ochii-n pământ cu o privire preocupată, sperând ca femeia să nu mai întrebe nimic.

– Ai, cred că te-așteaptă mamă-ta cu buza de-un metru...

– Lasă, mătușă, o îmbunez eu. Doar ce-o fi pus lista de bucate la cale. Dar azi e vreun ospăț, ceva, sau numai bătrânii, la sfat cu stăpânul, ca de obicei? găsește Nalbian momentul potrivit de o iscodire.

– Ca de obicei, băiete. Şi Arbopyn, azi cu aranjamente pentru livadă. Nimeni altcineva, că nu ştiu să fi venit vreun sol.

– Aha. Ei, până la Însorita Cireşului mai avem juma' de lună… O să fie frumos, cântece, ospăț în grădina mare! Sau o mai fi ceva până atunci?

– Așa, ți se lungesc urechile după distracție, ai! Da, o să petrecem, facem dospituri cu dulceață și…

– Ehh, nicio veselie de prunc nou, nicio nuntă până atunci? se grăbește Nalbian, văzând că au ajuns la ușa conacului, unde îi întâmpină străjerul. Cu toții își dau binețe.

– Auzi, Eusten, e ceva până de Însorită? Că după, e nuntă la Berbegan, la două duminici.

– Dacă e ceva până atunci, eu nu am auzit, deci n-are cum. Copii? Gemenii de săptămâna trecută, apoi, știi și dumneata, a Fierarilor abia din gustar spre toamnă, zice Lenaka.

„Mare lucru vorba oamenilor, bună se dovedește acum. Dar ce înseamnă asta, unde să mă duc întâi?"

– Ia uite-l, am venit cu primul strigăt de cocoș și n-am ce pune pe foc! Nu ăsta din ceaun, a cântat ieri ultima oară, săracul, îl întâmpină maică-sa, ștergându-se pe sorț.

Nepregătindu-se vreun ospăț mare, atmosfera e calmă. Femeile se mai întrețin la vorbă, mai râd, mai rezolvă cu deosebită dedicare problemele din sat. Nalbian promite că revine cu a doua tură de apă, iar, de data asta, nu are de ales. „Hai că or să curețe curând puțul din curte și scapi", îl asigură gospodinele.

În mare grabă înapoi, în drum. O căruță cu vecini de-ai lui, unchi și veri de sânge, duc o încărcătură, pesemne la pădure sau livadă. În apropiere se simte clar natura transportului: îngrășământ de grajd. Nalbian se grăbește să fie vorbăreț cu neamurile în niște salopete pe care femeile le-ar pune mai degrabă pe foc decât să le vadă în preajma pridvorului:

– La treabă, la treabă?

Moș Zeze, bătrânul și șugubățul pădurar, înconjurat de cei doi fii ai săi, gospodari la casa lor, îi răspunde râzând din trei dinți:

– Ei, nu, la horă!

„Ce mă distrează moșu'", își spune Nalbian senin și continuă sprinten spre fântână. „Uneori, zici că e mai vesel decât copiii. De unde oare?"

În dreptul casei părintești, pune în balanță ideea de-a mai agăța o găleată pe cobiliță și pentru Cassia. Renunță în ultimul moment, dezavantajul pierderii de timp cu greutatea încărcăturii și atenția sporită pentru a nu vărsa apa câștigă negocierea. În plus, deși sprinten, nu e vreun zdravăn să mute munții. „O să meargă ea cu ulciorul, of, ce-o să mă dojenească."

„Aici nu, aici sunt de-ai mei... Aici sigur nu e nicio fată... Hopa, dar dacă e cineva în vizită?"

Până la fântână își dă seama că nicăieri pe ulița lui nu se așteaptă barza. Mai întâlnește un flăcău, s-a pornit lumea la apă. Cei care îl cunosc pe Nalbian știu, ori are și el chef de vorbă, ori e retras în ale lui. Alții se mai supără, uneori.

– Ei, dar stai puțin! Vii la un joc diseară? La aruncată sau în poiană, pe prinsea? Ai început să te dai dispărut, vii doar când vrei tu.

– Așa e, poate vorbim la Vifon... răspunde Nalbian, simțindu-se constrâns, dar, în același timp, conștient de nepotriviri cu așteptările unor băieți din sat. Întotdeauna a ținut să se descurce cu oricine, chiar și cu cei mai arțăgoși, atât cât să nu simtă vreun vid în universul său interior, în care încearcă să lege toate punțile. În realitate, de mic s-a simțit mai în largul său în mijlocul celor cuminți sau cu limite în ștrengării. Balanța i se pare complicată și încă rumegă la ea.

La fântână, se întâlnește cu Melbeea. Mai mică decât el, în rochie curată, cu mânecile suflecate, și-a umplut ulciorul. Cu ea ar mai sta de vorbă. Anul ăsta nu îi ard călcâiele după nimeni, dar îi place să facă impresie fetelor și să fie hazliu în preajma lor. Sigur, nu cu oricine, cum ar fi acritura de Aglamita și prietena ei pusă pe ocară. Nici cu cele puțin cunoscute sau legate cu flăcăi cărora li se umflă pipota pe sub cămășile-nflorate peste noapte. Melbeea îl atrage, însă Nalbian păstrează imaginea ei de copilă și se simte stăpân pe conversație. Altfel, știe bine: să te ții gură de aiureli debitate și urechi de para focului. Iar, la vorbă, este mereu atent să

nu fie obraznic, mai ales odată cu înălțarea în trup și mijirea feciorei; ceea ce-l pune în dificultate și-l prinde cu un zâmbet tâmp dacă, într-o hăhăială măgărească, băieții cu care stă pe vreun gard necăjesc o mândră trecătoare.

Dar acum nu zăbovește mult la cuvinte. Secretul, misiunea încredințată lui, îl ard la subsoară. O chestionează și pe ea despre apariția unui nou membru al comunității, apoi își dau revedere la clasa dascălului de după-masă. După ce va fi dus și apa aceasta, vor trece spre două ceasuri de când a surprins minunea chiar aici, din ascunziș. Trebuie să se grăbească. Face fiecare aplecare cu grijă, lasă desaga jos la nevoie, umple găleţile și pleacă în pas mărit. Un mic pastor „norocos" zorește câteva capete de rumegătoare, printre care și căprița lor. Mai la urmă, cuminți, bătrâneii lui Arbopyn, doi la număr, lăsați ziua la intrarea în ceair.

„Diseară trebuie să găsesc o explicație bună", își spune tânărul, după ce coboară hoțește parul și găleţile goale peste gard, fără să intre în curte. Se simte vinovat și speră să revină de cum îndeplinește sarcina de taină, pentru a duce, totuși, apă și acasă. „Bun, iar acum, dacă înțeleg eu bine, singura mea pistă este fata Fierarilor, poate ursitoarele știu ceva și naște mai devreme. Mai ales străina, chiar părea a ghicitoare, avea un aer magic".

Se îndepărtează de puținele neamuri și își face un plan de străbătut prin fața fiecărei gospodării, începând cu ale Fierarilor. Nu este drum peste tot, unele case sunt despărțite doar de spații generoase cu acces din partea rubedeniilor; grădini, bătături largi ori mici pășuni neîngrădite, mai ales spre margini, care devin ad-hoc teren de zarvă pentru puștani sau de popas pentru te miri ce dobitoace. Desigur, în ambele cazuri, multe aranjamente florale ies șifonate din aventură, iar fetele își fac prezența cu diverse ustensile gospodărești amenințătoare.

Fierarii nu sunt nici ei departe, ca, de altfel, nimic în mica aşezare, mai ales pentru un flăcău energic. Ajuns în fața atelierului și văzând ginerele cu pricina la treabă, își face socoteala că nu s-ar fi aflat în niciun caz acolo dacă trebuia să-i vină prunc pe lume. Așa ceva este motiv de sărbătoare și agitație, cu lume și pregătiri. Totuși, dă târcoale cu fereală, din grădină în grădină, casei femeii însărcinate, dar, aici, nicio mişcare. Şi, cum cei care observă astfel de lucruri nu sunt cei mari, un puştan lăsat de ajutor prin gospodărie, nepot de-al neamului, îl ia cu asalt. Nalbian nu a făcut însă incursiunea fără să pregătească o scuză.

– Tu la ce-ai venit? Da' ce faci prin boschețiii ăia?

– Uite, caut mâța aia a mea, cu coadă galbenă.

– Măi, aici mâțele au cam plecat. Nu le mai lasă Barbar, arătă puștiul spre o cuşcă cât toate zilele.

Nalbian înverzeşte:

– A, bun, e clară treaba!

– Auzi, dar dacă o găsesc eu, ce dai? strigă nepotul spre spatele ce se depărtează cu hărnicie.

– Ei, lasă... aruncă Nalbian, apoi se întoarce brusc către micul negustor. Ia fii atent, vrei să faci un sfert de argint?

– Cum să nu!

– Mă gândeam eu... Am plecat în grabă să caut pisica și nu am apucat să duc apă. Știi casa mea, poți să duci o găleată de la fântâna asta de lângă voi?

Se-nțeleg, fac târgul. Nalbian pasează din puțina lui avere băiatului bucuros și i se ia jumătate de piatră de pe inimă, ca jumătate din câtă apă trebuia să ducă acasă, măcar pentru gătit. Seara însă îl vor aştepta întrebări suplimentare din partea Cassiei, despre purtătoarea de coadă galbenă și urgența evenimentului.

Căutările continuă acum fără niciun indiciu. Nu găsește nici urmă de care în trecere și nici nu află despre așa ceva la micile sale iscodiri cu cei ieșiți în drum. „Călare nu ar fi putut veni nicio curând viitoare mămică." Se gândește să evite întâlnirile cu cei de-o seamă după ce mai este reținut de câteva ori, îl repede până și pe Brosoc, din trioul lui de buni prieteni:

– Bre, sunt cu o treabă rapidă, am, am...

– Ai... uitat?

– E, na, nu. Uite, duc ceva.

– Ia, dă și mie, glumește voios amicul. Vin cu tine și mergem împreună apoi la dascăl? Sau mergem la râu, îl luăm și pe Adenil; el aduce socată, tu mai zici din fluier... Râu, dascăl, râu, dascăl, hmm, grea alegere!

– Mă, da’ tu n-ai treabă azi? Gardul ăla de nuiele? Dar fă-l mare de tot, să lași satu’ fără vergele! Te venerează pitacii până sensoară.

– Au, ce-ntorsătură, nu mă lași să mă lamentez și eu. Mai bine vin la Vifon... Uite, mi s-au împletit și degetele de la gardul ăla...

Rămas iar singur, se apropie acum de roata pieței, un rond bine pietruit pe marginea căruia sunt așezate patru tarabe frumușele, cu prelate colorate. Cea verde e pentru legume, fructe, zarzavaturi și semințe, cea roșie, pentru negoț cu animale și ce dau ele pentru masa omului, cea galbenă, pentru brutar, și un chioșc mai măricel, de prăvălie cu de toate. Miercurea și duminica se strânge lumea aici, mai mult pentru plăcerea organizării, că, altfel, știu ei librenii unde să se găsească și în restul zilelor. Cu o singură excepție: taraba brutarului, la care zilnic e cineva. Deși spera să fie doar fata lui, căreia ar putea să-i plaseze una-două întrebări, i se taie respirația: e chiar brutarul cu nevasta, ursitoarea de dimineață. Trece impacientat, încearcă să își potrivească ținuta care își pierde sincronizarea. Femeia, în straie obișnuite acum, participă însă la salut ca și cum nimic nu s-a întâmplat și își vede de treabă.

Cercetează în curând tot satul, cu piciorul, cu privirea sau cu mintea. Trece până și pe la taverna din crâng, lângă intrarea cea mare, dichisită cu mult lemn sculptat de Dulgheri, tată și fiu, și animată cu vorbe de duh în seri numeroase, în funcție de cine-i calcă pragul. Se lămurește că nu este nimeni în popas, iar, la ora asta, nu poate da decât peste vreun Cărămidar cu obraz gros.

Soarele este deja drept pe cer și îl trec transpirațiile, nu știe încotro să mai apuce. Aproape în goană, ia decizia de moment să înconjoare satul pe exterior. Tehanos, una din gărzi, îl vede deja a

doua oară și se scarpină după ureche, cu mâna folosită mai devreme să taie un măr. Cu briceag cu tot. Mare greșeală.

O deznădejde amară își face treptat loc în sufletul său, dar nu se oprește. Nu mai trece azi nici pe la dascăl. Ajuns pe o altă parte a râului, după o tură completă, se așază pentru prima oară de la trezire. Oamenii au prânzit, în sat sau la ogor, i-a văzut de departe; s-au și întors la treabă, iar, în curând, vor încheia ziua. Pipăind iar desaga, observă că s-a mai vărsat din cupă. „Ce mă fac? O rătăci cineva pe câmp, prin pădure, pe lângă râu? În zare deschisă vedeau oamenii sau băieții de la pășune.“ Pornește în ultim gând de-a lungul râului și cercetează depărtările. Apoi, direct în livada mare și spre pădure.

Iese târziu din perdeaua de arbori, când nu se mai vede la cinci stânjeni. Deja s-a mai împăcat cu sine, tumultul s-a resemnat și se pierde în conștiința bunei credințe: a făcut ce a putut. Ajunge la poartă pe întuneric. Fereastra este aprinsă alb-gălbui și, cu siguranță, îl așteaptă un bol cu mâncare muncită, la care el nu prea a contribuit azi. „Asta e, mai sunt și zile d’astea. Lumină inimii!“, ridică pocalul cu gândul la cel căruia îi era destinat, iar apa rămasă stinge din setea trupului transpirat și flămând.

Trecut, prezent, gânduri de viitor

Zilele următoare nu i-a fost ușor, a trebuit să atenueze din nelămuririle casei și din curiozitatea oricui se afla în treabă. Că a fost văzut, iar lumea vorbește. Cum, necum, și orice-ar fi zis, gura satului și-a mulțumit nasul din ciorba altuia cu concluzia că a alergat după vreo drăguță, iar bănuiala lui este că și acasă cam tot așa s-ar gândi. Adenil și Brosoc, evident, uită cel mai greu, după multe glume și încercări de a-l descoase.

– Și, v-ați pupat?

– Da’ cu cine, așa la gârlă și-n pădure?

– Stai, mă, lasă pe mine, că-l prindeam de departe...

– Ia, țin pălăria asta de nuntă, anu' ăsta sau...?

– Hai mai bine să pupați voi niște broaște, că nici eu nu am pupat pe nimeni, îi ghiontește Nalbian.

Tare îl arde să știe mai mult despre ce s-a întâmplat în dimineața aceea, să vorbească celor două femei. A urmărit o vreme dacă a venit prunc, dar primul va fi, într-adevăr, al fetei Fierarilor, la sfârșit de vară. Viața sa este aceeași, ba voioasă, ba întrebătoare, ca și mai înainte; episodul a început treptat să se estompeze, însă niciodată nu și-a scos din minte întâmplarea.

Acum se află la conac, cu degetele peste cotoarele din prețioasa etajeră. Stăpânul nu are nicio problemă, singura lui doleanță este ca scrierile să fie mânuite cu grijă. Ba chiar i-a dat lui Nalbian o hartă pe scoarță galbenă, primită de la un negustor bucuros de schimbul avut în satul lor. Frumos desenată, arată, cu nu foarte multă bogăție, o parte din împărăția Smaraldului. Recunoaște Mărgăritarul după ondulații și adăugă numele satului, Libra, acolo unde așezarea nu este nici măcar punctată; doar cele mari și-au meritat denumirile a fi amintite pe bucata neîncăpătoare. Pentru Nalbian, harta aceasta este o comoară personală.

Le-a răsfoit de mult timp pe toate. Până și pe cea a vraciului, cu multele ei leacuri, adăugate ba în limba locurilor, velina, ba în altele de mai dibuiește doar bătrânul. Stăpânul insistă să țină cartea aici și poate că are dreptate, este mai bine întreținută. Oricum, vraciul vine rar să o revadă; doar dacă, de la vârstă, mai uită vreo cantitate de fiertură.

Sunt și câteva legături cu istorii și descrieri de ținuturi, așternute de temerari cronicari și exploratori. Despre vremuri nu foarte îndepărtate și nici mai încolo de câteva hotare, astfel că misterul zărilor lumii și a zilelor adânc trecute rămâne pomenit doar în cântece și legende, pentru cine și ce-o vrea să aleagă din ele. Studiind istoriile acestea scrise, a observat că sângerează de păcatele oamenilor, prea multe lupte și trădări. Îl întristează mai mult cu fiecare an în care le recitește: cronici neînduplecate, confirmate și acceptate, încă în memoria oamenilor. Greu pentru el de prins rădăcini în pământul acesta care, mai deunăzi, a înghițit

oştiri şi nevinovaţi laolaltă, şi care poate vedea oricând nenorociri asemănătoare, pornite de noi suflete infirme.

Scrierile exploratorilor şi poemele sunt însă cu totul altă poveste, îi dau ghes inimii; vorbesc despre orizonturi şi vânturi aievea sau din cugetul omului, cu putere vindecătoare şi cercetătoare în destinul luminos al acestuia. Nalbian simte în ele o promisiune, o amintire a esenţei, astfel că negura ce-l încearcă nu mai are cum să-l cuprindă până la capăt. În plus, e încă în bucuria largă a tinereții crude. Reface mereu drumul celor care au descoperit cascade, margini de împărăție, neamuri neștiute. Majoritatea nici nu bănuieşte pe unde-ar trebui să și le imagineze; cunoaşte, la picior sau călare, doar o parte din ținutul său. Iar cel mai mult îi plac aşternerile desenate ale locurilor descrise, hărți făcute după priceperea și ustensilele autorilor, cu indicații asupra stelelor sau curgerea soarelui.

Spre seară merge la râu, la desişul binecunoscut. Brosoc și Adenil sorb din socată în timp ce urmăresc firul undiței. Se așază lângă ei și își primește porția de băutură.

– S-a mai trecut, zice Adenil. Trebuie să vin cu altceva data viitoare.

– Vino cu ceai, ia uite, râde Nalbian, arătând spre teii înfloriți și pâlcurile de mentă.

– Ştiu! zeamă de căpşuni, au dat peste tot.

– Numai vezi cât le laşi, că anul trecut ne-am veselit ca la crâşmă.

– De fapt, atunci le-am „îmbogățit“ oleacă, recunoaște Adenil, stârnind zâmbetul celorlalți.

– Măi și cireșii ăștia, te uiți la ei, îi rogi, nu se grăbesc.

Băieții își clătesc spiritul în aerul curat și răcoros al serii, plimbat domol de foşnetul frunzelor. Se știu din fragedă pruncie și au legat prietenie frățească, precum cele sudate și de bune și de rele, și de certuri și de împăcări. Dar mai ales de cele bune, ca liantul ce coace pâinea din mai multe ingrediente. Își vorbesc fără nicio tulburare, privind senin prin apa râului. Firul mișcă și Brosoc sare să tragă. Nalbian își aruncă dezgustat privirea îndărăt.

– Stai, că nu-l omor, ţuguie „pescarul“ buzele. Îl plimb doar puţin cu găleata, să-mi vadă tigaia.

– Nu abia ce-am avut chiftele cu nemiluita, de Însorită? Schimbă şi pe bolbotine, mai lasă vietăţi în lumea asta.

– Ştiu şi eu, peştii n-ar trebui să sufere la fel... reflectează şi Adenil, în continuarea evidentă a unor discuţii mai vechi.

– Hai, acuma, vă prostiţi toţi, o să vă moară găinile de bătrâneţe. Ca mai demult, la Nalbian: când să taie ai lui pentru o ciorbă, îl trimiteau la mine. Şi să nu te mai prind că mi-l arunci înapoi! ameninţă Brosoc, ridicând firul deasupra apei.

Cârligul este însă părăsit rapid de broasca ce şi-a savurat cu agilitate momeala. Băieţii fac haz şi abandonează undiţa înfiptă în mâl, îndreptându-se agale spre un copac uscat, dibuit de ceva vreme. Cu mâinile-n şold, Nalbian porneşte dezbaterea:

– Deci, încercăm din ăsta?

Îl mai măsoară cu toţii o dată din ochi, aprobă sau clatină din cap cu mare aplecare meşteşugărească.

– Gros e, înalt, prea mult, cam scorburos un pic... dar lemnul o fi bun?

– Ba, eu cred că trebuie mai lat, ca să scobim în el.

– Dacă nu-i destul sau lemnul prost, mai tăiem de ici, de colo, şi facem o plută.

Sunt puşi pe sfat, deşi fiecare abia aşteaptă să se arunce la practică. Dar pare înţelept să te codeşti cu băgare de seamă.

– Să întrebăm pe Dulgheri?

– Ei, na, şi care mai e chichiţa noastră.

– Când om face corabie, să ne cocoţăm pe apele mari, atunci da, o să mergem la meşteri. Dar acum... facem şi noi o luntre. Mai legăm, mai batem un cui...

– Iar, dacă ne iese, poate prindem şi ceva meserie din asta. Că nu strică; noi, până la urmă, ce suntem acum? întreabă Brosoc cu vădită preocupare.

– Ţărani... haha, suntem ţărani, râde Adenil.

– Ţărani, pescari, pădurari, ciobani, tâmplari de nevoie şi băieţi buni la toate, pe deasupra şi cu ceva carte. Hai, că parcă mai scoatem cămaşa.

– Că bine zice Nalbian. Și, e drept, avem de la cine învăța meserie.

– Dar întrebarea e bună. Voi v-ați gândit? Ne băgăm ucenici? preia Adenil chestiunea.

– Da, tu la paharnicul măriei sale, mare socar, iar Nalbian la înecat corăbiile, explorator șef cu înclinații filozofice, face Brosoc haz.

Băieții râd cu poftă.

– Și de tine ce să se-aleagă, că nu te lăsăm pe drumuri. Cerem să se inventeze dregătoria de sfârlează, că prea le faci pe toate și niciuna.

– Hehe, bună, bună, da'… m-oi face eu ceva.

– Opa, fii atent, că asta e cu sămânță de adevăr! Are ceva în minte.

– Ei, așa, mai în capul listei. Uite… m-aș băga la vraci.

Nalbian și Adenil îl privesc cu ochii mari. Apoi se uită unul la altul și izbucnesc în râs. Încetează însă la fel de subit și caută firul pornirii neștiute a prietenului de-o viață.

– Frumos! îl felicită Adenil.

– Cum te-ai oprit la asta?

– Tot vorbeam noi, ce să facem să și însemne ceva, cred că asta e potrivită. Să participăm la treburile comunității, să fim utili, asta se întâmplă oricum, dar așa vine un sentiment mai… de împlinire. Nu va fi ușor, știu, dar, dacă Nalbian nu se duce, nu las satul fără vindecător, încearcă Brosoc să mai taie seriozitatea lăsată peste ei.

– Sau vom fi doi, n-are-a face, îi răspunde Nalbian senin, prinzându-l de umăr. Numai să vezi câte-s în cartea cu leacuri de la conac, plus ce ne-o mai învăța și vraciul. Și n-ar fi doar atât, dar la târgul mare, la Karivatra, când vom ajunge cu barca noastră sau călare, mai sunt multe cărți și tămăduitori de primă mână.

– N-o uitați pe mătușa Lenaka, faceți aglomerație, le strică Adenil aranjamentul, amintindu-le de moașa mare și mâna dreaptă a vraciului.

– Și mai e de vindecat și suflet, nu numai trup, continuă Nalbian. Mult aș bate lumea asta, pe la înțelepți, să adun și să aduc,

poate chiar să leg și eu o carte de nădejde. Ba, cine știe ce minuni se mai găsesc, adaugă el, cu gândul la ursitoare.

– Ei, și noi? Acuma pleci singur? Dar, până atunci, nu facem călătoria noastră, la cetate?

– Păi, una alta, ar fi bine să începem luntrea, vedem ce ne pricepem.

Furați de gânduri, trec clipe bune privind coroana desfrunzită a copacului.

– Hai, îndeamnă Nalbian într-un final, prinzând trunchiul gros cu palmele. Frânghie?

– Adus, răspunde prompt Adenil.

– Toporișcă?

– Este, sare Brosoc s-o scoată din iarbă.

Apoi, pauză. Nalbian bagă mâinile în buzunar a pagubă.

– Fierăstrău...? ridică Adenil o sprânceană.

– Ptiu, l-am uitat la poartă, am zis că-l iau la întoarcere de la conac... Nu-i nimic, începem din vârf, legăm și dăm jos crengile, calculăm cum vine. Uite, alea merg de vâsle.

– Bun, la treabă, își freacă toți mâinile. Și mai scoate harta aia puțin, să mai vedem cu ochii minții pe unde putem ajunge.

Însuflețiți de visul la care plănuiesc de ceva vreme, băieții se-apucă în sfârșit de ispravă. Mai râd, mai trudesc, mai cad în mraja călătoriei. Seara se lăsă pe nesimțite și surprinde trei siluete în fugă spre casele lor, unde le așteaptă alte treburi întârziate.

Sâmbătă cu iz de sărbătoare, nuntă la Berbegan a doua zi. Lumea știe și parcă munca-i mai ușoară, cu atât mai mult cu cât soarele alunecă spre asfințit. Grădina mare, ce pornește din terasa conacului, primește, ca de obicei, îngrijirea lui Arbopyn. Astăzi este însoțit de o mână de fete preocupate cu decorațiile și mesele ce urmează a fi ornate. Câțiva flăcăi, printre care și Adenil, gată

podişca de lemn cu stâlpi şi crengi de brad şi pun la cale glume pentru mire.

După o dimineaţă cu tatăl său prin treburile ogrăzii, Nalbian s-a alăturat reparaţiilor la casa şi hambarul Croitorilor, buni vecini la grădina dinspre pădure. Curtea acestora continuă lung, iar până în margine mai este doar o gospodărie, și ea înconjurată de pământ suficient pentru parte din traiul zilnic. Restul îl asigură împrejurimile Librei, cu ogoare pentru grâne, livezi şi păşuni, la comun sau fiecare cu bucata lui. Pentru toate se plăteşte însă birul stăpânului, care, prin misivă de la împărăție, este recunoscut peste toată întinderea – ori din străbunii lui, ori printr-o susţinere consistentă a puterii. Iar lumea ştie că nici moșiile vechi, nici cele noi din favoarea împăratului, nu sunt tocmai cu bună dreptate, ba chiar obținute prin sabie, mai ales în trecut. La acest bir se adaugă și cuvenirea coroanei, pentru care, de două ori pe an, vine solie cu strajă numeroasă. Una peste alta însă, dările nu sufocă putinţa oamenilor din Smarald, urmare a lămuririi printre capetele împărăției că privilegiile se păstrează mai mult fără fierberea supușilor. În ce privește Libra, sincer vorbind, stăpânul, trimis aici de prin alte părţi şi plecat des cu treburi, cedează uşor în favoarea sătenilor în nevoie. Nici la bir, deși colectat cu strictețe, nu-i place să fie de faţă, aşa că, de când îl ştiu oamenii, se evaporă din sat sub diverse pretexte când acesta are loc.

Renovările Croitorilor înaintează binișor în căldura blândă a începutului de vară. Bineînţeles, se vorbeşte despre nuntă. Mai ales că mirele, băiat de negustor, dintr-o bucată şi fără multe vorbe, este și el la lucrare. Se înrudește cu vecinul, așa cum se înnemurește mai toată lumea în așezările mici, din câteva vițe statornice printre veacuri. Oricum, trebuia să-și vadă de lucru pe undeva, căci așa e obiceiul: mireasa, la împodobeală, ginerele, mai pe seară.

Dulgherii sunt la cârma lucrărilor, doi din neamul Cărămidarilor la zidărie, iar gazdele după ei, cu ce se poate. Nalbian și însurățelul, Hemezas, sunt mână bună de ajutor și „să mai învețe câte ceva, o să le trebuiască la casa lor". Croitoreasa, după fusta căreia se țin doi prichindei, băiat și fată cam de-o vârstă,

trebăluieşte de zor și aduce din când în când de-ale gurii sau de potolit setea.

– Să mai dregem haina ta la mâneci, înainte să pleci, bucurosule.

– Da, Croitorule, că frumoase îți ies ție mereu. Broderia, ciucurii, croiala... meșteşug, nu alta.

– Ba, să nu stea meritul numai la mine, uite de la cine vine talentul artistic, arată Croitorul spre soața lui.

– Să-l porți sănătos și să vă văd dansând în ele mâine! Rochia frumoasei tale cred că e deja probată și răsprobată, râde Croitoreasa, în timp ce aduce o vișinată. Cârlionți bălai răsar din spatele mamei, apoi și o guriță roșie de la zmeura bogată din grădină. Fetița râde la băieți, iar când mamă-sa întoarce tava, zglobia descoperită o rupe la goană chiuind și dând din mâini să se ascundă cât mai degrabă.

– Bine, Hemezas, eu ce cadou să-ți fac? întreabă Nalbian într-un târziu.

– Păi asta-i în grija alor tăi, au pus ei ceva pentru tineri, intervine Dulgher cel mare. Voi doar vă dați ajutoare, când și când.

– Întreb și eu, mă pregătesc de viața obștii, încearcă Nalbian şugubăţ. În sinea lui, însă, ştie că „la câte bordeie, atâtea obiceie“, și pentru el tradițiile oricum intră pe o ureche și ies pe alta.

Cei doi Cărămidari, cu însurătoarea-n spate de puțini ani, își sorb vișinata și tolănesc a pauză. Sunt sânge de linia a treia cu vechiul meşter zidar care se odihneşte printre înaintașii de seamă din dealul Țintirimului. Se spune că a reconstruit jumătate din sat la vremea lui, după o năvălire ticăloasă, și că doar interesele împărăției și capul prea drept pentru placul coroanei l-au împiedicat să domnească peste Libra din Cotul Mărgăritarului. Căci nu era deloc bine văzută înfrățirea lui cu înțelepții și năzuința de împărțire a stăpânirii cu aceștia. Mai apoi, urmare a nerecunoașterii împărătești și a limbii ascuțite dinspre neamurile ce-ar fi vrut ca el să renunțe la idealuri în favoarea puterii, amărăciunea s-a abătut asupră-i multă vreme, și-a abandonat și meşteşugul. Timpul și frații lui de cruce cu părul alb i-au readus alinarea și înțelepciunea în mijlocul sfatului bătrânilor. Nu același lucru se poate spune și

despre urmașii săi, unii risipitori ai agonisirii străbunului, alții întreținându-se în obrăznicie.

– Măi Hemezas, da' zestrea cum e, băiatule? întreabă unul dintre ei, dregându-și vocea.

Ginerică se codește, nu are chef să răspundă.

– E bunicică, bunicică, se bagă Dulgher bătrân. Are Berbegan mioare multe, ei bine, flăcău?

– Da, nu zic nu, dar muncim și noi. Ne luăm că suntem dragi, nu doar așa.

Este, probabil, a nu știu câta oară când Hemezas poartă discuția aceasta cu cineva. Face parte din ciorba vieții într-o comunitate mică.

– La mine, a fost așa și-așa, se oprește și Dulgher mic. Ladă, țoale destule, mai puțin pentru ogradă.

– Și bani mai mult de la noi. Eu ți-am zis că era mai bine cuu... deh. Hai, am făcut casa cu tătâne-său, au pus și ei osu'; să zicem că aici am fost de-o seamă.

Naiv în ochii altora vizavi de astfel de treburi, Nalbian nu știe ce să spună. În general, încearcă să țină partea talerului mai slab sau intră în discuții cu jovialitate sinceră, după cum îi spune inima.

– Dar, la mine, cum o să fie treaba asta: soră-mea o să dea zestre, iar eu voi primi înapoi alta, când mi-o fi rândul? Cum ar veni, nevastă-mea ar putea da zestrea direct lui cumnatu-meu... sau...

Hemezas zâmbește, ceilalți nu iau în seamă spusele lui.

– Ce știi tu lucruri importante, te văd eu, scapă într-o doară Croitorul, îndreptându-se de spate. Ia zi, Hemezas, vă dau ai ei de la pădure? Altceva?

– Nu cred că ne trebuie, nici n-am cerut nimic.

– Hehe, păi are și tactu, are... gâjâie și celălalt Cărămidar, apoi ciocnește cu rubedenia lui. Ieri de unde a venit, căruța încărcată, ce-a mai adus acuma?

– De toate pentru curioși, na, intervine ironic Dulgher bătrân, dar informația îl surprinde în aceeași breaslă a curioșilor. Pentru prăvălie, cum altfel... nu?

– Da, ca de obicei. Mirodenii, olărie, materiale pentru Fierari și nu mai știu ce.

– Dar de la jupân ce a cerut, grădină? L-am văzut intrând la conac, nu se lasă Cărămidarii.

– S-ar putea, dar nu e grabă. Oricum, Igramenys era plecat, ca de obicei.

Croitoreasa revine printre meseriași să vadă ce le-o fi amuțit mâinile, s-a întâmplat ceva?

– Ia, bărbate, ce-i aicea, ne prinde noaptea și noi stăm la vorbă? Pun eu mâna cu ăștia mici, v-o luăm înainte, dojenește stăpâna casei.

Își reiau toți lucrul, fără să crâcnească. Nu mai este mult și se înserează, vor continua săptămâna viitoare. Pe drum, micii păstori au întors deja animalele și se aud ieșind la zarvă, în fața porților. Oamenii își termină mai devreme lucrul, împinși cu hai-hai-urile voinicești ale femeilor, pe care le așteaptă primenirea straielor și focul ultimelor bucate pentru nunta de mâine. Se zărește și un pâlc purtător de coronițe colorate, fetele au cules flori și se împodobesc pentru nuntă, în cor de râsete.

– Și tu, Nalbian, ai pus vreun ochi? Hai, vine vremea, cineva? deschide iar vorba Croitorul, fără să se oprească din lucru.

– Ăsta umblă după misterioasa pădurii. O mai cauți, gărgăune? rânjește de colo primul Cărămidar.

– Pentru ce, că nici n-ar ști ce să-i facă!

Neghiobul de-al doilea nu apucă să se hlizească prea mult, deoarece privirile oamenilor nu înghit atât de departe. Poate, dacă erau în drum, la o stătută între flăcăi, discuția ar fi continuat cu diverse bazaconii deocheate, ce, deseori, strică și încercările obișnuite de a vorbi și astfel de subiecte.

– Stai, că acum vin cumetri și aruncă boabe sub masă, de asta uitasem, comentează Nalbian la obiceiurile din toiul nunții. S-a

plictisit Jilop de când așteaptă pitit să scoată cocoșul pe partea cealaltă.

– Dar bine văd că te distrezi, frățioare. Ce-ți mai plac nunțile și botezurile…

– Uite-așa de mult, suspină tânărul, trântind fruntea pe masă a prizonierat.

– Cum, mamă, mi-a zis Denaia că abia așteptai niște petreceri.

Capul lui Nalbian se ridică brusc, își amintește șiretenia.

– Da, pentru părțile lor bune, încearcă el să dreagă.

– Mi-a plăcut și slujba bătrânilor, frumos le-au urat. Tatăl lui Nalbian e într-un capăt al mesei lungi, acoperită de pânză cu motive colorate, în celălalt stă moș Zeze înconjurat de ai săi. Salata de cartofi și verdețuri își schimbă reședința din bolul imens direct în farfuriile mesenilor, alături de friptura aburindă.

– O fost frumos, eiii, și la mine acu'… acuu'… măi Miră, când ne luarăm, câți ani să fie? De când lumea sau am fost și noi așa tineri cândva, râde moș Zeze spre soață, acoperindu-i mâna cu degetele lui groase și bătătorite.

Prima parte a nunții, aflată sub atenția sătenilor pentru datini, se apropie de sfârșit. Orele după-amiezii vor continua cu ridicarea de la mese, voie bună, muzică și dans. Și cu tradiționalul pescuit la ochi și la ureche, pentru luat la pachet cu dumicați de păreri mai bine-știutoare, cum are tot omul pe la casa lui.

Grădina mare, cu mesele masive de lemn scoase pentru sărbători, este o încântare. Toată lumea l-a ovaționat pe Arbopyn încă de la intrare. Nucul uriaș din mijloc își așteaptă răbdător musafirii, așa cum știe că va fi invadat de fiecare dată de către cei mici. Nu demult se știa foarte bine și cu Nalbian, care deseori câștiga cursa până în creasta lui. Ghirlandele înflorate, tufele de trandafiri și coronițele fetelor dau culoare și mai vie festivității.

Igramenys, stăpânul, e și astăzi plecat, dar jupâneasa oficiază și se întreține cu toți cei de față. Ea e de lume, el, mai deloc. Băiatul lor este plecat la Karivatra de ceva timp, să se învețe cu treburile mari, iar fata e măritată cu un dregător dintr-un ținut vecin.

Gărzile vin cu schimbul și uită să mai plece.

– Tehanos, ce faceți, mă, v-a uitat sfârșitul lumii aici. E rândul nostru, strigă Getozak de peste gard.

– Tiii, cum trecură ceasurile, parcă acum am venit. Ia, fii atent, Eustene, la vadra asta cu vin, cum se termină în paharele noastre. Și a fost din cel mai bun, râde soldatul spre colegul care nu s-ar mai da nici el plecat.

– Mă, urcăm pe zid și vă luăm cu sulița!

– Aoleu, Getozak, gata! Ne-a săgetat nevastă-ta din ochi de ne-a trecut prin toate măruntaiele.

În continuare, petrecerea se deschide mai mult pentru cei tineri. Alternează muzica și cântăreții, Nalbian participă din fluier, fiecare la ce știe: corzi, tamburi și instrumente de-ale locului.

Copiii au ocazia să se amuze copios, iar junii fac glume sau își dau coate, cu roșeață în obraz, spre vreun partener de dans. Aceștia din urmă primesc un brânci de ajutor din partea celor mari, care vin să lege, din când în când, câte o horă largă, cu grijă să-i înghesuie „întâmplător“ unii pe lângă alții.

– Și, zi așa... vine repede Nalbian dintre băieți, văzând-o pe Cassia în retragere spre un pahar răcoritor. Se simte în largul lui acum, se distrează cu ceilalți.

– Ei... gâl-gâl... stai, că mi-e sete.

– Păi, cred și eu. Te-a învârtit bine Rogozis, zâmbește el cu coatele sprijinite de marginea scaunului, privind înadins aiurea.

Cassia roșește și se uită fără să vrea în jur, să vadă cine mai ascultă. Părinții însă au consumat deja subiectul câteva scaune mai încolo, iar acum par absorbiți să laude priceperea celor care au pregătit o plăcintă cu mere. „Ia uite-i, de la soare cred! Păi nu voi ați adus-o?“, se-aude și moș Zeze, prins în afara împrejurării.

– Din horă, așa ne-am potrivit. Și, ce? Măi, măi, grija lumii, gata, ne-au cununat?

– Se știe și câți copii o să faceți! Dar aveți concurență, sunteți la mustață cu Alenda și Beryan, arată el spre alți doi tineri, ale căror priviri rușinate așteaptă ploaia din cerul ca sticla. Ia, l-au luat băieții pe Rogozis, mă duc să văd.

– Zi-le că pun apă fiartă pe ei!

Se alătură lui Brosoc și Adenil între flăcăii ce comentează și râd de una sau de alta. Cu Rogozis nu își permit nici Cărămidarii prea multe, așezați mai de-o parte cu Pekigis și Olerin, admiratorii lor la mitocănii. E dintre cei mari, voinic, de bază la muncă, și nu înghite când cineva sare calul. Străjerii sunt încântați de el în stagiul de arme, unde ar spera să și rămână, dar Rogozis nu are astfel de gând peste anul obligatoriu și gărzile rotative. Cât despre Beryan, nu mai are nevoie de niciun haz sau necaz din partea băieților, căci ochii brutăresei, mama Alendei, îi vor arde ceafa de acum încolo mai abitir ca soarele.

Se vorbesc verzi și uscate, se bea și fermentată de spic - bere, cum ar veni în zilele noastre - se fac glume, se dansează. Cei la casa lor, cu cât mai proaspăt însurați, cu atât zâmbesc a științe superioare în fața flăcăilor, ca și cum o învățătură ascunsă de-a universului s-a pogorât asupra lor. Dar își urmează soațele și dansează la cerere, fără să crâcnească.

Fetele au și ele colțul lor ad-hoc, iar cele nemăritate trec mai des pe la mesele părinților. Se joacă, băieții au dansuri cu bătut din palme și picioare, precum și cântece cu versuri șugubețe. Mândrele răspund cu ocară sau amăgire, dar și încurajare pentru cei vrednici. Sunt parte din tradițiile ce plac și noilor generații.

Una mai spre seară, de plecare, se lasă cu şir amestecat de fete şi băieți, înlănțuiți cu mâinile pe după umeri. Este, cum ar veni, cel mai aproape de adevăr, dacă tinerii nu au avut curaj până atunci. Nalbian, Adenil și Brosoc sunt, evident, umăr la umăr, înainte de împletire cu rândul de şuvițe înflorate. În ultimul moment însă, aşa cum cere jocul, se fac schimbări de fiecare parte, ca din încurcătură; astfel încât, de fapt, nu se ştie care a vrut, care n-a vrut, să potrivească „norocul“ pentru un partener din așezarea opusă. Melbeea pică fix în dreapta lui Nalbian și îl privește îmbujorată. Acesta râde încurcat și face haz: „ia uite cum am nimerit!“

După dănțuită, tinerii se retrag, lumea se pregătește de încheiere, cu ultimele urări și daruri pentru miri. Asfințitul se prelinge peste vârful copacilor, în timp ce Nalbian își aranjează cămașa, așteptându-i pe ai lui.

Cassia se înfiripă lângă el și ridică din sprâncene a neştiutoare:

– Și, zi așa...

Frunzele se împart acum între văzduh, firul ierbii și colbul aleilor pe care încep să le îmbrace pe nesimțite în covor de nuanțe ruginii. Zilele, mai scurte, păstrează încă aerul cald și energia sătenilor, cu excepția celor încercate de vânt și ploaie. Din fericire, norii cenușii nu stăruie mult, în general își fac drum spre crestele munților din zare, către soare apune. Chiar și iarna, când va veni, va cunoaşte aici multe zile luminoase și cer senin, spre deosebire de ținuturile îndepărtate dinspre miazănoapte, unde se știe că vremea mohorâtă face mai mult parte din viața oamenilor. Din contră, la miazăzi, călătorii spun că ar fi vară chiar și dintr-un gerar în altul, ceea ce, tradus din semeția acestor povestitori, uneori frați cu vânătorii și pescarii, tot ar însemna pe la vreo jumătate de an.

Dar, probabil, mult mai bune cunoscătoare ale meleagurilor din sud sunt rândunicile. Își fac deja bagajele și privesc mirate la vânzoleala de toamnă. Au loc recoltele, grădinile gem a dovleci rotofei, ardei grași sau lunguieți, verze frumos înșiruite, tulpini bogat înfrunzite care aparent nu anunță nimic dar ticluiesc felurite rădăcinoase. Asta prin grădini. Dintre grâne, unele se odihnesc deja în hambare, altele încă se strâng, iar floarea soarelui este și ea la termen. Tinerii se îngrămădesc cu precădere la culesul livezilor, preferatele tuturor.

– Mmm, zemos, molfăie Adenil din mărul copt să plesnească, dibuit spre coamă, unde soarele l-a bătut mai abitir. Se rezeamă aplecat cu cotul peste o cracă și nu îi pasă că fructul s-a dovedit gazdă bună pentru un vierme sătul.

Din pomul vecin, în care Nalbian trândăvește la un coș aproape plin, adăugând alene câte un măr la două minute, primește într-un târziu răspuns:

– Dăm gata și rândul ăsta. Mi s-a luat... Ceilalți sunt gutui, mai durează. Ieri, la prune, mâine... ah, la vie.

Brosoc se ghicește în grădina alăturată, tolănit cu pălăria de paie pe frunte. Alături de el, trofeul muncii sale, o roabă plină cu morcovi. Băieții nu sunt leneși, dar avântul de cu dimineață s-a mai diminuat, în plus aproape au terminat.

Mai bine de jumătate de sat trebuie că se află acum răspândită ca roiul de albine în jurul stupului. Femei, bărbați, cu îndemnuri, cu glume, cu pauze de masă și fete care aduc coșurile înviorătoare.

– Și ce ne arăți, măi Brosoc, ce scofală ai făcut tu? Ia uite-l, stă cu averea-n drum, să vadă lumea că-și permite să aștepte bătrânețile! Du-te și toarn-o-n căruță, se aude una dintre femei.

Flăcăul nu schițează nicio mișcare, doar paiul din gura lui pare că tremură în suflul unei adieri.

– Dar de Beryan ce-mi zici, sare de colo Peltrina. Să fi fost eu la vârsta lui, erau verzele deja duse și atârnate, arată ea spre flăcăul nădușit mai ceva ca toți, dându-și sufletul sub bătaia vizuală a santinelei anume proțăpită printre rândurile de dovlecei din spatele lui. Ia, și tu ce chicotești, taie aici, n-o iartă ea nici pe Alenda. Bărbații din jur râd, șușotind: „Ce drag a prins ea de bostănei anul ăsta, nu se mai duce la grâne, hehe“

Nalbian profită de paranteză și aruncă cu dibăcie un măr drept în poala lui Brosoc.

– Iar mere? Cred că mi-am schimbat sângele în zeamă de mere zilele astea, tresare el, căutând spre expeditor. Adenil și Nalbian îi fac semne să se trezească din moțăială, arătând spre femei. Brosoc se ridică și-și prezintă șalele în suferință, apoi se răzgândește și face semne sugestive: diseară, râu, vâslit, barcă. Aprobarea vine numaidecât.

Ziua de muncă se termină însă cu un eveniment neplăcut. Din lanul de porumb se aude ceva răzmeriță. Este chiar lângă parcela părinților lui Nalbian, unde bărbații se grăbesc să vadă despre ce este vorba și să potolească spiritele. Curând, lumea se înșiră la fața locului.

– Acum doi ani n-am zis nimic, anul trecut, la fel, dar am pus măsură. Azi văd clar că iar ai trecut, ce înseamnă asta?!

Este Fierarul cel mare. Arată cum tatăl lui Olerin, Halarin, a trecut și cules de pe bucata lui preț de câteva rânduri de porumb.

– Ei, da, vezi-ți domne de treabă, dă acuzatul din mâini a dezinteres, încercând să arate că-l ignoră.

– Extraordinar, tot el face pe neștiutorul, nici usturoi n-a mâncat, sare și Fierăreasa.

În spatele celor doi se strâng familiile. Este una dintre împrejurările pe care mulți le-ar vrea pur și simplu dispărute din sânul comunității, dar, ce să-i faci, nu există pădure fără uscături.

Cearta continuă și sunt chemați ca martori și alți săteni. Nalbian asistă de pe margine, privește cu amărăciune printre oameni, uitând să clipească, până în hățișurile pădurii din depărtare. Se gândește cum, din păcate, gâlcevele astea se răsfrâng și asupra rudelor, copiilor, prietenilor de familie. Iar, poate, cea mai nefericită urmare este că se dezgroapă și animozități mai vechi, oamenii vor ține parte și se strică din bunele vecinătăți pentru o vreme. „Urâte treburi. Și pentru ce?“ Se adâncește în reflecții, așa cum îi prilejuiesc astfel de momente: „Dacă ar exista cu adevărat motive de hoțomănii? Să nu fie destul pentru toți, de exemplu. Mi-e și teamă ce schimbări pot aduce situațiile grele pe fețele oamenilor. Ne-am bate între noi? Ne-am împărți în două, între cinstiți și nechibzuiți?“

Din fericire, pentru cazuri precum cel de față, librenii nu sunt iuți la mânie și nici nu se pierd cu firea mai mult decât cu vorba. Foarte rar s-au văzut aici încleștări de brațe, iar, dacă s-a întâmplat, acestea s-au petrecut între tineri neciopliți. Băiețandrii nu se pun la socoteală, cu îmbrâncelile peste care cei mari trec mai ușor cu vederea. Dacă i-ar întreba cineva însă, mai ales pe cei mici și blânzi, nu mică le e și lor suferința.

Getozak și Rogozis nu sunt în gardă astăzi, dar intervin neutru și cu autoritate, pentru că înțelepciunea pare să întârzie a se așeza peste inimile aprinse. Îi invită spre conac, la sfatul bătrânilor. Cu siguranță, vestea a ajuns deja la aceștia, iar femeile rămase acolo pregătesc prispa mare cu băncuțe.

Pe drum, Nalbian dă să se despartă de grupul lui.

– Unde te duci? întreabă Brosoc.

– Să vorbesc cu Olerin.

Băieții de lângă el strâmbă din nas, văzând că feciorul lui Halarin este, ca de obicei, în tovărășia Cărămidarilor.

– Vezi să nu pui paie pe foc, îl sfătuiește Adenil.

Nalbian nu îndrăgește compania celorlalți, dar, la nevoie, nu se dă la o parte. Iar acum ceva îl apasă și, deși bănuiește cum va decurge discuția, consideră că așa este mai drept.

– Olerin, se apropie Nalbian încet.

– Ha? Tu erai, ce e...

Merg acum umăr la umăr. Nalbian i se adresează atent, să nu îi audă oamenii din jur.

– Fără zâzanie, da? Nimeni nu vrea să continue chestia asta.

– Așa.

– O să fiu poate întrebat și eu, la sfat. Și știi că am lucrat lângă voi, la ogor...

– Ce-ți bagi tu dovleacul, ca musca-n lapte? începe unul dintre Cărămidari.

– Bine, hai, lasă-mă tu. Măi Olerin, am văzut că ați intrat, dar, repet, nu vreau să fiu parte din asta. De ce nu recunoașteți, să vă-mpăcați?

Olerin și camarazii se opresc în jurul lui Nalbian.

– Să nu te prind, da? Ce, moare pentru niște porumb? Și-așa era linia strâmbă.

– Merită mizeria asta? Ziceți că din greșeală și gata.

– Plimbă ursul, neprihănitule, îl iau în zeflemea la unison.

– Meserie, bravo... aruncă Nalbian, înțelegând că nu are sorți de înțelegere.

– Ia, acum mergi și dă cu pâra. Cine-o să te creadă, noi toți o să zicem invers.

Nervozitatea îi provoacă tremurici pe la încheieturi. Așa i se întâmplă mereu când se află în vreo înfruntare, mai ales când dreptatea rămâne fără ecou în mințile celor cu pricina. Ca rațiune măcar, dacă nu din principiu. „Cum este posibil? Așa, pe față? Hai, trândălăii ăștia, dar taică-său, cei care-s cu el? Poate unii chiar nu

știu adevărul...", încearcă el circumstanțe atenuante, în apăsarea minții.

– Ce s-a întâmplat acolo? șoptește Adenil.

– Cântece la urechea măgarului...

Într-adevăr, pe prispa mare a conacului îi așteaptă dascălul Vifon, vraciul, moș Tiriza cel înțelept și mama Rebea, credincioasă sfătuitoare a femeilor și tinerilor cununați. Stăpânul și jupâneasa au ieșit și ei la adunare, Igramenys numai pentru a se pune la curent:

– Ei, ce mai e acum? Iar lemne? Au mai făcut odraslele ceva? Vreo jignire între familii?

După ce primește povestea, face dreapta-mprejur, nu înainte să adauge:

– Ce nu vă ajunge, fraților... Dar, c-o fi a lu' dumneata sau a lu' dumneata, eu tot taxa aia să știți că o iau, încearcă să schițeze o glumă și dispare după ușa mare de stejar.

Sfatul începe cu audierea părților. Nimeni nu are chef să se lungească la vorbă, cu atât mai puțin bătrânii care vor să tempereze pornirile emoționale, încărcăturile nervoase.

– Ce zicem, tată, dacă ne întreabă?

– Nu cred că se ajunge la asta. Adevărul îl știm amândoi, răspunde dezgustat tatăl lui Nalbian. Dar uite, ce zic ei...

Se decide destul de repede și cu mult calm că, oriunde a fost necazul, se poate repara cu măsurători. Judecătorii cu mult păr alb se feresc de învinuiri și chibzuiesc cu mare atenție dacă și când se impun măsuri punitive. Din două motive majore: primul, evidențele trebuie să fie fără dubiu, în acest caz însă locul disputat are o geometrie nefericită, deci se putea greși omenește; doi, pentru că, prin compromisuri acceptabile, preferă oricând să evite învrăjbirea părților. Experiența și slăbiciunea umană au arătat prea des cum o râcă poate crește cu timpul, ba chiar otrăvi pe mai departe și când se vor fi uitat motivele.

Hotărârea nu mulțumește pe toată lumea. Măsurătorile trebuie refăcute din intrarea mare, de la ruinele vechilor ziduri de apărare, cu repere la râpa castanului, liziera pădurii, malul râului din sus și încă vreo doi copaci bătrâni, ceea ce înseamnă iarăși comentarii pe unități de măsură și cereri de repetare. Pe deasupra,

cei care s-au lămurit de trişor sunt încercaţi de frustrarea rămânerii lui în cinste, chiar dacă a primit sarcinile cele mai grele în aplicarea deciziei.

E întuneric bine când lumea se împrăştie, fiecare pe poteca lui. Care au mai stat până la sfârșit duc deznodământul acasă celor plecaţi din timp pentru îndatoririle ce nu suferă amânări.

Drumul celor trei prieteni rămași mai în urmă decurge aproape în tăcere, în surdină de greieri și porți scârțâinde. Primul popas este la Adenil.

– Mamă, ce le-aș prinde nasul și urechile cu treizeci de cârlige încinse, își spune Brosoc năduful.

– Și ultimele certuri tot de la ăștia au pornit. Vă dați seama că se apropie vremea când o să fim noi pantalonii și căciula casei, să trebuiască să tratăm cu lichelele astea de feciori?

– Da, îmi prea dau seama, murmură Nalbian.

Preț de clipe bune, liniştea se strecoară iar între ei. Noaptea coboară cortine groase și prilejuieşte adăpost minţilor cu socoteli ce nu se vor tulburate.

Poteca îl recunoaște și surâde sub apăsarea pașilor săi. Știe unde vrea să se ducă, după rugii înalți, prin săritură din frasinul noduros. Aici este locul lui de răgaz, unde soarbe din pacea și frumusețea naturii, din luciul ochiului larg şi limpede pe care îl face Mărgăritarul, din privirile senine și complice ale păsăretului sălbatic, din mângâierea ierbii înalte și din jocurile cerului cu nori leneși, alteori grăbiți. Aici poate pierde ceasuri întregi, ba chiar ce pui de somn, zdraveni cât o noapte, a mai împărtășit în secret cu lacul! Căci Nalbian așa se gândește la acest loc, ca la un lac.

Cât a mai alergat și chiuit copilul pe aici! Cu inima să-ncapă lumea întreagă, a legat frăție cu toți copacii, cu fiecare brotac și, mai ales, ce promisiuni păreau că îi fac toate!

– Ie-hee, a venit Nalbian! strigau ceilalți puștani, de cum îl vedeau gonind la joacă.

– Cine e ultimul la gârlă sare-napoi într-un picior! le țipa el, știind că n-are cine-l întrece.

Dacă voia bună întârzia să se lege, o grăbea el. Chiar veneau să-l strige la poartă pentru asta. Dacă era impas la vreun joc sau între băieți, naivitatea și ghidușiile lui treceau întotdeauna mai departe cu ușurință.

– Ce faci? îl întreabă Brosoc într-o zi friguroasă, mohorâtă și noroioasă, când băieții de zece ani se plictisesc de moarte.

Nalbian stă pe marginea râului în încălțările înnămolite, absorbit de găselnița lui.

– Uite, dacă piatra atinge frunza pe care vreau eu, am două puncte. Dacă nu, dar rotocoalele apei mișcă frunza, am doar un punct.

– Ha... dar altceva nu i-a mai venit să spună lui Brosoc.

Un sfert de ceas mai târziu îi găsește pe amândoi pe malul Mărgăritarului, preocupați cu această îndeletnicire. După încă pe atât, toată gașca, aliniată, aruncă tăcută cu pietre spre mulțimea de frunze.

Unul dintre jocurile imaginate de el încă înveselește copiii Librei.

– Cine sunt? a strigat pițigăiat Nalbian din înălțimea unui frunziș bogat, de vară.

Ceilalți s-au prins repede și fiecare a purces a se piti prin cei mai viguroși arbori de-a lungul poienii.

– Da' eu cine sunt? În ce copac? se auzeau alte voci înadins subțiate sau îngroșate pe cât posibil.

A fost printre cei mai viu susținători ai jocurilor recoltei de când se știe. Le-a și câștigat pe majoritatea la probele copiilor, chiar și când era doar un prichindel. Cu precădere la alergat și cățărat își găsește greu adversar. Iar, dacă ar fi existat vreo probă cu rotocolul închegat din petice, pe care noi l-am numi azi minge, probabil ar fi fost ușor de confundat cu unul dintre patrupedele ce nu se pot controla în urmărirea lui.

Două gâște sălbatice îi întrerup amintirile și-l studiază cu luare-aminte. „Ori sunt din cele care rămân, ori va fi o toamnă târzie“, gândește fără să vrea. I se pare că privirea lor îl întreabă de prezent.

– Ei, cum să fie... răspunde în șoaptă, lăsând bărbia pe genunchi. Am aceiași ochi, același cap, dar vor să vadă și să gândească la altele.

Le-ar explica el cum orizontul larg și luminos din ochii copilului, locul acela sub soarele veșnic îngăduitor, a început cu timpul să se restrângă. A dezvelit pe margini stavile de neînțeles, slăbindu-i încrederea în seninătatea înțeleaptă și stăpânirea bine rânduită a vieții de mai târziu.

Și n-ar fi doar răutățile oțărâte ale copiilor cu pas nedumerit pe calea vieții, ce strâmb își strigă dreptul și prezența, refuzate sau schilodite taman când intimitatea lor profundă era mai vulnerabilă. Poate nici răsfrângerile lipsite de înțelegeri mai bune asupra tinerilor și adulților de mai târziu. Dar ceva din lumea asta mare, auzită, citită ori simțită, îi dă un sentiment de neliniște și nesiguranță. Iar anii parcă insistă să îi confirme temerile și stupoarea de nealinat în fața rătăcirilor tenebroase din inimile oamenilor. Cât de jos pot ele cădea? Cum ajung acolo? Mai deunăzi își punea întrebarea dacă, în vreo sucitură a sorții, Halarin sau Cărămidarii ar ajunge în preajma tâlharilor, ar putea deveni unii dintre ei? Dar hoțomanii aceștia, care lovesc azi undeva, mâine, în altă parte, mai degrabă cu fereală din calea celor prădați, ar putea ei ajunge în slujba criminală a vreunui odios tiran?

Sâmbăta trecută a venit taxatorul de la cetate și a reușit, pe neașteptate, să dea viață fiorilor reci din scrierile istorice. Care, în sinea sa, ar fi sperat să treacă de-acum la capitolul povești urâte și numai bune de uitat; că oamenii de atunci erau cu totul alții, în niciun caz ai timpurilor în care copiii se aduc pe lume cu multă dragoste. Dar solul a venit cu presimțire de război: despotul Negru, a cărei cotropire a fost respinsă și din satul lor în urmă cu ceva vreme, se răspândește vorba că își folosește puterea ultimilor ani de nelegiuiri dosnice pentru a strânge iar oștiri. De aceea, curând, împăratul ar putea să introducă stagii suplimentare de înarmare și

pregătire pentru toți bărbații în vână din Cotul Mărgăritarului și împrejurimi. Apoi, nu mai puțin dezolant, trimisul a luat iar taxă întreagă, fără să clipească, și de la ai lui Jilop: slăbitul său tată și Mămăița, femeie devenită mamă la o vârstă înaintată, dar, care, gândind că nu va reuși să aibă copii vreodată, se adresa celorlalți prin sat cu „ce faci, mămăiță". Părinții târzii și feciorul încă mic nu au cum să agonisească ușor pentru birul coroanei, precum o familie mai tânără și cu ajutorul mai multor urmași. Din fericire, spre mai alungarea umbrelor lui Nalbian, sunt destui oameni miloși prin sat care îi ajută cu orice ocazie.

– Aha! Știam noi că te găsim aici, sare Adenil din frasin peste gardul sălbatic de mărăcini și-i întrerupe gândurile.

– Stai... se aude Brosoc gâfâind de partea cealaltă. Nu abandonați un biet viitor, cândva, în altă viață, mare campion...

Băieții râd în timp ce Brosoc, cu ultime puteri, sare pârleazul viu. Cei doi își șterg sudoarea pricinuită de antrenamentul pentru jocurile recoltei de anul acesta și, ca la un semn, se trântesc în patul de iarbă din fața lacului, alături de Nalbian.

– Unii au trecut înainte, îl informează ei.

– Sunt și băieți din Valea Teiului, Gorudava și o fată din Brazi.

Cu timpul, oamenii din ținut au început să-și trimită câștigătorii și prin alte sate, ca un fel de competiții mai largi. Prilej de vizite, schimb de merinde și băuturi tradiționale, dar, mai ales, de povești și noutăți la tavernă.

– Ăsta din Gorudava e cam obraznic, menționează Brosoc. Dar mi ți-l ține un Cărămidar în urmă, și-a găsit nașul.

– Na, că sunt și ei buni la ceva, zâmbește ironic Adenil.

– Asta doar așa, cu gust de bârfă. Corbii între ei, să își scoată, să nu-și scoată ochii, mi-e totuna, continuă Brosoc noutățile. Dar a început să vorbească măgărește de fătuca din Brazi, cu ochi pofticioși. Atât i-a trebuit, l-au potolit Vifon și mama Rebea de mă mir că mai rămâne la întrecere.

Nalbian mai aude un „bine i-au făcut" și o încurajare: „o să guste țărâna în urma noastră".

– Auziți, voi credeți în ursitoare?

Luați prin surprindere, băieții nu par să fi pătruns cuvintele.

– Mi s-a părut că ne întrebi dacă am crede în ursitoare? îl întreabă Brosoc, ca scuturându-se de o neatenție involuntară.

– Îhâm.

– Adică, niște femei cu baghete magice și descântece la capetele pruncilor veniți pe lume? vrea să se asigure și Adenil.

Nalbian zâmbește, apoi își caută de lucru cu un băț.

– Ei, nu știu eu cum trebuie să arate, așa zic poveștile. În fine, până la un punct, și binecuvântările moașei ori ale bătrânilor, la fiecare nou născut, sunt un fel de... sunt urări, nu? De noroc și bine-n viață.

– Aha, rumegă Adenil, încercând să intre pe fir. Cum ar veni, ca niște ursitoare bune.

– Așa, așa. Deci, lăsând partea fermecată, se poate spune că ideea este cam aceeași.

– Mă, tu iar ai citit ceva, se lămurește Brosoc. Dar ne prindem, ia mai zi.

– Nu neapărat, intervine Adenil. Auzeam că la pădureni se ține un obicei asemănător, sunt alese mereu femei pentru asta. Iar bunii mei au și ei cântece cu ursitoare.

– Bine, dar sigur nu ca-n basme. Sau...? se întoarce Brosoc spre Nalbian, în așteptarea continuării.

– Nu știu, mă gândeam... Căutam scuze, uite, unora ca obraz ăsta gros din Gorudava. Poate au avut un fel de ursitoare rea?

Prietenii buni nu pun la îndoială sămânța unei probleme și se leagă cu dragă aplecare atunci când simt importanța ei pentru cel care o ridică. Astfel de prieteni sunt și cei trei. Fără întrebări suplimentare, Adenil încearcă să răspundă primul:

– Da, înțeleg unde te încearcă gândul. Dacă răutățile oamenilor pot fi explicate prin vreo intervenție predestinată.

– Hmm, păi și asta ce ar însemna... Că la unii vine ursitoarea urâcioasă, dar la alții nu.

– Da, e cam stupid, recunoaște Nalbian.

– Cum ar veni, ori are o problemă de deplasare, ori de... predestinare înaintea predestinării, continuă Brosoc.

Băieții stau strâmb și încearcă să judece drept, ațintind spre vârful bățului întors de Nalbian prin țărână.

– Bun, zicem că pică. Hai să le mai căutăm explicații d'astea, în afara voii lor. Tot auzim că lumea se deșteaptă, devine mai înțeleaptă, nu? Dar ia să vedem dacă putem lăsa în urmă orice miez bătrânesc de speriat copiii. Duhuri?

– Dacă-i posedă vreunul?

– Știu, sună aiurea. Ca atunci când vorbesc oamenii despre bântuiri și superstiții.

– Brrr, numai să o facă în amiaza mare, nu noaptea, cum le place lor. Că nu mai sting lampa, stau cu ulcica de ulei în brațe. Chiar îmi povestea Lenaka de unii care... Dar să nu divagăm, îi iartă Brosoc de vreo teribilă desfășurare.

– Mă refer acum la cei cu adevărat apucați, gen despot Negru, continuă Nalbian. Ce-i întunecă lui conștiința?

– Dacă o fi avut vreodată.

– Și când să vină duhul ăsta, cam pe la ce moment al vieții. În general, în discuțiile astea, respectivul a făcut ceva rău sau și-a vândut sufletul.

Nalbian strâmbă din nas în ecoul propriului exercițiu de îmbinare a fanteziei cu realitatea.

– Acum, auzindu-ne vorbind, îmi dau seama ce tâmpenii.

– Așa e. Duhul e unul singur în oameni, curat și vine de la Dumnezeu. Doar mintea și poftele ne pot dirija strâmb.

– Ce bine zici tu, să te bagi ucenic direct la sfatul bătrânilor! zâmbește Brosoc și îl zgâlțâie pe Adenil de umeri.

– Păi, degeaba sunt eu vecin între moș Tiriza și mama Rebea?

– Blesteme? Ultima încercare: blesteme de pe la moși-strămoși?

– Urâcios lucru blestemul ăsta. Umblă oamenii și azi cu el în gură. Nu știu, este așa, o chestie murdară, se scutură Brosoc.

– Mârșav de-a dreptul. Hodoronc-tronc, nu te place vreun mojic, poftim un blestem care să te urmărească psihic.

– Tocmai d'aia nu funcționează. Nu este îngăduit. Ce-ar însemna să ne spurcăm așa, unii pe alții, până nu mai rămâne unul?

Să zicem că înțeleg motivele celor nedreptățiți, aduși la disperare, e și ceva trist aici...

– Dar nu mai bine te împaci cumva, decât să dai drumul la mai mult venin?

Băieții sunt la unison. Și, curând, rostogolesc subiectul spre altele mai plăcute, momentul filozofic-înfricoșător a primit deja prea multă atenție. Inclusiv pentru Nalbian: deja se gândește la întâmplarea cu ursitoarele din alt unghi, cum poate că, de fapt, i-a fost dedicată lui de la bun început.

– Alergătură, au ajuns și pe aici, se ridică Adenil cu urechea ciulită.

Cei trei s-au odihnit și sunt gata să reintre în energia jocurilor recoltei de mâine. Brosoc se-agață de grumazul frasinului și saltă ca să afle ce și cum.

– Au trecut băieții, Getozak e primul. Aaa, e urcare în fagul de colo, haideți!

– Stați să mă încalț, dă Nalbian să-și culeagă sandalele.

Dar băieții fură startul, râzând: „Oricum ne întreci!". Rămas singur, mai zăbovește puțin cu ochii în oglinda lacului, încălțându-se lent. Are impresia că vede chipul copilului de odinioară, zâmbitor și înțelegător. „De ce am impresia că nu mai stai mult cu mine? Tu vrei să te întorci la joacă, pe când eu..." Într-adevăr, undele apei par că slăbesc strânsoarea mâinilor peste cumpăna anilor, îndepărtând și mai mult fața luminoasă care se întoarce în universul plin de râsete, zugrăvit pentru veșnicie în cartea timpului.

– Nalbian... Nalbian... se aude o voce blândă ca de bunic.

Tânărul, mai să sară în apă. Se uită bine de jur împrejur, scrutează frunzișurile din ce în ce mai rare, nimic. Dar a fost aievea, a auzit cu tăria simțurilor încă tinere. Vreo glumă? Cine, ce bătrânel vine pe aici?

Încercând să-și calmeze bătăile inimii, aruncă o ultimă privire ascuțită din înălțimea frasinului. Zărește doar liota ce coboară cu hărmălaie din fag. „Am luat-o razna?"

– Haha, Nalbian, a trecut și Melbeea, și... Aglamita! îi strigă Brosoc.

– Ce?! Nu există așa ceva, și dintr-o săritură e jos, alungându-și gândurile. Unul după altul o iau la goană, iar, în curând, fac iar haz la fiecare două vorbe.

Dimineața, la primul cântat al cocoșului, sare din așternut ca și pregătit. Unul dintre evenimentele la care îi place să se gândească tot anul. Își palmează energic obrajii ca să fugă lipiciul somnului. În final, îi mai cedează câteva clipe, trântindu-se la loc într-un căscat cât toate zilele.

Podul binecunoscut, cu bârne groase, îl privește înapoi. O morișcă cioplită de el cu briceagul mai anul trecut, o lampă veche din străbuni, primită de la tatăl său, o sfoară marinărească, dacă e să dea crezare celui cu care s-a tocmit la sânge, pe care se odihnește veșmântul lui cel mai lejer pentru întrecerea de azi, și câteva scrijelituri mai mult sau mai puțin iscusite. Pe o poliță de lemn prinsă în perete și-a făcut loc și pocalul argintiu, rămas în posesia lui în urma întâlnirii misterioase de la fântână. „Poate ar trebui să îl dau înapoi, așa vechi și strâmb cum este. Dar au zis să nu le vorbesc nimic despre asta." Lângă el stau desaga cu brazi și fluierul frumos încrustat de dulgheri, se ghicesc siluete mici de urs, șoim, soare și lună. L-a câștigat la prima lui participare la mijlocii.

„Haidem". Sare în picioare tot pe pat, iar de acolo se agață de prima bârnă. Își face avânt și începe să treacă de la un căprior la altul, încălzirea lui preferată. Coborârea nu vine decât după două-trei ture de-a lungul camerei și o priză meditativă cu spatele genunchilor și capul în jos. Aterizarea finală o face pe cufărul din lemn de nuc, de unde se ridică agale, cu încă ceva lene. Aruncă o privire în ciotul de oglindă atârnat deasupra mesei mici, rotunde. „Mda... odată ce începi, trebuie să te bărbierești mereu."

– Aha, știu ce cadou îți trebuie cu prima ocazie, se ivește Cassia în ușa întredeschisă.

– Sau îi luăm tatei unul nou și îl ascut eu pe al lui, că mie nu îmi trebuie mult.

– Nu ți-l dă, e cu mânerul ăla din os, de la stră-stră-cineva. Găsim un briceag bun la prăvălie, adaugă ea, coborând scările.

Al lui, micuț și ruginit, și-a atins limitele în mâinile de băiețandru cu multe idei de folosință. Lemn, metal, piatră, nimic nu a scăpat sclipirilor curioase ori artistice.

Pe singurul geam al camerei își observă tatăl ieșind la animale. „Vin și eu acum“, îi strigă în timp ce se îmbracă, apoi zboară pe scări. Ligheanul cu apă rece îi deschide ochii definitv. Razele soarelui încep să prindă putere și își fac loc prin colțurile grădinii. Trandafiri roz, mari și încă proaspeți, tufe de crizanteme și pâlcuri de gladiole multicolore, delicat îngrijite de fetele casei, aduc sufletului și mai multă lumină. În drum, însoțind gardul din loc în loc până toamna târziu, nalbele se păstrează încă drepte și-i amintesc tânărului de originea numelui său.

Nu puținele treburi ale dimineții se termină destul de repede. Nalbian aduce, ca de obicei, apă de la fântână, iar pe drum întâlnește lume pregătită pentru întrecerile festive. Cei tineri mai încearcă exerciții, care de care mai herculiene, cei mari pregătesc deja ornarea meselor din rondul pieței: dovleci și pepeni cât roata carului, struguri, must, plăcinte, pâini mari împletite și mai ce nu.

– Mamă, cât-a mai colacul! se-aud în cor glasurile tuturor când, încă acasă, mama dezvelește bunătatea aburindă. Colacul rumen, stropit cu sirop, îmbie la gesturi necugetate.

– Ne, ne, ne! Să ajung și eu cu el întreg, după aia!

– Dar de ardeii mei umpluți, ce ziceți? arată Cassia spre cuptorul de piatră.

Nalbian și tată-său le aplaudă pe fete cu entuziasm. Au pregătit și ei un coș plin cu miez de nucă, însă nu se compară talentul. În plus, l-ar da bucuroși pe un colț din opera mamei și un ardei din tava fierbinte a Cassiei.

– Simt eu că voi câștiga o probă azi, anunță Cassia, în timp ce iau cu toții micul dejun, altul decât bucatele amintite. La cât sar eu de colo-colo, măcar la asta să ies prima.

– Și eu două-trei!

– Hm, ești acum la cei mari, dar una știu că iei sigur!

– Să vă distrați pe cinste, copii. Ei, ce-aș mai alerga și eu. Sau la trântă, ți-am arătat mișcarea aia?

– Da, tată, o știu toți deja; nu mai păcălește pe nimeni.

– Fiți atenți, să nu vă zdreliți ceva. Luați-o încet, de plăcere, adaugă și mama grijulie.

Sunt gata de plecare. Mezinul iese primul, să aranjeze coșurile.

– Hei, tinere.

Nalbian ridică privirea și o întâlnește pe a Melbeei. Rezemată pe coate peste gard, cu părul negru prins la spate și doar câteva șuvițe scăpate, îl ațintește din ochii albaștri adânci și senini. „Tu când ai mai crescut?“, îi trece lui prin minte, surprins de un fior pasager dar cu personalitate.

– Neața. Pregătită, energică?

– Așa, cât să fie. Oricum, îmi place, ne amuzăm.

– Și la urmă, haplea pe bunătăți!

– Da, și asta. Am făcut niște cornulețe cu vișine, vrei să furi startul?

– Eheee, de ce nu zici așa, râde Nalbian cu gura până la urechi, apropiindu-se de gard.

Fata desface pumnul pregătit cu un cornuleț apetisant.

– Mmm, delicios, bravo...

– Hai, baftă, iar câștigi alergarea, îi zâmbește ea. Ridică apoi coșul și se depărtează făcându-i cu mâna.

– Mai vedem, acum sunt și Getozak, Rogozis... Eusten, Tehanos... termină el încet, fata fiind deja prea departe să-l mai audă.

Astfel îl găsesc ai lui, cu mâinile în șold, uitându-se aiurea-n drum.

– Ce rămăseși proțăpit așa, cu toarte ca ulciorul, râde tată-său înainte să iasă cu toții pe poartă.

La roata pieței lumea se strânge cu spor. Minunățiile descoperite pe mese adună și plimbă ad-hoc gospodinele de colo-colo, în admirații și discuții aprinse. Bărbații, de asemenea, mai rezervați și tacticoși, își laudă licorile de diverse culori și tării, mai

ales față de musafirii din celelalte așezări. Copiii intră pe sub mese și mi ți-l mai prinde pe câte unul de urechi din cauza mâinilor pofticioase. Dar rezultatul este aproape întodeauna că primesc cu bucurie ceea ce mai devreme încercau să șterpelească.

Ultimele pregătiri de concurs. Arbopyn oficiază, se urcă pe o căldare de lemn întoarsă cu fundul în sus și deschide jocurile recoltei:

– Dragii mei, ca în fiecare an, iar acesta a fost unul foarte bun, hambarele și cămările sunt pline, iată, putem să ne bucurăm! Mai întâi, cum văd eu că vă mănâncă tălpile și palmele p'ăștia cu sânge tânăr, întrecerile! Apoi hora, bucatele, iar diseară la tavernă!

Toată lumea aplaudă. Arbopyn continuă dregându-și glasul:

– Trei câștigători la fete, trei câștigători la băieți, ăi mici, ăi mijlocii, ăi mari. Ca de obicei, că sunteți grozavi coțcari, arbitrăm cu mare băgare de seamă. Fetele, probe: alergat, săritură, mers pe scândură cu coșul pe cap, făcutul ghemului cu aruncare la punct fix fără să se deșire. Băieți, probe: alergat, cățărat, aruncarea barosului ista de lângă mine, praștie, trântă. Prima probă fete: săritura de pe loc. Băieți: alergare.

Se fac adunările, se oferă voluntari cu dragă inimă pentru măsurători. Băieții sunt gata de start și plini de zarvă, iar Arbopyn face semnul de plecare. Din urma hoardei de tropăituri, moș Zeze îi anunță cu veselia obișnuită:

– Așa, ușchiți-o, că noi terminăm plăcintele, hehe!

După cum preciza și respectatul prezident al jocurilor, acestea au tras ceva învățăminte încă din fragedă întemeiere. Spre deliciul tuturor, în fiecare an, sătenii găsesc metode inedite pentru a veni în întâmpinarea slăbiciunii omenești de alunecare pe scurtături. Anul acesta, punctele de control de la hanul vechi, râpa castanului și intrarea mare de la ruine îi așteaptă cu bomboane și cornulețe unice, tăinute cu strășnicie, fără de care la sosire nu ar fi luați în seamă. Iar la cățărare, unde urcă doi câte doi până rămâne un singur câștigător, ramura de la înălțimea aleasă este proaspăt vopsită, așteptând atingerea degetelor verificate la început și la sfârșit, pentru a face dovada. Și nici vorbă să aibă oricine vopsele, raritate mare. Din păcate, asta a adus și neputința participării lui

Hemezas, ambele lui mâini vor păstra câteva zile amintirea misiunii primite.

Spiritele sportive au parte de agitație câteva ceasuri bune. Una după alta, probele aduc chiote și îmbufnări; împăcarea vine însă repede în distracția generală și, la o adică, primii ieșiți înseamnă și primii poftiți la bunătăți. Spre sfârșitul după-amiezii, mai transpirați, mai ținându-se de câte-o parte julită, se regăsesc cu toții în vorbă multă și cu frunți descrețite.

Doar de câteva ori pe an poți găsi taverna atât de ticsită, cu ușile larg deschise și mesele pline, înăuntru și afară. La sărbători, ocazii festive și când sunt noutăți mari, de cercetat după cugetul Librei. Hangiul și hangița, un roșcovan creț cu barbă și o durdulie, pesemne, cu simțul răspunderii în testarea merindelor pregătite, abia mai pridideșc și cheamă pe lângă ei câteva ajutoare mai neastâmpărate. Moș Tiriza, văzând că s-a adunat cam toată lumea, ridică singura halbă la care se mai dedă la vârsta lui:

– Să trăim! La toate bordeiele să se adune numai înzdrăvenire, belșug și să ne găsim la fiecare an în tihnă de vrăjmași!

– Așa, așa, Doamne ajută! răsună din toate părțile și se ciocnesc căni, nu fără obișnuitele câteva zobituri împrăștiate în ciobăraie. S-a spart ghinionul! fac haz mușterii.

– Pacostelor, nu mai avem olar, ia că vă pun să le lipiți cu ce-oți știi voi mai bine! îi ocărăște hangița. Știe însă că oamenii aduc mereu mai multă lutărie decât este nevoie dintr-un sat vecin.

– Păi, Cărămidarii ăștia, dacă nu mai dau și ei un maistru! Ați pus-o în cui după nentu olaru', numai piatră și zidărie mai scoateți, face unul cu chef spre ei.

– Ei, dar vino dumneata să învârți roata aia, că noi am încercat și nu ne vrea!

Familiile stau fiecare la câte-o masă, se așază aproape întotdeauna la fel, pe nevorbite. Oamenii se mai amestecă apoi între ei ca să ciocnească, să schimbe-o vorbă. Câștigătorii mici de peste ziuă se umflă cu multă fală, cei mari stau mai tăcuți și așteaptă să vină vreo cinstire:

– Bine, măi Getozak, campion de seamă! Trântă, baros, ditamai voinicul!

– N-aș, că nu la toate! Rogozis la cățărat, prinde o mândră de colo curaj, spre strâmbătura Cassiei.

– Nu-mi uitați flăcăul! se ridică tatăl lui Nalbian, trăgându-l pe acesta după el în izbirea cănilor mari.

– Dar cine-l mai ia în seamă pe feciorul dumitale? La fugă trebuie să îi dăm premiul dinainte, fără să mai ținem cursa, râde Getozak cu admirație. Iar la cățărat, a fost la mustață lângă Rogozis.

– La anul, gata, mă ia și pe mine, profită acesta din urmă să se apropie de scaunul Cassiei, pentru un toast cu Nalbian.

Fetele nu sunt nici ele uitate, doar că, în atmosfera adunării bărbătești dintr-o tavernă, marii vânători de altă dată se bat mai ușor cu pumnul în piept. Cassia, spirit ager dar mai puțin bătăios, a fost a doua la săritură și, spre surpriza ei, la mersul pe scândură, unde nu se aștepta să aibă așa iscusință. „Păi nu dansezi tu de pe un picior pe altul, când crezi că nu te vede nimeni?“, râde Nalbian. Melbeea și prietena ei, Deliza, poreclite „amazoanele“ pentru îndrăzneală și istețime, au cules totul la mijlocii.

Curând, oamenii caută alte vorbe. Concurenții musafiri împart o masă centrală, unul este tăcut, cu musca pe căciulă și fără niciun premiu. Pe lângă ei, prieteni sau familie în însoțire și un personaj curios, mare călător după spusele sale, care, trecând prin apropiere și auzind de jocuri, a vrut să odihnească două nopți între libreni.

Se cuvântă, desigur, despre murmurul din împărăție legat de Negru despot. Cei din Gorudava, așezare măricică, fac abstracţie de netotul lor concurent și participă la discuție:

– Dacă vorbim de împărăție, nu stă ea în sălbaticul ăsta. E prea puțin ce poate să prindă-n cârmuirea lui, câteva adunături de renegați și cel mult de prin trei ținuturi, greu de crezut și alea.

– O fi, dar poate Novarin să aducă la timp oştire, unde vrea netrebnicul să lovească? își expun îngrijorarea cei din Brazi, aşezare apropiată de locurile sub puterea banditului.

– Chiar imediat, probabil că nu. Cu solii noştri însă legăm repede veste și îi întâmpinăm.

– Înțelegem că trebuie mai multe brațe înarmate, pe picior gata de luptă... oftează unii tineri și, mai ales, consoartele lor.

– Nu e numai atât, intră Vifon în vorbă; înțelepții ascultă mult şi intervin puţin. Dacă iau aşezare după aşezare, începând cu cele mici și izolate, forțele lor pot creşte.

Lumea aprobă, se cade pe gânduri. Călătorul, om între două vârste, tăcut până atunci, grăiește fără să-și ridice ochii de la vadra cu tărie din care își mai toarnă un pahar. Privirea lui senină ascunde duritate şi, probabil, ceva încercări la viaţa sa.

– Negru e doar aici, pe la voi. În celelalte zări ale Smaraldului mai sunt și alții care vor să încerce același lucru.

Adunarea își îndreaptă atenția spre el, încercând să-l cântărească din gesturi și vorbe. După o scurtă pauză, în care așază cana cu grijă și încrucișează mâinile pe masă, continuă:

– Împărăția e mare şi şubredă. Prea mare. Rămasă din rânduiri vechi, cu neamuri multe, cu chingi şi legăminte roase de timp şi nepotrivirile vremurilor noi. Ce înseamnă asta? Că sunt mai mulți ca Negru despot, am fost peste tot și am auzit de ei, ba chiar și întâlnit.

Eusten, căpitanul gărzilor din Libra, este încercat de o întrebare strategică:

– Cât de uşor le-ar fi hainilor ăstora să facă alianțe, să-și unească mercenarii?

– Ei, aici e vestea bună, se relaxează misteriosul musafir și ia o duşcă sănătoasă. Pe mâna lui se pot ghici numeroase cicatrice. Își reia înștiințarea: nu le este deloc uşor, nici ca distanţe, nici ca scopuri, nici ca obiceiuri. Fiecare urmăreşte altceva în locurile lui şi vrea putere. Cât de mică, meschină, dar să nu o împartă. În plus, aşa cum ziceau şi prietenii noştri, sunt mult mai multe ţinuturi de oameni cumsecade, care ar tăvăli până şi o asemenea alianţă. Lumea iubitoare de pace s-ar uni oricând, chiar dacă, după cum

spuneam, eu nu cred să mai rămână sub aceeași coroană prea mult timp.

Moş Tiriza aprobă tăcut. Are și el veşti de genul acesta, de la solii și negustorii pe care îi ascultă cu luare aminte, printre cuvinte.

– Păi, atunci, așa să fim, uniți și cu băgare de seamă! ridică Fierar bătrân paharul spre musafiri și primeşte răspuns energic: Da, da!

Nalbian e acum la masă cu Brosoc, curând li se alătură și Adenil. Brosoc are un frățior care se cere mai mult pe lângă mamă-sa, iar Adenil are două surori deja măritate. Ridică și ei cu multă speranță paharele de fermentată, în spiritul însuflețit al adunării.

– Și pe unde ai mai umblat, drumețule? De unde vii și încotro te duci? întreabă vraciul. Căci te-am zărit cu ranița pe umăr și calul obosit.

– Așa este, sunt frate cu drumul. N-aş putea spune când am plecat, că undeva am stat și eu întâi, ca tot omul. Pân-am pornit să văd nevăzutele și să simt pe pielea mea cele până atunci doar auzite. De la Karivatra mergi o săptămână călare, cu spor, spre soare apune. Iar pe unde-i zice Prăpastia Vitregă, acolo am avut și eu casă. Și nu-i zice degeaba așa, piatră multă, pământ nerodnic, drumuri printre stânci, de neumblat. Am cutreierat fără țintă, cum m-a dus soarta. Am atins miazăzi și miazănoapte, locuri de care nici nu auzisem. Și încă, dacă m-o ajuta Dumnezeu şi nu m-or slăbi picioarele, vor mai vedea ochii și s-or mai putea apăra mâinile-astea, multe mai am de colindat.

– Tot pe la noi sau ai fost și pe la alții? întreabă hangița, lăsându-se și ea în sfârșit pe un scaun, cu ștergarul în mână.

– Ai trecut de Cascadele cu Trei Culori? Până acolo am ajuns eu cel mai departe, se interesează și negustorul, tatăl lui Hemezas.

Călătorul zâmbește cald, fără făloșie, lăsând ochii în pahar.

– Când spun că am atins miazăzi și miazănoapte, eu mă refer la apele cele mari de la capătul pământului. Și în jos, și în sus.

Un murmur se ridică din toate colțurile tavernei.

– De douăzeci de ierni îmi iese la socoteală c-aș fi plecat, de-a-ntregul nu mai știu nici eu, le-am pierdut numărul. Dar am stat, peste tot pe unde am ajuns, cu cât era mai ciudat, cu cât era mai

greu, am rămas. Și pe voia mea, dar și de nevoie, nu-i vorbă, că nu e ușor, ba chiar sunt norocos să fiu aici în toate oasele, se pune el pe un râs de om scăpat din multe.

Străjerii Librei își amintesc teaca străină de la intrare, în care pricep acum ce sabie călită trebuie să se odihnească. Cel care i se adresează mai departe este însă Nalbian, care îl ascultă cu mult ecou interior:

– Și lumea asta... cum este? E mai bine sau mai rău ca pe la noi?

Străinului îi place să povestească. Iar cei tineri, cu siguranță, vor să audă cele mai multe.

– Drept e că nu am ajuns decât o dată la marea din miazăzi, apoi tot o dată la miazănoapte, dintr-acolo mă aflu acuma. Pentru că pământul este mult mai mare decât credeam și am aflat că pot continua astfel până la adânci batrâneți, în sus și-n jos, de multe ori, spre soare răsare și spre soare apune, arată el cu degetul pe masă un zig-zag repetitiv. Iar asta, doar dacă nu mai zăbovesc mult prin toate locurile, dacă nu mă răpune vreo fiară sau vreo dușmănie, născută numai și din nepotrivirea graiului. Mă întrebi de inima lumii; e și mai bună, și mai rea. La voi e bine, chiar bine! Dar îți mai spun una: multe locuri am bătut de azi erau bine, ca, mai târziu, să le regăsesc rău, și invers.

Una caldă, una rece, pentru sufletul lui Nalbian.

– Dar în lupte ce a văzut sabia dumitale? prinde momentul Getozak, arătând din cap spre agățătoarele de la intrare.

– S-o spun p’a dreaptă, prefer să le ocolesc, când se poate. Dar, uneori, te caută ele pe tine. Mi-au sărit bandiți în cale, am rămas fără armăsar de multe ori, însă cu viață, și nu mi-a trebuit nimic mai mult. Am nimerit și-ntre bătălii, greu aici să te explici, să nu fii luat de iscoadă sau alte minuni. Iar altele, hei, dar n-o să mă credeți... eu tot vă spun: ce-avem noi povești de gura sobei, am găsit prin locuri necălcate, fugite, poate, din calea omului. Arătări de toată spaima.

Copiii sunt numai urechi și fac ochii mari. Tinerii zâmbesc curioși, cei mari ridică din sprâncene.

– Am înfruntat o dată un căpcăun hidos de ți se înmuiau picioarele. Să leșin când, după multe zile fără țipenie, mi-a ținut calea unde eu speram că dau, în sfârșit, de adăpost omenesc. Ceva mai mare ca un voinic, cu niște mâini și picioare scorburoase, nefiresc de puternice, iar capul... fiară turbată, de câine posedat.

– Ei, dar unde așa grozăvie?

– Eu mai știu? Nu era pe la noi, trecusem câteva hotare în jos. Am vrut să țin minte ca să mă întorc cu oameni, dar n-a fost chip să regăsesc. Oricum, după o luptă scurtă, fără putință de izbândă, am fugit văzând cu ochii.

– Cum așa, prea cinstite călător, vrei să credem noi că ce au născocit străbunii, ca pilde sau din teamă de necunoscut, există aievea? întreabă mama Rebea, neîncrezătoare.

– Și mie mi-ar fi venit greu a crede, să nu fi pățit pe pielea mea. De la astă hidoșenie am pe spinare o veșnică amintire, lăsată de măciuca lui. Iar, dacă să fie ce-au descris moșii demult, asta nu pot ști, eu vă zic cu ce semăna mai bine. Interesant este că oamenii de acolo m-au crezut mai degrabă, ca și cum pentru ei era mai vie povestea. Altădată am dat de-o cotoroanță, întâi să zici că-i bătrână cumsecade, prin pădure. Doar ce m-am apropiat și hoașca unde i s-au întunecat pielea și ochii, s-a făcut mare și buboasă cu multe brațe, abia am tras spada să retez două ce mă prindeau de mijloc.

– Ia lasă, domne, nu mai speria tu copiii cu basme...

– Și asta ce să mai fi fost, după părerea dumitale?

– Hârca pădurii, zice unul.

– Muma zmeilor, crede altul.

– Aia e întrebarea, ce să fi fost. Tot din bătrânești mă duce și pe mine gândul, concluzionează omul scăpat din clipele de groază. Și nici n-am avut pe cine întreba, căci eram între regi nebuni, în mare dușmănie...

Încet-încet, lumea își vede de-ale ei și de vecinii de masă. „Vânători, pescari și... exploratori!“, zâmbesc unii. Alții mai rămân pe gânduri, e prilej să-și aminteascăși alte povești ciudate ajunse pe la urechile lor. Pribeagul nu pare deranjat, cu siguranță este obișnuit, cum de altfel e obișnuit ca cei care-l înconjoară să fie mai mult copiii. Dar pentru ei povestea se înmoaie, se colorează și se

termină cu victoria binelui, fără drept de apel, așa cum ar spune orice bunic nepoților. Când zarva din jurul lui se mai potolește și oamenii se pregătesc de plecare, după ultimul puștan lămurit pentru un somn senin, străinul obervă că are un nou comesean pe băncuța din fața lui.

– Călătorule, cât de frig este la miazănoapte? E cum se zice? întreabă cu sete Nalbian.

– Este, chiar este, iar dacă am ajuns iarna acolo, știi tu cum crește și scade ziua aici, roată pe lungul unui an? Ei, acolo, iarna, vezi soarele doar câteva ceasuri, iar vara nu poți să dormi, că tot numai drept pe cer se ține. Și juma' de an frig de-ți crapă măselele.

– Și în jos? Așa cald?

– Este, dar parcă nu pe cât e de frig dincolo, răspunde străinul, îndeletnicindu-se cu o scobitoare. E verde aproape mereu și soare, dar am găsit oameni să spună că legenda duce și mai la sud, peste mare, unde ar fi numai fierbinte ca focul. Din păcate, nimeni nu mi-a putut confirma așa ceva, nicio corabie nu a găsit pământ mai departe.

Nalbian are și el dubiile lui cu privire la omul cu tolba de peripeții. Dar vrea să audă cât mai multe din ce are de spus. Scoate de la cingătoare un mic rulou de scoarță tratată, pe care îl desface încet pe masă.

– Îmi poți spune, harta asta, cât de mult arată din lume? Cât mai este și cât de departe? îi arată călătorului darul de la jupân. Acesta cercetează atent desenele și recunoaște repede zona, râul, nume de așezări. Ridică ochii spre Nalbian ca și cum urmează să-i spună altă grozăvie, apoi o mută drept în mijloc și îi arată dintr-un capăt în altul al mesei, de-a latul, ieșind peste margini:

– Uite-așa ai de mers, arată el spre miazăzi și miazănoapte, ceea ce face ca bucata de împărăție să rămână de vreo zece ori mai mică. Și, din ce am cules știre, ca să ajungi la soare răsare și soare apune, ai uite așa! se ridică și arată cu brațele deschise de-a lungul mesei, mai bine de douăzeci de ori cât scoarța lui Nalbian.

Tânărul dă din cap a mult. Știe din cărți, deși nu a văzut încă vreo hartă a lumii întregi, că omul nu vinde chiar gogoși.

– Nu ai încercat să desenezi locurile umblate?

– Ba, am făcut-o, de multe ori. Numai că le-am zăpăcit, neştiind nici eu mereu pe unde o iau, de se încălecau liniile una peste alta. Apoi le-am pierdut în multele încercări, stricate de ape, luate de alţii şi tot aşa. Oricum, nu ar fi ajutat pe nimeni altcineva, doar eu mi-aş fi înțeles mâzgălelile, ghiceşte el durerea tânărului. Iar acum nici nu mai îmi trebuie, pentru că am învățat să mi-o croiesc aici, arată cu degetul spre cap, zâmbind.

La poarta hanului oamenii își iau la revedere puțin câte puțin. Până ce, la două mese doar, mai rămân călătorul și Nalbian, însoțit între timp de Brosoc și Adenil, iar mai încolo hangiul și tații celor trei prieteni, profitând de un „pahar de vorbă" în așteptarea flăcăilor.

Vârsta îndrăznelii și a responsabilităților

Câteva zile mai târziu, în care ploaia a spălat cu simțul răspunderii ulițele satului, tinerii noștri se află în fața după-amiezii însorite mult așteptate, așa cum și-au propus după multe amânări prea optimiste. De cu dimineață nu se observă în tot satul tineri mai harnici ca Adenil, Brosoc și Nalbian.

– Lasă, măi băiatule, și pe după-masă, că nu arde și n-a dat nimeni năvală, îl mai domolește tată-său pe Adenil.

La Brosoc, căruia frățiorul îi dă târcoale fără a-l putea prinde-n joc ca de obicei, părinții îl urmăresc de pe geam și nu le vine să-l încurce:

– Ce-o fi cu flăcăul nostru, mai că-mi vine să-l verific de fierbințeală.

– Lasă-l, femeie, să nu-i stricăm avântul. Are el o socoteală, nu-l mai vedem până la noapte sigur, râde tatăl.

Nalbian nu a făcut secret din asta, cel puțin față de Cassia, dar nici ai lui nu par să țină minte motivul energiei sale. Nu le mai amintește nici el, dorind să îi surprindă direct din barca mult

muncită, în vreo zi pe la o margine de râu. E drept că în dimineața asta a măcinat făină în loc de mălai, apoi a cosit binișor și pe la Croitoru, trecând cu capul în nori peste limita simbolică.

– După amiază ce mai facem, Nalbian, ne plictisim, se amuză și tatăl acestuia.

Drept răspuns, tânărul aduce și rândul de apă suplimentar, a cărei necesitate se insinuează uneori spre seară, când îi e lumea mai dragă. Terminând toate cele, aruncă desaga peste gât și înștiințează din prag:

– Ne vedem târziu!

– Așa ne gândeam și noi, zâmbesc ai lui.

Trece sprinten pe langă hanul vechi unde, de data asta, lipsește unul dintre bătrâneii lui Arbopyn. „S-o fi curățat, săracul“, își spune la vederea calului rămas singur, cu capul plecat de greutatea anilor și a muncilor făcute.

Nu este încă nici ora prânzului când se întâlnește la fântână cu Brosoc. Amândoi se bucură ca niște copii și recunosc semnul lăsat de Adenil pentru a-i anunța că s-a dus deja la desiș: două mlădițe anume înnodate între ele, pe care acum le desfac.

Ajung la locul lor preferat, căci nu îi putem spune chiar secret: Cassia, părinții tinerilor, chiar și alții de încredere au cunoștință de el. Se află anume în amonte, în afara satului, pe unde rar trece lumea. Alt membru al cercului de nădejde este Jilop, băiețandrul Mămăiței cu soartă mai dificilă, pe care vor să-l îndrume. Fire mai singuratică dar naivă, simțindu-se cumva diferit și cu o povară pe umeri încă de mic, este săritor și recunoscător ajutoarelor de orice fel. Iar în ultimul timp, crescând, caută și este deschis spijinului de suflet, mai ales cel bărbătesc.

Desișul ascunde un boem ochi de poieniță, îngrijit de cei trei de când alergau și se împingeau în apă ca niște zănatici. Adenil tocmai termină de dat frunzele la o parte de pe comoara lor și încearcă să o elibereze din pământul moale în care s-a mai afundat.

– A, păi așteptăm să termini, glumește Brosoc schițând întoarcerea, dar, în secunda următoare, se apleacă toți cu sârg.

Luntrea băieților, cu semne evidente a lucrătură căznită, se ridică solid și își dezvăluie scobitura prin răsucire. Suficient de

adâncă, lungă, ba chiar și cu ceva dichis pe la capete, amintește trunchiul copacului gros din care a fost zămislită.

– Parcă e o copaie mare, are Adenil o ezitare de ultim moment.

– Păi cam asta și este, râde Nalbian, neclintit din entuziasmul său. Important este să nu fie crăpată, cât de cât simetrică și să ajute uleiul ăsta cu care am dat-o. De care ziceai că e?

Brosoc se scarpină după ceafă, cu mare concentrare.

– De ce-avem prin sat... O parte, din cel de gătit, alta, să țină boalele departe, că sunt din cămara vraciului, și ceva negreală de la prăvălie, de care am văzut noi că iau Dulgherii de un argint.

– Floarea soarelui, cătină, măceșe și ce-o da Dumnezeu.

– Adică exact! îl felicită el pe Nalbian.

– Important e că a mânjit-o și-a rămas ceva pe ea, se uită ei la dârele scurse în jurul bărcii.

Îi verifică fundul și contururile cu atenție. Nu a crăpat semnificativ, deși a stat deja în soare și ploi. Ăsta este un semn încurajator. Nalbian se ridică și dă apelul mult așteptat:

– Ei?

– Da! își freacă toți mâinile.

În doi timpi și trei mișcări încălțările sunt aruncate în luntrea care este trasă rapid pe luciul apei. Băieții intră și ei până la glezne.

– E mică apa, mai la mijloc.

Râul nu este prea lat și nici adânc. Până la ei, venit de undeva din munții Karpega, nu adună puhoi mare decât după vreo furtună de seamă sau dezgheț, dar niciodată să facă probleme. Mersul cu barca este fezabil atâta timp cât, pe porțiunile înguste sau pietroase, vâslașii coboară și mai împing, în funcție de încărcătură. De altfel, acest tip de transport este rar folosit în zona lor, singurele două bărci aflându-se în dreptul Dulgherilor, unde este și un mic ponton. Acestea sunt considerate ale stăpânului, pentru mic trafic negustoresc sau plimbări de plăcere, drumul căruțelor fiind mult mai eficient. Cel puțin în Cotul Mărgăritarului, unde se desfășoară îndeobște viața oamenilor din Libra; râul devine mare și bun de navigație abia ceva mai departe, spre cetate. Iar tinerii noștri au planuri care să-i ducă pe acele ape umflate.

Norocul le surâde: zilele de ploaie au mărit debitul de apă. În mijlocul râului, unde se intră lejer până mai sus de brâu, ambarcațiunea poate pluti fără probleme, chiar și cu ceva încărcătură.

– Ah, tot mai trage stânga? Se apleacă?

– Nu, apăsam noi prea tare.

– Ba da, uite, puțin.

– N-are nimic, o mai cioplim după aia. Sus!

Ajung cu toții în apă, sub luntrea răsucită care îi acoperă nevinovată.

– Bun, suntem fleașcă, măcar nu mai avem de ce să ne ferim, mormăie Brosoc ridicându-se.

– Acum cu puțin cap, doi de fiecare parte, comentează Adenil, în timp ce Nalbian culege opinciile și bețele lopățite spre vârf.

Dar, curând, ce încântare! Sunt în barca lor și nimic nu le poate șterge zâmbetul de pe față. Alunecă singură spre sat, doar ce o redresează din când în când. Își fac cu ochiul complice și deapănă amintirile muncii asidue, nelipsită de peripeții, cu instrumente rudimentare. În apropierea fântânii din ceair își amintesc misiunea propusă și sunt de părere c-ar avea șanse de reușită.

– Mai este destul până diseară. La întoarcere vâslim cu rândul, ajungem.

Chitesc un ascunziș înainte de fântână, proptesc bine luntrea și intră toți trei pe cărarea veche spre sat. Nu se opresc până la casa lui moș Zeze, unde Nalbian deschide coloana. Bătrânii tocmai au terminat prânzul și își odihnesc oasele pe scaunele balansoar, moș Zeze cu o pipă niciodată aprinsă în colțul gurii. Văzându-i de departe, acesta se înveselește:

– Miră, sări repede că dau flămânzii, uită-te la ei, să-i pui pe sfoară! Hai, că se-apropie, ne mănâncă pe noi, se dă și el jos și își ajută soața în aducerea oalelor pe prispă.

– Pește și turtă, dragilor, nu auzim nimic până nu terminați, poruncește bătrâna.

Degeaba încearcă tinerii să le dovedească merinde luate la pachet, nu-i chip. Iar moș Zeze, întors pe scaunul din afara

timpului, începe să cânte și să povestească, numai și ca să îi acopere dezinteresat. Ospățul se termină în goana calului, ceea ce o face pe Mira să exclame:

– Tiii, că mare dreptate-ai avut, bărbate, se prăpădeau copiii de foame!

– Sărut-mâna, tușă, dar nu d-aia ne grăbim noi așa, ci ca să nu ne prindă noaptea.

Femeia, încurcată, rotește ochii nedumerită: n-o fi adormit în neștirea vârstei și s-o fi petrecut soarele?

– Vrem să facem un drum până se-nnoptează, am venit să ne sfătuim cu moș Zeze, lămurește Nalbian.

– Ia ziceți, flăcăi, se apleacă unchiașul cu interes, ținând pipa cu amândouă mâinile.

– Poate mai ții minte, povesteau ai mei într-o duminică, pe la începutul verii. Noi trei, printre altele, ne-am îndeletnicit cu făcutul unei luntre. Suntem bucuroși nevoie mare că este gata și merge ca unsă.

– Aproape, scapă Adenil.

– O plimbăm puțin la vale, până diseară. După socotelile noastre, atingem fără probleme lunca de bușteni, unde știm că îngrijești de lemne. Nu vrei dumneata să aducem câteva legături, să vedem ce ne poate barca și iscusința?

– Dar, luntrea voastră, mare-i?

– Potrivită, lată cât trunchiul de ce-o fi fost, că taaare uscat era, se bagă și Brosoc în vorbă, căutând să diminueze grija pădurarului pentru starea copacului tăiat.

– Așa, ziceți că vă pricepeți. Păi, uite ucenicii mei, pentru la anul! Dacă batem palma, aveți liber la lemn și ce mai vreți!

Tinerii fac fețe-fețe. Limbile întâmpină dificultăți în găsirea unui refuz politicos.

– Haha, ce i-am băgat în sperieți, bată-vă să vă bată, râde moșul cu poftă. Hai, fugiți, iar dacă reușiți, sunteți de toată isprava. Vedeți, nu-ncărcați mult, încercați întâi.

– Cum, neică, trimiți copiii așa? face Mira grijulie.

– Ce copii, dragă? Sunt ditamai bărbații acuma! La vârsta lor, eu și...

Le mulțumesc bătrâneilor și îi lasă purtați de firul depănărilor lui moş Zeze. Repun cu uşurință capodopera lor pe mijlocul râului, de unde o strecoară pe sub pod și alunecă mai departe în jurul satului, pe cotul care dă și numele ținutului. Acum, încă spre soare răsare, trec de fântână, apoi zăresc rumegătoarele din ceair în jurul flăcăuașului dormitând cu bățul în mână și capul câinelui pe poală. Puțin mai încolo intră în lacul frasinului și fac semne spre sanctuarul lui Nalbian de pe mal. De aici încep să se rărească pâlcurile de copaci și, curând, sunt descoperiți vederii către grădini și ogoarele mici. Cei câțiva aflați în treburi flutură din mâini și le strigă una-alta. Mărgăritarul cotește spre miazănoapte printre două coline joase, iar tinerii corectează cursul din vâsle. Desișul revine până vor trece de tavernă, după care peisajul va aduce urcuşuri și coborâșuri domoale, pe spinările cărora, nu demult, au avut loc recoltele. Înainte însă, în spatele curții mari a Dulgherilor, se vede pontonul și cele două bărci veritabile.

– Asta e chiar frumoasă, o admiră Nalbian pe cea cu un mic catarg.

– Da, țapănă. Să facem noi una așa, până la corabie...

În spatele tavernei ies iar în orizont deschis și descoperă celebrul grup al Cărămidarilor tineri, dar nu cu doi, ci cu trei sateliți. Acest nou membru provoacă mirare adâncă pe fețele până acum senine ale prietenilor din luntre.

– Ce face Jilop cu pierde-vară aştia? se dezmeticește primul Adenil.

Cei de pe mal încă nu i-au zărit. Cărămidarii șed tolăniți, sprijiniți de gardul tavernei, cu spatele la râu, și scuipă cu deosebită implicare. Olerin și Pekigis stau de-o parte și de alta, Jilop în fața lor, în picioare, ca un învățăcel al deosebitei aptitudini pe care noii lui amici încercă să i-o predea. Stângăcia lui este evidentă în prejma acestora, iar când zărește luntrea ia o mină rușinată. Cărămidarii se întorc să vadă ce i-au putut strica dispoziția servilă.

– Ia uite-i și p-ăștia... Unde vă duceți cu pluta aia din podu' lu' mamaie?! urmează numaidecât ironia, în hăhăiala celorlalți. Mai puțin a lui Jilop, ce pare prins în două luntri, că tot vine vorba.

Încearcă să schițeze un râs forțat, care să-i mulțumească întrucâtva pe noii săi interlocutori, dar e cu privirea după cei de pe râu.

– Ce-o fi cu băiatul ăsta? se întreabă și Brosoc. Nu părea în apele lui.

– Așa este, dă din cap Nalbian. Caută și el ce crede că-i trebuie, dar culege din ce i se dă de ales.

Nalbian se rezeamă fără să îl mai intereseze peisajul și scoate încet fluierul. Începe o doină rară, meditativă.

– Nu i-a picat bine deloc, șopteste Brosoc.

– Nu, vrea să-l tragem pe o cale mai bună. Ce-i drept, are mai multe nedumeriri și lipsuri decât alții.

– E încă puștan...

– Așa e, sunt speranțe. Dar, îl știi pe Nalbian, pune la inimă.

Întotdeauna le-a plăcut să-i asculte fluierul. De când l-a câștigat, demult, a cules cu mult sârg cântece de la Vifon și Berbegan. Luntrea intră în pădurea mare și știu că de aici mai este un ceas în mersul căruței, astfel că, pe tăcute, Adenil și Brosoc încurajează barca din vâsle, în timp ce-i solicită lui Nalbian câte o zicere melodioasă. Râul este atât de limpede, încât se văd peștii printre ierburile adânci, parcă dansând după fluierul ce, deasupra apei, mângâie pădurea. De-o parte și de alta se derulează un tablou infinit de arbori și tufe colorate festiv pentru toamnă. Iar, din când în când, își fac apariția locatarii codrului: arici, veverițe, bufnițe, iepuri, ba chiar și mistreți, grăbiți să se facă nevăzuți. O căprioară ce-și potolește setea ridică mirată capul la vederea enigmaticului obiect adus de ape și decide să fugă în salturi.

– Ajungem, se oprește într-un târziu Nalbian, recunoscând marginile. Este cea mai depărtată bucată de pădure pentru Libra, iar de-acolo, vedeți malurile alea căscate, e deja pentru Valea Teiului. Buștenii sunt rânduiți spre drumul dintre sate, la doi pași.

Tinerii leagă barca și pornesc prin pădurea rărită, presărată cu bălți.

– Dacă sunt doar bușteni mari, am venit degeaba, își dă seama Brosoc.

– Stai pe pace, sunt destule vreascuri și surcele pe care să le putem duce. Uite-aici, sparg verișorii mei de zici că s-au născut cu...

Nalbian își pierde vorba. Stivele sunt desferecate, împrăştiate, unele aproape golite. Are o bănuială și se duce să cerceteze solul înspre direcția drumului.

– N-ar fi prima dată, spune el.

– Tâlhari?

– Nişte putori din Valea Teiului. I-am mai prins o dată, era să iasă urât – au răsturnat până la urmă căruța și-au fugit.

– Nu-i pădure fără uscături, nici sat fără... d'ăștia, filozofează Brosoc.

– Păi, hai să luăm câteva brațe de jos. Uite frânghie colo, s-au servit câtă le-a trebuit, puşlamalele.

Adună câteva grămăjoare. Treaba este aproape gata iar Nalbian și Brosoc încep să ducă legăturile, în timp ce Adenil le pregătește pe următoarele. Când să așeze însă primul rând în luntre, le îngheață sângele în vine: muget de urs și strigătul lui Adenil.

Grele și neașteptate sunt astfel de clipe. Te poţi pregăti pentru ele, cu deznodăminte înțelepte și curajoase, la adăpostul tavernei sau în tihna după-amiezii. Dar niciodată, cu atât mai mult prima oară, nu ştii încotro să o iei și cum să faci față groazei. După cum sunt învățați din fragedă pruncie, fiecare ştie ce are de făcut la ieşirea ursului în cale. Aici însă este ceva mai mult, animalul e tulburat.

– Ursoaică cu pui! își dau seama cei doi, înfrigurați.

Cu picioarele împleticite, grăbesc în ajutorul lui Adenil. Membrele inferioare ar vrea să fugă, sângele mână prin tâmplele în zbatere și cere trupului s-o ia la goană. Dar inima! Caută, în acești băieți cu sufletul dăruit luminii, să vorbească minţii. Nu-i este uşor, nu câştigă lesne lupta. „Dar cum să mai trăiești cu gândul că n-ai făcut tot posibilul?" Cei doi prind avânt, fără să știe ce au de făcut, și se aruncă în mijlocul faptei.

Adenil se rotește după stiva cea mai înaltă, încercând să țină fiara departe. E clar că postura neagresivă, ferirea privirii și retragerea domoală nu sunt strategii viabile pentru această ursoaică, turbată, probabil, datorită puilor din apropiere. Curând

animalul se cațără pe strânsura de lemne și poate ajunge la tânărul panicat.

– Aici! Aici, urs dobitoc! încearcă rapid Nalbian să o distragă.

– Huo, aloo! începe și Brosoc pe altă parte, apoi aruncă amândoi cu pietre și bețe.

În triunghiul format de tineri, ursoaica este indecisă. Furia ei este mare, dar pauza oferită lui Adenil îl ajută să o zbughească după un copac. Știu cu toții că nu are rost să se cațere, animalul poate să-i prindă fără scăpare. Nalbian și Brosoc se retrag, de asemenea, fiecare după cel mai apropiat arbore.

– Ce... ce facem?! țipă Adenil, vădit vlăguit de experiența teribilă.

– Nu putem merge spre barcă, trebuie îndepărtată dihania! strigă Nalbian.

Ursoaica îl alege ca victimă pe Brosoc. Imediat, ceilalți doi repetă strategia de mai devreme, până ce noua țintă fuge după un trunchi mai gros. Nalbian ajunge și el la adăpostul altui arbore, iar fiara pare să-l ia în vizor. Din locul în care se află zărește însă motivul turbării: o capcană țintuiește la pământ un pui de urs epuizat. „Poate dacă...“ Mintea nu mai are motive. Rațiunea caută de-a valma. Cumva amestecată și cu un dram de milă, ce răzbește o fracțiune de secundă în iureșul emoțiilor, după legi neștiute. Se repede cu ursoaica după el și, când ajunge la gura de fier ucigașă, se așază de partea cealaltă pentru a avea puiul drept pavăză. Funcționează, animalul s-a oprit și se foiește, deși rage să-i spargă urechile. Nu mai are nicio reacție la încercările disperate ale lui Brosoc și Adenil de a îl deruta. Curând puiul este eliberat și, abia târându-se, arată că este în viață.

Nici nu știe când a primit laba puternică în piept. Căzut, amețit de lovitură, se uită ca din altă lume la botul bălos din fața lui, cu dinți care pot sfâșia o cireadă întreagă. Se zmucește din toate încheieturile, se încordează să-și rupă mădularele, încearcă să împingă. Zadarnic. Ar vrea să mai găsească ceva, să își spună că întotdeauna e o scăpare, însă gândurile clachează. Cerul din spatele fiarei, printre ramurile sărăcăcioase, îi zâmbește cald, ca de obicei când îl asigură că aici este leagănul existenței sale. „Aici unde?“, se

întreabă el, deja făcând abstracție de botul amenințător care a prins acum a îl mirosi nelămurit, ca și cum ceva l-ar opri. „Oare căpcăunul călătorului avea mai mulți colți?“, pare Nalbian că delirează, într-un calm venit de nicăieri. Nu-i vede nici pe prietenii lui, cu bețele pe spinarea blănoasă a sălbăticiunii ce nu sinchisește a-și ridica laba dreaptă de pe pieptul său. Cu mișcări domoale, ca într-un vis, prinde a lua fluierul de la cingătoare și îl aduce pe buzele vineții. Din el încep să iasă note cum nici Nalbian nu știa până atunci, iar degetele și suflul îl joacă așa cum mâna meșterului poate merge și cu ochii închiși.

Ursoaica începe să ezite. Flăcăul o privește direct în față, fără s-o mai vadă, dar ea dă să își ferească ochii și balansează grumazul într-o parte și-n alta. Până când, liniștită ca prin farmec, prinde puiul și lasă în urmă trupul căzut, plus un Adenil și un Brosoc istoviți de loviturile aplicate. Sar în ajutorul lui Nalbian, căruia acum îi cad ambele mâini, neputincioase. Strigă amândoi la el, de spaimă că ar putea închide ochii.

– De ce țipați, pare el că revine dintr-o rătăcire adâncă. Încearcă să se ridice singur pe șezut, cu grimase de la efort și dureri.

– Ce... Cum... Ești bine?! Te-a rănit?! Celor doi le dau lacrimile. Se asigură că animalul s-a făcut nevăzut, apoi se trântesc și ei, tremurând din cap până-n picioare. Nalbian își verifică pieptul, unde încă simte apăsarea grea, și începe să tușească. Brosoc dă într-un râs nevrotic, apoi în plâns, urmat aidoma și de ceilalți. Câteva minute bune niciunul nu mai reușește să spună nimic.

– Ticăloșii, au pus capcane. Nu sunt din astea pe la noi, tot cei din Tei trebuie să fie.

– Ai scăpat, nu-mi vine să cred... Ești bine? E un miracol, nu știu cum... Eu nici n-am văzut-o. Eram aplecat și am auzit cum venea mâncând pământul, să tăbare pe mine. Am reușit să sar în ultima secundă, mă halea de mai stăteam. Dar tu...

– Da, tu? Un miracol, cum zice Adenil. Ce s-a întâmplat acolo?

– Chiar nu știu. Îmi amintesc fiecare clipă, dar, de la un moment dat, parcă nu mai eram aici. Și cântecul, notele... mi-au

venit ca și cum le cunoșteam dintotdeauna, deși îmi sunt atât de străine.

Prietenii de-o viață îi acceptă spusele fără tăgadă, le vine însă greu să așeze lucrurile abia văzute.

– Te-a lăsat în pace. Întâi, să te sfâșie, apoi te-a cercetat, apoi ai făcut-o să plece, blândă ca un mielușel.

– Poate nu din cauza mea. E drept, nu știu ce mi-a venit...

– Eu cred că ai vrăjit-o, cred că... Dacă zac în noi lucruri neștiute? se agită Brosoc neliniștit, cu ochii încă după animalul dispărut.

– Și să iasă la iveală în clipele grele?

Nu mai știu ce să spună. Nalbian își amintește, pentru a câta oară, de ursitoare și încearcă să întrevadă vreo legătură.

– Slavă Domnului! încheie Adenil, încercând să se ridice. Eu nu vreau să mai stau aici.

– Nici eu, urmează să și vâslim. Nalbian, crezi că...?

– Pot, mi-am mai revenit, se ridică și el în picioare cu ceva efort.

Tinerii nu renunță la legătura de lemne ce așteaptă cuminte, pregătită de Adenil anterior întâlnirii nefericite. Merg tăcuți și se gândesc ce bine le-a picat prânzul mătușii Mira. Acum, după spaima trasă și energia pierdută, le revine pofta de mâncare, trag gândul spre merindele luate la drum. Ajunși în luntre, înfulecă rapid, își refac curajul și roșul din obraji.

– La anul, pe vremea asta, o să intru sub arme. Și, de-atunci încolo, o să am tăiș la mine. Sau arc și vârfuri, să străpungă dobitoacele apucate de streche, reflectează Adenil.

El este cel mai mare, cu aproape un an peste Nalbian și Brosoc, care este și mezinul fraților de suflet.

– Așa deci... deja? răspunde Nalbian și privește în gol, în timp ce molfăie codrul de pâine.

– Iar acum, peste o lună, intru cărăuș la negoțul jupânului, mi-a venit vremea.

Este tradiție inițiatică și sursă de venit în același timp, pentru tinerii bărbați, să ia drumul negustoriei cu alte așezări, în care stăpânul schimbă sau vinde mare parte din birul său în natură.

Astfel face el galbenii ce-i dau putere, dar tot așa ajung bănuți și în buzunarele oamenilor simpli. Care pot vinde orice surplus în același fel. Nimeni nu este însă obligat să continue sarcina cărăușiei, după această instruire. De fapt, cererea pentru executarea ei este mai mare decât necesitatea, datorită venitului pe care îl aduce slujba.

– Noi începem în primăvară. Poate legăm aceleași drumuri, adaugă Brosoc, știind însă că se merge doar în doi, mai rar câte trei.

Cât de curând intră cu schimbul la vâsle, pe calea-ntoarsă. Râul e calm și nu le pune probleme, iar greutatea lemnelor subțiri se dovedește prietenoasă, vor ajunge o dată cu înserarea. Îndepărtându-se de locul teribilei întâmplări, simt că revin la normalitate mai întăriți. „Să vezi ce-or să spună acasă, ar trebui să mergem direct la tavernă“, încearcă să râdă Brosoc. „Uite-așa încep istoriile cu peripeții, apoi se întrebă lumea cât or fi de înflorite“, glumesc și ceilalți. Intrarea în Cotul Mărgăritarului îi găsește încrezători și pe Nalbian pipăind urmele de gheare din mijlocul pieptului. „Dacă ai noroc și rămâne ceva din ele, așa fală bărbătească nu găsești pe toate drumurile“, îi ridică spiritul Brosoc.

Rămas singur în odaia lui, Nalbian are timp să își pună ordine în gânduri. A povestit întâmplarea de atâtea ori, că are senzația de-a fi auzit-o pe undeva, la rândul său. A trecut o săptămână și încă mai este întrebat, compătimit sau lăudat. Nu ar fi vrut să o relateze mai mult de câtorva persoane, dar e greu să scapi de gura și urechile satului, mai ales când nu știi să refuzi. „Politețea, bat-o vina.“ Detaliile însă le-a păstrat doar pentru ai casei și n-a fost nevoie să-și roage de două ori camarazii să nu insiste nici ei pe ce nu s-au lămurit pe deplin.

Grădina și ograda se aștern îngrijite sub geamul picurat de umezeala de afară. Este o duminică importantă pentru familie, Cassia și ai lui au o primă vizită „ocazională“, cu un pretext festiv, undeva prin sat unde se va regăsi și viitorul pretentend, însoțit de

părinții săi. Așa este obiceiul pentru recunoașterea intențiilor porumbeilor din Libra. „E băiat bun, Rogozis“, își spune Nalbian cu coatele pe pervazul tocit, privind nesațul cerului brăzdat de lunguiețe forme albe și gri.

Pe măsuța rotundă așteaptă desaga, în care a pus cu hotărâre pocalul argintiu. Se așază pe scaun și o privește pregătit. „Mă duc să vorbesc cu Peltrina. Cred că e timpul să aflu mai multe“. Fiind însă duminică, mai greu să o prindă pe undeva în șoaptă. Ar vrea să afle dacă ritualul îi era destinat lui de la bun început, iar dacă da, în ce scop. Și, indiferent de răspuns, ce fel de urmări așteaptă ursitoarele de la așa ceva. „Sau poate că e o prostie. Nu mă simt în niciun fel schimbat. Chiar a simțit ursoaica ceva la mine?“. Cu aceleași întrebări din ultimul timp, caută iar spre fereastra ce aduce lumina sfârșitului de toamnă. Și, curând, întunericul nopții. Apoi o succesiune de alte zile.

Deschide ambele obloane. E rece, chiar frig în dimineața aceasta, cu toate că soarele își anunță discret prezența peste ramurile golașe din Cotul Mărgăritarului. Doar câteva insulițe verzi, de conifere, ici și colo. Către apus, ele urcă din ce în ce mai dese, spre munții Karpega, ce pot fi zăriți în zilele senine. Desaga este acum pe umărul scaunului, iar pocalul stă indecis pe masă, retras spre perete. Lumea nu mai vorbește azi despre aventura de la pădure, de acum trei săptămâni, ci despre călătoria carelor de negoț ale jupânului. Și despre tinerii cărăuși de anul acesta, desigur. Brosoc nu întârzie să apară în drum, după cum au stabilit cu o seară înainte, la tavernă.

– Se face timpul, îi strigă el intrând în curte.

– Da, hai să-l răpim, ce-o să facă fără noi? zâmbește Nalbian și o ia pe scări numaidecât.

Iese pe prispă cu două căni de lapte fierbinte și plăcintă. Se așază amândoi pe băncuță și sorb din băutura binevenită.

– Să trăiești, Brosoc! apare tatăl lui Nalbian pe la colțul casei. De azi rămâneți orfani de-un prieten, oleacă așa, râde el.

– Ne lasă cu treburi mai importante. Dar îi pregătim noi unele bune, la întoarcere!

Curând pornesc cu un aer mai sărăcit spre intrarea mare de la conac. Adenil a ajuns deja și primește ultimele indicații de la Eusten și tatăl lui Hemezas, care va deschide drumul cu fiul său. La răscrucea mare din pădure, la Gorunul Trăsnit, binișor după Valea Teiului, carele se vor despărți: Adenil și Pekigis, partenerul său pentru această călătorie, vor continua spre apus până dincolo de Brazi, spre primele coaste ale munților, unde îi așteaptă un sat mai puțin norocos în ale grânelor. Alți doi flăcăi îl vor urma o perioadă pe negustorul din Libra, dar și ei vor coti spre Gorudava, lăsând primul car în tovărășia drumului cel mai lung. Tinerii nu au mai mult de două nopți dus, două întors, cu încă una de odihnă la destinație. Itinerariile sunt lejere, la pas, nu depășesc marginile ținutului, iar opririle nocturne sunt pregătite din timp, ca în fiecare an.

– E lăsată vorbă la hanul din Brazi, vă așteaptă. La fel și la Poala Popasului, îi informează Arbopyn pe Adenil și Pekigis, în timp ce mângâie căluții înhămați la carul lor.

– Țineți drumul și totul e pe pace, sunteți numai între prieteni. N-au mai ieșit tâlhari de luni de zile. Iar, dacă se ivește pacostea, nu vă fie teamă, le dați tot și gata, vin și sfaturile lui Eusten.

Hoțomanii la drumul mare au onoarea lor în părțile acestea, semn că nu și-au pierdut complet sufletul: nu sunt criminali și nu vătămează oameni neînarmați. Motiv pentru care, deși librenii pornesc cu toporișcă la ei, iar negustorul și cei antrenați duc spadă, nu le țin niciodată asupra lor, ci numai la vedere, atașate carului. Uzul lor este astfel declarat strict în scopul îndepărtării fiarelor. În plus, nici încărcătura, nici galbenii nu merită vreun act de vitejie în fața tâlharilor, care atacă întotdeauna grupați. Transporturile valoroase folosesc pâlcuri de străjeri, o raritate însă pentru așezările mici. Iar timpurile sunt mai pe pace ca oricând pe distanțele acestea, despotul Negru este departe și nu se poate apropia fără de știre.

Tinerii aflați la prima lor cărăușie sunt trași discret de mamele grijulii, primesc câte un sfat sau o îmbrățișare, de care nu

scapă nici Adenil. Din fericire, fetele au alte treburi la ora asta, nu se zărește niciuna pe drum.

– Cu gogomanul ăsta te duci tu? Ia uite, Nalbian, noi nu am fost suficient de buni.

Băieții sunt la spatele carului, au terminat de încărcat, nu îi aude nimeni. Doar dulăul ce vântură din coadă bucuros, care îi va însoți la drumul lung, în căruță sau pe lângă, după chef și osteneală.

– Asta e, ce să-i faci... Te-ai fi gândit că, având prieteni de când eram de-o șchioapă, ar fi trebuit să fie altfel, se dă și Nalbian lovit.

– Mă zarzavagiilor, d-astea-mi vindeți voi mie, să-mi stricați moralul? N-au vrut bătrânii și bine-au făcut, ca să mergeți voi doi împreună, la primăvară. Dacă ne puneau să alegem cine cu cine, tot nu era bine.

Se îmbrățișează râzând și, fără multă zăbavă, carele pornesc la drum. Tinerii se vor întoarce mai umblați peste numai șase zile, taman înainte de venirea iernii.

Amiaza îi găsește pe cei doi prieteni la mica bibliotecă. După câteva răsfoiri și discuții savante, Brosoc pleacă la întâlnire cu maestrul său, vraciul. Nalbian, zărindu-l pe Vifon în curte, cu o mână de învățăcei, profită și îl roagă pentru o vorbă înțeleaptă.

– Numaidecât, așteaptă-mă la raft.

Între timp, mai deschide una dintre cărțile lui preferate. Un explorator vestit al veacului trecut, care îmbină geografia locurilor cu spiritul oamenilor și cântecele lor. I se par interesante formele mai vechi ale unor legende vii și astăzi, precum și altele necunoscute. Întorcând paginile, la un moment dat se ivește o panglică albastră cu margini albe, lăsată înadins ca semn de reluat lectura mai târziu. „Ce-avem noi aici, ia să citim... Cântecul domniței Vizarra, însingurată în turnul de cleștar din mare suferință în dragoste:

Cum nu mã vezi tu, oare, sub pleoapele tãcute,
Te-ascunzi prin ale tale ce gânduri neştiute.
Îți trece prea des pasul pe sub a mea fereastrã.
Nespus mie-mi cuvântã și pasãrea mãiastrã

Cã ai avea prea multe şi nesfârşite drumuri,
Niciunul, niciodatã, însã aici, de-a pururi.“

Vifon își face intrarea domol, trăgând ușa după el. Nalbian închide cartea neglijent și face loc pe masa de stejar la care îl însoțește acum și dascălul.

– Ce faci, băiete, îngrijorat pentru Adenil?

– Nu, prea puțin. Ştiu că nu este în primejdie, drumul e lin iar băieții cunosc ce și cum e bine.

Vifon zâmbeşte cald. Îl ştie de mic ştrengar, ca pe toţi copiii de când s-a statornicit în Libra după ceva peregrinări de tinereţe, mai toate pe la alți învățați din împărăție. Și nu mică îi este bucuria inimii pentru cei în care vede oglindirea învățăturilor bune și a unui suflet mare. Îl urmărește de mult timp pe Nalbian și îi poartă o afecţiune aparte, de la distanţă. Deseori îi simte frământările și la clasă, unde încearcă să i le mai domolească așa cum poate.

– Dumneata știi și ai cunoscut multe, învățătorule. Iar, dacă ai rămas la noi, nu ai făcut-o degeaba. A fost deoarece este un loc pe placul dumitale sau pentru că ai găsit oameni cu nevoie de învățătură?

Vifon cântărește răspunsul, pentru a nu îi da tânărului înțelesuri greșite.

– Nu e nici simplu, nici complicat. Aplecarea mea aceasta a fost, să cercetez, să caut alți dascăli, să descopăr lumea în felul meu. Și m-a mulțumit ce am găsit, dar, apoi, în viața mea nu a existat o mai mare însemnătate ca în a da mai departe. E drept, am căutat și un loc pe placul meu, precum și tinere vlăstare în nevoie de un învățător.

– Și, din ce ai aflat, care să fie menirea, putința omului? Doar ce știm noi și pe aici? Sau ai văzut mai multe?

– Sensul vieții, zici tu... Hmm, întrebi ce pruncul poate că știe din fașă, iar bătrânul caută până la ultima suflare... Dar, posibil să fie mai simplu decât orice filozofie. Îți place cerul înstelat? Uite sens. Îți face bine să râzi? Uite altul, mm? zâmbește larg Vifon, cu ambele palme pe masă, încercând să contureze pilda. După o scurtă

pauză își reia concentrarea: și ce putere să aibă omul, mai mult decât îi este dată?

– Să fie unii pe pământul ăsta altfel decât noi? Poate ştiu să facă nevăzute, poate... unele legende nu sunt doar închipuiri?

– A, știu că îți plac mult, toți care venim pe aici cunoaștem cărțile tale preferate, râde dascălul. Mai ales cea pe care tocmai ai lăsat-o din mână. Dar... adevărul, băiete, se pierde și se regăsește mereu în lumea asta, sub o formă sau alta. Legendele pornesc de la ceva, nu neg că și eu înclin pentru unele, sau poate doar îmi place să mă gândesc că au avut un sâmbure de adevăr. Altele păstrează și fapte petrecute, binecunoscute, cum au fost ele însă înflorite pentru posteritate, nu putem ști. Ce îți pot eu spune din călătoriile mele, pe care am impresia că tu ai nerăbdarea să le depășești... se oprește Vifon două secunde și-l privește pe sub sprâncene, parcă așteptând o confirmare. Pot să îți spun că da, sunt locuri în care lumea vorbește și crede în diverse lucruri suprafirești. Cu ochii mei nu am aflat așa ceva, în afară de ghicitoare pe arginți și vrăjitori care umblă cu perdele de fum. Cu toate astea, călătorul acela nu a fost primul la care am auzit istorisiri cu căpcăuni; se pare că, dacă într-adevăr există, aceștia s-au retras în afara locurilor omenești. Eu, în plus, nu am ajuns niciodată atât de departe.

Nalbian îi povestește acum în amănunt episodul de la Lunca Buștenilor, după cum era decis să o facă de ceva vreme. Cu cine altcineva să poată vorbi astfel subiectul, dacă nu cu cititul, înțeleptul și înțelegătorul Vifon.

– Foarte curioasă întâmplare, își scarpină dascălul barba scurtă, meditând la detaliile tânărului. Cu atât mai miraculoasă decât ne-ați spus voi întâi, că s-a retras după ce te-a lovit.

Nalbian nu-l tulbură, îi dă voie să caute înțelesuri în liniște, prin visteria bogată a minții și spiritului.

– Să zicem că este exact cum îți amintești. Da, am mai citit astfel de lucruri. E o istorie la hotarul din soare-răsare: un fruntaș de-al locului, acum vreo două veacuri, s-ar fi întors dintr-un naufragiu după mulți ani și s-ar fi putut înțelege cu păsări, cerbi și alte necuvântătoare. Lumea încă povestește acolo despre el, că doar astfel a scăpat și că a făcut mult bine după aceea. Să nu uităm nici

de frații lupilor, din mijlocul munților Karpega, pe care îi știm și astăzi. Oamenii exagerează că ar grăi fiarelor, dar este foarte adevărată tovărășia lor, hmm... Alte învățături, puține și neobișnuite, vorbesc despre tării uitate sau pe care trebuie să ni le câștigăm, dacă n-or fi doar scorniri culese de bune.

– Să fi fost, atunci, ceva de felul ăsta? O fulgerare la ananghie, venită din cine știe ce străfunduri... Dacă le primim de undeva, ne pot fi transmise?

– Eu la mai mult nu mă pot gândi acum, nu știu. Oricum ar fi fost, orice ar fi fost, important este că te-a salvat, se bucură Vifon și îl bate părintește pe mâini, apoi i le strânge cu emoție, gândindu-se la episodul dramatic prin care a trecut tânărul.

Nalbian îi este recunoscător și îi mulțumește nu numai pentru cuvintele acestea, ci și pentru că soarta i l-a adus în cale ca dascăl, de mic copil. Apoi face ordine pe masă și în raft, pregătindu-se să plece împreună.

– Ha, uite funda lui Melbeea. Cine știe pe unde o caută, se apleacă dascălul să ridice peticul albastru cu margini albe.

Cu gândul la discuția de mai devreme, Nalbian nu pare să pătrundă mai mult de o scurtă mirare.

Fereastra mică din odaia cufărului de nuc și a frânghiei marinărești este acum împodobită cu șiraguri albe de nea proaspătă. Desaga și pocalul au revenit pe raftul din perete. Adenil și ceilalți s-au întors demult, cu bine și poftă de alte călătorii. „Dar nu imediat, mai încolo. Să facem noi drumul până la cetate, poate ne dă jupânul barca aia frumoasă." S-a descurcat și cu Pekigis care, scos dintre ai lui, și-a pierdut din obrăznicie, ba chiar a devenit prietenos.

Anotimpul gerurilor tăioase și al zăpezilor cufundate în muțenie i-a plăcut întotdeauna. Cuibărit într-o șubă groasă ori în fața focului, mereu a simțit ceva special în pacea contemplativă a

acestor zile. Și nu puține i-au cuprins gândurile iarna asta: trece prin ochii minții cărăușia cu Brosoc din primăvară; anticipează cu neliniște chemarea străjerilor pe care vor să o ceară mai devreme, împreună cu Adenil; încearcă să pătrundă mai mult din întâmplările misterioase ale anului ce se încheie, se afundă în frământări și dileme filozofice care scapă atingerii – nici n-ar avea cum altfel, după ce fantasticul pare să fi încălcat granița aievea, mai ales pentru un om ca Nalbian, pasionat în a sta mereu pe buza acesteia; începe să observe că îi este mai dificil să ignore, cu precădere în zilele adâncite în căutări, diversele neajunsuri pe care cei din jur poate că le-au avut dintotdeauna: neglijența, egoismul, nepăsarea, ocazionale sau din fire; își pune problema a ce vrea să devină, rolul său în mica dar inimoasa Libra, cântărind visele de călătorie cu realități mai pragmatice și care, vrând nevrând, se apropie. Știe că, după vraci, sau poate chiar înainte, în sinea sa tinde cel mai mult alături de Vifon. Dar nu acum, nu fără mai multe răspunsuri. Balanța între cele două ucenicii oscilează mai ales când suferințele trupești își fac simțită prezența pe chipurile oamenilor din sat, iar, dacă este vorba despre cei mici, și-ar dori să aibă puteri magice, să poată șterge bolile de pe fața pământului.

Nu-i place însă a rămâne prea mult prins în vânturile minții. Inima încă simte nevoia de veselie, iar dacă nici iarna nu oferă ocazia... Copii și oameni mari sunt prinși deopotrivă de bucuria bătăii cu zăpadă, a derdelușului, a râului înghețat pe ici și colo, a vinului fiert la tavernă, a plimbărilor cu sania trasă de cai. Mai puțin de bătrânelul lui Arbopyn, ținut cu mare îngrijire de acesta peste zilele friguroase.

Iar satul este cuprins, pentru o perioadă, cam ca și-n zilele noastre, de febra festivă a trecerii în noul an. Turte dulci, plăcinte, jocuri, sorcove, împodobiri de gard și de ramuri, colinde și multă voioșie. Taverna bate recorduri an de an, în ultimele lor zile, și nici tinerii noștri nu fac excepție: leatul acesta, sau în proaspăta înfiripare a celui nou, că nici ei nu mai țin minte, au chefuit binișor și este poate singurul moment din întregul an când toți bărbații sunt frați ca unul, într-o simțire, când Fierarul se ține de gât cu Halarin, iar Peltrina îl laudă pe Beryan. Desigur, partea feminină

câştigă detaşat, continuând vorba, cântecele şi glumele încă binişor după ce mulţi viteji nu-şi mai pot ţine ochii deschişi. Mai puţin străjerii, cei patru sortiţi de beţele cele mai mici, care-şi muşcă buzele în frigul nopţii, la un ceai grăbit să-şi piardă fierbinţeala, pită unsă cu miere şi friptură rece la pachet.

Până la dezmorţirea primăverii şi semănat, activităţile principale se leagă de spartul lemnelor, nutreţ şi hambare. Apoi se desfundă potecile, reîncep solii, negustorii, vizitele. Igramenys pregăteşte noi drumuri să-şi transforme agoniseala în galbeni şi arginţi, din care o parte va ajunge în averea împăratului. Sau acesta poate cere direct din roadele pământului, pe seama cărora întoarce, după aplicarea birului, restul în monede lucitoare.

Aşa cum a stabilit sfatul încă din toamnă, Nalbian şi Brosoc pornesc pe calea negoţului. Prilej de emoţie şi entuziasm pentru tinerii care trebuie să ajungă la Gorudava, pe un traseu la fel de liniştit ca al tuturor celor iniţiaţi. Drumeţia este mult apreciată de cei doi, fără peripeţii, doar cu popasuri curioase pe lângă izvoare, poieniţe şi râpe mai mari decât cele cunoscute. Şi căutări de ierburi dorite de vraci, în tovărăşia credincioasă a unuia dintre câinii lui Brosoc. Găzduirile de noapte nu au adus, desigur, somnul pe genele tinerilor fără taifas, glume, ghicitori. Poate singura neplăcere a fost indiferenţa unora la sosirea în aşezarea măricică, de vreo cinci-şase ori cât cea de baştină. Tot aici, la Gorudava, au găsit şi garnizoana cea mare pentru ţinutul lor, cu mulţi oşteni detaşaţi din întreg Cotul Mărgăritarului. Nu au putut să nu simtă un nod în stomac la gândul cătăniei. Ucenicia lui Brosoc merge bine, Adenil oscilează între diverse activităţi, iar cercetările lui Nalbian pe lângă Vifon sunt tot mai dese, pentru aflarea de locuri cu învăţaţi şi biblioteci mai mari sau mai curioase. Dar pe toţi îi poartă gândul la marea călătorie, din care să culeagă niscaiva roade. Nu trece mult timp până ce tinerii cad asupra unui plan. Trebuie, în primul rând, să strângă ceva gologani pentru un aşa drum şi, de asemenea, să treacă suficientă instruire cu spada şi arcul, cu atât mai mult cu cât se apropie datoria de a onora gărzile satului de-a lungul unui an. Pentru a-şi atinge ţelul, tinerii continuă cu orice ocazie cărăuşia, atât la stăpân cât şi la negustor, ba chiar mai află şi prin satele vecine. Astfel că

încep să se înțeleagă bine cu drumul și să cunoască lumea prin ținut, care îi știe acum de încredere. Tâlhari, din fericire, nu întâlnesc, doar câțiva șireți după învârteli mai ușoare. Iar când negoț nu se găsește, își anunță disponibilitatea pentru muncile de toate zilele: pentru câștig, la cei cu dare de mână, dar și cu dragă inimă, la cei în nevoie.

Tot așa, cu trudă, începe să se contureze șansa ieșitului în lume, la Karivatra. Dacă întâi era vorba despre „o săptămână, două“, apoi s-a potrivit pe la „măcar o lună“, curând se ajunge la „o jumătate de an, să avem ce culege“. Sătenii cunosc deja pregătirile tinerilor și le înlesnesc bucuria stăpânirii unui car mai vechi, alături de un cal încă în putere, de la Arbopyn, mai mult decât fericit să îl pună la dispoziția lor pe o rentă simbolică. Jupânul, în încercarea lui de a păstra o ținută detașată și autoritară, îi simpatizează pe ascuns. Din când în când, dacă aude că sunt în întârziere cu pușculița, le dă prin jupâneasă diverse te miri ce treburi, pentru care le înmânează dublu decât face.

Vara se apropie și de data aceasta de sfârșit, mai pe nesimțite ca altă dată pentru Nalbian, Adenil și Brosoc. Trupurile sunt mai zdravene, căutătura mai matură, dar și oboseala pe măsură. Prinși în visul lor de tinerețe, puțin se mai gândesc și ei ca feciorii, iar când o fac, nu întârzie să apară ceva de discutat sau de făcut pe marginea marelui plan. Printre cei de vârsta lor se pregătesc însă două familii fragede: Alenda cu Beryan, care a câștigat cu stăruință și definitiv inima soacrei, unii râd că a trebuit să-i facă mai mult ei curte decât fetei; și, cu lacrimi nestrecurate încă pe obrajii lui Nalbian, Cassia și Rogozis își anunță, de asemenea, logodna.

Etapa aceasta firească, rostuită de când lumea, cel puțin atât cât se poate cunoaște, are ecouri confuze în sufletul lui Nalbian. Fără menire evidentă către o altă treaptă, ea se deschide oricui, cu sau fără împliniri și destulă înțelepciune pentru a legitima puterea, darul de a aduce viață nouă la lumina zilei. Firul acesta îi poartă gândurile și mai adânc, spre vulnerabilitatea în fața slăbiciunilor umane ce continuă să mențină umbre pâcloase peste destinele lumii, și îi provoacă întâi vârtejuri de neînțeles, apoi priorități din ce în ce mai conturate. Discutând dintre ele cu Vifon, l-a făcut pe

dascăl să remarce gânditor: „Hmm, te-ai avântat aici – arată el cu degetul spre tâmple – în ultimii ani mai mult decât alții în zece. Ce e cu tine...“. Cu toate acestea, observându-și inima cum tresare la fiecare apariție, la fiecare vorbă cu Melbeea, simte că „dacă nu eram apucat de cap și de chemări care mă înrobesc mai tare, aș fi fost lulea după ea. E singura care mai mișcă din simțămintele astea, scufundate pe undeva“.

Toamna vine cu noi vești din împărăție, confirmate de soli și căpetenii de la Gorudava. Ce s-a șușotit tot anul pare să prindă viață: mai multe neamuri din cuprinsul coroanei cu smaralde se frământă pentru a-și lua destinele în propriile mâini. Nimic nelalocul său și neașteptat, însă, cu toată atenția și cumpătarea oamenilor de bine, inimile hapsâne pândesc să profite și să își strecoare mâinile murdare. Astfel se face că, deși capetele luminate sunt în tratative pentru schimbări cât mai line, nelegiuiții s-au pus deja în mișcare, fără răbdare, simțind miros de slăbiciune. Mijlocul recoltelor aduce primele vorbe despre reveniri de tâlhari în Cotul Mărgăritarului și spaime legate de mișcările despotului Negru, la numai zece zile călare.

Așa îi găsește pe cei trei frați de suflet momentul chemării lui Adenil în fața bătrânilor pentru noile îndatoriri în garda Librei. Dimineața devreme, la tânărul recrut în curte, cocoțați pe marginea carului ce se odihnește binemeritat aici, așteaptă ceasul întâlnirii de la conac. Dau toți trei din picioarele atârnate și privesc colbul cu urmele roților de lemn.

– Nț, nu e deloc un moment bun, nț, cântărește Brosoc, încrucișând brațele.

– Dar așaaa, cu mult cinism, fluieră și Nalbian a pagubă.

– Parcă ne-au așteptat pe noi belelele, continuă Adenil lamentarea.

– Ei, acum să nu ne speriem, mai ales pe soldatul nostru la soroc, încearcă Brosoc să destindă puțin aerul. Până la urmă, nu se schimbă mare lucru. Ar putea fi și mai rău.

– Pentru asta, e timp. Cât vom putea ridica bolovanii de la poartă fără să tremurăm, suntem buni oricând de oaste.

– Frații mei, începe Adenil din mijlocul lor, luându-i cu drag de umeri. Eu nu am de ales şi nu pot zice că îmi pare rău să-mi fac datoria. Poate nici nu înţelegem ceea ce oamenii trecuţi ştiu mai bine. Dar voi puteţi să renunţaţi şi să vă aşteptaţi vremea, la vară.

Nalbian și Brosoc sar cât colo, solemn.

– Niciodată!

Este o zi frumoasă, aşa că sunt aşteptaţi la curtea conacului, într-o șezătoare cu băncuțe. Moş Tiriza ține cuvântarea, având lângă el pe Eusten, căpitanul străjerilor, Vifon și vraciul. Tinerii sunt invitați de asemenea să se aşeze.

– Pentru azi, aşa cum se întâmplă în marile prietenii, înțeleg că avem o cerere mai specială? zâmbește bătrânul. Cine a venit la soroc?

Adenil se ridică în picioare.

– Înaintează, tinere. Și cine dorește să îl însoțească din voia inimii?

Brosoc și Nalbian saltă de la locurile lor.

– Da, înțeleg. Să întrebăm sfatul, se primește?

Toți dau din cap, în deplin acord. Moș Tiriza le face acum semn și celorlalți doi să înainteze. Apoi se ridică, ajutându-se de toiagul în care prinde a se sprijni cu amândouă mâinile, și le grăiește tinerilor cu dragoste:

– Dragii mei! Cum ştiţi, după obiceiuri străvechi, trimise peste generații cu înțelepciune și mult temei, la care adaugăm legiuire trimisă de coroană, brațele noi, bărbate, trebuie călite. Este felul în care putem avea liniștea inimii că, deşi nu înțelegem totdeauna de ce sunt îngăduite, am făcut tot ce stă în puterea noastră să ne apărăm de căderile haine. Nu atât pe noi, cât mai ales pe cei dragi și ceea ce înseamnă ceva pe lumea asta. Și că, întâi, trebuie să cădem noi, decât să trăim mai departe știind altfel.

Face o pauză pentru a îi privi pe rând în ochi și continuă deschizând brațele spre ei:

– Nu este osândire, este prețuire. Nu este cale de moarte, este pentru viață. Să ne ajute Dumnezeu pentru pace, înainte de toate.

Bătrânul se retrage pe bancă și îi face loc lui Eusten. Acesta își salută, ca de obicei, fiecare recrut cu mult sentiment, doar îi ştie pe toţi de-o viaţă. Le strânge mâna pînă la cot, așa cum fac străjerii. Apoi îi cheamă la o primă întrevedere pentru după-masă.

Plecaţi destul de tăcuţi, noii oșteni simt poate mai mult ca oricând văpaia maturității. Dau în cale peste copii jucându-se fără nicio grijă, în hohote de râs, iar spiritul li se mai întremează la rostul sacru de a le fi pavăză de nădejde. Apoi mai sunt femeile cu coșuri pe cap, mamele grijulii, tații cu șalele pregătite pentru orice povară, bunicii mereu gata pentru un sfat cald. „Cât timp le-o fi trebuit locurilor să se rânduiască în pace și înțelegere, să strângă învățătură și să rărească buruienile din mijlocul lor? Mult, probabil. Dar totul poate fi distrus în câteva ceasuri, cu ură și sabie." Adenil și Brosoc încuviințează cugetarea lui Nalbian.

După un prânz cu un apetit mai mic ca în alte dăţi, cei trei se reîntâlnesc la conac. Pe o poartă dosită se face intrarea la pavilionul gărzii, o anexă ferecată a conacului, în mijlocul unei curţi mici pentru antrenamente. Aici se mânuiește spada, iar arcul, în pădure. Getozak este de gardă și își părăsește postul pentru a veni în întâmpinarea lor, să îi salute frățește. „Acum mai facem ceva împreună!"

Eusten efectuează turul micii armurării și le prezintă echipamentul:

– Azi facem teorie şi începem mişcări de bază. Dar, ca să vă ridic spiritul, alegeţi întâi, arată el cu mândrie spre adunătura de fiare. Nu sunt multe, nici nu ne trebuie, din fericire.

Coifuri, apărătoare de mâini și picioare, platoșe, armuri ușoare, săbii mai mari și mai mici, toporiște, sulițe, arcuri, scuturi. Unele, mai ruginite, altele, mai îndoite, dar Eusten îi asigură că, oricare le-ar fi alegerea, Fierarul le va aduce în stare foarte bună. Aici sunt cele de prisos, altfel toţi ostașii activi păstrează posesia armelor alese. Obligaţia este apoi ca toţi bărbaţii să ţină acasă cel puţin o suliță.

Adenil cântărește armele din ochi și amână pe altă dată, după ce s-o mai deprinde cu iscusința. Brosoc, de curiozitate, încearcă din toate, apoi se retrage cu un fior neplăcut, aderând cererii lui Adenil.

La rândul său, Nalbian atinge metalul rece al unei săbii și o ridică cu suflet greu:

– Bănuiesc că înțelept este să alegem o armă ușoară, după putere.

– Așa e, mai ales pentru început. Dar arcul îl exersăm toți, fără excepții.

Mai privește puțin tăișul amenințător, nemilos, apoi o înfige în pământ.

– Nu pot... nu o să pot vreodată să lovesc pe cineva cu ea.

– Să sperăm că nici nu trebuie. Majoritatea nu o facem niciodată. Dacă o folosim la ceva, în general este ca să descurajăm, de cele mai multe ori este suficient să fim mulți, înarmați și la vedere. Altfel, cum ați înțeles deja, este măsura ultimei speranțe. De aceea trebuie să prindem meșteșugul. Păcatul e al celui care atacă, nu al celui care se apără.

– Să-mi fie cu iertare, dar sabia tot nenorocire aduce, din mâna oricui. Nu zic că nu este diferență, dar mi-e greu s-o judec eu. Știu doar că nu vreau și nu am voie să ucid.

Eusten îl înțelege. Este însă întărit în spiritul luptei și are motivația ei bine așezată de-a lungul timpului, chiar dacă nu poate nega reflecția lui Nalbian. Încearcă în alt ton:

– Și dacă vine vrăjmașul peste tine?

– Încerc să-l opresc, să-l ostenesc. Unde-s ciomegele de apărare?

– Ți-l poate face bucățele sau ți-l zboară din mână, este o luptă inegală. Ce faci?

– Orice, chem ajutoare. Dacă trebuie să mă apăr doar pe mine, e bună și fuga, încearcă tânărul fără prea multă convingere.

– Și dacă în spatele tău tremură familia, copiii, prietenii, îi replică blând căpitanul.

– M-aș arunca în fața lui, să pier eu, dacă asta rezolvă totul...

Nalbian oftează cu mâinile-n șold, apoi ridică ochii umezi spre un punct oarecare pe cerul albastru.

– Da, sunt nevoit să vătămez... dar nu de moarte, refuză el cu glasul stins.

Dacă nucul din grădina mare ar avea ochi, ar vedea peste gardul verde momente de răgaz adânc, iar curând lecţii cu sfaturi şi gesturi predate vreme de-un ceas noilor oşteni de astăzi, vechii prichindei cocoţaţi în coama lui de ieri. Pentru ca, apoi, de-a lungul drumului, să-i privească făcând cale întoarsă, cu popas de vorbă la fiecare poartă, mai puţin la ultima, pe care mâna nici nu se întinde să o deschidă. Nalbian merge mai departe, spre locul lui de restrişte şi vindecare. Trece pe lângă hanul vechi, fără să uite a-l mângâia pe bătrânelul lui Arbopyn cu pleoape lăsate și un ochi tulbure. Se răcoreşte la fântână şi îl bucură vederea unei căprioare cu iedul ei, veniţi la râu. Se apleacă nemişcat în iarbă ca să nu îi sperie şi aşteaptă să plece singuri.

Ajuns la lacul frasinului, își pierde privirea în luciul molcom ondulat al apei și dă liber gândurilor să zboare până la eliberare, nu se mai agaţă de niciunul. Apoi se clăteşte, ca de obicei, în respiraţia vântului și prinde vorbe lejere cu copacii, vreo doi brotaci și puţinele lişiţe ieşite la treabă printre ierburile apei. Nu se grăbeşte nicăieri, cărăuşia au rărit-o ca să facă loc gărzii, iar muncile sunt pe sfârșite și bine ordonate. Un ceas îi ajunge, mai respiră o dată adânc, pregătit de plecare.

– Nalbian...

Vocea de bunic s-a întors, mai clară decât prima oară. Tânărul este în picioare, ca sărit din arc, şi caută în toate direcţiile.

– Nalbian... aude iar, parcă la doi paşi. Se dă îndărăt cu băgare de seamă şi încearcă să deslușească bizareria. Nelămurit şi cu pulsul în creştere, sare peste furca frasinului, dar nici de partea cealaltă nu găseşte pe nimeni. Porneşte încet spre casă, privind mereu în jurul său: „Asta ce să mai fie...?“

Se poate mai mult, mai repede, dar și mai rău

Jocurile recoltei îi prind destul de ocupați. Cu toate acestea, Nalbian câștigă alergarea detașat, de asemenea cățărarea și praștia. Agerimea lui pare că se ascute de la an la an, cândva din pură pasiune, la care, în ultima perioadă, s-a adăugat o planificare riguroasă. Gândește că are nevoie de abilități solide pentru a face față necunoscutului așa cum îi cere sufletul său. Cât despre puterea brațelor, aici Getozak este de neîntrecut, bărbat tânăr, sculptat în piatră și cu plămâni de zimbru, cum îl admiră ceilalți. Cu el se înțeleg cei trei recruți cel mai bine, tot la el vine Nalbian pentru a-și încerca forțele. Voinicul îi face pe plac cu bucurie și se trântesc prin iarbă cu mult haz.

Intrarea în plină iarnă, destul de bruscă anul acesta, înseamnă și închiderea pușculiței. Doar jupâneasa ce îi mai cheamă la câte o vânzolire de zăpadă sau mutat de murături și butoaie dintr-o cămară în alta. Cătănia s-a înmuiat, dar gărzile se fac cu strictețe. De anul nou, cei trei boboci cad în păcăleala oștenilor cu vechime și se pricopsesc cu paza de noapte la intrare. Sunt vizitați însă cu responsabilitate de Eusten, care abia se atinge de băutură la chefuri, iar din turn știu că veghează privirea experimentată a lui Tehanos. Așadar, băuturi cuminți și bucate răcite în timp record, pentru cei trei.

– Argh, îngheață din farfurie până o duc la gură, se plânge Brosoc de friptura ce nu mai aburește de minute bune.

Un grup de patru fete se apropie să îi onoreze cu prezența și surâsul lor. Nu cu mâna goală, ci cu plăcinte atent învelite și o canistră mare de ceai.

– Am plecat cu el clocotind!

Străjerii de seamă se trezesc, ca la un semn, cu pieptul înainte, cercetând atent depărtările ca să bage spaima în vrăjmași. Nici frigul nu mai este ce-a fost acum câteva clipe, iar singura lor îngrijire este să nu arate caraghios în cojoacele aruncate peste

armuri. Fetele le înmânează castronul cu plăcinte și le toarnă ceai în căni groase.

– Ehehe, dar nu trebuia să vă deranjați, ne facem doar datoria, ahem, tușește grav Brosoc. Sau, ba nu, mai stați cu noi, că avem plăcinte… adică, vrem să vă mulțumim și să bem un ceai, se încurcă el de tot. Ei, vreau să zic, e bine le petrecere? renunță până la urmă în fața celor două fete care îi toarnă ceaiul și așază castronul pe un șervet curat.

– Stai pe pace, plictiseală mare, cască una ca să îl asigure, în timp ce la distanță, din tavernă, răsună tropăieli și cântece.

– Aici e mai interesant, e glorie! întărește și Melbeea de colo, ștrengărește. Iar, dacă sunteți copleșiți, venim și noi cu bețele, vi-i uscăm de vii. Nu, Deliza?

– Da, amazoanele nu se încurcă! Asta dacă nu le predăm întâi o lecție de bun simț, de anul nou nu deranjăm lumea, mai mare rușinea, o susține prietena ei, pregătind cana lui Adenil. Acesta își cam pierde cuvintele și mulțumește din ochi, mai mult decât ar fi putut să o facă prin viu grai.

Nalbian este și el recunoscător Melbeei. O prinde de mâini și, privind-o ca din altă poveste, o roagă într-un târziu să se întoarcă la căldură.

– Era bine dacă puteai să vii cu mine, nu?

– Fără dar și poate…

Fetele fac calea-ntoarsă, iar tinerii profită de căldura bunătăților aduse. Inima, în schimb, le este deja mai aprinsă.

– Hrmpf… alții se însoară la vârsta noastră, molfăie Brosoc cu ochii spre lungul drumului către pădure, luminat de o seceră de lună sticloasă.

După o scurtă pauză, Nalbian își amintește:

– Apropo de asta, Cassia și Rogozis anunță nunta la chef. Doar pentru vreo doi amețiți care nu au urechile suficient de ascuțite, hehe.

– A, da, nici nu mai știu pe la cine am auzit. În primăvară, după înflorirea narciselor?

– Da, așa i-a plăcut Cassiei.

– Înc-o dovadă că nu mă aflu unde trebuie, se bosumflă Brosoc. Eu trebuia să fiu printre ăia doi ameţiţi, acum se plictiseşte celălalt singur, săracul...

În scurt timp, mai prinzând putere după gustare, își amintesc de ale lor.

– Am calculat iar aseară, cu Brosoc, îl anunță Nalbian pe Adenil, negăsindu-l acasă la momentul cu pricina. Dacă nu am căzut amândoi în ceața închipuirii, atunci se pare că am depășit pragul, avem suficient pentru jumătate de an la cetate!

– Ați pus la socoteală preţurile din Karivatra, cum ne-a spus negustorul? întreabă Adenil.

– Cu mare atenţie chiar, suntem peste! întăreşte Brosoc.

– Zilele următoare mă duc să vorbesc cu jupânul pentru barcă, reia Nalbian. Iar Eusten a decis că putem continua gărzile când ne întoarcem, avem noroc. Sigur reușim, se apropie, zâmbește el senin, pierdut deja în așteptare.

Într-adevăr, fără multă întârziere, profitând și de faptul că înzăpezirea drumurilor l-a prins pe Igramenys în Libra, Nalbian se folosește de o ocazie pe la bucătărie cu mama sa și cere audiență prin Arbopyn. Nu că nu ar fi putut și altfel, dar preferă să păstreze un aer mai oficial, caracterul stăpânului prea puțin prezent reușind să scape în general aprecierii oamenilor.

Jupânul îl primeşte în scurt timp, doar cât să-și stingă pipa și să se poată aranja din veşmântul lung, cu blazonul familiei pe piept. Pentru el este un moment ca oricare altul, în situaţia iernatică dată: dacă nu este ieşit cu sania trasă de cai, în sala cu statuete și tablouri, la masă cu familia, înțelepții sau alți fruntași, atunci cu siguranță poate fi găsit aici, în biroul mare cu scaun nobil, înalt, și taburet pentru picioare. Există rafturi și în această cameră, mai mult pentru înscrisuri și sigilii oficiale. Sus de tot, într-un cufăr lucrat de o mână talentată, se află câteva scrieri apropiate inimii sale, pe care le desface în zile ca aceasta. Cronici de familie, strămoși și parcursul lor în viață, creionări de portrete, altele decât cele care-l privesc agățate pe pereți. Se mai uită pe ferestrele boltite, cu gândul la vremurile în schimbare. De departe, aerul rece și limpede ca lacrima aduce vederii creste de munți înzăpezite. „Până la urmă, cei care se

ridică au justețea lor. Ce am făcut eu, de pildă, să merit drept peste satul ăsta, fără ca oamenii de aici să aibă un cuvânt de spus? Hm, iar, din scrierile astea, nici nu prea am cum să fiu împăcat pentru felul în care s-au strâns averile.“

Vizita lui Nalbian îi mai alungă monotonia, îl invită bucuros să-l însoțească. După o privire admirativă asupra camerei, tânărul îi face respectuos solicitarea, cu asigurări de pază bună asupra bărcii. Nu mai apucă să vorbească despre vreo plată, pentru că Igramenys nici nu vrea să audă:

– Luați-o sănătoși și ajutați-vă de ea. Mai mult folos îi veți găsi voi, decât să o țin degeaba! Și, sper, cu ce veți afla prin depărtări, să vă întoarceți tot aici, la noi, îi urează cu știința faptului că mulți tineri rămân prin așezări mai ispititoare, văduvind locurile natale de brațele și spiritul lor. Precum au făcut, de altfel, și copiii săi.

Nalbian pleacă entuziasmat să dea vestea cea mare. Maică-sii, deși bucuroasă pentru el, nu îi este ușor, știind că se apropie momentul unei așa lungi despărțiri. Brosoc și Adenil se arată încântați, primul pregătind chiar numărătoarea inversă. Cumva însă nu cad de acord, plasând totuși plecarea undeva mai târziu de nunta Cassiei, poate chiar spre vară, după codirea lui Adenil.

Sfârșit de iarnă. Pe cât de repede s-a stabilit, pe atât de repede își face bagajele anul acesta. Primii ghiocei scot capul cu vreo două săptămâni mai devreme ca de obicei și ornează ferestrele și părul fetelor. Drumurile sunt iar practicabile de copitele cailor și roțile carelor, astfel că reîncepe sezonul pentru cărăușii. Primele sunt ale tinerilor de inițiat, de la o vreme însă mai scurte și alese cu precauție. Chiar dacă nu mai caută ca înainte, nici prietenii noștri nu sunt ocoliți de un negoț, aproape, la Gorunul Trăsnit. De cum au repornit drumețiile, hanul are nevoie de orz pentru fermentată și de refacerea stocurilor obișnuite.

Libra nu este singura dornică a-și vinde surplusul, nici cea mai aproape de răscrucea mare din pădure, dar solul în trecere prin satul lor îi știe bine pe băieți și le oferă afacerea. Soarta face ca Nalbian să fie singurul disponibil, Brosoc și Adenil se pregătesc să intre în gardă. Iar trimisul, plecat deja cu alte treburi, a lăsat vorbă

grabnică. Astfel că, fără a sta mult pe gânduri, tânărul oștean se pregătește de drum. Încarcă însă cu toții legăturile, la hambarele de la conac și negustor.

– Ce nevoie să mai avem de drumul ăsta? întreabă Adenil, mai într-o doară.

– E drept că nu strică paralele, înclină Brosoc de partea cealaltă.

– O nimica toată. Plec înaintea zorilor și până-n miezul nopții sunt înapoi.

Într-adevăr, a doua zi, câteva ceasuri înaintea soarelui, Nalbian trece printre cioturile de zidărie măcinată de timp. Adenil îl întâmpină de plecare, abia intrat în post, iar Brosoc agită și el flacăra din turnul de veghe.

Căluțul trage fără grabă, mulțumit de stomacul plin și pătura protectoare. Respirația celor două făpturi, înaintând spre pădure, fumegă din belșug în aerul rece. Peticele de zăpadă întărite de frigul nopții trosnesc sub roțile carului. Căciula și mănușile, la ale căror facere Croitorii au bombănit mofturile noii generații, sunt binevenite chiar dacă nu mai crapă pietrele de ger.

Intrarea pe întuneric în codrul încremenit încă îi provoacă emoție. Crengile sunt golașe, iar drumul se vede binișor în lumina difuză, întărită de albul sporadic al zăpezii. Aprinde totuși felinarul mic, pentru a fi mai ferit de vietățile pădurii și a nu da peste vreo boacănă ascunsă de-a curmezișul. Sabia este aproape, lângă șezut, iar praștia nelipsită de la brâu. Curând trece pe lângă Lunca Buștenilor și rememorează, a câta oară, episodul cu deznodământ fericit.

Pe când se pregătește a crăpa de ziuă este deja trecut de răspântia cu Valea Teiului. Nalbian continuă printre hopuri de gheață și movilițe de zăpadă, până spre ora prânzului. Încercat de foame, trage spre malul râului.

– Hai, căluțule, bea puțin. E rece, știu... ajungem curând la fân și apă încropită.

Tânărul își dezmorțește picioarele într-un scurt ocol, înfulecând o turtă luată la desagă. Locul este taman bun de popas și, la vederea unor urme de copite încă proaspete, stă în dubiu: să fi

oprit altcineva de curând sau doar cerbi și căprioare? Susurul apei însă păstrează secretul, iar singurele voci sună din cloncănitul unor corbi. Nu zăbovește mult, își continuă drumul la fel de liniștit. „Două ceasuri și am ajuns."

Poziția hanului se ghicește din depărtare. Un luminiș măricel se deschide de-o parte și de alta, în mijlocul căruia tronează stejarul secular, pârjolit cândva de lovitura unui fulger. Pe partea dreaptă, între drum și Mărgăritar, hanul de la Gorunul Trăsnit îmbie drumeții la popas, cu promisiuni de butoaie pline, mâncare aburindă și paturi calde. Este cunoscut în tot ținutul și mai departe, unul dintre cele mai mari și respectate hanuri.

Un băiat se grăbește să îl ajute cu priponirea patrupedului în fața ieslei cu fân. De balustrada de lemn mai sunt legați câțiva cai, semn că sunt oaspeți, ca de obicei. Nalbian îl dezvelește de pătură și începe să-l perie, în așteptarea hangiului ce tocmai i-a făcut semn pe geam.

– Ai venit, chiar mă întrebam. Singur?

– De data asta singur, jupâne, dar cu tot ce-ai trimis vorbă că-ți trebuie.

Se salută ca două cunoștințe vechi.

– Haide înăuntru, are cine să descarce. Ei, mi-ar mai trebui mie, abia ce ne-a lăsat iarna... butoaiele-s aproape goale, cămările strigă și ele. Hai, că e moment bun la gologani!

– Noi am cam rărit-o, după cum știi. Dar... vedem cum ne-aranjăm și dau de veste, îi răspunde Nalbian, intrând în hanul mare, prietenos, încălzit de un șemineu de piatră imens. Deasupra intrării, agățată de un drug de fier răsucit, o blană de lemn bălăngăne desenul stejarului ars din drum, cu câteva dichisuri și litere de-o șchioapă.

Hangița, însoțită de nurorile ei, se bucură la vederea libreanului. Afacerea este în familie, unul dintre fii drege prin curtea mare până la râu, altul e plecat după provizii și trebuie să ajungă mai târziu. Își alege fără probleme o masă liberă, după ce își dă binețe cu restul oaspeților, iar hangiul îl asigură că revine după ce-și va fi tras sufletul. I se aduce supă fierbinte și tocăniță, alături de un pahar cu tărie, dar Nalbian îl schimbă cu unul de vin fiert.

„Pot să stau un ceas fără probleme, ajung până-n miezul nopții“. Doar câteva mese mai sunt ocupate, o familie gălăgioasă, niște drumeți ce-și odihnesc oasele rebegite probabil între drumuri mai lungi și alta pe care stau mai mult pahare decât mâncare, pentru cei patru nebărbieriți ce se pregătesc să plece. Nalbian nu recunoaște pe nimeni din sală și știe că nu trebuie căutată vorbă inutilă. Pe ultimii i-ar bănui de ceva tăișuri pe sub mantiile lungi, dacă nu ar știi regula strictă a lăsării armelor la intrare, unde se odihnește doar sabia lui și două toporiște. Până termină el supa, cei patru plătesc scurt și își fac ieșirea cu mâna la pălăriile trase pe cap. Nalbian se simte mai ușurat, ocazie să descopere că a fost încordat.

Nu peste mult timp revine hangiul, împreună cu fiul său.

– Păi, să bem și noi un pahar, băiete, se așază ei și o roagă pe fată pentru un rând. Aceasta îi face din ochi juniorului, semn că este soața lui.

– Cum a fost drumul, libreanule, zâmbește tânărul, prinzându-l scurt de cot.

– Bun, chiar lejer, cred că puteam să și dorm, hehe.

– Las’ că te întremezi la noapte, sunt buni ochii deschiși. Hai sus, noroc!

Nalbian onorează urarea, dar paharul nu va mai fi dus la gură a doua oară. A servit deja unul și nu îi place să le amestece cu drumul.

– Bine faci, uitasem. Eusten, banditul, ce mai zice, că bine vă învață?

Cei trei mai schimbă vorbe, se mai dezmorțesc cu toții de peste iarnă. Băiatul de la cai intră și el pentru apă caldă.

– Ăștia de-au plecat, jupâne... Să vezi sub șa la pletos, ditamai lama.

– Ai, da? Mi s-au părut mie cam... Nu i-am mai văzut, doar pe unul, toamna trecută, lasă hangiul sprâncenele stufoase. Au plătit bine, dar nu am reușit să scot nici două cuvinte de la ei.

– Nici eu nu am auzit nimic, se apropie fata cu apa încropită. Parcă se opreau din vorbă, când treceam pe la masă.

– Și-ncotro au luat-o? se încruntă și mai tare jupânul.

– Spre soare apune, răspunde puștiul, ieșind pe ușa mare.

„Nu spre Libra“, gândește Nalbian, părăsit iar de o emoție ce tocmai se înfiripa. Într-un final, se socotesc la bani și este însoțit să înhame animalul înapoi la carul gol. Nici nu apucă bine, că, din poteca pe care trebuie să facă drum întors, apare celălalt fiu al hangiului, în goana calului. Bătrânul sare ca ars, văzându-l fără încărcătură și panicat.

– Tâlhari! strigă noul sosit, de la distanță.

Se oprește lângă ei și coboară ajutat, încercând să-și prindă suflul din urmă.

– Adineauri, tocmai ce veneam... de la Brazi... mai aveam puțin. Au sărit în fața mea, mi-au desfăcut carul... Le-am aruncat desaga și am fugit.

– Bine că ești întreg, băiete!

– Câți erau, dincotro? întreabă Nalbian îngrijorat.

– Patru. Au ieșit din pădure dinspre asfințit, ocolesc drumurile. Și n-ar fi doar asta, dar la ultimul popas am auzit că au trecut alții spre miazăzi, mai numeroși. Să fie două ceasuri, se uită el la tânărul din Libra cu subînțeles.

Nalbian, în loc de la revedere, se năpustește pe spinarea calului și dispare în tropăit furibund.

Nu pot fi descrise emoțiile care-l încearcă acum pe librean. În scurt timp trece pe lângă carul abandonat de fiul hangiului și răscolit de bandiți, iar un tremur iritant îi încolțește pe la încheieturi, vocea trupului în fața pericolului necunoscut. Spada îi atârnă la brâu, în teacă, nepermițându-și a pierde timp prețios cu înșeuarea calului. Dar lama ei îi arde sufletul. Arma purtată cu intenție înseamnă provocare, înseamnă declarație. Nu este pregătit pentru așa ceva, probabil nu va fi niciodată. Îi este teamă, ar putea fi ucis într-o clipită. Încearcă să își liniștească pieptul, întrebându-se dacă nu e cam prăpăstios în anticiparea drumului tâlharilor. „Dar ce fac dacă dau de ei?“

Se adună puțin și începe să își facă niște calcule. În plus, calul gonit cu zel trebuie și odihnit. Poate ar fi bine să se mai intereseze pe la popasuri, sunt câteva mai lăturalnice. Sau să oprească în Valea Teiului, să vadă care e situația. Curând renunță și la acest gând, nu pentru că i-ar fi venit vreo socoteală mai bună, ci pentru că își încrucișează pasul cu urme ce se întind drept înainte. Inima îl strânge iar. Pentru ca, apoi, să mai revină la locul ei, odată cu pierderea formelor de copite prin pădure. Își permite să odihnească scurt armăsarul, deși nu poate să alunge presupunerea unui ocol la derută.

Soarele își ia rămas bun, aruncând ultimele raze prin țesătura de crengi dese. Când ajunge la răspântia cu Valea Teiului este deja întuneric. Nu mai are felinarul, iar pâlcuri de nori leneși stăvilesc din lumina cerului. Merge atent, îmbărbătând calul ce dă semne de oboseală. „Să merg pieptiș? Dacă sunt pe aici și pândesc la drum, pot cădea în capcana lor. Dar pe cine să aștepte, noaptea?“ Cu astfel de gânduri trece și de Lunca Buștenilor, unde mijește bine ochii la zăpada amestecată cu țărână. Nu este niciun dubiu, este spulberată de mai mulți cai pe fugă. Nalbian forțează un galop nebun, pierdut în valuri de transpirații reci și fierbinți. Prin vene îi circulă o singură forță mobilizatoare: „Nu mi-aș putea ierta vreodată să nu fi fost acolo, pentru orice s-ar întâmpla“.

Ieșirea din pădure, printre ogoarele încă amorțite de la picioarele Librei, este chiar în față. Spre el, însă, din partea cealaltă, dincolo de primii copaci, vin călăreți în goană. Nalbian trage hățurile și mișcă patrupedul în loc, neștiind încotro să o ia. Aude clopotul dinspre sat și intuiește mai multe făclii. Decide să iasă de pe cărare pe furiș, ca să vadă mai bine ce se întâmplă. Undeva pare să fi greșit, pentru că este rapid descoperit și, înainte să se dumirească, ceata abia intrată la adăpostul codrului îl înconjoară.

Nu trebuie să îi vadă ca să știe că sunt tâlharii. Zărește doi blocându-l în dreapta, alți doi în stânga și simte cel puțin unul în spate. Înaintea lui se așază un al șaselea călăreț, de-a curmezișul, cu sabia în aer. Gura lui Nalbian începe să tremure, iar mintea nu își mai dă mâna cu emoțiile. Un singur gând reușeste să îi aducă un

petic de pământ sub picioare: tâlharii s-au întors cu mâinile goale, par să fi fost respinși și nu arată urme de acțiuni sângeroase.

Cel din fața lui înaintează cu sabia întinsă. Nalbian nu schițează niciun gest provocator. Foarte încet, duce mâna la desagă și o întinde spre el. Un altul se apropie și îi smulge arma de la brâu.

– Tu, ce e cu tine, ai întârziat la petrecere?! bubuie vocea groasă a celui care îi taie calea. Îi preia desaga cu vârful spadei și o aruncă spre un fârtat. Acesta scotocește repede și, dând peste galbenii plătiți de hangiu, îi arată bucuros celorlalți.

– Hai că plecăm cu ceva!

Nalbian reușește să vadă câteva fețe mai bine, dar niciuna nu îi este cunoscută de mai devreme, de la han.

– Ba putem face mai mult, se aude altul. Cât or da oamenii pe flăcăul ăsta, mergem cu el la schimb.

– Mai mult ne încurcăm, se aude iar vocea groasă. Dacă era vreo fată, mai ziceam... dar e ostaș, asta e soarta lui acum, nu or să sară cu parale multe. Oricum, s-a dat vestea, tulea!

Din turnul Librei, într-adevăr, urlă goarna mare, peste pădure. Încep să plece unul câte unul. Ultimii doi însă îl privesc parcă așteptând ceva.

– Jos, ce te uiți așa! îl împinge unul cu toporișca. Nu mai e al tău.

Nalbian sare de pe cal și nu poate să nu simtă o ușurare, văzându-se aproape scăpat. Nici nu bagă de seamă căciula smulsă de ultimul plecat. „Ducă-se pe pustii și să nu se mai întoarcă!“ sunt primele cuvinte ce-i vin din vârtejul la care a fost supus. Apoi este cuprins de o recunoștință înălțătoare pentru ieșirea din pericolul în care s-a aflat.

Își dă seama că tremură ca varga. Nu de frig, nu de fierbințeala sângelui duce lipsă. O ia încet spre liziera pădurii, uitându-se din când în când în spate. Și observă că bandiții pleacă destul de liniștiți, încă poate ghici siluetele și calul său tras de căpăstru. Se duc aparent aiurea, printre copaci. Într-o străfulgerare hotărăște să îi urmărească. „Pe cine păcălesc eu? Ăștia s-au aciuat pe aici, se vor întoarce.“

Cu tentative de regrete supărătoare pentru decizia luată, Nalbian le calcă pe urme. Vrea să memoreze direcția pe care să poată reveni zilele următoare, cu poteră, pentru a îi prinde sau alunga de acolo. Noaptea îi este de mare ajutor, dar la fel de mult le este și celorlalți. Își calculează bine sprinturile, cât mai silențioase, iar, dacă se apropie prea mult, îi urmărește din înălțimea câte unui copac.

De la un moment dat realizează că afundarea lor prin pădure nu mai are schimbări de direcție. „Deci, într-acolo se-ascund" Se pregătește să lase câteva semne, dar o ultimă cățărare îi dezvăluie un foc în depărtare. „Asta să fie? Așa aproape? Da, merg țintă." Împins și de curiozitate, de nevoia de a vedea mai mult cu ochii săi, de a îi cunoaște pe ascuns poate, Nalbian își continuă urmărirea până la tabăra secretă. Din ascunzișul lui vede câteva corturi și o caravană prăpădită. Un bărbat cu părul alb îi așteaptă lângă focul mic.

– Ați venit, nelegiuiților. Sunteți primii, ce-ați adus?

– Poate de la Valea Teiului or s-aducă mai mult, taică. N-a ieșit cum ne-a spus istețul ăsta, mare iscoadă! împinge șeful cu voce groasă pe altul mai slăbuț. Când au schimbat garda erau de fapt mai mulți, nici vorbă de pauză la veghe.

– I-am văzut ieri, să-mi sară ochii! La intrare mai rămăsese doar unul, iar turnul ziceai că-i gol!

– De unde, bolovane, din gaura în care sforăiai mangă? Pe întuneric?

Altul completează povestea:

– Ne-am despărțit, ca de obicei, la diversiune. Noi, care ne-am dus spre stânga, nici n-aveam pe unde, că apa ține mult încolo. Când să o luăm invers, i-au văzut deja p'ăștia din față, la momeală, și a început clopotul, după aia săgețile, n-am mai putut trece. Am tras și noi câteva, ne-am făcut pagubă, se uită tâlharul în tolba aproape goală.

– Iar pe dreapta au ieșit brejii cu sulițe, tineri și moși, să vezi la ei! Lui Nalbian îi crește sufletul de bucurie la auzul veștilor, îngrijorat întrucâtva de săgețile trimise de nemernici.

Își aruncă toți harababurile, leagă caii și se trântesc lângă foc. O ciorbă, ceva, e plimbată într-un ceaun de la unul la altul, dar mai abitir apar damigene cu băutură. Nu peste mult timp se aude iar pas de cal și în bătaia focului se dezvăluie alți trei tâlhari cu mai multe traiste. Îi recunoaște pe cei de la Gorunul Trăsnit.

– Hait, am julit ceva, am găsit intrare dosită. Ia uite, Vulpane!

– Oho, binișor, o mai ducem câteva zile, rânjește moșul. Da' Slinosul unde e...

Cei trei arată undeva spre direcția lui Nalbian. Nu mai apucă să audă vorbele următoare, un somn întunecat îl cuprinde într-o bufnitură după ceafă.

De ce ți-e teamă, acolo te duci

Lumina zorilor dezvăluie ceva agitație în sânul Librei. Gărzile sunt în stare de alertă și dublate cu brațe suplimentare. Goarna Văii Teiului a putut fi auzită și ea azi-noapte, ceea ce a creat și mai multă forfotă. Oamenii adunați ad-hoc la rondul mare au dedus, într-un târziu, că nu putea fi vorba decât de tâlhari. Măsurile pentru astfel de cazuri sunt de stare de veghe și trimitere de soli pe căi de taină, bine alese dinainte. Fiecare așezare are planificat alt drum spre garnizoana cea mai apropiată, astfel încât mesagerii nu sunt ușor de oprit. Toate aceste rânduiri strategice se discută la sfatul armelor de la Gorudava, între căpitani, de două ori pe an.

Adenil și Brosoc patrulează la marginea satului, de la ruinele zidurilor înspre soare-apune. Unul cară suliță, celălalt spadă, amândoi au pe umeri arc și tolbă cu săgeți. Mai duc o goarnă mică, pe care Brosoc o răsucește cu nervozitate. Ei sunt totuși mai norocoși, au apucat ceva somn după tura de ieri, din prima parte a zilei. Spre deosebire de Tehanos, Getozak și alții care nu au mai închis ochii de aproape o zi plină.

– Uită-te la noi... îți vine să crezi? întreabă oarecum retoric Brosoc, mai eliberat de spaima din cursul nopții.

– E ca atunci când te arunci prima oară într-o apă adâncă. Doar că asta nu-i de glumă, îți îngheață sângele-n vine.

– Tot nu-mi vine să cred că Beryan este rănit. Parcă nu e adevărat, parcă nu ni s-a întâmplat nouă.

Una dintre săgețile trase de bandiți s-a oprit în piciorul ginerelui brutăresei. Vraciul și Lenaka îl îngrijesc cu iscusință și groază, la gândul că putea fi mai rău. Însă lumea este acum mai îngrijorată pentru prietenul lor nesosit.

– Eusten zice să mai așteptăm. Dar trebuia să ajungă demult.

– Numai în pielea alor lui să nu fii acum. Deși i-am văzut încrezători, îmi dau seama ce greutate le atârnă de suflet.

– Dacă nu apare până mâine și totul rămâne în liniște aici, plecăm după el.

Adenil încuviințează categoric. Dacă Eusten va accepta însă absența lor, pentru o zi de fugă până la Gorunul Trăsnit. În plus, Rogozis, solul trimis peste râu la garnizoana cea mai apropiată de la miazăzi, este așteptat și el până-n prânz. Iar Valea Teiului cu siguranță a trimis deja la Gorudava, astfel că, cel puțin câteva zile, zona va fi patrulată de soldați de-ai împăratului. De cele mai multe ori este suficient pentru ca tâlharii să fugă cât mai departe. Iar Eusten, Getozak și Tehanos vor putea să pună și ei geană pe geană.

Nalbian deschide cu dificultate ochii încețoșați. Clipește des să-și limpezească vederea și, într-un final, remarcă în lumina zilei un tavan de lemn arcuit, garnisit cu diverse lucruri prinse în cuie și cârlige de fier. Încearcă să își dea seama unde se află, ce i se întâmplă, dar nu reușește să ridice capul greu ca un bolovan. Lovitura din ceafă îi grăiește proaspăt lovitura primită de la „Slinosul“, după cum tocmai își amintește. Simte hurducăiala, înțelege că este în caravana trasă de cai.

Se străduiește să observe în jur, masându-și gâtul. E așezat pe o saltea de paie, lângă o grămadă de boarfe, murdare și proaspăt spălate la un loc. Recunoaște într-un cui și una dintre pelerinele de la han, de ieri. Câteva coșuri, legături cu de-ale gurii și ceva damigene completează spațiul mic cu o ferestruică. Într-un colț,

trasă spre vizitiii întorși cu spatele, o ladă mare care adăpostește probabil lucruri mai de preț. Peste ea regăsește și desaga lui cu brazi verzi.

Cei doi nu își vorbesc sau o fac prea încet ca să îi audă. Nalbian se ridică pe coate și cântărește situația. Nu are mâinile sau picioarele legate, cum s-ar fi putut aștepta. „Pe unde om fi? Ce s-a întâmplat, de ce m-au luat cu ei?“ Caută și spre spatele căruței, dar ieșirea este blocată cu un lanț, n-are cum să-l desfacă fără să fie auzit. Reușește să se ridice cât să vadă, prin crăpătura ferestrei, capul acoperit de glugă al unuia dintre tâlharii călare.

– Hai că ni s-a trezit musafirul, se răsucește bătrânul tâlhar de lângă focul de azi-noapte.

– Stai acolo și nu încerca nimic. Nu ne faci probleme, nu-ți facem nici noi, răsună vocea groasă, binecunoscută deja, a celuilalt vizitiu.

– Unde oprim, maștere? întreabă unul dintre cei nouă călăreți ce însoțesc caravana.

– La... ia, stai așa. Bătrânul trage cu ochiul îndărăt, spre Nalbian, după care le face semne pentru a nu da de gol destinația. Apoi intră la el și pregătește o banderolă să îi acopere ochii: n-o dai jos până oprim, ne înțelegem? Altfel, ai văzut, derbedeii ăștia au alte metode, îi ridică el din sprânceană cu subînțeles, fără să coboare glasul. Semn că nu i-a făcut vreo confesiune, ci pur și simplu se prezintă așa cum sunt. Convins, Nalbian dă afirmativ din cap și se sprijină de un perete lateral, cu mâinile pe genunchi.

– Ești din Libra, nu? întreabă liderul cu voce groasă.

– Da, răspunde Nalbian și imediat resimte durere din ceafa la care duce instinctiv mâna.

– Îmi pare rău pentru asta. Ce să-ți fac, ai căutat-o, iar Slinosul nu pune întrebări, începe el să râdă tare, urmat de ceilalți.

– Asta s-o duci cu tine, cui te-o-ntreba! Haita celor unșpe n-are mâna moale, păzea, gândacilor! horcăie Slinosul de undeva.

– Eu tot nu înțeleg, la ce rindeaua mamii ei l-am luat p’ăsta cu noi? aude Nalbian un glas mușcat printre dinți. Nu ajunge la el însă și răspunsul, probabil că respectivul a primit vreun semn.

– Ai făcut bine că nu ai scos sabia, i se adresează iar liderul solid. Cel puțin așa îi interpretează libreanul, pe acesta drept căpetenie cu brațul, iar pe bătrân cu istețimea. Nu mai erai aici acum.

Pe Nalbian îl trece un fior numai la auzul cuvintelor. Se gândește cum ar trebui să le vorbească noilor camarazi nedoriți.

– E trecut de amiază, îl informează bătrânul, ghicind una dintre întrebările lui. Ai zăcut de la lovitură, nu ești copt în luptă. Dar cred că și de la oboseală, așa-i? Ai gonit de la Gorunul Trăsnit?

– Da, am văzut unii dintre oamenii voștri acolo. Nu are rost să ascundă, a fost cu siguranță recunoscut.

– Dacă vrei apă, întinde mâna dreaptă, e o butelcă, să n-o verși.

Nalbian ar da pe gât o găleată, atât de sete îi este. Așa că trece peste scârba de a bea după gloata de netrebnici și caută cu grijă vasul. Trage adânc o gură pe care însă o scuipă imediat. Unii tâlhari se prăpădesc de râs.

– E bună poșirca?! îi strigă cineva. I-am schimbat butelca, haha!

Vizitiii nu par să participe la hazul general. Aude cum unul dintre ei se apropie fără niciun cuvânt și îi schimbă vasul din mână, probabil bătrânul. O miroase bine de data asta, gustă, apoi o termină pe nerăsuflate.

Drumul continuă monoton, fără prea multe vorbe; tâlharii mai pot fi auziți doar când și când, bălmăjind câte ceva între ei. Nalbian își acceptă momentan soarta, dar caută cum să-și ceară libertatea. Sau ocazii de fugă. Nu știe încă ce planuri au cu el, preferă să tacă deocamdată, să mai observe. Peste ceva timp remarcă scăderea intensității prin cârpa legată la ochi. Se întunecă, dar convoiul mai merge preț de câteva ceasuri. Dacă nu îl înșală simțurile, spre sfârșitul călătoriei au început să urce.

În sfârșit, caravana oprește. Aude îndemnuri și multă mișcare, își instalează tabăra. Pentru un timp rămâne chiar singur și îl ard degetele să se uite puțin. Încearcă să vadă pe lângă banderolă, fără prea mult succes.

– Așa, acum hurdughia. Aude cum sunt deshămați caii, apoi bătrânul îl dezleagă la ochi: hai că te uitarăm, bată-te să te bată, zâmbește el. Acoperă partea din față cu o pânză groasă, iar în spate deschide ușa și trage scărița. Coboară, cum te cheamă? Nalbian? N-am mai auzit. De la flori? Aha...

Locul ar fi de un pitoresc deosebit, dacă nu s-ar afla în situația dată. O poiană pe marginea unui lac ce pare că vine și continuă pe lângă niște stânci pitice. Aerul mai rece și vârfurile dese de brazi îi spun că sunt la intrarea în munți. Corturile și caravana fac roată în jurul focului pe care tocmai îl pregătesc. Unii tâlhari se îmbie la o clăteală la bustul gol într-un lighean cu apă din lac.

– Dă-i că puți, Viezure!

– Mă, te mănâncă pielea...

– Hai, Șobolane, nu mai vreau păduchi. Slinosule, și tu, cere liderul cu voce groasă și statură impresionantă.

Până una alta, își aruncă ligheanul între ei și nu le trebuie mult să încingă o bătaie. Alții intervin să-i calmeze pe cei agitați.

– Ia, mireasă, bagă mâna la oală și fă de mâncare, îi strigă lui Nalbian unul care s-a lipit de o damigeană cu băutură.

– Știi să faci ceva? îl întreabă bătrânul. Dă-te-ncoa', să vedem ce-avem.

Încet, încet, se strâng toți în jurul focului. Nalbian curăță și taie cartofi și verdețuri pe care bătrânul le aruncă în ceaunul mare. Cineva apare cu două rațe inerte, de cine știe unde. I le aruncă prizonierului, arătându-i proțapul în care să le frigă după ce le jumulește.

– Cât și pentru ce mă țineți cu voi? întreabă pe bătrân într-un târziu.

– Nu te ținem. Doar noaptea asta, mâine te lăsăm la o răspântie.

– Nu puteam risca să rămâi acolo, să duci veste cât încă nu suntem departe, se bagă cel cu voce groasă.

– Mai sunt și fiarele pădurii... căzut la pământ... i se confesează, încet, bătrânul.

Unii tâlhari așteaptă nerăbdători mâncarea, alții beau deja pe rupte. Se vede că au antrenament și sângele schimbat, nu îi

afectează ușor. În timp ce pârlește rațele, Nalbian mai trage cu ochii la ei în lumina generoasă a focului, încercând să observe pe fiecare, fără un scop anume.

– La ce te uiți?!

Unul dintre tâlhari l-a remarcat și pare extrem de deranjat. Se ridică în picioare și nu este tocmai de ignorat.

– Ăsta se uita la mine de parcă... vrei să fi un șobolan mort? Ia zi!

Tulburatul începe să se apropie. Nici privirea nu îl prea ajută pe Nalbian, neputându-și ascunde suficient antipatia. Iar acum simte că intră în stare de agitație și spaimă, deși logic știe că nu merită și probabil nici nu are șanse, chiar dacă ar fi unu la unu. Se adună cât de cât și încearcă să-și tempereze inopinatul inamic.

– Nu, stai pe pace, nu caut probleme.

– Tu cu mine, aici! urlă tâlharul neconvins și îi pune mâna în gât.

Matahala de lider și alți doi intervin însă rapid.

– Calm, Viezure! N-ai cu cine-ți pune mintea, nu vezi că e speriat? Mai bine ne păstrăm limpezi pentru miezul nopții, că vine acuma.

Nalbian rămâne confuz și nervos în neputința lui. Și cu picioarele tremurânde. Își spune că iar a scăpat din ceva, se decide să se controleze mai bine până va fi eliberat.

În curând masa e gata și s-ar putea spune că oamenii aceștia știu să arate și o bucurie copilărească. Nalbian li se alătură destul de pe aproape, savurând cu foame de lup castronul cu ciorbă și bucata de carne. Mai potolindu-și burtihanul, unul devine curios:

– Și ce faci tu acolo, la tine?

– De toate, ce e nevoie. Mi-ar plăcea mai încolo să plec în călătorii, sub patalama împărătească, dacă se poate, le face libreanul hatârul câtorva detalii.

– Ha, ha, împărătească, râd cu toții. Nu cred că mai prinde sfîrșitul anului, decât poate așa, pe la jumate din cât e acuma.

– Fluierul ăsta este al tău? îi aruncă altul instrumentul pe care nu credea să-l mai vadă vreodată. Cântă-ne ceva! De veselie!

Tâlharii sunt acum cu chef la damigene. Râd și se înghiotesc, într-o gălăgie din care nu se mai pot distinge ușor cuvintele. Nalbian găsește o melodie care le face pe plac, iar cineva are un moment de generozitate și îi aruncă înapoi căciula smulsă noaptea trecută.

Dintr-una-n alta, damigenele se potolesc, focul se mai stinge, banditii încep a se întinde pe rogojini și să se acopere cu cojoace.

– Ne treziți când ajung, își trage unul pălăria peste ochi și începe să sforăie.

Nalbian se întreabă despre ce-o fi vorba. Observă acum, nemaiavând cine să-l urmărească, că toți au armele asupra lor, spre deosebire de noaptea trecută, când i-a văzut debarasându-se de ele. Curând din foc mai rămâne doar jarul, ațâțat câte puțin de tâlharul în vârstă, pe nume Vulpan. Lângă el mai stau de veghe matahala și încă unul. Luna ieșită dintre nori luminează acum din plin poiana.

La un moment dat, pe când ar fi vrut să se întindă și el puțin, este ridicat și tras de bătrân mai sus, spre buza pădurii. Mare îi este surpriza când acesta îi înmânează sabia, dar cu un semn scurt și exigent din deget, nu cumva să încerce ceva.

– Șșt, vorbim sus.

La o distanță bunicică, după un prim rând de arbori, tâlharul cu păr alb îi arată să se lase jos, în spatele unui buștean. Sunt la adăpostul întunericului și a câtorva tufișuri dezgolite, în schimb ei pot vedea tabăra foarte bine.

– Noi stăm aici acum. Așteptăm.

Apoi se întoarce cu spatele la popas și Nalbian îi urmează întocmai. Înainte să pregătească ceva întrebări, Vulpan deschide vorba:

– Ești băiat bun. Și chibzuit, deși mai ai de învățat. Scoate un briceag și începe să ascută vârfuri de lemn pentru săgeți.

– Nu ne judeca prea aspru. Calea noastră e mai nefericită, dar noi, cei mai mulți dintre ăștia unșpe, atârnăm între două lumi. Voinicul ăla e fecioru' meu cel mare. Și încă doi de acolo. Și am mai avut unul...

Face pauză cu un nod în glas.

– Şleahta pe care o vezi am adunat-o în timp. Nu mi-e întotdeauna uşor să îi ţin în frâu. Noi nu atacăm să trecem prin sabie, ci învăţăm deruta, înşelăciunea. Forța o strângi ca să știi să n-o folosești. Dar e necesară în mocirla asta.

Nalbian privește vârfurile ascuțite. Tâlharul cu ștate vechi îi ghicește gândurile.

– Astea sunt păcatele noastre. Când cazi, dacă nu ești atent, poți să te afunzi rău de tot. Pentru asta sper să mă țină zilele, cât s-o putea, ca să-i împiedic de la mai rău. Cei care au tras și în satul tău, ieri, îmi scapă mai ușor din ascultare...

În cele câteva clipe de tăcere ajunge la urechea lor mers și nechezat de cai. Se întorc pitiți spre tabără, iar bătrânul îi face semn de liniște. Doi călăreți ies din umbra pădurii, pe marginea lacului, acoperiţi cu veşminte închise, trase peste cap. Se apropie de cei zece rămași acolo, descalecă și își dezvăluie chipurile, necunoscute lui Nalbian. Tâlharii, în frunte cu liderul solid, se ridică și îi întâmpină.

– Vor să fie numai doi... Să-i spună lui mutu', sigur mai sunt prin întuneric, face Vulpan ochii roată, bănuitor.

Par să aibă loc ceva negocieri. Feciorul cu un cap mai mare ca toţi bate palma la un moment dat cu unul dintre cei doi şi se aduce băutură. Lui Nalbian i se pare că tătâne-său tocmai a răsuflat uşurat.

– Dacă te gândeşti la noi ca la nişte netrebnici, nu eşti de învinovăţit. Ăştia, pe de altă parte... îndreaptă el mâna spre cei nou veniţi, ocazie să-i observe și un deget lipsă. Ăştia sunt câini. N-au mamă, n-au tată. Sunt locotenenţi de-ai lui Negru.

Nalbian simte că dă un ger năprasnic peste el.

– Așa aproape? șoptește cu spaima drumului de doar o zi și-o noapte.

– De satul vostru? Nu încă. Se furișează, iscodesc, merg doar la umbra nopții. Nici eu nu stau când vin, să nu aduc a slăbiciune.

Tocmai atunci își face apariția printre oameni, din mână în mână, un săculeț care se oprește în posesia vizitatorilor nocturni.

– Și vin pentru tribut.

– Cât de departe le e oastea? De ce le dați tribut?

– Să fie cinci nopți de-aici, în fuga hoțului. Adică rapid, dar nici în goană. Nu pot să intre așa ușor în ținuturile astea, sunt bine legate. Și nici prin munți nu o pot lua, dau de oamenii lupilor acolo, n-au nicio șansă deocamdată.

Din vorbele acestea Nalbian înțelege că s-au mai apropiat față de ultimele vești. În același timp, pe hărțile din minte, își dă seama cam pe unde vine drumul ticăloșilor: la nord-vest, prin marginile muntoase.

– Tributul îl dăm celui mai puternic, asta e legea de bază, nescrisă. Și, cum cel mai bine ne ascundem de poteră prin locurile lor, ne are la mână.

– E bine că nu vă obligă la altele.

– Ba bine că nu! Dar îi aducem galbeni buni, încă reușim să-i evităm veninul. Unora din ăștia, de i-am cules în bandă, le mai sticlesc câteodată ochii...

– Nu puteți să fugiți?

Bătrânul pufnește încet, amar.

– Peste tot e unul ca el. În ce facem noi, nu scapi de ei.

Soldații lui Negru fac cale-ntoarsă.

– Acum mai așteptăm juma' de ceas, să fim siguri.

Se întorc iar cu spatele și își asigură șezut uscat, ca să se sprijine de buștean. Tâlharul bătrân este un personaj curios, care reușește să îi trezească sentimente ciudate și contradictorii. În pauzele lungi în care nu își vorbesc, Nalbian își imaginează ce fel de viață ar fi putut avea ca să ajungă astfel. Află că are și o fată prin Smarald, cuminte, la casa ei, pe care a scutit-o însă de prezența lui și a borfașilor. „Ce oameni poți întâlni în lumea asta...“

Sunetele nopții se împrietenesc cu urechea, iar umbrele ei îmbie la repaus. Un lup hăuie pe undeva și, din când în când, îi răspunde o cucuvea. Vântul lin și rece se îmbrățișează cu trosnituri blânde din mișcarea crengilor goale. Cei doi privitori de la distanță adorm adânc, abia peste câteva ceasuri se trezesc să își mute somnul în corturile din tabără. Sabia libreanului nu se mai află lângă el, o regăsește jos, în posesia unui alt fecior de-al bătrânului, ce pare că doarme dus. „Da, domne, hoți, nu glumă!“

X

Dimineața devreme îi trezește cu lapoviță. Morocănoși, fără multă vorbă, se ridică să strângă catrafusele, treabă care durează binișor și îl implică și pe Nalbian. Între timp, două pâini mari, înmuiate de umezeală, sunt rupte în bucăți și plimbate pe la toată lumea. La plecare au grijă să acopere din urme, mai mult un reflex decât să fie în primejdie de-a fi fugăriți de cineva.

Este chemat în caravană, unde primește iar accesoriul pentru ochi. „Până la prima răscruce", este asigurat de bătrân. La amiază, convoiul oprește, iar lui Nalbian îi e redată vederea. Este un popas mic, în deal deschis, cu panorama munților în zare. Doar o fântână și un negustor ad-hoc, cu ceva de-ale gurii pentru o mână de drumeți. Tâlharii se mai dezmorțesc și își refac stocurile de apă.

La despărțire, cei doi lideri, bătrânul și voinicul, îi înapoiază sabia și desaga cu fluierul, alături de care au pus jumătate de pâine. Înțelege că nu va mai vedea calul, dar nici nu îndrăznește să întrebe. Îi urează de bine, iar după vreo două sute de stânjeni se fac pierduți în afara potecii.

– Pe tine nu te-am mai văzut, i se adresează vânzătorul ambulant cam zdrențăros. Te-au lăsat aici?

Nalbian răspunde scurt, simțind că omul vrea să-l tragă de limbă.

– Greu fără cal... Nu erai cu ei, nu? pare acesta că înțelege ceva.

– Fiecare spre treaba lui. Fii bun, negustorule, știi pe cineva care pleacă la... Brazi? ghicește libreanul, făcându-și niște socoteli cu ochii spre munți.

Primește răspuns din cap spre unul dintre drumeții de pe margine. Are noroc, omul e de bună credință și, după ce întâi este reținut la vederea sabiei, pare chiar bucuros să afle că va avea partener de drum un tânăr oștean. Nalbian își face loc în carul mic, cu mintea obosită. Binefăcătorul său însă are chef de vorbă și își dă seama că va fi un drum lung.

Seara se lasă peste sat cu un sentiment de siguranță, dat de duzina de soldați ce patrulează acum în jurul Librei și Văii Teiului. Nu este un sentiment ușor însă, pentru că vine peste trauma proaspătă ce va lăsa semne de îngrijorare o perioadă, nemaipunând la socoteală mișcările din împărăție.

– Dar, până nu se întorc băieții, nu e loc de somn în Libra, îi mărturisește Arbopyn căpitanului străin, aflat la masă în tavernă.

– Pentru tinerii plecați de dimineață, nu vă faceți griji. Drumurile sunt verificate bine, și încă mult pe lângă ele. Bandiții au fugit cu siguranță, sunt departe acum.

– Dar Nalbian? Întrebarea nu mai e dacă a dat peste ei, ci cum a decurs întâlnirea, intervine și Vifon posomorât.

Căpetenia garnizoanei venite în ajutor oprește lingura în castron, preocupat.

– Da... Ce s-a întâmplat și unde... Dar, cum le-am spus și părinților, săracii, le-am mai adus inima la loc și ăsta este adevărul: nelegiuiții aștia nu sunt criminali, nu cu sânge rece. Nu am auzit de vieți curmate de mâna lor, în afara luptelor în care-și jucau libertatea. În plus, nu am găsit încă, să-mi fie cu iertare, trupul flăcăului. Mie asta îmi dă multe speranțe. Dacă era ceva, atunci în preajma drumului se întâmpla.

Hangița, care tocmai s-a apropiat cu pită și murături, lasă cărpătorul și se retrage înmuiată la auzul cuvintelor. Un rănit și un dispărut în calea tâlharilor nu sunt tocmai lucruri ușoare pentru un sat liniștit, de oameni cu bună credință, dornici a-și construi viața departe de astfel de lucruri.

– Ce ne-am face fără sufletul femeilor... Ar fi lumea mai urâtă. Da, așa e, dă speranțe. Să vină Adenil și Brosoc cu vești de la Gorun, cine știe, poate încă e acolo!

– Oricum ar fi, mă duc la Nalbian acasă. E supărat tătâne-său după ce nu i-ați dat voie să meargă cu voi. Toată ziua și-a făcut de lucru, numai să treacă vremea în așteptarea grea.

Vifon își pune haina, pălăria și iese. Se întunecă binișor, astfel că sunt aprinse focurile obișnuite, în turn și la intrare, dar și altele noi, din loc în loc, pe lângă sat. De la venirea soldaților, garda

nu mai este dublată de bărbații Librei, starea de alertă e însă menținută.

Pătrunzând în piața mare, de unde să treacă spre conac, apoi către casa lui Nalbian, dascălul aude forfotă la intrare și vede făclia din turn agitată. Se întoarce și el cu pas mărit. Au revenit Brosoc și Adenil, singuri, cu carul lăsat de Nalbian la han. Arbopyn, ieșit alături de căpitanul garnizoanei, preia caii obosiți, dar rămâne să afle întâi veștile.

– Nu l-am găsit. A plecat de alaltăieri după-masă, în galop, când a aflat că tâlharii ne dau târcoale.

– Am căutat și pe lângă, la popasuri, nimeni nu l-a văzut.

Tinerii sunt obosiți și mâhniți. Ar mai pleca o dată, de-ar ști încotro.

– Recruți, loc repaus și odihnă, ordonă căpitanul străin, mai mare în grad decât Eusten. Continuăm mâine, dar nici nu stăm cu mâinile-n sân, avem soldați în căutare.

Moş Tiriza își face și el apariția.

– Oameni buni, să stăm pe pace. Tânărul are zile de la Dumnezeu, în plus destulă minte și inimă cât să nu intre în belele. Sigur e cu o întâmplare în apropiere, vine el. Haideți să-i liniștim pe ai lui.

Pe drum se strânge majoritatea sătenilor. Vine şi Cassia într-un suflet, încrezătoare şi îndârjită în acelaşi timp. În ultimele două zile, și fetele, și băieții, s-au prins în resentimente și însuflețire în mânuirea bățului și trântei, atât pentru a se descărca, cât și în fierberea de a fi gata să se opună inamicului pe data viitoare. Până la ai lui Nalbian, oamenii se mai răresc și intră doar Cassia, Vifon, moş Tiriza, Adenil şi Brosoc. De-a lungul zilei au primit însă multe vizite, măcar pe la gard, inclusiv a jupânilor.

Târziu, fereastră după fereastră se ascunde în întuneric prin stingerea lămpilor și lumânărilor. Libra se scufundă în liniște, până și casa lui Nalbian pare că își găsește somnul, pentru un ochi neștiutor. Numai fumul sobelor continuă să șerpuiască leneș în înaltul cerului până dispare ca prin farmec. În turn e schimbul lui Getozak, noaptea aceasta. Mai serios ca de obicei, cu o privire aspră,

este atent la orice mişcare. Vechea lui cunoştinţă, bufniţa, îl salută şi ea din nucul mare, dar pare că nici nu o mai aude.

Puţin după miezul nopţii se încruntă cu mare încordare: prin pădure se întrevede o licărire. Agită rapid din făclie și se pregătește de clopot, aşteptând dezvăluirea mişcării necunoscute. Cei de la intrare iau poziție și imediat apar soldați de întărire. Doi călăreți ies la iveală încet, iar primul face semn din felinar. Când ajung pe la jumătatea potecii, Getozak saltă de bucurie:

– Nalbian! S-a întors!

Călătorii nocturni ajung la zidurile măcinate, unde sunt înconjuraţi cu bucurie. Câteva lumini încep să îngălbenească iar ferestrele satului. Un soldat din Brazi, unde tânărul a dat veștile necesare, l-a însoțit până aici și va schimba temporar garnizoana. Lumea începe să se adune și, deși nu îi cunosc încă povestea, toți îl îmbrățișează. Își cere scuze și gonește spre casă pentru a alunga cât mai curând grijile familiei. Ai lui ies în haine de noapte și picioarele goale.

– Știam că ești bine! îl strâng pe rând în brațe.

Nici la ceasul acesta nu întârzie ceva musafiri, printre care Adenil și Brosoc cu scufia încă pe cap, moş Zeze și Croitorii veniți prin grădină și alți câțiva ce vor să afle numaidecât evenimentele. Lumina lămpii se va pierde amestecată în zorii zilei.

O apă cum nu e alta

Somnul scurt dar binevenit peste orele dimineții nu reușește să-i aducă aceeași liniște ca înaintea pățaniei. Senzația că doarme în caravana tâlharilor și vise despre un măcel cu ticăloșii lui Negru îl trezesc cu cearcăne adânci.

Deși, probabil, povestea a ajuns la toată lumea, primul gând este să îi înștiințeze temeinic pe căpitani. Detaliul înaintării despotului l-a ținut momentan doar pentru el, spre a nu aduce mai

multă nelinişte în Libra. Descoperă că adunarea este deja pregătită la conac şi îl aşteaptă.

– Nefericită întâmplare, mă bucur că te-ai ținut tare și cugetat! îl întâmpină moş Tiriza. Ne-am rugat pentru tine. Sunt sigur că nu ți-a fost tocmai uşor...

– Nu, înțeleptule. Mai ales că nu ştiam cu cine am de-a face, mă încolțise ceva spaimă.

Se aşază lângă Vifon, care îi vede ceafa suferindă.

– Nu știu dacă să deplâng sau să zic bine că-i doar atât, suspină dascălul.

– Să rămână doar asta și nu e nimic, Beryan a pățit-o mai urât. Dar, cum mă gândesc că deja ați aflat de la prietenul nostru din Brazi, mai îngrijorător este că Negru a avansat față de ce știam noi.

Căpitanii și soldatul încuviințează, au vorbit.

– Da, astea sunt cele mai importante vești. Că tâlharii s-au îndepărtat, dar că Negru a mai mușcat ceva teren. Nu vă înspăimântați, avem iscoade, stăpânim situația. Iar aici, în ținuturile noastre, nu va găsi acoliți. Așa că, dacă îl va mâna iarăși ura, totul va porni pe la margini, spre munți. Vom fi cu toții pregătiți.

Vorbele căpeteniei de garnizoană nu risipesc însă toate dubiile legate de putința împăratului în aplicarea legii pe tot cuprinsul Smaraldului. Cel puţin până se mai aşază apele şi alianțele în viitoarele trasări de popoare ce-şi vor soarta în propriile mâini. Dar, momentan, nimeni nu vrea să avanseze în astfel de discuții, în așteptarea deznodământului negocierilor și fricțiunilor.

Mica adunare se termină cu pregătirea de plecare a soldaților veniți în ajutor, stabilită pentru ziua următoare. Eusten reia conducerea străjerilor Librei, iar schimburile de gărzi vor reintra în normal. Micul grup ieșit de la conac cu sfătuire este urmărit din drum de Melbeea, cu un ochi bucuros și altul trist. Se îndreaptă spre zidurile măcinate, unde vor reîntâlni restul oștenilor. Până acolo, în piața rotundă, Nalbian îl găsește pe Beryan dădăcit și lăudat de Peltrina, lângă taraba cu pâine.

– Nu, nu, stai acolo, ce-ți trebuie? Schimbăm bandajul? Alenda, hai, poate i-o fi sete, a pătimit ca un brav ostaș!

Se salută energic și se compătimesc unul pe altul în două-trei vorbe, apoi se îmbărbătează și fac glume ca și cum nimic nu s-a întâmplat. După care Eusten, Tehanos, Nalbian, căpitanul străin și doi soldați continuă scurta defilare, ca de final fericit al unei povești neplăcute. Sătenii sunt mai destinși, viața își reia cursul normal. Mai puțin în inima lui Nalbian, ce calcă mai adânc ca niciodată pe un tărâm al refuzului față de lumea care vrea să îi primească anii maturității la sânul ei. Merge încet, mecanic, pierde vorbele optimiste din jurul său în periferia pustiului surd ce se extinde în interior precum nisipurile deșertului.

Cei trei prieteni au sfârșitul zilei la discreție, răsplată în urma oboselii acumulate, urmând ca a doua zi să onoreze chiar prima gardă din zori. Își dau întâlnire la hanul vechi, desișul de la marginea râului fiind prea mâlos după topirea zăpezii. Nalbian trece întâi pe la Arbopyn, îl găsește la grajdurile de la conac, unde sunt ținuți majoritatea cailor.

– Ne-ai încredințat cu dragă inimă unul dintre căluții tăi cei buni și l-am făcut pierdut.

– Nici să nu gândești astfel, băiete. Te-a slujit și l-ai folosit cinstit, ai rămas fără el din necaz.

– Eu simt că trebuie să răsplătesc.

– Dar nu e vina ta, Nalbian. Noi toți ne bucurăm că ai scăpat cu bine și nimic altceva nu mai contează.

– Oricum, am luat cu promisiune armăsarul de l-am adus azi-noapte, tocmai ce i-am plătit Brădeanului. Am avut de unde, știi că am strâns. Eu și băieții te rugăm să-l primești.

Arbopyn îi strânge mâna dreaptă și cu stânga îl prinde de cot. Îi zâmbește cald, ridicând încrețiturile frunții:

– Atunci e al vostru și nimic nu mi-ar face mai mare bucurie.

Nalbian știe că dorința lui Arbopyn este sinceră, din suflet. Recunoștința sa este fără margini și se gândește că îi vor răsplăti negreșit bunătatea.

Adenil ajunge cu ceva întârziere la hanul vechi. Vor să profite, în ultimul ceas de lumină, de șezătoarea lor obișnuită,

frățească. E primăvăratic, răcoare bine încă, dar nu bate nicio adiere. Acceptabil pentru bătrânelul cu un ochi tulbure ce stă cuminte în preajma locului amenajat cu fân și apă, liber cum pare că n-a fost vreodată în tinerețe. Băiatul va veni curând să îl ducă înapoi la grajduri.

Tinerii se așază pe o blană dintr-o terasă veche, de partea cealaltă a construcției de lemn nefolosită de atâta timp. La fântâna de jos, din fața lor, mai coboară câte cineva din când în când și își flutură mâinile a salutări.

– Când ne-am dus la Gorunul Trăsnit speram că vom afla o întâmplare banală, că cine știe pentru ce ai mai rămas acolo, poate ca să te ferești din calea lor. Dar ne-au spus că motivul întârzierii tale venea tocmai din pornirea pe urmele lor...

– Am știut imediat că ai dat de ei.

– Apoi nu mai aveam niciun indiciu încotro să te fi dus.

– Grija voastră cred că m-a însoțit, fraților. V-am simțit lipsa din plin. Câteva clipe m-am gândit chiar că nu o să revăd pe nimeni.

Stau toți trei gânditori, cum obișnuiesc a reflecta minute bune fără să spună nimic, într-un asentiment total.

– Dar ciudate personaje tâlharii ăștia, rupe Brosoc tăcerea. Ce adunătură, unii descreierați, înrăiți, alții cu minte și regrete.

– Nu știu neapărat ce apăsa pe sufletul moșului. Pentru că își asuma complet calea. Doar că... s-ar fi vrut și din altă cocă...

– Răspunde și duce pe măsura celor făcute, comentează Adenil.

– Oameni ca el mai pot fi salvați, socotesc eu, năzuiește Nalbian, proptindu-și barba peste mâinile împreunate. Nu-mi dau seama la vârsta lui, e drept. Cine știe ce necazuri l-or fi împins și la ce?

– Poate fi asta o justificare? Dar pentru mișei ca Negru?

– De ce nu? Noi unde am fi ajuns în alte condiții? Câte umbre nu avem și noi, care nu au găsit însă teren fertil?

– Dar sunt atâția oameni care o duc greu pe pământul ăsta și nu decad așa. De ce unii rămân drepți iar alții se îndoaie?

Nalbian primește cugetarea clătinând din cap. Nu reușește să împace nedumerirea legată de lumina și întunericul din sufletul omului, cum pătrund și cum dăinuiesc ele.

– Dar noi, aici, oameni buni suntem? întreabă el.

Băieții consideră că urmează finalul filozofiilor, într-un ton mai vesel.

– Buni, fiul meu! Uite, eu, om bun!

– Și cu mine, doi, intră Adenil în joc.

– Deja numai oameni buni, râde Brosoc.

Sprâncenele lui Nalbian se încruntă însă, părând a nu-și îngădui această veselie.

– Eu nu prea mai sunt așa sigur.

Prietenii de-o viață sunt luați prin surprindere. Îl cercetează încercând să ghicească de unde vine ceea ce pare un fel de tortură interioară.

– Așa aș fi vrut și eu să cred despre mine, așa m-am considerat mereu. Până nu demult, nici nu m-am îndoit de dreptatea mea, care mă punea deasupra celor ce greșeau.

– Ce te-apasă... Ai făcut ceva ce nu-ți poți ierta?

– Nu, Adenil, nimic anume. Nu simt asta mereu, dar, și când mă surprinde, tare nu-mi place. Uite, de exemplu, cum vorbesc Cărămidarii sau cum suduie ageamiii de îi găsim prin cărăușii, de necurați și toate mortăciunile. Îi numim talpa de jos, nefericiți și ei după cum i-o fi dus viața... mai bețivi, mai neisprăviți...

– Așa, da. De ce n-am compara cu ei? întreabă Brosoc.

– Nu vi se întâmplă, uneori, să vă vină pe limbă cuvintele lor? Să vă treacă prin gând slăbiciuni de care altfel am spune că sunt josnice?

Băieții caută cu privirile în adâncul pământului și al inimii, prin cotloane mai pitite ca de obicei. Nalbian continuă după o scurtă pauză, pare să nu mai aibă colțuri nestudiate sau rețineri față de frații lui. Este pornit ca într-o datorie apăsătoare.

– Să fi văzut ce era la gura tâlharilor. I-am studiat, i-am ascultat. Probabil momentul fiind greu, iar disprețul meu prea mare față de unii care mai să-mi pună pielea-n băț, nu puține murdării mi-au venit și mie pe vârful limbii. Nu, nu este prima oară, mai

vorbeam noi că uneori trebuie să răspunzi cum ți se vorbește. Dar acuma a părut atât de viu, atât de oportun… trecând momentul furiei m-am și speriat. Și știți ce e cel mai neplăcut? Dacă aş fi cedat simțirii, aş fi câştigat ce-mi cerea un interior dezonorat. M-aş fi simțit mai bine, întorcând noroiul aruncat sau trăgând înapoi cu japca din virtuțile călcate-n picioare.

Brosoc țuguie buzele a „uuu“, în sens de profund. Mai complicat decât a venit Nalbian vreodată cu altfel cunoscutele-i frământări. Adenil pare și el tulburat, pătruns bine:

– Ba da, de ce să mă ascund. Și, pentru că nu o faci, te simți neputincios, te întrebi unde este valoarea; ce contează cu adevărat, când vezi că celălalt câștigă.

– Câștigă pentru că avem bărzăuni tembeli în creieri, suntem prea sensibili, răbufnește Brosoc. Dar, dacă dați frâu liber gurii, nu aveți remușcări? întreabă apoi, mai mult ca să-și confirme sieși.

– Exact! Tocmai aici e, revine Nalbian. Că, în cei ca noi, după aceea, morala învinge întotdeauna, ne spune când am greșit.

– Și, uite așa, rămânem mereu între două părți, una mulțumită și alta deloc.

Adenil este aprobat cu apăsare.

– Mulțumită că am făcut ce este bine, mâhnită să descopere o nevoie din simțirea cealaltă, de care ne ținem departe.

– Așa e, Nalbian, dar poate devenim deja prea duri cu noi înșine. Mai ales tu. Pentru că sunt momente, vin și trec. Iar noi suntem oameni de bună credință, ştim să ne stăpânim, nu?

Nalbian simte aici o linie peste care el a trecut cândva pe nesimțite, spre deosebire de ceilalți. O graniță față de care nu mai este sigur că, în esența sufletului său, s-ar afla întotdeauna de partea care trebuie. Și nu este vorba numai de limbaj murdar și reacții de revanșă față de cei care manifestă răutăți. „De unde știu eu că n-aș putea fi un ticălos mai rău decât alții, un nevrednic mai spurcat la gură? Dacă soarta îmi dădea lumina zilei între ticăloși? Cât de mare poate fi slăbiciunea omului, care sălăşluieşte inclusiv în mădularele mele?“ Realizează că n-are însă de ce continua astfel de gânduri negre față de prietenii lui care nu au nicio vină. Aceștia și-

ar chinui cu loialitate sufletele, pentru poate doar o nebunie de-a lui.

– E și multă teamă aici, intervine Brosoc. Și atunci ne învăluie astfel de umbre. Sau, uite, eu, de exemplu, sunt cam slab la vederea unei fete frumoase.

Nalbian este recunoscător pentru schimbarea atenției, deși nici aici nu îi lipsesc neliniști privind balanța între spirit și instincte.

– Ei, dar asta știm, face Adenil cu ochiul spre Nalbian.

– De parcă ție nu-ți râd urechile când intră fetele în Mărgăritar. Sau lui Nalbian, la horă, când îi alunecă ochii – cu mult simț estetic, desigur, hehe.

Lui Adenil i se înroșesc vîrfurile amintitelor pavilioane, par să fie atinse de un motiv.

– Dar avem voie, încă suntem holtei, nu?

– Corect! Asta mai lipsea, să ne arătăm cu degetul ca zgâmboii. Totuși, mă întreb... scăpăm de înclinația asta odată însurați? revine Adenil.

– Știi că și eu m-am întrebat? Ce, se oprește brusc? Că doar nu degeaba circulă vorba: ce e frumos place oricui. Așa, când nu e pericol de un papuc după ceafă. Dar aici încep și eu ca Nalbian, mă trezesc uneori cu idei... ehm, necuviincioase.

– Zi, zi tot! îl zgândăre Adenil, prefăcându-se interesat de picanterii.

– Nimic ce n-ai auzit deja din gura Cărămidarilor, nu pot rivaliza cu ei.

– Ți-e teamă că faci vreo propunere nelalocul ei? zâmbește și Nalbian.

– Cam așa, că îmi trec prin minte grosolăniile auzite. Ca o melodie care îți rămâne în cap fără să vrei.

Nalbian rămâne surprins de cugetare, se potrivește cu una dintr-ale lui.

– Și cam pe cine ai vrea să ciupești de... umăr? râde Adenil de Brosoc, după care încep să se îmbrâncească între ei.

Au nevoie de câteva momente de destindere. Pe care și le oferă ceva timp și după ce bătrânelul lui Arbopyn este dus la grajduri de băiatul grijuliu, iar întunericul îi învăluie treptat.

Zilele următoare aduc gărzile obişnuite, stropite cu ploi mărunte şi anoste. Satul se pregătește de semănat, de primenit grădinile și alte treburi de primăvară. Veştile sunt mai legate, circulă mai des solii, dar oamenii își văd de viața obișnuită. Chiar și cei trei mai prind din când în când o cărăușie, motiv mai mult de drumeții.

Antrenamentele de la pavilionul gărzilor continuă și ele neschimbate, fără vreo înăsprire din partea împăratului. Nalbian este însă mai prezent ca niciodată. Cu o sârguință ce nu scapă neobservată, îndârjit, uneori pare că se închide într-o confruntare cu un inamic invizibil. Getozak, în special, are acum în el un ucenic încordat, perseverent, mai puțin voios ca altă dată.

– Ei, cred că ajunge pentru azi.

– Hai încă o dată, am prins mişcarea, insistă Nalbian, abia trăgându-și sufletul.

– Ai început să-mi iei din lupte, zâmbește gâfâind și Getozak. Ai tras în ultima lună cât în trei, ce te apasă? De când cu nemernicii ăia?

– Probabil ai dreptate, recunoaște tânărul și întinde mâna, acceptând finalul antrenamentului.

– Știu cum e, îți vine să dărâmi și copacii. Să îi iei de gât, nu alta, mai ales pe unul ca Negru. Dar amintește-ți că într-o bătălie stăpâneşte capul şi nu furia.

Nalbian simte că Getozak are dreptate. Au devenit prieteni mai buni ca înainte și deseori se întâlnesc acum în patru, seara, pe la tavernă, îndeobște când termină gărzile. De altfel, localul este mai vizitat în anotimpurile reci, când oferă adăpost mai strâns oamenilor veniți fără prea multe griji la taifas.

Zilele însă încep să crească și să se-ncălzească. Într-una din ele, înainte de a intra în gardă la turn, Nalbian face o primă vizită pe anul acesta lacului de la frasin. Îl regăsește înviind câte puțin după frigurile iernii și se pierde, ca de obicei, în contemplare. Momentele acestea de răgaz, de reîntâlnire cu vechi esențe imortalizate aici, în fibra intimă a naturii, îi fac bine. Spiritul se mai clătește în argintul lacului, îi tulbură liniștea cu întrebări mai adânci decât fundul său nămolos.

– Nalbian...

Vocea blândă de bunic s-a întors. De data aceasta tânărul nu mai sare în picioare, ci doar ridică domol fruntea.

– Da. Aici sunt.

O scurtă pauză și vocea se apropie din spate.

– Îți mai e teamă?

– Nu, răspunde el întorcând capul.

Un bătrânel de înălțime mijlocie, cu păr alb și o barbă la fel de ninsă, mică și îngrijită, se sprijină într-un toiag chiar în dreptul copacului. Ochii săi negri nu arată vârsta, sunt vii și senini. Nalbian se ridică, întrebându-se cum a sărit furca frasinului.

– Dar nu am sărit, zâmbește el.

Tânărul se simte iar cuprins de fiorul unei magii care l-a mai vizitat în ultimii doi ani.

– De unde vii, unchiule? Citești gândurile?

– Nu, dar când sunt atât de vii, le simt, zâmbește moșneagul.

Prezența lui este liniștitoare, îl învăluie cu o căldură părintească. Îi transmite senzația de moment unic, desprins special pentru el din șuvoiul timpului. Ar vrea să afle dintr-o suflare cine este, ce învățături are și de ce îl vizitează.

– Probabil ai multe întrebări. Moșul vorbește încet, pare că are o veșnicie înaintea lui. Vin dintr-o lume care ți-ar putea fi dragă, deși n-o cunoști decât din resturi lăsate amintire. Cândva se împletea mult cu a omului, dar atunci nevoia și înțelegerea lui erau diferite.

– Și astăzi?

– Azi nu-i mai servește la fel. Nu e totul ca în povești. E drept, neajunsuri de acum puteau fi depășite mai ușor prin vechile deschideri, îi ghicește iar gândul. Dar la fel de adevărat este că, deseori, omul se lovea de uși nepotrivite și alegeri confuze. Nu își putea urma menirea.

– Care este aceasta? așteaptă Nalbian răspunsul ca un prizonier salvarea.

Moșneagul îl compătimește reținut din privire:

– Eu nu sunt ca tine... Noi o știm doar pe a noastră.

Tânărul ar fi dorit mai mult. Înțelege însă că misterioasa apariție nu vine să-i înmâneze din cheile întrupării omenești. Se mulțumește, ca și până acum, cu gândul că își va căuta sensul pe mai departe. Dar ce tâlcuiri din altă lume aduce bătrânul?

– De ce mă cauți pe mine? Întâmplările neobișnuite din ultima vreme, ursitoarele, fiara din pădure, poate și altele de care nu mi-am dat seama... au legătură?

– Au, sigur, totul are. Am așteptat însă.

Ochii lui Nalbian continuă să pună întrebări.

– Noi, la care ajung neliniștile spiritului, te-am urmărit. Iar acum nu știi încotro s-o iei, e-adevărat?

– Cam așa ceva...

– Vântul, apa, lumina soarelui și stelelor, toate îți poartă gândurile. Și ne spun că nu-și găsesc pacea.

– Ai venit să mă ajuți în privința asta?

– E greu, dragul meu, aici e vorba de inimă și suflet. Numai Cine le-a făurit le cunoaște pe de-a-ntregul și numai omul căruia sunt dăruite poate a și-i le cerceta, altfel sunt libere. Dar, da, am venit cu un dram de ajutor.

– De ce pentru mine... de ce nu și pentru alții.

– Ajutăm pe mulți, cum putem. Dar, ai fi surprins, puțini intră pe drumul scotocit de tine. Urmându-l, ai ajuns într-un punct din care nu poți merge mai departe. Neliniștea ta ne strigă demult, de când erai copil, iar ce-ai vrea tu să se-ntâmple... nu e în putința oamenilor.

– Da, încep să mă conving. Și mă mâhnește fără măsură. Dar, ceva, tot voi încerca.

– Știu... știm, dragul meu. De aceea sunt aici.

Moșul vine lângă Nalbian și îi arată râul.

– Apa dătătoare de viață. Căci ce ființă poate trăi fără apă?

Oglinda Mărgăritarului pare că ia vorbele în dansul ei lin și le poartă cu sclipiri adeveritoare.

– De unde e ea dată lumii?

Tânărul merge cu gândul pe calea basmelor.

– Prin tunelul din buricul pământului, surpat după facerea noastră? Sau… adusă de păsări de apă, prăbușite să stingă focul din cele patru zări? încearcă Nalbian fără convingere.

– Vezi, asta e una dintre problemele legendelor, râde încet bătrânul. Lumea e mare şi se amestecă, darămite imaginaţia pentru adevăruri mult prea de demult. Şi asta nu e uşor, ridică el mâna spre Nalbian a luare aminte: cu cât mai vechi, cu atât mai greu de pătruns, cu atât mai puţini şi diferiţi oameni care să le fi dus mai departe. Tuşeşte uşor şi revine asupra râului. Dacă o iei spre soare-răsare sau spre soare-apune, într-un târziu deloc uşor, poţi găsi de unde vine apa. Orice apă din lumea asta, da… încuviinţează el meditativ din cap, ţinând ambele mâini pe toiag.

– Cum, din două locuri?

– He, greu de crezut, așa-i? Nu din două, din același.

Nalbian este în încurcătură.

– O să afle oamenii mai curând sau mai târziu cum stă treaba.

– Ca o trecere?

Moşneagul zâmbeşte misterios, nu poate da mai mult din ce omul încă n-a aflat prin el însuşi.

– Acolo este un pom mare, mereu verde, mereu în floare şi-n pârg. De sub rădăcinile sale porneşte izvor nesecat, iar apa lui umple albiile tuturor râurilor şi mărilor. Un singur firicel iese la suprafaţă, chiar prin grădina acestui pom, înainte să intre din nou în adâncuri. Iar apa lui, doar aici, se numeşte apă vie.

Nalbian încearcă să-și amintească vreo legendă, vreun cântec bătrânesc care să vorbească despre așa ceva. Sunt cu izvoare, sunt și cu pomi veşnic verzi, dar alte asemănări nu mai găsește.

– Vezi tu, omul care bea din apa asta se vindecă de toate cele. Inclusiv de rele.

Libreanul este invadat de un fluviu de speranță cald și nerăbdător.

– Dar nu oricum, trebuie să afli.

– De unde? De la cine?

– Detaliile astea nu sunt atât de importante. Mai există oameni și scrieri pe lume care încă își amintesc, știu că poți găsi.

– Să fie atât de simplu? Oricine răzbește într-acolo se întoarce cu apă vie? se luminează chipul lui Nalbian.

– Asta nu. N-am zis că este simplu și nici nu ajunge orișicine. Sunt obstacole, sunt greutăți. Dar îți pot spune așa: cele două zări înseamnă și două căi diferite.

Nalbian e numai urechi. Simte că, în sfârșit, găsește rost focului despre care credea că se va stinge în el treptat și inutil.

– Spre soare-răsare este calea luminii, a inimii blânde și curate. Spre soare-apune este cale spinoasă, calea umbrelor.

Tânărul privește apa și și-o imaginează pe tot traseul ei de la capătul lumii. Se întreabă cum arată marginea pământului, ce secrete ascunde, ce minunății greu de atins. Și ce este cu lumea aceasta fermecată care i se dezvăluie încet, de doi ani de zile. Inima o simte mai ușoară, ca într-un secret bun, tămăduitor, din care face acum parte și îi dă cel mai mare sens în viață. Se mai întreabă cât are de parcurs până așa departe.

– Mult, dragul meu, mult... răspunde vocea blândă, dar Nalbian nu mai zărește decât urmele picioarelor și toiagului din pământul moale pe care a stat moșul.

Regretă numeroasele întrebări pe care ar fi dorit să i le adreseze. Este însă mult mai împăcat decât la finalul întâlnirii cu ursitoarele. Simte că prinde aripi, dar nu știe încotro s-o ia mai întâi. Se foiește câteva minute și își amintește brusc: „Ba știu unde, la turn, să nu întârzii!“

Sare frasinul, iar picioarele urmăresc grăbite și cu încredere poteca. Știu ele și singure, atunci când mintea rătăcește prin alte orizonturi. În trecere pe lângă hanul vechi nu poate să nu observe câteva mâini de cenușă încă fumegândă prin iarba mică de-un verde crud. „Cine, când a făcut foc aici?“. Ridică din umeri, ar vrea să-l mângâie pe bătrânelul lui Arbopyn, dar acesta nu mai e de găsit.

Garda de azi i se pare interminabilă. Se gândește însă că are noroc, dacă era la intrare la conac sau lângă zidurile măcinate, ar fi dat celorlalți de gândit cu momentele lui de absență. Se scutură des și, printre planuri, încearcă să țină ochii vigilenți spre depărtările înconjurătoare.

Nimic nu va mai fi la fel

Pentru Nalbian nu mai există alt gând. Nopţile trec greu, ziua își face treburile conștiincios, preocupat însă cu pregătirile de plecare. A anunţat băieţii de întâlnire grabnică pentru când se va potrivi timpul fiecăruia, dar Adenil întârzie reuniunea cu ceva reţineri. Între timp, Nalbian este energic, concentrat, „înapoi printre cei vii", după cum îl observă mama Rebea. Până și la jocuri, în poiană, pe o zi frumoasă, este sufletul veseliei, ca mai demult. Iar duminică, la o petrecere de primăvară, cântă și dansează ca și cum ar fi ultima dată. Iniţial surprinsă plăcut de voioșia lui, Melbeea simte repede că ceva nu este în regulă și intră la bănuieli faţă de afișajul aparent al tânărului. Cassia și ai lui de asemenea, dar preferă să aștepte, cunoscând că va veni singur să le spună despre ce este vorba.

Își face drum la conac pe când știe că îl va găsi pe Vifon cu școală. Ca și alte dăţi, își anunţă prezenţa și îl așteaptă în camera cu raftul bogat în cuvinte. Până la sosirea lui mai deschide din scrierile binecunoscute, căutând atent orice asemănare cu spusele moșului de la lacul frasinului. Dascălul îl găsește astfel concentrat, lipsit de succes însă.

– Am venit cu noi întrebări, învăţătorule.

– Dar văd că cercetezi cu înverșunare, băiete. Ia să vedem, poate ne ajută bagajul acesta de l-am strâns pe umeri, zâmbește maestrul ucenicului nedeclarat, arătând spre tâmple.

– Înţeleptule… n-o să-ţi ascund, știi că ne pregătim de călătorie.

– Toată lumea vrea să afle când plecaţi. Nu mai e mult, am impresia, ia zi?

– Așa este, cât de curând. A trecut ceva pe la urechea mea însă. Ce vreau să cercetez, o poveste necunoscută mie. Din trecut, se

spune că, pe la marginea pământului, ar exista un izvor de apă vie, tămăduitor. Nu găsesc nimic la noi, nici cântece.

Vifon nu trebuie să caute prea adânc pentru a veni cu răspuns așteptării pline de nerăbdare a lui Nalbian.

– Da, da... Hm, nu m-am gândit până acum, pe la noi nu sunt în forma asta. Dar, vezi tu, supraviețuiesc și umblă multe variante, și cu eroii de-i știm noi. De multe ori, apa rară, adusă de ajutoare fermecate sau în care se scaldă prin grădini, în alte părți e amintită drept apă vie. Am auzit și cum zici tu, cu izvor din capătul lumii, de netrecut și neatins, ca de obicei, decât prin întâmplări fabuloase. Și cum așa, a devenit interesant pentru tine?

– Dascăle, am auzit că apa aceasta poate aduce multă izbăvire.

Vifon încearcă să-nțeleagă unde bate tânărul. Îl privește atent, neputând ghici natura curioasă, filozofică ori serioasă.

– Dar... de câte miracole nu spun cele bătrânești, numai de le-am putea descoperi. Tu nu vrei să spui că ai pleca s-o cauți, nu?

– Dacă aș cunoaște mai bine, m-aș duce negreșit. Ba chiar și dacă nu.

Dascălul știe acum că nu glumește. Se ridică și face pași mici pe lângă masă, urmând conturul ei cu degetele.

– Tinere și cel mai iubit elev al meu... Decizia luată și focul ce-o dorește nu trebuie să mi le spui mai mult, le cunosc atingerea. Dar cercetează ca înțeleptul, de șapte ori înainte. Iar dacă numai cât unghia găsești îndoială...

– Îți mulțumesc din suflet pentru grija ce mi-o porți. Și știi că nu aș căuta ce nu aș crede.

Vifon aprobă domol.

– Încearcă la Karivatra, unde mergeți dintâi. Întreabă de biblioteca despre care-ți spuneam. Dacă e sâmbure mai adânc în așa ceva, acolo ar trebui să găsești.

Ca de obicei în dialogurile lor deschise, din inimă, Nalbian îi mulțumește profund, iar Vifon îl strânge de umeri și-i urează mult noroc. De data aceasta îl urmărește lung pe fereastră, cu o singură dorință: să se întoarcă bine și să afle alinare în apăsările sale.

Ieşind de la conac, tânărul îl zăreşte pe Arbopyn în grădinile mari, cu două fete în ajutor. Se grăbeşte să îi dea bineţe şi îşi aminteşte că a ratat până acum subiectul:

– Căluțul bătrân, s-a dus și el? Că nu l-am mai văzut de-o vreme.

– Dus, dar numai el știe cum. A dispărut o dată, de zici că l-a mâncat pământul.

– Cum așa? L-au devorat fiarele?

Arbopyn se-ndreaptă de spate și își scarpină ceafa.

– Dacă așa a fost, atunci eu n-am mai văzut ceva asemănător. Nicio rămășiță, un os măcar, nimeni să le găsească pe drum spre fântână sau dincolo. Decât dacă nu o fi plecat în pădure, dar cum să-l mâne din senin scrânteala, când el abia mergea...

– Dar când asta, prea bunule Arbopyn?

– Uite acum mai bine de-o săptămână. Și taman atunci am găsit cenușă, acolo, lângă hanul vechi. Că doar nu mi l-au fript nemâncați din altă lume, de n-a mai rămas nimic din el.

– Bizară treabă, am văzut și eu urme de foc, dar n-am aflat nimic. Te las sănătos, să ne gândim la cele bune!

– Așa să ne fie inimile, salută și Arbopyn, întorcându-se la treabă.

Nalbian revine la ale lui, are multe de aşezat cap la cap. În primul rând, să pună la cale plecarea, cu Adenil şi Brosoc. Şi, pe drum, dacă nu ar fi avut încă proaspăt în minte scrierile răsfoite mai devreme, pentru a câta oară, cine știe dacă sau când l-ar fi lovit presimțirea. Se întoarce numaidecât la Arbopyn.

– Știi că m-am atașat de bătrânel, îl mângâiam mereu, îi mai vorbeam. Mă-ntreb, câți ani avea, săracul, că tare trecut părea?

– Grea întrebare, nu știu. Calul ăsta l-a avut demult moş Zeze, l-au ţinut anii mai mult ca pe alții, deși nu mânca mare lucru. Iar pădurarul, unchieșu-tău, l-a luat de la un negustor din Gorudava. Și știi ce e ciudat? Că nici a aceluia nu era, n-a știut să-i zică mai nimic de el și i-a făcut un preț bun, credea că e bătrân deja. Da, curioasă poveste avu Tulburelu' meu.

Nalbian îl lasă cu bine pe Arbopyn, sprijinit de sapă într-o binemeritată pauză. Acum ştie cu siguranţă ce s-a întâmplat cu bătrânelul, după spusele unui cronicar necunoscut:

Caii aceştia, cu puteri de grai omenesc, de zbor cu aripi mai falnice ca ale pãsãrilor cele mari, și de încã alte minuni, veniți din herghelii nãzdrãvane de pe tãrâmurile uriașilor sau ale zânelor vrãjitoare, se nãşteau rar și pe ascuns. Îi cãutau regi și voinici, cot la cot cu nevrednici însetați de stãpâniri hrãpãrețe, pe la ghicitoare și mercenari, cu mari recompense. Toți cei dornici sã fure unul își gãseau însã sfârșitul, nefiind în stare sã treacã de grozavele încercãri și fiare ce apãrã astfel de meleaguri nesupuse omului. Iar, dacã vreun nãzdrãvan ajungea sã ducã un voinic în spate, atunci chiar înaripatul îl cãuta pe acela, sã-l poarte în glorioase și demne fapte de vitejie. Stãpânul trebuia sã învețe a da fermecatului sã mãnânce jar, cãci altfel se ascundea în lume pânã îi unea sorocul. Și jar mânca și în cenușã se stingea.

Fascinanta lume din legendele străvechi prinde viață, pare a i se dezvălui cum nu s-ar fi gândit vreodată. Și, oricât ar fi pășit prin ea pe când încă încerca să și-o imagineze, de mic copil, acum se simte nepregătit. Cum spunea și spiritul bătrânelului lui Arbopyn, a calului năzdrăvan enigmatic așadar, nu se poate sluji, probabil, decât de puține istorii din cele lăsate de-a lungul a... câtor sute și mii de ani?

Dar pentru Nalbian nu contează. Este un capăt de pod peste care nu are voie să nu treacă. Trebuie să afle, cu atât mai mult acum, ceea ce oamenii poate au uitat, poate au pierdut, poate au încurcat pe undeva. Iar țelul suprem, pentru care nu își mai găsește liniștea de atâta amar de vreme, este leacul miraculos pentru o lume mai bună. Acesta numai, și restul nici nu mai are importanță.

Se oprește la Brosoc, unde află că e plecat la vraci. Nu mai are răbdare, așa că își potrivește pasul să-l aștepte când termină. La poarta vindecătorului se vântură de colo-colo, neștiind cât are de zăbovit. Brusc, se întoarce acasă, apoi, la fel de grăbit, o ia spre rondul pieței. „Trebuie să închid cercul și să pornesc cât mai

curând, înainte ca nebuni de teapa lui Negru s-aducă vreo nenorocire. Iar orice clipă pierdută poate însemna un rău, cât de mic, pe care l-aş fi putut preveni." Realizează că nu mai este doar o dorinţă, ci și o responsabilitate. Din momentul în care a aflat atât de aievea despre apa vie este ca și cum ar irosi timp și s-ar face vinovat de neurmarea științei cele nou încredințate.

La taraba de pâine are noroc și nu prea. Peltrina este acolo, dar la fel și brutarul. Alege doi covrigi, deschide desaga pentru a-i băga înăuntru și arată femeii pocalul argintiu. Aceasta face ochii mari și dă din cap a „nu" repetat, trăgând cu ochiul să nu o vadă bărbatu-său.

– Ei, eu mâine, în zori, sunt de gardă la conac. Rugăminte de la mama: niște colaci devreme de tot, la bucătărie? face el cu voce tare, lăsând-o înmărmurită. E urgent, îi șoptește apoi și-o mai înduplecă.

– Ahem, bine, vin, mai vorbesc cu femeile, e plăcut dimineața...

Pe Brosoc îl prinde când să intre în curte.

– Ia stai, vecine, mai schimbăm și noi o vorbă.

– Dacă-i p'așa, hai înăuntru, să ne așezăm ca oamenii mari, răspunde Brosoc tot șugubăț.

– Adenil e în gardă la ruine, îl înlocuiești tu mai târziu? Poate îi transmiţi ce vorbim, că n-am idee când scapă de treburile alea de tot zice.

– Nici eu nu știu ce pune la cale pișicheru', îl descoasem noi când îl prindem.

Se retrag în grădina plină de narcise abia înflorite, unde sunt frumos aranjate băncuțe de lemn. Coada stufoasă a unui câine flutură iubitoare, iar privirea cerşeşte câteva mângâieri. Brosoc aduce două pahare cu o licoare de-a casei, le aşază pe măsuța joasă de piatră cu model de struguri pe colțurile rotunjite.

– Nu e tare, taman bună. Rețetă secretă din beciurile lui Brosoc întâiul, când o fi fost el.

Nalbian gustă curios.

– Vin și suc de mere?

– Și gata cu secretul, pot să răsuflu ușurat de povara strămoșească.

Se mai amuză puțin, își povestesc cum merg uceniciile. Apoi trec la felul principal, călătoria.

– Măi, eu sunt gata, pot să spun că mi se plictisește bocceaua de când e pregătită. După ce i-am înnebunit pe ai mei cu anii, mâine o să mă zvârle ei afară, dacă nu plecăm odată.

– Nunta Cassiei e duminica viitoare. După mine, plecăm oricând apoi. Dar mai e ceva...

Brosoc e numai ochi și urechi.

– Eu de-acolo o să mai fac un drum.

Îi povestește despre noua sa misiune, omițând însă a preciza natura insuflării ei. Pe moment nu are cum să-i implice cu aceeași putință de a se încrede în ceea ce el a văzut cu ochii și a auzit cu urechile. Și nici nu dorește să îi supună doar spuselor sale – va fi mult mai bine când le va putea oferi evidențe la care să participe. Astfel că moșneagul năzdrăvan devine un călător de încredere, iar ursitoarele, niște femei vindecătoare întâlnite într-o cărăușie.

– Zici că nici Vifon nu e străin de-așa ceva, macină Brosoc noile informații. Dar nu pare cam... cammm... apleacă din cap într-o parte și-n cealaltă, probabil cu jenă în a rosti vreo denumire.

– Fantezie? Copilărie? îl ajută Nalbian și primește recunoștința prietenului său. Ce știm noi aici? Ai văzut și tu, pe unde mergem, mai auzim câte una. Și pribeagul, la tavernă, ce de găsise și el prin lume. Iar, dacă văd că intru pe drum mincinos, mă întorc numaidecât.

– Dar îți dai seama cât de mult poate fi până cine știe unde? E aventură, nu zic nu, leg o desagă mai mare. Dacă tot o facem, barem s-o ținem minte până la adânci bătrâneți.

– Nu vreau să trag pe nimeni cu mine, știi asta.

– Suntem la pachet, da? Credeam că era clar pân-acum. Și, stai liniștit, dacă observăm că pleci urechea la io știu ce bazaconii, te întoarcem fedeleș. Doar dacă nu cumva dăm peste iarba nemuririi... sau tămâioara stelelor... sau, ce mai povestea vraciul...

– Ha, da, sigur, eu plec urechea la bazaconii.

Dimineața următoare Nalbian ajunge în post mai devreme, surprinzându-l pe Pekigis. Acesta nu poate decât să se bucure și îi predă garda în doi timpi și trei mișcări. Rămas singur, Nalbian speră să nu afle brutarul că mama lui este cu alte treburi în zorii acestei zile.

Peltrina vine și ea înainea femeilor de la bucătărie, și-au potrivit gândurile. Privește întâi cu atenție în jur și, încă sub adăpostul întunericului, îl trage mai dosit. Ține coșul cu colaci drept pavăză, în caz că apare cineva.

– Ce-ți veni? Acum, după atâta timp! îl ocărăște ea în șoaptă.

– Trebuie să știu, tușă. Doar cu tine vorbesc, nu am mai zis nimănui. Nu s-a născut niciun copil atunci, în sat.

– Este, cum zici tu, chiar mă întrebam cum ți-a picat. Vezi, noi, ursitoarele, facem câteodată și lucruri mai misterioase, nu... nu mereu de la noi, cum să zic... care ajută altfel.

– Deci, era pentru mine?

Brutăreasa pare să cedeze, dar apoi își pune mâinile-n șold:

– Bine, tinere, nu era vorba că nu-ntrebăm ce trebuie să rămână nespus?

– Tușă, o să urmez un drum până la capătul lumii și simt o legătură. Trebuie să știu...

Femeia tresare și-l privește atent în ochi, ca atunci când cercetează copiii dacă spun minciuni. Trage apoi coșul mai aproape și caută un loc să se așeze – îl găsește sub forma unei buturugi pe care o îndreaptă absentă. Șoaptele continuă:

– Nalbian, Nalbian... deci, avea ea dreptate.

Tânărul nu știe dacă să sară cu insistențe sau să se păstreze răbdător, pentru a nu speria deschiderea femeii.

– Philena, ursitoarea străină, care mai trecea și-n alte sate. De atunci n-a mai văzut-o nimeni. Era ceva cu ea, nu am reușit s-o aflu cum trebuie...

Nalbian se mai întoarce spre intrare, după zidul unde sunt pitiți, pentru a verifica poteca. Nimeni, încă e devreme.

– Ne-a spus că vei veni, probabil, cu gând de ducă, mai departe decât a fost cineva de aici vreodată. Și, dacă s-ar întâmpla, numai atunci să îți destăinuim.

– Ce, mătușă?

– Că pentru tine era ursirea... descântecul... ce-o fi fost, prima oară când nu făceam pentru prunc.

Nalbian cunoaşte în sfârşit ceea ce doar bănuia. Nu ştie însă ce să înțeleagă din asta, ce ar trebui să simtă sau să spună.

– Până acum am luat-o de ciudățenie. Dar, pentru că ai venit așa cum ne-a vorbit... și cum unii ziceau despre ea că era o vrăjitoare bună... mă ia cu rece pe șira spinării.

– Curioasă treabă! Voi căuta mai multe răspunsuri în călătoria mea. Tușă, nu știu cum să îți mulțumesc, pentru mine înseamnă atât de mult să știu asta.

– Și nu e tot, Nalbian. Chiar pleci așa departe? De ce, băiete, ce nu găsești la noi?

– Poate greșesc, poate că nu. Dar trebuie să încerc. Iar dacă voi afla ce sper, multe ar trebui să se schimbe.

– Atunci, ți-a fost scris, se pare.

– Sau am atras cu perseverență...

– Încă ceva: pocalul e pentru tine și trebuie să îți spun că este valoros, argint curat, din ce văd eu. Te va ajuta la drum. Hai, fugi, că vin femeile.

De pe cărare încep să răzbată sunete de paşi. Nalbian îşi reia postul, iar Peltrina se preface că tocmai ce vine şi ea cu o mică surpriză: colaci cu nucă şi miere, de bucurie că Beryan e vindecat şi urmează să stabilească data nunţii.

În calculele sale, Nalbian are aproape totul pregătit. Cel puţin până la cetate. Mai trebuie să dea de Adenil și să povestească în sânul familiei despre drumul ce va încerca a-l face. Cassiei i se va destăinui cel mai mult, pe ai lui nu vrea să-i împovăreze cu amănunte neverosimile, care să le pună inima și spaima la încercare. „Și tot nu am rezolvat problema cea mai practică. Presupunând că dau de apa vie, cumva, pe undeva: cum o aduc, în ce? Trebuie să găsesc răspunsuri, la dascălii despre care mi-a spus Vifon. Asta e prima îndatorire."

Spre amiază îl vizitează Adenil.

– Aleluia! face Nalbian. Scump ești la chip, fratele meu, râde el și se îmbrățiează călduros.

– Trebuie să vorbim. Mi-a povestit Brosoc ce-ați stabilit ieri, n-o să mai întârzii nici eu discuția. Vino după gardă... la Croitoru.

– La Croitoru? Acolo te-ascundeai? Ucenic în gard cu mine și nu zici nimic, nț. Ne vedem negreșit.

Curând termină schimbul, lasă echipamentul la pavilionul străjerilor și pornește spre Croitori. Știe că au ucenici, dar mai mult fete și, în general, ziua, când le trimit prin grădină la țesut. Uneori le aude cântând, în timp ce el se îndeletnicește prin ogradă.

Chiar la intrarea vecinilor, pe una dintre potecile spre arbuștii din spate, Adenil îl zărește și iese în întâmpinare, fâstâcit și serios în același timp.

– De ce nu ne-ai spus? Doar nu credeai că o să râdem.

– Nu, stai pe pace, nici nu m-aș gândi la așa ceva. Oricum, este doar o... încercare. Nu strică, nu?

– Dacă îți place, foarte bine! Jos pălăria.

– Stau puțin la ei, o sa încep altceva, curând. Uite, cu călătoria noastră la cetate...

Pe Nalbian îl tulbură tonul și ezitarea lui Adenil, care a lăsat capul în pământ.

– S-a întâmplat ceva, anticipează Nalbian cu un nod în gât, așteaptând motivația care plutește în aer.

– Da, nimic rău... dimpotrivă ridică privirea fratele mai mare, descoperindu-și ochii umezi.

Dintre tufele înflorate, unde cunoaște foarte bine băncuțele din vecini, o siluetă își face timid apariția. Deliza flutură mâna stângace. Nalbian înalță și el degetele încet, emoționat, apoi cei doi se strâng în brațe, înecați în lacrimi de bucurie și tristețe.

Aceeași plecare, o nouă chemare

– L-am pierdut pe Adenil, scâncește Brosoc pe prispă la Nalbian în aceeași seară, unde șad amândoi abătuți pe marginea de piatră. O să-l mai vedem vreodată?

Gazda e amuzată, dar nu scapă de melancolie.

– Plângem ca babele, ne mai trebuie batic de jale. Ar trebui să fim bucuroși pentru el, vorbește și Nalbian în pumni.

– Drept, drept. Când a trecut, mai adineauri, să-mi spună, nici nu știam dacă să ne-mbătăm sau să-l iau la palme.

Un greiere le acompaniază amărăciunea de undeva din iarbă.

– Dacă plecam noi mai demult... Dar nici așa nu era bine. Stricam omului fericirea. Mi se păruse mie în ultimul timp că...

– Poate nici n-am vrut să ne gândim, că semne erau, într-adevăr. Iar lui, văzându-ne atât de prinși cu planurile, i-a fost greu să ne spună.

– Nu mă interesează, nenică, i-am zis. Însurat, copii, nepoți, mai facem drumul o dată, cu toții.

– Da, plecăm treizeci de bărci pe gârlă.

Brosoc primește obiecția fără să crâcnească. Cu obrajii între palme, caută amândoi o mângâiere să-i scoată din cerc, oricât de naivă, minim acceptabilă. Să își spună că nu este nimic pierdut, că încă pot avea aventura lor, a celor trei frați de suflet.

– Până la urmă, dacă ne întoarcem suficient de repede, cine știe? Poate nu se grăbesc. Poate nu-i place soacră-sii de fața lui... și rămâne timp pentru noi.

Nalbian zâmbește. Se rezemă de un balustru cu mâinile la ceafă și își destine picioarele cu privirea spre cer.

– Nu se încheie decât un capitol. Încep altele, poate și mai frumoase, toate își au poveștile lor. E puțin amar acum, dar de unde știm că n-o să avem timp pentru călătorii mai mici, în patru, cinci sau șase? Chiar și în trei, doar noi plecați cu treburi, ei? îi dă un cot lui Brosoc, care vrea să îl creadă. Nalbian își mai pierde din

entuziasm: vezi tu, bunul meu prieten, rămâne o mâhnire totuşi... nu, eu nu mă pot întoarce suficient de repede.

– Noi, noi nu ne putem întoarce suficient de repede.

– Da, da, noi, mi-e cu atât mai greu, îl prinde Nalbian de umăr.

La gard își face auzită prezența un cuplu de romantici visători și pupăcioși. Într-un final, Cassia intră pe poartă și Rogozis îi urează noapte bună.

– Ei, dar ce avem aici. Pentru noi sunteți așa triști? îi descoperă ea pe cei doi.

– Hai noroc, consătenii mei, intră și Rogozis. Cum merge cătănia? Cumnate și... cumnate vitreg, hehe.

Apariția lor este binevenită, frunțile se descrețesc. Mai zăbovesc la vorbă și voie bună în compania nopții, brăzdată pe furiș de un felinar discret, agățat cu zâmbetul pe buze de mama care trece neobservată. Curând, Rogozis și Brosoc își iau rămas bun. Dinspre drum încă mai pot fi auziți:

– Te pot ajuta, Rogozis, cu versurile alea siropoase de mai devreme. Că nu prea... auu!!

Ușa se închide în spatele celor doi frați ce încă fac haz. Chipul lui Nalbian, prin ultima crăpătură din camera bine luminată, se arată însă mai degrabă preocupat. Privind de pe prispă, prin fereastra sălii mari de la parter, unde acum se serveşte cina, scurgerea timpului pare să aducă o poveste lungă, urmată de întrebări, pauze tăcute, nedumeriri, sfaturi și încurajări. Greierele din iarbă se poate întreba, pe bună dreptate, dacă în noaptea aceasta a fost uitată lampa aprinsă. Iar când primeşte răspunsul, într-un târziu, prin cufundarea parterului în întuneric, o alta mai slabă preia ștafeta în odaia Cassiei din mansardă.

Somnul vine greu în casa lui Nalbian și nu prinde rădăcini. În miezul nopții, din patul de lângă ușa lăsată deschisă de teama scârțâitului neperturbat nici până acum, tânărul își poate auzi părinții șoptind. Sprijinite de speteaza înaltă, solidă, pijamalele răvășite de răsuceli nu-și găsesc încă liniștea.

– E mare acum, știe ce face. Are dor de ducă, e sănătos la flăcăi.

– Știu și eu, bărbate... Mai pleacă omul, o drumeție, la cetate, la munte. Și se găsesc ele și leacuri, ajutoare, minți destupate. El nu, se duce unde se termină pământul de sub picioare, altceva nu-l mulțumește.

– Dacă acolo-l cheamă ce caută... Am încredere în mintea lui mai mult decât în a trei jupâni din orice ținut, încearcă el s-o liniștească.

– De mic are el dileme. Mai știi când fugea cu rațele? Voia să le facă să zboare. Până a trântit una bine, de-a rămas șchioapă. Greu l-am scos din starea aia.

– Pe cât de argint viu era, pe atât se întrista când pățea d'astea.

– Sau când îl necăjea vreun nătărău. Toți prietenii din lume nu-i spălau lui supărarea, două-trei zile la rând.

– Îhîm... Altădată, a venit acasă după ce i-a scăpat o înjurătură spre Cărămidar ăl mic. Începea și el să se mai opună. Ce spășit era și ce s-a mai învinovățit apoi, mă-ntreb dacă mai știe.

Nalbian își amintește, se miră că au mai ținut ei minte.

– Dar atunci, cu Negru? Abia începuse la dascăl. Nu o să uit niciodată ochii ăia care nu puteau înțelege. N-a mai vrut să se joace mult timp după ce-a fost alungat.

– Da, mamă, un spirit aparte. Cu luptele lui neștiute. Iar acum, mintea ascuțită și brațul bărbătesc au găsit rost în minunăția asta. Până la urmă, putea să nici nu ne zică, e pe picioarele lui. Și, dacă nici el nu e umblat și învățat... Că stă un an în Valea Teiului sau peste cinci hotare, tot la fel știe să se descurce, să iasă din belele.

Mama oftează aprobator. După o scurtă pauză, mai are un singur lucru de adăugat:

– Ne rămâne casa goală, bărbate.

Tatăl îi înconjoară spatele cu mâna și astfel îi va prinde și somnul, cu capetele rezemate unul de altul. Participând la liniștea dulce-amară găsită de inima părinților, Nalbian le urmează curând în lumea viselor.

Două pregătiri sunt săptămâna aceasta în toi, în Libra: nunta Cassiei cu Rogozis și călătoria la Karivatra. Pentru tinerii însurăței

legile dau pământ de casă şi grădină, iar satul mai creşte puţin dinspre margini. Oamenii se pot aranja însă între ei, până la pecetluirea locului viitoarei familii. Cei doi nu se grăbesc, întrucât moş Zeze și soața sa, Mira, i-au rugat zilnic să le mai lumineze casa mare cu două intrări, zidită cu pasiune și exagerare în tinerețea bătrânului, pentru cei doi băieți, care s-au mutat însă la căminele lor. Între timp, mirii au făcut înțelegere pentru o distanță milimetric mulţumitoare cu cei doi socri, încăpățânați în a fi la fel de aproape de copii. Locul va cunoaște începutul noii construcții la puțin timp după nuntă.

Pe micul ponton din spatele curții Dulgherilor, Nalbian și Brosoc își iau în primire darul jupânului. Este solidă, ceva mai mare decât o barcă obișnuită. Iar, pe sub aparenta învechire, curățenia făcută cu sârg găsește o minunăție fără cusur. Simplă, bună pentru pescuit prelungit sau plimbări, principala ei trăsătură este catargul din mijloc. „Trei persoane stăteau lejer aici“, încă bombăne tinerii. Adenil nu întârzie a li se alătura și, dacă nu ar părăsi primul grupul pentru întâlnirile de care acum știe toată lumea, totul ar fi ca înainte. Ba chiar simt că își găsesc un nou echilibru, Deliza mai apare și ea în mijlocul lor pe la tavernă. Glumele le revin pe buze și degete, „îl uită“ pe prietenul lor încuiat în armurărie la sfîrșitul unei zile.

– Mi-e milă de voi.

– Tu auzi ceva, Nalbian? se preface Brosoc în fața ușii.

– Dacă nu ajung la Deliza să-i gust ceaiul de mentă, cât e cald, n-aveți unde vă ascunde de furia amazoanelor.

Ca prin farmec, năzbâtioșii descoperă greșeala făcută, iar eliberatul îi „alintă“ în prinsoare de gladiator pe după cefele înecate de râs.

– Așa deci, îi însoțește Getozak la tavernă în seara dinaintea nunţii, ca de multe alte dăţi. Acum însă vine pe fugă, pare că a obţinut o veste de ultim moment. Dacă prietenul nostru, aici de față, a făcut o alegere mai înțeleaptă, nu vă mai trebuie cumva un om în echipaj? râde el cu toată figura.

Tinerii sunt luați prin surprindere și sar pe el cu întrebări, entuziasmați.

– Da, nu glumesc! Știți că, acum doi ani, tare voiam să merg la cetate, dar am tot găsit motive să nu plec. Probabil de urât să mă duc singur, că pe doamna mea nu o atrage. Atunci m-ar fi înlocuit Rogozis. Acum, treabă mai complicată: am cerut o lună stagiu în garda palatului, de acolo oricum se trimite garnizoană dincolo de Brazi, pentru întărirea marginilor cu Negru; iar cu oșteanul nostru brădean, care te-a însoțit aici, avem noroc: i se permite să mai stea pe la noi!

Călătoria primește un pasager neașteptat dar binevenit. Se cinstesc căni mari de lut și rămân să închidă taverna, după ce hangiul renunță și pleacă la culcare, lăsându-i să-l pună în temă pe Getozak cu toate cele.

Duminica plină de emoție pentru toată familia îl găsește pe Nalbian trup și suflet alături de sora sa. Ieri a fost mai harnic ca toți la pregătirile din grădina splendid înflorită, cu arbuști tunși în forme artistice de Arbopyn și ucenicele sale. Brosoc și Adenil l-au urmat, desigur, la treabă și la voie bună, precum și Deliza și prietena sa, Melbeea. Pentru un ochi străin nu ar fi părut că sunt două prietene în plus, ci una în minus.

Festivitatea este mai frumoasă ca oricând. Nalbian petrece mai puțin timp în compania flăcăilor și mai mult între ai lui, moș Zeze și furând mireasa la dans. Pe când tradițiile și surprizele se sfârșesc să lase loc chefului, tânărul nostru mai anunță una din rândul muzicanților: o dedicație compusă cu trudă și mult sentiment.

Nu mai pornește decât fluierul său. Întâi proaspăt, ca o dimineață însorită de primăvară, când mugurii sunt mângâiați de stropii de rouă. Un cântec de mierlă, apoi de cinteză și privighetoare la un loc. Care se înveselește treptat cu ritmuri săltate, de pași bătuți și de învârtită, acompaniate acum de toată trupa. Nuntașii se prind minute bune în focul vieții vibrante, ce scânteiază din suflarea și degetele lui Nalbian. Ca și începutul, sfârșitul melodiei regăsește fluierul exprimându-se singur. Coboară într-o doină de dor, tomnatică, dar plină de speranță. Ca un sfârșit de ciclu. Instrumentul păstrează în fibra sa toate bucuriile, durerile și năzuințele unui vlăstar ieșit la lumina soarelui pentru a-și învăța

rostul dar și limitele, prietenii dar și potrivnicii, dorința și neputința, iubirea și dezamăgirile. Pentru o clipă, nimeni nu mai simte nevoia să își pună întrebări despre simțirea tânărului ce-l trage spre capătul lumii. Ultimei note muzicale îi urmează o urare din adâncul inimii, încărcată de bucurie. În aplauzele sătenilor, Nalbian îmbrățișează noii însurăței și râd toți a fericire.

Nori ușori, vaporoși, își desfac brațele peste floarea ciobită a lunii. Stele licăresc colo și colo, acoperite și descoperite și ele, parcă aratând „pe aici e drumul". Tânărul urmează poteca spre fântână, înaintea cocoșilor, dându-și revedere peste mai mult timp ca niciodată. Speră că le va găsi la fel, poate chiar mai vesele, și că va putea să le aducă povești minunate și secrete înălțătoare.

Cu siguranță, este primul plecat. Și-a luat deja rămas bun de la toată lumea, iar binecuvântările au curs din belșug, atât spre, cât și dinspre Nalbian. Nu dorește să repete despărțirea în lumina zilei de azi. Doar cu ai lui s-a îmbrățișat strâns și la plecare, iar în pragul ușii au încercat să pară liniștiți, încrezători. N-a știut nici de data aceasta să le spună când s-ar putea întoarce, dar l-au lăsat să plece împăcat, promițându-i că nu-și vor face griji și că se vor descurca. Ieri, la doar o zi după nuntă, și-a vizitat pentru prima oară sora acasă la moș Zeze. A făcut parte vreun ceas din planurile lor, probabil va găsi noua locuință terminată, iar la sfârșit a primit de la Cassia un briceag nou nouț. Cu Adenil și Deliza s-au întâlnit, el și Brosoc, la desișul tinereții, care îi va aștepta mereu plin de viața copiilor de altădată. Iar seara, ieșind de la moș Zeze, înfățișarea Melbeei, cu părul despletit peste umeri și șalul prins la piept, l-a întâmpinat din mijlocul drumului, mai jos, cu mers încet. S-au oprit amândoi și s-au privit de la zece stânjeni în lumina amurgului. Ținea ulciorul în jos, cu amândouă mâinile, în dreptul faldurilor rochiei albe ca întotdeauna. Finețea obrajilor, conturul armonios al feței, ochii de păpușă, departe de a fi naivi, pantofii decupați, fără fir

de praf, aveau o singură întrebare. Într-o altă lume, Nalbian a luat-o la goană să o întâmpine. Ajuns în dreptul ei, a încetinit pasul ca să îi prindă mâinile, lăsând ulciorul deoparte. I-a șoptit cu foc viu cum a trecut pe lângă casa ei de trei ori astăzi, sperând să o vadă, cerând inimii să mai încerce cu răgaz balanța, pentru ultima oară. Iar aceasta, în final, i-a dărâmat toți bolovanii de pe umeri și l-a trimis pe aripi de vânt cald să o îmbrățișeze și să nu-i mai dea drumul. Dar, toate acestea, în altă lume. Acolo, atunci, Nalbian a privit-o clipe bune, fără suflare, și când aceasta a pășit domol, căutându-i încă ochii, spre fântâna de la care a pornit totul. Ai lui însă au alunecat neputincioși, spre pământul atins mai devreme de picioarele care nu-i vor mai face inima să tresalte pentru mult timp, decât în amintiri. Spatele Melbeei a coborât lin, pierdut în pași mărunți, pe tărâmuri peste care el nu poate pătrunde fără să aducă nori negri și furtuni secate. Tânărul a strâns pleoapele până la durere, încercând să înțeleagă prea multele goluri din inima sa.

Lasă în urmă fântâna cu apa ei proaspătă și răcoritoare, din care și-a umplut butelca; trece și de lacul frasinului, ajunge prin dreptul răsucirii Mărgăritarului cu primul cântat al cocoșilor. Desaga nelipsită ascunde fluierul, pocalul, briceagul și două turte, una mai îmbietoare ca alta, de nerefuzat Cassiei și mamei lui. O altă traistă mai încăpătoare, pe umărul stâng, duce cele câteva lucruri necesare unei drumeții lungi. Galbenii și arginții stau la cingătoare, nevăzuți, în apropierea tecii cu metal rece și ascuțit.

Aproape de locul Dulgherilor trece și pe lângă fântâna marginii acesteia de sat. Aici o întâlnește pe Mămăița, mama lui Jilop, venită pentru apă cu mișcări răbdătoare. Mereu cu fruntea senină, deși palmele arată că nu știu decât să muncească. Nu s-a plâns niciodată. Nalbian îi dă bineţe și, privind-o printre gânduri, o întreabă așa cum ar fi vrut să o facă de multe ori:

– Mămăiță... Știu că e drum scurt de la voi până la fântână... dar, altfel, nu ți-e greu? Truda asta... mai poate trupul, inima?

– Dar, dragul meu, n-am fost niciodată singură. Știu că Dumnezeu este cu mine. Nu îmi trebuie altceva ca să merg înainte, îi zâmbește femeia cu compasiune.

„Eu o privesc cu milă, când, de fapt, eu sunt cel vrednic de compătimire." Rumegând neîmpăcat la revelația de ultim moment, Nalbian ajunge la micul ponton. Este primul, așa cum anticipase. Lumina slabă întâmpină pe suprafața apei rotocoale de aburi ce învăluie bărcile și malurile. Ceața subțire, în liniștea deplină și răcoroasă, așteaptă alături de Nalbian venirile lui Brosoc și Getozak.

Copilul cu părul ca tăciunele șede pe băncuța de piatră și lemn, sub nucul înflorit. Bălăngăne din picioare și se uită aplecat în jos, cu mâinile sprijinte în palme de marginea ei. Mama Rebea înțelege că are vreo supărare, iar azi a auzit ceva tărăboi la plecarea celor mici de la dascăl. Se așază lângă el, cu gândul să-i descrețească fruntea.

– Ei, Nalbian, pui de om, zâmbește ea. Ce te-a necăjit pe tine, în ziua asta frumoasă, de stai aici în loc să mergi la joacă?

– Păi, nu prea știu. Ei zic că nu e nimic.

– Cine? Copiii?

– Da, ceilalți. Da' mie nu-mi place, că nu e frumos. Nu așa ne-ați învățat? Și mama, și dascălul...

– Ce nu e frumos?

Nalbian povestește scurt și stângaci o neobrăzare de-a Cărămidarului din clasa mai mare.

– Lovește și înjură, i-am zis că nu e frumos.

Femeia îl privește mișcată, înțelegând treptat conflictul băiatului.

– Da, foarte urât. Răutățile nu aduc nimic bun. El ce a răspuns?

– A râs de mine.

Mama Rebea oftează. Încearcă să găsească cuvinte și idei, unele noi, prin care să-l liniștească pe micul necăjit. Îi vorbește despre copii necopți, despre greșeli care pot fi îndreptate, despre

cum binele și frumosul înving răul și urâtul, iar Cărămidarul, când va mai crește, va învăța toate acestea.

– Dar ăla care ne-a atacat anul trecut, el de ce a rămas rău?

Femeia este puțin încurcată. Îl însoțește pe Nalbian cu vorbe încrezătoare și glume înveselitoare până la vacarmul de joacă înfiripat prin apropiere, unde băiatul pare că se leagă într-un târziu cu ceilalți, redând ceva zâmbet obrajilor.

CAPITOLUL II

Mărgăritar printre prieteni

BARCA ÎNAINTEAZĂ alunecând lin pe sticla apei. Pânza este lăsată, nu li s-a părut că aduce un plus de viteză prin pădurea înaltă, fără vânt. Folosesc vâslele doar când și când, fără o grabă anume, râul îi poartă singur în aval. Țelul lor este să ajungă pe seară la Gorunul Trăsnit și să se simtă bine, acomodându-se cu sentimentul debutului de călătorie. Rememorează pățania cu ursoaica, arătând lui Getozak spre locul faptelor, apoi cărăușiile spre Valea Teiului, când trec pe sub podul trainic de piatră care duce spre satul vecin, unde sunt nevoiți să culce micul catarg.

– Ce bucurie ne-ai făcut, Getozak.

– Unde mai pui că, la nevoie, ne-ai dublat și puterea de apărare, adaugă Brosoc, mai în glumă, mai în serios.

– Mi-am dorit să vin de când v-am auzit prima oară. Am zis: bravo, fraților, știți să vă urmați visul, ce-aș merge și eu!

– Am cam alergat noi după visul ăsta, am tras ceva. Dar ne-a surâs și norocul, uite, cu jupânul.

– Ba el v-a admirat inițiativa. Le-ați pus cap la cap pe toate, cu sârguință.

Este ora prânzului, astfel că decid să ia prima masă a drumului. Desagile, rogojinile și foile de cort făcute sul se potrivesc taman bine în spațiul încăpător. Pe lângă cele trei săbii ținute la îndemână, mai zac pe fundul bărcii un scut, un arc și câteva săgeți. Și, spre mirarea lui Brosoc și Nalbian, o suliță chiar pe mijloc, de-a lungul, cu stindardul pietrei de smarald a împăratului. Deschid pachetele cu mâncare și împart câteva merinde.

– Dacă mergeam singur, o făceam călare, rostește Getozak printre înghițituri. Dar e mai interesant așa.

– La întoarcere ce faci?

– Trăsură de călătorie. Aia de vine și pe la noi câteodată, oprește în Gorudava. Apropo, ce vă face călușul? La Arbopyn?

– Da, iar carul la Adenil. Cui îi trebuie să le folosească, am lăsat vorbă, mai ales pentru Jilop.

Pădurea răcoroasă este înmugurită, dar frunzele sunt încă rare. Străpungeri de brazi înalți, molizi mai puțin falnici, pâlcuri de flori mici, de primăvară, și tufe cu frunze mereu lucioase dau culoare codrilor Mărgăritarului. O vulpe brună îi urmărește curioasă de la distanță, încolăcindu-se îndărătul copacilor.

– Cât de departe ai mers vreodată? îl întreabă Nalbian pe Getozak.

Voinicul stă puțin pe gânduri.

– Încoace, cel mai mult am fost cu negustorul, gardă pentru galbeni la întoarcere. Două nopți după Gorudava, în ținutul Rodul Pietrei, e o cetate, un castelan din suita împăratului. Se zice că sunt buni prieteni, au luptat împreună în tinerețe.

– Am ajuns și noi la margini, dar nu la vechea fortăreață.

– Iar cel mai departe am fost cu ai mei, când eram băiețandru. Spre soare-răsare, la rude îndrăgostite de Colinele Mioarelor. Frumos acolo, cât vezi cu ochii numai dealuri de pus în tablouri: pășuni, flori, cete de arbori risipite, fără să lege pădure. Îmi mai amintesc multe izvoare, cărări pietruite între case depărtate, cai liberi și mai ales mioare, turme de mioare.

– Și pe unde vine locul ăsta?

– La hotar cu împărăția Rubinului.

Nalbian scoate harta mică de la jupân și se concentrează asupra ei, dar nu găsește marcajul căutat. I-o arată lui Getozak, fără mai mult succes. Astfel că desface o coală mare, împăturită cu grijă, dezvăluind-o complet goală.

– Prima însemnare. Harta lui Nalbian, face el voios și începe să traseze câteva linii ajutătoare.

– N-am mai văzut vreodată ditamai foaia, am crezut că e o rogojină mică, râde Brosoc a mirare.

– Ehe, captură! Dintr-o cărăușie la pădureni, era un meșter acolo. Nu am plecat până nu a fumat vreo cinci pipe, mi-a povestit toată viața lui, a dormit omul de amiază și am numărat împreună boabe de fasole. De trei ori. La sfârșitul zilei a cedat și mi-a dat cel mai mare sul al lui, făcând haz de mine, zefliul, că el n-ar fi răbdat atâta.

La primele semne de amurg se gândesc că nu ar fi rău să iuțească ritmul. Vâslele tulbură liniștea apei care le înțelege voia și îi împinge mai cu spor. În scurt timp se văd luminile hanului și își anunță venirea fluturând felinarul. Băiatul i-a zărit, îi așteaptă pe malul gol să lege barca. Înăuntru sunt între prieteni, familia hangiului îi întâmpină bucuroasă și le pregătește o noapte tihnită. Mai întâlnesc fețe cunoscute, iar voia bună se lungeşte binişor în noapte. Nalbian începe deja să se intereseze, dacă vine vorba, despre drumuri și locuri pe care va trebui să apuce mai târziu. Apoi urcă în odaia îmbietoare la un somn adânc, fără griji, sau cel puțin așa cred Nalbian și Brosoc. Pentru că, observându-l pe Getozak, iau aminte la obiceiul oșteanului cu experiență de a ține sabia lângă el. „Și somnul, când sunt pe drum, știe să țină urechile ciulite."

A doua zi prind mai mult drag de vâsle: planul este să iasă din codrii Mărgăritarului, ba chiar să îi lase cât mai în spate.

– Cât om face până la Karivatra? se întreabă Nalbian, încercând să ajusteze estimările.

– Trăsura face 10-11 zile, când pleacă din Libra.

– Așa știam și eu. La o primă socoteală, îmi iese că noi ar trebui să ajungem mai devreme. Pierdem că ocolim față de drumul obișnuit, dar câștigăm prin faptul că nu trebuie odihniți caii, iar

apa, cu siguranță, o să curgă mai repede când crește din alte izvoare.

– Ei schimbă și caii de două ori.

– Dar noi staționăm mai puțin, trăsura oprește des la popasuri.

– Ha, acum mi-am dat seama... Ai luat în calcul timpul pe drum, Getozak, sau te așteaptă soțioara cu o falcă-n cer și una-n pământ?

– Da, Brosoc, am pus, ba chiar mai mult, ca să fiu sigur, râde voinicul. Dar, ce ziceți, ia să vedem dacă suntem în stare, scoatem mai puțin de 10 zile?

Băieții rânjesc a provocare. Bat palma și prind mai harnic să lopăteze. Mai puțin Brosoc, care își așteaptă rândul și face pe cârmaciul cu hei-rupuri. „Stai că te văd eu, acuș“, îl previne Nalbian.

Rezultatele nu întârzie să apară, încă pe lumină ies din pădurea locurilor natale. Soarele îi răsfață portocaliu de peste creasta unui deal la picioarele căruia intuiesc drumul cel mare. Pe seară recunosc o moară veche, cocoțată ușor, la care se poate găsi adăpost dacă morarul rămâne peste noapte sau lasă ușa descuiată. De aici pornește un sat, iar după el, spre soare-apune, drumul face răscruce cu Gorudava. Ajung în dreptul pârâului din care își ia moara puterea, chiar unde Mărgăritarul îi primește apele.

– Dacă mergem înăuntru, lăsăm barca aici? întreabă Getozak.

– Parcă nu-mi vine. Numai s-o tragem cu noi, se codește Nalbian.

– Pe brațe, că râul e mic...

Îi dau dreptate lui Brosoc. Până la urmă renunță și fac tabăra ceva mai sus de mal. Urcă ambarcațiunea pe pământ și o leagă fedeleș de un bolovan de nemișcat. Întind pânzele de cort ca acoperișuri în două pante, sub care adună ceva uscături înainte să desfacă rogojinile. Nu se anunță ploaie, cu puțin noroc vor trece noaptea fără umezeală. Sulița este înfiptă în mijlocul triunghiului format, chiar lângă focul împrejmuit de pietre. Cu vârful în sus și stindardul la vedere.

– Mai reduce din cheful cui n-are altă treabă, arătăm că suntem soldați, explică Getozak.

Tinerii încuviințează și bagă la cap.

– Uite încă una bună cu drumul ăsta, instrucție de teren, reflectează Brosoc. Dar, acum, hai să luăm cina.

În simplitatea ei, aceasta se dovedește de o mulțumire rară și pe la hanurile mari. Ouă fierte, turtă, prune uscate și multă bună dispoziție.

– Mâine cobor și iau cu arcul un mistreț mai mic. Și-un iepure ar fi bun, punem la fript.

– A, asta nu! Nu am avut noi timp să discutăm regulamentul, dar trebuie să bagi bine la cap una din restricții. Nu, domnule, fără mistreți, iepuri, nici măcar o râmă fiartă, nț... Iarbă, boabe, tundem broaște, orice altceva.

– Brosoc este ironic față de mine, zâmbește Nalbian.

– Așa e, uitasem: dacă-i încă viu, nu-l supărăm. Mă duc și cumpăr atunci, mă întorc repede, face Getozak cu ochiul.

– Vin după voi și le sperii cu praștia, glumește Nalbian, trăgând cojocul peste el și întinzându-se cu mâinile sub cap. Ce, n-avem ce mânca?

– Păi, ia stai puțin. Ești singur, drum lung, poate te-ai rătăcit.

– Așa, se ridică el pe coate.

– Nici țipenie de om, mâncarea s-a terminat. Ce te faci?

– Fructe. Semințe. Nu se găsește mereu ceva?

– E iarnă.

– Ar trebui să fiu prea nesăbuit.

– Se mai întâmplă.

– Să fim nesăbuiți?

– Nu, Brosoc, îl înghiontește Getozak pe șugubăț.

– Ce opțiuni am...

– Râu plin de pești... care iubesc iarna. Pădure cu diverse animale.

– Ei, atunci... da, m-ai învins. Aș prinde un pește. Doar dacă... se întinde Nalbian la loc.

– Și i-ai cere mii de scuze, râde Brosoc.

Acoperiți de cojoace, adorm destul de repede. Din când în când se ridică și mai ațâță focul cu vreascuri pregătite din timp. Noaptea se scurge blândă pentru cei trei călători aflați încă la început de drum.

Zilele următoare trec cu peisaje frumoase, avânt la vâsle și câțiva oameni să mai schimbe o vorbă. Aud de ceva tâlhari și pe aici, dar altfel este liniște. Au trecut în Rodul Pietrei, râul e deja mai mare după ce primește încă un afluent, iar barca pare că înaintează mai repede. Rar găsesc pescari sforăind în iarbă sau înveseliți prin ambarcațiunile lor la trecerea oștenilor. Copiii năzdrăvani aleargă pe mal și strigă după ei când trec pe lângă vreun sat, iar librenii le răspund cu prietenie. Ploaia le mai strică din cheful de nopți sub deschiderea cerului, astfel că încep să oprească din timp când dau peste adăposturi.

În dimineața celei de-a cincea zile, după informațiile oamenilor și bănuiala lui Getozak, se apropie de fortăreața dregătorului împărăției.

– Am ajuns mai repede, se bucură Brosoc.

– Și abia am prins viteză, s-a umflat râul, le amintește Nalbian.

Uscatul își schimbă treptat forma și aspectul. Locurile sunt mai întinse, urcușurile și coborâșurile, insesizabile. Iarba și tufișurile mici descoperă din loc în loc pietroaie solitare de diferite mărimi. Câteva capre anunță, încă înaintea amiezii, apropierea unei așezări.

– Unde e drumul? Nu l-am mai văzut de două zile.

– E departe acum. Dar cetățuia e mai încoace, spre râu.

Două turnuri de lemn își fac apariția în zare, de o parte și de alta a cursului apei. Lasă barca să înainteze încet pentru a observa și înțelege mai bine împrejurarea. Curând văd steagul cu smarald precum și podișca din funii și scânduri care leagă posturile de veghe. Punctului de pază îi urmează un pod măricel, peste care pot trece care și trăsuri.

– De unde veniți? le strigă un străjer, apropiindu-se de mal cu semn de oprire. Un arcaș se ivește pe podul de scânduri

clătinându-l ușor, iar în turnuri se mai pot ghici încă vreo doi soldați.

– Oșteni din Libra, după Gorudava, strigă Nalbian. Getozak scoate sulița cu însemnele împărăției și trag barca spre margine.

– Dacă ne-am putea încrede noi doar în atât. Kremnar, cine e căpitan în Libra?

O barbă groasă iese pe ochiul dreptunghiular de fereastră al postului de pe malul stâng, unde tocmai au debarcat.

– Stai că-l știu. Ia ziceți?

– Eusten, prieteni, e căpitanul nostru. Și noi suntem Getozak, Nalbian și Brosoc, drumeți spre Karivatra.

Bărbosul confirmă din cap, zelosul de pe mal nu este încă mulțumit.

– Frumoasă barcă, vă descurcați. Din Cotul Mărgăritarului, deci... Și pentru ce roade e renumită Libra? ridică el o sprânceană.

– Dar ia de gustă, cinstite coleg, scoate Brosoc un măr roșu ca cireșele și rotund ca un pepene.

– Mere pui de vulpe! se bucură bărbosul și dispare de la deschizătura înaltă.

– Să ne fie cu iertare, dar nu poți ști niciodată! Înseninat la față, soldatul interogator îi salută acum oștenește, mână la cot. El este șeful.

– Dar nicidecum! Datoria-i datorie, o faceți cu onoare, răspunde Nalbian. Am avut și noi, de curând, vizită de hoțomani, suntem mai atenți ca oricând.

Arcașul salută de la distanță și se întoarce în turnul de pe malul drept. Kremnar, coborât la vedere acum, își arată obrajii durdulii prin barba deasă numai un zâmbet. Brosoc le face bucurie, împărțind câteva mere.

– Știm, molfăie străjerii. I-ați avut p'ăia unșpe, au fugit înapoi spre împielițatul de Negru. Mm, am mai avut câțiva, încearcă marginile și pe aici. Dar încotro, de plăcere sau cu misiune?

– Și una, și alta, răspund librenii. Să călătorim și să prindem ceva coajă la târgul mare, niscaiva învățături.

– Voinicule, n-aș vrea să-ți încerc brațele, îl ghicește șeful pe Getozak.

– Nicio grijă, sunt de pavăză prietenilor şi de spaimă duşmanilor, râde el. Iar pentru o lună de zile, în serviciul palatului, de cum ajungem. Dar, ziceţi-ne, Verobostes mai e cârmuitor la fortăreaţa din Rodul Pietrei?

– Ba chiar el! Dacă vă cunoaşteţi, bucuria va fi cu atât mai mare. Iar, dacă nu, noi tot insităm să staţi o noapte, curând se întunecă. Doar nu vreţi să dormiţi în barcă? Aşteptăm schimbul şi plecăm împreună.

Abia acum zăresc zidurile fortăreţei închise la culoare, în depărtare. Singuri, fără alţi trecători în afară de mici ciobănaşi cu caprele spre case, oştenii se aşază la vorbă. Sunt îndemnaţi să lege barca fără griji.

– Nu îndrăzneşte nimeni aici. Mai jos, unde încep să apară case, e încă un post. Iar, dacă sună goarna, din cetăţuie ieşim două duzini.

Lăsarea întunericului aduce soldaţii pentru tura de noapte. Felinarele lor se aprind ca licuricii încă de la ieşirea dintre zidurile ce nu mai pot fi observate cu ochiul liber. Se instalează în turnuri, apoi un alt pâlc de felinare face drumul întors.

De aproape, fortificaţia nu impresionează, zidurile sunt destul de joase. Intrând însă pe crăpătura porţilor solide, întărite cu metal, librenii remarcă grosimea în piatră, la două-trei lungimi de braţe. Curând descoperă şi motivul înălţimii reduse: închise în firidele interioare legate cu turnuleţe, stau în aşteptare mai multe catapulte. De asemenea, recunosc suficiente posturi de arcaşi încât să poată arunca o ploaie de săgeţi în orice direcţie. Echipe de câte doi patrulează regulat, probabil înconjoară fortăreaţa pe interior.

– Haideţi înăuntru, e şi el acolo.

Primul careu locuibil formează o curte largă, în jurul unei fântâni ce trebuie că stinge setea soldaţilor de aici. Cazărmile sunt legate cu treceri înguste, la înălţime, iar de jur împrejur sunt câteva rânduri de verdeaţă şi bănci cu mese de piatră. De undeva se ridică Verobostes, cu păr scurt început a încărunţi, legat în haină de piele fără mâneci peste cămaşa nobilă. Vrea să afle cine-i sunt musafirii, iar peste vreun ceas se regăsesc cu toţii în sala de mese. Străjerii de la râu, ieşiţi din post, îşi fac şi ei prezenţa. Un mistreţ la proţap este

deliciul serii. Toate stropite cu un vin bun, din care însă nimeni nu primeşte mai mult de un pahar.

– Vigilența, prima! comentează cu voie bună Verobostes.

– Chiar am observat, Seniore, că locul este bine păzit. Există vreun motiv anume? întreabă Nalbian curios.

– Este poziție strategică, la intrarea din miazăzi spre Karivatra. Pe râu sau dinspre drumul mare, unde avem de asemenea posturi de veghe.

– Iar după drum mai este o garnizoană, intervine căpitanul.

– Da, vezi tu, aici sunt multe așezări, de unde venim majoritatea soldaților. Acum, nici nu mai știm dacă au apărut după ce s-a ridicat fortăreața, simțindu-se oamenii în siguranță, sau invers, râde Verobostes.

– Aha, deci nu stați aici mereu. Vă puteți duce și-acasă.

Soldații se amuză la constatarea sinceră a lui Brosoc. Bărbosul, lângă el, îl bate pe umăr:

– Nimeni nu vrea să locuiască aici, băiete. Venim la post, ne facem datoria, apoi o ușchim oleacă pe la casele și nevestele noastre.

– Mda, cam la trei zile, câteodată și la zece. După situație, se aude alt soldat.

– Dar ai dreptate, tinere, reia Verobostes. Locul este și a fost bine păzit de multă vreme. Știți de ce i se zice Rodul Pietrei?

– Năzuim că ne veți spune.

– De la bolovani? Sunt atât de mulți, parc-au fost așezați cu mâna, observă Brosoc.

– Nu, dragi prieteni. Da, se văd pietroaiele. Cândva, legenda spune că au ajuns oameni nevrednici să cotropească locurile acestea. Un vrăjitor bun a făcut descântec împotriva lor, ca să nu se bucure de pământ roditor, și astfel a început să împietrească peste tot, cât vezi cu ochii. Viața a devenit grea, dar noii stăpâni fără inimă, slăbiți acum, au observat că, în grădinile ascunse ale țăranilor asupriți, pământul era fertil. O ultimă luptă a avut loc, ticăloșii au fost înfrânți, iar lacrimile femeilor pentru bărbații pieriți în luptă au refăcut pământul mai mănos ca niciodată, din piatră seacă.

Tinerii ascultă povestea în tăcere. Cina s-a terminat, Verobostes și căpitanul îi însoțesc acum spre una dintre cămăruțele simple unde se pot odihni. Trec întâi pe metereze ca să arate oaspeților depărtările la lumina lunii. Într-o soră geamănă curții în care se află ei, despărțită prin zid de mijloc cu arcadă, observă câteva dependințe și grajdurile. Cârmaciul fortăreței întinde mâna, cu indicații:

– De acolo veniți, dinspre posturile de intrare pe râu. Mai jos de pod, unde se ghicesc lumini din loc în loc, e primul sat. Apoi, trece el cu degetele spre miazănoapte, vine aproape imediat al doilea. Iar spre soare-apune, se văd făcliile, e cea mai mare așezare, pe acolo trece și drumul.

– Cum se simt aici, Seniore, tulburările din împărăție?

– Nu foarte, în Rodul Pietrei și Cotul Mărgăritarului e liniște. În plus, de la munții Karpega, până mult în jos de locurile voastre, încă pe atât în răsărit și două ținuturi mai sus de cetatea mare, se vorbește numai velina.

– Și în rest?

– Velina este limba strămoșească, zicese pe tot întinsul pământului, în urmă cu mii de ani. Dacă așa a fost, atunci eu nu știu ce s-a întâmplat între timp, de unde alte neamuri, alte graiuri. Poate afli tu la cetate, de la învățați, i se adresează lui Nalbian, cunoscându-i acum aplecările.

– Dar lumea o vorbește aproape oriunde am merge, intervine căpitanul. Este limba negustoriei și diplomației.

– Și scrierilor vechi, adaugă Nalbian.

– Da, și a slovelor vechi, întărește Verobostes.

Pe treptele cioplite în piatră de râu, făcute, precum toată fortăreața, să dăinuie pentru multe generații, își face apariția un soldat. Aduce cârmuitorului o pelerină, cu siguranță solicitată mai devreme prin semne. Sub cerul senin este răcoare și bate un vânt slab dar sâcâitor. O trage peste umeri, cerând librenilor să-l însoțească la turnulețul următor.

– Dar aceeași limbă nu este de-ajuns, mai ales dacă a fost impusă, continuă el cu mâinile la spate. Liniștea ultimelor zeci de

ani a permis trezirea, care, treptat, se întinde ca floarea eliberată dintre buruieni.

– Bătrânii ne spun des cum ieri erau la jug, apoi, într-o bună zi, au fost scutiți de multe, își amintește Getozak.

– Cugetul s-a descătușat, omul a putut să ridice ochii și să îndrăznească pentru ce simte.

– Poetic dar adevărat, tinere Nalbian. Un fel de libertate. Nu este încă deplină, însă a dat răgaz pentru gânduri noi, mai demne. Și, sper eu, de neîntors, mărturisește Verobostes.

– Dar împăratul? Vă împărtășește simțirea?

– De la el a pornit totul. Novarin a renunțat la coroană, în sinea sa, de când a primit-o pe frunte. Planul lui a fost, de la bun început, să slăbească chingile și să domnească peste mai puțin sau deloc, după cum ajungeau oamenii să-l mai dorească între timp. Iar momentul a venit, prin mișcările de care tocmai întrebai, își întoarce privirea spre Nalbian. Avem răsăritul, primii care au prins glas. Vor sub steagul lor, dar sunt calmi și răbdători, au fruntași înțelepți ce negociază în secret.

– Având margine cu împărăția Rubinului, au învățat demult să stea împreună, în vorbe și fapte bine cântărite.

– Așa e, cum zice căpitanul meu. Cele mai grele lupte acolo s-au dus, de sute de ani. Cele mai dure negocieri, ei le-au făcut. S-a mişcat linia hotarului ca vergeaua, stânga și dreapta. Așadar, azi au conducători de seamă, dar, în linia a doua, așteptând o mișcare greșită, stau nechibzuiții, viermii dornici de foc și pradă.

Verobostes întoarce privirea spre miazănoapte.

– De-acolo, din capătul Smaraldului după Karivatra, nu știm prea multe. Sunt trei ținuturi. Unul de bună credință, altul căzut sub un ticălos, poate cel mai mare asasin din împărăție, Ferebak îi zice. Ambele vor însă pe cont propriu, fiecare cu destinul său. Al treilea s-ar dori alături de împărat, dar este cel mai departe și ținut în spaimă de Ferebak.

Face o scurtă pauză, apoi se îndreaptă spre capul scării, nu înainte de a arăta spre soare-apune.

– În locurile acelea îl știți voi pe Negru. Nu este singur, dar el e capul găunos.

– Două ținuturi ar avea înțelegeri ascunse cu el, completează căpitanul.

– Și alte două muncesc să-i țină influența departe. Cât timp bandiții nu au însă putere și se ascund de oaste, sunt speranțe. Iar jos, la miazăzi de Cotul Mărgăritarului, e destul de liniște: avem ceva chef de răzmeriță, dar și negocieri.

Ajung într-un culoar îngust, se opresc în fața unei uși din lemn de brad. Verobostes continuă:

– Noi, în mijloc, suntem atenți în toate zările. Ne mai încearcă unii și alții forțele, coroana le răspunde încă pe măsură. Altfel, zâmbește el, știți și voi...

– Suntem iubitori de pace.

– Da, tinere Brosoc, ne place pacea. Și ne simțim bine unii cu alții. Să sperăm că așa va rămâne, altfel, s-ar putea să vi se scurteze plimbarea cu o chemare la oaste... Dar vă doresc noapte bună și să fim în mila Cerului!

Gazdele se retrag, ies în curtea interioară și se fac nevăzute spre sala cea mare. Librenii scot pieile de oaie cusute între ele și le întind pe lespezile joase placate cu scândură. Un sul mic e aranjat pe post de pernă, apoi se trântesc cu răsuflare adâncă, pregătită de odihnă.

– Verobostes pare dintre cei drepți. Din rândul sfătuitorilor și înțelepților cu care se zice că a știut împăratul să se înconjoare, șoptește Nalbian cu mâinile sub cap și ochii în tavanul cu bârne de lemn. Sus, undeva, o fereastră mică aduce aer proaspăt, rece.

– Și nici nu ai greși, așa e el mereu când trec pe aici. Negustorul îl apreciează foarte mult și se aude că la fel și oamenii locurilor.

– Cam strâmt să stai atâta timp între zidurile astea. Dar măcar este o pază pe cinste, cască Brosoc, întorcându-se cu fața la perete. Adoarme instantaneu, nu cu mult înaintea celorlalți.

După un mic dejun oferit cu prietenie de gazdele lor, tinerii iau calea râului pentru a continua drumeția. Verobostes își ia rămas bun cald și protocolar, se vede poziția înaltă din suita coroanei.

– Mi-ar face mare plăcere dacă, la întoarcere sau altă dată, ne-ați mai face o vizită să povestiți cum a fost la cetate, adaugă el.

Găsesc barca exact cum au lăsat-o, la picioarele turnului stâng. Înaintează printre maluri blânde, ce urcă pe uscat în perdele de stuf și papură crudă.

– A plouat azi-noapte spre Libra, apa e mai repede, remarcă Nalbian.

De o parte și de alta se ițesc case cu grădini mari. Și destule fântâni, cu precădere în preajma așezărilor. La una dintre ele sunt întâmpinați cu îndreptări de șale și întrebări din partea femeilor aflate la limpezit albituri.

– Ia uite mândrețuri, p'ăștia nu-i știu, comentează una între două vârste cu obrajii rotofei, însetați de subiecte noi. Nu opriți și pe aici? Nu plecați neînsurați, râde ea.

O fată mai tânără se simte stânjenită, alta vine cu replica:

– Nu mai bine te mai măriți tu de câteva ori? Dacă nu ne-ai înnebunit, cu toți soldații care trec pe aici.

– Ei, dar unde mergeți, la târgul mare? Ce vă trage acolo, vă duceți ca la pomul lăudat, comentează altă femeie.

Ziua trece lin, cu vâslit echilibrat și pauze de gustări sau destins picioarele. Au devenit organizați, chiar râd că au intrat într-o rutină. Umplu butelcile ori de câte ori, de merinde încă nu au nevoie, mesele de la fortăreață le-au prelungit proviziile. Seara aduce încă un râu la vărsare în Mărgăritar, iar malurile se depărtează simțitor, adâncimea crește. La umbra nopții, cu felinarul aprins, continuă preț de încă un ceas pentru a se mai liniști apele. Găsesc un ochi de lac înaintat în uscat și, fiind pe placul lor, devine tabără de noapte.

Peisajul celei de-a șaptea zile aduce o nouă schimbare. Pe nesimțite, marginile apei încep să se înalțe, crescând întâi în cocoașe indecise, pentru ca, spre seară, râul să se descopere flancat de povârnișuri înalte. Nalbian mâzgălește de zor pe harta lui nouă și aruncă din când în când ochii peste cea veche, de la jupânul Librei.

– Cum stăm, exploratorule, ne-am rătăcit? glumește Brosoc.

– Intrăm în Cingătoarea Uriașilor. Nu se înțelege din desenul ăsta cât e de lată, dar dincolo vine ținutul cetății.

– Heh, era pe lista mea, acum doi ani. E ca un munte mic, peste care trebuie să treci înainte de Karivatra.

– Hm, impresia mea este că vom reîntâlni drumul, asta e cea mai joasă vale posibilă.

Cu vreun ceas înainte de lăsarea întunericului o cabană prevestește un sat. Apoi încă două case răzlețe. Cu siguranță așezarea se întinde spre soare-răsare, dar înălțimea nu permite ochiului să o cuprindă. Hanuri nu au mai întâlnit de ceva vreme, de când popasurile care urmează drumul s-au îndepărtat. Undeva, printre arborii din ce în ce mai deși, cineva își face de lucru. Trecând prin dreptul lui, din mijlocul apei largi, librenii ghicesc un arcaș în straie obișnuite.

– Seară bună! îi strigă Nalbian, observând că s-a întors să-i studieze.

Străinul nu trimite niciun răspuns, dar, în câteva clipe, își armează arcul în direcția lor. O săgeată se oprește în apă, urmată imediat de alta, șuierând pe lângă ei.

– Ăsta e nebun! strigă Nalbian și toți se trântesc în barcă.

– Ce cojocii mamii lui de dobitoc! răbufnește Brosoc.

Getozak scrâșnește și el printre dinți, încercând să observe inopinatul inamic. Se ridică în picioare cu singurul scut pe care îl au, distanța și intervalele îi permit să respingă ușor orice săgeată. Brosoc nu mai așteaptă și se poziționează la dreapta lui Getozak, într-un genunchi, pregătind arcul. Nalbian este cuprins de indignare și nevoie de justețe, se gândește la o posibilă neînțelegere:

– Stai, omule, ce ți-am făcut? Am venit cu pace, de ce tragi?!

Realizând că își răcește gura fără niciun ecou, devine roșu de furie:

– Cum aflăm ce l-a apucat? Mergem după pramatie?

– Nu! Trecem mai departe.

Înțelege că Getozak are dreptate, dar nu reușește să își învingă revolta. Își mușcă buzele calculând că, și dacă ar trage barca spre malul atacatorului, tot ar fi prea târziu ca să-l prindă. În câteva clipe, de altfel, săgețile nici nu mai ajung în apropierea lor.

– Fiți cu ochii-n patru, atenționează Getozak. Nu știm dacă mai sunt și alții.

Câteva minute scrutează malurile liniștite. Nimic nu mai strică din calmul înserării.

– Tragem la mal să-l căutăm, nu putem lăsa așa!

– La ce bun, Nalbian? Dacă aveam cum, îi puneam eu pielea-n băț!

– Mare ți-e grădina... Nu-mi vine să cred, se trântește Brosoc.

– Dar, de ce? Trebuie să știu! revine Nalbian, într-o frustrare tremurândă.

I se amintește însă cât de greu este să-l găsească în noapte, pe crestele necunoscute, precum și inutilitatea riscului sau pierderii de timp. Nimic ce Nalbian n-ar ști în mod rațional.

– Îți simt tulburarea, comentează Getozak. E drept că nici mie nu mi s-a mai întâmplat.

– Un smintit sau un ticălos sadea? Poate nu i-a plăcut limba noastră, era dintre cei care nu ne mai vor? încearcă Nalbian să caute explicații. Știți ce îmi este cel mai greu să accept? Că moartea noastră nu i-ar fi adus niciun folos, nu avea cum să fure nimic din barca asta, în rostogol la vale.

Getozak și Brosoc admit tăcuți. Cel din urmă conchide într-un târziu:

– Trebuie să adunăm ierburi de leac. Credeam că o să duc doar acasă, dar cine știe când ne trebuie și nouă.

Noaptea o petrec și de această dată sub cerul liber, acum amenințător a ploaie. Care și vine în mijlocul somnului, fără a le crea prea multe probleme tinerilor prevăzători în ridicarea taberei. Iar vremea nu a fost singura lor grijă: au căutat adăpost vederii,

focul nu a mai fost aprins și au vegheat cu rândul o bună bucată de timp.

Dimineața următoare barca nu apucă să alunece mai mult de jumătate de ceas până întâlnesc drumul cel mare. Acesta iese dintre dealuri pentru a urma întocmai cursul râului. Un prim popas apare și el, cu bănci de piatră și fântână într-un moț de vegetație. Două care se pregătesc să plece, strângându-și catrafusele de peste noapte. Niciun han, însă.

– Mii de bărzăuni legați în lanțuri! Dacă știam de aseară că e așa aproape... oftează Brosoc.

Nu mai opresc. Regula tacită a devenit ca până la prânz să înainteze cu cel mai mult spor, fără să coboare pe uscat. Trec pe sub un pod de scânduri, mișcător în adierea vântului, care unește buzele înalte a două metereze stâncoase. Este cel mai lung pe care l-au văzut vreodată, chiar dacă nu încape decât un om o dată. În apropierea amiezii întâlnesc iar popas, de data aceasta cu un fel de crâșmă, în fața căreia, pe mal, o plută își așteaptă mușteriii. Fac o excepție și cad de acord să oprească aici.

– Aha, pe partea cealaltă se ghicește alt drum, remarcă Getozak, proptind barca în apropierea ambarcațiunii din bușteni strâmbi și neglijent înnodați.

– Sigur că da, voinice, se aude glasul unui uscățiv apărut lângă ei pe neașteptate. Nu țin pluta aici doar ca să plimb orice gură-cască pe Heprivanal, rânjește el, iar nasul ascuțit pare că indică golul dintre dinții frontali.

Nalbian și Brosoc leagă barca, în timp ce Getozak întreține musafirul:

– Pe ce?

– Ah, voiam să zic, pe Mărgăritar. Veniți de departe, soldați sau aventurieri? Pentu mine nu contează, la o adică. Vreți să treceți? Gologani aveți?

– De ce am vrea să trecem cu pluta când avem barcă, aruncă Nalbian mai mult pentru Brosoc. Străinul îl aude și se preface că râde a greșeală.

– Nici una, nici alta, se încruntă Getozak. Brosoc și Nalbian socotesc să ia pe umeri toate desagile, după cele auzite, şi observă ochii interesaţi ai vâslaşului nepoftit.

– Bine, bine faceți, nu se știe niciodată pe aici. Dar eu pot să vă păzesc frumusețea de barcă, să fiți siguri că nu pățește nimic. Nu cer mult...

– A, da? Și, dacă nu ne-o păzești dumneata, ce se întâmplă? Ia foc? Chemi niște prieteni? îi întoarce Brosoc vicleanului.

– Cumetre, dacă văd un fir de păr pe barca asta, n-ai unde te ascunde pentru cum înotăm și alergăm, bagi la cap? i-o taie pe șleau Getozak, iar uscatul dă îndărăt spășit, spre pluta lui. Nalbian și Getozak ascund din arme prin desiș, în timp ce Brosoc se asigură că nimeni nu-i urmărește. Apoi merg în bătătura mare din jurul barăcii, de unde pot vedea cei câțiva clienți printre obloanele deschise.

– Ce-i, fraților, cu oamenii de pe aici, întreabă Nalbian.

– Ne-a auzit vorbind și ni s-a adresat în velină, altfel, cine ştie în ce grai era Heprinal ăla.

– Da, clar, îi răspunde lui Brosoc prietenul de-o viață.

– Nici cei din popas nu ştiu ce hram poartă, le atrage Getozak atenţia, luând-o înainte pentru a observa locul.

La câțiva pași, o femeie și un bărbat aranjează o tarabă și întind fructe, băutură, vânat și pâine uscată. Librenii târguiesc câte ceva și întreabă despre împrejurimi.

– Noi venim dintr-un sat de peste două coame, nu sunt prea multe aici, în mijlocul Cingătoarei. Avem înțelegere cu cârciumarul, popasul e al lui, l-a numit „Brotacul“. Oamenii? Așa și-așa, te înveți cu ei. Nu luați și niște brânză? Un cojoc vă trebuie?

Tinerii refuză politicos, negustorii își fac treaba. Se salută cu puținii călători, unii îi privesc fără niciun răspuns. Getozak alege locul de prânzit, în iarbă, cu vedere la barcă, iar Nalbian și Brosoc intră să schimbe o vorbă cu crâșmarul. Îl găsesc în persoana unui grăsan cu mustață, spre surprinderea lor singur, fără ajutoare. Nici nu pare să-i trebuiască, după mesele goale, cu doar doi iubitori de băutură.

– Nu-i dintre cele mai bune zile, deschide el repede vorba, aplecându-se peste marginea înaltă de lemn. Dinspre miazăzi?

– Dar văd că citești bine oamenii, răspunde Nalbian.

– Eh, he, ar trebui, la câți am cunoscut la viața mea. N-ați venit fără apărare, dar nici pentru garnizoană, după straie.

– Nu, chiar ne întrebam, nu e niciuna pe aici? întreabă libreanul într-un fel care-i dezvăluie grijile.

– Aha, se ridică crâșmarul și se trage spre ei, ieșind din spatele tejghelei. N-ați mai fost pe la noi, ați dat peste dubioși? râde el încet, săltând gușa a înțelegere.

Nalbian încearcă o redresare, dar corpolentul îi bate pe umeri și-i invită la una dintre mese. Trage după el o sticlă de vin și trei pahare.

– Nu e băiat de ajutor? se miră Brosoc, pregătind un sfert de argint. Cârciumarul nu zice nu, clatină capul a mulțumire.

– Să mai sărăcesc puțin?

– Paharele astea ar avea nevoie, se uită Nalbian la petele prea vizibile.

– Hm, iertați un om muncit, se tânguie el, horcăind ușor. Cât despre locuri, e o treabă de obișnuință. Și tupeu. E și garnizoană, așa aproape de cetate nici nu se poate altfel. E una pe malul ăsta și alta pe celălalt, dar mai adânc, spre sate. Ultima pe care ați văzut-o a fost la intrarea în Cingătoare, sporovăie el, neștiind că au venit pe ape, apoi ia un gât larg de vin.

– Ce limbi se vorbesc aici?

– Cine le știe pe toate! Când nu vor să-i înțeleagă nimeni, schimbă în altele. Vezi, ziceam de dubioși. Trec încoace și dincolo, se vântură printre dealurile și stâncile astea puțin locuite, cunosc peșteri, au locuri ascunse, poteci. Fiecare cu ce învârte. Dar evită să se dea în stambă și nici nu prea se adună, că... nu au cum, râde el, e poteră la toate intrările și ieșirile. Hai, mai torn unul. Nu? Bine, eu mai primesc. Nu mulți se încumetă să facă popas ca mine, trebuie să înveți să vorbești cu toți. Iar azi poate fac gologani cu neisprăviți, mâine trece trăsură regală sau negustori cu caravane și gărzi numeroase. Se schimbă peisajul, nu e doar alb sau negru. Nu,

domne, aici e... mai gri. Da, gri, strâmbă din colțul gurii și dă paharul peste cap.

Nu zăbovesc mult și își iau rămas bun. Îl găsesc pe Getozak alături de un alt călător cu rude prin ținuturile acestea. Om cumsecade, li se alătură și prânzesc împreună, confirmându-le spusele cârciumarului. La plecare află despre un han mare, la aproape o zi cu trăsura, astfel că pornesc iute la drum. Pe mal regăsesc totul în regulă, plutașul șiret doarme dus, cu un picior legat de ambarcațiunea lui prețioasă.

Dau bice la vâsle, în dorința de-a ajunge hanul încă din seara aceasta. Brațele se umflă și se încing, dar librenii se simt bine. Câteva gârle se scurg printre dealuri, mai crescând pe nesimțite apele Mărgăritarului. Pe malul drept apar și dispar poteci, iar pe sus, rar, când drumul mare se ascunde după movilițe înalte, câte o podișcă de scânduri și legături groase. Cursul apei împinge barca spornic, vântul suflă des în pânza controlată de tineri, iar vâslitul îi avântă de-a binelea. Își pot da seama de viteză după cum trec prin dreptul carelor și călăreților, pe care Nalbian îi cercetează acum pe îndelete, după învățămintele trase cu o seară mai devreme.

Un convoi ciudat le atrage atenția. Un singur bărbat călare trage după el alți trei pe jos, legați la mâini cu o frânghie lungă. Nu este soldat, îmbrăcămintea sa închisă la culoare nu le spune nimic.

– Ajutați-ne! ajung gemetele siluiților până la ei.

Tinerii se opresc descumpăniți. Călărețul, care smucește sfoara din când în când, merge la pas și îi salută ridicând mâna cu cotul în unghi drept și pumnul strâns. Barca înaintează și îi depășește rapid.

– Poate-ar trebui să vedem despre ce este vorba, îngână primul Brosoc.

– Și eu zic la fel, greu de spus ce se întâmplă acolo.

– Una din două: răfuială sau vânător de recompense, pune Getozak în balanță. Ba mai e una: să nu fie samsar de sclavi, am auzit că încă există, ascunși bine. Deși... ar fi stat el așa, la vedere?

– În cazul ăsta, să tragem repede la mal.

– Uite fântână! zărește Brosoc un petic de popas. Asta ne scoate din dilemă, oprim și așteptăm.

Fără să piardă din ochi șirul de pe drum, aduc barca la țărm. Getozak trage scutul la spate și ține sulița dreaptă, sprijinită de fântână.

– Voi stați de partea cealaltă, să nu părem agresivi, le spune el fără să lege sabia.

Călărețul se apropie netulburat, încet. Brosoc umple a patra oară butelca golită de tot atâtea ori, în așteptare. Calul negru este acoperit cu o pătură croită în aspect de solzi, foarte posibil să fie întărită cu ceva zale. De-o parte și de alta stau agățate câteva lucruri ce nu par să vorbească despre drumuri prea lungi precum și o bardă cu două tăișuri care anunță, fără dubiu, un luptător. În față, pe pieptul animalului, le atrage atenția tatuajul alb a doi ochi amenințători de fiară. Bărbatul, un voinic de talia lui Getozak, are părul nici foarte lung, nici foarte scurt, ce continuă pe obraji cu o barbă tunsă de curând. Privirea sa este stăpână și nu pare să mai fi cunoscut frica de ceva timp.

– Salutări vouă, le transmite el calm și cu voce pătrunzătoare de la câțiva stânjeni, unde se și oprește. În spatele calului, cei trei prizonieri se așază obosiți, șifonați probabil dintr-o confruntare. Unul începe să se tânguie:

– Barbarul, ticălosul! Salvați-ne!

Getozak înaintează doi pași, ținând distanță de sulița evidentă. Nalbian și Brosoc stau aproape, de o parte și de alta a fântânii.

– Cu salutări vă întâmpinăm și noi, dacă sunt gânduri bune la mijloc, îi răspunde ostașul Librei.

– Nu vă lăsați înșelați. Sunt tâlhari și criminali. Nu fac decât să îi duc la garnizoana de la miazănoapte, la ieșire din Cingătoare.

– Dar cum putem noi ști, voinice, că oamenii ăștia nu pătimesc altceva? întreabă Nalbian.

– Fie-vă milă, strigă iar prizonierul, un roșcovan julit pe față și cercelat. Ne-a smuls de la plug să ne silească la tâlharii lui, ne vinde!

Librenii le cercetează atenți hainele care nu prea oglindesc munca ogorului și strâmbă din ochi a dubiu. Veste scurte, pantaloni cusuți ca să ascundă niscaiva accesorii, câteva tatuaje. Străinul

privește stindardul Smaraldului înălțat pe suliță, apoi clipește calm spre Nalbian.

– Vi-i las oricând, mai am și alții de prins. De altfel, adaugă el rotind ochii în jur, chiar acum, zdrențele lor de camarazi umblă să-i salveze.

– Păi și recompensă nu e pe capul lor? încearcă Brosoc.

Voinicul descalecă și înaintează spre ei neînarmat. Surprinzător, prizonierii nu încearcă nimic, deși nu sunt nici ei piele și os.

– Ce fac eu nu este pentru bani, le spune el senin, oprindu-se la doi pași.

– Un justițiar singuratic? se miră Nalbian.

– Putem spune și-așa. Sunt prea multe văgăuni unde oastea nu ajunge, glasurile nu sunt auzite. Acolo mă duc eu. Decebrax, întinde el mâna.

Getozak răspunde primul, privindu-l în ochi. O pauză scurtă îi prinde cu mâinile strânse, apoi și ceilalți întind brațele și se prezintă.

– Eu acum o să dau apă animalelor astea, să nu piară până la judecată.

Tinerii îi fac loc la fântână, iar Brosoc și Nalbian se apropie de prizonieri.

– Ia veniți voi mai aproape, rânjesc ei. Pe voi vă halim cu fulgi cu tot! Getozak le face semn să se întoarcă, dar rămâne cu ochii pe nelegiuiți.

– N-au curaj, i se adresează străinul cu spatele, în timp ce umple burdufurile.

– De unde vii, voinicule?

Decebrax se întoarce, strângând recipientele la gură. Atent până acum la graiul librenilor, le privește iar straiele.

– Nu departe de Cotul Mărgăritarului. Mai de la munte, răspunde el și aruncă o bășică plină cu apă celor prinși. O să primiți pâine la Potcoavă, javrelor.

Apoi încalecă și îi salută pe tineri ca prima dată, numai că la sfârșit deschide palma. Continuă drumul la fel de încet și tăcut, astfel încât prizonierii să poată ține pasul.

– Misterios şi puternic personaj, comentează Nalbian.

– Nici n-ai idee! Când i-am strâns mâna, cu forţă, ca să mă ştie, mi-a răspuns de nici n-am putut să mai mişc, se uită Getozak la palma încă roşie.

– Să fim bucuroşi că e de partea binelui. Ăsta, Nalbian, are ceva din ideile tale.

– Și eu mă gândeam la același lucru, fratele meu Brosoc…

Împingând barca de mal, zăresc deasupra, pe ciotul dealului care se apleacă peste drum, un lup. Acesta îi privește atent un timp, apoi se face nevăzut.

– Hm, mă întreb, își prinde Getozak barba. Salutul ăsta… vine de la munte… animalul… Chiar să fi întâlnit un om de-al lupilor, din Karpega?

În Cotul Mărgăritarului și mai sus pe râu, spre înălțimi, se vorbește mult despre ei. Scrierile de la conac îi amintesc și ele în vitejii, până și cele mai vechi îi menționează tot în mijlocul crestelor Karpega. Neclintiți, puternici, cine le câștigă încrederea au în aceștia un aliat de temut. Se spune că, demult, coborau și aveau mai multe legături cu așezările de pe toate părțile munților. Cu timpul, însă, dintre cei de jos au venit la ei căpetenii lacome, cu înșelăciuni și plângeri mincinoase pentru a le obține ajutorul. De atunci, greu le mai poate pătrunde cineva prietenia.

Un bolovan mare pe marginea drumului, de care trebuie să se apropie pentru a-i vedea mai bine scrijelitura, îi anunţă că mai au puţin până la hanul „Potcoava". Lumina începe deja să scadă, fără să-i îngrijoreze însă pe tinerii întorși în mijlocul râului.

– Am reușit, zâmbesc la unison.

Pe malul drept, pe una dintre cărările ce se joacă de-a baba oarba printre dealurile stâncoase, pot fi zăriți doi călăreți. Pe creste mai apare unul care se face repede nevăzut. Nu pentru mult timp însă, pentru că, ceva mai încolo, se apropie iar de marginea prăpastiei. Librenii își dau seama că nu este nicio coincidență: cât s-a îndepărtat, a alergat în galop. Dispare și de această dată, fără să mai revină.

Nedumeriți, tinerii prind a se mai relaxa, simțind apropierea hanului. Încetinesc însă când, pe dreapta, își fac apariția doi bărbați

agitând din mâini. Apropie barca precaut, cercetând în jurul străinilor. Aceştia poartă haine puţine, mai degrabă sărăcăcioase. Nalbian observă ciubotele solide.

– Ne-am rătăcit, anunță unul cu banderolă albă pe cap, ca un bandaj.

– Duceți-ne, rogu-vă, pe malul celălalt, să ne regăsim cu ai noștri!

Barca ajunge în dreptul lor, încă pe ape. Este ținută în loc cu sulița de Getozak, aflat în picioare în fruntea ambarcațiunii. Nalbian și Brosoc lasă și ei să se vadă că sunt înarmați, săbiile nemaipărăsind brâurile lor de ceva vreme.

– Cu ce treburi, aruncă Getozak cu voce groasă necunoscuților.

– Știți ce grele sunt potecile astea, ne-am pierdut de călăuze.

– Credem că au trecut un pod înainte, se plânge al doilea.

– Nu ați văzut călăreții de mai devreme? întreabă Nalbian.

Străinii se uită unul la altul și dau din umeri.

– Atunci, mai grabnic ajutaţi-ne. Se face noapte, cine ştie ce mişună pe-aici?

– Oamenii locurilor se duc la hanul de colo, arată Brosoc în josul râului. Sigur e podeț sau plută.

Bandajatul privește surprins în zare și ridică din sprâncene.

– Trebuie că mai e mult şi suntem osteniţi. Lăsaţi-ne dincolo, o luăm înapoi spre ai noştri.

Nalbian se apropie de Getozak și schimbă câteva șoapte, în timp ce Brosoc urmărește mai departe gesturile necunoscuților.

– Aruncați tot ce aveți la brâu.

Străinii par nemulțumiți pentru o clipă, apoi scot ditamai cuțitele încovoiate și se scuză lui Getozak:

– Trebuie să ne apărăm, nu ni le luați.

– Le aruncați, vă ducem. Nu, să fiți sănătoși, adaugă Nalbian, pregătind vâslele.

Cei doi fac vânt armelor și deschid brațele.

– Altceva n-avem, ne luați acum? pare că se abține bandajatul printre dinți.

– Hai, sus.

Străinii urcă în barcă și se așază pe singura scândură oferită de libreni, cea din mijloc, de-o parte și de alta a catargului. În față, Nalbian manevrează încet vâslele, iar în spate stau Brosoc și Getozak, încordat ca un dulău de pază. Străinul cu banderola peste urechi are ochii tulburi. Pe sub hainele rupte se ghicesc mușchi puternici, chiar dacă stă dinadins cocoșat, iar nasul său este pocit. Se chinuie să pară temător și blând, dar privirea îl trădează.

– Te-ai lovit la cap? întreabă Getozak.

– Da, o rană.

– O boală de urechi, vorbesc cei doi în același timp.

– Și o rană veche, se încruntă bandajatul spre tovarășul său, apoi zâmbește forțat.

Al doilea străin nu este nici el mielușel, deși se străduie mai bine. Are palmele mari, înegrite, brațele groase, gâtul umflat. Mai mic de înălțime, dar mai greu ca primul.

– Veniți dinspre Rolodava, li se adresează Nalbian.

– Da, pe lângă. Suntem tăietori de lemne, lămurește bandajatul.

– Și ce altceva mai faceți? întreabă Nalbian, neputând să-și abțină o grimasă repulsivă. Străinilor nu le scapă și le cam dispare zâmbetul. Primul rotește privirea și ridică vocea neliniștit:

– De ce nu mergem spre mal? Unde duci barca, scârn... prietene?

– Ne-am gândit că nu vă putem lăsa pe drumuri noaptea, intervine Getozak, făcându-i să se întoarcă spre el. Mergem la han, aveți ceva împotrivă? li se adresează voinicul, aplecând din sprâncene cu fermitate.

– Nu așa ne-a fost vorba, scoate printre dinți al doilea și caută aprobare către nas pocit.

Din depărtare, lumina tot mai slabă a serii aduce vârful și făclia unui turn de gardă, cu siguranță ridicat lângă Potcoavă. Nalbian mărește ritmul.

– Duceți-ne pe malul celălalt, atât vrem de la voi! renunță bandajatul la prefăcătorie, descoperind trăsături neînduplecate.

– Iar noi vrem să nu mai sufere nimeni de mâinile voastre mincinoase, aruncă Nalbian tăios.

– Fiu de cățea! urlă nas pocit cu ură și sare peste Nalbian. Celălalt străin se repede spre Getozak și Brosoc, cu gândul de a-i opri să-și tragă săbiile sau chiar să-i răstoarne din barcă.

Nalbian parează bine lovitura, dar licheaua a sărit suficient de repede ca să-l înghesuie. Lupta trece rapid pe mânerul spadei, pe care bandajatul a reușit să pună o mână. Nalbian îl forțează spre marginea bărcii însă adversarul este mai puternic. Cu mâinile încleștate pentru a nu îi permite să tragă arma, încearcă o priză de trântă cu picioarele, atât cât îi permite spațiul îngust. Nas pocit este surprins și cade cu spatele de margine, dar imediat începe să-l lovească peste față cu fruntea. Nalbian răspunde cu antebrațul în grumazul atacatorului, înroșindu-se de efort. Curând se trezește aruncat într-o parte, cu o lovitură năprasnică în obrazul stâng. Se îndoaie rezemat de marginea bărcii, după ce privirea i s-a stins pentru o clipă. Nas pocit a renunțat la lupta pentru sabie ca să îl poată lovi, însă Nalbian nu poate profita, amețit bine de pocnitură. Din spatele bărcii vine urlând Getozak, a agresorul sărit de gâtul lui Brosoc, simțindu-l mai slab; acum zace sub piciorul libreanului rămas pe poziție. Getozak îl prinde pe bandajat, care se opune cu putere.

– O să vă spintec! Ca pe toți viermii de pân-acum!

Auzind amenințarea și confesiunea criminalului pe care Getozak se opintește să-l pună jos, Nalbian îi aplică cu sete un pumn în stomac. Agresorul ajunge în genunchi, iar voinicul Librei nu îi mai permite nicio mișcare. Tremurând și fumegând, Nalbian îl prinde de obraji:

– N-o să mai moară nimeni de mâna ta spurcată! Judecata te așteaptă!

Drept răspuns, primește un scuipat în frunte. Deodată, Brosoc cade, iar librenii sar din loc în același timp. Nas pocit profită să scape, chiar dacă Getozak scoate imediat sabia. Într-o clipită, cei doi străini sar din barcă și fug înot înapoi, spre malul drept.

– O să vă găsesc! Vă caut pe toți cei de-un neam! Dau foc și tai mână cu mână, picior cu picior! aruncă nas pocit înveninat; bandajul i-a căzut, lăsând să se vadă o ureche tăiată.

Getozak apucă arcul și pregătește săgeată.

– Stai, intervine Nalbian. Ucidem noi cu sânge rece?

Brosoc privește și el îngrozit la gândul înroșirii apei din vinele bandiților. Getozak își mușcă buzele și înmoaie coarda. Nici el nu a ucis până acum.

– Dacă vor muri și alți nevinovați de mâna lor? oftează el cu năduf.

– Știu, grea cumpănă, se frământă Nalbian, neștiind nici el cum e mai bine. Abia acum observă că nasul său este plin de sânge, de la loviturile primite cu fruntea. Să încercăm să-i prindem!

Fugarii au prevăzut mișcarea librenilor și au intrat sub apă. Urmându-i încet cu barca, în lumina felinarului ținut de Brosoc, îi descoperă ieșind să tragă aer în piept câțiva stânjeni mai încolo. Se scufundă iar și se îndepărtează unul de altul pentru a le îngreuna misiunea.

– Uite, sus, arată Getozak. Călărețul culmilor de mai devreme este iarăși prezent și își pregătește arcul. Nu trage încă, de teamă să nu își lovească tovarășii din apă. Întoarcem, nu merită riscul, pot să mai fie și alții. Repede, la gărzile din turn.

– Îmi pare rău, fraților. Și-a revenit și s-a prefăcut până m-a prins neatent.

– Stai pe pace, Brosoc. Trebuia să-i ținem la vârful sabiei, de la bun început, își mușcă Nalbian buzele.

În scurt timp ajung în dreptul turnului de pază; torțele din vârf luminează doi arcași pregătiți de întâmpinare, iar pe mal se mai ghicesc câteva gărzi. Felinarele hanului sunt la o aruncătură de băț. După ce își dezvăluie identitatea și scopul călătoriei, trag la țărm și povestesc în amănunt întâlnirea de mai devreme. Imediat se fac semne turnului de pe malul opus, de unde primesc răspuns. O barcă pleacă în direcția indicată de libreni, care, de altfel, îi însoțesc în căutări din ambarcațiunea lor. Cercetează cu felinarele apa și locurile unde ar fi putut să iasă nelegiuiții, fără succes însă. După un ceas se întorc și sunt îndrumați spre pontonul hanului, unde odihnește o plută trainică, mare, care ziua face, cu siguranță, naveta între cele două țărmuri.

Un băiat îi ajută săritor și le deschide calea spre curtea largă. E bucuros de oaspeți și le spune politicos o poveste despre han și

Cingătoare, învățată pe dinafară. Nalbian îi mulțumește cu o mângâiere pe creștet și îi oferă un sfert de argint.

Hanul Potcoava își trage numele chiar de la forma construcției trasată cu bârne groase pe la încheieturi. Cu etaj și pod, înconjoară ca un semicerc curtea mare în mijlocul căreia se ridică fântână. O trăsură tocmai sosește dinspre Karivatra, băiatul se grăbește să preia caii spre grajdurile aproape pline. Ferestrele luminate anunță și ele numeroșii oaspeți, iar sala cu sunet de tacâmuri și vorbă multă se dezvăluie fără întârziere. Librenii se apropie de ușa dublă pe ale cărei laturi străjuiesc doi voinici.

– Armele aici, le atrage unul atenția, deschizând o ladă uriașă, cu lacăt.

Getozak strâmbă din nas, încercând să ghicească lumea din sala de mese.

– Dacă nu, rămâneți sub cerul liber cât poftiți, reia gardianul. Înăuntru, însă, vă asigur că nimeni nu are arme.

– Și ferestrele? Pot fi ferecate? întreabă Brosoc, devenit prudent după ultimele zile.

– Dar ce, e închisoare? Cu atâta pază în jur?

Getozak îi face semn să stea liniștit și pune primul sabia în ladă. Arcul și sulița au rămas în barca de la picioarele turnului. Intră în sala cu mirosuri îmbietoare, un candelabru dintr-o roată imensă de car și multă lume relaxată, aparent de bună calitate. Sunt familii cu copii, fermieri munciți, soldați, negustori ce se bagă în seamă cu vreo târguială și, ca de obicei, călători greu de citit.

Nalbian alege o masă într-un colț, nu îi place să fie căutat la vorbă de oameni guralivi. Una dintre fetele care nu mai pridídesc cu treaba se apropie pentru comandă.

– Lume multă azi? întreabă Getozak.

– Așa și-așa, ce v-aduc? Oboselii de pe drum îi venim de hac cu o ciorbă de perișoare, cartofi, ceapă, dovlecei și...

– Da, trei! aleg librenii fără să stea pe gânduri. Foamea i-a ajuns din urmă, iar locul dă ghes.

Fata pleacă zâmbind și le aduce întâi o pâine mare, rumenă, încă aburindă. Tinerii rup din ea cu poftă, glumind că nu va apuca să mai întâlnească ciorba.

– Prima oară pe aici?

Un cap curios stă întors spre ei de la masa vecină. Doi oameni în toată firea, înveseliți de halbele mari, au probabil chef de vorbă.

– V-ați mirat că e lume multă, sigur nu ați mai fost. Așa e „Potcoava“, plină mereu. Cel mai mare popas din Cingătoare.

De voie, de nevoie, intră în discuție. Străinii mai că li se alătură, doar halbele și le mai pun pe masa la care au stat de la bun început. Sorb și ei povestea întâlnirii cu ticăloșii de pe Mărgăritar, însă par că sunt obișnuiți cu astfel de întâmplări.

– Dar le-ați ghicit năravul!

– Da. Ciubote de călărit, cuțite de tâlhari, invenția cu Rolodava... Și fețele, prefăcătoria.

– Eu încă mă întreb, ce voiau ei pe malul celălalt? se miră Brosoc.

– Ei, dar câte nu pot fi! răspunde unul dintre băgăreți. De ce credeți că e atâta pază la intrări în Cingătoare?

– Pentru că aici vin mulți derbedei. E cel mai apropiat loc de cetate în care se pot ascunde, adaugă și celălalt.

– Și... mai ia primul o gură din halbă. Ahh, bună! Da, pe aici se feresc de poteră și trec cel mai ușor din apus spre răsărit și invers. Că așa se lungesc podișurile astea, preț de vreo două săptămâni, la pasul calului.

Nalbian profită și mai întreabă despre Cingătoare, pentru însemnări ulterioare. Apoi, obosiți, își iau rămas bun și merg să caute o cameră liberă la hangiul norocos cu asemenea popas. Zâmbetul său și obrajii generoși nu-i pot ascunde încântarea de peste ani.

Forfota începe dis de dimineață și îi ridică în picioare. Își revendică săbiile, prilej să afle că pot ajunge la Karivatra în două zile la trap, ceea ce, cu barca zorită, se poate traduce într-una singură.

– Ia uite, arată Getozak, coborând spre mal.

– Decebrax...

Voinicul se odihnește pe rogojina lui, în iarbă, acoperit la mijloc cu pătură și pe frunte de o căciulă ușor țuguiată, îndoită la

vârf. Lângă el, calul lăsat liber dormitează în picioare. Nici urmă de prizonieri. Curios, Nalbian înaintează încet, dar nu îi poate vedea ochii sub marginea cuşmei. Ajuns în dreptul lui Decebrax, libreanul observă barda legată la brâu. „De aceea nu a intrat în han, ca să rămână înarmat." Mai cercetează puţin împrejur, apoi dă să plece.

– Nu dorm, se aude vocea molcomă a străinului, care își trage căciula de pe ochi. Nalbian se așază și el la doi pași.

– Cred că am dat peste canaliile de camarazi ai prizonierilor tăi de ieri. Dar unde sunt?

Decebrax se ridică pe un cot și indică prin mişcarea capului.

– În temnița din turn.

– Îi lași aici, deci.

– Continuăm peste câteva ceasuri, spre garnizoana mare. Întâi încerc, cu soldații, să îi atragem în cursă pe cei întâlniți de voi aseară. I-ați văzut bine?

Libreanul îi povesteşte toată întâmplarea și descrie trăsăturile fizice în detaliu.

– Da, nu-i niciun dubiu, se încruntă voinicul. Ureche ruptă e Negru despot.

Nalbian se cutremură. Sângele îi fuge din mâini și din picioare, gura se încleştează ca într-un junghi, fără să poată spune nimic. Retrăieşte episodul cu o spaimă înzecită, își aminteşte ameninţările de final ale criminalului.

– Cu puţin noroc, îl prindem.

– Dar... dar cum poţi fi sigur că este el? L-ai mai văzut?

– Ba chiar mi-a scăpat printre degete, alaltăieri. Nasul pocit și urechea le are din multele lupte de foarte tânăr.

– Ce caută nenorocitul aici?

– Vrea să-ntâlnească un asasin mai groaznic ca el, Ferebak. Vine dinspre miazănoapte.

Nalbian confirmă din priviri că-i știe numele.

– Am prins de veste și le-am luat urma. Suntem trei, am împărțit drumurile prin Cingătoare.

– Cum adică trei?! A, ca tine... se dumirește libreanul, cercetând în jur ca dintr-o amintire bruscă. Și nu îi ia mult să

decopere, într-un frunziş spre peretele dealului abrupt, doi ochi sticloşi, ca cei trasaţi pe pieptul calului. Din Karpega? şopteşte el.

Decebrax încuviinţează.

– Aici ticăloșii nu pot intra cu mulţi oameni. Se furişează doar cu o mână de bandiţi, sunt vulnerabili când trec marginile bine păzite.

– Înfricoșător ce-ar pune canaliile astea la cale, dacă s-ar întâlni, meditează Nalbian. Acum, că te-a văzut Negru, nu ţi-e teamă?

– Dar mă ştie, de mult timp. A crezut că poate ajunge și la noi, în munţi, ne-a învăţat însă rapid de frică. Numai să mă caute.

De pe mal se aude fluieratul cunoscut al lui Brosoc. Nalbian face semn că vine, iar librenii salută spre Decebrax.

– Nu puteţi să daţi năvală peste ei, acolo, la poalele munţilor? Înţeleg eu bine, că i-aţi dovedi repede?

– Ca să facem ce... măcel?

Nalbian se scutură de idee numaidecât, o rușine indecisă i se strecoară în suflet:

– Nu, sigur că nu. Dar oastea trebuie să intre în cuiburile de criminali! Deşi, unii poate că sunt obligaţi... Măcar să-i împrăştie, nu? Să-i verse la judecată, cu zecile.

Decebrax îl ascultă atent şi răsuflă adânc.

– Te-am citit de prima dată. Ai inimă. Dar şi ceva mânie. Sunteţi soldaţi, aţi luptat până acum?

– Ne-am apărat. Nu am luat parte şi nici nu dorim războaie. Iar sabia asta mă rog să putrezească în pământ, decât să ucid pe cineva.

– Noi am fost și suntem luptători. Dacă este nevoie, ne apărăm. Dacă este nevoie, atacăm. Da, vom merge alături de oaste, când ticăloșii vor ataca alte ţinuturi. Până atunci, eu fac ce știu mai bine: să caut dintre nemernici, de-a lungul și de-a latul.

– Nici tu nu îi ucizi, asta înseamnă ceva, îi arată libreanul respect și admiraţie.

– Mă străduiesc... când se poate.

Nalbian își dă seama că a ținut prea mult voinicul din odihna de care, cu siguranță, are mare nevoie. Decebrax se întinde și trage căciula peste ochi, dar, după un pas, libreanul întoarce din umeri:

– Ce te mână în datoria asta? Vreo suferință veche?

Războinicul ridică ușor marginea cușmei cu sprâncenele. Privește adânc luceafărul din bolta puțin luminată, cu mâinile pe piept și degetele încrucișate.

– În asta am găsit mai multă însemnătate, pentru puterea ce mi-a fost dată.

Nalbian primește răspunsul frământând încă toate cele aflate și se îndreaptă încet spre barcă. Pluta mare a hanului este pusă acum la treabă, câțiva mușterii se pregătesc de traversare. Răspunde mecanic la salutul soldaților din turn și prinde vâslele fără niciun cuvânt, deși nu este rândul său. Getozak și Brosoc așteaptă, de asemenea, tăcuți să ajungă în mijlocul râului, unde curentul este mai puternic. Nalbian se oprește, căutând pierdut spre malul drept, și-și palmează obrazul învinețit.

– Fraților, ieri ne-am bătut cu Negru...

Prima parte a zilei îi stropește cu ploaie și îi usucă sub razele soarelui în egală măsură. Dealurile încep să piardă din înălțime, semn că se apropie ieșirea din Cingătoare. Barca are viteză, vântul îi ajută și el, astfel că ridică pânza. Librenii sunt pe gânduri și neliniștiți, dar cel mai speriat este Nalbian, la ideea că ticălosul va găsi urme spre satul lor, pentru răzbunare.

– Iar pe mine mă tortureză regretul că nu l-am putut reține, acum, că știm cine era, oftează Getozak neputincios.

– Măcar dacă tăceam, nu-l mai înveninam așa tare! Mă pot face vinovat pentru soarta Librei și a familiilor noastre...

– Nu merită să-ți faci atâta sânge rău, încearcă Brosoc să-l mai împace. E ocupat cu alte mârșăvii, nu stă el să caute cine

suntem, de unde venim. În plus, să nu uităm că se ascunde, la distanță bună de casele noastre.

– Nu mai suflăm nicio vorbă despre asta, nimănui, decide Nalbian, cu vinele încărcate de plumb. Ca să nu ajungă la urechile lui.

– La urechea lui, glumește Brosoc fără chef, mai mult pentru prietenul său.

– Mda. Aoleu! Le-am povestit ălora la han, aseară, cade Nalbian sleit pe marginea bărcii, cu capul pe spate, ca și cum i-ar trebui o compresă cu gheață pe frunte.

Amiaza și prânzul în barcă trec pe nesimțite, așteptându-i să se mai înviooreze. Nalbian trece prin momente de agonie și consolare, punând în balanță nesfârșite scenarii.

– Doamne, să fiu atât de nătărău? se ridică el brusc. Trebuia să mergem cu Decebrax! Știa că suntem ostași, m-a și întrebat...

– Nu zic nu, dar ne-ar fi cerut-o limpede, nu pare genul cu ocolișuri.

– Zice bine Getozak. Iar dacă întoarcem, cine știe cât facem contra apei.

Nalbian revine pe locul său și încearcă să se mai adune. Scoate fluierul și pornește o zicere nervoasă, agitată, care, însă, în jumătate de ceas, își regăsește rădăcinile melodioase, blânde. Dintr-un stufăriș în urma lor, pesemne atrași de barca arătoasă și cântarea moale, își face apariția vicleană o dărăpănătură cu lopeți și doi vâslași cu cuțitele în dinți. Ca la un semn, librenii se înțeleg și încetinesc barca, permițând lichelelor să-i ajungă mai lesne. Stau așezați, mici, să nu se vadă armele, și se prefac neatenți. Când consideră că musafirii nu mai pot scăpa prin fugă, sau poate chiar mai devreme, datorită încordării ultimelor zile, întorc brusc în direcția lor. Se ridică toți trei, rânjind parcă bucuroși că au găsit pe cineva să plătească necazurile de până acum. Tâlharilor le îngheață buzele pe cuțite la vederea săbiilor și pornirii oștenilor. Librenii le sar în spate și îi leagă fedeleș.

– Nu facem rău nimănui, se plânge unul.

– Cuțitele astea nici nu mai taie, lăsați-ne, suntem săraci...

– Foarte bine, o să conteze la judecată, răspunde Nalbian.

– Iar pentru sărăcie, din ce ştiu eu, se dă pământ de muncit. Așa că aveţi numai de câştigat, adaugă Brosoc.

Tinerii noştri iau prizonierii în barca lor și, după ce le ascund ambarcaţiunea prăpădită într-un loc de regăsit la eliberare, continuă spre garnizoana de care au tot auzit. Aceasta nu se lasă mult aşteptată, făcându-și apariţia peste orizontul tot mai lăsat. O fortăreață dublă, de o parte și de alta a râului adânc, cu bărci arborind steagul Smaraldului. Zăresc forfotă pe ziduri și roiuri de călăreți în jurul acestora. O arcadă solidă, pe ale cărei metereze stau numeroși arcași, se ridică deasupra drumului mare pentru a verifica pe oricine vrea să treacă mai departe. Apropiindu-se, observă că, de ambele părți, urmează așezări măricele, cu pontoane și plute de traversat.

Trec pe la mal, se fac cunoscuți și predau răufăcătorii.

– Hait, chiar plângea temnița, azi nu a fost adus nimeni! exclamă un străjer, preluând hoțomanii.

– Și or să mai pice, cam pe mâine, cel puțin trei. Îi aduce unul, Decebrax, informează Getozak.

– A, Decebrax! se oprește străjerul și mai întorc capul câțiva, ca la auzul unei cunoştinţe vechi. Să vină, să vină, mare viteaz.

Află că mai au puţin până la cetate, astfel că trec mai departe, regăsesc mişcare şi viaţă obişnuită. Odată cu înserarea, peisajul aduce stuf, pâlcuri de pădure şi câmpii uşor ondulate, cu flori şi desişuri variate. Apoi şi mici lacuri, pe marginea cărora se înalţă case însingurate, iar şi mai departe, timid la început, ogoarele şi livezile încep să muşte întinderile. Pe drumul mare încă trec care şi călăreţi, întârziaţi dinspre Cingătoare sau de pe cărările unite aici din alte zări. E întuneric bine când orizontul dezvăluie primele făclii.

– O fi, n-o fi? se ridică primul Brosoc.

– Înșirate astfel, ce altceva? zâmbește Nalbian.

– Karivatra! Zidurile cetății, cade și Getozak în fiorul apropierii.

Lasă barca în voia apelor, își dau răgaz să adulmece împrejurimile. Râul începe o buclă spre dreapta, luându-și rămas bun de la drumul cel mare dinspre miazăzi. Acesta mai poate fi

văzut desfirându-se printre casele ce anunţă marginea târgului, înainte ca terenul să urce uşor. Pe ţărmul celălalt sunt puţine lumini, răzleţe, iar în faţă, deasupra malurilor ridicate la vreo trei înălţimi de om, două făclii. Ajunși în dreptul lor descoperă, de fapt, cu murmur de uimire, un pod de piatră cum nu au mai văzut: lung, înalt și curbat ca un semicerc, lat cât să treacă o trăsură.

– Voi, de colo! răsare un felinar la piciorul podului. Imediat mai apar câteva sus și altul la piciorul celălalt.

– Încotro credeţi că treceţi așa? Veniţi aici! se aude și din dreapta.

– Hai, trageţi încoace, repede!

Librenii sunt încurcaţi de solicitările din cele două direcţii. Getozak se grăbește să oprească din suliţă, caută cu ea fundul râului adânc, fără succes însă.

– Noi vrem spre cetate! Stânga, deci? lansează Nalbian explicaţia.

– Stânga cui? strigă un străjer, în timp ce librenii ţin barca din rotire.

– Ei, asta-i bună… pufnește Brosoc. Acolo! întinde el mâna inutil, în lumina slabă a felinarului. Unde ne ducem noi, și gata.

Trag la mal și sar din barcă sub supravegherea atentă a câtorva soldaţi.

– Hehe, doi la zero! strigă unul dintre ei spre malul celălalt.

– La noi la ce să vină, să vadă peștii?! vine răspuns îmbufnat.

Văzând armele lăsate înadins pe fundul bărcii, soldaţii devin pe loc serioși și iau poziţie de precauţie. Librenii lămuresc repede situaţia, dar sunt trecuţi întâi prin filtrul căpitanului. Pentru a-l întâlni, urcă scara mică din trepte de piatră săpate în buza de pământ. Sus, la fiecare capăt, se află câte două posturi, de-o parte și de alta a trecerii. Drumul la care se lipește podul este la fel de lat ca cel dinspre Cotul Mărgăritarului. „Trebuie că duce hăt, spre soare răsare“, socotește Nalbian.

Puţinele întrebări se derulează rapid, iar depeșa scoasă de Getozak încheie orice îndoială. Li se permite să lase barca legată și să-și ia lucrurile, inclusiv armele.

– Din partea noastră, oastea e liberă s-o folosească, le oferă Nalbian.

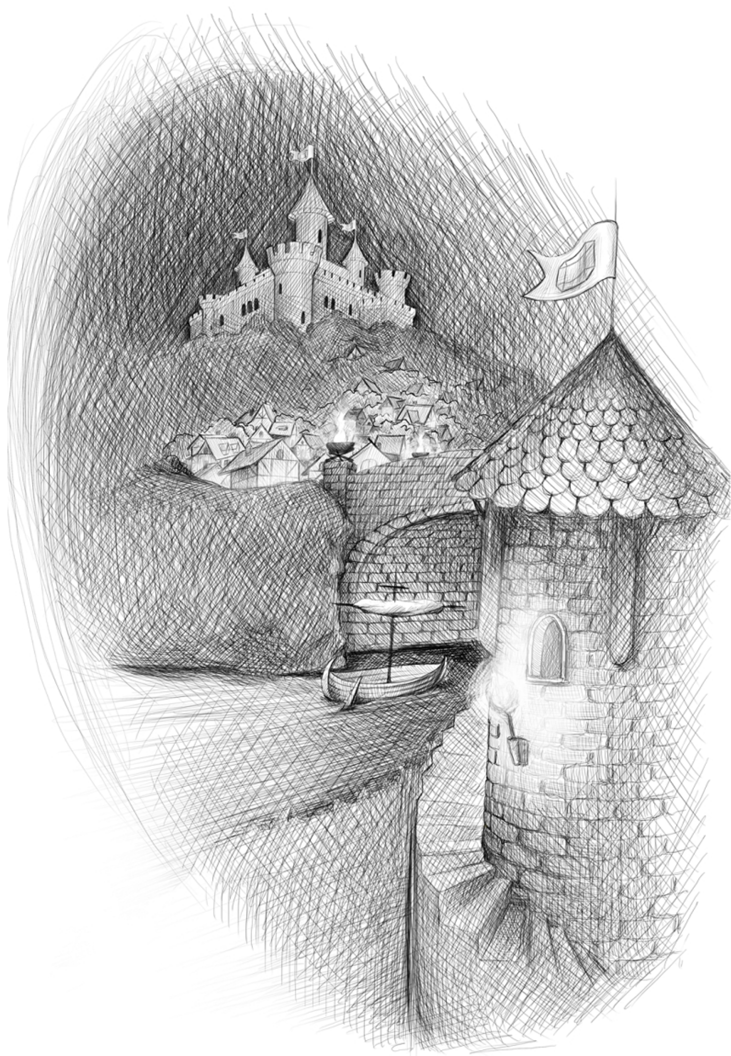
Căpitanul nu stă pe gânduri, mai ales după ce soldații laudă ambarcațiunea librenilor.

– Cu mulțumiri! răspunde căpitanul. Stai s-o arăt înzorzonatului din partea cealaltă, hehe...

Sunt îndrumați și pornesc spre hanul cel mai apropiat. Este târziu, potecile sunt goale. Zidurile mari din mijlocul târgului, luminate de făclii pe la colțuri, îi atrag ca pe fluturi. Trebuie să amâne însă pe a doua zi. Hanul cu emblemă ca un cioc de rață se ridică peste celelalte acoperișuri și are sala de mese luminată. După numărul cailor, și aici trag destui călători, că doar sunt la cetate.

Li se spune că au noroc, prind ultima cămăruță din mansardă. Sunt bucuroși de ea și nu-și mai doresc decât o cină caldă și un somn adânc. În sala mare se trântesc la o masă, halbele vin primele, iar librenii le ridică mulțumiți de ispravă:

– Nouă zile!

CAPITOLUL III

Târgul mare, înlesniri și neajunsuri

TREI TINERI pot fi zăriți dimineața devreme aliniați în fața intrării uriașe.

– Mare. Nu știu la ce mă așteptam, dar e... mare!

Ceilalți îl aprobă mut pe Brosoc, toți cu nasurile spre înaltul zidului.

– Cât e de lung! Și gros, ia aruncați un ochi, arată Getozak. Sus stau lejer două rânduri de arcași.

– Ce ziceți de grilajul de fier? P-ăsta nu-l ridică fără cal.

– La nevoie, doar eliberează lanțul și nu vezi când se-nfinge în pământ.

– Câtă piatră și muncă au intrat aici, măiculiță! Ia uite, alte ziduri. Abia apoi vine castelul.

Se zgâiesc acum la steagurile înguste, atârnate de o parte și de alta a intrării. Albe pe margini și verde crud în rest, sunt înnobilate de smaraldul din centru. De-a lungul zidului mai apar diverse embleme, reprezentând, probabil, ținuturi din împărăție.

– Ei, dar pardon, mă rog, unii au treabă.

Librenii sar din mijlocul drumului, lăsând omul să își treacă micul car tras de-un măgăruș.

– Scuzați, desigur, i se adresează Nalbian. Sper că nu încurcăm de mult timp. Negustorul însă nu le mai răspunde, se duce spre ale lui.

Prima curte este foarte lată, o piață mare între cele două rânduri de ziduri paralele. Chioșcurile din piatră și lemn, tarabele în aer liber sau simplele amenajări direct pe pământ își așteaptă cumpărătorii cu tot felul de mărfuri. Forfota de oameni la picior ori călare este în creștere. Patrule de soldați apar regulat și schimbă vorbe cu cei cunoscuți sau îi măsoară pe străini fără sfială.

Dincolo de cuprinsul acesta dreptunghiular ce urmează forma cetății, după al doilea rând de ziduri, se află curtea împărătească. Din mijlocul ei se înalță semețe turlele palatului, fiecare purtând steagul Smaraldului. Accesul din piață este blocat însă de porți bine păzite.

Câțiva străjeri trec prin dreptul lor. Văzându-i pentru prima oară și înarmați, îi opresc. Fac cunoștință cu treburile librenilor apoi le arată cea mai apropiată intrare în cazarmă. E câte un post la toate colțurile interioare, din care pornesc alte metereze spre cele exterioare, pe diagonală, cu arcade de trecere. Soldații le pot străbate ușor în caz de necesitate sau doar pentru supraveghere. Făcându-și intrarea într-una dintre cazărmi, descoperă că acestea continuă larg în curtea de mijloc. Dincolo de ele se întinde grădina palatului, cu alei pavate și multe ochiuri de flori, arbuști coafați și copaci impunători. Din loc în loc, mozaicuri de pietre colorate culminează în fața intrării principale cu un rond imens și o fântână ornamentală, înnobilată cu statuete. Toate acestea nu le pot vedea însă decât de la distanță. I-ar trage inima să se apropie, dar, cu siguranță, nu ar apuca să facă prea mulți pași înainte să fie doborâți de gărzile impresionante.

– Aha, brațe puternice din Cotul Mărgăritarului, îl preia comandantul pe Getozak. Te așteptam abia peste câteva zile.

– Ne-am descurcat mai repede, povestește libreanul scurt despre calea apelor.

– Începi diseară. Treizeci de zile o să faci rotații, ziua și noaptea.

– Am mai trece și noi, să nu ne pierdem antrenamentul, recunoaște Nalbian.

– Brava! Atitudine de soldat! În fiecare a doua dimineață vă aştept la arme.

Prima zi trece repede. Străbat tot târgul, căscând gura la una și la alta, apoi ies să cunoască așezarea cea mare din jurul cetății. Discută despre hanul unde să se stabilească pentru întreaga ședere și cercetează câteva mai arătoase, pe lângă ziduri. Unul mai pitoresc le atrage atenția, are ferestre mari, camere spațioase, grădină bine îngrijită, foișor, oameni de ajutor pentru orice. Însă de cum intră, pe atât de repede ies. Fac loc să intre un burtos numai un zâmbet, cu haine de preț, a cărui soață îi studiază înțepat, ușor dezgustată.

– Am înțeles eu bine? face Brosoc ochii mari. Un galben pe noapte?!

– Întâi am crezut că face vreo glumă, răspunde Getozak.

– De banii ăștia stăm și ciugulim la „Ciocul Rățoiului" o săptămână. Camera e mică, dar Getozak pleacă, oricum, peste o lună.

Mai perindă până spre seară și observă că lumea este amestecată, aud și alte graiuri, văd straie noi și diferite. Sentimentul general este de bunăstare, lumea discută, se negociază, femeile mai mult pe la straie și covoare, bărbații la meşteşuguri. Spre seară, tavernele din jurul târgului primesc trăsuri venite cu fast sau tineri gălăgioși. Ocazie pentru Brosoc, martor la câteva episoade lipsite de politețe, să exclame: „la noi până și Cărămidarii se rușinează de cei în vârstă!" Mai departe de cetate lucrurile se așază obișnuit, mai simplu.

Librenii își refac proviziile. Curioși, încearcă și mărfuri necunoscute, cu mare cumpătare spre a nu prăpădi din punga cu bani.

– Am mai fost noi la târg, la Gorudava, dar aici trebuie să fii atent la prețuri, observă Nalbian.

– Dacă treci de poartă, zici că-s suflate cu aur, bombăne Brosoc. Uite, câți pași fac? Pentru că intru-n cetate, gata, înseamnă că sunt bogat?

Ziua apropiindu-se de sfârșit, caută acum ieșirea spre soare răsare, către „Ciocul Rățoiului". Trebuie să învețe cele patru porți, câte una pe fiecare latură. O găsesc pe cea bună, iar afară, la baza zidului, un bărbat în straie rupte stă pe jos cu mâna întinsă.

– Ce faci, omule? se apropie Nalbian mirat.

– Ia, ce să fac, păcatele mele, nu aveți un bănuț și pentru mine?

Tinerii rămân perplecși. Getozak se apleacă să-l ridice.

– Ți-e rău? întreabă Brosoc. Sunt ucenic de vraci.

– Nu, de ce... stai... nu vreau decât să strâng un ban de la trecătorii miloși. Sunt sărac, am trei copii acasă.

– Ești nevoiaș, adică.

– Da, cerșesc, oameni buni, nu vedeți?

Tinerii se uită unii la alții, neștiind ce concluzie să tragă.

– De ce, unchiule, ești în necaz? Nu ai pământ, animale? Sunt bolnavi acasă? Ai fost la stăpâni?

– Dar de unde veniți? Aș zice că nu ați mai văzut cerșetori, se așază el la loc, găsind putere să zâmbească. Văzându-le fețele nelămurite, continuă serios: nu, voi n-ați mai văzut cerșetori.

– Oameni în nevoie sunt peste tot, dar care să stea pe jos din cauza asta, nu, n-am mai întâlnit, răspunde Nalbian.

O familie trece pe lângă ei, discută despre taverna la care să ospăteze. Bărbatul aruncă în trecere o monedă cerșetorului, fără să se oprească.

– Să trăiești, conașule! Sănătate! mulțumește acesta umil. De unde să am? Am trăit greu, vin din loc puțin roditor și cu stăpân cusurgiu. Aici mi se zice să mă duc înapoi. Mă chinui să ridic o cocioabă, pe un petic de la un jupân milos. Din cei mici, că la ăi mari n-ai cum ajunge. E departe, în câmp, dar tot aici e viitorul mai bun pentru copii.

– Nu găsești simbrie? E ditamai târgul.

– Munca e mai puțină decât cei veniți să caute de lucru, iar, la vârsta mea, nu mă alege mai nimeni. Ce fac eu poate că e rușinos,

dar oamenii locului au bani și seara mă întorc c-o pâine. Sărut-mâna, coniță! mai pică un ban lângă el.

– Păi și unde-ți stau copiii, nevasta? Ce-ți trebuie pentru casă, mână de lucru?

– N-am nevoie să se bage nimeni, nu vreau să complic treburile. Acum, dacă nu vă supărați, dați-mi voie...

Un soldat se apropie să vadă ce se întâmplă.

– Ia, deranjezi oamenii? Hai, caută alt loc!

– Cum să ne deranjeze el pe noi? Trebuie ajutat, omul nu e vreun leneș.

Ostașul ridică din umeri:

– Cum vreți, și se îndepărtează.

Nalbian scoate de la brâu un săculeț din care, după o înțelegere din priviri cu prietenii săi, îi dă cerșetorului un galben. Acesta face ochii mari și îi măsoară din cap până-n picioare.

– Nu sunteți bogați, nu pot... murmură el.

– Trebuie, altfel n-avem noi pace.

Omul primește pomana cu mulțumiri sincere, împleticite. Îi mai întreabă ce e cu ei, de unde vin, apoi le urează mult noroc în călătorie. Librenii se îndepărtează cu un gust amar.

– Până acum văzusem nevoiașii din Gorudava, dar nu mi-am imaginat așa ceva, îngână Getozak.

– Mda, răspunde Nalbian cu privirea căzută în colbul potecii. Acolo știu oamenii ce pacoste a lovit pe fiecare.

– Cum pot îndestulații ăia să treacă așa? Îmi venea să-i iau de guler, răbufnește Brosoc.

– Dar soldatul? De ce nu l-a dus la bătrâni?

Librenii ajung în fața hanului cu ultimele frânturi de lumină.

– Getozak trebuie să tragă un pui de somn, amintește Nalbian.

– După cel de azi-noapte, mai stau treaz două zile, inspiră el adânc aer în piept. Hei! arată apoi spre râu.

Ochii tinerilor rămân ațintiți și se dilată a minune: se ghicește conturul unei ambarcațiuni măricele, acostate mai jos de podul de piatră. Ca la un semn, o iau toți trei la goană să vadă noutatea, în preajma căreia mai petrec vreun ceas. Află că a venit cu

mărfuri aduse pe mare de corăbii ancorate departe, unde apele sunt și mai adânci. Învățătura zilei pică pe drumul de întoarcere: „Ce loc ciudat... cu palat, oameni bogați, marinari și... cerșetori“.

Zilele următoare le confirmă concluzia. Fiind buricul împărăției, aici sunt și cele mai mari dregătorii, astfel că, pe lângă trăsuri, care încărcate și fețe dichisite, vin, de asemenea, oameni cu diverse probleme de rezolvat. Curțile legiuitorilor, slujbașilor și judecătorilor primesc zilnic vizitatori din toate colțurile Smaraldului. Unii par atât de pătimiți, veniți ca pentru ultima lor încercare. Cât despre cerșetori, unde s-au mirat deunăzi de unul, sfârșitul de săptămână aduce și zece, în târgul aglomerat cu lume din împrejurimi. Căci, mai ales în aceste zile, piața dintre ziduri se unește cu tarabele din afara lor. Vite, cai, păsări, cufere, butoaie, fierari, croitori, măcelari, pescari, vinuri, fructe rare, ierburi tămăduitoare, vase de lut și câte și mai câte. Se obișnuiesc greu cu varietatea contrastelor de aici, dar încep să nu se mai aplece asupra fiecărui cerșetor.

– Urâtă treabă, să măsori cui și cât să dai, trag ei concluzia încă din prima duminică.

– Iar pe unii parcă îi deranjăm, zici că-s mai mulțumiți dacă le dai banul și pleci.

Chiar în această seară, după ce li s-a rupt sufletul pentru un tânăr olog ce țipa că stă în cârje de când se știe, îl dibuiesc că se ridică pe nevăzute și pleacă fluierând, cu bastonul pe umeri.

– Ei, așa nu! se mânie Getozak.

– Bun, de-acum, gata cu banii! se revoltă și Nalbian. Păcat de cei cu adevărat oropsiți. Dar, cine e de învinovățit pentru toate astea?

La tarabele cu dichis mai observă una: curioșii ori oamenii ce caută lucruri puține sunt ignorați sau dați la o pare când se apropie mușterii mai înstăriți. Ba, chiar aceștia din urmă, cu un aer de

„atoatecuvenite“, se simt îndreptățiți să se bage în față și deseori împing „sărăntocii“.

– Eu nu-i suport p’ăștia, uită-te la ei, mărturisește un brutar. Ăsta-i negustor sau vultur de galbeni?

– Uită să mai fie oameni, se comentează pe alături.

Proaspăt veniți în Karivatra, ajung curând la o nouă convingere: de dulce nepăsare între cei de feluri poate prea diferite, rupți unii de alții, prinși în propriile alergături sau închiși în lumile uneori decalate, alteori suficiente.

Probabil, însă, că este și greu să mai fie la unison, să își mai înțeleagă problemele și năzuințele, în iureșul locului cu prea multe vechi și noi. Nalbian se întreabă dacă nu cumva îi judecă greșit pentru traiul ce și-a găsit un fel de echilibru, puțini par să spună că ar fi ceva în neregulă. Încet-încet, chiar și el realizează că aici viața poate fi mai ușoară și cu mai multe șanse. Nici nu poate să nege că este interesant babilonul acesta, ca un spectacol ciudat și aiuritor ce te poate asimila, în care extremele iau ochii de la majoritatea altminteri normală.

Legăturile slabe și indiferența dintre oameni, prețul observat de Nalbian pentru bunăstarea și standardele cetății, par însă în discordanță cu dependența de organizarea tot mai complicată. Deocamdată se simte mai bine spre margini, de unde îmbină atmosfera familiară cu incursiuni pline de interes pentru experiențele noi din centru. Una dintre ele, care i-a captivat atenția de prima oară, sunt oratorii pricepuți, cocoțați ad-hoc cu filosofii, opinii despre mersul împărăției sau numai și câte un poem ce le înfierbântă lor inimile în acele clipe. Alteori, tineri interpreți leagă scenete din vechi legende, aclamați și recompensați de oamenii care se află în preajmă.

Cu trecerea timpului, preaplinul tarabelor nu îi mai atrage la fel ca la început. În afara celor zilnice, gura pungii rămâne ferecată, cu toată străduința negustorilor cu limbi iscusite. La finalul câtorva socoteli se hotărăsc totuși asupra unor pelerine, cărora le recunosc utilitatea după vânturile și ploile drumului de venire.

Getozak a servit deja pe ziduri, la pod și în patrulare. Urmează garda la palat, pe care o așteaptă cu nerăbdare.

– Să ne zici cum e acolo, poate îl vezi pe împărat, îi cere Brosoc entuziasmat, la un prânz în aer liber cu vedere spre Mărgăritar.

– Mâine, negreşit. Ar trebui să facă un tur de palat noilor veniţi, să ne mai lase curiozitatea.

– Eu am găsit unul dintre dascălii pomeniţi de Vifon, chiar între ziduri, povestește Nalbian printre îmbucături. Are prăvălie măricică, numai pentru cărţi și învăţătură.

– Iar eu trebuie să fac o amestecătură de ierburi, aici sunt trei vraci și îmi vor pune întrebări. Trebuie să mă străduiesc, vreau la cel mare, o bătrână ageră de zici că-i vrăjitoare. Apoi, aş mai avea nevoie de câteva lucruri, cum stăm cu banii?

– Acceptabil. Bine că mi-ai amintit, Brosoc, e momentul să vând pocalul ăla. Uite, lui Getozak nici nu i-am spus.

Voinicul, ocupat cu decojirea unui ou fiert, ridică mirat din sprâncene.

– După o vreme prin locurile astea, mă trage o încercare spre alte meleaguri. Iar fratele meu mai mic, aici de faţă, nu vrea să-mi dea liniște nici acolo, glumește Nalbian, prinzând cu drag umerii lui Brosoc.

Getozak află și el acum despre chemarea prietenului său. Mai puţin în temă cu apăsările acestuia, pătrunde, în câteva întrebări, din pornirile-i profunde şi abătute.

– Nici nu trebuie să mă prea mir. De mult văzusem eu că ai momente când eşti cu mintea departe. Iar chestia asta e fascinantă, că există sau nu, mă atrage şi pe mine, măcar pentru aventură. Dar... ce necazuri te împing?

– Greu cu Nalbian... Și eu mă-ntreb, chiar așa te-au supărat Cărămidarii? Sau io știu ce terchea-berchea?

– Cu bandiţii te-nţeleg, nici eu nu pot să-mi imaginez un război. Încerc nici să nu mă gândesc la asta, revine Getozak.

– Iar eu nu reușesc să nu mă gândesc, răspunde Nalbian posomorât.

– Aveţi dreptate, regretă Brosoc uşurinţa cuvintelor de mai devreme. Nu mai spun de ăștia întâlniţi pe drum încoace. Vezi cum uită omul, când îi e bine?

– Stai pe pace. Nu, fraţilor, nu e rea viaţa, nici în Libra, nici aici. Cărămidarii, să fie sănătoşi, au avut şi ei, şi alţii, rolul lor în felul în care am început să văd lumea. Ieşind din supărări, am simţit de mult că astfel de oameni au cumva nevoie de înțelegere și îndrumare, nu de ranchiună. Nimeni nu ajunge rău sau urâcios fără motiv. Trăiască şi înţelepţii Librei pentru concluzii, mai goală era tărtăcuţa asta fără ei, zâmbește Nalbian.

– Sau mai liniștită, crede Brosoc. Prea ai plecat urechea la gura lor, vorbe multe pentru o minte fără stare.

– Poate, și asta. Vedeți voi, apăsarea mea este în fapt o neacceptare. Îmi este greu să înaintez știind ce este posibil, știind de ce suntem capabili. O chestiune de viață, presărată cu multe și diverse temeri. Iar cea mai grea, am impresia, este pierderea sensului adevărat, pe care nu îl pot concepe în tovărășia slăbiciunii.

Brosoc este obișnuit cu discursul vechiului său prieten, dar Getozak este surprins de momentul pe care îl simte dramatic, nu ştie cu ce și-ar putea ajuta camaradul.

– Sau a morții? Ți-e teamă de moarte? întreabă acesta.

– Moartea degeaba. A trupului, dacă sunt în pericol, a sufletului în restul timpului, irosirea lui inutilă. Iar când e vorba de cei dragi, mă simt sub lanțuri grele.

Ceasul adânc de amiază aţinteşte privirea celor trei peste lucirea Mărgăritarului din depărtare. Getozak mişcă din cap a meditaţie, în timp ce Nalbian continuă:

– În plus, mereu am simțit că există mai mult decât ce trăim. Că toate își pot găsi răspunsuri, ori în ceva pierdut, ori în ceva mai înalt, ce trebuie atins.

– Legendele, înțelege Brosoc. Și cei care ți-au spus de apa vie.

– Acum, când știu că este acolo, a devenit cel mai mare sens pentru mine.

O liotă de copii își face apariția pe câmpia verde, veselia lor este contagioasă și le descrețește frunțile. Cei trei prieteni socotesc că este momentul să-și vadă de treburi, până se vor revedea seara la han. Între timp, Getozak are gardă la casa slujbașilor, Brosoc se învrednicește cu mare aplecare pentru sarcinile de a doua zi, iar Nalbian întâlnește bătrânul dascăl ce-și amintește cu plăcere de

Vifon. În prăvălia acestuia vin tineri pentru învățătură, la care cere să participe și el. Iar etajul, nu foarte mare, adăpostește rafturi pe care abia așteptă să le scotocească bine.

Dimineața următoare este rezervată antrenamentelor la garnizoana mare a palatului. Getozak impresionează, ca de obicei, dar și Nalbian trage tare, știind că trebuie să fie pregătit pentru drumul necunoscut ce se apropie. Înviorați bine și înfometați, se retrag apoi cu gândul unui prânz pe cinste.

– Ia stați, uite un bijutier, observă Nalbian o prăvălie. Să dau pocalul, deschide el desaga, aproape nostalgic că trebuie să se despartă de obiectul care i-a trezit atâtea întrebări și sentimente.

Poartă încă spadele mânuite în antrenamente, iar Getozak este acoperit de echipamentul soldaților.

– Bine ați venit, vitejilor! Aaa, și unul dintre străjerii noștri de nădejde, pe brațele cărora ne datorăm toți traiul tihnit și prosper! Veniți, cu ce vă pot fi de folos?

Negustorul, cu straie lungi aurii și păr puțin, ca o coroană grizonată pe țeasta pleșuvă, le zâmbește ademenitor pe sub nasul încovoiat. Pereții și vitrina din fața sa prezintă câteva obiecte lucrate în metale prețioase, iar cele mai scumpe se află în cuferele cu încuietori duble din spatele lui.

– Vreau să vând pocalul acesta de argint, onorate bijutier.

– Hm, hm, să vindeți... Ia să văd, greu în ziua de azi, se dă puțin. Dacă o fi argint...

Negustorul îl ia și-l cântărește bine în mâini, îl ciocănește, îl zgârie, apoi scoate o sticlă de mărit vederea. Verdictul întârzie cu multe oftaturi și mișcări nemulțumite din cap.

– Eh, prieteni, v-aș da cu dragă inimă, mă întristează... nu cred că e argint curat. E doar mânjit, pe ici, pe colo.

– Jupâne, dumneata crezi că noi n-am mai văzut argint, oare?

– Vai, dar se poate una ca asta! Păi seamănă, d'aia. Uite, vă dau atât, că nu vreau să plecați cu mâna goală.

– Numai dacă-l topești ies de zece ori mai multe monede, râde Nalbian dând să-l ia înapoi.

– Să nu ne pripim, mai pun niște bănuți, dar... e cam greu în mână, vezi? O fi fier la mijloc. Dau atât, nimic mai mult.

– Păi stai, jupâne, vrei să-l vezi la mijloc? Ia dă toporișca aia din colț, se bagă Getozak.

Zdrang, sparge voinicul pocalul pe jos de se face imediat în trei bucăți. Privirile rămân însă blocate pe o mână de pietre mici, strălucitoare, rostogolite din piciorul gros al cupei. Bijutierul face ochii cât cepele și se repede cu lupa peste ele. Uimirea lui îi lămurește repede pe libreni, apoi, regretând gestul, negustorul se retrage și le dă drumul în silă pe tejghea, cu mâna tremurândă.

– Vedeți? Cioburi, nu argint! Plăteam mai mult decât făcea. Dați-mi voie să arunc gunoaiele astea...

Getozak se apleacă peste marginea de lemn nobil, zgâindu-se cu înțeles la bijutierul ce umblă cu cioara vopsită.

– Dumneata vrei să-ți odihnești puțin oasele-n temniță, așa-i?

Cu arginții luați pe pocal și giuvaierele în punga lui Nalbian, tinerii așteaptă să iasă dintre ziduri până rămân singuri pe cărare.

– Le împărțim și face fiecare cu ele ce-o ști mai bine, găsește Nalbian voce într-un târziu, la fel de uimit ca și ceilalți. Nu consideră nici că merită mica avere, nici că are nevoie de ea pentru drumul ce urmează.

– Mă pui pe gânduri, dragul meu frate de suflet. Ți l-au dat femeile care ți-au spus de miracolul apei vii, apoi ai întâlnit călătorul... nu poate fi întâmplare! În ce te-ai băgat, vecine? zâmbește mirat Brosoc.

Nalbian își mușcă limba, nu crede a fi venit încă momentul să le spună despre ursitoare și calul năzdrăvan.

– Dacă-i pe-așa, atunci fii sigur că nu le-ai primit degeaba. Cineva a socotit că-ți vor folosi, adaugă și Getozak.

– Iar, dacă nu, continuă Brosoc pentru a zădărnici refuzul lui Nalbian, le dai nevoiașilor la-ntoarcere.

– Bine, sper să aveți dreptate. Dar, de acum, din banii aduși cu noi, mie nu îmi mai trebuie nimic.

După-amiaza aduce mulțumire librenilor: Brosoc nu-și mai încape în piele de bucurie în urma acceptării sale de către vraciul curții, Getozak calcă în sfârșit pe treptele palatului, cu o onoare fără margini, știindu-se atât de aproape de coroana Smaraldului, iar Nalbian se cufundă ore în șir în biblioteca de patru-cinci ori mai bogată ca cea de acasă. Descoperă scrieri asemănătoare celor deja cunoscute, dar și numeroase noutăți. Cu timpul, trecând prin ele, realizează că multe sunt didactice sau reproduceri incomplete, așternute de mâna unor scribi pricepuți. În care se mai păstrează ceva din legile strămoșești, amintiri ale frământărilor de veacuri în a pune rânduială între oameni, precum și tratate de științe naturale, unele bizare, altele indescifrabile. Fără să uite nicio clipă de chemarea sa, Nalbian își îngăduie să zăbovească o vreme asupra buchiilor. Conținutul nou, ascuns între coperți tari, protectoare, îl fascinează. Cândva, dacă astfel îi va fi drumul, va ști să se întoarcă la ele.

Învățătura la Karivatra nu se oprește însă la lecțiile dascălului. Cărturarii și înțelepții, o mică suită de bogăție a minții adunată în jurul său de împărat, fac dese incursiuni practice și teoretice. Casele și grădinile acestora, după posibilități, devin gazde pentru filosofii, lecții de agonisire și negustorie, lucratul pământului, ba chiar și despre harta cerului cu ale sale stele, foarte dragi unui omuleț cu pași legănați, fost navigator. De la acesta din urmă află, captivat, despre denumirile date zărilor lumii: pe lângă cele cardinale, cunoscute de toată lumea, nord-estul se numește Eraqylon, sud-estul, Soratia, sud-vestul, Vesper, nord-vestul, Selunium. Iar cele două mări, din capetele de sus și de jos, se numesc simplu, Mareno și Marezi. Este impresionat și încearcă să participe la cât mai multe dintre întâlnirile deschise discipolilor cu recomadări de la dascăli.

– Rămâne între noi, dar prefer să vă predau vouă, decât loazelor venite cu galbeni la lecții particulare, li se confesează unul dintre învățați, pesemne sătul de mofturile privilegiaților.

Pe lângă oratori ambițioși sau denunțători, scurte scenete sau bufonerii la care lumea se înghesuie să arate cu degetul, au loc și baluri dansante, atât pentru tot poporul, între ziduri, dar și răsunând din curțile largi ale fețelor înalte. De asemenea, ca evenimente întăritoare pentru moralul supușilor, se țin adunări cu dregătorii și sfătuitorii curții. La acestea nu poate intra oricine, într-un spațiu ca un mic amfiteatru păzit de străjeri, ci doar dascălii, câțiva numiți din rândul oamenilor și jupânii de seamă. Restul norodului poate însă vedea și asculta fără probleme din apropiere, ba chiar își poate manifesta gălăgios acordul sau dezaprobarea.

Getozak nu rămâne dezamăgit și prinde o astfel de adunare înainte de sfârșitul șederii sale. Se îngrijește să fie printre gărzile sfatului cu public, la care, din afară, asistă și Nalbian cu Brosoc. După câteva dispoziții organizaționale pentru cetate, ies în evidență doi dregători și grupurile strânse în spatele gândirii acestora.

– Iată, acum, mai mult ca niciodată, în voia și grația divină coborâtă peste întinderile noastre nu demult încercate de războaie, ar trebui să știm ce vrem pentru noi, pentru copiii noștri. Un popor puternic, la adăpost de vicisitudinile sorții amenințate de vrăjmași, care să ne știe și să ne ocolească, sau unul slab, mulțumit de viața simplă, pradă ușoară?

Cel care vorbește este încă în floarea vârstei, înflăcărat, purtat de convingeri nerăbdătoare. De partea celaltă, un om precaut, intrat de curând în anii tâmplelor cărunte:

– Eu zic să nu ne pripim. Lumea nouă abia se așază în împărăție, astfel de lucruri cer timp. Ce înseamnă puternic pentru onoratul sfătuitor? Ne-a spus deja, visterii pline cu orice preț, bogățiile noastre vândute neostenit pentru mult aur, dă el din cap gânditor. Și multă oaste, disciplină de fier. Hmm... ce liniște poate aduce așa ceva? De ce să ne schimbăm, după veacuri în care sufletele au ars pentru clipe de tihnă la vetrele noastre? Ce ne trebuie nouă mai mult decât viața cu bucuriile și încercările ei obișnuite, date de la Dumnezeu? Trei pâini la o masă? Aur sub podele, pentru care să ne pierdem mințile de grijă? Să dăm cinstea pe orice negoț, chiar și cu neamuri scufundate-n umbre?

– Cu multă plecăciune, dar bunul înțelept vrea să ne întoarcem la slăbiciunea triburilor vechi? Nu rămânem noi mai degrabă descoperiți, pradă neputincioasă, fără o oaste de seamă?

– Da, sigur că ne trebuie brațe armate, ca și pân-acum. Dar mai multă deșteptare și liniște, iară nu mai mult în buzunare, aduc binele între noi și-n jurul nostru. Respectul vecinilor, iară nu frica, mânia sau lăcomia lor.

– Idealuri, onorate. Eu vorbesc despre a ține soarta în mâinile noastre, despre a lua înainte să ni se ia. Da, să ne și schimbăm dacă trebuie, să înțelegem că visteriile pline întăresc ținuturile și rândurile oastei, iar prietenii nu trebuie aleși numai din mândria scorțoasă a moralei.

Nalbian și Brosoc află din mulțime că aceste discuții au loc des în ultimul timp și încă vor mai continua, în speranța ajungerii la un consens. Curând observă că cele două poziții reprezintă, pe de o parte, opțiunea clasei avute, care-l susține pe mai tânărul sfătuitor, iar, pe de alta, a oamenilor simpli, din spatele înțeleptului. Prima este regăsită de Nalbian și în discursul îndrumătorului pentru mersul negoțului, visteriei și taxelor. Acesta insistă că învățătura trebuie să aibă întâi rostul aducerii de pregătire pentru oamenii obișnuiți, iar conducătorilor, de mijloace înstărite și putere. Discipolul din Libra, neîmpăcat cu viziunea prea îngustă, se mai înseninează văzând că nu este singurul nemulțumit.

Câteodată, rar, împăratul Novarin trece cu alai și gardă impresionantă. Getozak nu poate face încă parte din straja regală, atent aleasă pentru cea mai mare încredere. Lumea îl ovaționează, iar el nu ezită să adreseze cuvinte mulțimii.

– Bănuiesc că oamenii de aici nu mai simt fiorul care ne trece nouă ghiduș pe la genunchi, glăsuiește Brosoc, emoționat la prima vedere a capului încoronat.

În tot acest timp, ieșind din mijlocul târgului, viața normală își urmează cursul obișnuit, cu treburi zilnice și munca pământului. Turnurile palatului și crenelurile zidurilor mari, urmate de conacele semețe ale jupânilor, fac loc, treptat, caselor încă distinse ale dregătorilor, apoi ale meșteșugarilor cu vechime și, imediat după aceea, ale oamenilor obișnuiți care sunt, de altfel, și cei mai mulți.

Librenii își petrec serile ori în sala de mese de la han, ori într-o tavernă, cu noile lor cunoștințe, în special ostași.

– Ieri m-am întors din margine, la hotar cu Rubinul. Solul coroanei și al răsăritului s-au înțeles ca frații. Dacă e să aibă regele lor, tot așa ne vom avea, arată un soldat cu degetele strânse bine între ele, în semn de coeziune.

– Eu am fost luna trecută sus, pe lângă dementul de Ferebak. Acolo-i mai greu, azi se ceartă, mâine negociază, povestește altul.

– Și, cu nebuni ca cel pomenit, ce facem? întreabă Nalbian.

– Nu e nimic de făcut. Îi închidem în clește, până renunță sau le vine mintea de pe urmă.

– După mine, dacă vor singuri, să-și pună și zece coroane. Dar nu cu pradă și barbarie, că atunci îi liniștim noi.

– Eu sper să nu-i mai suporte oamenii obligați să-i țină în cârcă. Să-i dea singuri la o parte, când or vrea să trăiască mai bine, aduce concluzia un căpitan apropiat de vârsta retragerii. Ce mă bucură pe mine cel mai mult este înțelegerea mai strânsă cu Rubinul, că prea ne-am vitregit atâta amar de vreme. Precum chiorii, împărați de-același sânge porneau unul împotriva celuilalt, nici nu se mai știe bine pentru ce, mestecă el amintirea cu halba la buze.

Luna se apropie de sfârșit. Nalbian nu a aflat mai multe despre apa vie, doar credințe asemănătoare și legende rămase pe seama acesteia. Întrebările lui au încercat și urechi de călători, care însă i-au urat succes în căutarile sale, mai ales într-o drumeție atât de lungă. Niciunul nu știe pe unde ar veni capătul acesta al pământului.

– Am fost spre soare-răsare, nu am găsit așa ceva. Mai departe era doar sălbăticie, țipenie nu locuiește prin pustiu și codrii de toată spaima, a putut auzi la unul dintre ei.

Ultimele zile pentru Getozak. Ca și în alte seri, opresc lângă o reprezentație teatrală.

– Am citit povestea, e de aici. Au cam schimbat-o, nu se termină așa, precizează Nalbian prietenilor săi.

– Ăștia-s doar la bani. Nu ca cei de zilele trecute, în costumații, ăia pasionați.

– Piesa și artiștii una, dar ce fete frumoase în public, dă Brosoc coate spre farmecele unor domnișoare.

– Cam cochete, uite colo frumusețe naturală, arată Nalbian în altă parte.

– Mai depinde și care se pleacă la nasul nostru, râde Brosoc.

Sceneta se termină, îi urmează o bufonerie. Au loc schimbări și printre privitori, sunt chiar mai mulți acum. Dacă la început îl mai amuzau comicii aceștia împiedicați, Nalbian începe să strâmbe din nas la vederea lor, cu atât mai mult cu cât nu reușește să înțeleagă hăhăiala unui public prea dornic de scălâmbăieli.

– Psst.

Getozak și Brosoc îndreaptă privirile încotro le face semn Nalbian. Un individ cu haină lungă, mâinile în buzunare și o uitătură ce se vrea aeriană, merge nehotărât prin mulțime.

– Nu e singur, arată libreanul spre un complice cu ochii-n toate părțile. Cred că umblă la brâul oamenilor; ce-o ține sub parpalacul ăla, pe așa vreme?

– Dar știu că ai un simț ascuns pentru astea, răspunde Brosoc. Hai să vedem.

Bănuiala se confirmă, o pungă trece pe nesimțite în palma iscusită a hoțului. Tinerii decid rapid să vină din trei direcții diferite spre hoțomanii care se apropie unul de altul. Getozak nu este în serviciu, astfel că nu trezesc suspiciuni până târziu, când, înțelegând intenția librenilor, cei doi pungași caută scăpare.

– Dar stați să vorbim puțin, prietenește, îi împresurează Getozak ironic.

– Avem treabă noi, suntem așteptați, încearcă ei să grăbească pasul, dar Nalbian și Brosoc le închid calea. Văzând că se strânge lațul, aruncă banii furați și forțează fuga. Librenii reușesc să-i împiedice atât cât să atragă atenția unei patrule ce îi reține numaidecât.

– Mă gândeam: ce-ar fi să ne prefacem neatenți, slabi, cu mulți bani la vedere? Vă dați seama ce ușor i-am prinde? reflectează Nalbian.

– Hmm, nu-i rea, nu-i rea deloc ideea. Merită spusă la garnizoană, e de părere Getozak.

– Ha, dar poate că ne-am speria de câți ar cădea în capcană, se amuză Brosoc.

Vine și ziua întoarcerii celui mai voinic dintre libreni. Își petrec timpul dinaintea plecării prin târg, pentru a duce acasă câteva suveniruri și podoabe, apoi își iau rămas bun cu strângeri de mâini și îmbrățișări frățești. Deși nu le spune nimic, Getozak năzuiește în sinea sa că Nalbian și-a mai găsit liniștea și se vor întoarce amândoi acasă cât de curând.

– Spune-le tuturor că suntem bine și chibzuiți în toate cele. Și uite ceva pentru ai lui Jilop, lasă Nalbian ultimă vorbă și câțiva galbeni luați pe o nestemată. Apoi trăsura mare, cu patru cai, își începe drumul spre Cotul Mărgăritarului.

Libreanul nu a uitat însă nimic și nici nu e cu mult mai liniștit. Participă cu interes la lecțiile învățaților, cunoaște deja toți dascălii, leagă încredere cu ei și bibliotecile lor. Deși află multe lucruri aparte, nimic în plus despre apa vie. Ajunge să întrebe fățiș și vraciul cel mare, bătrâna fiind singura care pare interesată și îi vorbește despre puterile miraculoase ale acesteia, o perlă neprețuită ce nu s-a regăsit niciodată pe rafturile tămăduitorilor. Schimbă mereu cu Brosoc din cele aflate, idei, filosofii, leacuri, voie bună și glume, în timpul care trece pe nesimțite. Ba chiar trag concluzia ca au prins destulă coajă ca să înceapă să și muncească ceva, nu doar să cheltuie.

Până într-o zi, la puține săptămâni de la plecarea lui Getozak. Când, în drum cu ceilalți învățăcei spre o lecție de științe naturale, un convoi de oameni aplecați, murdari, cu fețele încercate, își face apariția trăgând în urmă ceea ce pare a fi toată avuția lor: câte-o mârțoagă, o capră, legături de haine prăfuite. Se opresc toți să observe șirul trist, iar Nalbian se apropie nedumerit. Vederea copiilor din brațele oamenilor ori ducând în spate diverse greutăți,

cot la cot cu cei mari, îi răscolește sufletul. Se întoarce întrebător spre învățător.

– Sclavi, răspunde acesta. Au scăpat din robie de pe alte meleaguri.

Câțiva soldați preiau convoiul pentru a îl îndruma spre adăposturi și hrană. Pe drumul lor, alți și alți oameni intervin să dea o mână de ajutor pribegilor nefericiți. Nalbian se repede și el, încercând să le măsoare suferințele pentru a-și oferi sprijinul. Cu noduri în gât, suie un copilaș pe umeri cu tot cu desaga pe care o târăște, mamă-sa fiind deja încărcată și beteagă. Tabloul este jalnic, unii sunt schilodiți, alții nemâncați, și, probabil, nicio familie întregită. Îl recunoaște pe cel care conduce acum șirul:

– Doamne, căpitane, de unde vin oamenii aceștia?

– De obicei, din două-trei regate în jurul nostru, ba chiar și de pe la Rubin. Nici acolo nu se mai permite sclavia, însă, în unele văgăuni greu de ținut sub lege...

– De obicei? îl întrerupe Nalbian, împărțind puținele merinde avute asupra sa.

– Da, vin des, cei ce reușesc să fugă. Și încă nu-s toți, mulți au fost preluați înainte de cetate.

– Dar, noi cu Rubinul, ditamai puterile, de ce nu oprim oroarea?

Căpitanul ridică neputincios din umeri.

– Facem ce putem. Din păcate, unele locuri păstrează încă normală amintirea, că unii pot fi liberi și alții nu.

Cu lacrimi în ochi mai ia un micuț în brațe și merge pierdut prin colbul ridicat de picioarele desculțe ale sclavilor scăpați din infern. Copilul adoarme la pieptul ce ascunde strigătul îndurerat din inima libreanului.

Tabăra este deja pregătită, semn al vorbelor căpitanului că se așteaptă la astfel de refugiați. Nalbian înnoadă anume două mlădițe la intrare și asudă alături de ceilalți localnici până târziu, pentru necesarul de adăpost, mâncare și alte trebuințe. Tocmai oblojește o rană, când Brosoc ajunge lângă el:

– Am auzit și am venit. Știam că o să fii aici, dinainte să văd nodul.

Dmineața următoare, mai împăcat să vadă bieții oameni pe mâini bune, Nalbian fuge direct la dascălul de la cetate.

– Știu, dragul meu, tristă e lumea asta în multe. Momentan împăratul nu are soluții, dar dintre cei scăpați nu trimitem pe nimeni înapoi, oricât suntem amenințați cu războiul. Din fericire, Smaraldul este puternic.

– Învățătorule, a venit timpul să plec după apa vie. Ceva nu înțeleg eu: să nu aibă împărăția asta o bogăție mai mare de scriituri? Că puține am găsit, totuși, și pe aici. Mă așteptam la rafturi întregi, ținute sub chei de aur și pază strașnică, precum o visterie plină cu averi.

Dascălul îl cunoaște acum. Dacă ar fi pus întrebarea mai demult, nu i-ar fi putut răspunde astfel:

– Dar există, bunul meu elev. Mă bucur că Vifon și-a amintit de mine, deși mi-e teamă să nu alergi după o iluzie. M-ai întrebat la început despre Argesis, însă nici eu, și nici alții, dintre puținii care știm, nu îți puteam vorbi așa devreme despre el. Cel mai mare înțelept, cărturarul ce bate spre o sută de ani, zic unii. Este păstrătorul și paznicul acestei comori pe care bine ai intuit că trebuie să se afle undeva. Dar, după cum bagi de seamă, nu e deloc la vedere. Se găsește la o zi de-aici, ascunsă bine, departe de drumurile mari. Nu poți intra fără un sigiliu secret, vino să îți înmânez unul.

Nalbian mulțumește adânc pentru încrederea acordată. Nu mai pierde nicio clipă, nu își mai poate îngădui. Cu drumul tainic în minte, merge direct la herghelie, unde își alege un cal tânăr și bun. „Cu plecăciune Philenei, restul la ciorap." Lasă vorbă la han, ia pelerina și ceva merinde, apoi dispare în trap.

Comorile din rafturi

Înaintează cu soarele alunecându-i pe frunte. După câteva ceasuri și poteci tot mai mici, urmărind indiciile dascălului, părăsește pământul tăiat de roțile carelor în dreptul unei mori părăsite. Pieptiș printr-un codru des, sperând să nu piardă direcția, ține pe dreapta stejarii și pe stânga fagii. Când lumina soarelui se face pierdută aprinde felinarul și merge încet, de teama fiarelor. Calul este neliniștit și trudit, dar nu vrea să oprească până la semnul următor, o baltă cu vârfuri de copaci putrezi, pe care o găsește și răsuflă ușurat. Încropește adăpost într-un stejar gros, umezeala, aerul rece și oboseala îl fac să renunțe la a mai face focul. Lumina lunii și vocea sa alină animalul ce adoarme pe marginea lacului.

Nechezatul îl trezește odată cu zorile. Regretă somnul adânc, ar fi vrut să plece mai devreme. Drumul continuă cu multe urcușuri, până ce armăsarul nu mai poate înainta. Face roată în jurul unei stânci ieșite ca un țurțure, așa cum l-a povățuit dascălul, pentru a descoperi singura trecere posibilă, printr-o crăpătură cât să strecoare calul frecat de perete. De aici se cască o râpă adâncă, urmată pe marginea cealaltă de alte stânci acoperite cu brazi semeți, ce par să închidă orice putință de acces. Caută și de această dată semnul, un pârâu coboară în trepte grele pentru animal, apoi altul urcă în același mod. „Gata chinul, drăguțule”, își mângâie încercatul patruped, odată ajunși pe creasta opusă, aparent rătăciți în mijlocul unei păduri imense. La puțin timp, ca din gura unui vulcan străvechi, se deschide lacul. Mare, limpede și adânc cât să-ngropi zeci de corăbii. În mijlocul lui, o stâncă pe care nu se ghicește nimic altceva decât alți brazi. O singură fâșie, pe sub apă, acoperă potecă tainică spre interiorul insuliței. Un pas mai la stânga sau mai la dreapta și hăul albastrului etern le-ar putea fi gazdă bună pentru totdeauna.

Ieșiți pe uscat, găsesc ascunse trei cabane solide, din bârne de lemn, în jurul unei bătături cu fântână. Nalbian aude coarda

întinsă a unui arc, undeva prin desișul din apropiere, iar un gardian deghizat în pădurar le taie calea.

– Vin cu voie de la curtea împărătească, vorbește libreanul fără întârziere și scoate sigiliul.

„Pădurarul“, pe sub al cărui cojoc se ghicește acum armura, verifică fără o vorbă apoi cere sabia. Alți doi soldați ies din tufișuri.

– Speram că vine schimbul, râde el. Asta e, băieți, mai avem câteva zile.

Refuză politicos băutura sau mâncarea, apoi se lasă îndrumat spre o intrare secretă în stâncă.

– De aici iei coridorul, cobori câteva trepte și dai de o ușă mare. Bați cum ți-a zis cine te-a trimis și ți se va deschide; dacă nu, vei fi prizonierul nostru, îl înștiințează gardianul cu seriozitate.

Pasajul primește lumină naturală prin crăpăturile înalte. Bate codul secret și așteaptă. Numeroase zăvoare sunt trase, iar un bărbat destul de tânăr și molcom îi face loc să intre. O sală imensă, o peșteră luminată de torțe și firide, legată în coloane răsucite ca de palat, îl primește magic. Pereții sunt acoperiți de numeroase rafturi înalte de câțiva stânjeni, cu două etaje de pasarele de lemn pe care se poate ajunge numai cu o scară imensă pe roți. După colțurile pierdute în piatră își dă seama că mai sunt și alte camere. Îl întâmpină o femeie care, fără să sufle o vorbă, îi arată spre o masă acoperită de scrieri și condeie ce îmbie la lectură și creație.

Mai mult cu ochii prin rafturile bogate în cotoare de cărți groase, tăblițe, suluri și alte asemenea, toate aranjate într-o ordine anume, aude murmurul unui bătrân. Acesta se ridică de la masa mare și vine spre el. Aplecat ușor de vârstă, cu o mână pe toiag și cealaltă la spate, poartă o barbă mare, ascuțită, și o pălărie veche. Își întâmpină vizitatorul din ochii vioi.

– Nu-mi spune nimic, tinere, își mângâie el barba. Nu, șșt, musca.

Nalbian se conformează și așteaptă în loc, fără nicio vorbă. Argesis îl studiază atent din cap până-n picioare, de câteva ori.

– Poțiuni. Cauți rețete tămăduitoare, îndreaptă într-un târziu degetul spre el.

Nalbian îl privește gânditor, dar nu-l aprobă.

– Șșt, repetă bătrânul, apoi se întoarce cu spatele. Îi face semn să-l urmeze până la o bancă de lemn răsucit în fel și chip, ce pare să facă parte din mulțimea vestigiilor de valoare.

– Ți-au spus că am o sută de ani, nu? se așază și îl invită de-a dreapta lui. Hehe, chicotește el, adevărul e că nu se poate știi. Pentru că, pur și simplu, mi-am uitat vârsta.

Un motan portocaliu sare pe mânerul șezlongului și începe să toarcă, plimbându-se prin poala învățatului care îl mângâie drăgăstos.

– Îmi amintește de Îmbufnatul, tot așa galben și zbanghiu. Aveam zece ani... cred. Mă ducea taica la târg să-mi ia roată de lemn, știi, de împins cu bățul. Iar eu îi ceream de scris, pentru dascăl. Sau era maica? Să ai condei, atunci, eheee! Iar acasă se jucau frații mei, ce ne mai hârjoneam cu mâțele! Îți cauți strămoșul, sânge regal sau erou fără memorie, duce iar degetul spre Nalbian, vesel ca într-un joc de ghicit. Nu, nu... revine în poziția lui, nezărind nicio tresărire pe fața libreanului. Șșt, mai am o încercare.

Face semn femeii, care aduce o tavă cu două ceaiuri aburinde și biscuiți rotunzi cu dulceață.

– Merge drept la minte. Mmm, se linge bătrânul pe degete, invitându-l pe Nalbian să nu se abțină. Ăștia doi, ucenicii mei de nădejde, se apleacă apoi spre musafir. Să nu-ți faci idei, sunt bărbat și femeie! Au gospodăria lor... bine, nu aici, nu în peștera asta. Sunt cununați, păi cum altfel! Casa mai mare e pentru ei, arată cu degetul în sus.

Se rezeamă iar și începe să picotească.

– Cum e afară azi, soare simt eu. Mă duc la lac mai târziu. Hehe, nu pe ușa aia de-mi rupe mâinile, am eu ieșirea mea, deschide strengărește un ochi. Îmi place să stau și în pădure, da... am chiar și o barcă, ascunsă bine. Unde-o fi acum? Uh, iar trebuie să-ntreb străjerii... râde el vesel. Ei, dar să nu pierdem vremea.

Argesis se ridică fără să îi mai dea nicio indicație. Merge încet la masa lui, unde se așază și începe să lucreze. Murmurul său continuă minute bune, apoi saltă brusc și se întoarce spre Nalbian.

– Legende, lucruri fermecate, ridică el barba, iscodindu-l cu ochii mijiți.

Tânărul zâmbeşte aprobator. Argesis începe să se bucure ca un copil, dă uşor din mâini şi din picioare, ca la un mare succes.

– Da, aşa, haha! Nu mi-am pierdut flerul. Se apropie și duce dosul palmei la gură, șoptind ca într-un secret: motivul ăsta e preferatul meu. Aşa deci, tinere! revine cu voce tare și caută din ochi, cu degetele-n barbă, probabil spre rafturile care odihnesc tainele potrivite. Țărușul fântânii nesecate? Semințe pentru mere de aur? Coiful care adoarme vrăjmașii? Sau poate... descântecul să vorbești cu cei trecuți dincolo? face el ochii mari și o voce sugrumată.

– Apa vie, prea cinstite înțelept.

Privirea lui Argesis rămâne neschimbată, dar fără ghidușia de mai devreme. Apoi șoptește ca tras de mânecă într-o amintire neașteptată:

– Apa... apa vie... îmm, înțeleg, se prinde el iar de barbă și se uită clipe îndelungi prin Nalbian, țintind mult dincolo de peșteră, lac, poate chiar până la moara părăsită. Foarte bine, că ultimul nici nu există, a fost unul odată de-l voia neapărat. Căuta o comoară de care răposatul nu spusese nimănui, pornește Argesis încet, pe gânduri.

Ajunge în fața unui şir de rafturi vechi, cu lemn înnegrit de vreme. Trece uşor de la unul la altul, cu fruntea lăsată, oprindu-se din când în când ca și cum ar căuta în minte conținutul din dreptul său.

– Aha, ridică într-un târziu capul, iar asistentul său aduce scara mare, cunoscându-i semnele.

Cufere micuțe, încrustate cu măiestrie, pietre cioplite și scrijelite probabil de mâini vechi de mii de ani, rulouri din scoarță de copac și piei de animale, legături îngălbenite, tăblițe de lut cu scris necunoscut, toate acestea se adună până sus, spre tavan. Bătrânul urcă încet și scoate o legătură roasă la margini. O pune pe un stativ înalt din apropiere și o privește fără să o deschidă.

– De ce îți trebuie? Nu pentru vreo supă, sper...

Nalbian începe a îi povesti despre apăsările sale, la fel ca lui Brosoc și Getozak, iar bătrânul îl ascultă răbdător.

– Așa deci, fiule, nobile și grele gânduri ai tu. Nu-ți pare rău de tinerețe? Atunci, ia să vedem, ce găsim aici mai mult decât în povești...

Unele pagini sunt rupte, din altele lipsesc bucăți întregi. Ce a rămas se vede însă că a fost reparat cu grijă, pentru a dăinui mult timp de acum înainte.

– E chiar originalul, șoptește Nalbian.

– Da, munca noastră este trecerea în condică a tot ce vezi aici, apoi să facem cel puțin o copie. Mai ducem și la scribi, dar nu pe cele importante. Va dura încă multe zeci de ani după ce nu voi mai fi. Dar eu le știu deja, am citit tot-tot... cred. Poate de aceea am și trăit atâta, asta mi-am dorit mereu, zâmbește el mulțumit.

Văzând sclipirea din ochii libreanului purtați peste nenumăratele rafturi, își drege vocea și continuă:

– Îmi pare rău, tinere ucenic. Mai ai până să le poți răsfoi în voie, dar mă bucură dorința ta.

Scoate un ciob de mărit vederea, un monoclu rudimentar însă util. „Asta e și în legende, asta o știm deja“, dă el ușor paginile. Apare un desen ca o hartă, doar câteva linii și două puncte cândva albastre, de o parte și de alta.

– Cele două drumuri, spre răsărit și apus, recunoaște Nalbian.

Argesis îl privește curios pe sub sprâncene, cu degetul peste textul de sub ilustrație.

– Citești velina veche?

Libreanul se eschivează amintind de călătorul bătrân, înlocuitorul calului de la lacul frasinului în versiunea de om întreg la minte pentru ceilalți.

– Hmm, așa zice și aici: „cu multă dorință, fără de care avântul se stinge, cu multă tărie, fără de care trupul și sufletul se-nmoaie, cel ce cutează are a porni spre nașterea luminii sau spre așternutul soarelui“. Dincolo spune, ce a mai rămas: „...au bătătorit drumurile cu stârvurile lor... pericole nenumărate... cine s-a întors viu...“, cam atât se mai vede. Nu sună deloc bine, dragul meu, deloc. În locul tău, moș Argesis ar rămâne la cetate. Pentru că nu asta încercăm toți oare, să ne îmbunătățim, cu pași mici, ca să priceapă

tot omul? Avem deja conducători mai luminaţi, crede-l pe Argesis, că pe mulţi i-a cunoscut dintre cei vechi.

– E drept, mărite înțelept. Recunosc, m-am simțit atras de viața din târgul mare. Însă ochiul sufletului nu s-a lăsat înduplecat, simte nestatornicia, pericolul, poleiala. Azi este bine, ici sau colo, dar câte alte locuri nu țin oamenii în suferință? Acum poate sunt de toate și e pace, dar sâmburii negri rămân în adâncuri, fără să poată fi ajunși. Unde, la Karivatra, întâi am văzut și eu bunăstarea, am observat apoi truda supușilor pentru pielița groasă a stăpânilor. Unde m-a bucurat siguranța și viața mai tihnită, m-a întristat apoi oastea numeroasă care le păstrează. Lăcomia, nepăsarea, viclenia, toate sunt acolo, nu dispar. O cădere dacă vine, și toate pot ieși la suprafață, oricât de hidoase. Cum pot sta să mă îmbăt cu apă rece, bunule Argesis, când, undeva în lumea asta, lumina din ochii pruncilor se lovește de umbre întunecate și deznădejde? Când om pe om se schingiuește, își taie capul, pentru o nebunie sau avere? Iar dacă știu de apa vie, pot eu să mai am liniște? Chiar dacă n-o voi găsi, alte drumuri mă așteaptă, nu cetatea, nu căldura căminului...

– Deci așa, răspunde bătrânul cu multă atenție și o mână în barbă. Prinde a răsfoi iar, încet, până apar câteva semne ordonate dar bizare.

– Existau oare vrăjitori, cândva?

– Mmm... Dacă te iei după scrieri, ceva magie se mai întâmpla. Cu toată comoara din peștera asta nu am înțeles însă dacă era adevărată sau doar cunoștințe înalte despre cele care ne-nconjoară. Asta când e vorba de oameni. Pentru că, altfel, sunt și povești zăpăcitoare, despre haruri și puteri îngăduite din afara noastră, dacă e să credem așa lumi laolaltă. Azi? Avem descântători, oracole și stăpânii ploilor. Unde nu vine și la mine unul, să-l încerc cum știu eu, ha!

Mai dă o pagină și apare coama unui copac cu multe înflorituri, dar șters complet în partea de jos.

– De sub rădăcinile lui... scapă iar Nalbian.

Argesis închide cartea încet și se sprijină cu ambele mâini pe baston.

– Prea multe nu mai scrie acolo. Știu pe dinafară și este limpede că nici tu nu ești străin, deși nu cunosc să existe vreo transcriere după cartea aceasta. Ce îți lipsește?

– Măsurile, bunule Argesis. Cum o iau și în ce cantități.

Bătrânul râde lămurit, nu numai cu fața dar din căldura sufletului. Se întoarce la rafturi și alege o urnă prăfuită, din care scoate și desface un sul cu sigiliu mare, verde.

– Adică asta. Nu am citit decât eu și apoi l-am închis, credeam atunci că pentru multe alte veacuri. L-a lăsat, spune una dintre cărți, acum două mii de ani, un mare erou al vremurilor. Dă ușor din cap și întinde pergamentul: tu știi mai mult, nu-mi spui totul. Dar te cred, oricare-ar fi adevărul tău. Uite ce scrie:

Cum vei lua, dacă ai lua, de-i ajunge nu poţi sta,
Nici întoarcere nu e, așa că ia aminte pentru ce.
Toată apa, cât butoiul, cu lingura sau cu ulciorul,
Face tot ca picătura, dacă-ţi umezește gura.
Ai făcut-o, n-ai ce face, vei trăi nu ca în șapte
Ci mereu și totdeaună, cugetă tu bine: îi bună?
La trei degete de rouă, zece fură, vine nouă,
Măsură rămasă deci, câte au căzut în beci.
Cât de mare sau adânc el, poartă-n pântece la fel.
Cine-o bea cu picătura, ca și prima și totuna,
Vindecare vor afla, și trupul și inima.
Dacă însă ţi-a rămas, doar atât cât am vorbit,
Tot așa, dar nu dă suflu, decât braţelor de viciu.

Nalbian și Argesis mai citesc o dată ghicitoarea, la unison. Stau amândoi tăcuți o vreme, încercând să-i descifreze tainele.

– Nemurire...?! șoptește libreanul înmărmurit.

– Dacă-i adevărat, asta nu-i de joacă, strânge bătrânul versurile cu o grimasă îngrijorată, neînduplecat în fața dezvăluirii involuntare, uitate.

Nalbian îi prinde mâna grăbită să întoarcă pergamentul la locul său de odihnă, cu seninătate și cuvinte venite de la sine:

– Nu, învățătorule, nu caut eternitate. Nu ştiu care este rostul nostru, dar acela nu e al nemuririi îndoielilor, slăbiciunilor şi râvnelor. Nu al trupului supus tuturor celor trecătoare din jurul nostru, unde nici măcar stânca nu-i veşnică. Și-ţi făgăduiesc că voi găsi o cale să o țin departe de ceilalţi. Oricum, își retrage el braţul rugător, intenționez să merg până la capăt, cu sau fără ghicitoare.

Argesis îi simte cinstea și focul inimii. Clipeşte de câteva ori spre piciorul stativului, în cugetare, apoi își descrețește fruntea.

– Atunci, ar fi bine să mergi în cunoştinţă de cauză. Ia să vedem.

Se întorc deasupra scrierii cu taine și bolborosesc împreună.

– Prima cantitate e clară… următoarele le-a ascuns binișor, reflectează Nalbian.

– Da, uite tinerețea, ce reține el… Alo, e cineva aici? face bătrânul mâna pâlnie la urechea libreanului. *De-i ajunge nu poţi sta/Nici întoarcere nu e*! Apoi îl ciocăne ușor, părintește, în frunte: capcană, drum fără întoarcere, dragul meu! Nu? Mă gândeam eu că nu te oprește nici asta…

Nalbian memorează ghicitoarea și își ia rămas bun, cu speranța că, într-o zi, îl va primi din nou pentru mai multă învățătură.

– Tu vino întâi să-mi povestești, să te întorci într-o bucată! îi urează Argesis. Iată încă un motiv să mă mai încăpățânez o vreme pe lumea asta, zâmbește mai mult în sinea lui.

Ajunge înapoi la Karivatra în mijlocul zilei. Preferă să descalece mult înainte de Ciocul Rățoiului, pentru a se reconecta cu pământul, cu prezentul. Trece printre copii alergând de mama focului, oameni cu treburi și câțiva pierde-vară. I se pare greu să-și dea seama dacă îi vorbește cineva, dacă a răspuns cuviincios la binețe, se oprește de câteva ori nelămurit în urma câte cuiva. Un câine își face apariția pe cărare și leagă drag de picioarele armăsarului până aproape de han. Lasă calul cu vorbă de îngrijire și odihnă, după care își pregătește cele necesare drumului, departe de ochii lui Brosoc. Acesta apare spre seară și coboară amândoi cu bucurie în sala de mese, iar Nalbian îi povestește drumul și cele noi aflate.

– Înseamnă că ne apropiem de plecare, remarcă Brosoc. Când am auzit ieri că ai fost la herghelie, m-am gândit că poate nici nu te mai întorci.

– La prieteni o să mă întorc mereu, ridică Nalbian halba, cu sentiment. Să pătrundem ghicitoarea, facem pregătiri și cam asta e, adaugă el, fără a-și putea privi în ochi prietenul de-o viață.

Discută și se veselesc până târziu. Lampa își pierde lumina la timp pentru a ascunde obrajii umezi ai lui Nalbian. Brosoc doarme adânc când, în miezul întunericului, se strecoară afară cu inima grea.

Noaptea este răcoroasă. Armăsarul odihnit pare că se bucură la revederea noului stăpân. Ieșiți în drum, Nalbian încalecă, dar încă nu pornește. Privește atent spre cele două direcții, rememorând spusele spiritului calului năzdrăvan: „Spre soare-răsare este calea luminii, a inimii blânde și curate. Spre soare-apune este cale spinoasă, calea umbrelor. “

– Calea luminoasă și a inimii blânde să fie, șoptește trăgând de căpăstru spre răsărit.

Brosoc citește dimineața cuvintele lăsate de Nalbian. E trist, supărat, recunoscător și plin de înțelegere în același timp. Suspină înlăcrimat, știind că nu are încotro să plece după el, cu siguranță a evitat gărzile pentru a i se pierde direcția aleasă.

– Mult noroc, dragul meu frate... Te aştept să continuăm aventura vieții împreună.

CAPITOLUL IV

O altă față a celor nevăzute

MERGE FĂRĂ să zorească, atent la drum și locurile pe care calcă pentru prima dată. „Asta e ruta mare pentru ținuturile din soare-răsare, mă duce singură până aproape de Rubin“, își face Nalbian un calcul. O perioadă traversează păduri întrerupte, dar soarele urcat din față și silueta Cingătoarei, vizibilă din când în când pe dreapta, îl încredințează că direcția este bună. De cu dimineață începe să întâlnească drumeți și trăsuri cu treburi spre cetate, al căror loc de înnoptare îl găsește curând. Refuză invitația somnului, odihnind doar calul, simte că poate ajunge fără probleme la următorul popas.

„Am tot timpul din lume să rumeg ghicitoarea. A avut dreptate spiritul năzdrăvanului, nu s-a pierdut știința apei vii. O singură mare neliniște îmi rămăsese, dar, mulțumită comorii din raftul lui Argesis, am înțeles deja că nu este importantă cantitatea, doar numărul de picături. Mai trebuie doar să dezleg câte sunt necesare pentru vindecarea trupului și inimii, laolaltă“.

După-amiază, intrarea într-o nouă pădure ridică din pământ valuri ușoare de ceață. Câțiva iepuri se dau îndărăt, ieșiți probabil din vizuinile umede. Aburii se întețesc treptat, pe măsură ce codrul devine mai des și mai rece. Nalbian ține calul la pas mic, atent să nu intre în mărăcinii mulți de pe margine. Ascute urechea în caz că mai apare cineva pe cărare, dar nu ajunge nimic la el. Doar țipete de corbi și gemete de copaci. Un lipici somnoros încearcă să-i tragă de pleoape în atmosfera amorțită și forme nedefinite i se rostogolesc în fața ochilor. Strânge din brațe și scutură capul pentru a alunga picoteala nepoftită. Ceața prinde o aromă ca de lăcrămioare și îi fură concentrarea, pentru ca mai târziu să realizeze că este posibil să fi ațipit pentru o clipă.

Aburii se risipesc, lasă privirii o poiană frumoasă, înflorită, traversată de un pârâu. Pe marginea apei se ridică o colibă, în apropierea căreia oprește curios, pentru a-și mai dezmorți încheieturile. Câteva găini ciugulesc primprejur, iar un behăit de capră se aude din tufișuri.

– Aici sunt, băiete.

O bătrână vine spre el în toiag.

– Locuiești în pădure, mătușă?

– Cum se poate, flăcău voinic. Mai trece lume, nu suntem rătăciți, iar moșul meu doarme, cam atât îl mai țin oasele. Da' ia un loc colea, ești ostenit, să îți aduc un ceai cald înainte să pleci.

O buturugă mare înconjurată de altele mai mici servește de masă cu scaune. Nalbian se miră că a trecut pe lângă ele fără să le vadă. Râde încet și se așază, simțindu-și trupul ușor și mintea visătoare. „De la oboseală...“

Timpul trece pe nesimțite, iar ceaiul pare că nu se mai termină. A îndrugat verzi și uscate, nu își mai amintește cum și în ce fel.

– Mare păcat, așa minte ageră și pusă pe treabă să alerge după o nălucă. Io zic altfel, băiatu' meu. Ai deja o mică avere...

– Așa e, zâmbește libreanul mândru, cu mâna la locul secret.

– Karivatra e cel mai bun loc din împărăție pentru oameni ca tine. Harnic, înțelept, te cunoaște deja lumea. Ai tot ce trebuie

pentru o viață mai bună, la care să pui umărul. Cunosc mult mai puțin vrednici ca tine de au ajuns mari dregători, cu putere.

Nalbian se clatină cu o senzație neplăcută. Un sentiment fugar îi schimbă părerea despre femeia din fața lui într-una respingătoare. Parfumul de lăcrămioare revine însă și îi fură iar simțurile.

– Că bine zici, mătușă. Mă atrage viața asta ușoară, plăcută. Sigur pot ajunge sus de tot și să fac ce îmi propun.

– Ai văzut, drăguțule? Acolo dai cel mai bun ajutor, care o să ajungă și la bătrânețile mele, și în toate zările Smaraldului. Dacă vrea inima ta cea bună, milosul mamii, mergi la cetate și spune-le deja să mai rărească soldații de pe drumuri, strică tihna oamenilor.

– Așa o să fac, bizuie-te pe mine! Rămâi sănătoasă, o să auzi în curând de Nalbian, binefăcătorul din Karivatra, încalecă el numaidecât și face cale-ntoarsă.

Simte că a mai păcălit oboseala. Regăsește ceața, dar este înmuiată și scapă de ea repede. Îi pare bine de întâmplare, de cuvintele calde și înțelepciunea babei. Încrederea a crescut în el și îl îndrumă singură spre noua sa menire.

Treptat însă gândurile încep să se împotmolească și nu înțelege de ce. O neliniște surdă încearcă să răzbată dintr-un ecou îndepărtat. Mintea îi spune să o ignore, dar sufletului îi este greu, nu vrea să o lase să se piardă. Cu atât mai mult cu cât mai degrabă se recunoaște în vocile acestei neliniști, pe care se luptă să o țină vie. Vederea i se tulbură și începe să se respingă pe el însuși. Ar vrea să se agațe de gâtul unuia dintre eurile interioare, când de unul, când de altul, să le pună la pământ cu înverșunare. Calul calcă acum în cerc; cu ultima vlagă, Nalbian se scurge de pe spinarea lui și cade lat. Privește cerul mișcător printre ramuri de alun, fără să își dea seama dacă mai este în pădure sau nu, apoi încearcă să scoată fluierul pentru un cântec vechi de liniștire a inimii. Gura însă nu-l mai știe și, în câteva clipe, cade-n întuneric.

Un somn negru și gros, chinuit, coboară peste ochii minții. În adâncuri se zvârcolește într-o luptă contra unui venin turbat, un coșmar interminabil. Se simte prins de mâini și de picioare, iar pe tot trupul apasă ca o lespede imensă de piatră. Frânturi de gânduri

vin din neant și ar vrea să se agațe de ele, dar dispar într-o clipită. Unul îi spune că ar putea fi la câțiva stânjeni sub pământ, îngrozindu-l și mai tare. Altul vrea să-l liniștească, cerându-i să nu se împotrivească, urmat de o duhoare nemaiîntâlnită. Pieptul caută să respire, să tragă aer de undeva. Durerea își face loc odată cu regăsirea de sine și-l părăsește în același timp cu nepăsarea. Aceasta din urmă așteaptă, cu o satisfacție senină, asfixierea zvâcnirilor interioare, care însă nu renunță și pompează din ce în ce mai tare. Din întunericul neînduplecat încep să ajungă la el scurte imagini, ca dintr-o poveste. Câteva găini cu un contur înșelător, fără culoare, fără substanță. O cană de ceai deformată din care curge smoală. Limbi de șerpi ieșite din pământ, ce încearcă să arate a flori în bătaia unui vânt otrăvit. Apoi culorile încep să prindă putere în amintiri regăsite: numeroase nalbe în fața unei porți, despre care o fată încearcă să-i explice ceva; spune că o cheamă Cassia; o gârlă în care stă cu picioarele suflecate până la genunchi, încercând să prindă broaște; o ușă scârțâie și niște scări coboară spre bucătăria mirosind a plăcinte; o melodie i se așază treptat în urechi și îi arată spre desaga cu brăduți de pe o poliță; figuri de oameni și episoade rapide se derulează acum, amintindu-i toate bunele și neplăcutele inimii sale. O voce și un tremur scuturat îl fac să deschidă ochii.

– Omule, hai sus, ce e cu tine? Ia, aduceți niște apă!

Lumina i se pare insuportabilă, dar o dorește din toată ființa. Lângă el, aplecat, un vizitiu cere o carafă de la cei din trăsura oprită pe marginea drumului.

– Nu e nevoie, mulțumesc dumitale, se sprijină Nalbian pe coate.

– Ești fiert, ai febră? Ai grijă cu sabia ’ceea...

Libreanul se dă cu mâna peste fața încinsă și scurge șiroaie din părul transpirat.

– A trecut... boala vine și trece, slavă Cerului, se ridică încet în picioare. Mergi în pace, cinstite vizitiu, dar vreau să mă întorc la podul din poiană, e departe de-aici? E o cocioabă acolo, ba chiar și fântână.

Omul ridică din umeri, urcând pentru a da bice cailor.

– E un pod, aproape, dar nimic altceva. Treci de el și caută popasul, la două ceasuri de aici, îți trebuie înzdrăvenire.

Trăsura pornește spre cetate, lăsându-l pe Nalbian să-și recupereze calul intrat prin desișuri. Nu-i lipsește nimic, dar nici nu are habar cât a rătăcit fără știre. Soarele se îndreaptă spre apus, motiv pentru care găsește de cuviință să caute popasul pomenit de vizitiu.

Intră din nou, cu băgare de seamă, în pădurea care l-a otrăvit mai devreme. Ajunge în poiana cu pârâu și pod, dar, în afară de acestea, nimic nu seamănă cu ce își amintește: este plină de uscături, copaci putreziți, nici pomeneală de picior omenesc. Urcând podul mic, dibuiește într-un morman de mărăcini dărâmătura unei foste cocioabe. „Ce s-a întâmplat aici nu a fost vis.“ Continuă drumul obosit, încărcat acum și cu această sumbră întâmplare.

Oprește la popas odată cu înserarea. Silueta voinicului se apropie de taverna cu bătătură și tabără pentru drumeți. Pe deasupra, umbrele nopții par să-și șoptească, ieșite din văgăuni neștiute. „Nu essste slaaab…“, susură un vaiet dintr-o parte. „Și tocmai l-am mai întăriiit… greșșșealăă…“, vine răspuns cu un roi de lilieci, care duce mai departe sunetele întunericului.

Smaraldele și Rubinele nu intră întotdeauna în același buzunar

Zile în șir traversează ținuturile spre răsărit. Astrul zilei este din ce în ce mai generos și face călătoria mai ușoară. Verobostes știa bine, oamenii de aici sunt dezghețați, harnici, uniți în dorința de rânduire pe sufletul și încercările proprii. Pare că au un țel împărtășit, încă după felul cum își fac treburile și se prind la vorbă. La un moment dat intră într-un târg mare unde află, cu mirare și admirație, că nu există stăpâni. Frâiele sunt puse în mâna

învățaților de care locuitorii sunt mândri, îi susțin cu înverșunare. Oastea nu lipsește, rândurile ei sunt zămislite însă numai din bărbații acestor ținuturi, care țin atât stindardul Smaraldului, cât și credințele în care au crescut. Nalbian are un sentiment de consens cu împărăția, confirmat de discuțiile pe care le prinde ici și colo:

– Să ne lase cu ale noastre. Noi am pătimit cel mai mult în războaie, noi vrem să ne refacem viața. Știm mai bine să tratăm și cu Rubinul, aici, la margine, așa că o să fie bine pentru toată lumea.

– Nu zice nimeni că ne înstrăinăm, sângele apă nu se face. Au înțeles și ei asta, merg bine negocierile. Împreună vom fi întotdeauna mai puternici.

Nalbian începe să se obișnuiască cu drumul, deși simte depărtarea de casă. Mereu alt han, alt pat, alt cer deasupra capului. Preferă însă adâncul înstelat, de pe rogojina lui, dacă vremea e bună și împrejurimile prietenoase. Este atent la oameni, retras, ascultă și observă. Încearcă să nu lase nimic la voia întâmplării. Atrage, uneori, asupra lui priviri curioase, întrebătoare, de care se ferește cum poate mai bine. Intră în vorbă doar dacă îi place omul ori călătorul pare să aibă în spate mai mult decât vorbe goale. De acestea are parte din plin, și-a irost deja urechile pe tot felul de povești înflorite sau găselnițe prostești.

Într-o zi, drumul cel mare începe să lase răsăritul pe umărul stâng. Află că mai are o săptămână până la hotar cu Rubinul și socotește că nu are niciun motiv să ocolească doar de dragul căii largi și umblate. Astfel că își dă mâna cu potecile cele mai drepte spre orizontul căutat.

Hanul din seara aceasta, la răscruce într-o poiană mare, se bucură de un număr bunicel de trăsuri, cai și mușterii. Ca de obicei, Nalbian încearcă să nu iasă în evidență și observă neobosit din colțul său. Ghicește rapid călătorul cu chef de vorbă fără prea multă acoperire. Aude amuzat cum a traversat ditamai deșertul fără o gură de apă sau cum a dresat șerpi să-i păzească cortul de canibalii din miazănoapte. Nu este singurul ascultător din umbră, la câteva mese mai încolo zărește un alt personaj singuratic, la a doua tinerețe, care-și râde în barba mică. Acum, povestea zelosului spune că a fost împins de o turmă de bivoli spre capătul pământului, unde l-a orbit

soarele „ieșit din pământ, din iarbă verde“, mai să-l pârjolească. Nalbian simte nevoia să lege și el vorbă, într-o doară:

– Adică ai fost la marginea răsăritului, mărite explorator?

– Păi eu așa zic, dac-am spus că a dat soarele peste mine, răspunde sigur pe el călătorul bun de scris basme, încântat de cunoașterea zărilor.

– Aha, grozavă pățanie, avem noroc că te-ai întors sănătos. Dar, ia zi-mi, că am auzit lucruri mari să fie pe acolo, nu ai găsit locuri fermecate? De unde nu prea te mai poți întoarce, dacă te mănâncă pielea să treci mai departe?

Omul se gândește, pesemne, ce ar da mai bine să răspundă.

– Ei, dar unde mai departe de marginea pământului! Apoi regretă oportunitatea: ba, acum că mi-ai amintit, ce de grozăvii am găsit în preajmă... Oameni fără urechi, pepeni care creșteau în aer și...

Mesenii povestitorului râd și au grijă să-i țină cupa de vin plină, îmbiindu-l de zor, ca să nu se termine veselia. Nalbian încetează să-l mai asculte, nu i-a scăpat însă tresărirea personajului tăcut de mai devreme, după ce și-a adresat întrebarea. Iar acum pare că-i aruncă priviri curioase. Libreanul îi observă ranița și lipsa de grabă, iar singurătatea îl recomandă a pribeag. Se ridică pentru a se apropia de masa acestuia.

– Noroc dumitale, am zis ceva ce poate ți-a trezit vreo amintire?

– Știu și eu, nu e prima oară când aud ce-ai spus adineauri, îi face el semn să se așeze. Întrebai doar așa sau cu un scop?

Străinul pare că vrea să afle mai multe despre el înainte să-și dezlege limba. Se studiază amândoi pe ascuns, iar Nalbian nu poate să nu remarce pielea arsă de soare și de vânt. Ochii celuilalt se opresc pe mânerul în cruce al spadei.

– La drum lung și greu e bună. De la oaste, explică Nalbian.

– Adevărat, am dus și eu. Acum țin ceva mai mic, în desagă, nu mai înfrunt orice locuri necunoscute.

– Dar bag de seamă că ai văzut destule până acum. N-am întrebat de soare-răsare ca să mă aflu în treabă, mă duc într-acolo.

Pribeagul dă din cap a lămurire.

– Am auzit că acolo se găseşte apa vie, scurtează Nalbian, fără intenţie de a-i povesti mai multe însă. „Dacă ştie ceva, va spune, dacă nu, rămâne aşa.“

Străinul se apleacă pentru a fi mai aproape de urechea libreanului:

– Nu eşti singurul, coboară el glasul. Și eu am auzit de ea, în drumețiile mele. Bine, eu căutam altceva atunci, fructele regilor din miazăzi, să le aduc la noi. Dar am auzit o poveste convingătoare la un pescar bătrân…

– Și ai schimbat direcţia.

– Pentru viaţă veşnică? A doua zi eram pe mare! Am tăiat aşa o bucată bună din drum, cât s-a putut.

– Dar… nu ai găsit-o.

– Nici eu, nici cei pe care i-am mai întâlnit să fi încercat, număraţi pe degetele de la o mână. Inclusiv pescarul. Ce m-a oprit? Dai de un pustiu după o vreme, nimeni, picior de om vreo două săptămâni. Apoi, mort-copt, când zici că trebuie să te apropii, începe o pădure, dar ce pădure! Mare și deasă, plină de namile de fiare, n-am reușit nici câteva ceasuri prin ea. Am încercat să ocolesc codrul acesta mult timp, în sus și-n jos, nu i-am dat de capăt. Apoi a venit șovăiala, cât să-mi mai risc viața cu asta? N-a găsit-o bătrânul, n-o găsesc nici eu, poate nici nu există.

– Eu am o bănuială straşnică, sigur există.

– Dacă e aşa, atunci trebuie să intri în pădurea asta grozavă, prietene. Sau chiar să treci dincolo de ea, dar, apoi, încă una: cine știe cum arată? O baltă, un râu? Care din ele?

Nalbian înțelege că nu are știința copacului și izvorului. Seara zboară apoi odată cu povestirile călătorului din miazăzi.

– Am adus multe seminţe, am şi la mine. Puţine ies însă aici, nu le prieşte vremea noastră, îi spune el posomorât la despărțire.

Nopțile următoare își dă întâlnire cu somnul în aer liber. Ce poartă ziua în ghete, ascunde noaptea la distanţă de el, în pământ sau vreo scorbură bine dosită. Astfel scapă de grija tâlhăriei, păstrează doar câțiva arginți la cingătoare pe seama cărora să joace teatru în caz de primejdie.

În seara dinaintea trecerii în Rubin intră în ultima tavernă din Smarald. Încearcă să ia pulsul locurilor, să mai afle despre drumuri. Vorbind despre împărăţia vecină, aşa cum a observat de ceva vreme, însă şi mai abitir pe aici, unii oameni se pornesc cu înverşunare:

– Nişte târâturi! Să îndrăznească să intre la noi, nu'şt ce le fac, se oţărăşte unul şi mai trage o duşcă.

– Hai, Pielare, că nu e aşa, s-au dus vremurile alea.

– Uite-mă, io-s neam de Rubin, ridică cineva paharul împăciuitor.

– Lasă, tu eşti de treabă, revine supăratul.

– Da, dar câţi trădători nespălaţi nu sunt pe-acolo? se bagă altul cu o poliţă de cine ştie când.

– Continuaţi voi cu zâzania, nu vă place pacea, cârciogarilor, îi ocărăsc alţii, mai în glumă, mai în serios.

A doua zi urcă pe coama ce desparte aici cele mai mari împărăţii de pe faţa pământului. Fricţiunile de-a lungul timpului peste acest hotar, pe care păşeşte acum Nalbian, nu au adus decât suferinţe şi le-au slăbit. Pajiştea poartă flori văratice, vizitate frenetic de albine şi alte zburătoare colorate. Pietrişul trosneşte sub picioarele calului, dar panta e blândă. Un turnuleţ flutură steagul Smaraldului, este cu siguranţă nefolosit, în timp ce câteva capre sălbatice îşi dezvăluie prezenţa în momentul în care o iau la goană.

Nalbian ajunge pe culmea coamei ce coboară la fel de lin de partea cealaltă. Opreşte la prima vedere a împărăţiei vecine, apoi se întoarce de-a lungul hotarului, pentru a medita spre întinderile Smaraldului. Orizontul îi adăposteşte casa părintească, rădăcinile de care s-a îndepărtat acum precum puţini alţii. Descalecă şi se aşază rezemat de un bolovan, stând aşa de-a curmezişul crestei, pierdut în zările cuminţi ca două tablouri. Îşi îndreaptă sufletul spre ai lui, ar vrea să le poată vorbi de la distanţă. Îşi imaginează cum se întâlnesc Cassia şi Rogozis cu părinţii, în vizită sau pentru vreo treabă, cu zâmbetul pe buze. Apoi se amuză la gândul că ar putea găsi vreun nepoţel la întoarcere.

Văzduhul aduce un vuiet uşor, al depărtărilor străbătute de vântul molcom. Scoate fluierul şi-l acompaniază doinatic într-un

răgaz plin de pace, în care se află în toate locurile lăsate şi căutate în acelaşi timp.

Nu găsește împărăția Rubinului cu mult diferită de a Smaraldului. Înțelege că cel care domnește aici e încă pe firea celor vechi, cu strânsoare asupra ținuturilor pe care nu dorește să le scape din mână în niciun fel. Doar steagurile roșiatice, cu triunghi ca para focului, precum și armura diferită a soldaților, îi amintesc fără tăgadă locurile în care se află.

Străbate poteci mici la început, încă nu știe unde vin drumurile mari. Vara, pe sfârşit de Cireşar, începe să fie din ce în ce mai caldă, își propune să profite de anotimp pentru a parcurge cea mai mare distanță posibilă. Astfel că, deși nu mai înnoptează la hanuri, intră din când în când pentru a-și pune planurile în ordine.

– Hangiule, am prins de veste că urmează un pustiu neprietenos spre răsărit. Pe unde îl pot ocoli mai harnic?

– De unde vii, voinice?

– Din Smarald, cu drum pribeag, până dincolo de Rubin. Caut să nu pierd zilele degeaba, cum să trec mai repede.

Un horcăit îi atrage atenția în spatele său. „Câine!“, scoate cineva printre dinți fără să se uite la el.

– Nu pune la inimă, vecine, îl împacă hangiul. Sunt unii care rămân blocați în dușmăniile vechi.

– Da, și la noi mai sunt, din păcate.

– Uite, pentru cărare bătută și dreaptă... începe apoi să-i explice ce și cum.

La plecare, se oprește în dreptul omului cu boală sufletească nevindecată. Acesta se burzuluiește și se ridică brusc în picioare, pregătit de bătaie. Ceilalți doi camarazi ai săi sunt și ei încordați. Dar Nalbian îi întinde mâna cu prietenie:

– De ce să nu uităm de vrajba altora?

Omul se uită încruntat, măsurându-i puterea. Lipsa provocării din partea libreanului, destul de voinic acum, îl ține pe loc. Îi scuipă cu dispreț palma întinsă și începe să rânjească, urmat de hăhăiala celorlalți. Nalbian este descumpănit pentru un moment și se simte înjosit. Face eforturi să-și alunge revolta și nevoia de reparație, nu știe dacă din teamă, neplăcerea conflictului sau din simțire înțeleaptă. Imediat, ranchiunoșii își atrag dezacordul și ocara unor oameni din jurul lor, dar și susținerea altor câțiva de prin sala mare. Libreanul încearcă să-și ascundă tremurul gâtului și părăsește localul fără o vorbă.

Urmează o noapte și o zi de reflecții, după cum este croit sufletul său. „Dacă nu cu împăcare, atunci cu ce să stingi ura?“, se întreabă el după câteva scenarii de răspuns localnicului nervos, deloc blânde nici ele, năvălite prin minte ca de la sine. Cu depărtarea de Smarald însă resentimentele împotriva poporului său se sting treptat.

Vocea compasiunii și nevoia brațelor puternice

În puținul timp de odihnă meșterește cu plăcere la harta mare, pe care încep să se adune bucățele de lume frumos desenate. Știe acum și încotro poate ajunge la Rozant, cetatea de scaun, dar asta ar însemna risipă de zile prețioase.

Trece prin așezări mici și mari, găsește și frumos și urât, și bunăstare și sărăcie. Cerșetorilor se ferește a le mai da când nu le poate ghici onestitatea, dar într-un târg găsește copii murdari cu mâna întinsă. Vederea acestora îl dă peste cap și nu poate să nu intre în vorbă cu ei. Este un loc prea puțin înstărit și cu oameni închistați, probabil din cauza durității vieții. Află de familii năpăstuite, bolnave, împuținate de soarta grea. Prinzând încredere,

cei de aici îi șoptesc despre stăpânul hapsân care îi cocoșează cu dările. Gărzile îl miros repede și încep să-i iasă în întâmpinare.

– Fă pași, pribeagule, vrei necazuri? îl înconjoară o trupă de soldați pe seară. Lasă oamenii în pace, dacă nu vrei să te luăm pe sus.

– Încerc doar să ajut...

– Hai, marş, nu au nevoie. Să muncească mai mult! Și să nu te mai prindem cu spadă, că temnița te mănâncă. Valea!

Nalbian nu are însă cum părăsi ușor așa necazuri mari. Se oprește câteva zile prin marginile așezării, în loc ferit, sub cerul liber. Intră doar neînarmat, vizitează casele copiilor cerșetori unde lasă mulți galbeni și aduce alinare unor suferințe trupești, cu știința tămăduitoare pe care a apucat să o învețe. Incursiunile acestea în viața oamenilor îl afectează, chiar dacă la sfârșitul zilei găsește mulțumire în compasiunea oferită. Refuză ospitalitatea caselor, nu dorește să atragă răzbunarea jupânului asupra lor. În plus, preferă liniștea și reculegerea în aerul proaspăt, unde iarba, copacii și stelele îi mai clătesc spiritul încărcat cu necazurile adunate peste zi.

Garda stăpânului îl urmărește de aproape, dar, în afară de câteva șicane, nu ia nicio măsură. În sânul acesteia sunt și oșteni din rândul oamenilor obișnuiți care îl apreciază și se prefac că nu observă. Ba unii chiar îl ajută pe ascuns, cu direcții și informații.

– Stăpâne, duce veste căpitanul la conacul în contrast flagrant cu restul caselor. Muscoiul ăsta începe să aibă partea oamenilor, dar și a unora dintre noi.

Jupânul strânge din pumni și dinți.

– Nu mi-ați găsit nici până acum unde și-a făcut bârlogul?

– S-a prins, stăpâne, în fiecare zi își mută locul. Se furișează bine, are antrenament, o fi un bandit care urmărește vreo nebunie. Să-i venim de hac?

Bogătanul asupritor rămâne pe gânduri sub fruntea încruntată.

– Dacă nu-l găsiți noaptea, nu încă. Nu-mi trebuie răzmeriță din partea sărăntocilor. Hăituiți-l, iar dacă vedeți că încearcă să ridice lumea împotriva mea... haţ, arată el cu degetul la beregată.

În mijlocul necazurilor și lipsurilor de aici, nu o dată s-a gândit Nalbian la răscoală. Nu crede în brutalitate – în niciun caz cea insuflată de el, un străin care nici nu intenţionează să rămână. Se întristează și mai tare când diverşi oameni încep să-l caute, își dă seama că putința lui are o limită. Îi pare rău că nu poate face momentan mai mult și se simte incomod față de impresia de salvare pe care o aduce. Unora dintre copiii nevoiași le povestește despre apa vie, cu sufletul greu, nefiind sigur dacă îi ajută sau le dă speranțe deșarte.

Până când, gândind că trebuie să plece, îndrăznește să meargă la casa mare a stăpânului, pentru o vorbă. Acesta nu îi face onoarea prezenței sale, îl aude în schimb aruncând servitorului:

– A venit grozavul pământului, care se învârte printre oameni ca un sfânt? Vrea să descurce el ce nu am reușit eu, cu mațe fripte ăia? Ce să le mai dau?! Să facă pași, până nu-l zvârl la câini!

Nalbian pleacă singur, fără să mai aştepte răspunsul stingherit al băiatului de casă. În curte însă îl oprește o fată cam de vârsta lui, îngrijită, vădit parte a familiei nobile.

– Tu ești cel despre care vorbește lumea? îl studiază ea. Ciudate apucături ai... împarți galbeni, dar dormi în țărână.

– Sunt un om simplu, doar puţin mai norocos, domniță.

– Din fericire, ştii să mânuiești spada, altfel, te-ar fi căutat deja tâlharii.

– Nu de tâlhari îmi este mie teamă aici. Am vrut să vorbesc cu jupânul. M-a întristat fără măsură să văd copii triști, nevoiţi să cerșească.

– Tatăl meu poate că nu e un model de conducător, are bubele lui, printre care lăcomia. Dar nici câmpurile astea anevoioase nu ne ajută. Vara, seceta le face tari ca piatra, primăvara și toamna, se inundă de nu poți pune mai nimic pe ele.

– Dar Rubinul e puternic, nu e sărac. Cu voință se pot mişca multe, câți copii trebuie să sufere până să facă cineva ceva?

– Așa nădăjduiesc și eu, aștept zile mai bune. Capetele cetății văd cu greu mai jos de gușa proprie, din păcate. Dar tu, tu câte poți face cu ce-ai început aici?

Nalbian privește într-o parte, cu oftat greu. Fata jupânului continuă:

– Dacă nu ești om cu averi, dacă nu ai rezolvare pentru oamenii aceștia, atunci mai bine pleci. Amăgirea le face mai rău.

Tânărul o privește în ochi aprobator, știind că are dreptate. Dorește însă o ultimă vorbă:

– Domniță, o să ai curând mai multă trecere și putere peste târgul de-l stăpâniți. De-ai reuși aduce ceva dascăli, copiii să intre la carte, indiferent de posibilități... Nenorocirea, însă, este burta goală, îndrăznește el mai incisiv, cu ochii în pământ.

Fata se abține să nu lăcrimeze. Nalbian își dă seama că ea știe toate acestea și pune la suflet. Apleacă din cap cuviincios și părăsește curtea conacului, iar soldatul de la intrare, din rândul oamenilor, va spune și celorlalți despre plecarea sa.

Se apropie luna de când traversează Rubinul. Are parte și de vizita fiarelor, unele necunoscute lui, dar și de încercările oamenilor necinstiți. Mai cu vorba bună, mai cu duritate, reușește să țină deocamdată necazurile departe. Învață cum mica avere îi servește, în primul rând, în ajutorul celor năpăstuiți, astfel că mai abitir o străjuiește.

În una din seri, pregătit de înnoptare într-o poiană departe de potecă, ascunde, ca de obicei, săculețul valoros la rădăcina unui copac. Dimineața, când focul e stins de mult, îl trezește grohăitul unui mistreț pe care, mijind bine ochii, îl descoperă scurmând în jurul arborelui cu pricina. Pesemne, pământul mai reavăn i-a atras atenția sau libreanul a nimerit peste vreo cămară de-a animalului. Se aruncă spre el, însă e prea târziu, îl vede cum înhață punga și o dă pe gât. Are ceva experiență cu porcii sălbatici, așa că știe să-l alerge. Iar ceea ce și-a dorit se întâmplă: mistrețul se simte amenințat și începe să se repeadă la el. „Hai, guiț, guiț, hai... Era bun un arc acum; dacă nu aveam de ales?". Mai în goană, mai lăsându-se urmărit, ajunge să tragă frânghie de sub șaua calului și să-l prindă de grumaz. Animalul se zbate și împunge, lupta nu e ușoară. Cu ceva muncă reușește să-l lege de un trunchi suficient de gros, apoi se trântește în iarbă, obosit.

– Nu te mai zvârcoli, zi mersi că nu te pune nimeni la proțap.

Calul privește curios spre arătarea agitată. Nalbian se întinde, neavând altceva de făcut decât să aștepte. Animalul se mai liniștește după un timp, însă orice mișcare a tânărului îl face să smulgă frânghia și să guițe asurzitor, până rămâne fără vlagă.

– Ușurel, grohăilă. Îți zdrelești grumazul. Așa, bagă-te în tufiș.

Ziua trece ațintit locului, îngrijind de cal și noul musafir. Amurgul se lasă peste tabăra prelungită, unde mistrețul stă acum așezat, nemaiputând scoate decât niște mârâituri aproape prietenești și urmărindu-l pe Nalbian cum pregătește rogojina de odihnă.

– Ce să-ți fac, purceluș. Crezi că eu mă bucur? îi vorbește tolănit, cu mâinile sub cap. Suntem amândoi prinși aici, până dai înapoi ce haliși fără să vrei. Îmi pare rău, îmi trebuie. Vezi tu, pentru noi, oamenii, pietricelele alea tari și reci, care nici măcar nu țin de foame, aduc bogăție. Ciudată treabă, nu? Așa e...

Apoi se întoarce pe cot, cercetând gânditor spre copacul care ține funia:

– Ei, dar alta-i acum: ce să fac eu să te apăr de lupi și pisicile alea mari, cu colți, de găzduiți voi pe aici. Foc nu pot aprinde, că o să leșini de frică. Fir-ar să fie...

Noaptea aceasta nu-i aduce tihnă. Stă mai mult de veghe, răspunde cu gălăgie la sunetele dubioase și liniștește calul din când în când. Se bucură de venirea dimineții, odată cu ridicarea soarelui poate să prindă și el un ceas de somn. Și de data aceasta este trezit de mișcare. Doi pui de om răsar la marginea poienii și privesc mirați:

– Ce faci, nene? Crești porcul?

Nalbian încearcă să se dumirească ce e cu puștanii. Părinții apar rapid, țin coșuri cu ciuperci, și trag odraslele spre ei. Fac ochii mari, neștiind ce să creadă, apoi o șterg repede cu gesturi politicoase.

După amiaza vine și trofeul mult așteptat, în care se ghicește săculețul. Libreanul eliberează în sfârșit animalul care sare ca un apucat și se pierde printre copaci.

De acum înainte alta este ascunzătoarea încărcăturii prețioase. Îngropată chiar sub focul de tabără și nici că-și mai face alte griji. Numai că surprizele neplăcute nu apar întotdeauna doar unde te aștepți. Pe la popasuri, în taverne, piețe sau chiar pe drum, se găsesc destui ochi și mâini dornice să-l caute de gologani.

Într-o zi, nu reușește să evite nimic. Pe drumul gol, fără multă vegetație și nimeni în jur, se ivesc lângă el doi călăreți, din vreo ascunzătoare. Îi simte de cum se apropie: vicleni, mirosind prada. Unul învăluie dintr-o parte, cu fața murdară și părul vraiște, iar al doilea, acoperit de cuțite până-n gât, din cealaltă. Nalbian este în cumpănă, dacă să dea bice sau să stea locului.

– Ia stai așa, unde te grăbești, prietene, rânjește nespălatul.

– Nu am nimic de valoare, mai bine vă vedeți de treabă, le-o taie libreanul.

– Ei, dar asta ne lămurim noi, acuș, râde cuțitarul și dă să-i prindă frâiele.

„Or fi mai mulți? Nu văd altă mișcare. Dacă-i alerg, taie calul pe una din părți și cad.“ Decizia e luată. Îl așteaptă cât mai aproape și, dintr-o săritură, e peste el. Se prăbușesc amândoi în țărâna cu pietriș. Surpriza și-a făcut efectul, banditul nu reușește să scoată vreun cuțit, iar tovarășul său este nevoit să descalece. Atâta timp cât îl poate ține pe al doilea departe, trânta nu are cum o pierde. Îi sucește bine o mână și îl lovește la picioare. Adversarul reușește să-i planteze un genunchi în piept, dar libreanul, văzând apropierea celuilalt cu sabia scoasă, trage din toate încheieturile și-l saltă pe nemernic ca să-l arunce peste cap, trântindu-l cu putere. „Unul e gata“, gâfâie privindu-l cum zace nemișcat. Apucă să scoată spada înainte ca al doilea tâlhar, cu un urlet de ură, să atace primul. Parează lovitura puternică deasupra frunții și se rostogolește într-o râpă. Se ridică amețit, dar antrenamentele își arată roadele: îl primește așteptându-i mișcarea, prima, a doua, apoi, la a treia, câștigă pasul și îi preia spada pe tăiș, aruncându-i-o cât colo. Cu respirația grea și fața julită, Nalbian îl țintuiește la gât și îl doboară în genunchi cu o lovitură fulgerătoare. Tâlharul cere îndurare. Sângele învingătorului fierbe, libreanul strânge din pumn.

– Cereți îndurare, lepădături ordinare? Voi, care sunteți gata să tăiați râzând? Îl apucă apoi de barbă: de ce faceți asta, ticăloșilor?

Nelegiuitul încearcă să-l prindă de picior și să-l răstoarne. Mişcare care l-ar fi costat viața, dacă sabia de la gâtul său nu ar fi fost a lui Nalbian. Libreanul îl prinde de ceafă și-l pune la pământ, apoi îi leagă mâinile la spate. Repetă procedura cuțitarului, iar, când acesta se dezmeticește, îi urcă neînarmați pe cai și-i conduce la prima garnizoană. Pe drum îi leagă și la gură, sătul de spurcăciunile și blestemele pe care aceștia i le aruncă.

Întâlnește și multe locuri cu oameni cumsecade, dintr-o bucată, în comunități de mai mare dragul. Pe aici ar mai zăbovi, dacă în inima sa nu ar fi prins rădăcini puternice simțirea că orice clipă pierdută mai îngăduie o lacrimă în lume. Iar de i se-ntâmplă să se lase purtat de încântarea unui târg gătit cu gust, de povești noi și figuri prietenoase, îl cuprinde apoi un sentiment necruțător de nevrednicie. Cel mai rău îi pare când își ia rămas bun de la oamenii de spirit, în general albiți de tâmple, mereu pregătiți cu vorbe tâlcuite sau amintiri năstrușnice și chiar eroice. Pe lângă ei ar sta și ar trage sevă ca lăstarul de la copacul bătrân. Nu îi scapă însă observația că, în general, ori natura este mai bună cu locurile, ori jupânii sunt de bună credință. Ambele aceste binecuvântări îl reașteaptă în Libra, față de care simte, în astfel de momente, o recunoștință fără margini.

Din vitregie în bătălie

Multe priveliști schimbătoare aduce drumul. Unele feerice, altele neobișnuite. Trece peste râpe seci cu pământ roșu, pe lângă un munte înnegrit de focul aruncat acum mulți ani, prin mlaștini nisipoase, dar și de-a lungul unor văi trasate cu pensula de un meșter zugrav, cu coline blânde, înverzite, cu spații largi și lacuri cristaline. Poate cel mai mult îi place muntele, când intră în

pădurile de la poalele lui și merge pe marginea pârâurilor rostogolite în şoapte, iar în depărtare, deasupra capului, se arată piscuri semețe până la cer.

Printr-un astfel de loc iese, pe nesimțite, din împărăția Rubinului. Nu ştie cât mai are de mers, nu poate încă nimeni să-i spună, dar ține calea cea mai dreaptă. În fața munților, întreabă-n stânga și-n dreapta, socotește bine înainte să aleagă trecători pieptișe sau ocoluri mai lungi. La capătul unui pasaj la înălțime, plăcut în miezul verii, se întreabă pe unde ar lua-o în caz de iarnă cu zăpezi. În următoarea așezare uită însă gândurile acestea, află că nu departe de aici, spre miazăzi, se află un rege cu inima de piatră, robitor de oameni. Sătenii se plâng că deseori soldații acestuia vin și pe la ei să răpească tineri din locurile mai puțin păzite. Amărât peste măsură, dar și cu un sentiment de neputință, Nalbian încearcă totuși să ajungă în locurile nefericite, nici el nu știe exact pentru ce. Încă pe umerii munților, pe drumuri înguste, potrivite mersului furiş, ajunge la una dintre intrările acestui regat ascuns. Gărzile numeroase din jurul stâncilor ce străjuiesc precum o poartă naturală, mai tari ca zidurile unei cetăți, îl fac să renunțe. Nu înainte de a-și promite că, la întoarcere cu apa vie, va căuta sub orice chip să pătrundă dinspre crestele primejdioase. Harta lui primeşte însemnarea și se pregătește pentru noi linii creionate spre soare-răsare.

Peste încă o bucată bună de drum, prinde veste de bătălie. Cu cât înaintează, cu atât locurile sunt mai încordate sau părăsite, mai ales de către femei și copii. Se adeverește ce povestea călătorul de la taverna din crângul Librei: două țări încleștate din cine știe ce duşmănie, prin mijlocul cărora Nalbian trebuie să se strecoare cât mai nevăzut. Află că mai reușesc să intre și să iasă oameni, atâta timp cât își păzesc pielea și nu pot fi luați drept iscoade pentru partea opusă.

Hotarul nici nu mai există. Câteva ziduri spulberate stau risipite prin colbul învrăjbirii nebunești. Vatrele unor așezări abandonate amintesc de casele acum goale sau incendiate. Vederea mai multor movile de pământ îi opresc respirația când își dă seama că sunt mormintele celor căzuți aici. Este prima dată când are astfel

de imagini în fața ochilor, aievea, nu citite sau auzite. Îl încearcă întâi frica, apoi stomacul și inima cu strângeri neliniștite și dezgustate. Se așteaptă cu spaimă, dintr-o clipă în alta, să vadă trupuri neînsuflețite, ceea ce se și întâmplă la marginea unei foste garnizoane. Privește îngrozit fără să poată face nicio mișcare, apoi dă pinteni calului pe care se apleacă scuturându-se ca dintr-un vis urât.

Precum în cărăușie, Nalbian nu mai ține sabia la brâu, ci la șaua armăsarului. Are poveste pregătită, cu trecere spre un regat vecin, al cărui nume tocmai ce l-a aflat, unde caută vraci pricepuți. Se ascunde însă prin păduri și râpe adânci. Zărește, la un moment dat, primul post de oaste, nici nu-l interesează pentru care parte, și caută cumva să-l ocolească, trăgând calul de căpăstru. Se strecoară atent, cu opriri dese, observând mișcarea și ascultând depărtările. Dintr-un zăvoi poate vedea mărșăluind un pâlc de soldați, urmat de alte câteva, la mici distanțe. Aude căpitani strigând într-o limbă necunoscută. Trăiește teama să nu fie în drumul vreuneia dintre cetele înarmate, care să treacă printre arborii ce-l adăpostesc. Stă aplecat și își convinge prietenul necuvântător să se așeze pe genunchi, mângâindu-l și șoptindu-i continuu.

– Șșș, drăguțul meu, fii cuminte, frumosule. Așa, liniștește-te, trebuie să așteptăm acum, fără gălăgie, șșș...

Devine tot mai greu să înainteze nevăzut. Astfel că începe să odihnească ziua, cât mai retras, prin cotloane încă fumegânde sau prin cele mai mărăcinoase desișuri. Noaptea este prielnică, dar, în curând, începe să dea peste capcane care îl neliniștesc, înseamnă câmp de luptă. Necunoscând, însă, în ce parte este miezul bătăliei, nu poate socoti cu bună știință pe unde să ocolească. Peste puțin timp îl află din prisosință, în mersul său pitit ajunge la marginea unei păduri încă arzânde. Ține felinarul stins și ignoră chiorăitul mațelor, își drămuiește drastic proviziile pe terminate. Ba chiar se gândește la discuția cu Getozak, cum va fi nevoit să vâneze la un moment dat. Începe să audă glasuri. Pe undeva, prin întuneric, se regrupează oșteni cu torțele aprinse; din când în când strigă ceva, probabil se caută între ei. Îi îngheață sângele în vine când calcă peste armura unui soldat trecut pe lumea cealaltă. Își încordează

privirea și mai descoperă, în jurul său, trupuri pătrunse de săbii sau care păstrează săgeţile ucigaşe. Un geamăt ajunge la el de la câţiva paşi, se apropie cu inima să-i iasă din piept. Un soldat tânăr se chinuie între viață și moarte, cu sânge șiroind de sub apărătoarea insuficientă. Își învinge amețeala și încearcă să-i descopere plaga. Rănitul îi prinde o mână și i-o strânge cu putere, rugându-se în limba lui să-l ajute. Nalbian îi răspunde în velină cu încurajări, iar soldatul începe să amestece și el cuvinte în graiul strămoșesc. Lacrimile pornesc pe obrazul libreanului la vederea rănii adânci din abdomenul trupului care se răcește tot mai tare. Se dezbracă și îl acoperă cu veșmintele sale. Înfruntă pericolul și, aruncând toate lucrurile deoparte, începe să facă focul. De mai încolo ajunge la el încă un geamăt, mai stins și mai rar. O deznădejde mai mare nu a simțit Nalbian până acum, o neputință mai sfâșietoare.

Odată focul aprins, după cum se aştepta, câţiva soldaţi încep să vocifereze şi se îndreaptă spre el. Lui Nalbian nu îi mai pasă prea mult, încearcă să oprească sângerarea rănitului. Nici când i se pune sabia la gât, rămas numai în bustul gol, nu se pierde cu firea.

– Mai bine m-ați ajuta, le spune el răgușit, arătându-le palmele pline de sânge.

Soldaţii schimbă două vorbe între ei pe care libreanul nu are cum să le înţeleagă.

– Vorbeşti doar velina? întreabă cel care-l ţintuieşte cu vârful spadei.

– Atât se vorbeşte în Libra din Smarald, atâta ştiu. Acum vreau să închid rana nefericitului, o să scot un cuţit, îi anunţă Nalbian cu mişcări lente, vrând să apuce briceagul dintre lucrurile sale.

Oştenii, patru la număr, se dau un pas îndărăt fără să-l scape din ochi. Înroșește cuțitul în foc și, după ce spală bine despicătura cu ultima lui apă, aplică lama încinsă. Rănitul se strânge de durere și își pierde cunoştinţa. Nalbian vrea să mai stoarcă două-trei picături de apă, dar butelca este goală. Se uită la soldaţi, iar unul i-o întinde imediat pe a lui.

– Udă-i, rogu-te, fruntea și gura, trebuie să bea, i-o înapoiază după ce termină de curăţat. Tărie aveţi?

Nu mai așteaptă răspunsul care oricum e negativ și scoate câteva frunze de leac purtate în desagă. Le mestecă bine în gură, rupe dintr-o bluză de-a lui și bandajează trunchiul strâns, cu leacul pe rană.

– Acum, Dumnezeu cu mila.

Unul dintre soldați aude geamătul celuilalt căzut în apropiere și ajunge la capul său. Ridică sulița și se pregătește să-i curme zilele.

– E din Obralund...

– Nu!! urlă Nalbian sărind ca o nălucă, împleticindu-se, să-l doboare cu furie. Ceilalți îl prind și-l opresc locului.

– Stai, dacă ți-e dragă viața! amenință ei.

Oșteanul cu sulița renunță la mișcare și le face semn să se apropie.

– Nu are nicio șansă. Altfel, îl luam prizonier.

Libreanul se mai calmează din zvârcolire și este eliberat pentru a se putea trânti asupra rănitului. Din păcate, observă și el că nu mai este nimic de făcut. Strânge ochii și se lasă pe șezut, în chinuri interioare, cu capul pe genunchi.

– Nimeni nu are dreptul să hotărască asta...

Soldații îl ridică și-l iau spre o tabără din adâncul pădurii. Calul său poartă omul bandajat, nu-i sunt uitate nici lucrurile. Ajunși între corturi și mulți oșteni, este lăsat la margine, unde mai rămân doar doi să-l păzească. I se întinde pelerina de care nu se sinchisește, dar cineva i-o așează pe umeri.

– Dacă n-ai fi îngrijit unul de-al nostru, aș fi crezut că ești cu ei.

– De-al vostru, de-al lor... pare Nalbian că aiurează. Apoi începe să râdă nervos, dând capul pe spate: tot măruntaiele-alea sunt, și-n pântecul unuia, și-al celuilalt, nu? Ce trebuie să schimbi, una cu alta? Țeasta? Sau poate limba? Ce face, din dușman, prieten?

– N-a mai fost în luptă, remarcă al doilea soldat.

– Și pentru ce vă bateți, mă rog? Pentru o palmă de pământ? Pentru onoarea unui rege nebun? Pentru ce ideal nobil vă luați viața unii altora, ca dementii?

– Ia ascultă... începe primul, dar este oprit cu mâna de colegul său.

– Da, e o mizerie. Cine n-ar vrea să meargă acasă, dac-ar putea! Tu ce ai face dacă Libra ta ar fi rasă de pe fața pământului? Și alte sate ar aștepta să fie arse din temelii?

– Cum, de ce, pentru ce... se schimonosește Nalbian. Ura naște ură, cine-o pornește și cine trebuie s-o stingă...

– Nu asta am zis, răspunde neînțelegând soldatul, dar nu mai poate decât să-l privească pe librean cum alunecă într-un somn tulbure.

Se trezește în primele raze de soare cu ochii împăienjeniți. Începe să-și amintească totul și ar vrea să cadă iar în neștire, convins că visul urât nu s-a terminat. Primul gând este că mai bine ar fi ocolit meleagurile acestea însângerate. Apoi recunoaște în sinea sa că nu ar fi făcut decât să evite realitatea dureroasă, pe care trebuie să o privească în ochi pentru a știi mai bine ce este de vindecat. A doua oară, însă, doar vitregia sorții și lipsa de putere l-ar mai aduce în mijlocul unei bătălii. „În niciun caz fără apa vie“, își spune strângând din dinți. De aproape, ajunge o discuție la urechile sale, în graiul necunoscut. Se întoarce și vede câțiva soldați, unul dintre cei de aseară și alți doi mai mari în grad.

– Unii te vor în luptă de partea Ervenisului, se apropie cel cunoscut. Am văzut că porți spadă și, cu siguranță, ești antrenat. Dar am cerut căpitanului să fii vraciul nostru, i-am spus ce știi să faci.

– Am de ales?

– Nu prea.

Nalbian trebuie să își accepte momentan soarta, sarcina impusă îl ferește totuși de focul bătăliei. Pericolul este însă atât de mare și de aproape, că nici nu îi vine să creadă. Însuflețirea primită-n lumea aceasta, dragostea părintească și învățăturile, filosofiile și năzuințele, rostul și viitorul, toate se pot termina în câteva clipe și nici măcar nu ar știi de ce.

Abia apucă să-și dreagă puțin setea, că urlete de atac încep să năvălească dinspre tabăra opusă. Soldații sar la arme și câțiva căpitani țipă organizarea. O mână de oameni încep să retragă din lucruri și provizii, spre care este împins și el.

– Cine fuge primește junghi de săgeată chiar de la noi, amenință cineva pe picior de luptă.

Ziua trece ca un coșmar dintre cele mai negre. Metale izbite, șuierânde, pârjoliri, țipete, urlete, moarte peste tot. Puțini răniți ajung la Nalbian, care este oricum depășit. Două femei apar printre ei, vin din spate, dintr-un sat apropiat. Apoi și câțiva bătrâni care preiau răniții cu șanse, ducându-i mai departe. Cere și primește de la femeile acestea țesături pentru bandaje și ceva ierburi. Este gata să clacheze de câteva ori, nici el nu știe cum reușește să rămână în picioare până la venirea serii. Bătălia începe să se stingă, la fel și venirile celor vătămați. Până când, ca într-un tablou grotesc, liniștea se așază peste zările fumegânde, pline de trupuri căzute. Nu se mai întoarce nimeni. Nici măcar din sat pentru o vreme, mai sunt doar Nalbian și câteva siluete ce aleargă în depărtare, lovite de nebunie. Voinicul din Libra simte că n-o mai duce nici el mult cu mintea limpede, se plimbă pierdut, bolborosind într-una. Una dintre femei reapare și aleargă spre el plângând.

– Ia un cal și fugi ca vântul în satul următor, arată ea cu mâna. Dă veste că aici am căzut, suntem singuri!

– Atunci, ce mai așteptați, de ce nu plecați?! Luați-vă lumea-n cap, unde-oți vedea cu ochii! Prin miazăzi, că dincolo vine inamicul, auzi? Stai, veniți și luați caii, uite câți au rămas!

Femeia fuge înapoi împleticindu-se, iar Nalbian rămâne să strângă patrupedele la un loc, cu inima cât un purice. Apoi, cât apar localnicii să le preia, se asigură că nu mai vine niciun val de luptă. Și încă un ceas după, pentru a-i putea preveni în caz de nevoie. Tăcere mormântală. Culege un steag pe care-l înfășoară la subsuoară și pornește pe calul său spre satul indicat mai devreme. Ajunge într-un târziu și, văzând mulți soldați agitați, se furișează spre cel mai izolat dintre ei. Îl așteaptă în locul potrivit și sare să-l prindă de brațe și gură:

– Vin de la ai voștri, dar nu pot sta, aruncă el stindardul la vedere. Au fost nimiciți, sunt nevinovați în pericol.

Îi scoate sabia și i-o aruncă departe, apoi îl împinge și fuge să încalece, plecând în galop. De la distanță sigură, la adăpostul desișului, observă că fost crezut. Un pâlc de soldați este repede

mobilizat și pleacă spre satul văduvit acum de toți bărbații în putere. „Mai mult nu pot face“, răsuflă greu Nalbian, încercând să alunge gânduri mai tulburătoare, precum a copiilor rămași fără case și părinți.

Nașii vitejilor lovesc din nou

A învățat linia frontului pentru a ști cum s-o ocolească, iar în câteva nopți părăsește nebunia războiului. Mohorât și abătut, continuă drumul întâi mecanic, apoi întețește și mai tare flacăra speranței promise de apa vie. Trece acum prin așezări iarăși vii, neobosite în treburile zilnice, dar își recapătă greu însuflețirile calde, prietenoase. O perioadă figura sa emană o stare de spirit de care ceilalți preferă să păstreze distanța.

Într-o margine de târg i se pare că un individ îndoielnic urmărește cu ochi necinstiți o tânără. Nu așteaptă prea mult și îl oprește drastic, prinzându-i brațul ca într-un clește. Acoperit de gluga pelerinei sub dimineața ploioasă, cu spada la brâu, nebărbierit și cu ochii acuzatori, țintuiește locului omul care nu îndrăznește să se opună.

– Ce intenții ai, nenorocitule?

– Dar ce treabă ai dumneata?

Nalbian îi dă haina la o parte, bănuindu-l de cuțit la șold. Nu are. Așteaptă ca tânăra să se piardă din vedere, moment în care apar și alți oameni.

– A făcut ceva? se oprește o femeie îngrijorată. Chem garda?

– N-am făcut nimic, oameni buni, mă duc spre casă.

Libreanul nu e convins, dar n-are de ce să-l rețină. Îi dă drumul smucit, cu o privire care să-l prevină de la idei ulterioare, pentru orice eventualitate. Trage calul și-și continuă drumul nemulțumit de el însuși, lăsând omul să-și maseze brațul cu priviri lungi în spatele său.

Ziua următoare, după un drum prin sălbaticie, găsește sat și tavernă. Intră și se așază, ca de obicei, într-un colț. Consumă fără grabă puțina mâncare și halba cerută. Crâșmărița, o femeie în floarea vârstei, îi observă apăsările și aduce un desert.

– Din partea casei. Garantat vindecă supărări mici și chiar mijlocii, zâmbește ea și pune pe masă plăcinta cu fructe de pădure. Pentru cele mari am doar la juma' de litru, de prune.

Nalbian este luat prin surprindere, trezit din gânduri adânci, încă tulburi.

– Mă bucură nespus, dar... da, mulțumesc, își caută el cuvintele.

Femeia nu pare încântată de răspunsul scurt, politicos. Văzând că nu mai primește alte vorbe, își pune mâinile-n șold, oțărâtă, și se întoarce la ale ei. Nalbian rămâne cu regretul că n-a fost în stare de mai mult.

– Vai, dar am eu o supărareee! Să pic din picioare, nu alta, joacă teatru un chefliu, aflat la masă cu tovarășii săi. Pe mine m-ar ajuta rău de tot tăria aia de prune, râde el.

– Ție ți-o dau la preț dublu, știu eu ce multe supărări ai dumneata, i-o întoarce ironic cârciumăreasa.

– Femeia, o bomboană, iar el... aude Nalbian comentariu de la masa cu pricina.

– Dar ia zi, amice, unde ți s-au înecat corăbiile? i se adresează un al treilea.

Libreanul se simte agasat, n-are niciun chef de ei.

– Hai să ne vedem de ce-avem sub nasul nostru, ce zici, răspunde el ursuz.

– Ia uite-l, nu poate să schimbe două cuvinte. Eu m-am dus cu prietenie...

– Tu nu ai, mă, față de om prietenos, îl ia peste picior unul dintre camarazii lui, apoi se pun toți pe râs și ciocnesc paharele.

Simțindu-se ca nuca-n perete, Nalbian nu mai zăbovește mult. Conștientizează atitudinea sa neplăcută și gândește că poate se mai răscumpără lăsând un bacșiș generos. De cum urcă însă pe cal, îi vine să-și dea palme că poate a jignit și mai mult gestul binevoitor al femeii.

Următoarele zile trece peste câmpii și dealuri împădurite, nelocuite. Abia în a treia găsește iar potecă și popas la o răscruce. Între timp, ca din urma luptei cu o boală, lumea interioară a mai revenit la locul ei, și-a refăcut din acordurile necesare cu cea exterioară. Care, mai mult decât a fi neagră, este totuși destul de albă, doar cu multe nuanțe de gri. Gândește că ar trebui să poată identifica și răspunde culorilor întâlnite pe aceleași tonuri, pe cât posibil să fie însă purtător de lumină în întuneric și nu invers, oricare ar fi supărarea lui.

Își umple butelcile și se simte observat. Nu este prima oară, așa că studiază și el călătorii cu un aer indiferent. Presupune că dă impresia, după atitudine și portul spadei, de oștean sau justițiar singuratic. Schimbă câteva cuvinte cu alți drumeți în nevoie de vorbă omenească, dar și pentru a afla câte ceva despre locurile acestea. Aude că pe aici nu prea există stăpâni și nici măcar căpeteniile regatului nu par să-și mai amintească de ei. Dorește să găsească un han pe direcția lui, pentru o masă caldă și câteva provizii.

– Încolo, cată în zăvoiul de la marginea mlaștinii, se grăbește cineva să-i arate când nimeni nu părea să-i propună nimic.

Hanul este mic, iar sala de mese mai mult o cârciumă. După clientelă, numai bărbați, își spune că jupânul s-a adaptat cererii. Simte cum se întorc capetele să-l măsoare, iar figurile oamenilor, văzute mai de aproape, îl pun pe gânduri. „Ce speluncă mai e și asta?“. Ia aminte la cel mai dubios grup, cu cercei și basmale, iar câțiva țin cuțitul pe masă. În total, opt candidați pentru atenția bănuitoare a lui Nalbian. Nu găsește colț în care să stea liniștit, retras, astfel că își trage scaun la tejgheaua de lemn, cât mai departe de respectivii.

– Călător de unul singur? Cu ce te otrăvesc azi, arată cârciumarul spre un rând de sticle năclăite care nu spun nimic.

– Fermentată de spic n-ai?

De la masa care-l înțeapă-n coaste se aud râsete zgomotoase.

– Scoate butoiașul pentru dame, meștere, heh!

– Ăla de mă-ntrebați de el pe ascuns? i-o-ntoarce jupânul cu trupul gros și grumaz cu lanț de fier.

Zefliul își îneacă râsul într-o tuse supărătoare. Camarazii lui se opresc pentru câteva secunde apoi râd și mai tare. Nalbian primește halba dorită și întreabă de câteva merinde, renunță la cina luată în compania din seara aceasta. Cârciumarul pleacă în spate să vadă ce are, iar, între timp, pe ușa crâșmei intră doi oameni dintre cei întâlniți la ultimul popas. Se alătură, în spatele lui, unora care i se par cei mai normali meseni din local. Așteptând proviziile, nu observă însă că aceștia îl arată cu degetul. Crâșmarul revine cu o parte din cele cerute, pentru care Nalbian scoate câteva monede. Pe ascuns, dintre tovarășii noilor veniți, cineva face semn către altă masă. O față de hoțoman sadea, cu o banderolă murdară deasupra ochilor de șarpe, se apropie de el și se rezeamă de tejghea.

– Ia, dacă mai ai gologani, am și eu daravele pentru tine.

– Trebuie că ești mare negustor, nu se abține Nalbian. N-am și nici nu-mi trebuie nimic.

– Hai, nu fii lepră porcească. Dar o bucățică roșcată, deschisă la orice, frichi-frichi? se shimonosește scârbos musafirul nepoftit.

Libreanul se strâmbă a dezgust evident și îl ignoră. Dubiosul îi susură o înjurătură de necuratul și probabil are mai multe idei de ranchiună. Nalbian se încruntă și îi oprește orice intenție, ținându-i piept din picioare.

– Dispari, jigodie! îl împinge el cu putere.

Audiența nu pare impresionată de evenimente, este, mai mult ca sigur, obișnuită. Hoțomanul strânge din pumni, dar singur nu îndrăznește mai departe, iar camaradul său este oprit de cel care l-a trimis spre Nalbian.

– Auzi, „dispari jigodie“! Fătălăul! se regrupează licheaua rânjind. Nașterea mamii tale de... urmează o ploaie de spurcăciuni asupra libreanului care se pregătește să plece.

De la masa „cumsecade“, unul dintre cei văzuți la fântână sare ca muștarul:

– Da’ cine te crezi?! Nu înjuri, te scârbești la toate, vrei să ne-arăți că ești cel mai bun din cârciumă? dă el cu paharul de masă.

Nalbian simte că greu mai poate părăsi locul fără conflict, toți și-au întors privirea asupra lui. Se așteaptă la ceva și din partea mesei dubioase, dar cei opt tac mâlc.

– Nu vreau, stai pe pace. Sunt vremuri grele, încearcă el să divagheze.

Cel care până acum a ghidat tainic cursul faptelor îl trage ușor cu mâna-n jos pe ofensat.

– Gata, lasă... Te-ai găsit acum de teapa bagabonților care-au deranjat omul. Dar, amice, vrei nu vrei, ești neprietenos. Uite, la masa asta poți să bei un pahar, suntem și noi călători.

Nalbian nu știe dacă faptul că respectivii sunt șase la număr îi împuternicește să-i jignească pe ceilalți sau altceva. Nu poate înfrunta însă atâția netrebnici, față de care l-a cuprins și teama, în plus poate e iar prea rigid când o vorbă bună ar aduce mai mult. Acceptă invitația fără tragere de inimă, iar liderul mesei, un om chel, încrezător și calm, chiar rece, îi face loc lângă el. Are ceva alunecos în priviri, ca și cum nu e ceea ce pare.

– Iartă-mi tovarășul, nu pricepe că unii rezistă mai mult la suduială.

– De ce să blestem omul când pot să-i urez de bine, încearcă el o deschidere reținută.

– Aha... ți-e teamă de cuvinte.

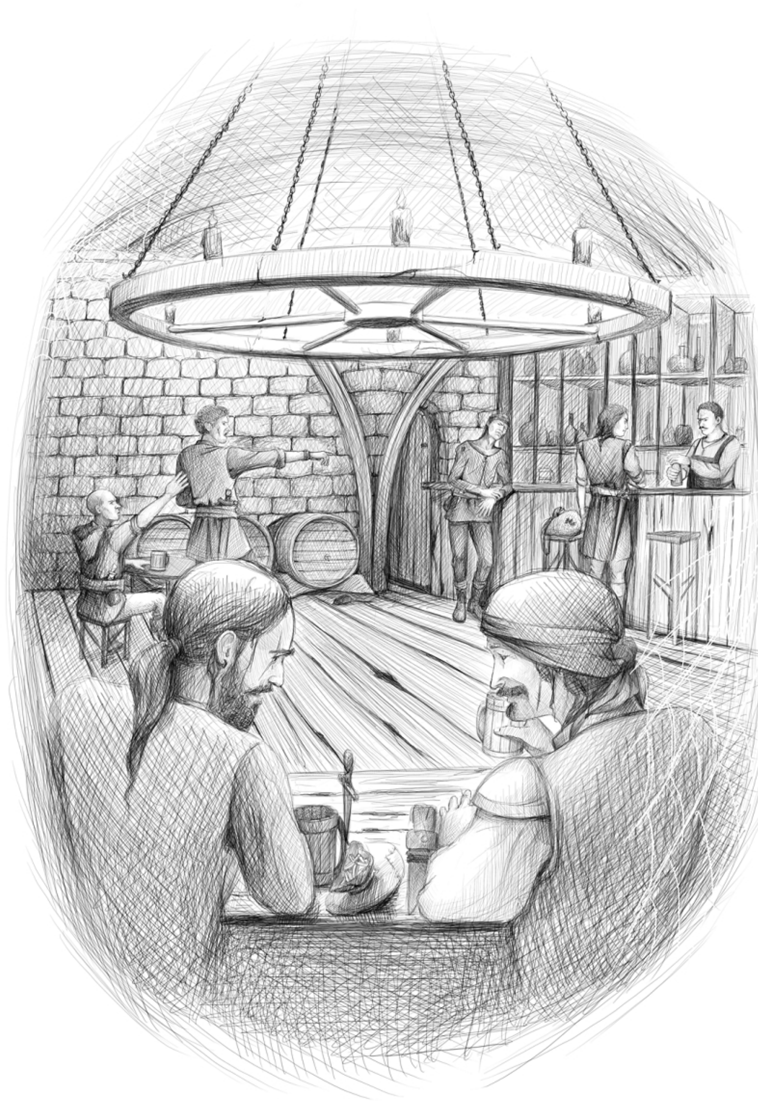
– Un moment de ură îți poate pierde mințile. Ca vecinilor voștri înecați în sânge, de la care tocmai vin.

– Atunci, da, îți trebuie un pahar bun. Adă un rachiu vechi! face semn spre cârciumar.

Preț de-un sfert de ceas face o conversație de care abia așteaptă să scape. Gazdele sale se dau călători cu negustorie de ciubuc, ce pot lua ieftin și da mai scump în altă parte. Un stil de viață de pe-o zi pe alta, se plâng ei. Nalbian le spune doar că are drumuri de bună credință spre răsărit și că trebuie să facă față provocărilor necunoscute. În scurt timp, însă, ochii încep să i se împăienjenească, pământul i se rotește sub picioare, iar gura și mâinile nu vor să-l mai asculte. Cu ultimele puteri încearcă să plece, dar cade lat.

– Ia uite cu cine voiam noi să bem rachiu, râde chelul. Voi, hai să-l ajutăm până afară, se uită crud pe sub sprâncene spre camarazi.

– Bine, Tak, încă o pradă! rânjește un jigărit din alt colț al cârciumii, în cor de horcăieli înfundate.

X

Nalbian se trezește ca dintr-o bătaie cruntă, tremurând din toate încheieturile. Este încă întuneric, nu știe cât timp a trecut de când și-a pierdut cunoștința. Își revine în simțiri și se ridică din mocirlă, rece și ud până-n măduva oaselor. Mai este doar în izmene, iar în jur vede numai mlaștină. „Dacă era iarnă, o mierleam“, izbutește un gând să-și facă loc printre durerile de cap.

Clănțănind din toți dinții și amețit bine, încearcă să cerceteze împrejurimile. Într-un sfârșit, dibuiește taverna aducătoare de necaz, la câteva sute de stânjeni, care acum este închisă, pustie și pe dinăuntru, și pe dinafară. Urmează mica potecă, vreme de-un ceas, până ajunge la drumul principal. Zorii anunță lumină, dar el nu știe încotro să o ia. „De unde-am venit, știu că nu e nimic; să-ncerc mai departe.“ Caută apă curată să se curețe de noroi, însă, încă murdar, întâlnește un grup de soldați. Le povestește pățania și cere ajutor până la următoarea așezare.

– Poate că e cum zici, poate că nu. Cu un lucru ai dreptate, locul e plin de lichele. Vii cu noi până ne lămurim.

Căzut în deznădejde, Nalbian însoțește tăcut unul dintre călăreți. Drumul e un sfetnic bun. Îl chinuie remușcările de care încearcă să se elibereze treptat, știind că, dacă vrea să poată merge mai departe, trebuie să se repună pe picioare. „Ce-a fost, a fost“, încearcă el să-și găsească liniștea.

Ajunsă la marginea unui târg, patrula oprește la garnizoană. Un soldat îl duce în carceră.

– Preferăm așa decât invers. Cum stăpân nu e, iar judecătorii au cam plecat, să vedem ce putem face.

– Bine că mai e oaste, oftează Nalbian.

– Cine știe cât, închide străjerul grilajul de fier și se face nevăzut, nu înainte să-i lase un bol prăpădit.

Libreanul înfulecă bucata de pâine tare ca piatra, înmuiată în apă. „Să-ncepem cu începutul“, se rotește el prin spațiul îngust, încercând să nu dispere. „Trebuie să-i conving că nu sunt un

nelegiuit." Îl prinde astfel și noaptea următoare, cu haine sărăcăcioase zvârlite de un îngrijitor care nu-și face decât treaba. Puțin mai departe se află temnița, din care aude multe suduieli. „Măcar nu m-au băgat lângă ei", își spune târziu, adormind pe lespedea acoperită cu paie. Spre dimineață deschide ochii, în urma unor pași furișați, și observă o „eliberare" contra cost: mai mulți galbeni sunt palmați gardianului de către un vizitator nocturn.

A doua zi, pe la prânz, este chemat în fața unui căpitan, care îl supune unui scurt interogatoriu.

– Bun, sfârșește acesta. Nu am primit nicio plângere la care să corespunzi, așa că ești liber. Îmi pare rău pentru ce ai pățit, nu ești primul și, mai mult ca sigur, nici ultimul. Uite un loc unde poți găsi oameni miloși, să te țină câteva zile.

Libreanul se simte al nimănui, pierdut în lumea cea mare. „Acum, să pun osul la muncă pentru o brumă de bani. Măcar de-aș ști ce este mai aproape, Smaraldul sau capătul lumii."

O bătrânică îl primește în gazdă și-l ospătează, găsindu-l cu foarte mult bun-simț. Nalbian este recunoscător până la cer și înapoi pentru bunătatea femeii căreia, pe lângă alergătura după ceva de lucru, încearcă să îi preia din osteneala gospodăriei.

– Mai lasă, maică, amu' ce-ai vrea, să stau ca popândăul? Să mai vină și copiii, c-apoi abia găsesc motiv să nu mă viziteze.

Muncește cu ziua pe unde apucă, dar agonisește puțin, locul este destul de sărac. Încă pune în balanță ce are de făcut: ori rămâne câteva săptămâni și continuă drumul, ori trebuie să se întoarcă, din aproape în aproape, către Smarald. Înainte, spre răsărit, nu poate ști ce îl așteaptă, astfel că, fără cal și ceva bani, ezită să plece prea curând.

În una din zile, pe la o săptămână, cărând de zor pentru un jupân cu recoltă de sfârșit de vară, observă că cineva descalecă în apropierea lui. Musafirul, cercelat la urechea stângă, cu mustață castanie și batic pe cap, pare că îl privește din marginea livezii de caiși abia culeși.

– Hei, omule, îi atrage el atenția.

– Da, ia zi, răspunde Nalbian apăsat, fără să se oprească, întrebându-se la ce să se mai aștepte.

– Aha, tu ești, zâmbește străinul. Te-am căutat ceva, îți priește munca?

Nalbian se oprește cu mâinile suflecate pe șolduri, scrutându-l distant.

– Toată lumea trebuie să muncească. Ai vreo treabă cu mine?

– Doar dacă te interesează, dacă nu... scoate el de la spate mult iubita desagă cu brazi, de la care libreanul își luase definitiv gândul. Apoi se întoarce, prefăcându-se că vrea să plece.

– Da, stai! tresare voinicul uimit. Dar cum, de ce?

– E o fântână, arată el la poala unui deal. Te aștept acolo când termini.

Nalbian își ține făgăduiala față de jupân, nu se retrage înainte să termine, cu mult avânt. Aproape își uită răsplata în graba lui. „Să vedem ce vrea de la mine“, începe voinicul să rumege noua întâmplare.

Ciudatul personaj îl așteaptă după cum a promis. Pe calul acestuia vede acum și celelalte lucruri, foaia de cort, rogojina, sabia, până și traista cu leacuri și merinde. Nu-i vine să creadă, „iar când se întâmplă astfel, ceva trebuie să fie la mijloc“, își spune, apropiindu-se cu precauție.

– Sigur că n-ai încredere, se ridică străinul de pe iarbă, zâmbind. Nici eu n-aș avea. Uite, îi întinde țesătura cu brăduți.

Nalbian o ia cu atenție. Mai să cadă pe spate, când vede galbenii și nestematele alături de fluier și briceag.

– Bine, care-i șpilul? întreabă cu desaga desfăcută la gură.

– Niciunul, ține-o bine de data asta, i-o împinge cercelatul cu palma. Nu mă recunoști, am impresia. Libreanul neagă din mișcarea capului. Să-ți spun atunci: eram în Taverna Tâlharilor în seara aia, dar tu, pesemne, habar n-aveai unde-ai intrat. Un camarad de-al meu te-a luat peste picior când ai cerut fermentată, am văzut că te fereai de noi.

– Așa, da, nu te-am reținut. O fi, însă de ce...

– Stai, că-ți mai zic, dar să mergem, nu putem zăbovi aici prea mult, ne vede lumea.

– Trebuie să-mi iau lucrurile din gazdă, îmi zici pe drum.

„Ce-am de pierdut?“, își spune Nalbian pornind spre casa bătrânei, însoţit de străinul care continuă:

– Da, dacă aia era cârciuma tâlharilor şi noi la o masă, sigur că eram tot hoţomani. Numai că ăi mai răi nu eram noi, după cum singur ai aflat. Nu, prietene, ai picat tocmai pentru că cei mai parşivi de aici sunt unii care se arată spălați, cu multă viclenie. Nu ai observat nimic la ei?

Nalbian dă din umeri.

– Ia uită-te la colț, lângă taraba cu peşte. Atât, nu te holba! Sunt de-ai lor, fac legea în locurile astea. Vezi că nu au nici barbă, nici mustaţă? Nici amicii tăi, care ți-au pus ierburi în băutură, n-aveau, și nu pentru că-s îngrijiți ca feciorii de jupân. Nu, prietene. Le spunem fețe de spâni, nu le crește nimic pe față.

Se apropie de casa bătrânei. Între timp, străinul își pune o pălărie mare de paie pe cap și se uită atent în toate părțile.

– Şi de ce, mă rog…

– Lasă, intră, îți spun după, îi face el semn, apoi se retrage dosit.

Bătrâna mai să plângă, auzind că Nalbian pleacă aşa repede. Voinicul îi mulţumeşte înzecit şi, pentru că inimoasa lui gazdă nu doreşte să primească nimic, potriveşte câţiva galbeni într-un ghiveci cu flori.

Noua sa cunoştinţă stă pitită după un gard, ca şi cum ar avea treabă în grădină, iar calul lui se ospătează cu răzoarele din faţa casei cu pricina. Trage patrupedul şi pe Nalbian spre o potecă lăturalnică, încalecă amândoi şi ies în afara târgului. O cocioabă părăsită, cunoscută de străin, le este acum loc de odihnă.

– Poţi să îmi spui Jaba, întinde el mâna.

– Nalbian, din Libra Smaraldului, răspunde voinicul la salut, încă circumspect.

– Ca să termin, se aşază cercelatul pe iarbă, dând jos pălăria de paie şi basmaua pe care acum o leagă la gât. După ce s-au ocupat de tine, ştiam că o să zaci undeva pe afară, dar nu îndrăznim în faţa lor. Sunt răi şi mulţi. Noi mai mult de imagine, să speriem omul. Spânii ne strică şi nouă distracţia, taverna aia era cândva doar

ascunzătoarea noastră. Mă rog, apoi am ieșit, într-un târziu, ca să nu dăm de bănuit, dar nu te-am găsit.

– Nu mai aveați ce să luați, chiloții de pe mine, strâmbă Nalbian din nas, ironic.

– Nici chiar așa, avem și noi codul nostru. Nu dăm în om când e căzut; nu luăm tot, îi lăsăm să și trăiască; nu atingem femeia fără să ne dea voie; și ce mai era...

– I-auzi, bandiți cu onoare.

– Mda, îmi dau seama cum sună... A trebuit să ne obișnuim cu secăturile astea, te fac cu duioșie, fără să clipească. M-am gândit atunci că poate ai scăpat, dar nu știam în ce parte ai luat-o. Vezi tu, i-ai și călcat pe bătătură, nu vor oameni de partea legii pe aici. Ne-am întors în cârciumă, iar eu mi-am luat rămas bun de la trupă. Ei până la sfârșit mi-au zis că fac o prostie.

– Adică, ce?

– Să mă las de hoție, devine străinul serios. De mult o coc, iar acolo, când am văzut cum încercai să te ții drept, am zis că asta e, am prins curaj. Bașca potrivire, plecai pe unde am și eu drum. Nu mai vreau, înțelegi, Nalbian din Smarald? Mi-a ajuns, vreau să mă îndrept, mărturisește el frecând podurile palmelor, cu coatele pe genunchi și ochii departe, pe deasupra târgului. Am păcătuit destul.

Cercelatul face o pauză, rememorând în sinea lui câteva dintre greșelile care-l apasă. Apoi revine:

– Ei, când au plecat șobolanii ăia, i-am urmărit. Le știu din ascunzători, așa că n-a trebuit să stau prea aproape ca să-mi dau seama la care merg. Am avut și noroc: sunt atât de siguri pe ei că nimeni nu îndrăznește să-i fure, încât au lăsat totul afară, nepăzit. Am descălecat la distanță sigură, m-am strecurat, am luat tot de pe calul tras după ei și am tulit-o. De a doua zi am început să te caut, pe ascuns. Dar ce te uiți așa, dacă nu ai avea dovada în mână, aș zice că ești neîncrezător.

– E ieșit din comun, se scutură Nalbian. Te-ntreb direct: e ceva la mijloc? Dacă tot ce spui e-adevărat, eu vreau să mă achit. Să-ți spun sincer, mă mir că nu te-ai răsplătit singur.

– Hm, dacă nu eram ce sunt, adică ce-am fost, pardon... acum probabil m-aș simți jignit, domnule! încearcă Jaba o revoltă,

ca în urma unui sentiment autentic de onoare şifonată. Cum a fost? Nu? Mai lucrez, râde el, apoi continuă: Am zis că mă îndrept și asta o să fac. Ce vrea omul să-mi dea, bine, altfel, eu nu mai iau.

– Nu cred că ți-a fost ușor, cu atâta bănet.

– Sigur că nu, m-a mâncat palma. Ia zi, unde-i țineai, că doar nu la brâu? Stai să ghicesc, sub șa. Sau în pantofi. Sau... așa deci, în galoși, râde cercelatul cu poftă. De hoțul sadea să știi că n-ai unde ascunde, dacă-i pici în mână.

Rămân o perioadă în tăcere, așteptând parcă seara. Fiecare se gândește la gestul deosebit, cu aceeași apreciere și mirare de putință.

– Poate deja m-am absolvit de ceva cu asta... grăiește calm străinul.

– În orice caz, a fost de tot respectul și toată cinstea, nu am mulțumiri suficiente. Cât vrei, atâta iei din punga asta, o deschide Nalbian la gură. Jaba încearcă întâi o nestemată, apoi îi dă drumul scuturând din cap și culege un singur galben:

– Oamenii cinstiți nu trăiesc cu bogății ușoare, se justifică mai mult pentru el însuși.

Libreanul îl privește aproape cu admirație și simte nevoia să-l încurajeze:

– O să fii un om drept grozav. Ai început deja!

Străinul gustă vorbele din plin. Privește cerul care începe să primească umbra serii și îl trage pe Nalbian de mânecă.

– Haide!

– Unde?

– Să-ți cumperi calul înapoi.

Voinicul îl urmează nedumerit, însă cu mai multă încredere. Este dus la niște grajduri unde negustorul tocmai aduce animalele și le bagă sub zăvor. Prefăcându-se că stau de vorbă, așa cum tocmai l-a învățat fostul tâlhar cu pălăria de paie iarăși pe cap, Nalbian își recunoaște calul.

– Cum ai ştiut?

– Când fură cai, îi duc unde-i mai aproape. În târgul ăsta cu el fac măgăriile. O să fiu în spatele tău, mă asigur din drum.

Nalbian înaintează spre mijlocul ogrăzii mari. Negustorul îl vede şi-i face semne din mâini:

– Gata pentru azi, vino mâine.

– Astăzi îți dau bani, mâine vin cu garda și-l iau.

– Cum îndrăznești, apucă omul o furcă și se repede spre Nalbian. Îl vede însă cu mâna pe spadă și se mai domolește.

– Ăla, arată voinicul. L-ai luat de la... văgăuna lui Hoz, prinde șoapta lui Jaba din spate. Cât ai dat pe el?

Negustorul înțelege că nu are de ales și se uită înciudat în jur, sperând să zărească pe cineva cunoscut.

– Ai ştiut când să vii... Cine ți-e pălărierul din spate? Spun spânilor să vă caute, nu scăpaţi.

– Fă ce vor rărunchii matale. Acum, calul.

– Treizeci de galbeni.

– Cu atât îl vinzi, eu te-ntreb cu cât ți-i l-a dat spânul.

Negustorul începe să se jure și să smiorcăie jalnic. Nalbian îi dă cincisprezece galbeni, ia calul și pleacă.

– L-am luat cu zece! îi aruncă șarlatanul, trântind poarta grea.

– Ascunde-i bine! Două sute de galbeni nu-s glumă! îi strigă Jaba în gura mare. Gata, i-am băgat spaimă pentru la noapte.

Se întorc pe întuneric la cocioaba din afara târgului, nu înainte ca Jaba să iasă dintr-un local cu două căni mari cu capac, pline cu fermentată.

– Nu mințea cârciumarul din Taverna Tâlharilor, râde Nalbian.

– Să te juri primul că bei rachiu cu polonicul, că ai cinșpe amante și-l caftești pe ciomăgarul satului, este cea mai ușoară cale să-ți câștigi locul între derbedei.

– Și dacă se găsește vreunul să fie chiar așa?

– Ne punem de-ai naibii și tocmai lui îi zicem că nu-l credem, hehe. Sau ne ducem pe copcă, își drege el gâtul cu subînțeles.

Se așază amândoi pe rogojini sub cerul limpede, fiecare cu mulțumirea lui, în timp ce caii nechează ușor pe alături.

– Dacă pot să mai fac ceva pentru tine vreodată... Nu credeam că o să zic asta unui fost tâlhar, zâmbește Nalbian, ridicând

să ciocnească. M-ai scos din problemă grea. Dar tu ce-o să faci, văd că trebuie să te ascunzi mereu.

– Da, e groasă cu spânii. Bine, cu puţin noroc, poate se bat între ei, crezând că le-au pierdut sau şi le-au furat singuri. Oricum, plec, cum îţi ziceam, tot încolo. Vreo săptămână la trap.

Nalbian chibzuieşte câteva secunde. Dacă e să se înşele cu omul acesta, atâta să fie paguba, averea oricum şi-o pierduse. Dar, dacă e să poată fi de vreun sprijin, oricât de mic, pentru o conştiinţă regăsită, ar fi o împlinire mai mare decât multe altele.

– Păi... hai să mergem împreună, plecăm mâine.

Jaba primeşte bucuros.

– Dar de ce staţi printre spâni? întreabă Nalbian în aşteptarea somnului, sub adiere aducătoare de cântec de greieri.

– Nu ne place, dar profităm de fărădelegea adusă de ei. Au reuşit să alunge şi oastea, cu mişeliile lor. Însă nu vor să ia ţinuturi în putere, le plac dezbinate, fără căpătâi.

– Cam aşa zicea şi Vulpan, din ceata celor unşpe... Alţi tâlhari, de pe la noi.

Se lasă iar liniştea, sub licărit de stele plăpânde. Iarba înaltă gâdilă faţa lui Nalbian, care se gândeşte numai la turnura bizară şi binevenită, datorată unui om ce vrea să se ridice din nefast.

– Auzi, Jaba...

– Mm?

– Ce nume e ăsta?

– Eh, eh... Vezi tu, pe mine m-au luat tâlharii de mic. Nu am mamă, nu am tată.

– Cum aşa?

– Ţi-oi povesti eu altădată. M-au învăţat „meserie“, fiecare e mai bun la ceva, iar eu m-am deprins la desfăcut încuietori, lacăte, zăvoare. Şi mi-au zis Degeaba-Încui. 'Jaba-ncui, vezi?

– Ha, mă gândeam eu că ceva de genul ăsta, zâmbeşte Nalbian.

– Stai să auzi de alţii...

Somnul îi fură înainte să înţeleagă cu adevărat mare lucru unul despre celălalt. Zilele următoare le vor purta însă paşii alăturaţi, cu senzaţia că mai au şi altele-n comun, în afara drumului.

⤫

Focul din inima lui Nalbian prinde iarăși văpaie, alungând amărăciunea înecăcioasă din ultimele zile. Speranța a renăscut și pune în vinele voiniciului chiar mai multă dârzenie. În plus, noaptea a trecut cu bine alături de noul său tovarăș, fără nicio surpriză neplăcută. Cei doi pornesc devreme și ocolesc potecile momentan, la rugămintea fostului tâlhar.

– Ce știi tu, Jaba, despre drumul spre soare-răsare? Până unde-ai ajuns?

– Cel mai departe? Cu trupa am mers până abia mai găseam vreun sat, deci nu prea era „de lucru“ pentru noi, ahem. Alții spun că, și mai încolo, vin meleaguri neprietenoase, peste care nu se poate trece. De ce, te duci așa, unde vezi cu ochii? Nu aveai un rost pe undeva?

– Ba am, poate-ți zic mai multe într-o zi. Și cât v-ați dus spre răsărit?

– Asta-i greu de spus, a fost demult, opriri dese. Știu eu? Două-trei luni, poate mai puțin, dacă ții drept? Noi am încercat vreun an cu totul, și mai sus, și mai în jos.

Informația pare vagă, dar îi este de folos. Va ajunge curând pe meleaguri puțin locuite, după care n-ar trebui să mai fie prea mult. Merg o vreme paralel cu drumurile, iar Jaba cunoaște fântâni, popasuri și piețe mărginașe. Într-un astfel de mic târg o tânără se îngrijește de negustoria merindelor.

– Frumoasă tarabă, frumoase bucate, zâmbește curtenitor cercelatul. Totul e arătos aici, din familie? ridică el privirea spre vânzătoare, cu cotul pe marginea unei lăzi.

Fata pare că-l compătimește cu un rictus ironic, fără să-i răspundă.

– Ah, pălăria asta urâtă nu-i a mea, duce repede Jaba mâna la cap, dar se răzgândește și plimbă ochii-n toate părțile. Sunt chiar chipeș, crede-mă...

– Brânză și roșii, rogu-te, intervine Nalbian. Plătește și mulțumesc amândoi, apoi se retrag spre spatele pieței, unde sunt legați caii.

– Din când în când e bine să verifici că nu-ți pierzi farmecul, explică Jaba râzând.

Aruncă desagile pe după șei, încalecă și se întorc în afara satului.

– Spânii ăia chiar că-s parșivi, își reia Nalbian gândurile. Nici măcar nu au mințit că iau ieftin, să vândă apoi mai scump. Doar că nu au menționat cât de ieftin...

– Șșt, îi face Jaba semn. Sunt și pe aici, mai avem până scăpăm.

Înaintează acum pe marginea unui râu, din zăvoi în zăvoi.

– Care e povestea lor? continuă libreanul când este sigur că nu mai pot fi auziți.

– Nimeni nu știe sigur. La trup, cum vezi și tu, sunt oameni ca noi toți: aceeași piele, două mâini, două picioare. Mai puțin treaba asta cu părul. Se spune că, la început, căutau să intre argați pe la bogătani, dar, dacă nu erau ținuți din scurt, furau cu orice ocazie și dispăreau. Nu erau nici muncitori, nici războinici, iar cu timpul au învățat să prindă oameni în robie, sub datorii înșelătoare. N-au reușit niciodată să aibă conducători, viclenia era felul lor de viață și de aceea nici nu puteau construi nimic, se întreceau în răutăți. Iar în legende, ca și azi, ăi mai periculoși sunt cei care nu au păr nici pe cap, nu doar pe față sau trup.

– Precum chelul care m-a dus pe mine cu preșul.

– Te-ai prins, Nalbian din Smarald. Tak'Rgat era șeful cârdășiei din seara aia. Apoi, se mai zice, au început să se împrăștie, nefiind în stare de nimic altceva. Astăzi sunt prin toate ținuturile de aici, cândva lumea spune locurilor Argatia; acum, toți le știu de Năvodul Argaților. Pe majoritatea le sug de viață, după cum ai văzut.

– La noi, alde d'ăștia sunt mânați de câte un nebun care vrea putere, pământuri. Nu au cârmaci, nu vor nimic?

– Doar furtișaguri și nesiguranță, atât cât să nu omoare vaca de la care mulg continuu. Nu că s-ar da înapoi de la crime, de aceea

se teme toată lumea de ei. Șefi sunt mai mulți, toți chelioși, dacă vezi unul pe drum, te-ntrebi de n-o fi. Uneori, hoții cumsecade, ca ai mei, își rad țeasta, să pară mai periculoși, zâmbește Jaba.

Ziua trece mai ușor în doi, fără peripeții. Sfârșitul de vară este plăcut, deseori găsesc fructe și ciuperci numai bune de mâncat. Jaba învață reținerea lui Nalbian de a-și sacrifica bucatele din farfurie, ceea ce nu-l oprește pe el să pescuiască ori să prindă câte un iepure. Potecile și apropierea așezărilor prilejuiesc reapariția pălăriei mari de paie, dar și a fețelor de spâni. Noaptea o petrec în mijlocul unei pajiști cu o insuliță de arbori bătrâni.

Nu departe de a doua zi, norocul îi mai părăsește. La o fântână, în timp ce adapă caii, un drumeț abia poposit se apropie să ridice borul de paie al proaspătului fost tâlhar.

– Jaba? Jaba, tu ești?

Acesta încearcă să țină pălăria pe cap și să nege viguros.

– Nu, nu sunt eu... pardon...

– Jaba, tu ești! Te ții de șotii, vino-aici! îl prinde bucurosul și-i ia acoperământul de pe cap, moment în care și cercelul iese la lumină.

– Acu'... mă ascundeam și eu, uite ce-ai făcut.

Străinul se rotește să vadă cine e-n jur.

– Pe cine vrei să julești? Mustață e cu mine, dințoșii ăia-s ca și noi, își face el din mână cu respectivii. Iar amărâții ăștia nu au zece parale, măsoară din ochi o familie care-și ia tălpășița în carul cu fân.

– Ha, da, așa e. O prostie... zâmbește Jaba, neavând ce să facă.

– Noroc la „pescuit" și tovarășului tău, nu-l cunosc.

Străinul încearcă o strângere de mâini ciudată, pe care Nalbian nu o înțelege.

– Boboc? întreabă el spre Jaba, apoi îl bate peste obraz pe voinicul din Smarald: salutul ăsta-i de bază, băiete, învață-l bine! Nu intri în nicio frăție altfel. Libreanul îi răspunde cu un zâmbet strâmb, abia abținându-și palmele.

Cineva se bagă între ei lângă fântână și-și potolește setea din polonicul de fier. Apoi aruncă o privire lungă spre cei trei, fără ca

aceştia să spună nimic, doar vechea cunoştinţă a lui Jaba îngână o salutare scurtă. Fostul tâlhar se-ngălbeneşte, Nalbian a prins şi el lipsa oricărui fir de păr pe faţa însetatului cu tupeu.

Puţin mai târziu, urcând agale coasta dealului din apropiere, Jaba se întoarce să vadă încotro o ia spânul.

– Perfect! își dă palme peste frunte, văzând că acesta pleacă drept înapoi. Dacă-l mai prind pe netotul ăla, îl strâng de gât!

Pe cât de nervos este pe moment, în două ceasuri nu rămâne nici urmă de supărare pe chipul său.

– Mă bucur că te-ai mai liniștit. Pe mine m-ar fi ținut câteva zile.

– Ce mai pot face acum? Dacă e sa vină după mine, vin oricum. Văd eu atunci.

Vindecători de trup, sărăcie și... fântână

Spre uşurarea lui Jaba, începutul toamnei aduce ieşirea din Năvodul Argaţilor, meleagurile aflate la mâna spânilor. Lui Nalbian omul i se pare chiar simpatic, începe să se obișnuiască cu spiritul său lejer și glumeț, dar ager. Împart povești, câteva amintiri și pățanii. Fiecare e curios și află câte puțin despre celălalt și locurile din care se trage.

– Te-ai gândit cum ar fi putut fi viața ta, dacă nu te luau tâlharii? îl întreabă Nalbian la un prânz, cum altfel decât la iarbă verde.

– Fără dar și poate. Dar m-au părăsit repede melancoliile astea, când mi-am dat seama că puteam să pic mult mai urât. Sclav cu biciul pe spate, de exemplu. Și nu era rău cu băieții mei. Lasă ce făceam, dar eram toți oameni. Altfel, nici nu se prindea cineva în gaşca noastră. Iar când unul dintre noi o păţea... nu săream la partea lui, ca alţi hoţomani, întâi sufeream. Apoi, da, o-mpărţeam, termină el amintirea cu o îmbucătură dezinvoltă.

Mai au trei zile până la satul în care vrea Jaba s-ajungă. „Acolo am eu lume“, îi spune lui Nalbian motivul său.

În dimineața aceasta, pe când aburii zorilor nu s-au risipit încă de pe fruntea plaiurilor bucălate, o casă lungă precum un hambar și cu turn de lemn apare în creasta dealului.

– Hei, sunt ferestre deschise! sticlesc ochii lui Jaba pentru o clipă, ca apoi să își dea cu degetele peste gură, rușinat.

De jos, pe cărarea ce urcă drept, un om trage încet de catârul său. Pe spinarea animalului stă un copil, se ține bine de legăturile animalului și pare că e slăbit. Nalbian face semn lui Jaba să oprească la buza potecii, așteptând străinii să îi ajungă. Omul încetinește și el, iar băiatul de pe catâr, un pui de om, pare nefericit.

– Salutare, om bun, aveți vreun necaz? E bine copilul? întreabă libreanul.

– Aia e, că nu e, bietul fecior.

– Dar ce-a pățit, câți ani are?

– O făcut cinci, îl podidesc lacrimile pe străin. E olog, săracul... îl dau de suflet la abație.

– Îl dai... poftim?! face Nalbian ochii cât cepele.

Tatăl lasă capul în jos, apoi își mângâie băiatul. Nu pare să înțeleagă nedumerirea voinicului, dar suferă pentru ce urmează a face. Jaba se încruntă cercetând împrejurimile, apoi se dumirește:

– Vii din Talpa Ologilor deci...

Omul aprobă tăcut.

– E o treabă tristă pe-aici, ceva mai la miazănoapte. Un loc în care sunt trimiși cei bolnavi, care nu pot să muncească sau molipsesc și pe alții, explică Jaba lui Nalbian.

– Trimiși să ce, să le putrezească oasele? Și cum lasă omul ăsta copilul orfan? se amărăște voinicul uluit.

– Ești străin, cinstite călător. Crezi că ne e ușor? Dar mai bine nu știm, pentru viața lor. Orfan, cu voia Domnului, nu rămâne, ne mai întremăm și venim la el, poate chiar să-l luăm înapoi. Căci, acum, ce-i pot eu oferi? Mai am cinci... maică-sa, nici ea nu-i bine. Iar aici va fi cu fratele lui mare, l-am dat acum doi ani.

Nalbian se cutremură. Mai ajung copii pe la rude sau vecini cu posibilități și prin locurile sale, cazuri pe care oamenii le resimt

ca adevărate drame și încearcă să vină în ajutor. Bolnavii să fie exilați însă înadins, sortiți deznădejdii, și să fie nevoiți să-și dea copiii, i se pare o nucă stricată greu de înghițit.

– Măi omule, dar faceți și voi mai puțini copii, găsește Jaba cu sinceritate un sfat pentru străin.

– Nu zic nu. Dar viața-i viață... carte nu știm, cu odrasle te mai ajuți când ești sărac.

Nalbian coboară și cere voie să vadă puiul de om. Îi pare rău din tot sufletul că Brosoc nu este acum cu el.

– L-au mai văzut vraci și descântători. Vin câteodată pe la noi, dar nu sunt multe de făcut.

Libreanul își trece o palmă peste frunte: „Cine i-o mai amăgi și cu descântece?".

– Ce faci, băiete? întreabă Nalbian copilul, în timp ce-i verifică picioarele.

– Bine, nu prea mă ascultă betegele astea, zâmbește el. I-aș fi ajutat și eu pe mama și tata, dar nu pot.

Libreanul înghite un nod de amărăciune, văzându-i fața sinceră. Înțelege repede că în unele locuri picioarele nu simt nimic, în plus se descoperă neputincios văzându-le cam strâmbe, probabil de la chinul de-a le târî după el.

– E așa din naștere, îl lămurește tată-său.

Nalbian rămâne blocat cu mâinile pe genunchii băiatului. Nu știe ce să facă, dar îi este greu să accepte. Suferința pe care trebuie că a îndurat-o încă de la venirea pe lume îl tulbură peste măsură și nu poate ieși din apăsarea unei singure întrebări: „De ce? De ce?!".

– Ești un băiat grozav, îl mângâie Nalbian pe cap, abia abținându-și tremurul vocii. Și o să rămâi cu mama, tatăl, frații și surorile tale!

– Dar... la abație au mereu supă caldă și pâine, se întristează oarecum micuțul, după ce întâi ar fi vrut să se bucure.

– Hai să vedem, vin și eu, încotro sunt ai voștri? întreabă Nalbian omul descumpănit.

– La câteva ceasuri, e o potecă și pârâu limpede, arată el cu mâna, supus pornirii libreanului și întrebându-se ce poate face. Am

plecat din Talpa Ologilor ca să găsim mai bine, dar nu ne primește nimeni în satul lor.

– Pentru că sunteți o povară, bolnavi și trăiți de pe azi pe mâine, comentează Nalbian, iar străinul aprobă încet. De parcă cei care v-au alungat primii din locurile voastre aveau dreptul să facă așa ceva, fără să vă dea o șansă la viață, se consumă încruntat voinicul. Noroc bun, Jaba!

Fostul tâlhar stă în dubiu, se uită lung cum tovarășul lui din ultimele zile se îndepărtează cu străinii oropsiți de necazuri. Este pătruns de atitudinea libreanului față de lucruri pe care el le-ar fi considerat normale și simte că în momentul aceasta, pentru schimbarea ce dorește să o aducă vieții sale, ar trebui să-l urmeze. Grăbește calul până ajunge lângă Nalbian. Acesta înțelege din două priviri și zâmbește de bun regăsit.

– Auzi, milosule, dar n-or fi molipsitori? șoptește Jaba, urmând amândoi la pas catârul tras de străin.

– Știu și eu? Dacă-i așa, rămânem și noi aici.

– Aiii... lasă glumele.

– Nu cred, dacă din nouă doar doi sunt ologi, mie asta-mi spune că nu.

Ajung curând la tabăra familiei chinuite, în jurul unei căruțe peticite și a câtorva lucruri sărăcăcioase. Un măgar bătrân paște ceva mai încolo, este partenerul catârului la hamurile carului. Un ceaun deformat ține o fiertură pregătită de mama copiilor, ajutată de o fată măricică. Femeia tușește continuu și abia se ține pe picioare. Este surprinsă, chiar temătoare, de apariția soțului său întors cu doi străini. Nu-și poate ascunde suspinul la revederea copilului de care nu i-a fost ușor să se despartă. Bărbatul le face semn tuturor să stea liniștiți.

– Mamă, omul ăsta vrea să ne vadă, poate ne ajută cu ceva! strigă băiatul ajutat să coboare de pe catâr.

Copiii, băieți și fete, vin în jurul lor cu fețe clătite de apa pârâului, dar cu hainele pline de găuri și cârpeli. Nalbian se apleacă pe genunchi și scoate din desagă toate merindele sale, la vederea cărora cei mici se grăbesc să le primească, cei măricei întreabă întâi părinții, apoi mulțumesc politicos.

– Ne-o fi nouă greu, dar încercăm să-i învățăm, intră femeia în vorbă.

Jaba zâmbește stingher la câțiva pași în spate, s-a ferit de primirea călduroasă. Nalbian îi face semn să-i urmeze gestul, dar cercelatul, încă sub teama contaminării, se apropie doar ca să înmâneze desaga tovarășului său.

Ciorba din două potârnichi prinse cu greu și pâinea dăruită fac deliciul copiilor înfometați, iar adulții gustă mai mult vorbele. Călătorii ascultă necazurile, povestesc câte ceva despre ei, apoi Nalbian se îngrijește de boala femeii.

– Plămânii, trage el concluzia. Trupul sleit nu ajută. Și nici frigul iernii, care vine negreșit.

– E pe moarte? întreabă plângând fetița cea mai mică. Ieri a scuipat sânge, am văzut eu...

Imediat, ceilalți copii vin să o liniștească, așteptând însă și ei cuvintele lui Nalbian.

– Nu, dragii mei, îi trebuie putere. Eu plec acum puțin și o facem bine, da? zâmbește el. Micuții aprobă bucuroși.

Se duce spre cal, iar Jaba îl urmează.

– Căutăm ierburi.

Cei doi lipsesc până după căderea serii. Nalbian se poate declara mulțumit de cele găsite, se putea și mai rău.

– Stăm câteva zile, anunță călătorii, în timp ce vraciul necalificat pregătește un ceai cu miros puternic. În timpul ăsta, musai odihnă și ce pregătesc eu, te-nvăț.

Femeia zâmbește neconvinsă.

– Oți avea voi intenții bune, dar nu văd cum... se îneacă ea în tuse.

– Copiii au nevoie de mamă, la bine și la rău. Ca până acum n-o mai ții mult, iar boala ne-ngrijită...

– Și cum crezi tu, bunule călător din Smarald, că vom putea să ne-ngrijim așa cum zici? întreabă stins bărbatul.

Nalbian scoate punga purtată atâta drum, pierdută și redobândită. Nu i-ar fi găsit, în peregrinările sale, un rost mai bun decât acesta. Se uită la Jaba înainte s-o deschidă, cu încă o

mulțumire adâncă, arătându-i că fără gestul său așa ceva nu era posibil.

– Pentru copii, adaugă libreanul văzându-i uluiți, gata să se opună nestematelor și galbenilor.

– Da, noi mai avem, se trezește Jaba vorbind. Acum sigur găsiți o bucată de pământ, să ridicați casă.

Oamenii sunt încă rezervați, șocul e prea mare.

– Nu gândiți că sunt doar în ajutorul vostru. Ne salvează și nouă sufeletele în oarecare măsură, face Nalbian o plecăciune.

Cei doi părinți se prind de mâini emoționați. Femeia podidește în plâns, iar bărbatul o strânge la pieptul său. Nu reușesc nici măcar să mulțumească, străinul clatină doar din cap în semn de primire și privește copiii ce dorm pe grămezi de fân și straie rupte.

Noaptea, Nalbian ține focul aprins și face comprese pentru femeia bolnavă. O pune să respire peste ceaunul cu aburi de rădăcini știute încă din Libra. Ceaiul puternic o face să tușească și mai tare o vreme, iar nădușeala nu-i dă pace o clipă. Ziua următoare la fel, o ajută să doarmă însă cu un amestec de ciuperci. Jaba stă pe lângă el, dă o mână de ajutor când poate sau doarme dus dacă îl prinde somnul. Ziua își ia însă-n primire atribuțiile de vânător și culegător, plecând în stânga și-n dreapta cu omul și unii dintre copii.

Din a treia zi femeia este deja mai bine. Odată transmise leacurile care, din fericire, își fac menirea, în această noapte își spun rămas bun. Bărbatul va pleca și el dis de dimineață să ia înapoi fiul nefericit, pentru care au și rămas mereu în apropierea abației. Cei doi părinți le fac cu mâna, ținându-se de umeri și strigându-le mulțumiri veșnice mult timp după ce nu mai pot fi zăriți în lumina focului. „Nu le merit eu, doar mi s-a dat șansa să pot face asta. Nici măcar nu am muncit pentru bogățiile dăruite“, înghite Nalbian, în noduri, emoții și cuvinte pe care ceilalți nu le-ar înțelege.

S-au îndepărtat câteva ceasuri prin întuneric, caută loc de popas.

– Nu mergem spre Talpa Ologilor, bag de seamă.

– Nu, Jaba. Știu foarte bine ce-o să găsim acolo. Și că nu pot face mai nimic pentru ei, momentan.

Noaptea este deja mai răcoroasă, dar cerul toamnei îi păsuieşte cu încă ceva cer senin. Somnul vine greu, în fiecare suflet stăruie gânduri şi simţiri prijeluite de recenta întâmplare.

Dimineaţa întind pasul spre soare-răsare, căutând să reîntâlnească poteca.

– Ce-o să faci acum? Ai rămas lipit?

– Mai am câțiva arginți. Și ce pribegie e asta, Jaba, cu aur în buzunare? zâmbește Nalbian. Ne dă pământul ce ne trebuie, în putere sunt, nu-mi fac griji. Cal să fie, în rest, voi mai munci pe ici și colo.

Merg o vreme tăcuți, privind depărtările din ce în ce mai colorate de mâna vrăjită a toamnei.

– Și unde te vei opri? Dacă nu să continui ce ai făcut pentru oamenii ăștia, atunci ce? întreabă Jaba cu vie nedumerire.

– Zilele trecute mi-ai spus legenda spânilor. O să-ți povestesc acum și eu una.

Drumul căutat de călători nu prea ţine seama de socotelile lor, se încăpățânează a rămâne ascuns. Numai arbuști, pietre și iarbă uscată.

– Nu-mi amintesc locurile astea, își frământă Jaba mintea.

– Trebuie să găsim ceva, nu ne putem opri. N-avem apă pentru animale.

Mai bine de jumătate de zi se scurge fără ca peisajul să se schimbe. Merg încet, nu mai grăbesc caii, pentru a le scuti forțele. Un pâlc de conifere îi cheamă să-l cerceteze, în mijlocul lui găsesc o fântână cu marginile mâncate de vreme și năpădită de buruieni.

– Ce ghinion. O fântână Pelerin.

– Cum vine asta? întreabă Nalbian, cercetând adâncurile mâloase.

– Pe vremuri umblau pelerini, făceau drum de două ori pe an, spre locuri numai de ei știute. Se țineau departe de oameni,

astfel că, din loc în loc, au construit fântâni la care se opreau mereu. Le primeneau şi le ţineau limpezi, dar se vede treaba că, de când nu mai colindă, se prăpădesc cu vremea.

– Ştiu şi eu, măsoară Nalbian cu atenţie fundul și marginile, cu un ochi la oboseala cailor și altul la lumina cerului. Am mai curățat fântâni, poate scoatem ceva apă pentru animale.

– Cunosc și eu să-ngrijesc fântână, dar, libreanul meu, asta nu merită să pierdem vremea.

– Caii sunt obosiți, nu mai putem trage de ei.

– Și dacă ostenim aici degeaba, bine ne-o fi și nouă?

Se împacă să mai umble, pe armăsari ori pe lângă ei, până pe-nserate. În jur numai mărăcini și iarbă uscată la tot pasul, caii cu greu găsesc frunze bune de rumegat printre spini.

– Nu se poate, oftează Nalbian după vreo două ceasuri. Uite iar brazii.

– Ne-nvârtim în cerc...

– Noi avem ceva apă, dar caii, nimic. Trebuie să scoatem din fântâna-ceea, dacă nu vrei să săpăm alta cu mâinile noastre. Iar, dacă reuşim, cine ştie câţi se vor mai salva după noi.

În dâra de lumină rămasă își suflecă mânecile și se apucă vârtos de treabă. Curăță pereții cu ce pot, încropesc o traistă în care să scoată molozul. Nalbian coboară în fântână puțin câte puțin, ajutat de Jaba care ţine şi felinarul.

– Pare doar înfundată, e bine făcută, se-aude ecoul libreanului din adânc. O facem ca de nuntă, se-mbărbătează el cu optimism.

– Poate dai și de apa vie pe care-o cauți, glumește Jaba.

Încă un ceas și Nalbian urcă prima apă tulbure. Bucuroși, continuă munca până îi lasă uleiul din felinare. Apucă să o vadă însă mai limpezită, numai bună de a da cailor. Animalele își sting setea în lumina lunii, puțin câte puțin, așteptând revenirea firului de apă.

Frânți de oboseală dar mulțumiți, călătorii își fac la repezeală un culcuș în care adorm duși. Nici nu mai pregătesc focul, oricum n-au întrezărit picior de sălbăticie în ziua aceasta.

Următoarea îi găsește cu forțe proaspete și armăsarii în putere. Dibuiesc răsăritul și, cu mare grijă, ies dintre meleagurile neprietenoase.

– Asta e! recunoaște Jaba poteca și preia energic ștafeta spre locurile știute. Pariez că o să-ți placă în Coradena. Nu e nici prea mică, nici prea mare, cât să știi pe toată lumea, dar să te poți preface că nu. Ne cam lăsăm noi în pace unii pe alții, de felul nostru, atâta vreme cât se ține legea și nu ne strică nimeni obiceiurile.

– Așa, deci, acasă îți place legea, zâmbește Nalbian.

– Nu știi că nu trebuie să furi de la vecinul tău?

– Ehm... ești sigur că așa sună povața asta?

O colină ca o căpiță gigantică de fân îi trezește spre seară ceva amintiri lui Jaba. Dă pinteni până în vârful ei și-l invită pe Nalbian să-i urmeze.

– Uite, acolo mă-ntorc eu.

La vreun ceas în vale se ivește o așezare de două ori cât Libra și ceva mai strânsă la mijloc. Pe o parte își dă mâna cu un lac mare, din care se văd mai multe ramificații curgătoare. Câteva bărci îl brăzdează cu treburi pescărești.

Casă mai bună decât tâlhăria

Curând trec pe lângă turnul ce străjuiește intrarea potecii în sat. Fac cu mâna prietenește, dar nu coboară nimeni să-i întrebe de sănătate.

– Ahee, e cercelatul, măi! se prinde unul din înaltul punctului de pază. Ai uitat ceva acasă? Cam greu îți amintiși! râde el cu poftă.

– Am venit să mă bag la oaste. M-a trimis regele să vă fiu căpitan! răspunde fostul tâlhar cu seriozitate, apoi pufnesc amândoi în râs și-și fac semne tovărășești. Nalbian nu poate să nu zâmbească și el.

Lumea își vede de treabă, se vede că e sezon de recolte. Nu toți trag a însuflețire, multora le priește mai mult vorba în aer liber. Și, oricum, se lasă umbrele serii. Totul însă pare la locul lui, oamenilor le ajung eforturile făcute și vor să se bucure de viață. Jaba merge încrezător și împarte salutări cunoștințelor care îl primesc mai cald sau mai ironic. Femeile dau impresia că-l ocărăsc din priviri, iar cercelatul nu întârzie să confirme impresia libreanului, grăbind pasul și prefăcându-se neatent la ele.

Nalbian dibuiește un drum spre malul lacului pe care ar dori să-l vadă mai de-aproape.

– Ia stai… ce zi e azi? întreabă Jaba, dar Nalbian râde a pagubă, habar nu mai are. Alo, bărbate! Da, tu, strigă spre un puști ce aleargă cu prietenii lui, încântat peste măsură de chemarea cercelatului. Azi a fost taică-tău la crâșmă?

– Nu, nene.

– A jucat la pietre?

– Nț. Ce-s alea?

– Ei, lasă… A făcut curat la animale?

– Eu am făcut!

– Aha! E miercuri sau vineri.

– E sâmbătă, nene, își pierde țâncul interesul și fuge la joacă.

– Ia uite ce-au învățat, chiștoacele, să te ții cu mâna de bască, nu alta. Da, o luăm pe-aici.

Nalbian e amuzat de voioșia lui Jaba. Cercelatul îl trage pe un drum de piatră, chiar în fața apei, până-n dreptul unui han mare, cu specific pescăresc. Câțiva străjeri își fac rondul în această parte a satului.

– Hai să intrăm, fac cinste.

Priponesc caii în sunet de valuri ușoare și foșnet de toamnă dinspre grădini. O ultimă barcă trage la mal când cei doi urcă treptele hanului zugrăvit în alb și albastru.

Interiorul larg îi întâmpină cu aranjament luminos și căldură îmbietoare. O lăută se leagănă încet pe fundal și gâdilă urechile mușteriiilor, femei și bărbați deopotrivă, tineri și bătrâni. Sala este plină doar pe jumătate, suficient însă pentru ca felurile de mâncare să înmoaie aerul în mireasma lor ademenitoare. Jaba își pune

pălăria de paie pe cap, îi face cu ochiul lui Nalbian și alege o masă sub torța unui stâlp gros, ornat cu tărtăcuțe și frânghii de usturoi. Hangiul și jupâneasa sunt ajutați de două tinere îmbrăcate lejer, cu cămașă vaporoasă peste bustiere colorate, fuste cu falduri care lasă picioarele goale de la genunchi în jos și brățări zornăitoare atât la mâini, cât și la glezne. Una dintre ele se apropie, dar Jaba ține capul în jos, ascunzând fața sub borurile pălăriei.

– Două „mută brazda“ și păstrăvul casei, cere el dregându-și glasul.

Mai întâi vin două căni goale alături de un ulcior plin cu o băutură verzuie.

– Cu așa nume, să înțeleg că nu trebuie ținută direct în pahare? Se sparg? râde Nalbian.

– Dar ia o dușcă, vezi cum e.

Mirosul se oprește în adâncul creierului, iar limba și gâtul cer îndurare după prima sorbitură. Jaba râde cu poftă:

– Iertare, bunul meu prieten, nu putem să nu facem gluma asta străinilor. Vine acum și ulciorul pentru încropit, nu știu doi oameni care să o poată bea goală.

– Pot doar să bănuiesc cum trebuie să arate cel care poate, se schimonosește libreanul.

Lăuta prinde putere și primește acompaniamentul unei tamburine. Cele două tinere au lăsat mesele și încep un dans sincron în mijlocul sălii mari. Nalbian înțelege acum rostul zorzoanelor de la încheieturile fetelor, care sună melodios pe mișcările lor ritmice. Cu gesturi largi, domoale, descriu spirale cu mâinile în aer, iar picioarele apasă când mai blând, când mai întins, spre stânga și spre dreapta. Bat din palme și fac o săritură strânsă apoi bine la călcâie, finalizată cu o lovitură în podea. Schimbările de cadență, gândite în acest scop, nu sunt nici deranjante, nici plictisitoare. Fetele se despart și încep să dea ocol localului, cu rotiri discrete și scurte zdrăngănituri din încheieturi. Unii mușterii laudă dansatoarele în gura mare, altul mai cherchelit se ridică în semn de sărut, dar este împins de tânără cu nonșalanță. Lumea face haz, iar Jaba strânge cu pumnul în masă, suficient cât gestul să nu-i scape lui Nalbian.

– Ce zici? se apleacă fostul tâlhar.

– Place ochiului și urechii, bine gândit.

– Dar fata care vine spre noi… ei?

– Da, frumușică, încuviințează Nalbian, încercând să nu se holbeze atât de evident ca tovarășul său.

Tânăra se apropie făcându-și numărul. Jaba e numai un zâmbet și o soarbe din priviri, începe să bată ușor ritmul în masă. Dansatoarea îl observă și, după o scurtă ezitare, vine drept spre el. Încă în pașii muzicii îi trage pălăria de pe cap, face o rotație după cum cere lăuta, apoi îl plesnește cu ea peste nas de mama focului. Jaba râde tâmp și are un aer încântat. Fata îl săgetează din priviri și pare că își va relua traseul, dar se răzgândește pentru a-l mai pedepsi o dată: îi ia paharul și i-l toarnă în creștet, apoi dă cu el de pământ. Abia acum își continuă numărul ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Sala râde cu gura până la urechi.

– O fostă iubită? Se pare că i-ai făcut ceva zile amare, zâmbește Nalbian.

Jaba pare în culmea fericirii.

– Nevastă-mea!

Libreanului i se luminează fața a uimire și lămurire:

– Deci, asta spunea gardianul c-ai uitat pe-acasă!

În niciun minut muzica se retrage în fundal, iar tinerele se întorc la treabă.

– Jaba, tu erai! Haha, dacă scapi viu, poate ne vedem mâine, strigă unul de undeva.

– Ia armura mea, repede! râde altul.

– Da, da, ți-o iei tu pe cârcă acasă, hoinarule, îl admonestează o femeie pe fostul tâlhar.

– Dacă te mai primește! întărește alta.

Jaba dă din mâini a spășire și se face mic în locul lui. Apoi îi șoptește lui Nalbian:

– Psst, lumea, dacă mă strigă pe nume, nu înseamnă că știe și de la ce vine, șșt. Doar Lunipé, nevastă-mea, și-ncă vreo doi știu… Dulcica mea! ridică el ochii luminați spre soața care aduce bolurile cu mâncare. Aceasta așază castronul în fața libreanului, dar îl

trântește cu nervi pe-al lui Jaba, jumătate din conținut ajungând în poala cercelatului.

– Are tot dreptul… o privește el cu mină vinovată cum se îndepărtează. În loc să stau lângă femeia inimii mele, m-am tot încurcat cu… Acum, zi și tu, fac asta de-o viață. Făceam, adică. Nu puteam nici unul fără altul, dar eu nici n-aveam altă noimă pe lumea asta. Măcar cât să termin casa, mi-am zis ultima oară, că bani n-am știut să strâng. E ea femeie s-o țin într-o cocioabă? Dar copiii, când ar veni? Gata, mă bag la muncă, se justifică în inima lui.

– Eu cred că dacă afli împăcare cu viața ta cea nouă, atunci îți va face chiar plăcere și n-o să simți a trudă. Încet, încet, termini tu și casa; ia gândește-te, brațele au ceva pregătire, fără să te fi gândit că-ți va folosi astfel trecutul. Iar, dacă nici în satul tău nu ai cu cine te-ajuta…

Jaba mulțumește pentru cuvintele bune cu o ciocnire de pahare.

– Greul acum vine, oftează el, urmărind-o pe Lunipé cum reușește să își facă treaba ascunzând clocotul din sufletul său.

Seara trece repede. Deși bolurile și ulcioarele sunt goale de mai bine de-un ceas, nici călătorii nu pleacă, nici soața nu vine să le strângă. Într-un final, trimite cealaltă fată căreia îi și plătesc.

– E supărată rău?

– Hm! face ea cu dispreț și-ntoarce spatele soțului rătăcitor.

Jaba pândește momentul plecării Lunipéei. Ies la cai, moment în care Nalbian sime că e momentul să se retragă.

– Eu… poate ar fi mai bine…

– Nu, nu se poate, îl prinde Jaba de braț. Ai venit la mine, lasă că păcatele mi le plătesc eu, iertare. Tu vezi lacul, mai te ocupi cu harta aceea… Lunipé! E frig, hai cu noi pe cai, steluța mea!

Femeia, însoțită de bucătăreasă, se îndepărtează și mai apăsat în noaptea slab luminată. Când Jaba își pierde speranța unui răspuns, aceasta se întoarce:

– Pe unde umbli, maimuțoiule?! Terchea-berchea bun de nimic, înghițite-ar fundurile pământului! strigă ea. De data asta, gata, ai întrecut orice măsură!

– Ai dreptate, mă căiesc! Dar nu trebuie să ne-audă tot…

Nu mai are cui vorbi, spatele femeii este definitiv indiferent și se pierde în întuneric.

– Acum, dacă rămân fără nevastă, măcar să am un prieten câteva zile. Îți arăt eu unde stăm, cât lucrezi pe-aici, îl trage el pe Nalbian.

Libreanul bănuiește că în apropierea casei celor doi, în care amicul nu mai are ce căuta cel puțin o vreme, dar nu se aștepta chiar în grădina acesteia, într-un hambar încă neterminat.

– Ăsta e cuibul nostru, prezintă Jaba căsuța cu o fereastră luminată. Este gata doar pe jumătate și are schelet de lemn pe cealaltă parte. Avem o cameră, e sobă, ehe, mai sunt de făcut.

Lunipé iese furtunos.

– Ai minte și zi amicului tău de dubioșenii să plece. La noapte dau foc la hambar, cu voi în el! apoi intră și trântește vârtos ușa. Jaba se apără cu mâna a „nu, nu, n-o să facă asta". Chiar și-așa, se strâng amândoi într-un colț, mai mult pe lângă fân decât în mijlocul lui, și se bazează pe cai să dea alarma.

Nalbian e furat destul de repede de moș Ene, se simte oricum stingher în mijlocul problemelor tânărului cuplu. Îl lasă pe soțul care a încurcat ițele să se macine în căutarea de soluții insomniace. Cum somnul lui a învățat să țină urechile și chiar ochii deschiși la intervale regulate, are parte de o noapte cu vise obișnuite dar și aievea. Se face că, în toiul nopții, tovarășul său stă pe gărdulețul mic al grădinii cu flori din fața casei și aruncă domol cu pietricele într-una dintre cele două ferestre ale casei neterminate. Apoi, niște lucruri zboară spre el printre obloanele acum deschise. Urechile prind mai târziu jurăminte fierbinți și cântece de credință și iubire. Pleoapele se mai crapă spre a detecta poetul vinovat apropiindu-se iar, tiptil, de fereastra cu pricina. Acolo însă îl așteaptă niște palme năprasnice. Cine știe după cât timp, se mai face că Jaba își pregătește ștreangul de o grindă a părții de casă neterminată, cu o torță aprinsă în mână. Femeia iese să-i strige c-ar fi singurul lucru bun din viața lui și slobozește un câine care-l aruncă pe suferind la stânjeni depărtare. Ceva îi spune însă lui Nalbian că nu e cazul să-și părăsească patul de paie. Spre regretul său ulterior, libreanul se întoarce fără să vrea cu spatele, iar când revine mai prinde doar

finalul: Jaba, cu un buchet imens de ierburi şi flori trecute, este primit cu uşa deschisă şi urmează sărutări de foc. Zâmbeşte şi adoarme dus.

Dimineața nu aduce nici un semn de mişcare din căsuța cu scântei în ale certurilor, dar şi în ale dragostei. Nalbian îşi vede de treabă şi începe să caute de lucru. Ca străin îi este mai greu, lumea are nevoie de timp să-l cunoască. Diferența apare când intervin oamenii care l-au văzut cu o zi înainte:

– Ia-l la năvod, pescare, e cu Jaba.

– Bine că mi-ai zis, vecine. Dacă umbli cu împielițatul ăla, n-ai ce căuta în slujba mea. Am auzit eu ce se spune despre el...

Nu tocmai ce ar fi sperat libreanul. A doua oară e cu noroc.

– Omul a fost aseară la han, l-au văzut și gărzile. Încearcă-l, jupâne.

– Bine, hai întâi la o alunecare de pietre.

Toată ziua pune osul la treabă, pentru oricâtă plată. Văzându-l voinic şi înarmat, jupânul cheamă pe seară un căpitan pentru vorbă. Îi ascultă povestea de soldat al Smaraldului şi tare le-ar conveni o pază în plus pe la hambare. Nalbian acceptă mulțumit.

– Aici mi-erai! apare Jaba când tocmai își încheie socotelile la curtea celui înstărit. Este însoțit de Lunipé şi îmbrăcat în straie serioase, de nerecunoscut. Mi-au spus că te găsesc aici. Uită-te şi tu ce haine-mi alege, şoptește numai pentru urechea trecătorului prin Coradena.

– Lasă, bine că nu ți-a luat cercelul, îl îmbărbătează Nalbian, tot în şoaptă.

– Aaa, nuu, ăsta îi place.

– Ce bălmăjiți voi acolo? Lunipé și libreanul fac, în sfârșit, cunoştință cum se cuvine. Dar haidem, i-o fi foame omului, că a MUNCIT! bate ea apropoul spre bărbatu-său.

Soțiorii sunt ca doi adolescenți, fac glume și se înghiontesc din când în când. Nalbian acceptă invitația sub condiția revanșei pentru ziua următoare, dar este nevoit să înșire mai multe motive ca să-i înduplece: de bucurie pentru împăcarea lor, pentru leafa primită, pentru găzduire și tot așa. Râd toți trei până la ușa casei și se simt în largul lor în noua amiciție.

Cina se întinde cu multă vorbă și le priește din plin. Nalbian își dă seama că n-are cum înnopta în puținul spațiu amenajat și insistă că nu-i trebuie mai mult decât hambarul din ogradă.

– Aici eu n-am nicio obiecție. Știu cât de bine se doarme în aer liber, îi dă Jaba dreptate.

– Când mai ai astfel de melancolii, mergi și tu să sforăi în fân. Dar o dată dacă mai pleci, o dată! arată soața amenințător cu degetul prea desului pribeag, apoi se întoarce spre Nalbian: dacă n-aș știi că aici este un om bun, se încolăcește ea de gâtul cercelatului și palmează cu mâna pieptul acestuia, îl lăsam eu demult pe pustie.

Libreanul intră spre miezul nopții în gardă, așa că vrea să prindă câteva ceasuri de somn. Le mulțumește și îi lasă în tihnă, să recupereze timpul pierdut.

Socotește că nu are de ce sta mai mult de-o săptămână, îndeosebi după ce dă peste oameni întorși din ținuturi puțin locuite. Interesantă i se pare și una dintre poveștile acestora, purtată printre colegii de lucru, ce amintește o pocitanie cu putere nefirească și chip animalic. „Un căpcăun“, își spune Nalbian. Mulți curioși au plecat s-o întâlnească, doar câțiva ar fi scăpat cu fuga.

Majoritatea serilor îi regăsește pe cei trei la hanul pescăresc, în compania Lunipéei. Colega tinerei începe să-l privească cu ochi dulci și se alătură mesenilor.

– Ce mult mi-ar plăcea să vizitez Smaraldul, chicotește ea spre Nalbian, trăgându-se cu îndrăzneală aproape de el. Libreanului i se încinge sângele la incursiunile fetei lejer îmbrăcate și cu vorbă dulce de senină. De altfel, oamenii pe aici au un spirit mai liber în gesturi și cuvinte. Felul în care dansează pe lângă el, îi răspunde la glume sau îl complimentează prin atitudine, îl farmecă și incomodează în același timp. Observă că se lasă măgulit, ceea ce ulterior îl nemulțumește, considerând faptul o slăbiciune. Zilele

acestea, după luni de călătorie în sfere tulburi, se gândește iar la Melbeea.

– Dacă mai stai puțin, te-ncălțăm, râde Jaba când rămân singuri la masă. E fată bună, te-nsori aici și rămânem vecini pe viață!

– Dacă m-aș lăsa purtat, poate că da, zâmbește Nalbian. Are darul să dea jos ce ai pe umeri și să umple golurile într-o... ușurință a simțurilor.

– E ceva greșit în asta?

– Ba probabil că nu. La voi, aici, viața pare mai simplă, mai aerisită.

Jaba ridică nedumerit din umeri și-l bate pe spate, râzând.

– Prea mult ai stat încordat, prietene. O brazdă?

Săptămâna zboară. Chiar și în timpul de muncă regăsește o atmosferă liniștită, optimistă. Încearcă, înainte să plece, un exercițiu al imaginației: cum ar fi să se lase cuprins la sânul acestei comunități? Numai și încercarea în sine îi provoacă însă neliniște, un fel de sentiment de trădare. Apoi își dă seama că nu l-ar vindeca, nu i-ar șterge și nici înlocui convingerile asupra naturii umane și vulnerabilităților ei. Doar ce l-ar aduce, probabil, mai aproape de mijlocul balanței, pe care acum el stă cu ochii spre talerul întunecat. Sau, cu timpul, l-ar înveșmânta într-o suficiență marcată de întreruperi triste și regrete, haină de care se ferește de ceva ani buni.

– Trebuie să promiți că ne vizitezi la-ntoarcere, îl petrec Jaba și Lunipé la plecare. Cu sau fără izbândă în ce cauți.

– Negreșit, dragii mei. Negreșit!

Primul asalt al întunericului

Oprirea de câteva zile în locurile acestea a fost de bun augur pentru Nalbian. Ia din nou drumul în piept, cu mult avânt, pregătit

deja cu un rând de burdufuri din târgul lui Jaba. „De-acum, cine ştie când vine momentul, să le am la mine.“ Se apropie un şir muntos căruia nu-i vede marginile. Continuă drept, urmăreşte primele movile de pe care să poată scruta orizontul pentru fire de apă. Găseşte curând unul pe care să-l urmeze înspre munţi şi se aşteaptă să întâlnească ceva așezări, mai devreme sau mai târziu.

Aerul rece de toamnă începe să primească suflarea și mai răcoroasă a înălțimilor de care se apropie. Întețește cu abitir focurile de noapte, care necesită mai multe vreascuri și veghe sporită. Liniștea împrejurimilor largi, cu puține păduri până la intrarea între versanți, îi dau răgaz să reflecteze la ghicitoarea din pergamentul lui Argesis:

La trei degete de rouă, zece fură, vine nouă,
Măsură rămasă deci, câte au căzut în beci.
Cât de mare sau adânc el, poartă-n pântece la fel.
Cine-o bea cu picătura, ca și prima și totuna,
Vindecare vor afla, și trupul și inima.

– La trei degete de rouă... cum stă roua pe degete? De ce pe trei, încearcă el să pătrundă cuvintele, ducând calul de căpăstru printr-un rând de bolovani. Și zice că au fost zece. Degete? Apoi urmează nouă... socotește cu voce tare, călare acum printre mestecenii de pe marginea apei. Albul lor însoțește urcușul spre izvoare, împodobind și mai mult tabloul cu frunze brun-roșcate. Zece, nouă, apoi măsura rămasă. Ce măsură o fi asta, frumosule, te chinuie și pe tine ghicitoarea? își întreabă armăsarul de pe marginea focului de noapte. Animalul nechează ușor, fără să știe răspunsul, iar Nalbian aprinde o ramură în limbile roșii ce frig degetele nopții. Dimineața o ia de la capăt: ce-i cu beciul, ce-i cu beciul... da, drăguțule, nu e vorba despre niciun beci, așa e.

Ajunge la întretăierea pădurilor, de unde brazii încep timid să prindă putere. Iese pe un braț de stâncă, de pe care poate vedea valea din urma sa. Câteva sătuce, ici și colo, i se descoperă acum vederii, nu avea cum să le zărească atunci când înainta pe solul drept. În sus, zăpada și-a făcut deja culcuș pe vârfuri, dar Nalbian

speră că va găsi coborâre de partea cealaltă înainte s-o întâlnească. „Nu ştiu ce mă aşteaptă, trebuie să ţin de merinde. Apă, slavă Domnului, e-n tot locul.“ Când consideră că a urcat suficient de mult, iar panta devine prea abruptă pentru cal, începe să dea ocol. Nopţile caută loc ferit de vizita lighioanelor ce își duc existenţa aici, nu trece multă vreme până începe să le vadă și audă. „Numai să nu mă lase amnarul“, se roagă el de bucata de piatră spartă, nechimbată cam de multişor. Fierul ca o potcoavă mică loveşte şi aprinde iasca și de data aceasta. Timp de două zile se ascunde de frigul înteţit cu vânturi ascuţite și ferește din calea zăpezilor. În a treia răzbeşte să lege încheieturile cele mai joase ale piscurilor până pe versantul opus. „De-acum coborâre, numai coborâre cât vezi cu ochii. Și mai știi ceva?“, mângâie Nalbian calul încercat, privind amândoi peste vârfurile de pădure întinse la picioarele lor. „Sunt șapte. Șapte picături. Au fost zece, au rămas trei în măsura nouă, după ce s-au folosit șapte în vasul cu apă obișnuită. E bun aerul de munte...“, se bucură el şi respiră adânc.

Urmează câteva zile cu dealuri, despicate într-un târziu de o apă mare. Toate râurile dinspre munţi se scurg în lacul imens, brăzdat de valuri moi. Pe marginea lui, în sfârșit, întâmpină așezare.

– Pe aici nu este trecere. Spre miazăzi sau miazănoapte, unde se mai îngustează apa, primeşte Nalbian îndrumări.

Îi ia mai bine de-o zi să ajungă la un târg aglomerat, cu ambarcaţiuni cum n-a mai văzut, o încrucişare de plute uriaşe cu pereţi de corăbii. Aici găseşte oaste numeroasă, în slujba unor negustori ce par să facă viaţa amară oamenilor obișnuiţi. Își spune că nu mai e timp de cercetat, soluția pentru toate bubele din lume se află la capătul călătoriei. Este scuturat bine de bani pentru trecerea pe coasta opusă, al cărei mal abia se ghicește cu ochiul liber. În mijlocul apei, cârmaciul instruit de jupânul său avar cere puținilor călători și mai mulţi bani ca să nu îi lase pe limba de pământ care, de la distanţă, părea a fi ţărmul dorit.

– Când aţi plătit, până aici aţi arătat cu mâna, anunţă el înşelăciunea, flancat de două matahale de protecţie. Altfel, ne-ntoarcem și basta.

„Nu-mi trebuie gâlceavă; le dau și ultimii bani, numai să trec“, cugetă Nalbian.

Trei săptămâni apoi, tot pieptiș, traversează câmpii și dealuri aparent fără sfârșit. Iarna stă să înceapă pe răbojul anului, mai păstrând încă vreme fără ninsori sau gheţuri. Treptat, solul devine sec și realizează că e mult de când nu a mai văzut urmă de potecă ori pământuri lucrate; astfel că face cale întoarsă spre ultima cărare întâlnită, pentru a găsi așezarea de la capătul ei. Aceasta abia atinge douăzeci de case, cu totul.

– De când n-am mai văzut călători, se minunează oamenii. Să fie zece ani? Suntem printre ultimele sate, pe linia asta a răsăritului. Ia zi, cauți pădurea vrăjită sau apa vie? îl surprind locuitorii. Așa deci, apa vie, au mai fost doi. Unul doar dus, din păcate, celălalt abia s-a mai târât înapoi. Mergi cu Dumnezeu, dar ia aminte: ai în faţă numai uscat pietros, nu crește nimic bun și nici apă nu e!

Mulţumește pentru sfaturi și rămâne o noapte, să întremeze calul. Nimeni nu știe la ce distanţă vine pădurea aceea, în jur de-o săptămână, după vechi spuse. În momentul plecării umple toate burdufurile, dar începe să ezite; gândul așteptării primăverii îl încolţește cu stăruinţa logicii mai sănătoase. Își face mari griji pentru reușita armăsarului pe un drum fără râuri sau fântâni, iar de viaţa acestuia atârnă și a lui, în așa pustie. Cântărește bine, mai leagă vorbă cu oamenii, înţelege că trebuie să urmeze bălţile, cât de mici. Într-o inspiraţie adusă de socoteli adânci, tocmește o săpăligă înainte să plece, în timp ce femeile încearcă să-l oprească.

Cu inima-n dinţi, pornește la trap și oprește calul pe lângă ochiurile de apă din ce în ce mai rare. Ca și prima dată, două-trei zile e cum mai e, dar apoi găsește pustiu de pământ văzând cu ochii. De merinde nu-și face probleme, stă el și cu-n codru pe zi la nevoie, iar ceva hrană pentru animal încă se așterne ici și colo. „Dar, dacă nu găsim pic de apă, ne-ntoarcem, bunul meu prieten.“ A patra zi riscă: prea puţine ochiuri băltite, inutile pentru calul însetat. Vremea rece și menajarea voinicului îl ţin însă în picioare. A cincea zi aduce deja necazuri: armăsarul dă semne de slăbiciune, iar frigul devine, treptat, din aliat un inamic. Grea cumpănă pentru librean și

niciun semn de ploaie. „S-ar putea să fi trecut de mijlocul drumului, ce ne facem, frumosule? Mă joc cu viața noastră, fir-ar să fie, asta fac.“ La disperare, Nalbian începe să sape cu râvnă la baza tufişurilor mici şi rare. Ore întregi de sudoare nu-i aduc mai mult decât pământ umed. Seara îl găseşte frânt şi animalul palid. Îi dă din apa lui, dar mai mult îl amăgeşte. Adoarme trist, tulburat şi ostenit. Dimineața vine însă cu bucurie neașteptată: groapa săpată are acum apă în ea, atât cât să potolească din setea bietului patruped.

– Știu ce facem, credinciosul meu prieten. Aici ne zicem adio, îl bate el cu drag pe grumazul care a mai prins vigoare. Am chibzuit mult şi bine, sau poate doar mult... eu nu mă pot întoarce de-aici. Înțelegi? Merg înainte. Dar tu, scumpul meu, faci cale-napoi. Eşti isteț, cunoşti drumul; acum, fugi! îl goneşte spre direcția bună, descărcat de toate cele.

Priveşte cum fostul tovarăş necuvântător se face mic în zare. Verifică apoi lucrurile rămase şi leagă la spate puținele haine, pătura și rogojina ușoară. Prinde şi multele burdufuri golite deja pentru animalul însetat precum şi pe cele două rămase pline. Desaga mică peste umeri, sabia la brâu, şi cum i-o fi norocul. Mijeşte ochii la orizontul neîndurător din fața lui, cu speranța că-i va găsi capătul în nu mai mult de câteva zile voiniceşti. „Ce-ai făcut, amice?“, îl trece un fior rece pe şira spinării. „Hai mai departe, nu înțepeni aici. Pădurea aceea va fi salvarea, doar dacă nu dau din lac în puț.“

Picioarele primesc ordinul minții ce încearcă să suprime spaima ochilor. Întinderile sunt drepte ca-n palmă; peste ele, sfărâmături ce par că anunță un tărâm al ploilor cu pietre și capătul lumii omeneşti. „Poate-ar trebui să mă bucur că nu este vară“, își spune, imaginându-şi pământul crăpat și aerul firebinte, sub un soare puternic. Ceasurile trec greu pentru paşii mărunți într-un pustiu aşa de mare. Numără buruienile răsfirate, cumva pentru a nu da voie neliniştii să iasă prea mult la suprafață. „Și dacă nu mai dau de nicio pădure?“ Frigul de seară este combătut de căldura trupului muncit. Se întreabă ce fel de vietăți poate întâlni într-un asemenea loc, în afară de câțiva păianjeni. Pentru că focul va fi unul anemic,

neavând de unde aduna vreascuri în afară de ierburile ca nişte vârfuri de mătură, cu prea puţine ramificaţii lemnoase. Noaptea rece este grea și intră la oase. Mormanele uscate ard repede, impun un ritual cu multe treziri și socoteli de porţionare a materialului de foc.

Următoarea zi, pe când ar fi crezut că locurile sunt fără speranţă pentru orice suflare, mâinile strângătoare de ierburi uscate au parte de o surpriză dintre cele mai neplăcute. Întâi are impresia că acest tufiş are spini. Apoi, privirea încremenește pe motivul punctelor roșii de pe degetele sale; fără gura încă sâsâindă a șarpelui, nici nu ar fi remarcat conturul camuflat fără cusur. Se aruncă doi pași în spate și scoate sabia, căzut pe șezut, în caz că târâtoarea îl va urma. Își rupe în două mişcări petec dintr-un braț al pantalonilor și strânge până la sânge deasupra încheieturii stângi. Spală înțepăturile din care nu poate scoate mai nimic și se întinde ameţit de teamă pe spate. Caută să se trezească din visul urât, îi vine să strige din toţi rărunchii. Sfârșește însă într-un râs isteric, imaginându-se văzut de sus, din înaltul cerului, otrăvit în mijlocului unui pustiu fără margini. Când se mai obișnuiește cu ideea, se agaţă de speranţa unui șarpe neveninos. Leacuri pentru așa ceva nu are, iar drumul devine și mai greu, mâna pierzându-și orice simţire din strângerea învăţată printre libreni. Lăsarea serii este o binecuvântare pentru trupul ostenit și mintea împovărată de îndoieli. Se chinuie să pregătească locul de înnoptare din timp, cu un ochi trist și altul râzând la gândul că braţul bun este cel drept.

Sub luna fugărită de nori, se apleacă să aprindă focul, gata să se năpustească asupra câtorva merinde. Mâna stângă este închisă la culoare și nu poate nici măcar sprijini amnarul cum trebuie. Aude mişcare în spate, care-l întoarce cu viteza fulgerului, și rămâne, pentru a doua oară în aceeași zi, înlemnit. Se află în genunchi, în lumina slabă a nopţii pătrunse de fire ascuţite de vânt. În faţa sa lucesc doi ochi cărora Nalbian le ghicește rapid patru picioare și un spate arcuit, necunoscut. Înțelege că este vorba de o fiară de statura unui lup. Se privesc clipe bune, fără ca mintea-nspăimântată a libreanului să găsească o soluţie mai bună decât lupta iminentă. Nu există niciun loc unde să se ascundă, nicio direcție în care să fugă

din fața prădătorului aflat la el acasă. Iar, când dinapoia acestuia își mai fac apariția două siluete identice, înaintând tăcute prin învăluire, mintea începe să-și piardă limpezimea în bubuitul asurzitor al inimii. Rămâne vie, din fericire, știința de a nu le întoarce spatele și a nu-și lua ochii de la ele. Asta nu le oprește să câștige teren, tiptil, cu capetele lăsate, pândind momentul. Nalbian tremură din toate mădularele, picioarele îl mai ascultă doar cât să se dea înapoi pe genunchi. Simte amnarul sub un picior și se agață de disperarea aprinderii focului. Strânge fierul în mâna dreaptă și caută inutil să nimerească piatra fără să o privească, lipsit de ajutorul stângii amorțite. Iar dacă o atinge, se mișcă din loc și se îndepărtează de iarba uscată. Un gâfâit sugrumat îi însoțește încercarea de a prinde locului cele două piese cu o aruncătură de ochi. Aude imediat pași repezi și transpiră rece a moarte. Scânteia apare, fără niciun succes însă. Nalbian trage spada înainte să vadă care fiară pregătește asaltul, urlă ca un apucat și taie aerul spre ele. Mișcarea își face efectul, le mai împinge puțin. Imediat se-ntoarce asupra amnarului peste care lovește ca un nebun, iar în aceeași clipă se produce săritura inevitabilă. Libreanul cade, înhață sabia chinuit și o agită în direcția atacului. Ca în zbaterea prăzii pierdute, este hotărât să nu precupețească niciun efort. Lighioana rănită atacă iar, turbată, dar se oprește adânc în vârful spadei, cu un strigăt ascuțit. Cu fiara încă horcăind deasupra sa, simțurile așteaptă usturimea fatală a colților haitei rămase. O lumină galbenă începe să îi joace însă pe obrajii ca gheața. „S-a aprins... S-a aprins focul!“, lăcrimează a lipsă de crezare voinicul sleit. Animalele dau îndărăt și se foiesc la distanță.

Clipește adânc, vlăguit, se ridică între agonie și clipe de speranță. Iarba s-a terminat, trebuie să mai strângă, dar pentru asta are nevoie să facă o torță din nimic. „Și dacă... ia să vedem, vă bucură carnea amicului vostru?“ Nalbian împinge leșul cât poate, cu sabia în mână, spre cele două jivine rămase în așteptare. Întors lângă foc, respirând greu și cu privirea ca de fiară încolțită la rândul său, scoate ceva de mâncare și înghite ca și cum viața lui ar depinde de asta. Nici nu clipește în direcția pericolului, flăcările ard repede și se oglindesc în sticla ochilor săi. Într-un final, lighioanele încep să

adulmece leşul şi să-l tragă spre ele, apoi se pierd în noapte cu schelălăieli în împărţirea prăzii.

Profită de răgaz și, cu spada ridicată, se apucă să adune furibund toate smocurile din apropiere, până face câteva grămezi de buruieni. Spală umărul și îngrijește din zgârieturile serioase, iar în scurt timp somnul îl năpădește cu forțe mistuitoare. Se trezește îngrozit când mai mocnesc doar câteva frunze și aruncă repede un alt mănunchi. Episodul se repetă de câteva ori, cu stări de veghe și de somn buștean. La ultimul este întâmpinat de primele raze binecuvântate de lumină. Pune toată iarba care i-a mai rămas și se lasă în somn oricât de adânc.

Trezit aproape de amiază, Nalbian are dificultăţi în a se mai ridica în capul oaselor. Nu ştie în ce măsură este de vină oboseala, disperarea sau otrava şarpelui. „Poate că sunt toate la un loc", își spune cu capul pe genunchi. Mâna nu arată bine deloc și înghite cu greu la gândul că ultima șansă, la un moment dat, va fi să o reteze. „Ia să vedem, ce fac eu aici? La ce-am venit?", delirează el o vreme. Se scutură într-un târziu şi porneşte mai departe. Apa îi va ajunge două-trei zile, chiar patru, drămuită drastic, iar turta o poate împărţi în oricât de mici porţii. Măcar ziua aceasta e mai bună cu el în ce priveşte creaturile locurilor. Nu și pentru apăsările minţii însă, printr-o perdea rece de picături minuscule ce dau impresia că nu vor să cadă. Iar orizontul îl priveşte încă nemilos, fără nicio schimbare.

Trupul slăbit aduce o noapte cu tremurat și început de tuse. Își vede locurile natale printre flăcările devenite cel mai bun prieten al său, retrăiește căldura mult îndrăgită a ungherelor casei. Iubește din tot sufletul scara și ușile nereparate, scârțâinde. Chipurile părinților și al Cassiei îi povestesc cu multă dragoste despre trecutul bun și liniștit. Mânerul briceagului îl poartă spre familia nouă a surorii sale, în sânul căreia i l-a înmânat cu povețe de a nu risca inutil pe drumul ce-i răpește toate gândurile.

Adoarme agitat. Căzut în fierbințeală, se mai trezește să bea apă și să dezvelească trupul aprins. Până când îl cuprind vise adânci, bolnave, se frământă pe rogojina mică și iese din marginile ei. Se face că urmează o prăpastie adâncă, neagră ca tuciul, în care

vrea să se arunce. Voci bune răzbat în jurul lui, cu rugăminți pentru înțelepciunea de pe urmă care să-l întoarcă spre casă. Le dă ascultare, apoi ezită, revine pe buza prăpastiei. Glasurile devin amenințătoare, iar refuzul său le transformă în sunete de-a dreptul grotești. „Aici îți vor rămâne oasele, stai numai să vezi! Ești doar un om bolnav!“ Se chinuie să nu le dea ascultare și privește adâncul, de unde apare o licărire în care începe să creadă și urcă spre el. Îi vin în minte acum, acoperind hăurile veninoase, cuvintele ursitoarelor: *Îngerii să-l aibă-n pază/Și la bune și la grele/Spre lumină el să vază/Și când are-n jur zăbrele.* Este împins spre trezire de această amintire ca și cum soarele l-ar orbi peste față. Deschizând însă ochii, descoperă doar lumina palidă a zilei care l-a prins iar dormind.

Fierbințeala i-a mai trecut, dar tot golește un burduf cu apă. Slăbit, cu puțina vlagă a somnului, se ridică și strânge lucrurile. După niciun ceas vântul începe să bată din spate, se întoarce de câteva ori până îi este limpede că se apropie un fel de furtună. „Ce să fie ceața asta întunecată?“ Iuțește pasul, se ajută deja cu sabia ținută în teacă. Cum nu are unde se ascunde, bănuiește că va trebui cumva să facă față și necazului acesta. Privește mai atent spre goana nourilor lăsați peste pământ și vede cum colbul se ridică, aruncat ca în lovituri de bolovani căzuți de pe culmi înalte. Înmărmurește când un chip cu două brațe imense pare purtat în mijlocul negurii. Ca să îi taie orice urmă de îndoială și să îi readucă spaima de moarte, creatura se anunță cât se poate de vie, prin răgete fioroase. Nalbian desface și aruncă tot, mai puțin desaga ce nu-l încurcă, și prinde o fugă nebună. Aleargă mai repede decât a făcut-o vreodată, mai tare decât vor vedea Libra și Smaraldul în veci, că se va mai întoarce cândva sau deloc. Reușește să păstreze astfel distanța, dar nu va putea meține mult ritmul. După jumătate de ceas înțelege că va cădea epuizat, astfel că se gândește la o luptă zadarnică, nici spadă nu mai are. „Până la urmă, tot nu scap...“, se resemnează pe undeva cugetul. „Una după alta, parcă vin să mă doboare. Iar asta, asta nu e firească deloc.“ Când se oprește mai să-i sară inima din piept, ochii săi prind corbi ridicându-se spre răsărit și-l săgetează speranța apropierii de pădurea legendară. Reia goana cu ultimele forțe, fără

să știe cât are de parcurs. Mintea îi fierbe și, rămas fără puteri, încearcă o nebunie: să se lase aruncat de vârtejurile care vin din spate mâncând pământul. Își potrivește astfel mișcările încât să pară că va fi prins, dar, de îndată ce negurile îi vântură ceafa, țâșnește cu inima în dinți, așteptând furia exploziilor furtunoase. Primește o gură de îndârjire când acest lucru se întâmplă, este zvârlit prin aer multă vreme și aterizează brutal la o distanță bună de vrăjmașul necunoscut care țipă. Conștient că a doua oară nu va mai funcționa, o rupe iar la fugă. Ochii i se împăienjenesc, mijlocul și picioarele cer îndurare, plămânii se sufocă. Nu mai poate. În ultima clipă, ca din aburi de aer fierbinte, în fața sa apare marginea unei păduri înalte ca niciuna văzută până acum. Cade însă peste pietre ascuțite, iar norul negru se apropie vijelios, urlând și tunând în urma sa. Târăște din brațe, mâna stângă este precum cărbunele. Se oprește epuizat, lasă capul în țărână și începe să-și numere respirațiile. „La zece e lângă mine... Unu... doi... trei... nouă..." Aproape se simte prins de picioare când sare într-un sprint care-i aduce toate măruntaiele în gât. O vede, mai are puțin. Încă puțin. Trunchiuri groase, încolăcite, de copaci nemaîntâlniți, abia dacă lasă loc de strecurat printre ele. Își pierde cunoștința în momentul saltului, nu mai apucă să știe că a trecut și acum cade în iarba înaltă și deasă. Nu vede nici norul negru ce se lovește ca de o barieră și se risipește în toate părțile, lăsând descoperit un căpcăun hidos care face turbat calea-ntoarsă.

CAPITOLUL V

Toamna se scutură împărățiile

LIBRA SE PREGĂTEȘTE de o nouă iarnă. Puținele fulguieli ca de bun găsit nu închid încă drumurile, dar, deși frigul oferă perioada de grație ce întărește nămolurile, nu mai călătorește nimeni. Mulțumirea de pe fețele oamenilor și pregătirile tihnite din alți ani nu se mai regăsesc pe ulițele largi și tăcute.

Din pragul ușii, încă în găzduirea lui moș Zeze, Rogozis privește norii mohorâți. Aerul rece îi taie fața ce așteaptă coiful cu apărători laterale, dus până acum la subraț. Cassia îl însoțește cu sprâncenele lăsate, strângând șalul mai bine pe umeri.

– Să dea ninsorile mai repede, ah, n-ar veni odată!

– Da, ar mai potoli lucrurile până-n primăvară, îi dă Rogozis dreptate.

– Nici nu-mi dau seama dacă să mă bucur că Nalbian nu-i aici. De parcă putem ști pe unde sunt acum, el și Brosoc? Poate departe de toate astea... sau poate dimpotrivă, sunt prinși în Karivatra... se întristează ea și mai tare.

– Să fim încrezători, draga mea, o îmbrățișează Rogozis, lăsând o clipă apărătorile. Getozak ne-a zis că erau pe picior de plecare; eu cred că s-au pus la adăpost, oriunde ar fi. Poate nici n-au idee despre ce se întâmplă aici, din cine știe ce parte a lumii.

Toți bărbații în putere ai Librei se îndreaptă, ca la fiecare două-trei zile de câteva săptămâni, spre garnizoana de la conac. Împăratul a trimis stare de luptă în toate zările Smaraldului, obligându-i, vrând-nevrând, să îmbrace haina soldățească. Își împart antrenamentele și așteaptă înfrigurați vești, cu teamă de cea mai nefericită posibilă: plecarea la război. Adenil este întâmpinat, ca de fiecare dată, de viitoarea lui soție, Deliza, pe drumul spre cazarmă. O ține pe după umeri, iar ea îi înconjoară mijlocul, în pașii mici, întârziați cu dinadinsul.

– Dacă se întâmplă... ne căsătorim chiar înainte să plec. Nu mai așteptăm primăvara.

– Sau mai bine fugim. Ne-ascundem, căutăm locuri ferite, se avântă ea, apoi lasă capul în jos, rușinată de egoismul față de cei dragi din sat.

Garnizoana mică este acum completată cu o bucată din ograda conacului. Au început să fie amenajate păpuși umplute cu paie pentru spadă, bușteni și saci grei pentru trântă. Urmează, o dată pe săptămână, ieșirea în marginile satului pentru antrenamente mai vii și exersarea arcului. Jilop intră ultimul, nu i-a venit vremea, dar vrea să dea o mână de ajutor și să prindă ceva pregătire în caz de nevoie. Nu lipsesc nici Cărămidarii, Croitorul, Arbopyn și toți care se țin cel mult între două vârste. Libra are acum doi căpitani, Eusten și Getozak, urcat în grad de solul venit cu veștile neplăcute.

– Zarva încă n-a atins ținuturile noastre, începe Eusten.

– E doar pregătire, posibil să nu se-ntâmple nimic, continuă Getozak. Oamenii din Smarald nu vor mai asculta ușor de capetele găunoase ale despoților când vor vedea norii războiului, când își vor simți casele și viețile în joc.

Între timp, cea mai mare parte feminină a satului se află la conac. Jupâneasa este gazda acestor adunări apărute de la sine, pentru ca femeile să stea mai aproape în discuții și treburi. Se

croșetează, se fac colaci, mâncare pentru bărbații ce vor reveni de la garnizoană și de luat la tavernă, unde sfătuirea continuă seară de seară.

– Nu, n-o aduc pe Alenda. Fetele și copiii să rămână pe lângă case și bătrâni, asta-i situația, comentează Peltrina în aprobarea tuturor.

– Dar ce situație, din prostie și nestăpânire, își spune altă femeie oful. Parcă se-mprăștie boala în mințile nesocotite.

– Toată lumea știa că n-o să rămână atâtea neamuri sub căciula împărăției ăsteia vechi. A știut-o și Novarin, a avut cap din timp. Cu altul, cine știe ce foc și pară era de mult! Pe când la Rubin, ce zicea solul din Gorudava? Nu-i a bună.

– Eu am început să scuip în sân când vine pe aici. Mă trece cu friguri să aflu dacă netrebnicii au prins avânt sau i-a liniștit oastea. Măi, dar deodată i-a apucat, eu cred că s-au vorbit.

– Nu știi că șobolanii se miros și se adună?

– Dar dregătorii, trimișii ținuturilor la cetate? Mușcă mâinile care ieri îi țineau în puf. Vor să se rupă musai, apoi să se lipească altfel, și-au pierdut direcția și ăștia.

– Nu toți, eu cred că sunt mulți profitori. Sau care s-au dedulcit din mers, să nu piardă ceva când ceilalți pot să câștige.

– Bine că n-avem nimic dinspre Negru. L-or fi mătrășit? Să-i rămână haita de criminali acolo, opri-i-ar trăsnetele să-i oprească.

Cele mai aprinse sunt mamele de tineri. Asudă și se sprijină în spaime una pe alta, apoi se încurajează cu speranțe de bine. Ale lui Nalbian și Brosoc sunt destul de tăcute, când mai tulburate, când mai ușurate. Știu amândouă acum despre chemarea apei vii, fără siguranța locului în care se află ori dacă sunt feriți de primejdii, iar celelalte femei le poartă mila.

Zilele trec fără vești, nici măcar taxatorul nu mai ajunge, deși este așteptat de ceva vreme. Lumea se întreabă dacă n-o fi nins aprig prin alte locuri, căci stăpânul nu se întoarce nici el de mai bine de o lună. Negustorii au oprit afacerile, iar satele își păstrează agoniselile pentru orice eventualitate.

Dar iată că, într-o zi, nevăzută de amar de vreme, trăsura de călătorie pătrunde printre zidurile măcinate de la intrarea Librei.

Pleacă în grabă și lasă-n urmă un cerc în jurul celui coborât. Este Brosoc. Se trimite vorbă și toată lumea face pași repezi spre tavernă, călătorul este flămând și vrea să vorbească tuturor. Tânărul primește ciorbă fierbinte, pe care o înfulecă rapid, cu toată roata de pâine. Oamenii se îndeamnă unii pe alții să-i dea pace până-și trage sufletul, dar ard toți de nerăbdare.

– Fraților, începe el într-un sfârșit, nu se mai aude musca. Eu am rămas în Karivatra, tot timpul acesta.

– Dar Nalbian? se aude din mulțime.

– Vă spun și de el, a plecat în depărtări. La târgul mare am găsit multe de făcut și de-nvățat, am fost luat în preajma celui mai mare vraci de acolo și am servit cu cinste. De pe la sfârșitul verii, cum ați auzit și voi, lucrurile au luat-o la vale, parte dintre sfătuitorii și negociatorii din toată împărăția au început să se certe, nu au mai găsit cale de mijloc în dorințele lor. Și prea multă nerăbdare, mai ales după ce tot felul de canalii și-au unit forțele și au pornit să-ncerce puterea armatei. Eram acolo, îi vedeam și auzeam împărțiți în două: cei tulburați, de care ziceam, ceilalți cugetați, chemând la calm și înțelepciune. Apoi, câte unii de la curtea coroanei s-au prins în vârtejul ăsta, au început să aleagă tabere sau au fost tocmiți cu bani mulți și promisiuni. Karivatra a ajuns repede în certuri și lumea n-a mai putut duce traiul obișnuit, oamenii s-au speriat, nu mai găseam nici pâine în unele zile. Trăsurile au fost luate de unii și de alții. Când și dintre soldați au început să cadă, spre căpetenii dornice să împartă deja pământurile cetății, am plecat cu ultima rută, abia am prins-o. Și nu se mai întoarce alta. De fapt, la ora aceasta, fraților... nu cred să mai existe nici împărat.

Librenii freamătă în rumoare de uimire și neliniște.

– Și asta nu-i tot, oftează Brosoc. Pe drum încoace am prins veste că Folla, coroana Rubinului, pornește lupte ca să-și păstreze ținuturile.

Discuțiile continuă până seara târziu. După tulburarea noutăților, oamenii încearcă să vadă ce e de făcut, să se organizeze pentru perioada următoare. În vâlva tavernei Brosoc se trage lângă Getozak:

– Pentru tine mai am o veste. Verobostes te vrea la fortăreața din Rodul Pietrei.

Mai mare, mai straniu, mai sever

Pădurea bizară pare calmă și protectoare la prima simțire. Nalbian nu are nici cea mai vagă idee cât timp a trecut de când zace în ierburile mari cum n-a văzut niciodată. Sub el pământul este reavăn și umed, spre deosebire de cel care i-a obișnuit pașii în ultimele zile. Întors spre a vedea cerul, se minunează aproape un ceas de răsucirile trunchiurilor groase cât să fie cuprinse de o mână de oameni, împletite între ele spre vârfurile abia ghicite. Nu este singurul motiv al letargiei sale; îl dor toate încheieturile și carnea de pe oase, amintindu-i eforturile imense la care le-a supus.

Ridică brațul stâng să-și privească mâna vătămată, negreala suferinței acesteia a urcat ușor deasupra legăturii făcute deunăzi. Dacă nu ar fi însoțit de mulțumirea scăpării cu viață din ultima nenorocire, s-ar panica negreșit. Începe să se ridice încet din mijloc, având în minte avertizarea lighioanelor nenumărate. Nu aude și nu vede nicio vietate momentan, nici măcar vântul nu pătrunde prin desișul acestui codru. Se prinde cu mâna de ceafă, lovit de o durere de cap soră cu pălitura Slinosului din banda celor unșpe. Apoi se uită la singurul burduf gol, legat de gura desagii cu brăduți, neștiind dacă să plângă de sete ori să râdă amar de faptul că a fost prevăzător. Verifică și celelalte lucruri rămase: briceagul, amnarul, fluierul și un codru de pâine. Sare cu înțepături în tot trupul ca să privească în urmă, cu gândul de a ieși iar în pustiu, să recupereze din cele aruncate.

– Nu văd nimic, eram departe când le-am dat drumul, își șoptește și se așază pe o rădăcină cât un bolovan, la marginea pădurii neobișnuite, cu ochii peste pământurile neprietenoase unde puțin i-a lipsit să-și lase oasele. Dacă mă duc și apare din nou

bestia, de data asta nu mai scap. Oftează și lasă capul în jos: iar mâna asta îmi anunță zile negre, ca și culoarea ce-a pus stăpânire pe ea. Singura mea speranță este apa vie. Dacă ajung la ea. Dacă nu, probabil oricum nu mai contează...

Nu crede că va avea puterea să își reteze mâna, oricât ar ști că este ultima șansă, în caz de înrăutățire. Se scutură de imagine și își rupe un nou bandaj din pantaloni, pe care îl leagă strâns câțiva centimetri mai sus de marginea cangrenei.

– De ce m-a protejat pădurea? Monstruozitatea n-a trecut, începe el să dea încet desișurile la o parte, m-ar fi nimicit demult. Iar acum urmează să aflu ce fiare a văzut călătorul din Rubin. Sau să le fiu gustare. Să mă cațăr de colo-colo este imposibil, într-o mână. Doar dacă, nu cumva...

Rotește ochii și se lămurește că împletirea crengilor continuă peste tot, de parcă ar fi un singur copac imens, înfipt în pământ de mii de ori. „Nu trebuie să urc decât o singură dată“, i se aprinde un mugur de speranță. Caută un trunchi mai potrivit, cu multe noduri, pentru putința lui schilodită. Cu multă caznă și o doză bună de zdrelituri ajunge gâfâind la prima ramură, groasă cât un stejar obișnuit. Tufișurile dese, printre care observă acum spini cât colții de lup, sunt și verzi, și galbene, ca într-o toamnă devreme. De altfel, și arborii se bucură de aceeași vigoare, nesimțind iarna ținută cumva la distanță. Nici frigul nu mai e același, departe însă de a fi confortabil în umezeala ridicată.

– Bun, dacă pierd zilele așa, nu ajung nicăieri, respiră Nalbian greu, între dârzenie și disperare. Ca și cum nu era destul, trebuie să țin soare-răsare, prin umbrele astea imposibile. Măcar copacul apei vii este înflorit, se mai încurajează el.

Înaintează atent, deprinde câteva prize bune cu interiorul cotului stâng și puterea întreagă a mâinii drepte. Moralul său primește o gură de aer când bănuiala de mai devreme se adeverește: poate traversa dintr-un arbore în altul. Continuă astfel o bucată de vreme, mai pe picioare, mai pe brațe, cu urcușuri și coborâșuri. Nu se poate declara mulțumit însă, la sol ar fi parcurs mai rapid aceeași distanță.

Jos, iarba este întreruptă pe alocuri de bălți limpezi și generoase, a căror vedere îl bucură nespus. „Se pare că nu de sete voi pieri“, zâmbește el ironic. O mișcare îl îngheață locului. Din tufiș iese un iepure nepăsător, cu drum printre rădăcinile hrănitoare. „Deci așa“, gândește Nalbian măsurând vietatea. „Iarbă mare, iepure cât mielul, îmi dau seama la ce trebuie să mă aștept.“ Lumina începe să nu mai răzbată din cerul abia vizibil, semn că se apropie noaptea. Ostenit, libreanul face popas într-o bifurcație mai comodă și răspunde rugăminților mațelor chiorăinde. „Nu e bine“, reflectează cu mâna pe ultima bucată de pâine. Simte că are nevoie de toate forțele posibile pentru noaptea misterioasă dinaintea sa. „Îmi trebuie hrană. Fructe, nuci – nimic. Pe jos aș mai găsi ceva, iar, la o adică, sper să existe și animale mai mici decât urecheatul ăla.“ Stă în cumpănă ce fel de tabără să pregătească pentru noapte: „Cu namile d’astea e mai bine aici, măcar până înțeleg cu ce am de-a face. Foc nu aprind în ruptul capului; ori atrag atenția vreunei lighioane, ori pârjolesc pădurea.“ Smulge și taie cu briceagul din crengi mai obișnuite, le pune de-a curmezișul ca să-l proptească în timpul somnului. Regretă lipsa funiei și a cingătorii aruncate, nu are cu ce se leaga de copac. „Ciudat, nu zboară nimic pe aici“, scrutează Nalbian prin întunericul atât de liniștit.

Somnul, cu treziri dese, îi mai întremează trupul obosit, cuprins de friguri. Ar vrea să plece înainte de venirea zorilor, dar îi este imposibil să vadă ceva prin negura s-o tai cu cuțitul. Cu primele raze de lumină pornește mai departe, plănuind să urce o dată pe zi spre vârfuri, pentru a verifica poziția răsăritului. La un moment dat, pe când își face mai mult avânt, aude mișcare de răspuns zgomotului făcut de picioarele sale. Se încolăcește pe ramură și face ochii mari într-un arbore vecin. Din coama acestuia, ca și cum s-ar odihni pe brațul gros, un fel de pasăre cât vițelul îl ațintește cu privirea. Nalbian se minunează temător la trupul ce pornește direct din lemnul copacului, fără picioare, ca o altă ramificație solidă, care pe la jumătate începe să prindă pene și două aripi din frunze uscate. Gâtul aproape inexistent, ca de bufniță, ține un cap asemănător cu cel al unei rațe cu ochi senini și cioc inofensiv, ce pare să râdă prietenos. Îi este clar că l-a văzut și îl privește clipind des. „Sper că

nu zboară. Ar trebui să fug?“ Arătarea începe să rotească uşor capul, într-o parte și-n alta, apoi din ce în ce mai tare, până ajunge să-l întoarcă de tot. Nalbian îşi abţine un ţipăt de spaimă când faţa revenită este cu totul alta: nişte ochi imenși, încruntaţi, și un cioc de vultur fioros, din care se ghicește un număr de colţi. Privirea ei îl arde, simte că trece prin el. Nalbian dă încet înapoi, căutând adăpost. Pasărea fermecată nu face altceva nici de data aceasta, curând reîncepe balansul capului finalizat din nou cu o rotație completă. Urmează o altă faţă, ceva între cele două stări induse de primele două: ochi de corb, atenţi ca la o pradă, și un cioc puternic, tăios. Acum arătarea prinde să ţipe ascuţit, ca şi cum ar da un semnal. Răspunsul nu întârzie, din adâncurile pădurii răsună răgete.

Grea cumpănă pentru Nalbian. Închide ochii să își mai liniștească bătăile inimii și caută rațiune în mișcarea următoare. Picioarele decid înaintea capului: se scurge rapid pe trunchiul gros, își lovește din plin mâna beteagă şi cade în iarba care-l salvează de oase frânte. Alege din privire și o rupe la fugă spre cel mai mare desiș. Îi stă inima-n loc când, ajuns în frunzișul lui, găsește greieri și alte insecte cât puii de găină. Aceştia însă trec indiferenţi, căutând la rândul lor să păstreze distanţa. Aude tropăit de animal greu zorind spre el şi începe să se strecoare, aplecat, din tufiş în tufiş. Bubuiturile paşilor înfricoşători se opresc brusc, în preajma poziției lui de mai devreme. Nalbian înțelege că lighioana cu respiraţie de bivol ciuleşte urechile şi miroase împrejurimile. Se lasă tremurând pe jos și începe să se acopere cu noroi, în timp ce creatura s-a pus în mişcare. Apoi aude un ţipăt în sărituri largi prin copaci. Lui Nalbian îi vine să intre în pământ, să sape un tunel și să iasă în orice altă parte a lumii. Pe obrajii înnămoliți apar câteva lacrimi de neputință, de ciudă, de irosire. A vieții sale, a tot ce putea fi și n-a reușit fără spaimele, îndoielile și închistările ce au pus stăpânire pe el de mic copil. A binelui pe care a fost atât de aproape să-l facă pentru a schimba toate acestea, pentru el și pentru oricine altcineva. A promisiunii ce părea să-i fi fost făcută în ultimul timp spre a răspunde angoaselor sale. Creatura este la doi pași, iarba din fața lui se mișcă. Nalbian lasă fața în pământ, strânge din ochi și dinți,

neavând nici cum să lupte, nici cum să scape prin fugă. Își așteaptă soarta în rugăciuni adânci, scoțând din străfunduri puritatea sufletului venit pe lume să se bucure de iubire și îndrumare. Se roagă la fel ca atunci când, copil fiind, știa să simtă lumina și căldura infintă ce veghează cu îngăduință părintească asupra sa și a tot ce-l înconjoară.

Pașii grei încep să se îndepărteze. Câteva pufnituri îl fac să ridice capul și să urmărească, din auz, zig-zagul animalului care îl caută pe alături. Țipetele aeriene au pornit și ele în alte direcții. Mult mai târziu, când totul e tăcere, hotărăște să se târască mai departe. Din pământul reavăn prinde la un moment dat ceva tare, se înfiorează când recunoaște forma unui schelet omenesc. Înfrigurat și tremurând, trebuie să urce iar într-un arbore, să-și revină și să caute răsăritul. Nici nu se mai poate gândi că a scăpat ca prin urechile acului. Continuă precum un somnambul, spre o țintă ce încă îi este permisă. Odată ajuns, cu chiu cu vai, la primele crengi, scrutează orizontul pentru pasărea cu capul sfârlează și multe fețe, apoi continuă în sus. De aici zărește groaza care-l amușina mai devreme prin tufișuri: un trup cât toate zilele, asemănător celui de urs, cu coadă stufoasă, cap mare și bot neînduplecat. Blana i se schimbă între alb și gri, de parcă o perie mare îl petrece când de la cap la coadă, când invers. Stă în așteptare, să regăsească mirosul musafirului ce privește înlemnit de la înălțime. Din partea cealaltă, de nevăzut pentru lighioana grozavă, înaintează o căprioară, cum altfel decât nefiresc de mare. „După ce-o vede, nu cred că va mai avea treabă cu mine." Rumegătoarea își face apariția chiar în dreptul fiarei, dar asaltul așteptat nu vine. Blana ursanului se decide brusc la culoarea albă și trec unul pe lângă altul netulburați. Nalbian rămâne înmărmurit.

Ajunge într-un final suficient de sus cât să observe poziția soarelui. Nu știe încă ce parte a zilei să fie exact, așa că așteaptă o vreme până se lămurește de mișcarea astrului. Continuă înaintarea prin hățișul aerian și ignoră stomacul care își cere drepturile. La scurt timp, o omidă cât roata carului se ivește sub o frunză uriașă. Se întreabă dacă ar fi o cină bună, dar renunță cu dezgust în fața păroșeniei. Întors cu spatele, n-o vede cum se lasă și crește în

dimensiuni. Crengile pe care îl urmează tăcută încep să se aplece ușor, moment în care libreanul se întoarce și o vede. Mare și groasă acum cât ușa, are o gură zimțată prin care se ghicește pântecul adânc și scârbos. Târăște inelele cărnoase, unul câte unul, venind să-l înfulece. Nalbian apucă să își dea drumul pe o ramură mai jos, încearcă fără succes să aterizeze în picioare. Rămâne agățat și trage repede cu interiorul brațului stâng ca să elibereze mâna dreaptă. În această poziție ajunge omida monstruoasă deasupra lui, însă libreanul nu se poate desprinde, înălțimea este prea mare. Scoate briceagul și se zbate, căutând să cresteze târâtoarea. Aceasta face câteva încercări laterale, dar se retrage la fiecare lovitură de picior și cuțit. Ia distanță și alunecă acum încet pe trunchiul copacului, în jos, iar Nalbian, acoperit de bale lipicioase, încearcă să înțeleagă ce urmărește. Când realizează că vrea să-l înghită de la picioare în sus, își ia avânt și sare spre ea, înfige briceagul cu sete și cade trecând cu lama prin inelele dezgustătoare. Târâtoarea despicată se prăbușește lângă Nalbian în zvârcoliri spumoase, de la care voinicul întoarce fața. Curând rămâne înțepenită, în timp ce libreanul suferă de la impactul cu solul.

Câteva ceasuri mai târziu își pregătește culcușul de noapte aerian. Și-a înșelat foamea cu ceva mlădițe recunoscute la dimensiuni exagerate și răsuflă ca un prizonier ce trăiește cu ziua. Mâine va trebui să dibuiască vânat bun de mâncat și să mute primul garou deasupra celui de-al doilea, cangrena a urcat apoape de cot. „Apa, trebuie să găsesc apa vie“, adoarme el dus, în spasme și friguri. O respirație înnecăcioasă îl cuprinde noaptea aceasta și își simte pieptul bolnav.

Dimineața se trezește tulbure, în tuse nemiloasă. O înăbușă în sân când, în fața lui, pe aceeași ramură, observă iar pasărea vrăjită, înfiripată cine știe când din lemnul copacului. Același chip cu cioc de corb, doar ochii sunt de culoare brună acum. Nalbian întinde mâna după cuțit. Când îl prinde, ochii păsării devin negri. Îi dă drumul, culoarea mai deschisă revine. „Un veghetor cu simțuri ascunse. Ce fascinant mi s-ar fi părut în alte condiții...“, mijește ochii pe jumătate deschiși, apăsându-și pieptul dureros. Nu apucă însă altceva pentru că ciudățenia începe să țipe ca și-n ziua

precedentă. „De ce acum? De ce în somn m-a iertat?“ Se îndreaptă spre ea și încearcă să-i arate că nu aduce nicio amenințare. Abia se mai mişcă, tuşeşte fără oprire şi firişoare de sânge îşi fac apariţia din nările sale. Ar vrea să gândească limpede, dar mintea încețoșată aruncă imagini negre şi albe de-a valma. Pasărea ţipă la intervale precise, iar printre copaci pare că dă buzna un roi furios de tauri înaripaţi. Nalbian își pierde puterea prizei și cade, simte că trec ceasuri purtat prin aerul care nu poate să-l mai salveze. Se ivește prima arătare, o vede prin ceața ochilor cum iese din ierburile mari. Dar nu are colţi, nu are coarne, e doar un cal brun cu păr negru, un murg obișnuit. Dintr-o săritură este sub Nalbian și-l prinde pe spatele lat.

– Ține-te!

Libreanul se supune vocii neașteptate și se agață printr-o răsucire chinuită de coama ca tăciunele. Cu brațul stâng face eforturi să cuprindă grumazul puternic și se trage să poată încăleca. Armăsarul aleargă de mama focului, strecurându-se miraculos prin codrul din ce în ce mai strâns, iar din urmă vin răgete și pe sus, și pe jos. Când, cu ultimele puteri, Nalbian reușește să se așeze, calul face un salt ca din arc, până deasupra copacilor nesfârșiți. De aici deschide două aripi falnice, ieșite din trupul pe care mai devreme nu s-ar fi zărit nimic. Tânărul se întreabă dacă visează, ochii tulburi şi simţurile amorţite se dumiresc greu. Dedesubt pădurea fuge înapoi cu viteza vântului şi, din când în când, este întreruptă de hăuri fără fund. Efortul de a rămâne pe spatele armăsarului îi fură toate forțele, se ține într-un cleşte pe viață și pe moarte. Își lasă fruntea suferindă în coama neagră, în timp ce vântul îi flutură hainele rupte şi murdare.

Tărâmul nebănuit dar mult căutat

Aproape că s-a obișnuit să piardă șirul zilelor în zacerile trupului slăbit. Trezirea aceasta este însă diferită: lumină de soare blând, cum nu mai spera să vadă, îi mângâie fața. Clipește des, deasupra nu mai are răsuciri tenebroase de trunchiuri nefirești, ci un cer ca lacrima pe care aleargă câteva păsări în triluri. Stă întins pe un covor de iarbă mică și flori fragede, pământul este cald. Tremurul l-a mai lăsat, pieptul încă îl doare, dar mintea s-a mai odihnit. Se ridică atent, cu accese de tuse. În fața sa ghicește imediat marginile pădurii vitrege, din care a scăpat în ultimul moment. La câțiva pași în stânga sa, un pârâu cristalin curge duios peste plaiul mătăsos, primăvăratic. Sare cu emoție spre marginea apei, întrebându-se dacă nu cumva...

– Nu este ce crezi tu, mai ai până acolo, aude voce din spatele său.

Murgul falnic este aievea, se apropie încet din locul său de odihnă, fără aripile de mai devreme. Nu este acoperit de hățuri ori șa, este zvelt și are o privire aproape omenească. Rămân câteva clipe față în față, ca într-o facere de cunoștință mută.

– De ce venea spre tine de data asta, nu scăpai. Inima ta nu mai putea stăpâni.

Nalbian îi privește botul care abia se mișcă. Își amintește de spiritul calului de la hanul părăsit.

– Tu ești...? murmură el.

Murgul rămâne puțin pe gânduri, încercând să înțeleagă la ce se referă.

– Dacă vorbești despre bătrânul năzdrăvan din Libra, nu, acela a trecut de-atunci mai departe.

– Nu ai și chip omenesc? Aș vrea să-ți mulțumesc, să te strâng cu toată recunoștința sufletului.

– Spiritul meu își urmează rostul în trupul acesta. Când și-l va fi terminat, va putea să apară și altfel. Unde, ce și cum, nici noi nu avem știință.

– Mi-ai ghicit mintea, prea bunule cal năzdrăvan. Pentru că asta urma să te întreb. Nalbian tușește și se clatină scurt, apoi revine: de ce m-ai salvat?

– Pentru că ai reușit să ajungi atât de departe. Pentru motivele tale de a fi aici. Te așteptam, după cum știi deja.

– Au încercat și alții, unora le-au rămas oasele în codrul acela teribil. Ei de ce n-au fost ajutați?

– Nu toate încercările sunt mânate de inima potrivită. Puțini, cei mai curați, au reușit să treacă singuri, fără să fie atinși nici de respirația fiarelor care sunt pavăză înaintea tărâmului nostru.

– Și ce loc este acesta?

– Eu îți sunt de-acum credincios în căutările tale, iar tu îmi ești stăpân. Te voi duce cât mai departe, unde vei putea pune toate aceste întrebări.

Nalbian este cuprins de o însuflețire caldă. După jumătate de an și mult chin, rebegit dar viu, se află în fața unei legături cu lumea spre care a plecat, la care a visat din momentul întâlnirilor misterioase din Libra. Chiar și în urma acestora, făcute cu darul încrederii în ochii și urechile sale, de multe ori drumul i-a zdruncinat convingerea, lăsând loc doar speranței. Îi vine să strângă murgul năzdrăvan în brațe, să-l mângâie drăgăstos, să-l perie, dar se simte stingherit de spiritul cu vorbă omenească. Se întoarce deasupra apei ca sticla și privește chipul murdar, plin de vânătăi și zgârieturi.

– Trebuie să mă întremez puțin. Alte haine n-am, măcar să aranjez zdrențele astea. Se spală pe față și își potolește amintirea setei, apoi face ochii roată peste întinderile ondulate, presărate cu arbuști înfloriți: ce leacuri pot găsi aici? Mi-e teamă să nu-mi pierd mâna, iar pieptul e înecat de boală.

– La noi suferințele trupului nu înaintează. Dacă sunt de vindecat, cu timpul se vindecă. Ce nu, măcar rămâne cum este. Mai trebuie să știi că aici nu se înnoptează niciodată, iar foamea și setea își fac rar simțită prezența.

– Un adevărat tărâm magic... se minunează Nalbian.

– Poți să îi spui și-așa, pare calul a zâmbi, lucru imposibil de văzut pe chipul său.

Libreanul își privește mâna cangrenată și răsuflă ușurat să afle că poate uita de grija ei o vreme.

– Mai e mult până la apa vie?

– Asta numai de tine depinde, răspunde năzdrăvanul, apoi, văzându-l pregătit de altă întrebare, îi face semn din grumaz: dar să mergem și vei înțelege mai multe.

Voinicul, slăbit, îi cere răgaz. Scoate garoul mâinii betegite, se îmbăiază sumar și clătește hainele încercate. Apoi trage la un somn odihnitor cum nu a mai avut de mult, sub lumina caldă căreia nu-i poate găsi soarele. „Magie, meleaguri fermecate", adoarme el senin, în timp ce hainele se usucă, iar calul paște domol prin apropiere. Când se trezește, primenește din rupturi, își ia desaga și este gata de plecare. Simte din plin spusele calului, nu este încercat nici de foame, nici de sete.

– O să mergem încet, deși ai deprins ceva din primul zbor. Când mai strângi puteri, o să vezi că te obișnuiești.

Nalbian urcă greu pe murgul zdravăn și năzdrăvan, acesta trebuie să îngenugheze ușor. Se prinde bine de grumazul și coama lui, despre care armăsarul îl asigură că nu doare și nici nu se rupe. Pornesc la trap peste colinele îmbietoare cu parfum de primăvară. Fluturi zboară în jurul lor și par că vor să le vorbească.

– Nici nu știu cum ți-aș putea mulțumi vreodată, mărturisește din nou Nalbian. Auzi, dar ce s-a întâmplat cu iarna? se trezește brusc din gânduri.

– Aici vremea este mereu ca un sfârșit de primăvară.

– Și care e numele tău, bunule fermecat?

– Numele meu e cel pe care mi-l vei da, stăpâne. Eu îl știu, tu, încă nu.

Abia peste o bucată de timp năzdrăvanul întinde iar aripile și se înalță încet. Sub ei se derulează un peisaj de vis, împodobit cu flori de câmp, dealuri subtile, copaci în jocuri de forme idilice, uniți deseori în arcade și hore parcă desenate cu mâna, livezi grele de fructe plesnind a sănătate. Izvoare se nasc în vârfuri de coline sau

din ascunzişul pâlcurilor de copaci, iar din loc în loc sunt lacuri cristaline pe care se bucură înnotătoare aparent obişnuite. Ici şi colo, din iarba înflorată, ridică ochi curioşi felurite necuvântătoare. Ori poate din contră, foarte grăitoare, după felul tărâmului încărcat de puteri neomenești. După toate necazurile, își face loc puţin din bucuria copilărească de a fi intrat în lumea legendelor, pe un cal înaripat. „Locul ăsta te ajută să uiți de orice. Iar în aer sunt binecuvântări invizibile, care fac să mă simt ca acasă." Răzleț apar grădini aranjate, în care se ridică un fel de case din pământ și nuiele sau legate între arbori. Nalbian tresare când vede o siluetă îmbrăcată în alb, ce ridică mâinile spre ei.

– Sunt și oameni! exclamă el.

– Da, din cei de care îți spuneam. Au trecut sau au fost îndrumaţi aici. Ei nu mai pleacă nicăieri.

– Sunt... nemuritori?

– Nu, aici nu.

Lăcașurile sunt însă puține și răsfirate. Curând nu mai apare niciunul, iar libreanul adaugă întrebarea pe lista lungă de așteptare.

– Cred că putem încerca mai repede, îi spune Nalbian, încrezător în forțele care-i revin treptat.

– Așa vom face, dar, întâi, avem o oprire.

Un râu mai mare ca toate celelalte şerpuieşte vederii dintr-o parte, iar peste el se apropie singurul pod, ce strălucește de la mare distanţă. Murgul coboară lin, în timp ce, de pe malul opus, înaintează o femeie. Aterizează la capătul apropiat al podului și o aşteaptă să traverseze. Nalbian descalecă și priveşte atent la picioarele goale, veşmântul lung cusut în aur, giuvaerul alb de la gât și chipul blond fără de vârstă, pe fruntea căruia lucește acum conturul unei stele. „Ursitoarea! Philena..." Aceasta trece podul împletit în metale preţioase și nestemate, pe care, de aproape, voinicul îl descoperă complet suspendat, plutește în aer.

– Stăpână, face năzdrăvanul o scurtă plecăciune când femeia coboară pe malul lor. A venit, cum îl așteptai.

– Philena, bună ursitoare... Nu cunosc, dar...

– Dragul meu Nalbian, duce ea degetul ușor la buze, în semn de liniștire. Știu că te încearcă sute de întrebări, abia aștepți toate

răspunsurile. Dar, crede-mă când îți spun, multe sunt atât de puțin importante pentru tine acum. Ai regreta apoi timpul pierdut. Iar cele de care ai nevoie vor veni la momentul lor.

Îi vorbește blând, parcă nu pe viu grai, ci de la suflet la suflet. Așa cum a visat multe nopți după prima lor întâlnire și, de fiecare dată, l-a cuprins o pace nemărginită.

– Am simțit că vei reuși, altfel nu aș fi apărut în viața ta. Ai ales calea luminii și momentan ai găsit-o, pentru că asta se află aici, puterea luminii. Tărâmul acesta păstrează forțele curate ale vremurilor străvechi, care, cândva, stăteau mult și în slujba oamenilor. Noi nu suntem legați de pământ, voi sunteți. Noi putem fi oriunde și oricând, în clipă și-n eternitate, cu aceeași răbdare, cu aceeași plinătate a esenței fără început și fără sfârșit. Voi nu puteți. Dar tu știi asta deja, Lercudor, numele tău ajuns pe buzele zânelor și nevăzutelor.

Nalbian este trecut de un fior, auzind că a primit alt nume pe aceste tărâmuri. Se simte stânjenit pentru onoarea care i se face, ar vrea să coboare în mai multă modestie.

– Nu, dragul meu, nu este mărire. Este ceea ce este. Ai simțit, ai suferit, ai învățat, ai intuit. Nici acum nu ești sigur ce și poate nu vei reuși niciodată, fiecare avem menirea și limitele noastre. Dar știi că omul trăiește în timpul și-n spațiul său, pe care simte nevoia să le cucerească, în care este împins de porniri și dorințe scurte, în drama faptului că-l definesc. Drama este a ta, bunul meu Lercudor, Nalbian din Libra. Pe bună dreptate, dar atât de neclară, atât de ușor de pus în lumină sau întuneric, după cum miști fețele sticlei prin care o privești. Ceva din lumea asta, adevăruri dincolo de tine, ți-au dat certitudinea că trebuie să suferi. Ceva ce este cât se poate de real și vrei să vindeci. De aceea ești tu aici și de aceea îți vei continua drumul.

Voinicul, mai refăcut la trup, soarbe cuvintele femeii din altă lume și le amestecă printre multele sale nedumeriri. Prezența ei îi dă putere și pace interioară, iar vorbele se așază ca primite din afara conștiinței, fiecare în ungherul cel mai potrivit. Pierdut cumva în beția magică, nu găsește de cuviință decât să dea curs unora dintre întrebările ce-i trec prin fața ochilor:

– Au încercat mulți oameni? Au reușit? Văd că unii au și rămas.

Philena zâmbește pregătită să răspundă:

– Da, încă din timpuri vechi, uitate de orice scriere din lumea voastră, au fost oameni cu putință și cunoasștere în forțele mari. Au încercat și buni, și răi. Cei din urmă au învățat, de fiecare dată, că pentru ei nu este chip să reușească. Dintre primii, cum ai văzut mai devreme, unii aleg să rămână. Fără pacea necesară sufletului altfel vrednic, au găsit aici alinare, pentru tot restul vieții lor. De veacuri bune însă nu a mai fost nimeni într-o încercare ca a ta sau a eroilor vechi. Iar dintre aceia, demult, au fost primiți și pe pământurile eternității, ce pornesc din spatele meu.

Nalbian își concentrează privirea și descoperă contururi de castele cuminți printre liniile vagi ale orizontului cu aceleași forme de relief armonioase.

– Aici găsești nemurire, dar tu nu asta vrei, continuă Philena. Și nici între pelerinii albi de la marginile noastre. Într-un loc te-ar mistui dorurile omenești și lipsa menirii, în celălalt fuga din fața apăsărilor nerezolvate, până la sfârșitul timpului tău.

– Atunci mi-e limpede. Pentru ce am venit de la bun început, asta este ceea ce simt, asta trebuie să fac. O apăsare mă mai încearcă, am rămas doar cu burduful acesta păcătos. Iar răspunsul bun este oare cel găsit, de șapte picături?

– Ai aflat bine, Nalbian din Libra. Șapte picături, la orice umplutură, vindecă sufletul și trupul, fără să-l facă nemuritor. Căci apa vie curată aduce viață veșnică pe orice meleaguri, nu doar pe cele din spatele meu. Iar cei șapte stropi pot fi vărsați în fântâni, care, îngrijite și nesecate, vor da mereu acestea oamenilor ce le beau apa. Deci vezi, dragul meu, este una dintre ultimele tale griji acum, ar fi bine să zorești. Indiferent de ce vei reuși, te voi aștepta la revenire.

– Dar, la întoarcere în lume, cum pot feri puterea apei de intenții care să aducă veșnicie?

Philena zâmbește cald, întrebarea nu o tulbură.

– Se păzește singură de omul obișnuit. Nemurirea ei cade ca o pedeapsă în vinele acestuia, îl schimbă mai moale ca puiul de

vrabie şi mai izolat ca peştele adâncurilor. Va fugi singur din calea semenilor şi îşi va plânge de milă în căutarea izbăvirii. Iar în ce te priveşte, dacă aş fi simţit că ţi-ai putea-o dori într-o zi, niciodată nu ţi-am fi deschis calea, încheie ea șirul nedumeririlor.

Acum se întoarce peste podul vrăjit, nu înainte ca Nalbian să facă o scurtă reverență cu mâna dreaptă la piept. Rămâne pierdut apoi într-o boare înălțătoare, purtat de urmele unei liniști ce nu poate fi decât magică.

– Se vede că e puternică prezența ei pentru oameni.

Libreanul privește calul năzdrăvan ca și cum nu ar pricepe spusele acestuia. Aprobă într-un târziu din cap, își frământă fruntea încercând să reia și să pătrundă toate cele vorbite cu Philena.

– E ciudat. Simt că sufletul a înțeles tot, încă nu și mintea.

– Acesta este darul înțelepciunii zânelor înstelate.

„Așa deci", se dumireşte Nalbian. Nu pentru că n-ar fi putut să-și dea singur seama că a avut în fața sa o zână, ci pentru că abia acum își revine în simțiri. Se apropie fără un motiv anume de podul fermecat și pune piciorul să-l încerce.

– Nu!...

I se pare ciudat că strigătul murgului s-a pierdut subit, ca luat de un vânt năprasnic. Întoarce ambele picioare pe pământ și se întreabă de ce calul este acum în altă poziție.

– O să-ţi pară rău de ce-ţi voi spune, dar ai fost nesăbuit călcând pe tărâmul eternității. Nu ai de la sine puterea să trăiești acolo. Ai stat cu spatele trei zile în timpul vostru, și încă patru ți-a luat să te întorci.

– De ce nu m-ai tras?

– Nu pot face asta.

– Nu poți sau nu ai voie?

– Greu de explicat.

Nalbian se întristează foarte. „O săptămână! Am pierdut o săptămână degeaba, pur și simplu..."

– Este și o parte bună. Trupul și-a urmat vindecarea.

– Așa e, mă simt ca nou. Doar mâna stângă este tot pierdută. Poate n-a fost atât de rău, încearcă voinicul să-și mai aline amărăciunea. Văd că m-a prins și foamea, în șapte zile.

– Orice fruct, la tot pasul, ți-o va astâmpăra pentru multă vreme.

Pornesc agale spre cele mai apropiate roade ce așteaptă să fie culese de pe ramurile docile. Libreanul privește para de sub nasul lui, cu gândul încă la nefericitul eveniment.

– Într-o clipă a trecut o săptămână... Dacă aș fi tras o fugă dincolo?

– Bine că n-ai făcut-o.

– M-aș fi întors cu părul alb?

– Dacă te mișcai repede.

Nalbian înghite-n sec, terifiat de perspectivă.

Pregătiri în ceasul al 13-lea

Se spune că cetatea Rubinului a fost cândva sora de putere și faimă a Smaraldului. Când una, când cealaltă era știută drept cea mai mare și mai de temut în lume, iar împreună nu puteau fi atinse de nicio alianță de vrăjmași. Însă nu toți împărații au știut să cârmuiască înțelept, iar lăcomia, pizma și neîncrederea s-au abătut asupra lor chiar și când împărțeau același sânge. Odată începută morișca urii, lucru ușor pentru cei nesocotiți, devine apoi infinit mai greu a o înfrâna, a vindeca sufletele încărcate de resentimente pentru a așeza în loc sămânța iertării. Nu demult părea chiar imposibil între cele mai mari împărății din lume, orice armistițiu dura puțin sau nu reușea să se răsfrângă asupra ținuturilor de pe hotarele comune.

În vremurile acestea, după decenii de eforturi și diplomații dificile, cetățile prețuiesc pacea în aceeași măsură. Cei doi împărați, înrudiți și acum la distanță, au însă firi diferite: cel din Smarald este blând și redă treptat voia oamenilor, pe când al Rubinului a fost mereu temător față de cârmuirea îngăduitoare și dorește supunerea

întinderilor. Iar freamătul ultimelor luni a cuprins ambele împărăţii, cu mişcări repezi, neaşteptate.

– Măria ta, restăpânim trei dintre cele șapte ținuturi ridicate cu sabia, dă raportul un căpitan în consiliul de luptă al Rubinului. N-a fost uşor, oamenii sunt şi ei împărţiţi în două. Ne trebuie multă băgare de seamă, pentru că taberele celor rămași în chibzuială riscă să fie câștigate de cei puși pe prădare. În alte locuri, pe zi ce trece, apar noi căpetenii de răscoală, din rândul nemulțumiților care par să fiarbă. Pe ăștia este greu să-i ghicim din timp, dar pe mișei îi prindem mai repede.

Cetatea este aproape închisă, tot târgul ținut sub paza soldaților, atmosfera este de neliniște. Zările sunt masate cu trupe și se fac pregătiri de intervenții prin ținuturile potrivnice.

– Au înnebunit toți, vor să mă scoată din sărite, aruncă împăratul Rubinului fulgere din priviri peste sala cu drapele roșii, devenită neîncăpătoare mâniei sale.

– Maiestate, mulți sunt instigați, nu știm încă cine face asta. Nu puteau aşa mulţi să prindă gust de răscoală, când o duceau bine sub stăpâni milostivi, i se adresează unul dintre sfătuitorii cu păr alb.

– Da, de ce ar da liniștea și bunăstarea, atât câtă e ea, uneori mai multă, alteori mai puțină, pe furtuna războiului? întărește alt înțelept.

– Mărite Folla, eu nu văd nicio scuză în asta, intervine comandantul oştilor. Cine se ridică știe că trebuie să plătească! Și, ca să nu creadă iar marii sfătuitori ai domniei tale că mă trage doar dragul luptei, gândiți-vă că orice întârziere va crește numărul celor intrați în răzmeriță, deci, mai multe victime!

– Atâția ani le-am dat pace, am lăsat de la mine și în cererile cele mai îndrăznețe...

– Și a fost bine, înălțimea ta.

– A fost, da! A fost, înțeleptule, și pentru mine și pentru ei, cât timp au înțeles! O singură poruncă trebuiau să o țină cu sfințenie: să nu îndrăznească să-ncerce hotarele!

– Vom căuta instigatorii! Cred, cu plecăciune, că e mai prudent, revine același sfetnic. În unele părți este mai greu, cu

neamuri care speră demult să fie iar slobode, știam că va veni clipa cândva...

– Și să îi las să rupă Rubinul strămoșesc, cu zâmbetul pe buze? Să înjosesc cetatea Rozantului? Să le dau nas, cum a făcut nesocotitul din Smarald, a cărui împărăție se crapă azi ca turta uscată?!

– Dar dacă... dacă nu cumva, poate chiar Smaraldul ne face și nouă asta... ei, v-ați gândit? cuvântă un jupân adus de spate.

– Bagă seamă, astea sunt limbi de foc, visternice. Să nu tulburăm mai tare inima împăratului nostru. Cum ar putea ei face asta pe tot cuprinsul Rubinului, mai ales acum, slabi și cu răzmerițele lor?

– Nu știu, nu știu, zic și eu, se apără cu mâinile ridicate cel gata să arate cu degetul.

– Așa o fi, dar dacă aflu, numai dacă aflu! Că poate fi adevărat ce bănuiește Insifid... s-a zis cu pacea noastră! bate împăratul cu pumnul în masa groasă.

Cetatea rămâne luminată în noapte de zeci de făclii din turnurile de apărare, iar albul zăpezii ce încă se așterne le mărește puterea. De jur împrejur, garnizoanele și fortărețele apropiate, ținute sub mână de fier, pregătesc oștiri noi pentru a recăpăta controlul depărtărilor neliniștite.

În ciuda soarelui drept pe cer, Getozak ajunge în Rodul Pietrei pe un frig năprasnic, calul suflă anevoios și tremură. Neaua nu pune încă probleme, dar nu va dura mult până ce va îngreuna drumurile. Cel mare spre curtea împărătească cunoaște acum multe patrule, iar gărzile sunt dublate în apropierea fortăreței lui Verobostes și așezărilor din jurul său.

– Cinste și pace, străjerilor, salută el de la distanță.

– Și ție, soldatule, de unde vii și cu ce treburi, îl întreabă unul cu mare băgare de seamă.

Voinicul descalecă și întinde mâna fraților de arme.

– Slujbă în oastea Smaraldului, vin din Libra. Dar văd că nu-i de glumă, se întristează Getozak, privind pregătirile.

– Aici e încă liniște, spre miazănoapte se strânge armată.

Tânărul căpitan rămâne nedumerit, dorește să afle ultimele evenimente și rațiunea măsurilor.

– Ei, dar ce-l rețineți aici! se apropie unul dintre apropiații lui Verobostes. Ne bucurăm că ai venit, stăpânul te așteaptă.

Fortăreața o găsește la fel ca înaine, doar în jurul ei se fac mai multe antrenamente. Verobostes este în mijlocul lor, în ținută ostășească, însă, la vederea lui Getozak, își întrerupe treburile pentru a-l întâmpina.

– Bunul meu prieten! îi strânge călduros brațul și-l bate pe umăr, apoi privirea devină serioasă și lasă mâinile pe șolduri: vremuri grele, căpitane al Librei. Sigur că am auzit, veștile circulă. Mai ales de la Karivatra, am primit numai cuvinte de laudă, după ce i-ai părăsit. Tocmai de aceea te-am chemat, ceasul cere cei mai puternici și chibzuiți oșteni.

Îl trage ușor după el, pentru câțiva pași singuri.

– Probabil ai aflat deja. Novarin a căzut.

– Cum, jupâne. Se spune doar că n-ar mai fi.

– Trădare. O încercare de asasinat, nereușită, din fericire. A clocotit rapid sângele amestecat din cetatea mare, o nebunie. Unii doritori de libertăți, din suferințe sau idealuri, alții avizi de putere și averi, toți s-au dezlănțuit. Iar unde se întâmplă asta, mișeii prosperă. Pentru că ei, cei capabili de mârșăvii, au putut pune mâna pe sabie primii.

– Așa de mulți să fi fost, ca să reușească?

Verobostes încetinește cu o căutătură nesigură.

– Aici e o dilemă, îmi este greu să mă pronunț. Vezi de ce chem după oameni de nădejde? Ageri, ascuțiți la sabie dar și la minte, pentru că lovitura singură poate face păcate. Da, ne gândim încă adânc la asta, eu și prietenii adevărați ai oamenilor din Smarald, care încercăm să păstrăm miezul sănătos. Pentru că mulți s-au alăturat zarvei prea ușor, de la hoți de buzunare, la răutăcioși ce așteptau să plătească nemulțumiri din trecut. Acolo sunt nisipuri

mişcătoare. E în primejdie fâşia de mijloc, care nu are voie să se îngusteze, ci să fie a balanţei, să ţină lumea departe de haos. Ordinea trebuie adusă atent şi evitate băile de sânge.

– Înțelept grăiești, jupâne. Deci, situația e cât se poate de serioasă.

– Încă nu gravă, cinstite Getozak. Dar timpul curge periculos. Nelegiuți de pe tot întinsul caută acum să profite, iar, atunci când vom auzi de sate călcate de picioarele lor murdare, să fim gata să le sărim în ajutor. S-a întâmplat deja în câteva locuri, însă până acum i-am respins.

Un călăreț se apropie dinspre zidurile din nord și se opreşte în faţa lor.

– Au venit soldați din răsărit. De la miazănoapte încă nimic, se aude că Ferebak le taie calea.

– Întindem linia de apărare, turnuri și garnizoane la fiecare trecătoare, la fiecare sat. Pornesc și eu îndată.

Străjerul primește porunca și face cale-ntoarsă.

– Ce se întâmplă acolo? Unde e prima linie?

– Așa, căpitane, să termin cu cetatea. Împăratul a fugit în ultimul moment, cu stăpâna și cei trei copii. Ținuturile din jurul curții coroanei sunt acum tulburi, deloc sigure. Călătorește pe ascuns, cu oameni de încredere. Cum nu ştim în ce direcţie a luat-o, trebuie să fim atenţi să le ieşim în întâmpinare, înaintea duşmanilor. Eu ţin părţile acestea, Rodul Pietrei, Cotul Mărgăritarului, dar ne legăm uşor-uşor şi cu vecinii. Ce-o fi mai departe, Dumnezeu cu mila. Iar prima linie care trebuie pusă pe hartă este cea de la miazănoapte, chiar la poalele Cingătoarei, vitregă și greu de controlat acum.

– Câți dregători au rămas prieteni Smaraldului?

– Greu de spus. Unii au fost alungaţi, alții nu știu în cine să se încreadă, durează până se mai lămuresc lucrurile. Restabilim solii, trimitem și aşteptăm veşti din toate părţile.

– Dar cine conduce Smaraldul?

– Aceasta este întrebarea de pe buzele tuturor care sunt la curent; răspunsul sincer este… nimeni. Iar noi trebuie să liniștim oamenii, să se simtă-n siguranță înainte să afle. Dacă a rămas

cineva care ține ordinea, aceea este armata. Sper să știe și alții să preia frâiele și să se înconjoare de sfătuitori drepți, cum fac eu.

– Tare mă bucur că te avem, jupâne. Oamenii trebuie să audă cum mi-ai spus mie și vor prinde încredere.

– Iar eu pot face asta doar cu oameni de încredere, îi răspunde sincer Verobostes, prinzându-l de ambii umeri.

– Voi rămâne, poți să te bizui pe mine. Libra este în afara primejdiei, dacă de aici se construiește siguranța noastră.

Verobostes îi strânge brațul ferm, înclinând bărbia a respect trainic. Apoi se întorc în tabăra de antremanente, de unde căpetenia din Rodul Pietrei va porni cu un rând de oameni spre noul hotar de nord.

– Deci, Smaraldul... șoptește Getozak.

– Da, e istorie.

Nisip și umbre

Nalbian se lasă purtat spre răsăritul inexistent pe cerul tărâmului magic. Înnaripatul a prins viteză odată cu acomodarea voinicului.

– Zânele au băut apa vie?

– Da, au băut.

– Deci, sunt nemuritoare, oriunde s-ar afla.

– Da.

– Tu ai băut?

– Nu.

– Așa mult vorbești?

– Uneori.

Simțindu-se mai bine, Nalbian gustă din ce în ce mai mult binefacerile acestor meleaguri. Își fac loc fiorii ce nu au putut prinde glas în suferința ultimelor zile, aduși de farmecul intrării într-o lume uitată de oameni sau pusă la îndoială. „Mi-e teamă că mi-aș

putea dori să rămân aici“, își dă el seama de aerul vindecător ce-l înconjoară, gata să panseze din vechile angoase.

– Ar mai fi mult, bunule năzdrăvan?

– În ritmul ăsta, socotesc trei zile până la marginea nisipurilor cernute.

– Și apoi?

– De acolo mergi singur, apa vie și marele copac sunt de partea cealaltă. Prin deșertul acesta vei afla cu adevărat dacă poți ajunge la ele. Pentru că, așa cum sunt cernute nisipurile, așa cern și ele sufletele vrednice să treacă mai departe.

Nalbian, care începuse să se simtă atât de aproape, înțelege că încă nu s-a terminat.

– Atunci să ajungem cât mai degrabă. Mă menajezi sau doar atât de repede poți zbura?

– Eu pot și mai iute, stăpâne, dar mi-e teamă că îți este greu cu mâna aceea.

– Încearcă-mă, strânge voinicul din brațe și dinți cu dârzenie.

Murgul pornește ca împins de vânturile cele mai năprasnice. Iar când Nalbian crede că s-a obișnuit, viteza se dublează, amețindu-l în strânsoarea imposibilă. La un moment dat se desprinde și este purtat prin aer, în rostogolire spre pământ. Calul îl prinde și mai iuțește o dată, cu mai mult succes pentru o perioadă, încheiată însă cu același rezultat. Cu multă stăruință, Nalbian reușește să rămână prins, observând în același timp că trupul se obișnuiește. Nici vâjâiala urechilor nu mai e aceeași, deși pământul de sub ei nu mai poate fi oprit cu privirea, este numai o apă verde curgătoare. „Magie, iar. Trebuiau să-mi fâlfâie toate pieile și să-mi zbârnâie urechile.“

– Voinicul și calul său devin una, stăpâne, îi ghicește năzdrăvanul gândurile. Acum vom ajunge ca de pe-o dimineață-ntr-alta.

– Și cum somnul aici nu prea vine... gândește Nalbian cu voce tare. Tu obosești vreodată?

– Nu în locurile cu puterea luminii.

– Plouă pe aici?

– Nu e nevoie.

– Pot să te mai întreb? zâmbește libreanul.

– Avem tot timpul.

Călătoria din văzduh cunoaște momente de vorbă și perioade cu liniște adâncă. Într-un târziu, Nalbian începe să aibă dificultăți în a se ține strâns pe spatele murgului fermecat, simte că este împins în spate.

– Am ajuns, trebuie să-ncetinim, stăpâne.

Pământul prinde iar forme. Calul aterizează ca un fulg, la marginea unui început de nisipuri vălurite, pornite direct din ultimele fire de iarbă.

– N-am mai văzut așa ceva, se minunează Nalbian. Dar, de sus, nu mi s-a părut prea lungă bucata asta.

– Așa este, la picior nu ți-ar lua mai mult de câteva ceasuri. Numai că pasul nisipurilor acestea depinde de inima celui care le traversează. După ele, vine iarăsi verde și rod, ca înainte, iar eu voi fi acolo, dacă treci.

– În caz că am merge împreună, ce s-ar întâmpla?

– Ai cădea imediat, nu este permis.

– Să mă aștept la alte lighioane?

– Niciuna. Ești singur cu tine însuți.

– Așa, deci. În zare, parcă am văzut și niște munți.

– Sunt mai departe, după apa vie.

– Înțeleg, totul este să trec prin această ultimă cumpănă. Atunci, am pornit, dragul meu năzdrăvan, nădăjduiesc să ne vedem de partea cealaltă.

Murgul saltă și se face rapid nevăzut în înaltul cerului. Nalbian privește întinderile brun-gălbui peste care nu mișcă nimic, niciun fir din grăunțele minuscule. Este neatins, lipsit de orice zgârietură. Prinde un pumn de nisip și-l lasă printre degete să curgă încet. Apoi calcă cu încredere și însuflețire, pregătit pentru orice ar fi să-l pună la încercare.

Jumătate de ceas nu simte nicio schimbare. Privind înapoi, descoperă că urmele pașilor sunt imediat acoperite de nisip. „Hmm, asta o să-mi aducă probleme, când nu se vor mai vedea marginile verzi.“ Continuă drumul întrebându-se dacă se poate rătăci. „Asta

nu m-am gândit să întreb, ar fi ironia sorții. Foamea și setea ar veni greu, dar tot ar veni. Dacă mai aveam funie, o puteam întinde cap la cap, mereu, să țin drept." Desaga este ușoară, mai odihnește doar fluierul, briceagul, amnarul și burduful. Aerul este același, proaspăt ca în mijlocul unei poienițe pe timp de vară timpurie.

„De ce trebuie să mă chinuie atâtea strădanii pentru ce putea fi lăsat oamenilor de la bun început? Și pelerinii ăia în alb, în loc să încerce spre apa vie, își așteaptă sfârșitul la marginile tărâmului acesta. Singuri, blânzi, dacă treceam cu sabia și mă lovea damblaua..." Nalbian se scutură ca dintr-un delir și se oprește în loc. Mintea sa pare să fi dat curs unor gânduri ce rătăcesc aiurea. Reia mersul voinicesc însă remarcă o încetinire, ca și cum, dintr-o dată, aerul ar fi mai gros. Încearcă să se dumirească asupra celor de mai devreme, prin justificarea minții obișnuite.

– I-am văzut vulnerabili, meditează cu voce tare în liniștea s-o tai cu cuțitul. Dar nu numai asta, m-am crezut puternic în fața lor și... și capabil de... De ce le-aș face rău?

Pe măsură ce înaintează, îi este tot mai greu să țină urma gândurilor slobode, ca un păstor după caprele scăpate.

– De multe ori m-am simțit slab pe lângă cei răutăcioși, sfidători sau imprevizibili. Apoi am întâlnit, la rândul meu, oameni pricăjiți, speriați, cuminți ca puii ce așteaptă înțelegerea și compasiunea celorlalți. Jilop, milogi, prieteni cu de-a sila, săraci lipiți... De ce mi-ar sta mie în cale? Dar nu-mi stau... Ba da, pentru că mi-i pun singur de-a curmezișul. Că așa se cade, că așa este bine. O fi nevoie de ajutor, de compasiune, dar câtă, să ți se oprească viața-n loc? Eu nu vreau asta, la o parte cu ei...

Văzduhul devine mai dens, nisipul pare că începe să se agațe de tălpi. Nalbian se oprește și își pune mâna la frunte, se concentrează cu dificultate. Își caută rațiunea și reia pașii încruntat.

– De ce mă gândesc la așa ceva? Spre cele rele trebuie să-mi fie atenția. La toți nemernicii care sunt în stare să te îngenuncheze pentru câștigul lor meschin, din mândrie sau pentru buzunare. Prea mult i-am suportat și am dat în spate, când, de fapt, trebuia să sar în pieptul lor. Să le răspund chiar mai tăios, să le arăt nedreptatea așa cum pot ei înțelege, prin pumn și ocară.

Nalbian prinde din urmă rătăcirile sale, iar când o face, acestea îl apasă cu vinovăție grea. Închide ochii și se lasă în genunchi, cu mâinile în nisipul gros.

– Nu, nu așa gândesc eu, nu e drept ce spun... Dar cum altfel? Poate că... încearcă el din greu să refacă stăvilarele minții care cad încet, unul după altul. Apoi își amintește de „ceata celor unșpe“ tâlhari, de Negru, de cei gata să dezlege tăișul sabiei spre oricine le stă în cale. Strânge pumnul până la sânge și deschide ochii înroșiți de chinul ploapelor: ba da, pentru ei nu există altă cale. Cum să oprești metalul fără metal, ura fără lanțuri? Bunătatea și iubirea neîmpărtășite aduc întâi durere, vieți pierdute, suferințe în familii fără de vină. Sămânța rea, întoarsă împotriva mea sau oricui... cere dreptate, cere prinderea ei de gât și punerea în fața oglinzii, să răspundă! De ce și pentru ce! Dar, dacă răspunsul nu are de unde să vină? Dacă răspunsul e o prăpastie fără fund, de ură și venin? Atunci e și mai clar, bunătatea imediată nu are niciun ecou pentru acela... Și-atunci?! vine un strigăt neputincios din pieptul tulburat peste măsură.

Libreanul scutură din capul aplecat asupra dungilor de nisip nepăsătoare. Trage adânc aer în piept și înțelege din plin care este încercarea.

– Apa, apa poate vindeca toate astea, își prinde el gândurile mănunchi, încercând să nu le mai scape. Pornește iar, împingând prin aerul potrivnic.

În momentele acestea de recăpătare a controlului își face un plan rapid, să își golească mintea. Începe să murmure o melodie, apoi scoate fluierul pentru câteva note. Ca prin minune, însă, ele nu ajung la urechile sale.

– Vrea să iasă din mine ceva ce nu-mi place, de care mă feresc. Da, știu că mă pot lăsa purtat de căile scurte, ușoare, ale trupului și minții. Știu că le vreau, că m-aș simți mai liber dacă le-aș permite să curgă. Ca un gândac: mi-e foame, mănânc, nu-mi place locul, îl schimb, îmi calcă altul teritoriul, încleștez coarnele. Dar nu sunt doar atât! Auziți, nisipurilor? De ce nu îmi este lăsată și latura cealaltă, a conștiinței? Căci tocmai invers încerc în viața mea. Și totuși... exagerez... omul nu este un animal, judec prea aspru. Cine

spune că nu e bine să lași inima să caute ce-și dorește? Așa îi este dat. Să o întemnițezi, doar pentru că nu știi, pentru că ți-e frică? Ăsta este adevărul ei pământesc, nu degeaba este nemulțumită când ceva din toate astea lipsește. Vrea, cere, vânează. Ce simplă este viața astfel, hai că știi, nu te preface! Ce dacă nu e întotdeauna moral? Ori crezi că poți stăpâni fiecare tresărire, nu cumva să strici vreo petală? Nu omori, nu necinstești, nu dai cu parul. N-aș fi niciodată urâcios, dacă nu mi-ar trebui reparație. N-aș căuta spre cele plăcute, dacă nu de asta aș avea nevoie. Toți le poftesc. Iar când le găsesc, nu mă tulbură nimeni și nimic. Am suficient cap să nu calc în străchini. Răbdare și putință infinită, nu. Dau ce pot, când se poate, nu mă duc eu să văd cui și ce îi trebuie. Lași ca să fi lăsat, iei și dai, dai și ceri, permiți și interzici, corectezi, potrivești. Dar... dar... ce-nseamnă asta? Unde sunt limitele, de ce-aș putea fi în stare? Ahh, cine aș fi?!

Nalbian se trezește stând locului cu coatele ridicate și brațele strânse după urechi, ca și cum nu vrea să mai audă. Își numără respirațiile, caută din greu imagini și idei simple, vechi, care să-l țină calm. Cercetează orizontul din fața sa, încă nu-i vede capătul. Coada ochiului surprinde o prezență străină, un bătrân care îl privește senin, cu mâinile la spate. Este îmbrăcat într-o robă albă, prinsă la mijloc cu șnur, lungă până la suprafața nisipului. Libreanul îl privește mirat, neștiind ce să spună.

– Nu e ușor când frâiele minții se ridică, glăsuiește el blând și povățuitor, ca un dascăl.

Nalbian simte o ușurare, apare speranța unui ajutor.

– Nu, fiule, singurul ajutor ți-l poți oferi doar tu. Eu te însoțesc cu lămuriri care-ți lipsesc.

– Ce se întâmplă, de ce rațiunea se pierde?

– Pentru a te lăsa gol în fața acelor emoții și porniri de care altfel te poți feri. Nu, nu te reprezintă, nu te definesc singure, ai știut bine. Rădăcinile sunt însă cele ce trebuiesc vindecate pentru ca tot copacul să fie sănătos.

– Așa cum este arborele de sub care izvorăște apa vie...

Bătrânul pare că zâmbește fără să îndoaie buzele, apoi îl poftește, întinzând mâna în direcția mult dorită:

– Să încercăm mai departe, nu?

Nalbian încuviințeză, trăgând iar de picioarele grele prin aerul și mai gros ca înainte.

– Cum să îți spun, bunule povățuitor?

– Petri, cam așa îmi vor zice oamenii. Eu voi aștepta să te primesc dincolo, oricând și oricare ar fi deznodământul.

– Îmi dau seama că nici spusele tale nu-mi pot fi întocmai tălmăcite, reflectează Nalbian din mijlocul luptei pentru luciditate.

Bătrânul continuă să meargă alături, la mică distanță, cu mâinile la spate. Libreanul observă că acolo unde calcă el nu se face nicio urmă, nisipul nu se afundă nici măcar pentru o clipă.

– Ai întâlnit oameni în viața ta care ți-au pus la încercare sufletul și simțirile. Drumurile de sub picioarele de azi poartă cicatricea răscrucilor prilejuite de aceștia, cu cât mai tulburi, cu atât mai vii și apăsate de îndoieli. Îi vezi?

Cuvintele bătrânului se transformă în imagini aievea în fața ochilor lui Nalbian. Ca printr-o ceață ce se ridică treptat, intră în colbul Librei. Nu are mai mult de zece ani, se duce la dascălul Vifon. Desaga cu brăduți de la mama sa, în care i-au fost așezate cu dragoste câteva merinde și condeiul, îi este smulsă de pe umeri. Cărămidarul, mai mare, fuge cu ea și o învârte răutăcios, apoi o aruncă celuilalt de-un neam, aflat în spatele său. Acesta întâi îl îmbrâncește și cade. Hainele primenite sunt acum pline de praf, iar un genunchi este julit.

– Ce cuminte ești tu, mergi la dascăl, haha. Ești un bleg și-un prost. O vrei?

– Da, e a mea, de ce mi-ați luat-o? Au, genunchiul...

– Ce se smiorcăie! Și ce dacă e a ta? Vrei o labă peste bot?

– Dă-mi-o! încearcă Nalbian să-și recupereze traista însă Cărămidarul o pasează și-l îmbrâncește iar. Micul școlar nu-și poate abține plânsul și tremură de frică și neputință. Atunci știe foarte bine cum a fost, a pornit a se ruga de ei. Dar acum se întâmplă diferit. Își înghite lacrimile și se lasă purtat de mânie. Apucă primul băț la îndemână și-l plesnește pe cel mai apropiat. Primește înapoi o scatoalcă ce-l orbește și mai tare. Ridică pietre și le trimite cu ținte bune, dureroase, apoi urmează o ploaie de înjurături la care

participă în timp ce fuge de ei. Nu scapă de o încăierare scurtă, ce nu o poate câștiga, la finalul căreia i se aruncă desaga și primește un oarecare sentiment de respect prin răutatea împărtășită.

Imaginea copilăriei se risipește, iar Nalbian descoperă că ține pumnul și gura strânse ca în fața unei măsuri de reușită bărbătească. Apoi este cuprins de un gol imens. În stomac, în piept, în gâtlej.

– M-am simțit bine, dar tot îmi pare rău. E un amar diferit...

Caută chipul lui Petri care privește înainte. Valurile altei amintiri vin însă peste ochii voinicului. Este noapte, în tabăra celor unsprezece tâlhari, după ce s-au întâlnit cu oamenii lui Negru. Îi este frig, nu mai are cojocul însușit de unul dintre bandiți. Toți dorm duși, doar el s-a trezit. Îl vede pe Slinosul, care i-a lăsat un cucui cât toate zilele, îl zărește și pe cel care l-a luat de gât mai devreme. Simte repulsie, simte nevoia de dreptate, pentru ce a pățit el, pentru ce au făcut și vor mai face nelegiuiții aceștia. Se uită la bătrânul Vulpan și fiii lui, mai omenoși, dar și spre cei gata să ridice armele împotriva sătenilor din Libra. Ticluiește un plan, simte că nu are nimic de pierdut, că merită prețul. Scoală tiptil și ia din vreascurile aprinse. Le aruncă în caravana și lucrurile strânse prin diverse locuri, apoi vrea să-și recupereze sabia pentru a se apăra de ce urmează. Tâlharii încep să se trezească la timp, dar nu renunță la a trânti cu piciorul pe cel care a vrut să-l gâtuiască deunăzi.

– Mai vrei? Dă ce poți, jeg pe fruntea pământului!

În lumina flăcărilor ce-au cuprins caravana, se încinge o trântă în care Nalbian lovește cu sete. Este pe cale să câștige, dar ceilalți vin și-l doboară. Ar fi vrut să aibă spada ca să o poată încrucișa cu ei. Vede în cădere, deoparte, privirea încruntată a tâlharului bătrân.

Se ridică, însă acum este în barcă, pe drumul prin Cingătoare. În fața lui, pe băncuța din mijloc, stau cu spatele doi străini, nu le cunoaște încă identitatea. Dar s-au lămurit, el, Brosoc și Getozak, de faptul că sunt niște ticăloși. Le face semn prietenilor săi și pornește atacul, nu mai așteaptă. Mai vede că află cine sunt, legați la spate sub amenințarea sabiei, în timp ce el îi tortura ză, împingându-i cu capul în apă. Nici acum, știind pe cine are sub

mână, nu caută să-i omoare, așa ceva nu își face loc nici măcar în descătușările acestea din nisipurile cernute. Undeva, la suprafața absentă, îl încălzește faptul că nu poate fi un ucigaș cu sânge rece. Dar l-ar ține pe Negru numai sub brațul său de fier și i-ar cere socoteală zi și noapte.

Amintirile vin una după alta, din trăiri nemijlocite sau din istorii cumplite. Neînduplecat, iute în a căuta dreptatea momentului, scutură hoții și negustorii vicleni, sare la suduieli și bătaie cu cel care urăște Smaraldenii, caută vinovați în satul copiilor cerșetori și-l scoate pe jupân în piața mare, iscând revoltă. Pe spâni îi pândește viclean și îi înfruntă cu răutate, unul câte unul, nu știe însă când să se oprească și primește în cele din urmă răzbunarea lor, în care se prăbușește.

Nalbian încearcă să se ridice. Zace în deșertul moale, indiferent la zbaterile lui interioare. Trupul îi este greu, își șterge fața transpirată, plină de nisip.

– Mă simt josnic, pierdut... Dar e prea mult, simt cum sunt despicate firele sufletului, nu stau laolaltă în vedeniile astea.

– Așa este. Sunt lăsate să treacă cele mai căzute, să își cunoască fața hâdă. Neplăcerea ta este că sunt cât se poate de reale. Iar ce te mistuie pe tine este îndoiala, până unde pot câștiga acestea, în funcție de puterea clipei. Pentru că, altfel, iată, în războiul care ți-a ieșit în cale ai ajutat și fără să ai vrăjmaș, când situația era pierdută, fără capete de acuzare. Sau biata familie de ologi. Sau alți oameni în nevoie, precum Jaba și mulți alții, pe care omul îi poate atinge-n calea sa chiar dacă nu-și dă seama.

Nalbian simte cuvintele fără să le mai poată judeca. Și prinde iar curaj, dar nu mai reușește decât să se târască, din brațe și picioare. Bătrânul merge la câțiva pași alături, în ritmul celui încercat, cu privirea ușor căzută spre același orizont atât de dorit și de librean.

– Cum ar fi viața ta, dacă ai intra într-o altă lume acum? Una cu inimi curate, blânde, schimbată poate de apa vie adusă de tine. Doar că tu nu bei, ești același.

– Sună a ce am crezut de prunc despre lumea asta, răspunde Nalbian, trăgând de toate încheieturile. Apoi am sperat. Ca, mai

târziu, să mă neliniştesc şi să o doresc. Acum, întrebarea ta, aici, bunule Petri, îmi pune mai mult adevăr în faţa ochilor... Spui că eu aş fi acelaşi... Aş călca, probabil, ca un bivol prin ograda cu păsări. M-aş simţi capabil de rele, atins de ştiinţa răutăţii, a egoismului. Urâțeniile și reacţiile nevindecate, judecata lipsită de provocările știute, slăbiciunea aparentă a celorlalți, neinteresantă pentru spiritul meu obişnuit să caute a egala durităţile suportate... Toate cele tenebroase, cunoscute dinainte, nu ar mai avea pe ce să se sprijine. Ar strivi fără voie. Cei cuminţi nu le pot prelua, nu pot răspunde, ar trece prin ei. Și, poate, pentru că ei ar fi vindecaţi, ar cunoaşte să ierte. Dar eu aş şti tot, aş trăi încercând să mă reţin, fiind conştient de fiecare scăpare, așa cum s-a întâmplat în vedeniile de mai devreme... Sau poate că doar așa cred acum, dezbrăcat de raţiune? rânjește chinuit de efortul fizic, în fața unei noi îngreunări a înaintării.

– Nalbian, fiule. Să presupunem că vei lua apă vie și vei încerca s-o folosești, așa cum ți-ai pus în voință. Știi că nu va ajunge pentru toată lumea de la prima încercare. Și că, oricum, trebuie să începi de undeva. De unde? Poţi tu alege cine merită întâi și cine nu?

L-a bântuit des întrebarea aceasta. Nu a știut cum s-o împace mai bine, astfel că i-a amânat răspunsul sau a sprijinit-o de soarta dată a drumului apucat.

– Multe aici nu am de ales, nu? Aş începe de cum aş păşi pe calea-ntoarsă. Dar nu tocmai asta e întrebarea ta... Încotro aş fugi mai degrabă, cum și cui aș împărți-o, atâtea locuri de care știu că au nevoie neîntârziată, pentru a opri felurite suferințe. Sclavi, bolnavi, asupriţi, războaie... Grea și amară datoria alegerii, unde să duc întâi o putere devenită responsabilitate și vinovăţie... Copiii! Toţi copiii, dintr-o suflare, dac-aș putea. Dar nu e posibil, cum ar fi posibil?

Se oprește epuizat de efort și năpădit de amărăciunea puilor de om nevinovaţi.

– Prunci care se nasc fără voia lor în sărăcie, în mizerie, în războaie. Din startul vieţii sub placul unor capete întunecate, lacome sau fără suflet. Doar pentru că au prins puterea locului. Iar cel mai rău... cel mai strigător la cer... Nu este drept, nu este nimic

de înțeles în boli și infirmități necruțătoare. De ce se poate întâmpla asta pruncilor? Pentru ce? întreabă Nalbian cu foc, cuprins de lacrimi.

Petri se întoarce spre el cu aceeași față blândă, plină de compasiune.

– Vezi, nu doar adâncurile umbrite ale inimii sunt scormonite de nisipurile cernute. Dar, fiul meu, ce să însemne fierbințeala ei în fața acestuia din urmă? Pe cine ești furios? Pentru asta nu găsești chip vinovat și totuși ești revoltat. Când soarta pare că aruncă haine grele, chinuri asupra oamenilor, tineri sau bătrâni. Crezi că e nedreptate lăsată omului?

– Pare să fie așa, am crezut și eu că pot fi indignat, că pot să cer socoteală. Apoi judecata și simțirile mai limpezi au încercat să îmi vorbească altfel. Pentru că nedreptatea presupune ca cineva să aibă de câștigat din ea, însă orice este deasupra noastră este și deasupra unei astfel de motivații. Ba, mai mult, tot ce avem ne este dat, astfel că la mijloc nu poate fi decât o cauză în care jucăm un rol. Dar, chiar dacă mi-a devenit clar că nu-mi este în putere să înțeleg, întrebarea și tristețea au rămas. Probabil aplecarea noastră dintâi aceasta trebuie să fie, dificilă, fără indicii prea multe... de cercetare de sine... Și iarăși se întorc celelalte fire, ale slăbiciunii, ale dorințelor ușoare...

Nalbian respiră adânc, stând pe genunchi, cu brațele căzute pe lângă șolduri. Închide ochii și i se pare că învață să lase gândurile slobode, așa cum vin ele. Speră ca, dacă nu se mai agață de ele, să poată rămâne măcar la greutatea pasului de acum, care să-l ducă într-un final dincolo.

– Există oare și ursitoare rele? întreabă el cu ochii închiși, strângând puteri proaspete.

– Sigur că nu. Ele simbolizează umbra timpurilor omului și bântuie pământul în sufletul acestuia, din cauza căderilor sale. Ca și ursitoarele bune, care sunt rugăciuni văzute sau nevăzute, binele și răul nu vin mereu sub forme aievea. Dar pot săpa în chipuri și inimi, pot fi clădite din lut sau metal, de la zămislirea a doua până la lumina veșnică de pe urmă.

– Dar sensul vieții, îl pot eu afla pe viu grai oare?

– El este pus în tot omul și fără să-i stea pe limbă. Ai terminat viața, așa cum ți-a fost lăsată? Nu. Ești nemuritor sau făptură în puterea luminii? Nu. Cum ai înțeles deja, fiecare știe ce îi este dat pentru drumurile sale: omul pe ale lui, zânele pe ale lor și tot așa. Chiar dacă omul ar descoperi sensul de unul singur, i-ar lipsi certitudinea. Dacă i s-ar da rostul deschis și ar avea certitudinea, s-ar pierde scopul. Ca și cum ai atinge focul cu apă: nu se mai transformă în lumină, ci se stinge.

– Îți sunt recunoscător pentru răspunsurile acestea, bunule Petri. Poate cândva voi fi vrednic să pătrund tainele pe care mi le aduc.

Libreanul și-a mai refăcut forțele. Deschide ochii și întâlnește privirea bătrânului ce trimite atâta căldură, îngăduire și bucurii neștiute de sufletul său mic. Îi dă senzația că ar putea oricând să se ia la întrecere în chiote, să râdă împreună. Se ridică, dar simte ca și cum ar fi prins în lanțuri grele. Nu reușește să facă nici trei pași înainte să se trântească din nou în nisip, asudând în înaintări mici, chinuite.

– Spune-mi, bunule Petri, cât de mult am reușit să străbat?

– Mai mult ca unii, mai puțin ca alții. Îți dorești tăria să faci față, să treci prin toate acestea. Așa cum de multe ori ți-ai dorit putere asupra oamenilor, pentru credințele și neajunsurile simțite. Dacă te întorci fără apa vie, vei căuta să o dobândești?

Mintea și sufletul răspund singure. Lui Nalbian nu îi mai este teamă, dorește să afle ce vine de la sine, să își cunoască aplecările cele mai adânci, întunecate sau luminoase.

– E drept, mi-am dorit-o. În fața supărărilor, a nedreptăților sau chiar numai pentru placul meu. Aș merge în toate cotloanele și aș trage de guler orice nemernic. La fel cum aș căuta binele, pentru mine și pentru alții, dar aș știi eu să îl nimeresc mereu cum trebuie? Da, puterea de genul acesta poate călca strâmb, nestăpânită de o inimă înțeleaptă și dreaptă… Ce om o poate avea, în așa măsură? Posibil că niciunul. Eu, în niciun caz. Greșeala face parte din firea omului, iar dacă celălalt nu are, la rândul său, puterea să se apere când aș greși, atunci nici mie nu-mi trebuie îngăduită.

Nalbian nu mai reuşeşte să înainteze deloc, însă refuză să cedeze. Zgârie nisipul din mâini şi din picioare, caută să prindă, să se agaţe de ceva.

– De ce nu renunţi?

Libreanul face o scurtă pauză să-şi tragă sufletul, dar, văzând margine verde în depărtare, se zbate şi mai abitir.

– Nu pot, nu am voie... Acum știu, mai bine ca oricând, că îmi este teamă de voința mea îngrădită și schimbătoare. Pentru că de multe ori câștigă dorințele și aplecările lumești, gâfâie încleștat Nalbian. Întotdeauna am căutat, am știut cumva, iar acum sunt atât de aproape să vindec asta... Uite, bunule Petri... și fără haina stăpânirii de sine, cu toate umbrele nefericite, aceasta este credința care iese la suprafață...

– Iar asta te va salva, dragul meu, se pierde vocea bătrânului care se face nevăzut.

– Da... dar cum? șoptește epuizat libreanul. Transpirația a secat pe el demult, pielea, gâtul și ochii îi sunt uscați până la usturime. Simte că, dacă mai continuă, va începe să se descompună. Ignoră setea care-i arde tot trupul și privește depărtarea verde în lacrimi ce nu se mai pot forma. Din când în când încearcă să miște mâinile și picioarele, fără vlagă, ca un pește pe uscat. Gândul apei vii nu-l lasă nicio clipă, visează cum ajunge la ea. Într-un târziu își pierde cunoștința și zace în nisipul încredințat cu rostul său.

Înlănțuirea infamiei

Iarna este pe sfârșite și lasă-n urma sa noroaie multe. O trăsură simplă, însoțită de un grup de călăreți, se îndreaptă pe cărări puțin umblate spre mlaștinile de la poalele de miazănoapte ale munților Karpega. Deasupra apar piscurile tăcute, învăluite bine în haina omătului.

– Sper că știi ce faci. Te-ai mai întâlnit cu el în locurile astea? întreabă un jupân început a cărunți, ascuns în haine obișnuite.

– Mnu, chiar aici la el, nu. Dar nu te agita, aproape c-am bătut palma, răspunde celălalt călător al trăsurii, un bărbat îmbrăcat de pădure, cu părul tăiat periuță și sprâncene groase.

Carul se împotmolește, iar caii trag în van.

– Hait, zevzecilor! Ce mai așteptați?!

– Da, Viezure, venim să te-mpingem, ca pe boieri...

– Care-mi mai spune-așa, îi crăp țeasta! urlă sprâncenatul din trăsură.

Cu sictir și scuipând pe alături, mâna de însoțitori scoate carul din opreliște, apoi continuă drumul.

– Mai aveam eu câțiva oameni, dar ca să-i iau din gardă trebuia să trec de moșnegii ăia de la sfat. Am și-un căpitan...

– Lasă, jupâne, că-s buni și-ai mei. Și trec mai ușor, că bandiții știu să se facă nevăzuți.

– Sunt din ăia unșpe?

– Nu, am terminat-o cu ei. Să-și rupă gâtul sub leșinătura de tâlhar bătrân și plozii lui... Dar greu te-ai lăsat convins, jupâne. Rămâneai cu matrapazlâcurile tale de doi bani, dacă nu-ți venea mintea la cap.

– N-o duceam rău nici așa. Nu mă împiedicam eu de înțelepții pământului, ascultă toată prostimea în gura lor de parcă... Dar e timpul meu, vreau multe sate, iar orice coate-goale să învețe noul stăpân pentru care muncesc.

– Să nu uităm de birul meu...

În apropierea mlaștinilor sunt întâmpinați de cete de războinici cu priviri crude, ieșite din ascunzătorile lor. Cu căciuli străpunse de pumnale, fâșii negre care le acoperă gura sau brâuri și mănuși cu vârfuri de metal, formează un șir de nelegiuiți ce îi conduce pe musafiri spre un loc știut numai de ei. În mijlocul unei tabere vizibil improvizate îi așteaptă Negru cu brațele deschise.

– Vă așteptam, stimați negi cărpănoși pe fața pământului. Ce vă uitați așa, credeați că vă primesc în bârlogul meu? horcăie el, flancat de doi locotenenți cu ochi la fel de vicleni ca ai despotului. Trebuie să fiți mai de încredere de-atât ca să-l vedeți, să vă știu mai

ticăloși decât ați reușit în găinăriile voastre. Altfel, mă puteți afla oriunde și nicăieri, ridică el mâinile cu mândrie. Ținuturile astea eu le conduc: chiar dacă nu mă găsește nimeni, eu sunt tartorul, așa cum bine știu toți și să nu uite vreodată!

– Nu ne luați săbiile? întreabă Viezure privind spre bandiții despotului, mai mult ca să-și arate supunerea.

Negru se apropie mai să își atingă nasul de al tâlharului și-l privește cu ură.

– De ce, ai vreo îndrăzneală? stă el astfel câteva momente, lăsând impresia că îl va nimici dintr-o mișcare. Să vorbim afaceri! se îndepărtează apoi, frecându-și mâinile spre cel adus în fața lui.

– Am înțeles că se pot face înțelegeri cu steaua neagră a locurilor, înainte să pornească prăpădul său, începe jupânul.

Așezat pe un scaun mare și ros de vreme, Negru face o strâmbătură șireată, de mirare apreciativă, când spre unul dintre locotenenții lui, când spre celălalt.

– Steaua neagră! Măi, să fie... Ia, apropiați-vă. Viezure, drăguță, pot eu fi dus cu zăhărelul?

– Nu, cine te cunoaște știe asta, desigur.

– Ai auzit, jupânel de hazna? i se adresează mieros trădătorului lacom. EU am puterea și răutatea, EU voi cuceri și doborî din temelii. Tu vei fi unul dintre stăpânii mei de lut, peste câteva sate amărâte. Asta dacă știi să fii cuminte. Crezi că ești singurul care a venit la mine?! Au fost dregători, doldora de aur și putere! Dac-au meritat vreo doi să strâng mâna cu ei și să ne zicem pe nume! Ai auzit bine, am adunat armată în ultimele luni câtă nu am găsit cu trudă în ani de zile. Mulți vin singuri, găinari care dau de setea câinoșeniei. Așa că ne-am înțeles: când urc mai spre miazănoapte, la voi, te ridic și te las, iar tu păstrezi trei zecimi din ce faci pe an.

Jupânul se învinețește la față:

– Chiar și de la tâlhar la tâlhar, cât să ne scoatem ochii?! N-am venit în mațele goale la tine, mai mult îți dau decât iau. Am ticăloșii mei, o să ne tăiem și vedem apoi cât pierzi tu, cât pierd și eu.

Viezure se încruntă și strânge gura spre jupânul adus de el în fața despotului.

– Ai nerv, nu ești un ghiftuit de plapumă... îl străpunge Negru cu privirea. Cinci zecimi și vino să-ți recunoști stăpânul, întinde el mâna să i-o sărute.

– O să-ți primești partea și drum deschis, tocmeala-i gata, răspunde trădătorul, dar se întoarce numaidecât și pleacă urmat de oamenii săi.

Rămas în urmă, Viezure încearcă să mai dreagă atmosfera:

– Se îndoaie el cu vremea. Va face cum ați bătut palma, și eu la fel, mă știi doar.

– Și tu pe mine: dacă nu merge bine, pe tine te desfac primul din încheieturi. Iar pe el îl spulber.

Musafirii fac calea-ntoarsă. Negru se ridică și se plimbă cu mâinile la spate, privind spre soare-răsare.

– Am căței, acum, aproape peste tot în jurul meu, vorbește ca pentru sine. Doar dinspre Mărgăritar și Rodul Pietrei nu prinde nimic. O să vadă ei nenorocire...

– Și colțoșii ăștia din munți, cu javrele lor, îi amintește unul dintre locotenenți.

– Pentru ei să punem la cale ceva crunt, capcane fără milă. Să-i ținem cumva la distanță, în caz că se bagă. Destul, ne cărăm!

Dintr-o pădure tristă apar trei dintre ticăloșii săi, în zăngănit de arme.

– Șefule, niște d'astea negre, ca niște drăcușori, dar rele, să ne sfâșie, nu alta! Cu colți, cu...

– Să mergem să ne batem, rânjește altul din rândul celor reveniți, cu ochii jucând nebunește.

Negru îl ia de gât:

– Pui de scaraoțchi, ai? Crezi că am chef de poante de bodegă puturoasă?! Marș, strângeți tabăra!

Limitele aduc învățături noi și tovărășii neobișnuite

Nalbian deschide ochii sub stropii de apă aruncați de picioarele calului năzdrăvan. Se întoarce și bea cu nesaț apoi tușește năprasnic.

– Încet, stăpâne, trupul trebuie să se reobișnuiască.

Libreanul se răsucește moale pe malul verde, începe să-și revină în simțiri. În zare poate vedea marginea aurie a deșertului fermecat.

– Nu sunt de partea bună, așa-i?

– Bună este, dar nu cea dorită de tine. Te-am cules din nisipuri și te-am adus înapoi.

Rămâne cu ochii spre cer, odihnindu-și mâinile pe piept. Rememorează totul și meditează, iar într-un târziu se ridică cu greu pe șezut.

– Nu am fost vrednic, credinciosul meu căluț.

– Puțini sunt.

– Mă regăsesc trist și bucuros în același timp. Călătoria asta, toate minunățiile care mi-au deschis mai mult sufletul și mintea, înseamnă mult pentru mine.

– Atunci de ce trist, stăpâne? Nu sunt toate un pas înainte?

– Pentru că nu mă vindecă pe deplin. Alții, fără să cunoască prin ce trec eu, pot fi mai fericiți și mai curați ca mine, pe bună dreptate. Eu nu scap de amărăciunile vechi, la care se adaugă acum cea a nereușitei. Leacul cel mai rapid, pentru toată lumea, este acolo, dar nu mă așteaptă pe mine...

Suspină adânc și rămâne o vreme cu mâinile pe genunchi. Refăcându-și forțele, se scaldă și își potolește setea pentru încă ceva zile.

– M-am obișnuit cu vremea asta frumoasă. Dincolo, mă voi întoarce în plină iarnă, zâmbește Nalbian trântit iar în iarba acoperită de părăluțe albe, cu două caise coapte în mâna bună.

– Nicidecum, stăpâne. Ce ție ți s-au părut câteva ceasuri au fost de fapt cinci săptămâni omenești, în nisipurile cernute.

– Iarăși? Nu aveți și invers, locuri unde să petreci zile întregi care, la întoarcere, să fie doar o clipă?

– Da și nu. Dar cine trăiește pe roata timpului nu o poate face și în afara lui.

Nalbian oprește înaintarea brațului cu fructul zemos, păstrează câteva clipe de reflecție.

– Tot ce simțim prin trup este legat de pasul timpului, revine murgul fermecat. Nu putem exista, cum mă vezi și cum te văd, în afara curgerii lui.

– Dar sunt altele deasupra noastră care pot, deduce libreanul.

Năzdrăvanul încuviințează.

– Acelea însă nu se raportează nici la zile, nici la clipe.

– Ca zânele?

– Nu. Eternitatea lor este tot o prelungire a timpului, cât sunt în lumea aceasta.

– Ca Petri, atunci?

– Da.

Voinicul face iar o pauză de meditație, își dă seama câte necunoscute sunt pe pământ ori în eterul nedeslușit. Sau, poate, doar pare impresionant, pentru puținul de care este în stare o minte omenească, neștiutoare. Mai înțelege că, și dacă ceva din el s-ar afla numai și pentru un moment dincolo, în afara lumii, acea parte nu ar comunica nimic lui Nalbian cel din carne și oase. Dar care este rostul acestuia din urmă?

– Așadar, vei găsi pregătiri de primăvară, dacă voia-ți este a te-ntoarce.

– Nu rămân, bunule murg. Chemarea mea aceasta a fost, oricât de mult m-ar atrage să rămân aici. Philena a grăit drept, nici între pelerinii albi, nici în tărâmul eternității nu mi-aș găsi pacea. Voi merge acasă, voi căuta să înțeleg viața așa cum mi-a fost dată și să mă întăresc în fața slăbicunilor, până mi-o veni sorocul. Îmi vor lipsi vederea și cuvintele voastre, a celor din puterea luminii.

– Eu vin încotro te-ndrepți și tu. Iar, dacă asta îți este dorința, mă voi cufunda ca cel pe care l-ai întâlnit în Libra, printre caii obișnuiți. Odată uniți, nu ne mai despărțim până la sfârșitul unuia dintre noi.

– Adică al meu, zâmbește Nalbian.

Isprăvește caisele savuroase cu fața spre orizontul întoarcerii, acolo unde ar trebui să se afle apusul. Tresare ca din visare:

– Te numești Amurg, privește el senin, cu bucurie în glas, spre murgul năzdrăvan.

– Așa e, stăpâne.

Nalbian clatină din cap mulțumit, simțindu-se din nou bine în aerul cu puterea luminii.

– Încearcă, rogu-te, să nu îmi mai spui „stăpâne".

– Cum ți-e porunca, răspunde fermecatul.

– Aha, ai simțul umorului, da? râde libreanul pregătindu-se de plecare. Îl bate cald pe grumazul puternic iar ochii năzdrăvanului răspund voioși.

Din trei pași, Amurg se înalță deasupra copacilor. Străbat drumul întors cu repeziciunea căreia Nalbian i s-a obișnuit chiar și cu o mână beteagă.

– Ne-apropiem de podul eternității. Philena ne va întâmpina.

– Coboară cu vreun ceas înainte, vreau să merg prin inima tărâmului acesta.

Amurg aterizează, ca de obicei, lin ca o pană. Aripile îi dispar, iar Nalbian descalecă și merge pe lângă năzdrăvan. Trage cu nesaț din binecuvântările locurilor, prin toate simțurile. O cascadă țâșnește din creasta unei stânci înfășurate în iederă multicoloră, în timp ce auzul primește mângâierea păsărilor cu triluri blânde, melodioase. Mâna dreaptă trece peste vârfuri de salvie purpurie și se oprește pe trunchiul unui pom în rod.

– Aș putea să iau cu mine. Să nu mai duc grija merindelor.

– Din păcate, își pierd puterea repede. După ce părăsim tărâmul luminii vor fi doar fructe obișnuite.

Puțin mai departe le taie calea un pârâu mărginit de tufe înalte, ce străbate colinele curgând ba într-o parte, ba în cealaltă. Din loc în loc formează salbe de ochiuri largi, cu treceri de pietre la

capete, peste care Nalbian saltă fără grabă. În mijloc se așază pe bolovanul umed și scoate fluierul. Cântecul său curge ca râul, între nostalgie și împăcare, lăsat în note lungi, visătoare.

Dintr-o parte și alta a ochiului de lac pornesc a se ridica pietre, încet, ca prin minune. Mai obișnuit acum cu astfel de lucruri, Nalbian nu se pierde cu firea, buzele continuă neabătut, în așteptare. Una câte una, pietrele se unesc în două arcade armonioase, ca într-o oglindă, iar din încheieturile lor răsar zeci de trandafiri roșii, albi și galbeni. Prin deschiderea acestora apar în pași de dans două tinere fermecătoare, delicate, cu eșarfe și rochii diafane ale căror contururi vibrează necontenit. Salturile moi, chiar pe deasupra apei, jocul de mâini și de picioare cu rotocoale fine în sclipiri argintii, sunt însoțite de murmure încântătoare pe cântecul voinicului. Una după alta își mai fac apariția până la nouă zâne care leagă un cerc al dansului și frumuseții, iar vocile lor se ridică și coboară în valuri calde ce îmbată simțurile. Nalbian se pierde în momentul magic, se contopește cu fluierul și jocul măiastrelor. Fetele nici nu par să-l observe, iar, când notele încep să caute odihna, se întorc pe rând prin arcadele magice. Libreanul rămâne clipe în șir privind luciul pe care au plutit mai devreme făpturile misterioase.

– Mi-ai vrăjit din zâne... sau ele pe tine? zâmbește Philena, ivită lângă el dinspre malul pe care-ar fi trebuit să ajungă.

– Greu să nu te lași fermecat de atâta frumusețe, mărturisește voinicul, ridicându-se din apă. Apariția, delicatețea, vocile...

– Este la fel de adevărat ca și inima care le-a încântat pornirea, cu fluierul acela. Ai legat și mai multă putere în el... Poate că n-ai înțeles până acum, dar fibra lui, în mâna ta, are parte de ceva din puterea luminii. Și nu vine de la mine.

– Dar de unde? se minuează Nalbian.

– Ai adus-o singur. În el îți sufli dorul, dragostea și durerile. Și poate mai e ceva ce ți-a fost hărăzit...

Voinicul îl privește cu luare aminte și parcă descoperă pentru prima dată încrustațiile de urs, șoim, soare și lună.

– Dar nu știu ce poate face.

– Nici nu trebuie. Nu face ceva anume, zâmbește Philena.

Nalbian începe să ofteze. Își amintește motivul lui aici, al întâlnirii lor de întoarcere.

– Știu cine sunt, mai bine ca oricând. Am aflat bune dar și amare, glăsuiește el cu ochii plecați.

– Grea povară ți s-a așezat pe umeri, își plimbă zâna mâinile în jurul său. N-o să îți dea pace ușor, durează să se preschimbe în aripi de înțelepciune. Încercările mari aduc bucurii nemărginite, la izbândă, dar și tristeți grele, în nereușită. Mai ales când vei afla ce îți voi spune: nefaste s-au dovedit destăinurile făcute pe drum încoace.

Libreanul tresare neliniștit.

– Ce-am greșit, bună Philena?

– Unele urechi n-au primit bine vestea călătoriei tale. Nu cele cărora le-ai grăit din voie cinstită, ci altele, ascunse.

– Cum ar putea să facă rău oare... Mi-era teamă doar de speranțele trezite în oameni. Chiar și cei hapsâni, pe care speram să-i pot vindeca, câtă primejdie să vadă într-un dar luminos? Cu ce mă înșel?

– Nu te înșeli în cele omenești. Ai cutremurat însă din temelii ceva ce nu puteai cunoaște. Și care, mai devreme sau mai târziu, oricum te-ar fi simțit, deci nu trebuie să te înfierezi pentru asta. Puterea răului, dragul meu Nalbian. A prins spaima avântului ce-l putea curăța de pe fața pământului, printr-o lovitură neașteptată. Ai făcut bine că nu ai zăbovit până la noi, te prindea din urmă și te nimicea.

– Căpcăunul purtat de furtună... Și băbătia din Smarald, când am plecat... De unde vin grozăviile astea?

– Din inimile oamenilor. Răul de acolo se naște și greu se mai stinge apoi.

– Pentru că ura aduce ură, sabia ridică sabie.

– Ai înțeles bine. Dar acum grăbește-te, să fi vrut să rămâi și n-aveai cum. Pentru că răul se ridică-n lume, înfricoșat de revenirea ta cu apa vie.

– Trebuie să vadă că n-o am!

– Întocmai. Întâi nu au crezut că vei ajunge așa departe, acum se vor domoli când te vor afla cu mâna goală. Întoarce-te pe unde ai venit, mergi cu Amurg și va fi bine. Dar fiți cu ochii-n patru, câteva creaturi sunt deja aproape. Te-așteaptă, iar cu cât întârzii, cu atât le vin întăriri în drumul tău.

– Plec deîndată, luminată Philena!

– Stai. Mâna aceea... Ai pierdut-o într-o încercare dincolo de tine, nu merită plata. Cum ai plecat cu ea dintre oameni, așa o vei duce înapoi. Vino.

Ies toți trei într-un luminiș unde Philena face o scurtă incantație, iar din pământ răsar patru cercuri de piatră, precum colțurile unui pătrat. Unul dintre ele este chiar sub ea. Steaua trasată pe frunte lucește acum aprins, ca și giuvaerul de la gâtul său. Îl invită pe Nalbian să intre în mijloc. Imediat, pe celelalte socluri la rasul ierbii apar siluete nedefinite, ca de vapori. Deși nu se dezvăluie pe de-a-ntregul, semnul luminos din fruntea lor nu lasă loc de îndoială, sunt celelalte zâne înstelate. Philena ridică ușor mâinile, ca-ntr-o întrebare. Una câte una fiecare își dă acordul.

– Derzelas! rostesc toate în cor.

Din pământ se înalță un lăstar verde care crește, se încolăcește pe mâna lui Nalbian și i-o ridică la nivelul pieptului. Între timp, firul se îngroașă și îmbogățește cu mai multe vițe, ce acum deschid o cupă, chiar deasupra părții vătămate. Din ea începe să curgă apă neagră, pe care cangrena o absoarbe complet. Apoi, brusc, planta ciudată se umple de spini, sute de spini, cei mai mulți străpung pielea bolnavă. Nalbian nu simte nimic, dar înțelege că în curând o va face și își ține respirația. Într-adevăr, din mână iese un mâl ca smoala, care sfârâie și dispare când atinge pământul. Nu apucă să țipe de durere, pentru că totul se face alb în jurul său și este aruncat în iarbă.

Se pierde doar câteva clipe. Își revine ca dintr-o amețeală cruntă, iar vederea prinde din nou putere. Lângă el mai este doar Amurg.

– De câte ori o să mă mai trezesc pe jos, prin locurile astea? se apucă libreanul cu mâinile de cap, apoi îl cuprinde un sentiment de recunoștință înlăcrimată. Mâna stângă este vindecată complet.

Mulţumeşte cu palmele împreunate, duse la buze, bucurându-se de simţirea degetelor crezute a fi definitiv pierdute.

– Ce este Derzelas, fermecatul meu căluţ?

– Un alt slujitor în puterea luminii, meşter în tămăduirea trupului.

Nalbian nu mai zăbovește și sare pe cal, ca reînviat.

– Om sau hidoșenie, fii cu băgare de seamă, aude el vocea Philenei din eter. De-acum vei știi să folosești mai bine neliniștea din tine, care de mic s-a măsurat cu primejdia.

Amurg nechează uşor și își deschide aripile. Pornesc ca și mai înainte, ba chiar mai abitir, după dorinţa voinicului, ajutat acum de ambele mâini zdravene.

Din înălţimea unei coline îi privește Philena cum se pierd în văzduh. Palmele sale hrănesc o căprioară, printre coloane răsucite de marmură, la marginea unui foişor deschis în cele patru zări și acoperit de liliac veșnic proaspăt. Trepte de cleştar coboară domol spre porţile îndepărtate ale unui palat argintiu.

– Binecuvântată dar agitată menirea făpturii omenești, copiii pământului acesta, glăsuiește ea aparent nimănui.

În spatele ei se înfiripă altă zână înstelată, în rochie roșie, cu o văpaie arzândă pe șirag de pietre negre.

– Ai zice că le joacă un foc ascuns prin miezul trupului. Uneori îl caută cu dinadinsul, alteori îi arde... răspunde ea, aşezându-se pe balustrada de piatră nobilă.

– Sunt și oameni liniştiţi ca marea în apusul ce-și ţine respiraţia, se ivește din aerul înmiresmat a treia, înveşmântată în azuriu, iar la gât poartă o lacrimă ce nu seacă niciodată.

– Iar eu am văzut cum vântul îi însufleţește sau îi izbește, îi învie sau îi usucă, răspunde și ultima zână, tranformată dintr-un cocor abia coborât.

– Probabil de aceea nici nu sunt lăsaţi prea mult pe lumea asta, în neliniștile lor. Iar dacă pătrund mai departe, rânduiala este aceeași, pe cât de bizară, pe atât de dreaptă: nu mai au nevoie de haina pământească, revine Philena cu ochii spre căprioara ce-i primeşte mângâierile.

Șoptește ceva animalului care țâșnește printre arbori, apoi se întoarce spre celelalte înstelate.

– Simt că nu s-a terminat aici. Îl cheamă lumina și-l chinuie întunericul. Va găsi ce mai are de aflat și pe drumul de întoarcere, dar nu știu cât și până unde.

– Tu cunoști mai bine pământul și oamenii de-l calcă.

– Da, și-mi dau seama că-n fața a ce s-a ridicat nu poate sta singur.

– El a stârnit, indică una dintre ele.

– Dar fără voie sau știință, recunoaște alta.

– Lercudor nu a pornit luptă, însă, dacă se va abate asupra lui, e datoria noastră să-l aducem puternic în mijlocul ei, adaugă Philena. A venit spre noi și ne-a găsit. Iar răul se poate întrupa doar atâta timp cât suntem încă aici, în balanța pământului.

– Adevărat, purtăm răspundere.

– Ca întotdeauna, nu intervenim mai mult decât trebuie, continuă Philena. Răzbirea omului este numai a lui, ca și povara umbrelor din inima sa. Dar, până se limpezesc cărările, trebuie să-l însoțească una dintre suratele noastre.

Fermecatele înstelate chibzuiesc fără nicio mirare sau tulburare, așa cum probabil o fac în orice privință. Rămân senine și tăcute pentru clipe bune.

– Drept, răspunde prima zâna apelor.

– Dar nu trebuie întâi s-o știe nici vântul, nici gândul, continuă cea a focului.

– Cine? întreabă și a văzduhului.

– Zinavel, răspunde Philena.

– Cea mai tânără...

– Și cea mai puternică după noi, șoptește stăpâna nestematei de văpaie.

– Da. Puterea pe care nici nu și-o cunoaște bine stă tocmai în cruditatea și admirația ei nemărginită pentru toate câte există. Îi va fi în egală măsură o învățătură bună despre oameni, asupra cărora o poartă des curiozitatea.

Înstelatele încuviințează una câte una și dispar vederii. Philena se întoarce spre soare-apune, cu pletele atinse de zborul suratelor. În câteva clipe se face și ea nevăzută.

CAPITOLUL VI

Inamici treziți din beznă

NALBIAN ȘI AMURG străbat iute și fără oprire tărâmul luminii. La hotarul acestuia, deasupra codrului de pază fermecat, calul începe să încetinească.

– Să fim cu băgare de seamă, voinicul meu. Vântul aduce deja miros de putreziciune întunecată.

– Când am venit m-a urmărit un căpcăun, ca adus de furtună năprasnică.

– Aceea nu era nicio vijelie, ci forțe plămădite din beznă. Să ieșim pe nesimțite, mai departe de locul pe unde-ai intrat.

– Ba nu, dragul meu Amurg. Ne strecurăm pe același drum, chiar dacă va fi infinit mai greu. Taman bine dacă mă așteaptă, voi lămuri mai repede că nu am apa vie.

La marginea pădurii cu pustiul se lasă în taină peste vârfurile arborilor tăcuți.

– Nu-i a bună, șoptește Amurg. Au plăsmuit o dihanie urâtă, ca să te doboare fulgerător.

– Nu o întrecem în zbor?

– Împreună, încă nu. Dar să vedem cu ce avem de-a face. Trebuie să mai știi ceva: puterea luminii mă lasă cu cât mă îndepărtez de locurile ce-o poartă.

– Deci, între oameni… nu vom zbura.

– Prea puțin. Acum, însă, cât să depășim grozăvia, îmi ajunge.

Plutesc deasupra pământului gol și uscat, ce se petrece pe sub ei în liniște mormântală.

– Uite-mi lucrurile aruncate, șoptește Nalbian.

Amurg nici nu vrea să audă, dar aruncă o privire. Brusc, coboară cât poate de lin în preajma lor.

– Doar spada și pelerina, îi murmură încet.

Se înalță iar, însă năzdrăvanul se neliniștește; prinde treptat viteză, libreanul înțelege că se întâmplă ceva. Curând, sub ei se ridică aburi negri care se leagă într-un vârtej în creștere. Amurg saltă și mai sus, continuă să urce. Hăul în spirală se cască în urmărirea lor ca făcut din smoală și începe să vuiască grotesc.

– Este mânat de-o zgripțuroaică, hrănită cu veninul scos din hidoșeniile ce-au putut ajunge aici până acum. Nu e întremată pe măsura puterii îndesate în ea, mai degrabă ca o coșmelie șubredă. Tu însă n-ai ce-i face.

Nalbian strânge din picioare, încercând să rămână pe spatele calului din ce în ce mai iute. Din urmă vârtejul aruncă gheare şi colți pe care Amurg reușește să le evite. În mijlocul său apare acum un chip dezgustător, cu ochi fără pupile și gură cleioasă cu dinți ascuțiți. Două mâini buboase, nefiresc de lungi, se întind amenințător spre ei. Năzdrăvanul sprintează mai mult decât credea libreanul că este posibil, însă nu reușește să se țină. Scapă mâinile, iar calul este nevoit să încetinească pentru ca acesta să revină în priză bună. Ghearele mâinilor monstruoase trec la o palmă de coada neagră fluturândă.

– Ține-te bine!

Amurg se înalță până la norii ce acoperă tot cerul, printre care se și ascunde. Nu mai văd arătarea întunericului, dar o aud căutându-i.

– Nalbian, nu poţi să mă stăpâneşti în iuţeala cea mai mare. Va trebui să păcălim scârboşenia. Am trecut pustiul, suntem peste pământuri obişnuite. Încă din ascunzătoarea norilor, te voi arunca deasupra unei ape adânci. Tu mergi mai departe, o să te găsesc eu într-un târziu.

Se lasă înadins zărit de zgripţuroaica ce zbiară la vederea lor. Apoi ţâşneşte şi, când simte că sunt acoperiţi suficient, îi face semn voinicului. Cu inima-n dinţi, libreanul închide ochii în căderea sa, nu vede oricum decât vaporii groşi ai norilor. Alunecă rapid sub ei, de aici urmăreşte furtuna neagră ce-i străbate în fugărirea lui Amurg. Când umbrele întunecate dispar în zare înţelege că planul a funcţionat. Sub el se apropie fulgerător apa unui lac mare. Trage aer în piept şi pregăteşte intrarea cu mâinile înainte, fără să aibă siguranţa că asta îl va salva. „O fi dimineaţă ori seară?“, gândeşte el aiuritor, aşteptând pocnitura apei.

Dispare sub cercurile mari şi jetul înalt. Luciul lacului revine aproape la normal când Nalbian se iveşte la suprafaţă roşu ca racul, trăgând cu nesaţ aer în piept. Capul îi bubuie, iar pielea îl arde în urma impactului. Apa rece ca gheaţa îl înspăimântă, aruncă ochii roată şi găseşte, nu departe, o barcă de pescar. Îi face cu mâna, însă acesta o ia la goană, după vederea căderii din ceruri. În mari chinuri, cu mişcări reţinute pentru a nu se pierde cu firea, recuperează desaga şi ajunge la cel mai apropiat mal. Este îngheţat până la oase şi vânăt ca lipsit de viaţă. Ştie că nu are voie să rămână nemişcat şi în hainele ude, scapă de ele cu mari dificultăţi din cauza mâinilor amorţite de frig şi efort. Reuşeşte, într-un târziu, să convingă amnarul în aprinderea unor vreascuri nu tocmai uscate, peste care suflă cu disperare. Nu zăreşte nici potecă, nici urmă de aşezare omenească. Memorează direcţia pe care a luat-o pescarul de mai devreme, convins de faptul că într-acolo se află un sat. Momentan însă are nevoie să se întremeze şi să usuce din haine. Petrece astfel seara şi noaptea următoare, a doua zi o ia din loc şi găseşte într-adevăr aşezare locuită. Cam zdrenţăros şi cu spada la brâu, fără niciun ban, atrage privirile oamenilor care dau îndărăt. Nu vorbesc velina. Până când un jupân se apropie cu doi străjeri să

afle despre ce este vorba. Acesta cunoaşte, din fericire, graiul cel vechi.

– Rătăcesc de departe, caut apă și merinde să-mi continui drumul.

Nu numai că le primeşte fără să i se accepte dorinţa de a plăti prin muncă, dar femeile îi aduc și ceva haine de schimb. Este apoi zorit, cu politețe, să-și vadă de calea sa. Înțelege totul când vede, retras, pescarul de deunăzi. La ieșirea spre soare-apune trebuie să treacă un șanț de apărare săpat recent și vede mulți arcași patrulând de jur împrejur. Puţin mai departe găsește urme de picioare mai mari decât cele omeneşti şi săgeţi ce-au căutat să nimerească musafirul nepoftit. Zona este de dealuri și stânci, astfel că înaintează furișându-se printre pietrele mari și crângurile rare.

După-amiază, socotindu-se ieșit din locurile primejdioase, caută o înălțime de unde să observe depărtările. Regretă pierderea hărţii îngrijite de el şi îşi aminteşte vorbele călătorului din Libra. „În condițiile astea, într-adevăr, să ții minte este cea mai bună soluție." Tihna scurtului său prânz este stricată de o turmă de mistreți gonind din spatele său. Se grăbește să intre la adăpostul unei stânci, dar animalele aleargă pe lângă el fără să-l bage în seamă.

Din ascunzișul său aude suflu greu, se anunță un prădător de proporţii. Îi aude paşii apăsaţi, apropiindu-se încet şi sigur. Nalbian îşi dă seama că, în orice direcţie ar apuca-o, s-ar descoperi. Scoate cu băgare de seamă spada și strecoară capul să vadă fiara ce mârâie la câţiva stânjeni. Un trup de om mare, anormal dezvoltat și cu pântec generos, ţine pe umeri un cap de câine turbat. În mâini are o ghioagă gata să spargă tot ce-i stă în cale. Voinicul rămâne prea mult aţintit la vederea hidoşeniei, permiţându-i acesteia să ajungă la el într-un urlet. Se dezmeticește și scapă de lovitura măciucii aruncându-se pe panta dealului. Urmează o rostogolire de neoprit până la buza de jos, spre care se năpustește împiedicat și căpcăunul. Nalbian caută sprijinul naturii, să iasă din câmpul deschis, astfel că fuge într-un suflet spre cea mai apropiată pădure. Viteza lui, greu de egalat între oameni, îl ajută mai mult decât s-ar fi gândit vreodată, pentru a doua oară în ultimul timp. Spre deosebire de încercarea din pustiu, namila nu mai este împinsă de alte forțe întunecate,

astfel că înfruntarea este mai echilibrată. Chiar şi-aşa, libreanul oboseşte odată ajuns în ţesătura codrilor, pe când arătarea monstruoasă începe să câştige teren. „Să vedem dacă urcă şi-n copaci“, decide Nalbian şi se caţără cu mult zel în cel mai mare întâlnit. Creatura încearcă să repete mişcarea greoi. „Ai forţă, nu eşti tu prea vioi însă.“

Căpcăunul renunţă şi porneşte să lovească furios trunchiul gros. Voinicul îl așteaptă să mai piardă din vlagă, dar acesta se apucă să caute prin iarba din apropiere. Din fericire, pădurea nu prea îi oferă proiectile, însă puținele găsite îi arată lui Nalbian cu ce putere este capabil să arunce. Nu așteaptă să primească vreuna dintre zvârliturile năucitoare, își ia avânt spre cel mai apropiat arbore, în care rămâne agățat de cârligul făcut cu spada în teacă. De teama încolțirii mai face câteva salturi periculoase, tot mai jos, din copac în copac. În momentul în care atinge pământul, pocitania ajunge în spatele său, fără ghioaga părăsită mai devreme; înainte să-l prindă fără scăpare, libreanul trage sabia din teaca ținută cu ambele mâini și îi crestează brațul cărnos, apoi o rupe la goană. După cum se aștepta, urletele se întețesc și-l urăsc de moarte, aude lovituri aprige în spatele său.

„Trebuie să-l obosesc“, gândește libreanul, la rândul lui ostenit. Preţ de câteva ceasuri se descurcă să-l ţină la distanţă, folosindu-se de avantajul pădurii. Îl vede când încetinește și profită pentru a își mai pierde urma. Nasul căpcăunului reușește să-l găsească însă mereu. Astfel că, într-una dintre răsuflările mai grele ale hidoșeniei, sare din proprie inițiativă în lupta ce nu poate fi mult evitată. Atacul său la picioare este oprit și elementul de surpriză pierdut. Cu greu poate para forța loviturilor unui asemenea inamic, dar îl ajută agilitatea. Încleștarea este scurtă, Nalbian reia fuga. Spre seară, când amândoi gâfâie, lupta îi prinde iarăși, de data aceasta într-o poiană. Voinicul își adună toate forțele și, imediat după o lovitură nereușită a căpcăunului, îi sare acestuia de umeri. Ar vrea să trântească bestia cu două capete mai mare ca el, încearcă să-l prindă de grumaz și să-l doboare din picioare. Cu un efort care-i scoate venele din tâmple îl aduce în genunchi, evitând în același timp să fie mușcat de colții plini de bale. Brațele borcănate izbutesc

totuși să-l apuce și-l aruncă cât colo. Vede măciuca pornită peste el și abia se rostogolește. Folosește clipa câștigată și ia pulpa căpcăunului pe tăiș, dar îi primește replica peste unul din umeri. Cu mare greutate, se ridică și apucă iarăși la fugă prin întunericul ce acoperă încet pădurea. Noaptea îl va pune în inferioritate în fața simțurilor ascuțite ale capului de câine. Urmărirea continuă încă vreun ceas, când, în timp ce-și face planul de răzbire până la venirea zorilor, Nalbian se descoperă învăluit de o mână de insecte lucitoare. Licuricii se adună din ce în ce mai mulți înaintea sa și îi deschid potecă printre copacii cufundați în beznă. Aleargă printre ei nelămurit și găsește o fântână veche, ale cărei pietre sunt acoperite de sute de vietăți luminoase. Simte că trebuie să însemne ceva, dar nu știe ce. Din spate vine goana căpcăunului turbat. Aruncă o piatră în fântână, nu aude niciun clipocit de apă. Monstrul l-a ajuns și încrucișează iarăși armele, în timp ce, unul după altul, câțiva licurici par să indice hăul puțului în care se fac nevăzuți. Puțina lumină îl pune în dificultate pe Nalbian; după o respingere izbutită își ia inima-n dinți și sare în fântână. Căpcăunul zdrobește imediat zidurile acesteia, ca să descopere că nu este nicio gaură, ci numai pământ plat, iar voinicul nicăieri. Degeaba începe să sape și să urle, pentru că nu găsește nimic.

Pe deasupra pădurii pornesc șoapte vitrege, ca strangulate cu funie: „E adevărat... nu are apaaa...“. „N-a fost în stareee...“, se pierd ele în cele patru zări, iar căpcăunul rănit se ridică nervos și pleacă horcăind.

Frați (stră)vechi

Căderea în hăul întunecat seamănă destul de mult cu cea din văzduh. Fără să știe pe ce va ateriza, îl cuprinde repede sentimentul că la viteza aceasta se va zdrobi. Numai că, la un moment dat, începe să încetinească și o lumină se apropie sub el. În dreptul ei

realizează că susul și josul s-au inversat, iese pe gaura aceasta ca și cum ar fi sărit de pe loc stând în cap și cade peste marginea altei fântâni.

„Unde-am ajuns?“, se ridică Nalbian, mirat de lumina soarelui din mijlocul cerului. O potecă trece prin apropiere, un capăt al ei duce spre înălțimi verzui încețoșate, celălalt se pierde în zarea aproape dreaptă. De-o parte și de alta sunt arbori mulți dar răzleți, tufe și câmp deschis. Aruncă un ochi înapoi în fântână și, spre surprinderea sa, îi vede luciul apei. Deși obosit și lovit zdravăn la umăr, simte nevoia să cerceteze întâi locurile. Verifică îngrijorat pentru o clipă desaga, după care apucă drumul spre părțile joase.

Poteca șerpuiește ori de câte ori întâlnește copaci, pentru a se întoarce de fiecare dată în aceeași direcție. Ca și cum nici copacul nu poate fi tăiat, dar nici drumul să se abată. O capră anunță prezență omenească. Apoi, o casă cum nu a mai văzut, nu mai mare decât o cabană și rotundă precum un trunchi de copac, cu acoperiș ca o pălărie de ghindă. Ușa este și ea simplă, se apropie să bată. Nu răspunde nimeni, dar observă că este întredeschisă.

– E cineva aici?

Împinge încet cu degetele până i se descoperă tot interiorul. Îngrijit, cu pat pentru o singură persoană, covor rotund, o masă, un dulap simplu și rafturi cu de-ale gurii, o sobă mică. Închide ușa puțin rușinat, pe afară sunt doar câteva lucruri bine aranjate și ele: o stivă de lemne, un fel de cămară coborâtă sub pământ, un mic hambar pentru capră. Tresare descoperind că a fost privit, la câțiva pași prin vegetația încă desfrunzită stă un om și câinele său.

– Îmi pare rău, am vrut doar să văd dacă e cineva.

Bărbatul nu are nicio reacție, iar Nalbian nu știe ce să citească pe fața lui liniștită, fără pic de riduri. Nici câinele nu sare pe el, cum s-ar fi așteptat, doar, din când în când, privește către stăpânul său.

– Spada o țin pentru apărare, nu sunt om rău.

– Aceea este o spadă, deci, cuvântă străinul.

„Măcar vorbește velina“, răsuflă libreanul ușurat. Se întâlnesc la jumătatea distanței dintre ei, iar bărbatul îl salută prin

împreunarea palmelor. Câinele îl miroase şi mârâie, dar îşi vede de treabă când stăpânul îi face semn din priviri.

– Nu prea știu pe unde sunt, întreabă Nalbian încurcat.

– Da, mi-am dat seama, răspunde străinul blând. Poate ți-e foame?

– Nu, îți foarte mulțumesc. Doresc să îmi continui drumul. Aici e... ceasul amiezii? se uită libreanul pe cer.

– Aproape, da. De unde vii tu probabil este noapte?

Nalbian răspunde mai mult din ochi. Nu este sigur peste cine și ce locuri a dat. Tărâmul luminii nu poate fi, deoarece soarele este vizibil, iar anotimpul este cel obişnuit.

– Ești dintre oamenii de sus. Eu nu am mai văzut unul de mult timp, doar când eram copil mai ieșeam la suprafață.

– Adică aici sunt jos. Ce-nseamnă jos?

– Noi suntem Blajinii, oameni vechi. Ai sigur multe întrebări, dar cel mai potrivit este să mergi la Rohman-El și să te faci cunoscut, înainte de orice. Dacă nu-ți mai pot fi de folos, continuă calea aceasta până la capătul ei, sunt multe case acolo.

Bărbatul îl salută iar prin împreunarea palmelor și intră în mica locuință. Nalbian se întoarce la drum mai intrigat ca înainte; pe marginea lui întâlneşte case din când în când, aproape identice cu prima. Oamenii sunt toți bărbați, ca și cum fiecare deține o astfel de cămăruță. Îl privesc mirați, fără o vorbă.

– Rohman-El? Pe aici? arată libreanul ca să deschidă vorba.

Primeşte doar aprobări din cap sau din vârful degetelor. Curând îl copleşeşte oboseala de pe urma înfruntării căpcăunului şi pregătește loc de somn departe de potecă. Observă că din pământ țâșnesc, periodic, perdele de picături de apă, ca și cum cineva aruncă în sus dintr-o stropitoare. La un moment dat vede chiar rădăcini de copac ieșite la suprafață, de parcă ar fi plantat invers, cu crengile-n pământ. „Curioase lucruri. Dar pentru mine e trecut de miezul nopții“, cugetă el și adoarme buștean.

Nu peste mult timp deschide ochii, simțind mișcare. Trei oameni stau în jurul lui, iar unul vrea să îi ia spada. Sare nedumerit, pregătit de luptă, dar mâinile străinului se opun cu fermitate.

– Nu-ți vrem răul, îi vorbește el cu palmele ridicate. Dar, dacă nici tu nu ai gânduri necurate, renunță la armă.

Îi privește pe toți, au fețele la fel de senine ca omul întâlnit mai devreme. Nu par să ascundă niciun tăiș la rândul lor, astfel că își arată buna credință, înmânându-le sabia.

– Acum, dacă vrei, te putem duce noi la Rohman-El, arată ei spre un car tras de boi. Altfel ajungi târziu sau mâine. Cum dorești.

Soarele este în același loc, în mijlocul cerului, dar începe să fie acoperit de o umbră care-i mușcă marginile.

– E periculos pe aici noaptea?

Străinii se uită unii la alții și dau din umeri.

– Dacă ți se poate întâmpla ceva? Hm... ar fi câteva lighioane care, dacă nu te împaci cu ele, te pot ataca. Voi, sus, cum vă înțelegeți cu animalele?

– Adică, să vorbim cu ele?

– Nu, animalele nu vorbesc. Dar aici ne simțim și trăim în pace.

– Ah, nu prea, nu. Poate ar fi mai bine să vin cu voi, cu adâncă mulțumire.

Străinul face salutul cu palmele și îl invită în car. Altul duce sabia, pe care o strecoară prin fânul și vreascurile transportate.

– Acum poți să mai dormi vreo două ceasuri, omule de sus.

– Aici nu sunt cai? întreabă Nalbian curios.

Unul dintre cei trei pare că își amintește o învățătură veche:

– Nu, nu avem toate cele de la suprafață. Nici nu ne trebuie. Lumea noastră e mică.

Libreanul mai învârte idei prin minte, dar adoarme pe nesimțite în fânul moale. Se simte în siguranță între oamenii aceștia ce par să-și onoreze numele de Blajini, chiar dacă nu a apucat să-i cunoască bine.

– Hei, Nalbian de sus, trezește-te.

Voinicul deschide ochii în lumina mai slabă a înserării. Rămâne ațintit asupra astrului din mijlocul cerului, acoperit acum de umbră pe trei sferturi. Încearcă să arate spre el, însă nu reprezintă nimic deosebit pentru ceilalți.

– Da, în curând se întunecă. Am intrat în centru, este anunțat libreanul.

Casele rotunde, aproape identice, sunt tot mai dese, dar nu există niciun gard. Printre ele își fac apariția și alte poteci ce pleacă din târgul acesta precum razele de soare. Oamenii își văd de puținele treburi liniștiți, fără grabă, nu par să cunoască grijile sau supărarea. Undeva este un gong ce sună slab, iar în jurul său câțiva oameni înalță versuri cântate, cu palmele împreunate. Căruțașii fac semn celor curioși de musafir să îi urmeze. Ajung la un râu pe marginea căruia se află o căsuță ca toate celelalte, dar cu bătătură largă, încercuită de bănci. Pe malul opus, legat prin poduri ici și colo, se ridică o locuință asemănătoare, doar ceva mai mare.

Carul se oprește lângă cercul de bănci, iar alaiul strâns începe să se așeze. Nu poate să nu observe că niciunul dintre oamenii locului nu este mai scund decât el. La câțiva pași ies alte rădăcini de copac împământat invers. Din casă apare un bărbat intrat de curând în anii bătrâneții, iar Nalbian este invitat în mijlocul cercului alături de el. Le sunt aduse scaune sub formă de buturugi.

– Ia uite! Om de sus, se miră cel care pare a fi conducătorul. Îl salută cu aceleași palme împreunate sub bărbia ușor aplecată. Libreanul repetă gestul.

– Așa am înțeles și eu, cinstite Rohman-El. Că nu este o întâmplare obișnuită. Întâi doresc să salut cu pace poporul Blajin, se-apleacă el spre oamenii din jur. Dacă fac vreo greșeală, vă rog să credeți că e doar din neștiință.

– La noi nu există supărări din acestea. Doar că trebuie să afli deja că nu poți sta mult pe aici.

– Nu sunt sigur nici de ce vă fac această vizită. M-a salvat de o luptă grea, deci nu pot fi decât recunoscător. Am sărit într-o fântână care părea a-mi face semn...

– Am înțeles, dă din cap Rohman-El, împreună cu alții de pe margini. Ia spune-mi, ai curățat vreo fântână de Pelerini în drumurile tale?

– Îmi amintesc, da... acum ceva timp.

– De-aceea, zâmbește străinul. Oamenii de sus cu greu ajung la noi, de cele mai multe ori dacă fac ceva care să merite. Fântânile

acestea știu să vă aducă în lumea noastră, iar noi putem folosi oricare alta, în egală măsură, ca să urcăm la suprafață. Mai avem și alte treceri, iar, de acum, cât timp nu îți interzicem, te vor recunoaște și pe tine.

– Cât de mare e lumea aceasta?

– Mică, mult mai mică decât a voastră. Dar străbatem dintr-o parte în alta, deasupra și dedesubt, prin multe locuri de-a lungul și de-a latul pământului.

– Iertată să-mi fie întrebarea: de ce nu văd decât bărbați?

– A, întrebările oamenilor, a trecut ceva timp de când nu ne-a mai vizitat un necunoscut. Sunt și femei, desigur, dar de partea cealaltă a râului, arată el cu mâna în spate. În casa aceea stă Rohman-Ea, aleasa lor pe anul acesta.

Nalbian este în floarea nedumeririlor, iar străinul simte acest lucru.

– Bunule călător, ridică el mâna în apărarea sa, unul dintre noi – arată deja spre un tinerel din public – te va însoți și îți va povesti cu drag tot ce-ți dorești să afli despre Blajini. Acum, spune-mi, încotro te duc pașii? De ce ai purtat luptă?

Libreanul își înșiră sincer și pe scurt întâmplările recente. Toată lumea soarbe povestea în timp ce câteva felinare sunt aprinse în jurul lor. Ajuns la final, la înfruntarea creaturii hidoase şi avertizarea Philenei despre mişcările ridicate în sânul răului, Rohman-El pare să facă prima încruntare de sprânceană văzută de Nalbian în locurile acestea:

– Am aflat și noi despre tulburările de deasupra. Oamenii de-acolo au fost mereu în stare să provoace sorți de pierzanie, se ridică el cu mâinile la spate și face pași mici, neliniștiți. Iar când lucrurile astea se întâmplă, ca și în trecut, unii vor căuta adăpost la noi, iar alții să aducă sâmburi de viclenie. Nalbian din Samarald, vom decide acum dacă vei mai putea să intri în lumea noastră. Nu te vei supăra dacă, pentru liniștea poporului meu, votez împotrivă.

– Dar, Rohman-El, i se adresează cineva de pe margine. Astăzi e prea puțin posibil ca oamenii să mai intre în legătură cu noi.

– O fi, dar eu nu-mi risc neamul străvechi, singurul care... Să ridicăm mâinile pentru dreptul tânărului acesta de a ne vizita.

Una câte una, mâinile se înalță cu priviri blânde, înțelegătoare. Sunt mai multe ridicate decât cele lăsate.

– Prea bine, frații mei au ales. Ești încă binevenit printre noi.

– Cinstite Rohman-El, de ce am fi noi, oamenii obișnuiți, un pericol pentru voi? Este oare cu putință să cădeți din tăria sufletească pe care am simțit-o de când am venit? Nu sunteți mai presus?

– Nu, călător de sub stele, nu avem puteri magice. Suntem tot oameni, muritori ca și voi, cum vei afla din istoria noastră. Deși avem credință puternică, nu vrem să ne întineze stăruința celor mai puțin curate. De aceea sper că vei înțelege să ții departe de noi astfel de lucruri și că vei ascunde cunoașterea lumii noastre printre ai tăi. Cât despre creaturile întunericului, aduse de păcatele oamenilor, nu au putut și nu vor reuși vreodată să intre, atâta timp cât noi rămânem așa cum suntem.

– Înțeleg, voi purta cu mine rugămințile acestea precum și recunoștința onoarei pe care mi-o faceți. Totuși, mă întreb, dacă lucrurile pot sta rău între frații voștri de sus, nu e o legătură între noi care să conteze? Pentru care să merite să ne dăm mâna, oameni de jos cu cei de sus?

– Răspunsul meu nu este poate cel așteptat de tine, dar oamenii pământului de deasupra au ales cândva astfel. Dacă păcatele or să le aducă sfârșitul, înseamnă că doar atât au putut face. Dispariția lor, tragică fără dar și poate, ar fi și dispariția tuturor creaturilor răului, iar pământul ar rămâne din nou curat.

Întâlnirea se apropie de sfârșit, Nalbian primește ospitalitatea a numeroase invitații la masa de seară. Găsesc cu toții însă mai potrivit să-l urmeze pe tinerelul ce-l va găzdui cu toate cele necesare. Voinicul observă apoi că nu este îngrădit în niciun fel; nici gardieni nu există, iar spada îi va fi înmânată la plecare.

Ajunși la căsuța Blajinului, noaptea continuă în compania sincerității și bunăvoinței acestuia. Astrul din mijlocul cerului este acum acoperit complet de un văl întunecat, nu sunt stele, ci doar o lumină ca de lună plină. Cina este îndestulătoare, ocazie să afle că

aici nimeni nu consumă carne. Animalele nu sunt ucise și nici copacii nu sunt tăiați altfel decât la bătrânețe sau șubrezire adusă de boli. Blajinul tânăr începe a-i povesti cu pasiune despre lumea ascunsă sub picioarele oamenilor ce trăiesc deasupra pământului. În timpuri străvechi, strămoșii lor de la suprafață au văzut cum virtuțile sufletești încep să se piardă. În loc de răbdare și bună credință, întâlneau tot mai des nesăbuință și delăsare. Împrăștierea omului, pierderea lui în fața căilor ușoare, nu de puține ori mânioase, i-au făcut să caute adăpost și continuitate pe calea credinței în Dumnezeu, a celor luminoase. Nu mulți au reușit să rămână printre ei, lumea era în creștere și necontenită amestecare, iar învățăturile și dojanele lor au atras supărările multora. Astfel că s-au rugat și au cerut un loc în care să fie feriți, să-și poată păstra curățenia inimii. Prin puterea luminii și a rugăciunilor neîncetate ale fratelui lor pe nume Rohman, au primit acest tărâm miraculos unde pot trăi în pace și rânduiala cea veche. „De aceea se vorbește aici velina; este, într-adevăr, graiul strămoșesc“, gândește Nalbian. Mult timp după aceea, cei care nu mai suportau răutățile, dar nici nu reușeau să ajungă în noua lume, aveau de la cei în slujba luminii descântec să se transforme în stană de piatră. Cărțile Blajinilor spun că se vor întoarce într-un sfârșit la suprafață, dar părerile sunt împărțite despre soarta oamenilor rămași acolo: ori vor dispărea din cauza păcatelor, ori vor găsi cu toții îndreptare. După cum a aflat deja, cele două lumi nu sunt rupte între ele: Blajinii urcă oricând și o fac des pentru învățătura copiilor; iar locuitorii de sus își găsesc uneori vrednicia să poată pătrunde prin fântâni, cascade și alte treceri ascunse. Nalbian aude că aici nu plouă și nu ninge niciodată, pământul primește apă singur, cum a văzut perdelele de stropi țâșnind printre ierburi. Întreabă despre copacii care par plantați invers și i se dezvăluie că ce a văzut el sunt vârfuri de rădăcini ale unor arbori din lumea de sus. Prin ele, cu pâlnii anume lăsate din moși-strămoși, pot asculta veștile noi. Mai află că femeile și bărbații locuiesc împreună, soț cu soție, doar o lună pe an, chiar dacă se pot întâlni și în restul timpului. Casele femeilor sunt mai mari, pentru că ele țin toți copiii până când băieții se mută de partea bărbătească. Ambele jumătăți își aleg în fiecare vară un îndrumător

încredințat cu ordinea lucrurilor, asupra cărora trebuie să decidă, însă, majoritatea. Cu animalele, tânărul îi spune că se au ca frații, se înțeleg din priviri și atingeri. „La noi există povești despre oameni care au început să vorbească cu fiarele pădurii și păsările văzduhului, să fi fost aceștia pe la voi?“ Tânărul încuviințează, întărind însă că nu este vorba despre viu grai. Terminând istoriile Blajinilor, acesta ascultă fascinat la rândul său din legendele cunoscute de Nalbian, până târziu în noapte.

A doua zi voinicul nu așteaptă să fie rugat să facă drum întors, chiar dacă înțelege că nimeni nu ar mai aminti acest lucru. Blajinii își văd de cele zilnice, iar treburile lor, în pofida constituției mai degrabă osoase, îi vorbesc lui Nalbian despre o rezistență fizică întâlnită la tăietorii de lemne sau fierarii mereu ocupați dintre zidurile Karivatrei. Toți sunt binevoitori, caută să fie de ajutor, să-i răspundă la nedumeriri. Ba chiar îl întârzie până seara târziu, pentru a ajunge în zori la suprafață.

– Unde mă pot întoarce de aici? întreabă el, condus la una dintre fântâni.

– Trebuie să știi locul de ieșire, altfel te poți trezi oriunde, pe o distanță bunicică. Înainte să pleci, un dar de la Rohman-Ea, te-a văzut încercat de vremea rece. Haina aceasta este țesută cu măiestria femeilor Blajini, e subțire, ușoară, dar nu cunoaște frigul iarna și nici căldura vara.

După cum este instruit, Nalbian pune mâna pe marginea fântânii și se gândește la cea a Pelerinilor curățată împreună cu Jaba acum ceva timp. Apa dispare ca trasă în adâncuri și, nu fără emoții, se aruncă în hăul întunecat.

Vremea alianțelor

Fortăreața din Rodul Pietrei devine treptat noul scaun al Smaraldului de mijloc, iar Gorudava preia rolul târgului cel mare.

Iarna nu a fost tocmai ușoară pentru hotarele noi, încercate de iscoade și provocări din partea oștilor nelegiuite în creștere. Anotimpul zăpezilor a prilejuit, de asemenea, răgaz pentru cercetarea situației și regrupare în toate ținuturile. Venirea primăverii aduce însă momentul adevărului, când oamenii trebuie să afle gândul și dorința vecinilor.

De cum s-au dezghețat drumurile, la primele raze de soare ale dimineții, Verobostes trece podul peste Mărgăritar în fruntea unei solii către Foaia Morii, vecinii de la răsărit. Este însoțit de doi dintre cei mai de încredere căpitani ai săi, unul fiind Getozak. Sunt urmați de o duzină de soldați și grăbesc pasul.

– Știm că vom găsi mulți prieteni, dar să ținem ochii deschiși.

– Trebuie să ne întoarcem repede, cu siguranță drumurile bune vor da ghes și altora pe la hotare, socotește Getozak.

– Dacă totul decurge bine, suntem înapoi în câteva zile.

Unul dintre căpitani duce steagul Smaraldului, celălalt, stindardul alb al diplomației. Trec de ultimele așezări la galop, iar a doua amiază, târziu, ajung la marginea Rodului Pietrei, marcată de începutul unui codru întins.

– Seniore, îl întâmpină capul garnizoanei de aici. Drumul e bun, dar nu avem încă nicio veste de dincolo.

– Nu ați trimis nicio iscoadă?

– Am ținut garnizoana în alertă, cum a fost porunca.

– Poate că și ei au rămas la marginea pădurii, mai ușor de vegheat. Faptul că aici a fost însă liniște până acum este un semn bun. Pornim!

Pădurea mare, încă desfrunzită, nu le aduce surprize neplăcute. Poteca veche îi poartă spre capătul ei până după lăsarea întunericului.

– Suntem observați, îi atrage atenția lui Getozak o săritură omenească prin tufișurile dese.

Verobostes le face semn să oprească și să stingă felinarele. Ochii se obișnuiesc repede cu lumina nopții, dar mișcarea se îndepărtează.

– Dacă era dintre cei de bună-credință, de veghe, nu ne-ar fi ieșit în cale? Mai degrabă pungași alungați de-o mână dreaptă, ca să nu fim nevoiți să ne gândim la alte posibilități, cugetă Verobostes și continuă la pas spre ieșirea din codru.

De partea cealaltă se ivesc făclii dese. Un turn de pază se ridică înaintea lor.

– Ăsta nu era anul trecut, remarcă al doilea căpitan.

– Pare a fi oaste de-a noastră. Hai să aflăm.

Purtătorii steagurilor nu mai așteaptă alte cuvinte, aprind felinarul și înaintează încet. Ieșiți din umbra pădurii, se opresc în apropierea taberei anunțată de voci din turnul de lemn. Curând pornesc spre ei doi călăreți, în întâmpinare. Verobostes îi urmărește cum sunt invitați în rândurile lor, iar, după un timp, se întorc însoțiți.

– A, dar ne cunoaștem, e căpitan cu vechime, se însenineează fața jupânului.

Se regăsesc cu toții în gazda celor de aici. Mulți se știu deja, se bucură să afle de bine unii despre alții.

– Venise vorbă și la noi că, în timpurile acestea tulburi, sub Cingătoare cârmuiește Verobostes cel drept, glăsuiește căpetenia garnizoanei. Iar acum ne încântă să auzim că totul este pe pace acolo, lumea va răsufla ușurată.

– La cine să mergem cu solia?

– Sunt doi stăpâni care își dau mâna prietenește, dar se spune că doar unul este onest. Noi, căpitanii, preferăm să păstrăm balanța între ei, până se lămuresc lucrurile.

– Asta e bine. Oastea s-a ținut dreaptă și unită.

– În cea mai mare parte, îndeajuns cât să pună bețe-n roate cui caută zâzanie. Tâlharii îi ținem numai pe fugă, iar hapsânii, deși probabil uneltesc și la ora asta, sunt mai puțini decât cei cinstiți.

Verobostes și suita fac popas între prietenii Smaraldului vechi. Corturile dintre cele câteva ziduri sunt suficiente, se odihnește într-unul alături de căpitanii săi.

– Ce ziceți, sfătuitorii mei de nădejde?

– Dacă vom găsi ca și aici, atunci sigur legăm alianță. Sau poate chiar ne unim, cu ceva negocieri.

– Așa este, adaugă Getozak. Însă mă încearcă pe mine un gând... Că ar fi bine să trecem întâi pe la jupânul bănuit de vicleşug.

Convoiul diplomatic îşi continuă drumul înainte de venirea zorilor. Sunt mai liniștiți să știe că nu riscă încleștare de arme. Puţin după prânz, în goana cailor pentru a nu pierde timp preţios, ajung la conacul celui sugerat de căpitanul Librei pentru prima întâlnire. Curtea mare este străjuită bine și nimeni nu intră fără aprobarea unui vătaf. Acesta le cere celor trei căpetenii să aștepte în grădină, timp în care pot fi observate priviri iscoditoare de la ferestre.

– Veniți, veniți, prieteni! iese în pridvor jupânul zâmbitor. Ce privilegiu, ce bucurie, de când așteptăm vești de la voi!

Sunt invitaţi într-o sală de discuţii cu un zel surprinzător. Două ajutoare, bărbaţi bine legaţi, par că intră pentru prima oară în rolul de servanţi. După ce masa primește câteva gustări, aceștia iau poziţie în apropierea stăpânului.

– Nădăjduiesc că avem aceleași gânduri, să ne legăm în rânduire dreaptă și frățească, începe Verobostes.

– Ca înainte, zici.

– Poate și mai bine, dacă voința oamenilor din ținuturile noastre este aceeași. Orice va să vină pentru Smaraldul de mâine, să ne găsească uniți și-n bunăstare.

– Așa este, sper şi eu să fie posibil. Voi încerca din toată străduința. Oamenii însă... e o perioadă grea, nu ştiu ce-i mai bine pentru ei.

– Vor linişte și pace, în primul rând.

– Sigur, sigur. Aici, în prietenie cu toți vecinii noștri, mă voi asigura personal de asta. Altfel, treburile sunt bune, dragi oaspeți. Apele s-au aşezat, toată lumea-mi cere sfatul și oblăduirea.

– Asta e bine, jupâne... dar apele mie-mi par încă tulburi...

– Nu și la mine! Poate exagerează bunul meu camard din miazăzi, ați trecut pe la el? Pentru că aici lumea se plânge de atâta oaste, oo, da, îi înspăimântă. Chiar caut să slăbesc paza spre Cingătoare, nu mai pot neamurile să-și dea mâna fără frica de-a fi reținuți.

Discuțiile nu mai durează mult, își fac loc politețurile, vorbele de încurajare și revedere.

– Ce vânt vine dinspre răsărit? întreabă Verobostes la plecare.

– De bine, leg strânsoare și-acolo, puteți avea încredere prin mine.

Întorși la drum tăcuți, solii așteaptă o bucată bună de timp până să-mpărtășească păreri.

– Nu miroase-a bine la cumătrul ăsta, se încruntă Verobostes.

– Umblă cu vorbe de adormire, remarcă și Getozak.

– Vrea să țină puterea și să nu fie deranjat. Mai mult însă mă îngrijorează intențiile lui pentru celelalte hotare. Cum să slăbească garda tocmai sub Cingătoare?

– Dar slujitorii, ați văzut? Nicio femeie, iar pe unii crăpa cămașa.

– Într-adevăr, am avut un moment de îndoială, când am crezut că intrăm în gura lupilor. Nu ar fi îndrăznit, în afara conacului era multă oaste credincioasă. Dubios, dar haideți să aflăm mai multe, înainte să judecăm prea aspru.

Satul celui de-al doilea stăpân este departe, spre miazăzi. Înserarea vine cu repeziciune, însă pâlcul de călăreți nu caută adăpost, chiar dacă oamenii îl oferă cu mărinime prin așezările întâlnite. Abia târziu, în noapte, hotărăsc să facă popas, pe creasta lină a unui deal cu fântână. Focurile sunt aprinse, iar porunca este de câteva ceasuri de odihnă. Peste puțin timp se apropie un drumeț din sens opus, are câteva desagi legate pe spinarea calului său.

– Stai, cine ești? strigă soldatul rămas de veghe.

– Călător în noapte. Merg acasă, cu ceva târguieli. Dar ce se întâmplă aici? întreabă străinul într-o haină simplă, uimit de tabăra soldaților.

– Popas ostășesc, n-ai teamă. Arme ai?

– Nimic, vitejilor, ia de verificați.

– Bine, bine. Așază-te mai colea, odihnă mai sigură nici că puteai găsi.

– Dar eu mă grăbesc, doar ce adăp animalul și-mi văd de drum.

Gălăgia vorbelor trezește din străjerii ce privesc atenți în jur chiar și după îndepărtarea străinului. Tabăra se ridică înaintea zorilor, pentru continuarea misiunii spre miazăzi. Primele raze de soare aduc însă prevestire de rău augur, câțiva soldați sunt loviți ca de boală și nu se mai țin drepți în șa.

– E rău, jupâne, se plânge unul. Mă arde din gât până-n măruntaie.

– Și ne cam lasă și vederea...

Sunt ajutați să se întindă pe rogojini, curând însă o parte dintre cai se clatină și ei.

– Apa! Fântâna! A fost otrăvită...

– Nemernicul de călător! se dumirește Verobostes. Armăsarii ăștia au băut la plecare.

– Și noi, se tânguie cei căzuți, în timp ce camarazii lor își golesc burdufurile.

– Repede, să găsim un sat cu vraci. Iar eu m-aș întoarce să dărâm fântâna spurcată, cere Getozak aprobare, pe care o primește imediat.

Libreanul grăbește îndărăt, iar mica oaste lovită de năpastă își urcă bolnavii pe caii rămași. Îl vor aștepta în prima așezare pe drumul drept. Întors spre popasul de noapte, Getozak observă curând că este urmărit din depărtarea potecii. Unul, doi, apoi îi devine clar că se apropie mai mulți inamici. Un arcaş îl ia la țintă, căpitanul zorește calul și alternează direcția. Își dă seama că singura scăpare este să gonească în așa fel încât să nu se lase înconjurat. Iar când ar fi să se angajeze în luptă, să o poată face cu cât mai puțini dintre cei care-i vor pielea. A părăsit drumul în căutarea unghiurilor potrivite și întoarce treptat spre camarazii lui. Cei cinci urmăritori încearcă să-i taie calea sau să-l ajungă din spate, iar cel mai apropiat pregătește spada. Getozak decide să-l înfrunte pentru a nu permite nicio lovitură asupra calului său. Izbitura străinului în haine necunoscute îi scutură scutul, dar voinicul din Libra este prea puternic să fie dărâmat atât de ușor. Răspunsul său îl zboară din șa pe netrebnic. Văzând acestea, cei patru rămași în cursa nebună se grupează, iar săgețile încep iar să îl caute, forțându-l să șerpuiască. Ceasul bun îi aduce în față vederea neașteptată a unora dintre

camarazi, în frunte cu Verobostes, care curg spre el ca scăpaţi din coarda arcului. Vânătorii devin vânat. Nu durează mult până când atacatorii libreanului sunt înconjuraţi de caii mai odihniţi ai soldaților, iar după o scurtă luptă aceștia se predau. Al cincilea, lovit mai devreme de Getozak, fuge în depărtare să-și salveze pielea.

– Mi-am dat seama că pericolul nu putea fi decât în spate, dragul meu căpitan, îi explică Verobostes. Oştenii noștri otrăviți au găsit adăpost.

– Ia uite, călătorul nostru din noapte, face unul dintre soldați, luându-l de gât pe străin.

– Veţi da socoteală de criminali. Îi ducem la jupân, bandajați răniții.

– Și p'ăsta-l știu, se apropie Getozak. Am învățat de la un bun prieten să-nvârt ochii la miros de primejdie... E unul dintre servitorii vicleanului din nord!

Fântâna otrăvită este făcută una cu pământul, iar, spre seară, solia lui Verobostes ajunge la conacul conducătorului din miazăzi. Aici totul este aşa cum trebuie să fie: curtea deschisă, sfatul înțelepților, oamenii roiesc, femei și bărbați cu diverse treburi. Ticăloşii își recunosc, vrând-nevrând, misiunea dată de jupânul vizitat deunăzi, sperând la pedepse mai blânde.

– I-a trimis să atace pe pământurile mele, ca să nu cadă vina la el.

– Limpede ca lumina zilei, i-ar fi picat bine să scape de junghiul din coaste. În plus, nu putea lăsa aşa alianță în calea planurilor lui necurate.

– Frăție de-a pururi între ținuturile noastre, prietenul meu Verobostes, întinde jupânul mâna. Așteptam momentul ăsta, chiar pregăteam eu însumi solie. Dar acum să ne grăbim să prindem șobolanul, dovezile sunt de netăgăduit.

A doua zi, cu oaste și căpitani care împrăștie veștile, dau năvală la curtea trădătorului.

– A fugit de câteva ceasuri, cu o liotă de mercenari, sunt înștiințați la fața locului. Unii erau dintre noi, s-au dat de gol ca să-i urmeze.

– Încotro?

– Se aude că spre Cingătoare.

– Desigur, murmură Verobostes. De-acolo își trage protecția. Iar spre miazănoapte soldații nu pot afla veștile până la trecerea lor.

– Tot răul are și-un bine, cuvântă cârmuitorul rămas peste Foaia Morii. Cei mai ticăloși fugiseră oricum spre Cingătoare și, de acolo, la lupta surdă pentru Karivatra.

– Pe care n-o mai recunoaște nimeni acum. Dar sunt averi de împărțit.

– Întocmai. Aici însă, după ce a plecat și viermele ăsta, locurile au rămas mult mai curate. Și asta vi se datorează în mare măsură. Voi chema înțelepții la cel mai mare sfat ținut vreodată pentru viitorul nostru, la care vă rog să fiți părtași.

– Cu mare bucurie, dar sunt neliniștit să fiu prea mult timp departe de casă, pe așa vremuri. Noi vom pleca deîndată, iar, la nevoie, doar trimite semn spre fortăreața din Rodul Pietrei.

– Așișderea, prieteni.

– Când mă gândesc la ce-am găsit aici, mă întreb ce se întâmplă prin alte părți, se îngrijorează Getozak.

– Nu ne rămâne decât să aflăm, n-avem de ales. Poate știe ceva vechiul și noul nostru aliat?

– Furtuna de lunile trecute a scos buruieni la suprafață și în Smaraldul de răsărit. Dar, mai ales în ultimele zile, am primit vești bune, n-au răzbit. Cât despre Rubin... e vorbă de armie pe-acolo.

– Să ne păzească Dumnezeu. Atunci graba își găsește mai abitir rostul.

Jupânul îl trage deoparte pe apărătorul Smaraldului de mijloc.

– Înainte să pleci, una din vorbele ce pregăteam să trimit cu sol: Novarin, șoptește el, iar Verobostes tresare. Încă nu a scăpat, dar se chinuie să-și îndepărteze copiii; din fericire, aceștia sunt prea puțin cunoscuți, se strecoară prin Cingătoare. Rodul Pietrei este cel mai în măsură să ajungă la ei, eu nu am putut, cu șarpele ăsta din miazănoapte...

Complicații de întoarcere

„Data viitoare să sar cu capul înainte“, se dojenește Nalbian, ajuns din nou cu picioarele în sus de partea cealaltă a fântânii. Recunoaște locurile în care s-a rătăcit prima dată cu Jaba și își croiește drum cu ușurință. „Pe unde o fi Amurg acum? A reușit să scape?“, se întreabă voinicul în timp ce grăbește să nimerească poteca. Odată aflată, trage liniștit un pui de somn, pentru a se regăsi cu mersul obișnuit al zilei și nopții de la suprafață. Ocazie bună să încerce calitățile veșmântului dăruit de Blajini.

Două ceasuri mai târziu este iar în picioare, după un somn adânc, fără frisoane. „Grozavă haină, s-o fi avut eu de toamna trecută“, se bucură voinicul. Apucă drept spre Coradena. O căruță îl ajută să scurteze drumul binișor, seara coboară în târgul pregătit de repaus. Încearcă întâi la hanul mare, de lângă apă, dar mai e doar cârciumarul cu doi băieți, strâng mesele. Își îndreaptă pașii spre casa lui Jaba și a Lunipéei, unde lumina stinsă îl oprește din a le strica somnul. Se cuibărește în hambar, mirat de absența calului amicului său, iar, curând, are parte de odihnă regală.

Dimineața deschide ochii în mârâitul dulăului eliberat de stăpâni.

– O-ho, oh, ușurel, Grivei, Azor, încearcă libreanul să se ridice încet. Câinele latră scurt și se năpusteșe, dar voinicul îi dă să muște sabia în teacă. Așa, d'aia te-am supărat, ești o doamnă de fapt. Putem fi prieteni? smucește el patrupedul înfierbântat.

– Hei, cine... Nalbian, Nalbian din Smarald! se apropie Lunipé. Șu, fugi, curajoasa mea.

Femeia îl prinde de mâini bucuroasă, dar cu o privire ușor amară.

– Chiar ne întrebam dacă mai vii, dacă mai ești întreg sau... poate doar ne-ai uitat.

– Prietenii nu se uită, doar pot fi întârziați, cum am fost și eu. Unde e Jaba? întreabă voinicul cu neliniște.

– E bine, însă a trebuit să se ascundă; viperele alea încearcă să-i dea de urmă. V-a văzut cineva și a turnat.

– Da, un spân cu urechea potrivită lângă o gură mare, când veneam încoace, își amintește Nalbian.

– Ai... ai luat apa? întreabă tânăra, ținându-și respirația.

Libreanul lasă capul trist și-l mișcă dintr-o parte în alta.

– Unde-l pot găsi pe Jaba?

– Vino, vino-năuntru, îl trage ea de mânecă, atentă în toate părțile. Îl ospătează omenește și îl pune la curent: unul dintre vechii lui camarazi a riscat să vină la noi, să-i spună de mânia spânilor. I-am mulțumit pentru prevenire, dar l-am și ocărât pentru nesăbuința de a putea fi urmărit. El s-a jurat, săracu'... Nu au ajuns încă pe-aici, iarna și urmele puține i-au ținut deocamdată departe. Ca să mă apere, a plecat într-o noapte, mi-a lăsat scrijelite câteva cuvinte, începe ea să sughită a plâns. S-a dus înspre ei să-i abată, să nu dea încoace. Dar nu mi-a scris mai mult, ca să nu-l caut, o podidesc lacrimile.

Nalbian încearcă să o liniștească.

– Știe ce face, are Jaba toate deprinderile necesare, zâmbește sigur pe el, ca să îi insufle încredere. Iar tovarășii vechi îl vor ajuta de la distanță, nici nu mă îndoiesc de asta. Voi pleca și eu numaidecât pe urmele lui.

Lunipé își mai revine și îi prinde mâna dreaptă, cu strângere din adâncul sufletului:

– Ai grijă de netotul ăla. Să nu pățească ceva și, mai ales, să nu se apuce de cele dinainte. Știu că tu îl poți scoate de acolo și c-o să te urmeze. Nu pot explica de ce cred așa, pur și simplu simt. De data asta nu îl învinovățesc, îi înțeleg alegerea. Asigură-l de iubirea mea și că-l voi aștepta, să se termine povestea cât mai repede.

Nalbian își ia la revedere încrezător, dar traversează târgul abătut. Îi pare rău pentru cursul lucrurilor, pentru despărțirea cuplului abia regăsit. Iar primejdia și spaima din sufletul lor o recunoaște prea bine. Gândul de întoarcere aici fusese de a munci o vreme alături de noii săi prieteni, până l-ar fi găsit Amurg. Acum însă grăbește pasul, încercând să-și dea seama pe unde l-ar putea afla pe Jaba.

„Clar nu a rămas în apropiere, s-a dus cât mai aproape de ticăloşi. Dacă aş fi în locul lui, m-aş face văzut cât să-i întorc spre alte zări. Nu am decât să urmez drumul înapoi“.

În câteva zile, mai pe jos, mai pe roțile carelor binevoitoare, atinge Năvodul Argaților, meleagurile sub spaima spânilor. Își acoperă părul ajuns în plete de ceva vreme, iar barba neîngrijită îl va ascunde și ea de privirile ce-ar putea să-și amintească de el. Desaga mică își găsește locul într-alta de om nevoiaș. Caută treburi cu ziua și deschide bine ochii și urechile.

– Ți-au mai cerut dijmă? aude oameni vorbind în timpul lucrului.

– Să fie două săptămâni, ultima oară. Parcă s-au mai potolit.

– Dacă a ajuns spânul să se vrea cârmaci… Nu s-a pomenit de când lumea.

– Nici nu știu dacă ar fi vreo diferență. Două știu ei: pumnul și minciuna, mama lor de…

Sătenii își dau seama că sunt ascultați și încetează discuția. Înaintând spre miezul ținuturilor acestea, libreanul mai află și altele: cum viclenia spânilor a crescut, la fel cămătăria și răutățile îndreptate spre oamenii simpli sau trimișii regelui deopotrivă; până și vrajba între ei, de-o seamă, a început să iasă la suprafață. Nu scapă nici el de interesul unora, care nu se sfiesc să intre în hanuri pentru a cântări buzunarul călătorilor. Își găseşte odaia deschisă, neavând ce să-i lipsească în afara spadei care e însă la locul ei.

– Muncești, prietene, dar pentru ce, se trezește întrebat la taraba unui brutar. Câțiva spâni se prefac că se sprijină dezinteresați și i se adresează parșiv, fără să-l privească.

– Pentru zile mai bune, le aruncă Nalbian nu foarte amical și dă să plece cu pâinea în desagă.

Unul dintre ei se pune de-a curmezişul:

– Cine trăiește de pe azi pe mâine nu prea are ce apăra cu spada, ce zici, învârte acesta o scobitoare în colțul gurii, iar Nalbian se lămurește că sunt cei care i-au vizitat camera.

– Dacă rămân fără ea, rămân și fără vânat. Sau pot fi eu cel mâncat, pădurile nu știu de milă, înmoaie glasul Nalbian.

Până la urmă îi fac loc să treacă.

– Și încotro, de aici? Mai vedem noi, aruncă aceştia din spate.

Noaptea, pe nevăzute, le mai zădărniceşte netrebniciile: le dezleagă caii, duce vorbă călătorilor să se păzească, ba chiar pune la pământ doi spâni în timp ce încolțesc o victimă. Ziua nu pierde vremea și prinde încrederea oamenilor simpli.

– Dacă cineva vrea să se ascundă de ăştia, ce poate face?

– Inutil. Ce să ascunzi... dacă ai averi, da, dar mai bine pleci de tot. Sau împarți cu ei, asta fac și dregătorii.

– Ultima oară, anul trecut, am fost jefuit, dar nu de ei. Tâlhari la drumul mare. D'ăștia mai sunt? denaturează libreanul, încercând să afle despre foştii amici ai lui Jaba.

– Nu au voie să fure în ograda spânilor. Stau pe aici, dar sunt la cuțite, se-aude că le-au crescut plata. S-au retras în spatele zidurilor din miazăzi, să nu-ți scape piciorul pe-acolo!

Dar tocmai în aceste locuri îl prinde seara pe Nalbian. Se strecoară furiș pe marginea unei ulițe morocănoase, unde găsește, în sfârșit, chipurile căutate. Dubioși desenați pe piele, bărboși încruntați, cercelați cu pumnale la vedere. Probabil este luat și el de tâlhar, cu gluga lăsată peste frunte, dar intrarea sa în singura cârciumă slinoasă atrage toată atenția.

– Tovarăşu', vin' să facem cunoştință, îl strigă un burtos cu ulciorul de vin în mână.

– Aș veni eu, dar... n-or fi spâni pe-aici? se apropie el precaut.

Mesenii care îl aud încruntă din sprâncene și se asigură din toate părțile, ba chiar și pe fereastră.

– De ce vrei tu să ne strici voia bună... Ori ai venit cu șopârla? Ce cauți?

– Ba mă feresc de ei ca de boală, răspunde Nalbian descoperindu-și capul și se așază la masa tâlharului. Caut un prieten bun, fuge de ei. Poate știți voi pe Jaba?

Hoțomanii se privesc unii pe alții neîncrezători. Din apropiere se ridică o matahală spre el.

– Și dacă-am știi, ce treabă ai tu cu el? întreabă acesta cu ambele mâini pe mânerele pumnalelor strânse la burtă.

– Din cauza mea se află în bucluc, vreau să-l ajut.

Tâlharul pare că se mai dumirește, dar îl cercetează atent. Nu este sigur că îl recunoaște. Apoi zărește desaga cu brăduți, scoasă la vedere.

– El e! Haha, el e!

– Așa deci, și eu care mă pregăteam să-l puric la buzunare, pufnește unul dezamăgit, mai în glumă, mai în serios.

– Ba l-aș gâdila eu cu ciomagul la țurloaie, se înfurie altul. Din cauza lui a dat de belea și s-a riscat prietenul nostru de-o viață!

– Hai că nu d'aia a plecat, știm doar. Era chitit de mult, îl trage altul să se așeze. Ceea ce se și întâmplă, nu înainte ca supăratul să-i arate pumnul libreanului.

– Ia ieșiți, lăcrimoșilor, și nu ne băgați pe noi în d'astea, se burzuluiesc de la alte mese, vizibil mai colțoși.

– Voi doar ziceți când mai vreți una, se aruncă cineva nervos, ridicându-i pe urâcioși în picioare.

Cei din cârciumă se împart acum între chef de bătaie și încearcări de calmare. Doi tâlhari, matahala și încă unul, îl trag pe Nalbian afară. Se îndepărtează până la o podișcă de lemn.

– S-au potolit, observă tâlharul solid spre ferestrele luminate. A fost distrusă de două ori cârciuma iarna asta, din mânia proștilor. Am dat și eu, nu zic...

– Înainte abia dacă se întâmpla de două ori pe an, adaugă celălalt. Și cu motive, nu așa.

– Dar să lăsăm asta. Jaba ne-a vorbit despre tine cu respect. Nu trebuie să te învinuim pentru ce i s-a întâmplat. Iar dacă asta i-a adus atâta mulțumire...

– Îl mai caută șerpii de spâni?

– Ăia de anul trecut, da. Tak'Rgat nu poate uita, îi vrea pielea-n băț. L-am ascuns bine, doar ce s-a dat văzut o dată, să se-ntoarcă mercenarii trimiși pe urmele lui. Acum încercăm să-l facem mort cumva.

– Bună idee, încuviințează Nalbian. Cam greu, dacă vor să aibă dovada răzbunării... Trebuie să-l găsesc, mă puteți duce la el?

– Acum e un moment bun, e beznă.

Trec peste câteva râpe și ajung într-o pădure deasă. După primele rânduri de copaci se ascunde un bordei acoperit cu crengi, greu de observat. Aprind un felinar și intră, dar nu este nimeni înăuntru. Nalbian este brusc prins de mijloc, se întoarce și-și dărâmă atacatorul. Lumina felinarului îl descoperă pe Jaba râzând.

– Dragul meu prieten din Smarald, dar știu că ai brațele tari!

Libreanul se apleacă să-l ridice și se îmbrățișează bucuroși.

– Nu prinde hoț pe hoț așa ușor. V-am dibuit și așteptat, m-am înseninat când am văzut pe cine mi-aduceți.

Coboară toți în bordeiul surprinzător de spațios și aranjat. Este una dintre ascunzătorile lor cele mai secrete. Se-nghesuie pe jos la vorbă și împart ultimele întâmplări; Nalbian îi povestește despre Lunipé și, pe scurt, despre eșecul său.

– M-aș fi minunat să te întorci cu-așa ceva. Eu zic că legendele de felul ăsta sunt doar legende.

Nalbian zâmbește.

– Mai bine să vedem ce putem face să scapi de ura spânilor.

– Am sucit-o pe toate părțile. Greu să mă dau ucis, am încercat. Altă idee era cu galbeni, ca să mă uite, dar Jaf a primit vorbă că nicio căruță de aur nu-i stinge setea de răzbunare turbatului. Nu pot decât să-i țin departe de casă, până-mi mai pierd urma în alte zări. Chiar mâine-poimâine mă pregăteam să-i trag spre soare-apune.

– Jaf e cel supărat pe tine, de la cârciumă, completează matahala, observându-i nedumerirea între cei doi străini.

– A, ha, râde Jaba, și tu care credeai că numele meu e neobișnuit. Ia ziceți, băieți.

– Eu sunt Furcenai, se prezintă solidul.

– Nuc, întinde mâna și celălalt.

– Ei, ăsta sună bine, zâmbește Nalbian, dar așteaptă proveniența prescurtării.

– Trișezi, ai? Nuclipicănumaie.

În scurt timp, cei doi tovarăși ai lui Jaba se retrag cu băgare de seamă. Rămași singuri, camarazii regăsiți continuă vorba până îi prinde somnul:

– Nalbian din Libra, prietenul meu vechi și nou… chiar speram să te întorci.

– Iar eu abia aşteptam să vă reîntâlnesc cu bine, mă și gândeam la un cadou frumos pentru casă de piatră.

– Gânduri bune ai tu, și nevastă-mea mi-a spus. Femeile simt chestiile astea. Acum, că suntem doar noi doi, rugămintea mea este să vin cu tine.

– De aceea te-am și căutat. Găsim noi o cale să tăiem lanțul din urma ta. Chit că facem ocol de șapte hotare, miazăzi sau miazănoapte, ca să te întorci fără griji în Coradena.

– Mă refer să vin până-n Smarald.

Nalbian întoarce capul spre patul din paie acoperit cu țesătură aspră pe care se odihnește Jaba.

– E nevoie de mai mult timp să le ștergem amintirea, nu o pot supune pe Lunipé primejdiei. Iar ca să fugim, să ridicăm o casă în altă parte, trebuie să câștig bani, ceea ce nu mai pot face prin locurile astea.

– Înțeleg, revine voinicul spre tavanul rudimentar. Simte cum gândurile fostului tâlhar se îmbină și cu teama, greu de mărturisit, de a nu se întoarce la cele vechi, aflându-se la ananghie. Vom merge oriunde și oricât este nevoie, bunul meu prieten.

– Iar cu tine, pe drumurile tale… îți spuneam și altădată… am sentimentul că pot găsi împrejurări să mai spăl din păcate.

– Asta doar ceasul și clipa pot aduce, nu eu. Dar, cu siguranță, împreună vom reuși mai bine, în orice va să fie.

Nuc, fostul camarad de hoțomănii, vine călare până la marginea râpei. Își strânge mâinile cu Jaba pentru ultima oară, apoi se întoarce pe jos.

– Ăsta nu e calul tău.

– L-am schimbat, să nu și-l amintească vreun spân. Șșș, ușurel, frumoaso, o să ne cunoaștem mai bine. Poate-ți găsim altul și ție, dacă al tău s-a dus.

– Presimt că se apropie momentul. Și-ți voi mai povesti ceva atunci.

Jaba nu întreabă nimic, este cu gândul la drumul de urmat. Încalecă amândoi în lumina dimineții, Nalbian ține hățurile pentru a-l acoperi pe cercelat.

– O bucată îți arăt eu pe unde s-o iei. Ținem râpa asta prin desișuri, ocolim târgul.

Peste un ceas urcă spre semnele unui punct de pază la intrarea dinspre soare-apune. Casele răzlețe se opresc aici. Din tufișurile abia înmugurite văd puțină mișcare, doi soldați și un spân.

– E bine, exact cum trebuie. Unul e suficient să vadă că plecăm, oștenii n-or să ne facă nimic, se declară Jaba mulțumit de întâmplare. Apoi mai găsim câțiva pe drumul nos…

Când sunt aproape să iasă din desișul tot mai rar, ușa singurei cocioabe se deschide; își fac apariția mai mulți spâni și un căpitan, se-ntrețin la băutură. Călătorii înfrânează calul brusc, dar acesta, necunoscându-și bine noii stăpâni, prinde a necheza. Jaba și Nalbian sar instinctiv în tufăriș, înainte ca toți ochii să se îndrepte spre ei.

– Cine-i acolo? Ce cauți?

Un soldat scoate sabia și este urmat de doi spâni spre popasul calului. Nalbian se ridică împleticit și se preface băut.

– Iaa… E a… hâc!… a treia bușitură! Mârțoaga ei de… de strâmbă… ooo, nu cumva, hâc… acolo aveți niște beutu… hâc… rică?!

Soldatul îi oprește pe ceilalți cu brațul.

– Asta-i bună! Valea imediat, neisprăvitule!

– Da, trăi… trăiți…

Libreanul face plecăciuni cu un râs tâmp, se căznește să încalece și trece mai departe, la vedere. Peste puțin timp, când nu mai poate fi zărit, iese și Jaba din desișul prin care și-a continuat înaintarea.

– Cât pe ce, răsuflă el uşurat.

– Ia să vedem, mai nimerim „exact cum trebuie“? face Nalbian haz de necaz.

– Sunt încă mulţi pe aici, satul următor e tot al lor.

– Atunci, o luăm peste dealurile din nord. Dacă îmi amintesc eu bine, trecem o apă și putem să ne întoarcem spre drum, e un popas înainte de Taverna Tâlharilor.

– Îți amintești foarte bine. Acolo pândim până apar niscaiva spâni.

Râul le iese în cale întocmai, spre lăsarea serii. Aici este însă lat și pare adânc. Un pescar păzește undița în apropiere, înveselit de cei doi copii ai săi, o fată și un băiat.

– Seară bună, mușcă ceva? se apropie călătorii pe jos. Sunt numaidecât lătrați de un dulău ce-și face apariția dintre lucrurile omului. Hait, ce întrebi și ce se nimerește! dă Jaba înapoi ferindu-și picioarele de colții prezentați cu generozitate, dar câinele este reținut la timp.

– Bună să vă fie inima. Da și nu prea, răspunde străinul. Copiii se strâng întâi la spatele lui apoi încep să se alerge fără griji.

– Știi dumneata pe unde-am putea trece?

– Dacă mai aşteptaţi oleacă, vă arăt eu. Plecăm și noi curând.

Călătorii îşi dau seama că nu au prânzit, popasul pică taman bine. Scot merinde din desagă, se aşază şi leagă vorbă cu pescarul. Cerul începe a roși în fața lor, oglindindu-se în apele liniştite, iar copiii roiesc pe lângă ei cu zeci de întrebări, veseli și curioși. Într-un moment de răgaz ajung la urechile lor un fel de șoapte melodioase, cu ecouri din întinsul apelor. Încet-încet se poate discerne o voce moale de femeie, care pare să își cânte melancoliile.

– Tati, ea e! șoptește fetița.

– Da, draga mea...

Nalbian și Jaba ascultă fascinați, neîndrăznind să strice vraja auzului. Privesc însă întrebători spre străin. Curând vocea se pierde cu vântul, iar pescarul îi lămurește:

– Se spune că este o femeie a apelor, magică. Oamenii au numit-o Sirafena. N-a văzut-o însă nimeni niciodată, desigur. Sunt

explicații, cum că, în anumite momente, când curenții șuieră printre...

– Ba da, tati, există! E foooarte frumoasă și înoată ca un delfin... dansează fetița cu mâinile ridicate.

– Na-ți-o frântă! zâmbește omul. De unde știi tu ce e ăla un delfin?

– Are dascălul o poveste, are și un tablou de când a fost la marea albastră.

Compania este cât se poate de plăcută, aproape le pare rău să se despartă în locul de traversare. Lumina felinarului îi duce într-un târziu la popasul de unde a fost trimis spre taverna hoților cu ceva timp în urmă.

– Suntem la hotarele spânilor, înștiințează Jaba.

– Atunci tragem aici peste noapte. Iar mâine trebuie să treacă vreunul.

– Negreșit!

Încă dis de dimineață încep să se perinde călători. Nu trece mult timp până apar și doi spâni. Libreanul și fostul tâlhar se apropie cu pași calculați pentru a își umple butelcile, prefăcându-se că vin dinspre soare-răsare.

– Vii și te așezi cu mine la Rubin, Jaba. Aici oricum n-ai pe nimeni, iar spânii nu te pot găsi acolo, pare că îi scapă lui Nalbian cu voce tare, înainte să dea ochii cu cei doi. Își joacă rolul bine, fac fețe-fețe, speriați că au fost auziți. Umplu tăcuți la repezeală o butelcă și își iau tălpășița, nu înainte să se asigure de privirile lungi ale spânilor.

– Dacă nici asta nu-i întoarce definitiv... speră cu încredere Jaba.

Urmează potecile spre soare-apune mai liniștiți. Drumul e diferit de cel pe care a venit Nalbian, acum nu au motive de scurtături neumblate. Seara următoare își permit chiar relaxarea de a trage la han, în marginea unui târg prietenos, unde, printre poveștile libreanului despre Smarald și Libra, încep să se gândească la viitor. Din jurul lor prind vești de tulburări între diverse regate, fără să înțeleagă bine despre ce este vorba. Pe două le cunoaște

întrucâtva și Nalbian. Se mâhnește că vor trebui să le ocolească, deoarece nu s-a întors cu apa vie pentru a opri măcelul de acolo.

A doua zi își mai asigură câteva merinde.

– Ar trebui să ajungă. Unde mai găsim târg mare, spre asfințit? Poate și ceva de lucru... întreabă Nalbian o negustoreasă, în urma calculelor prin buzunarele mai mult goale.

– În niciun caz nu mergeți drept, intrați în război.

– Am scăpat dintr-unul toamna trecută, între Obralund și Ervenis. Dar era mai departe.

– Este același. S-a întins de atunci și prin vecini, s-au căsăpit ca nebunii. Noi am scăpat la timp, se zice că au ajuns la capătul forțelor.

– Atunci, vom ocoli cu băgare de seamă.

– Pe unde credeți că e mai bine, cinstiți călători? intră în vorbă un mustăcios dornic de mere. Și eu vreau să evit pericolul.

– Spre miazăzi vin meleagurile călugărului, sunt cele mai ferite, revine femeia. Dacă puteți trece...

– Așa vom face atunci, mulțumește libreanul pentru îndrumări.

Nu zăbovesc mult prin piață, dar, când să părăsească târgul, Nalbian îl trage de mânecă pe Jaba, ca și cum ar fi uitat ceva. Mai pierd vremea pe ulițe un timp.

– E limpede, se întoarce brusc voinicul, indicând o siluetă pe urmele lor. Iuțesc amândoi după spionul care nici nu încearcă să se justifice, o rupe la goană. Nalbian îl ratează la un braț, când străinul sare pe calul pregătit din timp și scapă. Face câțiva pași înapoi, îl dă pe Jaba la o parte și caută atent prin iarbă.

– Uite, ridică el mustața falsă a cumpărătorului de mere. Au pornit după noi mai rapid decât ne-șteptam. Să plecăm!

– Până nu demult ai fi fost dintre puținii pe care i-aș fi evitat, ești junghiul hoților! Oricum, tot răul spre bine... măcar vor ști că, într-adevăr, mergem spre apus. Ne-ar mai trebui un cal, își mușcă Jaba buzele, privind spre două patrupede priponite și nesupravegheate. Inimă bună, Jaba, treci mai departe, se încurajează el să nu dea glas talentului lăsat în aburii trecutului.

Încep de îndată ocolul spre miazăzi, ținându-se departe de poteci. Noaptea îi prinde în pădure, dibuiesc un luminiş pentru tabără şi aprind focul.

– Curând va fi mai uşor, o să găsim de cules.

– Curând? Se vede că te-ai obişnuit cu noțiuni de timp foarte largi de când stai pe drumuri, ironizează Jaba.

– Las' că te-mbunez eu până atunci. Ştiu câteva ierburi, mâine-poimâine frig nişte peşte de ne lingem pe buze. Dar îl prinzi tu, zâmbeşte Nalbian.

Cercelatul suspină, provocat probabil de amintiri culinare.

– Ah, Lunipé! Mi-e dor de ea, abia ne regăsisem. Ce zici, voinicul meu oleacă mai tânăr... Dacă-mi va plăcea la voi prin Smarald? Poate chiar în Mărgăritarul pitoresc de care mi-ai povestit. O iau pe Lunipé şi ne trântim vecini pe lângă tine, râde el spre librean.

– De ce n-am încerca asta deja, acum? întreabă Nalbian serios. Ne întoarcem şi...

– M-am gândit şi eu, e periculos.

– Aşa e... O dată din cauza spânilor, apoi pentru ce, Doamne iartă-mă, îşi iau zilele nefericiții ăştia pe aici, se posomorăşte libreanul. N-am trăit groază mai mare ca în mijlocul bătăliei dintre hotarele pe care le ocolim. Trupuri sfârtecate, oameni sortiți pieirii, miros de moarte... mă urmăresc şi acum în coşmaruri, cu ochii deschişi sau închişi.

– Nu e nici primul război, nici ultimul. Vezi cum m-am obişnuit eu cu tâlhăria? Am luat-o, treptat, ca mod de viață, de cele mai multe ori fără să-mi trezească vreo emoție sau întrebare. La fel am întâlnit oameni pentru care sabia nu mai înseamnă nimic, iar potrivnicii le sunt ca buruienile, de înlăturat fără nicio apăsare. Adesea mi-a fost teamă în preajma lor... şi poate tocmai d'aia... jenant, nu? meditează Jaba, mai aruncând un băț în mijlocul focului. De aceea să-mi fi întors gândurile. Şi Lunipé! După ce-am întâlnit-o, aş fi vrut să fug din calea tuturor belelelor, să pot spune: „Stop! Pe noi ne lăsați în pace", zâmbeşte el amar, cu ochii luminați de flăcări.

– E adevărat, deci: sunt mai multe moduri în care iese miezul din nucă, remarcă Nalbian cu un sentiment de admirație pentru cercelat.

– Ce vrei să spui?

– O expresie pe la noi. Îmi dau seama că poți ajunge să reflectezi la bine și la rău chiar dacă pornești din direcții opuse.

Somnul se apropie în tăcerea prielnică limpezirii de gânduri.

– Dar cum oprești un război, Jaba? întreabă libreanul întins, cu privirea spre cer.

– Asta mă depășește. Nu degeaba le-am ocolit mereu. Dacă te ține, probabil prin eliminarea capetelor, de ambele părți.

– Sau prin împăcarea lor.

– Vezi, diferență de tăbăcirea sufletului, între noi doi...

– Nu sufletul cred eu că-i de vină. Altceva roade sentimentele, într-un strat mai aproape de mintea asta lumească.

– Nalbian din Libra Smaraldului, călător și înțelept, remarcă fără ironie Jaba.

– Frământător de gânduri, da, înțelept... poate mai târziu. Și știi care e problema cu soluțiile noastre? Că niciuna nu rezolvă cu adevărat problema. Dispariția căpetenilor ar putea chiar înrăutăți situația, pe când împăcarea lor ar trebui muncită și răspândită cu sârg, până la ultimul locuitor. Iar acum mă răscolește drumul acesta... cum putem noi să ocolim, știind că, puțin mai departe, se nimicesc oamenii?

Fostul tâlhar își arată efortul de concentrare prin sprâncele ridicate, dar mintea i se afundă în mrejele somnului. Nalbian aruncă vreascuri peste foc în timp ce, ca întotdeauna, își chinuie mintea ce refuză neputința. Adoarme cum s-a obișnuit, cu un ochi în mijlocul viselor și altul iscodind împrejurimile. Undeva în toiul nopții o presimțire între somn și realitate începe să-l tulbure pe librean. Calul nechează cu putere, iar voinicul este în picioare.

– Vreo fiară, bolborosește Jaba. E focul mare, nu-i grav, rotește el ochii, apoi se întoarce pe partea cealaltă.

– Nu... ridică spada! șoptește Nalbian impunător, iar cercelatul sare ca după o căldare cu apă rece peste ochi.

Sunt umăr la umăr și scrutează bezna în timp ce iapa este din ce în ce mai neliniștită. Câteva chițăituri se învârtesc prin spatele copacilor și tufărișului. Apoi apar ochi aprinși, portocalii, de jivine greu de intuit.

– Nu le e frică de foc. Jaba, nu cred că sunt animale obișnuite...

Libreanul ridică o surcea aprinsă și o aruncă înspre arătăniile cu voci ascuțite. Câteva trupuri negre, ce amintesc trăsăturile unor iepuri uriași, poartă capete de pisici sălbatice rânjindu-și colții. Privirile lor de lună însângerată sunt dintr-o altă lume, înspăimântătoare. Au intrat în lumina flăcărilor și, din când în când, se arcuiesc pentru atac.

– Ce-s nenorocirile astea?! nu-i vine să creadă lui Jaba, care-și ține respirația și se freacă la ochi.

– Întrebarea mai bună e CÂTE! Văd patru.

– Și eu la fel. Dacă mai vin?

– Încă nu putem fugi, apărăm calul! strigă Nalbian și înfruntă prima arătare. Aceasta urlă scurt și saltă pe lângă el, evită lovitura. Voinicul o împinge cu piciorul în foc chiar înainte să-l muște de coapsă, dar fiara se zbate și scapă. Jaba este și el atacat, cei doi se așază acum spate la spate. Cercelatul respinge una, a doua sare însă pe mâna de luptă, apucă să-l muște până să tragă pumnalul din dosul brâului și să-i vină de hac. Hidoșenia urlă străpunsă și se zvârcolește înfricoșător.

– Pot fi ucise! exclamă tremurând fostul tâlhar.

Cele două jivine rămase și a treia pârlită se regrupează. Ezită împingându-se una în alta și strigă de parcă ar chema ajutoare. Nalbian și Jaba înțeleg asta, motiv pentru care se năpustesc asupra lor. Lupta, deși scurtă, nu este ușoară, agilitatea sălbăticiunilor le provoacă mai multe crestături înainte să-și găsească sfârșitul. Din adâncul pădurii se-aude acum un țipăt puternic.

– P'ăsta n-ar trebui să-l așteptăm! își îndeamnă libreanul camaradul înmărmurit.

– De ce-ai mai stins focul? întreabă acesta când gonesc spre drumul mare.

– Nu face decât să le arate direcția!

Fuga este dificilă în lumina slabă a nopții printre copacii deși. Orice i-ar urmări o face mult mai repede și nu se sfiește să anunțe acest lucru. La un moment dat își dau seama că au fost ajunși, o rafală ca de vânt puternic scutură desișurile pe lângă ei.

– Felinarul!

Până să scapere ei amnarul în uleiul acestuia, calul se ridică pe picioarele din spate și îi dă jos pe amândoi. O umbră ca mâzga trece peste patruped și-l dărâmă, Nalbian se rostogolește în ultimul moment să nu fie prins sub greutatea animalului. Iapa se ridică și fuge săltând bezmetic. În fața lor se strânge un fum tulbure, pe contururi diforme de siluetă umană. În câteva clipe dezvăluie o față fantomatică, în valuri de aburi albicios-pământii.

– Până aici v-a fost, pare să miște gura transparentă a nefirescului atacator.

Nalbian trece primul peste spaima momentului și atacă prin învăluire, făcându-i semn lui Jaba să vină opus. Creatura se împrăștie brusc într-un fum gros care-i doboară iar la pământ.

– Un.. Unde-i?! caută Jaba frenetic, apoi se simte tras de picioare și începe să strige.

– Lovește! Lovește, chiar dacă nu vezi! urlă Nalbian și aleargă să-i sară ochii din cap după trupul tras ca un sac.

Jaba se încovoaie cât poate. După o serie de hopuri care-i sfârtecă spatele, este gata să lovească prinsoarea ce-l ține de glezne. În același moment târâiala încetează, o pereche de ochi portocalii se materializează și tăbară peste el. Nalbian face un salt și lovește cu spada, dar nu atinge decât transformarea în fumul de mai devreme, chiar peste pieptul lui Jaba. Un urlet în urechi îi spune că acum este în spatele său, iar ochii mari ai camaradului oglindesc o figură înfiorătoare aplecându-se peste el. Un trup schilod, uscat și zbârcit, cu mâini terminate în degete ascuțite și gheare, orbite săpate adânc, o gură descărnată, lungită pe toată fața. Cu o smucitură fulgerătoare, libreanul prinde tăișul sabiei lui Jaba, rămasă în aer, și-l trece cu putere pe la subțioară. Creatura zbiară să le spargă urechile și devine iar neant fumegând. În mișcări greoaie, de data aceasta, se retrage spre inima codrului.

Cei doi camarazi rămân la pământ, caută din ce parte mai poate continua asaltul. Lumina slabă a nopţii străbătute de nori nu îi ajută prea mult, astfel că ciulesc urechile, încercând să nu-şi tulbure auzul cu respiraţia lor agitată. Cu palmele însângerate, Nalbian pipăie tăişul lui Jaba. Vârful este umed dar rece.

– N-avea sânge cald, remarcă el.

– Asta e problema ta? Să nu fi ucis ceva viu? E un coşmar, trebuie să fie! se cutremură cercelatul. Nu există, n-are cum, gesticulează el nervos și trântește spada din mâna libreanului.

– Din păcate, trebuie să crezi că există. N-am știut cum să-ți spun şi nici nu mă aşteptam să se întâmple aşa. Speram că am lăsat în urmă astfel de monstruozităţi, doar să le povestesc altora, ca bazaconii la bătrânețe...

– Mi-ai zis că nu ai găsit apa vie, acum nici nu vreau să ştiu peste ce ai dat acolo! Ce mai urmează? Ies scheleți din pământ? Cade cerul pe noi?

– Eu sper că nu, forțează Nalbian o detensionare. Uite, nici eu nu ştiu ce sunt şi de ce ne atacă, pot doar să bănuiesc că este din cauza mea. Mă urmăresc, probabil, ori crezând că am luat apă vie, ori ca să mă pedepsească. Nu contează motivul, tu trebuie să-ți cauți alt drum.

– Nu-mi spune de două ori... își mai reintră Jaba în simțiri. Ba nu, dacă au pus acum ochii și pe mine, tot aia e. Iar, dintre toţi oamenii din lumea asta, e posibil ca tu să le cunoşti cel mai bine.

– Ba, cam deloc!

– Oricum, mai bine decât mine, m-ai salvat. Şi-apoi, ce început de fapte bune aş avea dacă te părăsesc?

– Jaba, nu cred...

– Gata vorbele, scutură cercelatul din cap. Lasă-mă doar să-mi revin în fire, sunt copilul care află că lupul mănâncă oameni, se chinuie el să-și regăsească simțul umorului.

– Atunci, să fim pregătiți să mai dăm de arătări d'astea. Mă-nspăimântă și pe mine gândul, dar am un prieten nou, care o să ne mai lămurească, sper...

Încă tremurând, Jaba își verifică brațul și spinarea însângerate.

– Dă-mi voie să ghicesc: tot fără semeni din lumea asta.

Libreanul schițează o grimasă afirmativă.

– Nu-ți bate capul, să vedem ce-ți fac rănile. Și poate găsim iapa, cu ce-a mai rămas din lucrurile noastre. Uite încă ceva deosebit în preajma mea: rămân fără cal pentru a cincea oară...

Pe când se codesc să mai aprindă focul, iar Nalbian îi împrumută lui Jaba haina blajinilor, o lumină albă, abia sesizabilă, răzbate până la ei printre furcile arborilor. Mai întâi se tem de altă grozăvie, dar, văzând că nu se mișcă, pornesc tiptil spre ea. „Poate e vreun foc de tabără" Curând aceasta se stinge de tot, nu înainte să ajungă un nechezat la urechile celor doi. Găsesc într-un sfârșit iapa, calmă ca prin farmec.

– Minune... șoptește Jaba. Dar tot trebuie să facem rost de alte rogojini, o pătură, un...

Încalecă și ies în puțin timp la drumul mare. Se ascund în marginea acestuia și, după câteva bandaje pe rănile mai adânci, stabilesc să doarmă cu rândul. Planul merge ca uns, mai puțin faptul că sforăie amândoi până la ivirea zorilor.

Satul următor anunță vecinătatea războiului, iar mărimea lui este dublată de tabere pentru cei fugiți din calea urgiei. Majoritatea sunt femei înconjurate de copii, spun că bărbații au fost luați cu forța. Alții povestesc cum oamenii au plecat de bună voie la luptă, brusc, ca loviți de molimă. Nalbian se oferă ajutor de vraci, iar Jaba își găsește și el rostul, conștiincios, în tot felul de treburi. Fostul tâlhar, după fire, îmbină hazul cu greutățile și mai aduce zâmbete pe chipurile triste.

Doar două zile apucă să rămână în aceste locuri, pentru că o ceată de spâni mercenari își face apariția prin târg. Aceștia pun întrebări, dau chiar și bani ca să afle ceva. Nalbian și Jaba se întorc iute în afara potecilor, merg prin margini de păduri, pentru a se putea adăposti rapid la nevoie. O creastă înverzită îi apără acum de

privirile din drumul mare. Libreanul o urcă de cu dimineață, se strecoară încet prin tufărișul încă sărac și scrutează depărtările după urmăritori.

– Ei? strigă Jaba de jos, observând că voinicul întârzie.

– Îi văd, și-au primit indicațiile prețioase.

– Cât timp...

– În jumătate de ceas ajung în linie cu noi. Din fericire, nu par să caute prea mult pe-alături.

– Încă. Intrăm în pădure?

– Musai.

Iapa gri îi duce ascultătoare la adăpostul primelor rânduri de arbori. În pas grăbit, cei doi cercetează, cu mare atenție, când adâncul codrului, când dâmburile dinspre drumul mare. Către lăsarea serii, Nalbian se furișează pe coate pentru o ultimă iscoadă asupra urmăritorilor. Nu zărește nimic în nicio direcție. Se întoarce lângă Jaba în liniște deplină.

– Mă îngrijorează mai mult să nu-i văd, decât invers.

– Mai degrabă ne-au depășit.

– Sau au ieșit de pe drum.

– S-or fi despărțit, de-o parte și de alta?

– Nu cred. Erau doar patru, ar risca o înfruntare de la egal la egal.

– Atunci, să ne mai afundăm puțin. Încă o noapte fără foc, măcar nu e iarnă.

Lumina lunii îi ajută să facă paturi de vreascuri. De data aceasta rămân de veghe cu temeinicie, pe ture. Câteva ceasuri mai târziu, încă în puterea nopții, Jaba îl strânge puternic de umăr pe libreanul adormit, dar îi face semn de mișcări domoale. Tufișurile se mișcă, ascunzând un musafir nepoftit ce pare că mârâie.

– Asta nu mai e vulpe, șoptește cercelatul.

– Urs, se dumirește Nalbian, înainte ca acesta să scoată capul.

Se privesc preț de câteva clipe, animalul iese încet la vedere. Calul priponit devine neliniștit, începe să necheze, în timp ce ursul păstrează distanța și le dă târcoale. Aruncă un răget menit să intimideze inamicul și își arată colții. Iapa se smulge din toate

puterile, iar Nalbian şi Jaba se înţeleg să-l alunge prin gălăgie şi ameninţări din vârful armelor. Funcţionează, animalul se retrage fără multe insistenţe.

Liniştesc patrupedul înspăimântat, apoi înfulecă ceva rapid şi încalecă. La puţin timp aud ursul ca intrat într-o încleștare, din care ajung la urechile lor și neuitatele chițăituri.

– Le-a atras gălăgia!

Lupta pare scurtă, iar fiara pădurii pierdută. Calul își ascultă instinctul care a învățat un nou prădător și o rupe la goană, greu de controlat din hățuri. Și nu greșește, pentru că, în urma lor, încep să alerge perechi de ochi portocalii. Sunt mai multe creaturi decât data trecută, plămădite din smoala vreunui cazan amestecat cu felurite trupuri, membre și capete. Se calcă în picioare să-i ajungă numaidecât, iar călăreții trag spre ieșirea din pădure și încep să lovească pe cele ce saltă asupra iepei. Brusc, câteva arătări dau dovadă de intuiția prădătorilor în haită și blochează calea sprea marginea codrului, moment în care tinerii se trezesc scuturaţi şi purtaţi la întâmplare.

– Nu, nu pe acolo, blânda mea! Sunt și mai mulți!

După scurte instrucţiuni pentru Jaba, Nalbian găseşte momentul potrivit să se agaţe de o creangă. De aici sare asupra hăituitoarelor ce împing patrupedul speriat spre adâncurile pădurii. Gestul are efectul scontat, fostul tâlhar reuşeşte să redreseze, iar libreanul are o luptă îndârjită cu trei hidoșenii. Numărul mare din spate se apropie însă, astfel că își folosește iscusința în ale cățăratului, asigurându-se că are punți de săritură pentru fugă. Lovește la semiînălțime orice încearcă să-l urmeze. Spre uşurarea lui, nu toate corciturile au fost înzestrate cu trupuri de feline ca să poată urca, dar sunt suficient de nesăbuite să încerce. Jumătate dintre ele primesc usturimea metalului, iar cele cinci rămase încep să se foiască.

Jaba se întoarce agitat, din spatele lui răzbat zgomote diferite.

– Spânii!

Pesemne tabăra a fost suficient de aproape încât să fie atrași de agitația stârnită în noapte, făcliile noilor atacatori răsar acum

printre rândurile de copaci. Corciturile nefirești se dau îndărăt pentru câteva clipe. Nalbian sare pe calul obosit și speriat, în spatele camaradului său, de unde observă că spânii sunt luați în primire de arătările cu priviri aprinse. Una-două par că vor să îi atace, dar, inexplicabil, devin complet neinteresate și chiar deschid drumul celor patru înmărmuriți la vederea hidoșeniilor.

Alianța nefirească gonește acum pe urmele lor, prea repede pentru fuga iepei îngreunate cu doi călăreți. Finalul este previzibil unul singur, al prinderii celor vânați, care pierd teren continuu. Nalbian încleștează dinții și caută de zor o soluție.

– Se pare că a venit ceasul să plătim, grăiește Jaba resemnat, având în fața ochilor lupta ce se apropie. Nu credeam să se întâmple așa devreme, dar să dăm totul, prietenul meu din Smarald!

– Vom da totul, nu încape îndoială. Dar nu acum, nu aici e sfârșitul, nu pentru asta am venit la tine!

Pe când Nalbian își strânge forțele, așteptând asaltul inevitabil, în depărtare se înfiripă o lumină plăpândă, ca cea care le-a regăsit iapa nu demult cuprinsă de panică.

– Ceva înseamnă, pe acolo! strigă libreanul.

Goana este nebună, fac tot posibilul să îi bage prin hârtoape și spini, să-i învârtă în jurul a tot felul de obstacole. Lumina misterioasă îi poartă spre ieșirea din pădure, zorii încep și ei să întretaie întunericul. O săgeată atinge dosul calului care se prăbușește. Îi aruncă într-o pășune cu flori mici, primăvăratice, apoi se ridică și fuge îndurerat.

– Unde era făclia-ceea?

– N-o mai văd, saltă Nalbian din căzătură. Era drept înainte.

Aleargă acum umăr la umăr, libreanul se vede nevoit să rămână în pasul camaradului său. Din spate îi ajung chițăiturile, spânii încă nu au ieșit din hățișul codrului. În fața lor se deschide o prăpastie cât toate zilele, peste care zăresc în apropiere un pod lung și îngust din corzi groase. Nu au cum îl ajunge la timp, astfel că așteaptă corciturile cu săbiile scoase. Pașii acestora ofilesc toate florile din jurul lor, până când, în apropierea celor doi, natura începe să câștige, iar creaturile se scutură neliniștite. Din senin, încearcă să dea înapoi ca înhățate de ceva, dar prima dintre ele

pierde o luptă invizibilă și se aruncă direct în hău. Celelalte fac cale întoarsă, haotic.

– Trebuie să trecem podul!

Spânii se fac auziți însă la marginea pădurii.

– N-ajungem, ne ascundem... Pe buza prăpastiei, putem coborî pe teșitura asta, arată Nalbian.

Lumina dimineții îi poartă pe mercenari cu pas atent peste câmpia îngustă, până la abisul adânc. De partea cealaltă se aruncă un șuvoi de apă a cărei cădere abia răsună. Iapa celor vânați nechează singură și rănită în depărtare, iar privirea spânilor se îndreaptă spre podul ce se ondulează ușor, mișcat de vânt. Copitele cailor trec la două palme de frunțile fugarilor.

– Au trecut la călugăr! Dacă-i urmăm, ne lovesc Gardarinii, se teme unul.

– N-au ajuns ei departe, răspunde altul cu ură. Le ducem pielea-n băț și ne luăm recompensa.

Nalbian și Jaba își țin răsuflarea, urmărindu-le înaintarea spre deschiderea podului.

– Ceva nu e în regulă aici. Mă roade stomacul, zici că m-a lovit cea mai năprasnică foame.

– Da, și pe mine, se apleacă libreanul. Ar putea fi ceva din puterea luminii.

Jaba desface desaga și scoate cu mâna tremurândă câteva merinde stricate, ca vechi de cel puțin două primăveri. Nalbian repetă gestul cu același deznodământ.

– Sper să fie cum zici... se ghemuiește cercelatul.

Spânii sunt atinși de același farmec. Descalecă, patrupedele nu mai vor să-i asculte și fug înapoi spre liziera pădurii unde se înfruptă din iarba mănoasă.

– Uite, arată Nalbian de partea cealaltă.

Chiar la capătul podului se văd pomi fructiferi bogați în rod, nepotrivit, desigur, pentru perioada aceasta a anului.

În dreptul atacatorilor, care-și aruncă nervoși mâncarea stricată, își face apariția o mână de fazani. Chinuiți de foame, spânii sar asupra păsărilor. Nu pare să-i mai intereseze altceva, niciunul nu încearcă să treacă podul. Strâng vreascuri și, în curând, se

încinge proțapul, apoi se înfruptă fără alt gând pe lumea aceasta. Jaba este atras ca de un miraj, dar Nalbian îl ține strâns de braț și-i întoarce privirea cu forța.

– Ce faci... stai!

– Nu mai pot, simt că mă ia foamea pe sus, suspină el.

– Și pe mine, dar întâi să nu murim de mâna lor, ce zici!

Refăcuți, bucuroși, spânii aruncă resturile în prăpastie. Scrutează bine capătul opus, se vede că le e teamă. Cel care-și dorește recompensa cu orice preț pornește primul pe deschizătura îngustă. Cu cât înaintează, cu atât vântul începe să bată mai tare, iar frânghiile prind a sălta. Treptat, îl urmează și ceilalți, de la distanță. Liderul, ajuns la mijlocul drumului, primește o rafală năprasnică și este zburat în hăul adânc de răsucirea corzilor. Mercenarii rămași renunță într-o clipită, își reiau caii și se pierd în pădure.

Jaba sare ca din arc, tăbără peste tăciunii încă aprinși. Caută cu disperare o bucățică din carnea friptă, dar nu mai găsește nimic. Nalbian îl urmează, nepricepând ce se întâmplă, apoi este și el încercat de o ceață a minții: nu mai vrea decât să găsească leac stomacului suferind. Amândoi tremură de foame, iar fazanii reveniți prin iarba crudă aproape că le sar în brațe. Libreanul se scutură, își mai revine cât să-l oprească pe Jaba din sacrificarea unei păsări.

– Ascultă! E o greșeală, uite, roade în pârg de partea cealaltă!

Cercelatul îl împinge cu răutate.

– Tu, cu mila ta pentru hrana omului! Eu nu mor de foame azi!

Nalbian se clatină și el din picioare, gata să cedeze, îl încearcă numai mirosul și gustul unei fripturi.

– Nu... nu, stai! Vom mai gusta astfel de bunătăți, cum am mai făcut-o, ai uitat? Dar nu acum, dragul meu Jaba! Crede-mă, nu trebuie să facem asta.

Cu privirea împăienjenită, fostul tâlhar îi acordă o încredere smulsă din adâncurile chinuite de răscumpărarea sufletului. Înaintează încet pe corzile împletite, cu mințile tulburi, și pândesc vânturile potrivnice care însă nu mai apar. Ajung la capătul podului și se năpustesc asupra fructelor.

– Nalbian din Libra Smaraldului... iartă-mă, nu știu ce s-a întâmplat cu mine.

– Nu este nevoie, ne-a cuprins un farmec acolo. Poate aflăm mai departe despre ce-a fost vorba.

Doi în căutarea Misterului

Continuă peste dealuri cu certitudine îngrijite de mâna omului. Roade mult prea timpurii nu se mai zăresc, primăvara își urmează cursul obișnuit. Deși nu este un ținut ca cel al luminii, din răsărit, locurile degajă căldură și frumusețe. Urcă panta blândă, iar, de o parte, sub un nuc bătrân, o creangă aduce sub nasul lor o pungă desfăcută la gură.

– G... galbeni, e plină de galbeni găuriți la mijloc, rămâne Jaba uluit.

– O grămadă de aur, se lămurește și Nalbian. Cine a lăsat-o aici?

– Cu gologanii ăștia mă pot deja întoarce la Lunipé a mea, îl poartă în visare vederea bănetului.

– Numai că cineva o să plângă după ei, când se va întoarce să-i caute. Nu sunt ai noștri.

– Auzi, dar, dacă... Nu te grăbi, se aprinde un zâmbet pe fața cercelatului, sub flama aurului. Dacă este o răsplată pentru noi? Locurile sunt vrăjite, ai spus-o și tu. Poate că merităm banii ăștia, ce zici?

– Hm, când te aud îmi dau seama că, de fapt, nu trebuie să îi atingem deloc. Poate fi o altă încercare.

– Pentru ce, ca să ce? își freamătă rugător mintea fostul tâlhar. Stai, că-mi răspund singur. Zice aici, pe undeva, arată el rotind mâna în jurul pieptului, că nu așa trebuie să-mi rezolv problemele. Ar fi o înlesnire la buzunar și atât, iar dacă nici

dreaptă... Eh, „prea-cinstite Jaba“, așa să mă strige lumea de-acum încolo.

Se îndepărtează primul, prefăcându-se că degetele încleștate ca niște gheare încă suspină după averea lăsată în urmă. Nalbian zâmbește și-l urmează. Ajunși pe creasta dealului, pot vedea întinderi împădurite alternând cu grădini și așezări mici, aerisite. Cât cuprind cu ochii, mica înălțime pe care se află acum înconjoară ținutul, ca un arc de cerc foarte larg. Din orizontul verde se ridică un munte singuratic ce se pierde în depărtările albastre. Coboară până la prima grădină, unde, din jurul ei, apar trei gardieni cu săbii late. Sunt îmbrăcați în alb, cu mâneci de zale gri și brâu din sfoară necunoscută ce continuă peste umeri, intersectându-se în dreptul toracelui.

– Fiți bineveniți. Doi galbeni găunoși, întinde unul mâna.

Fața lui este dură, cu cicatrici și zâmbet perfid. Aspect tipic de bandit ascuns în alte haine. Jaba pregătește degetele încordate să caute sabia, dar libreanul îl simte și-i prinde brațul. Înțeleg că trebuie să plătească cu bani de aur găuriți, precum cei găsiți mai devreme. Cercelatul face un gest de ciudă, apoi zâmbește a pagubă spre Nalbian.

– N-avem, dă voinicul din umeri.

– Atunci, puteți trece, se îndepărtează străjerii.

Cei doi se privesc dumiriți de încercarea trecută, gata să se felicite. Jaba îl bate pe Nalbian cu putere pe umăr și deschide drumul, fără o vorbă. Nu se vede niciun turn de pază ori garnizoană. Curând intră printre oameni, aceștia sunt semeți și binevoitori în același timp. Își vorbesc deschis, par împăcați în tot ce fac, dar nici nu trag din greu în munca lor.

– Aici nu există stăpân, ghicește repede Jaba. Uite ce liniștiți și siguri pe ei sunt.

Femeile și bărbații au îmbrăcăminte simplă, curată, în culori deschise. Ei poartă același brâu continuat peste umeri prin încrucișare, iar ele au mijloc simplu și încă o legătură subțire în jurul frunții, pe deasupra sau dedesubtul părului de la spate.

– Călători printre Pelerini! strigă niște copii.

– Dacă au trecut, îi primim cu bucurie, le răspund părinții spre care-au fugit, salutându-i din priviri pe cei doi.

Casele sunt frumoase, ridicate de mâini dibace, și înconjurate de grădini deschise prin care îngrijesc oameni. Între copaci, din loc în loc, sunt trase funii din același material ca brâurile observate mai devreme, cu unul-două felinare ce trebuie că încântă ochiul noaptea. Un foișor larg primește copii veseli în jurul dascălilor care le captează atenția. În retrageri mai liniștite zăresc Pelerini în meditație, nemișcați pe marginea vreunui ochi de apă, iar ici și colo răzbat fredonări molcome. Un bărbat în floarea vârstei le iese în cale, trecând câteva mioare spre o pajiște mai depărtată.

– Este vreun han pe aici? întreabă Nalbian.

– Nu este nevoie, vizitatorii noștri sunt puțini. Ori rămân de tot, ori sunt găzduiți. Prima oară? Opriți-vă, atunci, la orice masă din grădini, vine prânzul și ne vom cunoaște mai bine.

Găsesc curând una, dar le atrag atenția mișcările din dumbrava alăturată. Se apropie curioși și văd un episod ciudat: un dans al mâinilor și picioarelor, când rapide, când foarte lente, cu multă concentrare. Câțiva Pelerini, bărbați și femei deopotrivă, fac aceste mișcări singuri sau față în față. Unii rămân într-un picior fără să se clintească, alții se-agață de trunchiurile copacilor în sărituri de feline. Acum se formează perechi ce intră în contact, iar dansul se dovedește o formă de luptă spectaculoasă: fără o agresivitate aparentă, adversarii sunt îndepărtați sau dărâmați ca din simple atingeri. Un gardian se află în trecere și zâmbește când îi observă nedumeriți.

– Credeți că faceți față? întreabă apropiindu-se complice de cei doi.

– Cu forța? Cu sabia? întreabă Jaba.

Străjerul surâde și face semn unei tinere să li se alăture. Fata înțelege numaidecât despre ce este vorba.

– Scoate sabia, se adresează ea lui Jaba, care se uită când la tânăra ce radiază răbdare și blândețe, când la gardianul care îl îmbie să dea curs cererii. Cercelatul se conformează stânjenit și se preface că ia poziție de atac. Din două mișcări și nicio gâfâială, fata îl dezarmează și aruncă la pământ.

– Cu câtă gingășie mi-ai tăbăcit pielea, scâncește Jaba, ridicându-se cu mâna la șold. Ascunde asta până te măriți! Apoi, vai de nefericit... Ia vezi, Nalbian, cred c-o să-ți placă, își invită mărinimos prietenul.

Libreanul scoate spada cu precauție. O ferește o dată, a doua oară piciorul fetei apare din senin și i-o zboară din mână. Încearcă și pe el trânta, succesul este însă de partea voinicului, iar tânăra se redresează cu o săritură peste cap. Aceasta înțelege forța adversarului, astfel că tactica următoare reușeste să i-o întoarcă, punându-l în genunchi.

– Cum...? Parcă m-aș fi lovit singur, zâmbește Nalbian admirativ.

– Ești bun, nu fii reținut, remarcă fata cu ceva dojană. Imediat face o foarfecă în aer care țintește pieptul libreanului, dar acesta îi prinde piciorul la subraț și rămâne cu avantajul mâinii libere.

– Iar ăsta e un stil de luptă extrem de agil, abia mă adaptez, recunoaște Nalbian.

– Vine din întărirea legăturii dintre spirit, trup și legile naturii, apare unul dintre inițiații mai în vârstă, deschizând un braț parcă pentru a îmbrățișa aerul din jurul său. Îl folosim pentru apărare. Ceea ce Aryn, eleva mea, a trecut cu vederea, datorită sfielii distinșilor vizitatori.

În grădina din spatele lor masa începe să fie aranjată, iar oamenii se duc acum care-ncotro, pentru a prânzi cu cei apropiați. Nalbian și Jaba se întorc însoțiți de Spirahet, instructorul din dumbravă. Este o masă lungă, la care se așază vreo douăzeci de persoane, în lumina soarelui și boarea primăverii prietenoase. Gazdele îi felicită pentru depășirea încercărilor menite să oprească musafirii nepoftiți, dar nu pot sau nu știu să răspundă tuturor nedumeririlor. Povestesc totuși că înaintașii lor au ales demult aceste locuri, iar viața în sine și spiritul ei sunt cele mai mari preocupări ale Pelerinilor.

– Din ce sunt meșteșugite cingătorile voastre? Nu cred c-am mai văzut, este Jaba curios.

– Sunt o tradiție. Doar la noi cresc astfel de vițe împletite, verde-brun cum le vezi.

– Nu departe de aici se duce un război cumplit. Cunosc Pelerinii, putem să facem ceva? întreabă Nalbian.

– Știm de multe încleștări în jurul nostru, unele, zice-se, mai mici, altele, mai mari.

– Nu există război mic sau mare, intervine Spirahet cu gravitate. Tragedia este aceeași.

– În toate suntem cunoscuți și încercăm să venim cu pacea. Nu mai găsim însă deschidere, suntem alungați cu asprime de la o vreme. Mergem pe la margini și îngrijim pe cine putem.

– Acesta e un loc cu oameni de seamă, își mărturisește libreanul respectul.

– Nu te gândi că suntem numai lapte și miere, îi răspunde cineva. Avem legile noastre, simple, dar clare. Sunt primiți oameni din toate zările, dacă le respectă și simt ca noi.

– Cred că oaspeții noștri au ceva din această dorință. Poate acum au îndoieli, poate îi așteaptă familii sau treburi apăsătoare. Dar sigur ar regreta să nu aibă o vorbă cu Harpios, înainte de plecare.

Nalbian și Jaba aduc mulțumiri gazdelor, gândul lor rămâne asupra drumului. Călugărul despre care vorbesc oamenii cu atâta considerație locuiește pe muntele din depărtare. Aud tot mai multe despre înțeleptul luminat, ocrotitorul locurilor.

– De ce nu te duci? întreabă Jaba, simțind freamătul libreanului.

– E drept, cine știe când mai ajung pe aici, ațintește voinicul înălțimea muntelui. Dar pot eu să te las singur? Faci vreo glumă seacă de mi te tăvălesc puii de Pelerini, se întoarce râzând.

– Așa, deci, bun prieten mi-am găsit! Știam eu, de când am atins pământul sub mâinile panterei din dumbravă, că n-o să-ți scape prilejul! Ia că vin cu tine, prea îți face plăcere.

Poteca bătătorită trece întâi prin lanuri de grâne încolțite. Spre lăsarea întunericului, întâlnesc un grup de Pelerini cocoțați pe creștetul unei stânci, unde este amenajată o podișcă de studiu; privesc când cerul înstelat, când orizonturile, și scrijelesc în piatră

sau notează în pergamente. Ocazie pentru librean să-şi amintească învăţăturile sale preferate din Karivatra: „Unde suntem acum, în Soratia sau Eraqylon?“, încearcă el să-şi imagineze cadranele în care exploratorii au împărţit lumea. Ajung dinaintea muntelui în miezul nopţii. Li s-au oferit mai multe merinde decât pot duce, iar puţinii bani le-au fost refuzaţi. „Cine nu-i leneş şi cere pentru că n-are, nu trebuie să plătească“, au primit ei răspuns. Dimineaţa caută cea mai bună urcare, pe care o socotesc a fi un început golaş, lin, de-a lungul unui pârâu. Flori de munte scot timid capul din loc în loc, adăugând prospeţime peisajului în renaştere. Nalbian admiră la un moment dat cea mai frumoasă floare de colţ văzută vreodată, ieşită din teşitura calcaroasă. O regăseşte adesea, până când, într-un final, se opreşte nedumerit.

– E ceva ciudat cu floarea asta, se miră el, apoi se întoarce pentru a scruta drumul parcurs.

– Cum ar fi?

– Ne întâmpină mereu, dar, în spate, cea dinainte dispare...

Jaba dă din umeri, neobservând până acum firul urmărit de Nalbian. Continuă o perioadă atenţi la podoaba timpurie care însă nu mai apare.

– Aerul de munte, glumeşte Jaba spre amicul său.

În scurt timp şuvoiul se ascunde pe sub bolovani, iar urcuşul este din ce în ce mai greu şi spinos. După-amiaza, târziu, izbutesc să pună piciorul pe ceea ce, de jos, părea a fi creasta blândă a muntelui. De aici însă masivul urcă mult mai departe, dar atât de domol, încât vârfurile cele mari rămân ascunse privirilor din vale. Curând regăsesc pârâul, îl urmează până la un luminiş mirific. Acesta continuă cu o deschidere de lac mare, iar în capătul său apare cascada ce-i dă viaţă. Chiar înaintea oglinzii largi de apă stă o cabană de lemn încercată de vreme dar îngrijită. Are o terasă deschisă spre splendorile dăruite de natură, un ponton şi o barcă, iar peste râul îngust trece o podişcă de piatră. Raţe, iepuri, căprioare şi alte animale traversează periodic, într-o pace deplină cu acest decor, de parcă aici s-ar afla o importantă răscruce pentru necuvântătoare.

Înaintează și descoperă în pridvor un balansoar vechi, pe care stă un bătrân cu fața spre lac.

– Pelerini noi? întreabă el fără să se întoarcă.

– Încă nu, răspunde Nalbian. Abia ce am aflat despre ținutul acesta.

– Doi trecători, din întâmplare? Nu, nu cred, dă bătrânul din cap dezaprobator. Toate vin ca o întâmplare, dar, apoi, prind miez de rost.

Harpios se ridică încet și face câțiva pași spre călătorii rămași în afara verandei. Ochii săi sunt încețoșați, deschiși la culoare, ca a unui orb. Nimeni nu spune nimic.

– Splendidă știe să fie natura, nu? întinde el o mână spre toiag și cealaltă spre lacul de la picioarele piscurilor înzăpezite. Eu n-am văzut niciodată locul ăsta cu ochii de sub frunte. Haideți, urcați.

Deși nevăzător, îi privește drept. Intră în cabană și nimerește fără probleme o băncuță pe care o trage afară. „Cum de nu se lovește?“, șoptește Jaba spre Nalbian care-și țuguie buzele a liniște. Tinerii nu știu dacă l-ar jigni, sărindu-i în ajutor. Harpios se așază iar în balansoarul său, cu fața spre cascada îndepărtată.

– Ce e cu săbiile?

– Drumuri lungi, primejdii.

– Am fost și-n oaste, recunoaște Nalbian.

– Arma... puterea celor slabi. Dar toți suntem slabi.

Urmează clipe de tăcere.

– Nu prea știți de ce ați urcat la mine, am impresia.

Jaba se simte ca un copil în fața dascălului, căruia trebuie să-i mărturisească din prostiile făcute.

– Eu am fost tâlhar, îi iese pe gură dintre multele cuvinte plimbate pe vârful limbii.

– Așa... Dacă ți-ai dat seama de asta și o lași în urmă la timp, vei găsi calea iertării.

Cercelatul se simte mai ușurat de vinovăție și mai încărcat de speranță.

– Dar cel care te-nsoțește, tulbure simt eu necazul lui. Tu ce-ai făcut?

Nalbian tuşeşte scurt.

– Nimic grav, sper eu. Nemulţumire şi nelinişte. Nu găsesc împăcare, în lumea apăsată de necazuri și răutăți.

– Ce spui tu, tinere. Suferă omenirea toată în jurul tău?

Libreanul e uşor descumpănit de răspunsul bătrânului.

– Toată, poate că nu. Deşi o suferință sau alta tot iese în calea fiecăruia. Dar...

– Ai trăit fără voia ta, în asuprirea altora?

– Prea puțin. Deloc, dacă mă compar cu ce am găsit prin alte părți. Nu-mi aflu însă rostul și pacea, reia Nalbian, lucrurile par deșarte în jurul meu. Aş vrea să pot face ceva, să știu că există căi, oricât de grele...

Călugărului îi rămân sprâncenele aţintite pentru câteva clipe și oprește balansul. Revine însă ca și mai înainte:

– E ușor să vorbim despre greutăți. Credem că suntem dispuși la multe sacrificii, de dragul respectului de sine. Dacă tu crezi însă cu adevărat asta, încearcă.

– De ce, bunule Harpios? Nu poate omul îmbrățișa greutăți din cele mari, dacă sunt pline de temei?

– Sigur că nu spun asta, tinere. O fac mamele pe tot întinsul lumii când pruncii lor au nevoie și de ultima suflare, o fac frații, o fac și străinii între ei, când o inimă sare-n ajutorul alteia. Şi sunt convins că ai împărtăşit deja din acestea. Dar, uneori, omul cade în dulce tortură, fără ca primejdia să chiar ceară așa ceva. Nu mă îndoiesc, de asemenea, că sufletul are motivele lui, dar numai tu-l cunoşti mai bine: încercând să-ți pui cazne pe umeri, ai simțit că poți, că vrei cu adevărat? Sau, odată ce-o faci, vei vrea să ieși dintre ele, din chinul slujirii altuia, nu întotdeauna vreo fire plăcută? De ce? Pentru că una e morala, alta e ce vrea mintea, care nu găseșe împăcare în lipsa celor obişnuite, tihnite. Nu te grăbi, tinere, bătrânul Harpios a cunoscut multe...

Înțeleptul se oprește câteva clipe să asculte o ciocănitoare ce răzbate sacadat din apropiere.

– Înainte să-mi răspunzi, trebuie să știi că nu e nimic greșit în una sau în alta. De ce nu cauți întâi binele tău? Abia apoi să aduci oricâtă binefacere celor din jur. Mai multă sau mai puțină, este la fel

de înălțător, pe măsura fiecăruia. Cui îi trebuie să dai munții la o parte, când îl poți duce de partea cealaltă doar arătându-i calea, oferindu-i toiag sau încălțări trainice?

Nalbian primește vorbele călugărului direct în adâncurile tocătoare ale moriștilor interioare. Îi vine greu a răspunde sau a nu-i da dreptate.

– Ei, dragii mei, se înserează. Iar eu vă voi arăta, la rândul meu, drumul cel mai bun să vă întoarceți, zâmbește Harpios. Uneori începe printre mărăcini și continuă numai flori, alteori invers. Uite, arată el cu toiagul, veți fi jos înainte să biruie bezna.

Tinerii pornesc pe o cărare greu de dibuit. Din spate aud iar vocea bătrânului, stă drept, în toiag, pe marginea râului:

– Țineți minte: când nu găsiți în altă parte, puteți veni oricând la noi, cum mulți au făcut-o.

Ajung, într-adevăr, la poalele muntelui puțin după lăsarea întunericului. Primăvara aduce deja nopți călduțe, popasul sub cerul liber este odihnitor și liniștit. Pentru Jaba. Nalbian se foiește mult și vorbește din priviri cu stelele. În zori se ridică hotărât:

– Ia-o spre apus, dar nu ieși dintre Pelerini. O să te prind din urmă.

Libreanul urcă înapoi la Harpios. Îl găsește față-n față cu un cerb venit să bea apă. Nu scoate nicio vorbă, dar animalul pare că-l ascultă. La apariția voinicului, încoronatul ațintește în direcția lui și apleacă din cap de câteva ori. Apoi Nalbian trece pe lângă păsăret sălbatic și vulpi care nu mai fug din calea sa, precum în ziua precedentă.

– Cine... Te-ai întors, se dumirește călugărul. Ceva din discuția noastră de ieri nu-ți dă pace.

– Nu neg că exagerez, nici n-am pretenția că nu greșesc. Îmi impun idei și țeluri, adevăr ai grăit. Ca și cum asta mi s-ar cere sau ar fi cel mai valoros lucru pentru care să-mi folosesc anii vieții. E mai mult o dorință, un sens pe care nu știu cu adevărat să-l duc la împlinire, nici de cât altruism sunt în stare. Dar simt că trebuie să fac ceva. Să deschid ochii, să înțeleg măcar limita în care pot pune umărul la ce este mai plin de adevăr în lumea aceasta.

Bătrânul o ia încet spre cabană, aşteptându-se ca Nalbian să-l urmeze.

– Merită nopţile tale nedormite? De unde atâta înverşunare? ascute el bărbia și urechea, cu pleoapele întredeschise.

– Din orice cât de mic, în stare să devină oricât de mare. Dintr-un colț în altul, pământul e plin de grăunțe de răutate și egoism, iar în prea multe locuri s-au rostogolit ca să devină adevărate stânci de orori și amărăciune. Până și... până și legenda spune că doar Blajinii au reușit să țină curățenia sufletului. Nu pot accepta ca, atunci când gândul și inima omului cad, din vitregii sau slăbiciune, când peste tot cărțile se leagă în umbra războaielor, să nu fie o cale de luat... Poate uitată? Pierdută?

– Bine, tinere, dar cum îți strică ție viața lucruri care nu te ating, din cine știe ce zări aflate? întreabă Harpios, așezându-se pe treptele de lemn.

– M-ai întrebat ieri dacă suferă lumea întreagă. Dar unul nu este de ajuns? Ce dacă îmi este mie bine, când știu că cineva, undeva, se chinuie? meditează Nalbian și ia loc aproape de călugăr. Da, nu este greu, ba chiar firesc, să îmi văd de viață nepăsător sau mulţumit că necazul este departe. Poate tocmai de această uşurinţă de distanţare mă feresc, îmi impun să n-o mai fac. Să nu mai văd hotare albe sau negre. Ceea ce se poate într-un loc, se poate oricând și în altul. Ce este în sufletul unui om de-aiurea, are acelaşi miez ca al oricui de oriunde. Totul este un mare gri și ne aparţine. Astfel că încerc să nu mă încred numai în traiul plăcut și poftele care, cum spuneai, hrănesc bucuria lumească.

– Ce vrei tu? se ridică bătrânul tulburat, cu voce aspră. Să fii mai bun decât Blajinii de care vorbeai, să obții prin mintea-ți tânără ce alții nu au reușit cu sutele de ani? Ba, mai mult, să dezlegi Misterul, să-l înțelegi?!

– Să mă ierți, bunule Harpios, e greu să-mi spun mie ce caut, darămite altora. Nu mărire. Dar s-a lipit de mine, precum cleiul, simţământul că sunt atâtea în neregulă, că lipsesc răspunsuri, rosturi. Nu știu dacă trebuie să mă înham cu bună știință la ceva anume din cele vorbite. Sau dacă este posibil. Însă, dacă Misterul acesta, de care zici, este sursa și răspunsul a toate, atunci mă fac

vinovat cu vârf și-ndesat. Ori poate doar motivul, îndeosebi pentru cele ce nu se potrivesc, acesta-mi lipsește cel mai mult.

Mai puțin concentrat asupra simțurilor rămase în absența vederii, ieșite din comun altfel, bătrânul caută pentru prima oară marginea balansoarului cu mâna. Apoi cade în el, abătut.

– Și tu să mă ierți, e dreptul tău. Așa cum a fost și al meu când am început să iscodesc Misterul. Încă o fac, adaugă înțeleptul, după care își trage un șal pe umeri și se sprijină pe coate. Iar auzindu-te, mă ia focul celor nepătrunse, dar și vinovăția îndrăznelii necuvenite, care mă bântuie neîncetat...

Un bursuc trece agale, duce o mlădiță cu boabe de pădure. O lasă lângă o grămăjoară de nuci, alune, rădăcini și alte câteva asemenea, apoi pleacă la fel de impasibil. Harpios îi face semn libreanului să se așeze pe băncuța scoasă cu o seară înainte.

– Te întrebi, fără-ndoială, cine au fost Pelerinii vechi, cum am ajuns aici. E bine să cercetăm, să învățăm, sigur că da... Doar timpul și nevoile ne abat, ne împing să amânăm... Apoi uităm de-a binelea ce contează pentru noi. Iată doar unul dintre motivele retragerii mele în pântecul naturii, fără întreruperi inutile. Un surâs îi apare în colțul buzelor ca pentru un gând răsărit din mijlocul vorbelor: ironic, ce zici, legat de problema noastră... noi, oamenii, spunem vrute și nevrute deși nu știm mare lucru, pe când întinderile astea tăcute ne-ar putea da mii de răspunsuri dintr-o suflare, dac-ar putea.

Harpios începe a se balansa ușor. Se reintegrează în decorul mirific, vibrând iar la niveluri subtile cu energiile vii ce-l înconjoară.

– Cine sunt Pelerinii? îi amintește Nalbian după câteva clipe de tăcere, aducând un tresărit ușor pe fața bătrânului.

– Sunt oameni pentru care, la un moment dat, a devenit mai important să caute cine sunt, de unde vin și unde se duc. Și, pentru că trupul nu se duce nicăieri, ci crește și cade precum valul mării, au înțeles că răspunsul este în vântul care ne ridică, pentru o vreme, în carne și oase. Adică în spirit.

– Și-n conștiință, pătrunde Nalbian adâncimea cuvintelor și merge mai departe pe firul cugetărilor din ultimii ani.

– Și-n conștiință, întoarce Harpios capul surprins și pare că zâmbește admirativ. Mi-e tot mai clar că nu-mi pierd timpul cu tine, fiule, revine el spre cascada din depărtare și își sprijină ambele mâini în vârful toiagului. Cei vechi păstrau și alte învățături, multe dintre ele pot fi încă regăsite prin legende și basme. Nici noi nu mai știm exact tot ce cunoșteau ei atunci. Însă calea noastră este aceeași. Nu mai facem călătoriile lungi, seculare, pentru care își amintește lumea de noi, dar căutăm în lumină și-n suflete. Cu timpul, popoarele s-au înmulțit și răspândit, iar, așa cum știi deja prea bine, puterea brațului armat alungă pe cel blând. Atenție la ce spun, tinere, alungă, nu înfrânge. Ne era mai greu să ne găsim din toate zările, să ne păstrăm netulburată liniștea. Pentru că Pelerinul este om ca toți oamenii, iar tihna cugetului și limpezimea emoțiilor sunt esențiale. Și noi mai cunoaștem ceva, destul de ușor de intuit pentru oricine se oprește puțin să înțeleagă: tot ce ne înconjoară, tot viul și cele care-i vin în ajutor, nu sunt răsărite ca nuca-n perete, numai bune să le călcăm noi în picioare sau să le disprețuim după bunul plac. Toate își au rostul lor și ne leagă de ele fire văzute și nevăzute, ordonate mai bine decât în casa celei mai atente gospodine. Aici Misterul se dezvăluie din prisosință în fața ochilor noștri, depinde doar ce fel de orbire ne văduvește de mărturiile sale nesfârșite.

Face o pauză, încercând să reia firul despicat cu rigoarea prea multor lucruri de spus.

– Deci, dragul meu, Pelerinii au decis să caute un loc numai al lor. Acum, după ce ai trecut hotarul neobișnuit, ai înțeles că păstrăm câte ceva în plus față de restul oamenilor. Încă. Există, pe pământ, puteri mai mari, deși, pe bună dreptate, din ce în ce mai ascunse. Nu deasupra noastră, ci pe lângă noi. Iar când am găsit locul acesta, ne-au știut dorința și l-au înconjurat cu pavăză fermecată. Nimeni nu trece ușor, nimeni nu scapă de cercetarea ei.

– Ispitele cărnii și banului nu par, totuși, atât de greu de înșelat.

– Încercările acelea au fost doar pentru voi, iar Gardarinii află apoi de fiecare dintre cei trecuți. Tentația sacrificării a apărut deoarece tu te-ai apropiat primul, hotarul ți-a citit în gânduri și a

ales. Iar a banilor de aur, deși este una dintre cele mai obișnuite, a fost iscată de tovarășul tău de drum, fostul tâlhar.

– Gardarinii sunt străjerii, comentează Nalbian mai mult pentru sine. Dar... pun Pelerinii mâna pe arme?

– Preferăm să nu, desigur. S-a mai întâmplat, se mai poate întâmpla, dacă suntem obligați să ne apărăm. Una dintre străduințele noastre este să aflăm cum se poate evita răspunsul gol al armelor, în orice împrejurare. Pentru că, atunci când ele se ridică, totul este pierdut, nimeni nu câștigă nimic. Există totuși un caz din care iese și ceva bun, iar Gardarinii reprezintă un exemplu: când omul vine dintr-o viață războinică pentru a căuta treptat într-o chemare necunoscută lui, mistuitoare. Aceștia sunt străjerii noștri: luptători ce au ajuns striviți de vină și coșmaruri. O parte au fost adevărați eroi sau distrugători în anii dinainte, temuți peste ținuturi întregi, până când ceva din calea lor a deschis una dintre porțile neatinse ale sufletului. Așadar nu sunt Pelerini, dar încearcă să devină, iar momentan își găsesc o a doua șansă prin întărirea hotarelor noastre.

Nalbian ascultă și se încarcă de pozitivul locurilor, al oamenilor ce oferă îndrumare și răspunsuri. Din cele pe care și el le-a simțit de mult timp adevărate, cu sens. I se strecoară încrederea că aici se va putea așeza la un moment dat, mai spre liniștea celor ce-l bântuie fără odihnă.

– Prea înțeleptule Harpios, vorbind de războinici, am văzut și tot aud de încleștări pe drumurile acestea.

– De-ar fi numai pe-aici. S-au luptat din toate timpurile nebunii și inimile oarbe. De-un leat încoace însă... încerc și eu să-nțeleg ce se întâmplă. Dacă înainte făceau schimb de prizonieri, brusc s-au sălbăticit ca neghiobii. Am fost cu solii, am întrebat printre prieteni și iscoade, doar de-aș afla ce învrăjbește atâția regi la care altădată găseam deschidere. Am crezut întâi că vreunul dintre cei mari uneltește să năvălească, în râvnă de pământuri. Dar nici vorbă de alianțe pentru o împărăție nouă, toți își scot ochii cu aceeași pizmă. De bine, de rău, de curând aflu că s-au mai potolit.

Nalbian socotește că piesele încep să se potrivească. Este momentul să dezvăluie rostul călătoriei sale până la capătul lumii.

– Am o presimțire nefericită, cum c-ar avea legătură cu drumurile mele, își încordează el fruntea, apăsând sprâncenele cu teamă în privire. Bunele Harpios, nu m-ai întrebat până acum de unde vin și încotro merg, bănuiesc că nu din întâmplare.

– Ce omul vrea să ascundă sau să spună, e totuna dacă-l întreb sau nu. Pelerinul lasă pe celălalt să vină așa cum este el.

– Înțeleptule, am pornit, cu încredere și bună știință, din Libra Smaraldului până cel mai departe spre soare-răsare.

Bătrânul oprește balansul. E numai urechi.

– Am fost să caut apa vie.

Harpios nu schițează niciun gest, rămâne tăcut și gânditor.

– Nu am...

– Șșș, îi face călugărul semn. Apoi se întoarce spre Nalbian și dă să se ridice: o să fie o zi lungă. Vino, să ne lăsăm pe valurile blânde.

Libreanul îl urmează, coboară treptele spre micul ponton.

– Corbul acela, arată bătrânul în spate, spre streașina casei, în timp ce dezleagă barca fără să accepte ajutor. Nici până acum nu și-a lăsat nuca din cioc.

Pe buza acoperișului, deasupra grămezii vizitate mai devreme de bursuc, forfotește pasărea intuită de Harpios. Nu este hotărâtă între a da drumul fructului sau a zbura cu el mai departe.

– Rar accept mâncare de la oamenii de jos, mai mult iarna. Animalele îmi acordă sprijin și protecție. Dar nu cumva... se îndreaptă el de spate. Tu știi deja despre ce vorbesc... De aceea mergi printre suratele pădurii fără să se dea îndărăt, ai trecut pe la Blajini.

– Doar într-o scurtă și surprinzătoare vizită, nu mi-au dezvăluit această învățătură. Curios, ieri s-au ferit, când eram cu Jaba... Deci, îi cunoști pe cei de sub pământ, înțeleptule.

– Prea bine. Dintre toți oamenii lumii, am cinstea celei mai strânse prietenii cu ei.

Barca se îndreaptă lin spre mijlocul lacului, de unde nu mai primește niciun avânt.

– Vor Pelerinii să fie precum Blajinii?

– Nu, suntem lumi diferite. Pe ei îi poartă credințe și obiceiuri pierdute în ceața timpurilor vechi. Deși se află multe adevăruri acolo, nu putem ști câte tradiții, să le zicem greu de înțeles, s-au strecurat în rândul lor de-a lungul veacurilor.

– Cum ar fi separarea între femei și bărbați.

– Întocmai. Noi, Pelerinii, credem că spiritul trebuie să fie mai liber în căutările sale. Atâta timp cât cercetăm în inimă și-n lumină, multe pot fi căile vieții. Dar ne respectăm și onorăm în aceeași măsură. Nu toți Pelerinii știu însă de existența Blajinilor.

Câțiva pești se apropie și înconjoară ambarcațiunea ca într-o salutare. Bătrânul îi simte și întinde mâna, atinge luciul apei cu vârful degetelor, moment în care grupul subacvatic țâșnește mai departe.

– Sunt curios, tinere, pentru că ai o convingere despre hrana din carnea necuvântătoarelor: care este aceea?

– Una simplă: se zbate? Vrea să scape? Atunci suferă. Nu este ca fructul care-ți cade la picioare.

Harpios îl aprobă domol.

– Nu refuz însă mereu. Au oare Blajinii dreptate? revine Nalbian.

– Dacă e interzis? Putem noi ști asta? Când și de ce a sacrificat omul primul animal? Răspunsul cel mai la îndemână ar fi că de foame, când roadele pământului nu i-au fost la îndemână. Asta nu face parte din legile noastre, este o alegere, dar și învățătură. Până și unii vraci au motivele lor când evită hrana ce-a purtat viață. Și iată iar Misterul, ne lipsesc atâtea răspunsuri. Originile, cunoașterea din spatele lor.

– Și a rostului?

– Grea întrebare, dar simt că ai tu ceva de spus.

– Am aflat o pildă, în căutarea apei vii: dacă omului i s-ar da sensul în mod deschis și toată certitudinea, s-ar pierde scopul.

Harpios primește cugetarea ascultând foșnetul valurilor și bolborositul depărtat al cascadei.

– Ai multă răbdare, dacă nu m-ai întrebat încă de apa vie.

– Avem tot timpul. Sunt multe de spus.

Nalbian pornește povestea încet. Îi spune totul din fir a păr, a găsit omul căruia îi poate împărtăși adevărul oricât de neobișnuit. Și de la care poate primi răspunsuri pe măsură. Bătrânul îl ascultă fără întrerupere, doar chipul său este străbătut, din când în când, de câte o emoție.

– Nereușita trecerii nu a fost însă fără folos. Mi-am dat seama că e mai ușor să mă gândesc la necazurile lumii, la neajunsurile altora, înainte să găsesc răspuns celor din mine însumi. Din păcate, câștigul acesta e doar al meu și nici nu deslușește prea multe, încheie Nalbian și scoate un codru mare de pâine pe care-l rupe în două. Nici un colț? întreabă voinicul în fața refuzului.

– Destul de rar. Dragul meu Nalbian din Libra, ești un cercetător de limite. Mari neliniști aduce asta. Cu ce te-ai întors nu înseamnă puțin nici pentru ceilalți și nici să crezi că răspunsurile pot veni fără căutare, ți-ai dovedit-o singur. Sunt însă mai multe șanse de izbândă în mijlocul oamenilor obișnuiți, întâi să te înconjori de cele zilnice, abia apoi să le iei cu tine în vârf de munte, zâmbește el cu subînțeles asupra propriei persoane.

– Recunosc că m-au descurajat vederile din nisipurile cernute, a umbrelor ascunse-n mine. Să fiu, într-adevăr, atât de aprig, de răutăcios?

– Să fii sau să poți fi?

– Ce-aș putea fi, dacă las să biruie emoțiile ținute sub cheie.

Călugărul îl dezaprobă din mișcarea capului, gestul continuă în mâna dreaptă pe care o bate părintește de genunchiul tânărului.

– A, nu, dragul meu... Nu emoțiile pe care le-ai avea cu adevărat, în acele situații, ai văzut tu acolo. Nu din firea ta. Ci pe cele care se formează ulterior, din frustrare, deznădejde și chinul alegerii celor mai drepte răspunsuri. Dreptatea este grea, fiule, ai învățat asta. Deși ai vrea să o împarți uneori, ai darul să vezi cât de complicată poate fi. Iar pe tine te sfâșie realitatea, anume că, de multe ori, putem pierde cu dreptatea în mână.

Nalbian simte adevărul spuselor lui Harpios din plin. Este acolo, în toată fibra lui, adunat cu fiecare revoltă și neputință trăită, citită sau auzită.

– Din acestea se poate ridica însă mânia, până și cea mai blândă pasăre lovește încolțită. Ai grijă ce colivie-ți zidești, Nalbian din Libra. Dacă am învățătură pentru tine, acum, că te cunosc deja mai bine, aceasta este iertarea și blândețea, viteazul meu cu inimă-nsetată și suflet peticit. Cu ele poți dărâma ce te apasă. Dar asta nu înseamnă să fii șovăielnic sau fățarnic, de frică sau de dragul cuminţeniei, în fața certitudinilor. Vezi tu, oftează Harpios, omul are des parte de lipsuri în... mulți ar zice înfruntarea, eu zic întâlnirea cu viața. Pentru că unii au neșansă, pentru că alții nu mai știu, pentru că majoritatea nu mai apucăm să înțelegem. Dar ele sunt acolo pentru fiecare. Tu ai simțit mai mult, ai pornit împins de focul ce-a urcat la suprafață. Nu e puțin lucru.

– Dar cei care își văd de ale lor, fără să scurme ca mine în stânga și-n dreapta, greșesc cu ceva?

– Sigur că nu! Ba, poate că au făcut mai bine, simțind toate pe care le-au simțit, cu putință doar asupra celor avute. Cine își găsește un echilibru, o liniște, este în perfectă armonie cu ceea ce trebuie să fie.

– Dacă nu face rău.

– Fără-ndoială. Știu ce vei spune mai departe, că liniștea multora înseamnă neliniștea altora. Așa este, răul se abate asupra cuiva chiar numai și din neatenţie. Omul are această minimă încercare: să poată simţi şi regreta durerile pe care le aduce. Uneori îi trebuie oglinzi, toţi putem și trebuie să fim oglinzi pentru ceilalţi.

– Cu dispreţ asupra faptei, dar nu și persoanei. Cu dojană asupra atitudinii, dar nu și sufletului, rumegă libreanul mai relaxat decât a fost de mult amar de vreme, lăsându-se pătruns de adierea proaspătă a muntelui.

– Ai ajuns departe, Nalbian din Libra. Și simt că vor mai veni în calea ta. Dar ai nevoie de timp, trebuie să le lași să se așeze.

După-amiaza se strecoară pe nesimțite. Trag barca la mal, se regăsesc șezând pe un buștean gros.

– Acum, la sfârșit, să revenim la tulburările ținuturilor. Am cugetat mult la asta, de-a lungul ceasurilor în care am vorbit, începe Harpios cu o mină apăsată. Mi-e teamă că da, au toate legătură. Încearcă să nu te simți vinovat pentru ce-ți voi spune. Cum ai aflat

și în tărâmul luminii, s-au ridicat umbre care se hrănesc din ură și frică, însă, la rândul lor, au spaima vindecării, ca boala de leacuri. Odată întrupate din minţile şi inimile oamenilor cuprinşi de sentimente mici, pot apoi să le întărâte, ca să aibă și mai multă sevă. De aici aprinderea de vrajbă pe cuprinsul pământului, mai ales în calea ta. Iar despre ce aţi întâlnit în pădure, animalele au încercat să-mi spună ceva, dar nu mă lămurisem până acum. Dacă nu mă înșală învățăturile și memoria, corciturile de animale sunt pricolici, iar arătările... strigoi. Ambele se spune că vin din duhurile celor care-au făcut mult rău pe pământ sau care nu cunosc pacea. Pesemne sunt încă slabe, dacă aţi scăpat.

Nalbian își pierde puţina liniște abia regăsită.

– Nici nu știu ce mă tulbură mai tare... vinovăția sau ce-aș putea afla spre casă.

– Nu-ţi ascund, grija din urmă poate fi întemeiată. Vina, însă, chiar dacă nu vei reuși acum, va trebui să o alungi. Din mai multe motive: ce-i făcut e bun făcut și rămâne doar o amintire. Apoi, nu a fost decât o nefericită consecință a unor intenţii mai mult decât onorabile, nu o puteai cunoaște. Și sper să înțelegi că, atâta cât ţi se datorează, nu ai făcut decât să grăbești separarea albului de negru, a bobului de neghină.

Libreanul nu simte momentan prea multă uşurare.

– Războaiele din jurul vostru nu pot fi oprite cu puterea Pelerinilor și Gardarinilor? Unii pentru împăcarea neamurilor, ceilalţi pentru descurajarea armelor?

– Mulţi oameni scăpaţi din calea bătăliilor, ba chiar și dintre Pelerini, găsesc de cuviință că ar fi bine să ne amestecăm, sub o formă sau alta. Eu și ceilalţi bătrâni nu suntem de acord însă. În primul rând, trebuie să fie alegerea Gardarinilor, simțirea lor de a sări în ajutorul semenilor, și nu trimiși cu poruncă. Apoi, chiar dacă mulţi sunt pregătiţi să o facă, forța războinică din ei nu va putea mereu să evite slăbiciunile vechi. Iar, dacă stai o clipă să întrevezi mai departe, cu ce drept putem noi ști încotro am apleca balanța? Cine știe ce discordie mai trezim între popoare sau chiar față de noi, cu precădere în caz de eșec? Cine va mai avea încredere în Pelerini?

Sunt prea mulți tăciuni arzând de prins cu mâna, tinere. Asta nu înseamnă că stăm cu brațele-n sân.

– Totuși, pentru că m-au aflat fără apa vie, umbrele întunericului trebuie să își oprească furia.

– Așa este, dar ce a rămas între oameni nu se mai schimbă. Se va stinge cu timpul, prin așezarea normală a vremurilor. Nici creaturile hidoase nu dispar, după cum ai văzut, sălășluiesc până își găsesc sfârșitul.

Nalbian lasă capul între palmele mai puternice ca oricând, apăsat de cele auzite. Călugărul este gata să-i repete că aceste mișcări ar fi apărut oricum mai devreme sau mai târziu, că poate așa totul este la vedere și se evită ape tulburi, cu și mai multe victime, dar Nalbian îl oprește cu un oftat prelung, de aprobare mută.

– Spre deosebire de alții care se chinuie o viață, în greutăți imposibile, eu am ales calea cea mai ușoară... Un drum, o minune și gata, se căiește el. Nu numai că nu am reușit, am pus și paie pe focul ce încercam a-l stinge...

– Acum ești tulburat, Nalbian din Libra. Ai pornit astfel deoarece par să ne lipsească prea multe ca să înțelegem totul, în timpul pe lumea asta. Misterul rostului și certitudinilor, amintește-ți. Iar ființele din puterea luminii nu ți s-au dezvăluit degeaba.

Urmează câteva clipe de tăcere. Harpios se sprijină drept, cu ambele mâini pe toiag și fruntea spre înaltul copacilor mai tineri doar decât muntele, iar Nalbian stă aplecat, oropsit de greutăți nevăzute.

– Nu pot să mă gândesc decât la cum aș putea potoli ce am stârnit. Oricât de mic și puțin ar fi. Și iarăși mă încearcă drumul apei vii, de data aceasta spre soare-apune. Toate cele întâmplate, dezvăluirea lumii așa cum nu o știam, în mod bizar îmi dau mai multă încredere. Dar, dacă plec spre apus, nu se vor înteți iar umbrele întunericului?

– Ba da. Din păcate nimeni nu te poate ajuta, alegerea îți aparține doar ție.

Nalbian ridică ochii, încercând să dezlege amestecul de neliniști încețoșate.

– Mi-e teamă de ce-ar putea aduce. Probabil e mai înțelept să nu. Orice-ar fi, nu am voie să mai pierd timp, trebuie să mă îndrept spre locurile mele.

Libreanul își ia rămas bun, cu adâncă prețuire pentru călugărul trecut prin mai multe decât și-au putut povesti în câteva ceasuri.

– Ține minte, revine Harpios. Noi, Pelerinii, continuăm în ceea ce suntem și facem, iar, dacă vei afla nevoie de sprijin, ne găsești oricând. Prin prietenii noștri, bate el cu toiagul în pământ, referindu-se la scurtăturile Blajinilor.

Nalbian aduce mâna spre piept cu o scurtă aplecare de cap. Înainte să dispară în desișul pădurii, se mai întoarce o dată:

– Bunule Harpios, vederea ta... cum s-a întâmplat?

– O, nu mă pot plânge... Au văzut ochii aceștia vechi prea multe, cât au fost buni. Iar cei noi tocmai au aflat că te așteaptă o surpriză când cobori între Pelerini, zâmbește bătrânul, părând să asculte o zarvă păsărească.

Voinicul coboară coasta muntelui în grabă, adunându-se-n simțiri. Țelul său acum este să se limpezească și să fie pregătit de revenirea în Libra, cu forțele necesare oricăror provocări. Își alungă presimțirile rele care-l bântuie în jurul chipurilor dragi.

Îl găsește pe Jaba făcând giumbușlucuri pentru o liotă de copii. Din când în când unele obiecte dispar, spre deliciul audienței care-l împresoară pentru a dezveli mânecile tăinuitoare sau buzunarele, iar el fuge târându-i agățați de poale și urcându-i pe umeri. Două tinere chicotesc în apropiere și par că-l îndrăgesc.

– Aha, prietenii mei de-o șchioapă, cei mari se întorc la treabă, își ia el la revedere, dând ochii cu Nalbian. Ei, stimabile, mulțumit?

– Da și nu prea. Trebuie să ne grăbim.

– Misteriosul meu tovarăș, rămâne Jaba nesatisfăcut în urma libreanului zorit. Ei, dar am și eu una de n-o știi.

Cercelatul îl duce pe cel mai apropiat izlaz, unde o duzină de cai și vite își văd de păscut în tihnă.

– Cunoști tu frumusețea asta, arată el spre murgul ce se apropie. A apărut de nicăieri și s-a proțăpit lângă mine, Pelerinii nu-l știu.

Nalbian se înseninează și, de bucurie, își îmbrățișează prietenul, cu brațele-i tot mai puternice.

– Dragă Jaba, nici nu știi cât înseamnă minunea aceasta de armăsar!

Amurg ajunge lângă ei, iar grumazul său primește strângerea sinceră a libreanului.

– Prietenul tău are voie să mă cunoască, grăiește năzdrăvanul.

Fostul tâlhar cade pe spate, stupefiat de momentul neașteptat. Un Pelerin se apropie grăbit să vadă cu ce poate fi de folos. Nalbian își ajută bietul camarad să se ridice, rămas cu ochii încă țintă spre patrupedul cuvântător.

– Ce să fie, o ghidușie între neastâmpăratul de Jaba și bunul meu cal, o drege voinicul zâmbind.

Fostele împărății au misiuni diferite

Noaptea aduce cu greu somnul pe pleoapele căpitanului din Libra. Lumina flăcărilor din jurul fortăreței, revărsată peste întunericul pereților din odaia mică, îi joacă mult timp printre gene.

– Scoală, îl fură o șoaptă din mijlocul viselor abia înfiripate. Haine obișnuite, primește scurt un teanc pe piept.

Verobostes îi face semn lui Getozak să îl urmeze în liniște. Se strecoară printre umbrele zidurilor în afara curții de miazănoapte, unde Kremnar le iese în întâmpinare dintre bolovani, cu trei cai de căpăstru. Fiecare trage câte unul și continuă în mers enigmatic. Ajunși la distanță bună de fortăreața din Rodul Pietrei, Verobostes pregătește, în sfârșit, un felinar.

– Aş spune că ne ascundem de ai noştri, grăieşte libreanul în aşteptarea misiunii.

– Chiar asta şi facem. Am nevoie doar de cei mai buni doi ostaşi ai mei, încalecă preocupat comandantul, urmat de voinici. Kremnar, cum nu-l ştie decât o mână de oameni, arată el spre bărbosul încins în cojoc mare peste trupul generos. Obrajii veseli denotă pentru o clipă duritate, cedează însă repede în zâmbetul binecunoscut prietenilor. Iscoadă de mare preţ a vechiului Smarald, vulpea cea mai ageră din ţinuturile de mijloc. Şi cu braţe ca ale tale, călite în misiuni tainice.

Kremnar încearcă să respingă din laudele aduse:

– Mă ajută şi fizicul, privirile suspicioase caută trupuri mai zvelte şi feţe mai puţin pofticioase. Ei, nu te uita acum la mine ca la alt om, flutură el mâna a bagatelă.

– Nicidecum, zâmbeşte Getozak admirativ. Aceiaşi umeri pe care ştiam că se bizuie cetăţile noastre, doar că mai încărcaţi de vitejie decât ne-au spus nouă.

– Altceva nu ascund, să ştii. Tot vinul de bob roşu-mi place şi jocul pe slova ţambalului.

– Mergem spre Cingătoare… observă căpitanul din Libra.

– Da, intrăm între cocoaşele ei, răspunde Verobostes, aflat un pas înainte. Novarin, ascuns încă bine, şi-a trimis copiii spre noi, să-i ţină departe de orice se află pe urmele sale.

– Înţeleg. Oricine îl recunoaşte pe el îi poate descoperi şi pe cei din jurul său.

– Chiar aşa, confirmă bărbosul.

– Au ajuns în taină unde nimeni nu s-ar aştepta, nici eu nu m-aş fi gândit, continuă jupânul. În Cingătoare, chiar în cloaca dubioşilor.

– Isteţ moşul, râde Kremnar. Bun împărat.

– Trebuie să-i găsim degrabă. Dacă noi am aflat, nu va dura mult până ajunge şi la urechile altora.

Călăreţii iuţesc pasul. La venirea zorilor străbat ultimele pământuri dinaintea brâului de podişuri.

– Ne pregătim de popas, preia Kremnar conducerea trupei când soarele se ridică de-o șchioapă. Mergem noaptea și odihnim ziua.

Cei trei înaintează departe de ochii lumii, prin locuri puțin umblate. Iscoada nebănuită din slujba fostului Smarald se face nevăzută spre cercetarea locurilor și revine un ceas mai târziu, încredințată de siguranța împrejurimilor. Pregătesc popasul la adăpostul unui crâng, iar pârâul din apropiere le potolește setea.

Când primul de strajă și ultimul la odihnă se împrospătează în liniștea serii, soldații țin sfat cu bătaie lungă.

– Prietenii noștri din Foaia Morii ne-au arătat ultima poziție cunoscută a fugarilor. Aici, desenează Verobostes cu un băț în țărână, la dreapta târgului cel mare. Asta a fost acum o lună. Novarin a prins probabil veste despre noi, că suntem în picioare și uniți, astfel că i-a îndrumat pe tineri sub protecția noastră. Umblă sub alte nume și cu înfățișări schimbate. Între timp, ei trebuie să fi încercat deja să depășească valea Mărgăritarului, cea mai primejdioasă trecere pe care o au de făcut în sânul Cingătoarei.

– Pentru că sunt expuși, în plus pot fi recunoscuți, aprobă bărbosul. Este de-ajuns cineva care să fi lucrat la curte sau să-i fi zărit la vreun bal.

– De-ar fi numai atât. Problema de pe urmă este că mizerabili de tot soiul fac verificări la ieșirea spre ținuturile noastre, nu lasă oamenii să plece din ghearele lor. Și abia așteaptă să le pice fețe mai înalte.

– Asta exclude din start potecile cunoscute, mestecă Getozak situația.

– Știm că se dau zilieri sărmani și trebuiau să se aciuieze într-o așezare de-aici, încercuiește Verobostes colbul aproape de hotarul sudic al Cingătoarei. De cum am aflat, am trimis de câteva ori oaste peste cuiburile armate de acolo, pentru ca oamenii să poată fugi spre noi. Planul era ca ei să vină direct la mine, însă am așteptat în zadar...

– Astfel că plecăm în misiunea asta, scutură Kremnar firimiturile gustării. Mergem pe urmele lor.

Cei trei gonesc în noapte prin mijlocul sălbăticiei de șes. De-a dreapta lor, spre drumuri bătătorite, se ivesc torțele unei garnizoane pe hotarul de nord al Rodului Pietrei. Verobostes oprește:

– Unul dintre noi trebuie să meargă pentru vorbă. Eu nu pot fi văzut, să nu apară întrebări și zvonuri, iar Kremnar nu trebuie cunoscut cu astfel de treburi. Regret să ascund asta oamenilor mei, chiar și celor de încredere, dar e mai bine așa. Cu cât știu mai puțini, cu atât este mai mic riscul, din neatenție sau silire, oftează căpetenia. Getozak, ia sigiliul meu, îl scoate jupânul de pe deget. Întreabă despre ultimele incursiuni în satul din Cingătoare, apoi spune că te întorci la fortăreață. Cotești și ne cauți, Kremnar te va recupera înainte de cocoașele în care nu intrăm cu niciun însemn, arunci inelul.

Calea libreanului se desparte de a camarazilor săi. Într-un ceas este înconjurat de soldați și lămurește situația în prezența căpitanului.

– Am venit singur, așa că am luat măsuri de precauție, explică el straiele obișnuite, în care este recunoscut oricum de o parte dintre cei de aici. Ce se mai întâmplă pe sus? Tot tulbure?

– Ba nu, vor să se știe clar și răspicat că e terenul lor. Oamenii din fosta cetate de scaun nici nu prea au habar cine le ține hotarul din troaca asta cu viermi de Cingătoare.

– Se aude că nici nu sunt lăsați. Iar mulți sunt orbi, bâjbâie după cai verzi, în timp ce ticăloșii îi inchid încet, ca într-un țarc, adaugă altcineva.

– Din fericire, și ăștia-și mai scot ochii, revine căpitanul. Chiar zilele trecute s-au luat la harță pe nu'șt' ce castel și averi. S-a terminat, spune-se, cu negocieri la sânge și cuțitele pe masă. Iar acum se pupă din nou pe obraji.

– Cât timp se poartă ca șobolanii, fără cap și neîncrezători între ei, sunt speranțe mai bune să-i împrăștiem cândva, reflectează Getozak. Noi sau oamenii cu minte de acolo. Dar aproape, la doi pași, în satul acela, ce ați găsit la ultima pătrundere?

– Măcar de-am știi ce mai căutăm acolo... Am făcut întocmai cum ne-a venit porunca: de fiecare dată am năvălit peste ei, i-am

zăpăcit și am făcut cale liberă oamenilor. La plecare am săpat la întâmplare prin beciuri, cum ni s-a spus. Ultima dată le-au venit însă întăriri bune.

– Deci nu mai este ușor să eliberăm sătenii, de-acuma…

– Care, că au trecut toți. A rămas doar armie de bandiți. Ha ha, să-i vezi cum găuresc pământul ca nebunii, crezând că noi săpam după vreo comoară! Bună găselniță, cine-a avut-o.

Căpitanul din Libra îl asigură că și-au atins scopul prin eliberarea oamenilor și, ca atare, nu vor mai fi alte incursiuni. Odihnește câteva ceasuri, devreme în zori face cale-ntoarsă. Ia urma camarazilor săi din locul unde i-a lăsat, iar în curând terenul începe să urce. Se strecoară cu băgare de seamă, descalecă în loc deschis, merge încet și la derută. La amiază găsește o ascunzătoare bună, sub un deal rupt, de unde poate vedea mai mult din hotarul de miazănoapte al Rodului Pietrei și, mai nou, al ținuturilor unite din vechiul Smarald de mijloc. Punctele de strajă se dezvăluie acum destul de dese: la numai o leghe în stânga și-n dreapta celui abia vizitat se ridică alte garnizoane. „Acum, să nu primejduim misiunea“, decide el să respecte ceasurile de înaintare și de odihnă, întinzându-se în iarba crudă. În scurt timp deschide ochii, urechea-i încercată prinde un foșnet în apropiere.

– Așa, scoală, boierule, apare chipul lui Kremnar, sigur pe el că-l va surprinde pe căpitanul căruia i-a recunoscut armăsarul. Își pierde însă cuvintele, găsind culcușul gol.

– Ei, dar cine doarme, se așază mâinile lui Getozak pe umerii bărbosului care tresare.

– Bată-te să te bată, vând pește pescarului! se întoarce acesta râzând.

Popasul camarazilor nu este departe. Libreanul este cel mai odihnit, astfel că urmează la veghe, iar seara începe cu sfătuire.

– Cum bănuiam, concluzionează Verobostes la auzul veștilor. Nu avem decât să mergem invers, pe firul drumului pe care ar fi trebuit să-l facă.

– Atunci trebuie să intrăm și printre oameni, iar până dăm de bandiți nu mai e mult. Ce carte jucăm? întreabă Getozak.

– Cea mai rapidă, ne dăm de-ai lor. Oricum, nu ne va crede nimeni că suntem fermieri sau culegători. Avem nevoie de alte haine și să aflăm cine, ce și cum, ridică jupânul privirea spre Kremnar.

– Las' pe mine, răspunde prompt bărbosul. E taman ceasul bun, numai să dibuiesc un mușuroi de-al lor. Acolo e și cârciumă, surâde ridicându-se. Mă întorc după miezul nopții, vă găsesc eu.

Pornește spre apus, cât mai departe de drumul lor real. Cunoaște bucăți bune din Cingătoare, pașii de oștean l-au adus deseori și pe aici. Cercetează urmele găsite pentru a mirosi direcția cu șanse de tabără pentru călăreți. Nu durează mult până descoperă micul sat în care birtul este cea mai luminată „gospodărie", ocolește patrulele de bandiți și descalecă dosit, la mică distanță de cârciumă. Își intră repede în rol, ia o față schimonosit-urâcioasă și șuieră printre dinți nepăsător, apoi se trântește la una dintre mesele rupte și nespălate. O mână de haimanale zăngăne monede și se năpustește asupra pietrelor aruncate să le aducă norocul în buzunare. Nu caută spre nimeni până nu cere o tărie iar privirile vecine încep să-și piardă interesul. Apoi, ochește rapid doi ticăloși în apropiere. Scoate o legătură de piele generoasă din care aruncă un argint pe masă, mult peste prețul băuturii, lăsând să se înțeleagă că paharul trebuie să fie mereu plin. Bandiții vizați devin imediat interesați, neavând cum să știe că restul pungii adună doar pietre.

– Da' la ce bei singur, hâtrule... se scobește unul cu lama între dinții ciobiți, atârnând mâna peste scaun.

Kremnar întârzie răspunsul și scuipă în sens opus.

– Hai, fă-ncoace, învârtim mai bine-n trei, răspunde hoțește bărbosul.

– Nu te-am mai văzut, se așază cei doi la masa lui.

– Nu vrei să-l știi și pe tata? se încruntă oșteanul, apoi râde și dă paharul peste cap. Băiete, adu trei!

Vorbesc și suduie aiurea o vreme, studiindu-se. Nu întârzie subiectul prăzilor, când se lămuresc cu toții că fac parte din aceeași breaslă. Cei doi vorbesc și despre obligația rondurilor de pază într-un fel de organizare armată, în timp ce oamenii locurilor îi suportă prin intimidare, sub o formă de înrobire nedeclarată. Kremnar

scapă întrebărilor spunând că a ajuns de curând cu nişte locotenenţi de-ai lui Negru, ale căror nume sunt cunoscute la fortăreaţa din Rodul Pietrei. Deşi mesenii dubioşi sunt încredinţaţi de-a binelea că este cine pretinde, nu renunţă la planul de a-i subtiliza punga cu presupușii arginți. Povestesc din ale lor, Kremnar se laudă la schimb cu ultima lui captură, un negustor ce încerca să treacă pe furiș prin valea Mărgăritarului.

– Eu din cei mari caut, jafurile mărunte aduc puţin, își drege gâtul, prefăcându-se mai cherchelit. Voi n-ați jumulit vreun curcan d'ăsta?

– Dacă scapă rechinilor, arată unul cu degetul în sus, a pagubă impusă de ierarhia ticăloșilor, atunci poate ne pică şi nouă. Ei au luat conacele și averile, dar i-om înțepa și noi de dumicați mai mari, fără să afle, hehe... se apleacă el peste masă, rânjind.

– Care-i găsește, ai lui să fie. Eu ştiu de un dregător cu o slugă șchioapă, coboară Kremnar vocea încet, atent să nu fie ascultați. A plecat cu aur în... ei, dar ia, bagă la schimb.

– Pe-aici se spune că unii au îngropat bani, bijuterii, altfel i-am cam agățat pe toţi care n-au fugit. Nişte feciori mai gonesc de colo-colo, cuuu... freacă banditul cu subînțeles din degete.

Kremnar tresare:

– Ăsta al meu duce aurul în şaua calului şi în proteza de lemn a slugii. Îi fură una, îi rămâne cealaltă. Ce-i cu odraslele?

– Doi jupâni, i-au făcut fugiţi. Cică ar avea smaralde cusute prin haine.

Timpul se scurge și alte informații nu mai apar. Momentul penibil în care vor încerca să-l fure se apropie.

– Auziţi, da'... se umflă Kremnar în pene și trântește un cuțit în șiretul pungii de pe masă. Asta e nimic pe lângă ce am găsit la negustorul ăsta. Hai să vă arăt, dă el peste cap ultimul pahar, mai mult în barba udă.

Bandiții se privesc cu subînțeles, hotărâți să profite de veselia comeseanului. Îl urmează afară, la calul priponit în întuneric, unde sunt însă păliți fulgerător de oșteanul oțelit.

Miezul nopţii îl petrece pe drum sălbatic, trăgând legat la armăsarul lui un altul, cu siguranță furat de un mușteriu al

cârciumii. Pe acesta atârnă cei doi nelegiuiți căzuți în nesimțire și făcuți fedeleș. Coboară spre cea mai apropiată dintre garnizoanele fostului Smarald și, la distanță potrivită, îi înnoadă strâns de un arbore. Unul dintre ei se trezește și înțelege câte ceva.

– Câine... de care ești?

Kremnar își vede tăcut de treabă, împăturește hainele derbedeilor și le agață la șaua lui. Pregătește apoi un foc mare, asigurându-se că va fi observat dinspre garnizoană.

– Uite ce băiat bun sunt, nu vă las în frig.

– Mergi noaptea, așa-i? Daaa... pare banditul să se bucure.

Bărbosul se apleacă și-l împunge cu pumnalul.

– Așa, și?

Nu obține decât un rânjet sfidător, oricât de mult îl amenință. Socotește că nu merită să piardă vremea, probabil cu vreo născocire vicleană. Gonește spre a-și căuta camarazii în noapte. Îi găsește în mai puțin de două ceasuri, mergând cu băgare de seamă prin bezna s-o tai cu cuțitul.

– Fraților, grăiește Kremnar apropiindu-se. Nu știu dacă merită ceva atenție, dar unui terchea-berchea nu știu de ce îi râdea fața la gândul că înaintez în noapte.

– Păi stai că îți spunem noi, se întoarce Verobostes. Poate despre asta să fie vorba?

Getozak aruncă de pe cal un leș de corcitură nemaivăzută, melanj de două-trei fiare schimonosite. Pricolicii prind viață și în viesparul de nelegiuiți al Cingătoarei.

Nici leul hăituit și zvârlit în groapă nu se învârte cătrănit precum împăratul Rubinului. Tabăra lungă, împrăștiată pe un sfert de leghe, se drege după recentele confruntări. Puține izbânde, trădări însemnate, dezertări și pierderi numeroase. Lumina blândă a primăverii nu găsește aici niciun ecou, deși își vede liniștită de îmbrățișarea vieții invizibile minților obosite sau înfierbântate.

Cortul cel mare este ridicat de mâini tremurânde în preajma mâniei conducătorului.

– Ne retragem ca ultimele potârnichii, cădem ca poamele stricate! Unde e puterea Rubinului?! tună și fulgeră acesta printre căpitani răniți și dregători.

– Prea multe fronturi, mărite Folla! îndrăznește sfetnicul armelor, plin de respect și cu tâmplele albe.

Împăratul îi aruncă o privire tăioasă, apoi adulmecă pe mai departe vaporii dimineții îmbibați cu veninul din inima sa.

– Astea nu sunt fronturi, astea nu sunt bătălii... Ne-am dus nesiguri pe ce vrem, cu un picior îmbrăcat în fierul stăpânirii legitime și celălalt moale de prietenie... Asta am făcut! se repede cu mâinile ridicate asupra înțelepților cu sfaturi de chibzuință și înduplecare. Uite ce-a ieșit! le arată el cu mâna spre câmpul jalnic.

– Poate că...

– Nimic!! țipă Folla cu pumnii strânși. Ce să-mi mai spuneți?! Că vorba dulce, că mierea, că or să mă iubească și-or sa vină spășiți înapoi?!

– Măria ta, își ia cel mai bătrân inima-n dinți. Printre despoții potrivnici, cu gust de trădare, printre ticăloșii care se năpustesc să rupă ținuturi, ca să le scufunde în mocirla tiraniei după bunul plac... pe lângă acestea, despre care putem consimți ca brațul dreptății să se abată asupra lor... mulți s-au eliberat însă pentru ce îi unește ca neamuri și împotriva a ce-i desparte, în mod firesc, de restul Rubinului.

– Așa, deci... zi, zi mai departe... se apropie împăratul cu o voce ironic mieroasă, amenințătoare. Și ce ar trebui să facem noi cu... îndreptățiții ăștia?

– Frăție trainică. Iar, unde nu se poate, prietenie... precum bune popoare vecine, înghite înțeleptul cu noduri.

Folla îl împinge în iarba umedă, abținându-se din greu să nu o facă mai violent.

– Trădătorilor... scrâșnește el printre dinți. În cea mai grea cumpănă a Rubinului v-ați găsit să încercați joc de idealuri... Am ajuns să fiu sigur pe mai puține pământuri ca porcii din miazăzi sau te miri ce râioși din stânga și din dreapta, la un loc!

Cel dărâmat este ajutat să se ridice, nu de mâna suveranului însă. Un alt sfetnic îndrăznește, revoltat, dar cu dorința de-al aduce la sentimente mai bune:

– Mărite Folla, de ce să nu vedem partea bună a lucrurilor? Toate ținuturile rămase te vor regele lor!

– Rege? Rege?! i se bulbucă întâi ochii, cu gândul la decădere. Scopul înțeleptului își atinge însă până la urmă ținta: să știe că rămâne puternic, îi mai renaște din orgoliul frânt.

Cortul mare este gata, dar flăcăii transpirați, precipitați de suflarea primejdioasă a împăratului, nu reușesc să potrivească intrarea. Folla îi dă la o parte, scoate spada și taie singur conturul ușii în pânza groasă. Se întoarce spre adunarea de înalți supuși, întinde sabia spre ei:

– Asta a fost doar o glumă, ce am făcut până acum. Războiul va fi năprasnic, ridicăm toată armata. Visternice! Comandante! Sunteți cap, ochi și brațe. Pentru bătrânii aceștia găsi-voi ceva mai bun de făcut... Începeți deja! Trimiteți vorbă că vine urgia, iar cine are urechi de auzit, să aibă înțelepciunea să renunțe și să se întoarcă la împăratul lor de drept!

Dispare în cort, lăsând o tăcere dezolantă printre sfetnici. Insifid, visternicul, este singurul care răsuflă ușurat în contrast cu oftaturile celorlalți bătrâni. Căpitanii, deși oscilează între opiniile auzite, se regrupează repede sub comandantul lor, un om loial autorității și credincios argumentelor militare.

– Gata! risipește Insifid adunarea și ochii ajutoarelor curioase. Avem pregătiri de făcut.

O lume mai întărâtată

Nalbian înaintează alături de Amurg spre hotarul de apus al Pelerinilor. La mulți pași în spate sunt urmați de Jaba, care se oprește din când în când și bombăne.

– Se obișnuiește el.

– Când vrei să mai dai astfel de vești, anunță-mă și pe mine, zâmbește Nalbian. Nu toți oamenii se așteaptă să le vorbească armăsarul de sub picioare sau gâsca din cuibar.

– Gâștele nu vorbesc.

Voinicul se uită intrigat la năzdrăvan, pregătit să comenteze. Amurg pufnește și își lasă capul spre el a glumă. Libreanul se întoarce la cele serioase:

– Sunt fericit să te revăd. Îmi făcusem idei sumbre.

– Am subestimat plămădirea zgripțuroaicei, se vede că umbrele întunericului au fost înspăimântate de revenirea ta cu apă vie. M-a pândit, m-a așteptat, a încercat să îmi întindă capcane. Câteva zile am intrat și ieșit din pădurea veghetoare, iar când a realizat că nu mai ești, a vrut să iscodească încotro o să te caut. Am slăbit-o repede, nu avea unde să-și refacă puterile. Apoi am mers mult, precum un cal obișnuit, pentru a nu mai atrage alte creaturi pe urmele noastre, ca să aflu, într-un târziu, despre drumul tău pe la Blajini.

– Dar poți să te mai înalți în văzduh?

– Uneori. Puterea luminii este difuză în ținuturile oamenilor, nu mă ajută mereu. Oricum, n-ar fi înțelept, umbrele sunt încă vigilente și s-ar tulbura de prezența mea, darămite de tovărășia noastră. Mai bine să nu ne lăsăm adulmecați.

Trec pe lângă o prăvălie îngrijită, fără pază, negustorul nu se vede. Lucrurile sunt întinse mult în afara incintei, iar Pelerinii vin să ia sau să adauge la inventar. Cei care cumpără își știu socoteala, pun bani într-o cană de metal anume sau lasă altceva la schimb.

– Orice ne așteaptă pe mai departe... a fost interesant fără hățuri, dar tare bine ar fi cu. Ce zici, năzdrăvanul meu?

– Călărețul folosește ce îi trebuie. Iar eu n-am nimic împotrivă.

Jaba îi ajunge din urmă, cu o privire mai hotărâtă.

– Ahem, tușește el scurt. Să o luăm băbește, să... Deci: cal fermecat, da? ridică palmele a moment de lămurire. Care... careee... rotește palma cu ochii cât cepele la botul patrupedului. Acesta își mută privirea către Nalbian pentru încuviințare.

– Care vorbește, revine năzdrăvanul.

– Haha, da! râde cercelatul nervos, apoi lasă mâinile pe șolduri și-și molfăie buzele. Sigur, de ce nu? De fapt, ar trebui să mă bucure, după hidoșeniile întâlnite în pădure, se scutură el. Iar tu, prietene, evitând să-mi spui ce tărâmuri grozave ai străbătut, ai știut de fapt cât de greu este să ceri cuiva a le socoti mai mult decât închipuiri.

– De ce aș fi chinuit un prieten să creadă astfel de lucruri? Fără să vadă cu ochii săi, omul ori e mistuit de dorința convingerii, ori își pierde încrederea în cel care le susține.

– Ah, îți dai seama că, de-acum, orice bazaconie-mi vei spune, o să tind să-ți dau crezare, face Jaba ironic. Nici asta nu e bine. Bun! își prinde el palmele cu zgomot. Ce suntem pe mai departe, trei... tovarăși? Doi oameni și-un cal? Sau... cum?

Libreanul zâmbește și arată cu degetul spre fiecare, ca într-o prezentare.

– Nalbian, Jaba, Amurg. Doar că Amurg este atât de amabil, încât o să ne ducă pe amândoi călare și, uneori, ehmm... ne poate face să sărim... așa, mai sus... Nalbian imită întâi niște salturi, apoi încrucișează mâinile ca două aripi în fâlfâit ușor.

– Să... zburăm? râde cercelatul, clătinând din cap a neîncredere. Se uită la Amurg, sperând să fie o glumă, dar mișcarea gâtului i se schimbă ușor în încredințare. A, nu, vine dezaprobarea imediat. Nu, nu, nu! Voi, cu ale voastre, eu, cum știu de la străbunii mei, caut un cal obișnuit. Eu am treabă cu pământul, bine? se îndepărtează iar, scrutând orizontul dincotro să facă rost de un patruped lumesc.

Nalbian alege curelele de care se va ține în spatele armăsarului.

– Înșeuează-mă, îl îndeamnă acesta. Să pară totul firesc.

Libreanul găsește toate cele necesare.

– Hei, Jaba! Cu cât ai fi vândut toate astea? Știi tu, altădată...

Cercelatul nu trebuie decât să întoarcă privirea și aruncă imediat prețul în arginți. Nalbian achită o parte în cutiuța de metal.

– Au, n-avem.

– Data viitoare, îl sfătuiește un pelerin venit cu altă cumpărătură.

– Din păcate, nu putem ști când sau dacă ne mai întoarcem, suspină libreanul.

– Pentru cei care ne trec meleagurile, mereu există o dată viitoare, zâmbește străinul și se depărtează.

Plin de recunoștință, Nalbian acceptă socoteala și caută spre Jaba.

– Nu ne permitem încă un cal, se apropie voinicul, ținându-l instinctiv pe Amurg de căpăstru.

– Inimile miloase ale Pelerinilor mi-ar da, probabil, unul, cu păsuire. Dar bunătatea lor simt că se manifestă cât timp nu calci pe alături. Iar eu stau prost cu datoriile și vreau să mai fiu bine primit pe aici, renunță fostul tâlhar la idee.

– Timpul mă presează, dragă Jaba. Nu știu ce îmi ascunde la capătul drumului spre Libra, iar vorbele de curând aflate mi-au încins inima.

Nu trebuie să mai adauge alte cuvinte, cercelatul urcă fără crâcnire și ascultă veștile de la Harpios din fuga năzdrăvanului. Strânge din dinți dacă îl ia amețeala vitezei neobișnuite, iar, din când în când, inspectează pe furiș contactul copitelor cu solul.

Hotarul de apus pare mărginit de mâna omului. Un zid până la coapse, gros de zece cărămizi țesute, pe el a fost așezat un bolovan imens, perfect sferic. Mai mulți Gardarini patrulează și își iau rămas bun de la călăreții care au încetinit. Unii dintre ei, namile cu mers îndoielnic și chipuri neprietenoase, par rupți din mijlocul cetelor de tâlhari.

– Ce e cu gardul ăsta lung cât un an de muncă? se miră Jaba. Îl poți sări din doi pași.

– Acuma, da, poți face asta. Dar ia să fi venit tu pentru prima oară din partea cealaltă și să dai chix la încercarea spiritului. Zidul te prinde pe el ca legat de picioare, poți da numai înapoi. Dacă nu, zdrang, sub bolovan, îi explică încântat un zdrahon cu sprâncene groase.

– Dar asta nu înseamnă că este de netrecut, cugetă Nalbian. Dacă vine o oaste...

– Pentru asta suntem noi aici. Și, după cum vezi, nu a îndrăznit încă nimeni.

Zilele următoare îi poartă peste pământuri felurite. La trap obișnuit în prezența altora, în fugă amețitoare pe nevăzute. Deși peisajul lumesc este cel obișnuit, ca și mai înainte de revenirea dinspre soare-răsare, ceva anunță, totuși, o schimbare: majoritatea oamenilor par să fi ales bunul simț sau urâciunea, binele sau răul, sărăcia cinstită sau bogăția vinovată. Puțini sunt cei care nu arată cu degetul într-un sens sau celălalt, mai ales în locurile cu trai împovărat sau târgurile mari și încâlcite. În unele părți, neînțelegerile recente și dezbinarea și-au lăsat amprenta: oameni simpli înzestrați cu unelte de luptă, închisori pline cu tot felul de certați cu legea, nevoiași strigându-și virtuțile în mijlocul celor avuți, care se îndepărtează speriați de asprimea „coatelor goale". Ori, unde balanța a înclinat invers, case părăsite, gărzi de corp arțăgoase pentru ciocoii lacomi sau barbari, rânduri de răzvrătiți în lanțuri. Pe Nalbian îl trec fiorii la vederea a toate acestea, cumva confuz în fața taberelor abrupte.

– Aș vrea să mă pot bucura unde au izbândit oamenii cumsecade. Dar pare să le lipsească răbdarea și chibzuința.

– Sunt însetați de dreptate, remarcă și Jaba.

– Iar unde au pierdut... de m-aș putea întoarce să fac ceva pentru ei...

De câteva ori, trecând peste astfel de ținuturi, sunt opriți fără ocolișuri:

– Cu treburi cinstite sau uneltiri nesocotite? îi ațin în loc gardieni zeloși în dibuirea călătorilor îndoielnici.

– Pentru cine veniți voi pe-aici, cu fețele astea nesuferite? îi iau la puricat străjerii despoților temători de revolte.

Hotarele mai dubioase, precum și cele rămase ale nimănui de pe urma vreunei bătălii, aduc asalturi de tâlhari și ziua-n amiaza-mare.

– Dacă aveam timp, mai curățam noi prin văgăunile astea, apreciază cu năduf libreanul, după o mână de bandiți împrăștiați cu agilitate.

– Pe cei sângeroși, umăr la umăr. Să nu fim însă prea aspri cu cei rătăciți, comentează Jaba în cunoștință de cauză.

– Stai pe pace, dragul meu schimbat la față. Așa mi-aș dori să se vindece toți, cu esență de inimă bună.

De-a lungul drumului intervin cu brațe de fier și-n alte situații strâmbe, pentru viața și micile agoniseli ale celor asupriți. Mai fățiș sau pe ascuns, fără a pierde prea mult timp din calea spre Libra Smaraldului, eliberează de sub bici, dezarmează nelegiuiți, redau galbeni haiducește. Nu le este mereu ușor, viața le e salvată de două ori la rând de puterea lui Amurg.

– Încep să simt oboseala făpturilor pământești. Neobișnuită senzație, grăiește năzdrăvanul la capătul ultimei isprăvi, suflând mai greu.

– Și tocmai ce am mai pierdut un cal. Dacă nu săream pe fermecatul nostru, eram oale și ulcele acum, oftează cercelatul după armăsarul dăruit de curând pentru ajutorul acordat.

– Dar cum stă treaba cu legenda jarului? O porție de, ehm... cea mai bună calitate... ar face vreo minune pentru puterile tale?

– E adevărat că-mi curge sânge de foc prin vine și știu că-l pot reaprinde astfel, după o cădere mai lungă. Însă nu am gustat până acum. Dacă-mi vine vreodată pofta, vă spun.

Jaba ascultă schimbul de vorbe cu interes și uimire, sentiment care-l însoțește tot mai des în ultima vreme.

– Cum se face că nu ne-au mai ieșit în cale pricolici și alte dihănii întunecate? revine Nalbian. Prin câte fărădelegi am trecut, m-aș fi așteptat la zeci de întrupări.

– Ba au fost, le-am simțit de la distanță. Nici eu nu m-am apropiat, nici ele. Cât am fost zdravăn, s-au dat îndărăt.

– Adică ne-am dat de gol?

– Încă nu. N-au știut de unde vine puterea luminii și nici n-au vrut să afle. Pământurile devin însă mai greu de citit, pe măsură ce mă lasă forțele din răsărit. Îmi trebuie odihnă, altfel, simțurile tenebroase le vor întrece pe ale mele.

Drumul continuă într-un ritm mai domol ca până acum, mai iute decât al unor călăreți obișnuiți însă. Pauzele sunt dese și Amurg se reface în urma lor, chiar dacă nu suficient cât să mănânce

pământul ca înainte. Cei doi camarazi câştigă iar recunoştinţa oamenilor şi înlesnirea unui armăsar la preţ bun.

Apropierea de Rubin aduce zvonuri despre marile împărăţii ale lumii, dar atât de diferite, încât cu greu pot da crezare celor auzite. De la bătălii de zece zile şi zece nopţi fără-ncetare sau arme noi care distrug sat după sat, până la nimicirea de-a lungul și de-a latul celor două popoare într-un război fulgerător. Amănuntele cu sâmburi de crezare sunt însă vagi, pierdute în ceaţa tulbure a mişcărilor necunoscute. Neliniștea pune stăpânire mai tare pe Nalbian, deoarece despre Smarald se știu și mai puţine lucruri decât despre Rubin.

– Dragii mei, cuvântă libreanul într-o seară. Trebuie să ajung numaidecât acasă, mă-ncolțesc vise de spaimă. Din fericire, există scurtăturile Blajinilor, Amurg cunoaște despre ce vorbesc.

– Dar eu nu te pot însoţi, îi atrage atenţia năzdrăvanul.

– Tocmai de aceea vă cer să înaintaţi în liniște și să ne regăsim cu bine, cât de curând. Dacă Libra-i încă Libra și casa tot casă, așa cum le-am lăsat, vă voi primi cu bunătăți să vă lingeți buzele, tihnă regească și căldură de inimi simple dar simțitoare.

– Vom ajunge și ne vom bucura împreună, însă plecăm tot împreună! se opune Jaba. Dar ce minunăție sunt blânzii aceştia?

Dis de dimineaţă caută un popas retras, pe căi lăturalnice şi curate, pentru trecere în lumea Blajinilor. O pădurice fragedă îi însoțește pe o margine, iar de cealaltă parte, un câmp din care sar iepuri și izbucnesc stoluri de ciocârlii. Amurg își reface mai abitir puterile în asemenea locuri încărcate cu energiile luminii.

Le ies în drum doi călăreți, în urma cărora se târăște un asin apăsat de o tânără și un bătrân. Probabil au traversat prin dumbravă, dar acum sunt deranjați de musafiri și vor să intre înapoi. Unul dintre ei prinde măgarul de căpăstru și face semne precise celor purtați de patrupedul obosit. Nalbian și murgul năzdrăvan sunt însă lângă ei într-o clipită, luându-i prin surprindere înainte să părăsească poteca.

– Și cam ce se-ntâmplă aici, trece libreanul la subiect, călit deja prin zeci de confruntări.

Amândoi străinii scot spadele. Fata scâncește ușor, bătrânul pare fără speranțe. Sunt legați la mâini, iar funia comună este prinsă de grumazul animalului. Voinicul doboară primul inamic fără efort, al doilea se sperie și pune cuțitul la gâtul fetei.

– Ușor, ușor! ridică Nalbian mâinile și aruncă încet sabia.

– Și tu! țipă banditul.

Jaba, ajuns din urmă, se vede nevoit să repete gestul. Tânăra încercănată, slăbită, suspină înnăbușit.

– Cât vrei? încearcă cercelatul. Câți galbeni sperai să iei.

Traficantul de sclavi ezită.

– Pentru voi nu contează. Aruncați tot ce aveți și legați-vă de copac.

Nalbian și Jaba dărâmă desagii, dar fostul tâlhar ascunde ceva la spatele brâului, cu gesturi repezi.

– Nu așa ne-a fost vorba! strânge nelegiuitul fata mai tare, părând totuși că mâna nu-l ascultă. Ce ai acolo?!

– Nimic pentru care să merite nici o sută de sclavi.

– O spintec!

– N-ai decât, o să primești doar ascuțișul sabiei.

Traficantul încearcă nervos spre Nalbian. Strânge din dinți și pare că se va ține de cuvânt dintr-un moment în altul. Libreanul nu se mai arată nici el impresionat.

– Poate... dă-i doar o piatră, face el spre Jaba. Din cincizeci de diamante, merită și sclavii ăștia unul mic.

– Mi le dați pe toate, auziți?! sare banditul cu spada asupra lor. Vă tai din cap până-n picioare!

Nalbian atât aștepta. Îl prinde și-l imobilizează cu dibăcie, iar Jaba îl dezarmează. Amurg se găsea de asemenea pregătit să-l zboare cu copitele. Tânăra popodește într-un plâns năprasnic, în timp ce bătrânul o alină blând.

– Îmi trebuie o praștie, una țeapănă. Sau arc, se eliberează libreanul din tensiune, cu pumnii strânși.

Bandiții sunt legați, iar foștii robi primesc îngrijire într-un popas ad-hoc.

– Eu, ca eu... îmi acceptasem soarta și nu voiam decât să-i conving să dea drumul fetei, ridică bătrânul ochii învinețiți de la

bătaia primită. Ne răpesc sau ne obligă, iar acum s-au învățat ca hienele, vin prin locurile răvășite de lupte.

– Știți ce le fac femeilor? Mai ales celor tinere? răbufnește fata răvășită, îngrozită de coșmarul sclaviei.

– Ne putem lesne închipui, răspunde Nalbian brusc înfuriat, căutând privirile traficanților pentru o confirmare. Voinicii sunt gata să se năpustească asupra lor.

– Nu, nu s-au atins de ea. Prețul mai bun. Altfel...

Tânăra izbucnește iar în lacrimi, dar se reculege repede:

– Trebuie să-i opriți! se roagă ea. Numai de la noi au luat zece oameni, de când ne-au învățat locurile. Cineva trebuie să-i aducă înapoi acasă, e barbarie!

– Se cunoaște cine sunt, de unde vin?

– S-au cam înmulțit, scursurile pământului, răspunde unchiașul, scuipând în direcția prizonierilor. Dar se aude că au ei o vizuină de șerpi, de unde pornesc toți prin părțile astea. La apus vin niște munți, încolo, spre miazănoapte puțin, arată el în direcția Rubinului.

Libreanul se ridică imediat în picioare. Își amintește de hotarele regelui înrobitor de oameni, la marginea cărora, printre stânci, a și ajuns pe drumul către răsărit.

– Am convingerea că știu pe unde vine asta. E vremea să vedem ce se întâmplă acolo.

Cu bandiții târâș pe asin, Nalbian și Jaba se asigură că întorc bieții oameni către prima așezare apărată. Tânăra adoarme ca prin farmec pe spatele calului și chipul i se luminează de parcă cineva ar veghea asupra ei. Odată ajunși, vând calul ce se va dovedi în plus și dibuiesc o fântână mărginașă pe care o vizitează noaptea.

– Mai bine, socotește libreanul. Dincolo e ziuă.

– Și eu care credeam că jos, în străfunduri, e altceva... Știi tu, lumea lui aghiuță...

Cercelatul inspectează atent fântâna, făcându-și curaj pentru o nouă încercare neobișnuită.

– De ce treburile astea magice sunt musai despre înălțimile cerului ori adâncurile pământului, bolborosește el încet. Dar crezi că e înțelept să intrăm așa, de unii singuri, printre mișei? Dacă le

picăm în gheare, fără să rezolvăm nimic? Nu-l vom avea nici pe Amurg.

– Când am plecat după apa vie, m-am încredințat că nimic nelalocul său nu poate aștepta. Dacă ne vedem depășiți, vom avea inspirația să ne retragem la timp, cu puținul aflat.

Nalbian atinge marginile fântânii și închide ochii cu gândul la Blajini, fără să fie sigur că va funcționa. Apa dispare ca prin minune.

– Tu primul, îl îndeamnă pe Jaba, fără să ia mâna de pe piatra rece.

Cercelatul inspiră adânc, îi trebuie câteva clipe să se adune. Dar, cum atinge și el fântâna, apa revine cu putere, sărind și pe alături.

– Din câte știu eu, nu puteți trece împreună nici dac-ați sta în aceeași haină, comentează Amurg.

– Păi și de ce nu ne-ai spus mai devreme?

– Voiam să văd cu ochii mei.

Cei doi ar vrea să-l înghiontească, dacă ar știi cum, pentru năstrușnicia lui sinceră. Dar își dau seama că ar fi verificat oricum, la rândul lor, în dorința de a se convinge.

– Pe curând, bunii mei tovarăși. Nu am nicio îndoială că ne vom revedea întregi, bucată cu bucată, încearcă Nalbian să-i liniștească, apoi face saltul.

Jaba se repede să-l urmărească în cădere, dar nu mai prinde decât limpezirea apei.

– Nu prea i-a ieșit asta cu bucățile, se întoarce el spre năzdrăvan.

– Nu.

Încalecă și pornesc domol spre munții din hotarul Rubinului, care mai au câteva zile să se descopere vederii.

– Cum îl vom găsi din nou?

– Eu și el suntem legați acum, îl pot simți oriunde, mai devreme sau mai târziu.

Noaptea de Florar tânăr este plăcută, iar Amurg prinde putere pentru o fugă sănătoasă înainte să crape de ziuă. Cercelatul mai are o nedumerire:

– De ce nu o fi sărit cu capul înainte, dacă spune că dincolo se iese invers?

Cingătoarea fărădelegii și a colților de coșmar

– Nu a mișcat nimic toată după-amiaza. A plouat cu găleata.

Kremnar se retrage de la fereastra forțată cu niscaiva pârghie solidă. Verobostes și Getozak se ridică în capul oaselor, care de pe unde a moțăit: un jilț acoperit de pătură țesută cu suveica și o saltea de paie încadrată de tăblii desfăcute, un pat neterminat. Casa de gospodari a fost părăsită ulterior tulburărilor, precum multe așezări din sânul Cingătoarei. Cuferele și dulapurile sunt răvășite, semn al scotocirii tâlharilor. Noii musafiri de ocazie au dosit caii în spate, unde grajdul și bună parte din ogradă sunt ferite vederii.

– Să muncești o viață și să fii obligat să renunți la tot ce-ai ridicat, oftează Verobostes.

Din pragul ușii, Getozak ascultă atent depărtările în lăsarea serii cu aer tare și umed. Masa din față găzduiește puținele merinde, au găsit o lampă cu seu și un vin, rămase prin răvășeala casei. Ca de obicei, jupânul toarnă doar un pahar, apoi îndepărtează ulciorul. Primele minute se mestecă în tăcere, fiecare își trimite gândurile înainte pașilor.

– O să ne ia ceva timp zig-zagul ăsta, suprafață mare de acoperit până-n valea Mărgăritarului. Și dacă nu dăm de ei nici acolo...

– Ne poate duce spre câteva săptămâni, îi dă dreptate Kremnar lui Getozak.

– N-avem de ales. Până nu găsim o urmă, cât de mică, nu putem înainta drept. Am lăsat vorbă la fortăreață, sunt pregătiți să se aștepte la asta. Știi, căpitane, am cumpănit dacă să te las în locul meu ori să te iau în misiune, i se adresează Verobostes libreanului.

– Ai făcut bine că l-ai luat. Acolo se descurcă, las' că-i mai bine ca cei vechi să rămână de pază. Brațele de fier și agerimea merg unde-i focul mai mare, face bărbosul cu ochiul.

Caii lăsați acum liberi în grădina din spate nechează ușor.

– Să vă spun cum ne cunoaștem cu tinerii lui Novarin, nu se știe niciodată ce aduce ceasul, îi informează jupânul suflecându-și mâneca dreaptă. După iscoadele din Foaia Morii, acesta este semnul la care vor răspunde.

Antebrațul solid, de oștean trecut prin lupte, a primit desenul unui cap de taur ai cărui ochi au formă de stele. Între netrebnicii de aici tatuajele nu reprezintă nimic ieșit din comun. Îi sfătuiește să-l afișeze discret, dar oriunde posibil, de la țesătura calului la scrijelituri pe masă. Apoi le dezvăluie și schimbul de cuvinte fără de care nu se leagă contactul.

– La Karivatra a încercat cineva pân-acum să ajungă? întreabă Getozak când cina ia sfârșit. Poate următoarea misiune merită să...

Nechezaturi agitate răsună în spatele casei, iar caii tropăie neliniștiți. Cei trei se reped cu săbiile scoase prin întuneric. Chițăituri deja cunoscute răzbat din înaltul colinei ce se ridică în partea aceasta a satului părăsit.

– Poate-ar trebui să revenim puțin asupra planului cu mersul noaptea, strâmbă Kremnar din nas. Cum arată cățeaua care fată grețoșeniile astea?

Un pricolici se aruncă în fugă spre ei. Ochii aprinși îl dau de gol, astfel că Verobostes ridică arcul și îi înfige două săgeți în spate. Patrupedul este ciunt, ca neterminat, fără coadă sau urechi și cu dinții complet dezveliți. Urlă scurt și se rostogolește la câțiva pași de ei.

– Nu sunt mereu la fel.

– Dar aceiași ochi și culoare ca smoala.

O larmă de țipete se apropie de coasta dealului.

– Sunt prea mulți... Repede, în grajd!

Își trag caii în liniște, încordați, cu mișcări grăbite. Animalele par să înțeleagă și cooperează cât pot la semnele lor repetate. Kremnar închide porțile mari de lemn taman când mai multe

perechi de ochi portocalii încep să scormonească spre ei de la înălțime. Verobostes încearcă să liniștească armăsarii, în timp ce libreanul și iscoada Smaraldului caută să vadă printre crăpături. Sunt peste zece dihănii numai la vedere, se foiesc și țipă când spre întuneric, când între ele. După o vreme par să cadă la un acord, două coboară spre ei, iar celelalte își continuă drumul pe sus.

– E prea riscant să le doborâm. Vor țipa imediat, cine știe câte mișună acolo, înștiințează Getozak și caută un drug de blocat porțile, iar Kremnar începe să obtureze încet ferestruicile.

– Corcitura ucisă! Or s-o găsească... tresare bărbosul.

Arătările venite în recunoaștere se apropie și iau distanță una față de alta. Cercetează atent și comunică scurt prin chițăituri. Leșul este undeva la mijloc, nu l-au ajuns încă, înaintează încet. Pe deal se aude forfotă, pentru un motiv sau altul roiește o haită deloc de neglijat.

– Dacă-l văd, o să fim înconjurați.

– Nu și dacă-l iau de acolo, își face repede Getozak un plan. Uite, la câțiva stânjeni este beciul.

Verobostes înțelege numaidecât, trebuie să îi câștige timp căpitanului din Libra. Deschide ușor un oblon și găsește, la distanță bună, un șopron îngrămădit cu scule și diverse tinichele. Vârful săgeții face zgomot printre metale, iar cele două hidoșenii sar într-acolo țipând. Kremnar crapă cu emoții porțile mari, atât cât Getozak să poată ieși pe burtă, târâș. Ajunge prin iarba umedă, necosită, din fericire, de mult timp, până la trupul săgetat mai devreme. În același timp, corciturile par să fi terminat de cercetat momeala, revin atente spre casa părăsită. Cu sudori reci pe frunte, căpitanul din Libra trage ușor leșul spre pivnița cu una dintre ușile de scânduri ridicată. Pricolicii ajung în dreptul grajdului și încep să adulmece. Din spatele porților, bărbosul și jupânul sunt gata să iasă în ajutorul camaradului lor, nu au pus încă drugul. Dar Getozak și-a atins ținta, dispare în gaura întunecată cu tot cu încărcătură. Nu poate însă închide trapa fără să fie observat.

Creaturile se despart iarăși. Una rămâne să dea târcoale grajdului, pe când cealaltă se îndreaptă spre locuință. Din beci, libreanul nu poate vedea nimic, își ține răsuflarea și stă cu mâna pe

spadă. Aude un mârâit care îi spune că poate să primească vizita nedorită dintr-o clipă-n alta. Își face un calcul să lovească fulgerător la nivelul capului, în speranța că nu va apuca să țipe. Corcitura este însă atrasă de ușa din spatele casei, lăsată larg deschisă. Simțind că se îndepărtează, voinicul scoate capul și o vede pătrunzând în prima odaie. Acum trage cu băgare de seamă trapa, convins că animalele nu au cum s-o mai deschidă.

Verobostes și Kremnar sunt încercați de idei și emoții similare. Pricoliciul înconjoară hurdughia de lemn, îl aud cum miroase și-și ridică labele pe pereți. Pentru că nu au pus încă drugul, țin porțile cu mâinile atunci când creatura ajunge în dreptul lor, iar, de îndată ce trece mai departe, așază din nou parul gros peste urechile de fier. Pe semne nu suficient de lin însă, pentru că ceva îi atrage imediat atenția și revine, împinge și adulmecă iritat. Spre surprinderea oștenilor, începe să sape abitir, ca să intre pe dedesubt. Jupânul face semn spre mai multe scânduri, o nicovală și alte obiecte grele pe care încep să le așeze în pragul intrării. Caii devin neliniștiți, iar Verobostes se vede nevoit să stea lângă ei, în timp ce Kremnar rămâne cu sabia ridicată, așteptând fiara să iasă. Aceasta zdruncină însă de câteva ori și renunță.

Câteva ceasuri mai târziu, în miezul nopții, cei trei ies tiptil în liniștea lăsată de ceva timp. Pornesc încet, încercând să ghicească direcția hidoșeniilor. Kremnar dă o scurtă raită, dar nu mai găsește nimic.

– Urme sunt destule, împrăștiate. Nu par să aibă o țintă anume. Pot fi oriunde.

De aici înainte, ziua devine noul lor aliat de nădejde. Fără să își poată explica ce este cu fiarele nemaipomenite până acum, nu văd niciun motiv să pună în pericol inutil misiunea. Numele de bandiți, insinuarea în mersul locurilor și hainele căpătate de la nelegiuiți îi ajută să se poată strecura mai ușor. După situație, povestea lor se leagă ori în jurul tâlhăriei, ori a tovărășiei vânătorești. În ambele cazuri, sunt în căutarea a doi frați dispăruți din satul natal de ceva timp. Cu fiecare ocazie ivită, doboară sau încrucișează spada cu bandiții prinși pe picior greșit. Verobostes,

mai ales, își pierde răbdarea în preajma acestora, cu cât mai răutăcioşi, cu atât mai mare dorința sa de a-i prinde la cotitură.

– Ăsta ce și câte-o fi făcut? Oare ce pedeapsă merită? se întreabă el despre cel adormit de lovitură.

– Aici, din păcate, va continua ce ştie el mai bine, după ce se trezește, oftează Getozak.

– Da, recunoaște jupânul, în timp ce face dispărute armele celui căzut. Dar, măcar, am întârziat următoarea lui mişelie.

Într-una din zile descoperă o așezare bine păzită, ascunsă între povârnişuri înalte. Kremnar spionează de aproape și află că este o bază de talie mijlocie, cu zeci de bandiți străjeri, armurărie, antrenamente. Una dintre construcţii servește drept temniță, dar îi este greu să observe câți prizonieri sunt înăuntru.

– Dacă au fost prinși, ăsta e unul dintre locurile în care îi putem găsi, revine cercetașul de preț.

– E cum grăiești, aprobă jupânul, continuând să încercuiască de departe mica vale.

– Încercăm noaptea. Ne strecurăm, n-ar trebui să fie foarte greu, închisoarea este la periferie...

– Vom face și asta. Dar cred că putem mai mult.

Verobostes studiază înălțimile bolovănoase. Voinicii înțeleg imediat gândurile conducătorului din Rodul Pietrei.

– Poate ne iese, poate că nu. Aici pare că au mai fost alunecări, arată el spre buza de jos a bazei, unde o intrare este croită de pietre căzute în trecut.

Noaptea se regăsesc pe panta cu pricina, fiecare își alege câte un pietroi imens la temelia căruia să sape. Înzestrați cu scule aduse de Kremnar din bordeiele mărginașe părăsite, asudă vreme îndelungată, încercând să nu facă mult zgomot.

– Ulei și foc trebuia să punem pe bolovanii ăștia, în cădere, comentează Verobostes săpând de zor.

– Și de ce n-o facem?

– Pentru că ne-ar da de gol mai devreme decât trebuie. Avem nevoie să creadă că este o întâmplare.

Al lui Kremnar începe să miște primul. Abia reușește să-l țină în loc, repezind sub el ceva proptele. Mai pregătesc câțiva până spre

dimineață, iar, când toți sunt gata, la semnul jupânului, îi eliberează pe rând la vale. Încalecă imediat și iuțesc spre partea opusă a garnizoanei de bandiți, în timp ce praful ridicat de tot pământul antrenat la vale dovedește o reușită peste așteptări. Primele coşmelii sunt spulberate și este o harababură de nedescris. Nelegiuiții ies din toate părțile și se îndreaptă spre dezastrul „natural".

Bărbosul rămâne de șase la intrarea în temniță, după ce s-au asigurat de cale liberă pentru a-și pierde rapid urma spre pădure. Înăuntru sunt cămăruțe înguste, cu gratii, în care nu sunt mai mult de zece prizonieri. Verobostes face semn lui Getozak să îi elibereze doar după ce el va fi trecut pe la fiecare. Apoi își suflecă mâneca și lasă tatuajul la vedere, prinzând zăbrelele la nivelul privirii. Întreabă pe toți scurt de sănătate și dă voie căpitanului din Libra să taie lacătele, evadații sunt îndrumați apoi de Kremnar pe drumul de fugă.

Ultimul prizonier este eliberat, fără nicio reacție la vederea însemnului, iar jupânul rămâne agățat de gratii, deznădăjduit.

– Să mergem, îl prinde Getozak de umăr.

Caii așteaptă afară, nu este niciun pericol. Încalecă toți, dar, înainte să prindă avânt, un tinerel scăpat din temniță le taie calea de prin tufişuri.

– Am potcoave și bici de frânghie împletită, îngână el.

Verobostes tresare înfierbântat.

– Știu un fierar și-o babă care bate podele, răspunde jupânul. Hai, sus! îl trage apoi în spatele său și o iau la goană.

Nu schimbă nicio vorbă până nu găsesc poiană adâncă, departe de orice cărare. Zorii își fac loc printre vârfurile copacilor și dealurile abrupte.

– Tu eşti cel mic. Îți zicem Abe de acum.

Flăcăul încuviințează. Nu este un luptător antrenat, dar se vede că a trecut prin ceva încercări în ultimul timp și este slăbit.

– Prințul... fratele mare se dă drept Cedel, iar sora mea, Fega. Spun că sunt soț și soție.

– Ei unde sunt? Cum ai ajuns aici?

– A fost greu, muncim de mult timp pe unde trecem. Nemernicii ne pun la cazne după cum îi taie capul, toată lumea lucrează pentru ei. Eu mergeam în urma lor, ba cerşetor, ba cu diverse găinării, dar mereu ne băgam la treabă în acelaşi loc. Până când au venit să ia oameni la oastea de ticăloși, pe mine m-au ridicat, dar Te... Cedel a avut inspirația să se dea beteag.

– Se vede treaba că n-ai acceptat nici tu.

– Deloc, așa că m-au adus aici. Dar nici fraţii mei nu au avut tihnă, pentru că mută oamenii dintr-un loc în altul, de frică să nu lege revoltă. Nu ştiu pe unde sunt acum.

– Așa se explică, de ce vă aşteptam noi degeaba în locul convenit...

– Mai grav este că nici ei nu știu unde m-au dus și probabil mă caută disperați.

– Îi vom găsi. Așa cum te-am aflat pe tine, vom scormoni până la ultimul sat.

Între timp, în Rodul Pietrei, un convoi de două care intră printre zidurile noi, în plină construcţie. Zeci de oameni muncesc de zor la meterezele de piatră ce vor înconjura mai de departe vechea fortăreață. Cetatea ținuturilor unite ale Smaraldului de mijloc se întăreşte. Vizitatorii opresc la semnele soldaților.

– Magazia de leacuri şi bandaje este acolo. Ne bucurăm că aţi venit, tu eşti vraciul?

– Da, și două ajutoare din Gorudava, unde am stat în ultimul timp. Vom rămâne cu voi până mai dispare primejdia. Unde-l pot găsi pe Getozak?

– Nu l-ai prins, sunt plecați de mai bine de-o săptămână. O însărcinare tainică dar importantă, nu ştim nici noi mai mult.

Brosoc este îndrumat spre conducătorul împuternicit de Verobostes, însă nici acesta nu îi poate spune altceva, deşi din alte motive. Își primește odaia și se amestecă printre treburile fortăreței ce ține piept provocărilor mocnite de la hotare.

Semne grele

Ajuns de partea cealaltă, Nalbian face un salt pe mâini și revine-n picioare. A ieșit în alt loc față de data trecută, este o mică piață plină de arbuști înfloriți, iar fântâna abia traversată se află chiar în mijloc. Un băiat Blajin, ce se pregătea să scoată apă, îl privește cu luare aminte, fără teamă. De la o tarabă se apropie unul dintre negustorii acestor locuri.

– A, tu erai, își amintește bărbatul de el. Cu cine mai ești?

– Cu nimeni, urmărește mirat libreanul privirile cercetătoare ale străinului. Prietenul meu a rămas sus.

– Pentru o clipă am avut impresia... A doua oară, dacă nu mă-nșel?

– Da, bunule Blajin. De fapt, nu am în gând să stărui acum pe la voi, oricâtă bucurie mi-ar aduce. Doresc să ajung rapid în alte părți, cu necazuri ce nu suferă amânare.

– Dar, atunci, nu este nevoie să treci întâi pe aici. Cât ai îngăduirea noastră, îți poți alege locul pe care-l cunoști, iar tunelurile au puterea să te scoată acolo, de-a dreptul.

Libreanul mulțumește și primește voia băiatului de a-și continua primul săritura. Se răzgândește, cu piciorul pe marginea fântânii, și zâmbește jenat, în timp ce se întoarce cu capul înainte. Privirile celorlalți nu par nici că-l aprobă, nici dezaprobă. Călătoria este, ca de obicei, scurtă. Imaginea inexactă din mintea sa, a versanților unde s-a apropiat demult de hotarele traficanților de sclavi, îl scoate cine știe pe unde. Țâșnește dintr-o gură de izvor în stâncă și plonjează în pârâul rece ca gheața.

– Desigur... Să înțeleg că nu e nicio fântână, mormăie Nalbian, ieșind să-și usuce hainele.

Noaptea este răcoroasă bine aici, sus. Piscurile munților pe spatele cărora se află lucesc înzăpezite în lumina lunii. Scoate amnarul din desaga udă și se retrage într-o scobitură largă în stâncă, iar focul îi alungă tremuratul și usucă pelerina de la Blajini. „Mai stau puțin, trag pe dreapta un ceas-două și pornesc. Nici nu

știu încotro să o iau, trebuie să găsesc înălțime cu vedere liberă.“ Pentru prima oară după mult timp găsește răgaz și dor de fluierul său. Buzele ondulează câteva note, însă renunță, preferă să păstreze liniștea în locul necunoscut. Se întinde, dar, înainte să închidă ochii, îi întâlnește pe cei ai unui șoim nemișcat în semi-întuneric, care-l ațintesc mari și rotunzi.

– Era locul tău aici? ridică libreanul capul. Stai pe pace; până mâine, când îți iei tu zborul, am și plecat.

Se trezește încă în puterea nopții. De data aceasta cerul nu mai e luminat de astre, astfel că planul său este zădărnicit. Trebuie să aștepte dimineața ca să poată vedea suficient de departe. Intuiește însă un urcuș, de unde speră că lumina, când va să vină, îi va dezvălui cât mai mult din împrejurimi. Așa îl găsesc zorii, pe moț de stâncă ieșită în exterior. „E bine, măcar sunt pe partea bună a versantului“, se bucură Nalbian la vederea sulițelor de soare din fața sa. „Întrebarea rămâne însă: mai sus, mai jos? Mai la stânga, mai la dreapta?“, stă el în cumpănă, nereușind să recunoască nimic din peisajul pitoresc.

– Tu când m-ai urmărit?

Șoimul îi este alături, pe singura creangă a unui arbore uscat.

– Ce bun era Amurg. Un zbor mic și...

Libreanul își întoarce privirea către pasărea impasibilă dar curioasă. „N-oi fi și tu de partea bună, în toată povestea asta?“ Își amintește vorbele Philenei referitor la scrijeliturile de pe fluierul său, printre care și un șoim. Îl scoate și doinește lung și adânc. Nu se întâmplă nimic, astfel că voinicul zâmbește, se ridică și pleacă.

I se pare că se află totuși la o altitudine mai mare decât data trecută, motiv pentru care alege să coboare șerpuit și să arunce câte o privire din vârfuri de copaci sau teșituri de munte. Pe deasupra zărește rotirea păsării de mai devreme. „Și eu ce să înțeleg din asta? Nu face decât să mă urmeze.“

Peste câteva ceasuri, piciorul său întâlnește potecă. Este una dificilă, pe margini alunecoase de rocă neînduplecată. Iar când intră în codrul des de brazi, ce mai poartă petice de gheață în umbra rece, cărarea își pierde periodic forma. O regăsește și trece iarăși pe o buză de stâncă. Cu spatele la peretele de piatră, tresare cu impresia

unei mişcări subite în desişul ce înconjoară opus hăul. Înaintează încet, iar, ce doar i s-a părut la început, devine treptat certitudine: tufişurile se clatină de partea cealaltă, avansând spre capătul său de stâncă. Grăbeşte pasul, nedorind să fie surprins pe palma trecătorii la înălțime. Șoimul, după încă două rotocoale, iuțeşte înapoi și se face nevăzut. Nalbian începe să riște, multe pietre se desprind de sub picioarele sale, prăvălindu-se în prăpastie. Mai are puţin până să calce pe pământ deschis, înainte ca mişcarea necunoscută să-i iasă în cale.

Atunci îl vede. Dintre copaci, pe buza aproape surpată, calcă fără teamă și fără să-și privească pașii. O namilă de om bine legată, cu două capete mai înalt decât oricine cunoscut vreodată. Trupul îmbrăcat sumar și brațele goale sunt vânjoase, o sabie cu un vârf ca de cârlig dublu îi atârnă la brâu. Este făcută să sfârtece. Figura sa îi spune lui Nalbian că nu poate fi un bărbat dintre oameni: ochi mari, înclinați, din care îl fixează pupile aproape verticale; părul răvășit, ce acoperă toată fruntea, lasă loc urechilor grosolane, uşor ascuțite; iar gura nu permite nicio îndoială, caninii ies ca niște colți peste ambele buze. Arătarea scoate fulgerător spada și o îndreaptă spre el peste hăul încă suficient de mare:

– Te-am mirosit de la o leghe, răsună vocea lui groasă, înspăimântătoare. Cine eşti de îndrăzneşti să apari în spatele meu?!

Libreanul nu simte nevoia să răspundă, saltă mai departe, încercând să ajungă pe teren sigur. Nu are nici măcar mâna dreaptă liberă pentru luptă, aceasta fiind de partea stâncii. Matahala se apropie acum la vedere printre rândurile de arbori, iuțind fără prea mult efort în pași uriași.

– Dacă ești dintre oamenii Rubinului și-ai trecut piscurile, ai greşit calea. Aici nu e nevoie de soldați! Capăt de drum, amice, îți voi odihni oasele umblărețe!

Nalbian părăsește în sfârșit trecătoarea captivă. Necunoscându-și adversarul, dar bănuindu-l de forță ieșită din comun, își dă seama că cel mai sigur ar fi să scape prin fugă. Decide într-o clipă să o ia pieptiş spre înălțimi, trupul său este mai uşor și mai agil, are o șansă în plus în acest fel. Urmăritorul, fără îndoială un războinic cu legături întunecate, se apropie. Este din altă cocă

decât orice întâlnit până acum, atât ca fizic cât și ca judecată. Poate doar sub zgripțuroaica vijelioasă, trimisă la marginea tărâmului luminii. Acum, voinicul este singur, însă.

Ferit încă privirii celui din spate, libreanul se cațără pe trunchiul unui brad înalt de unde continuă pe o stâncă. O înconjoară strângând până la sânge din degete și din picioare, rămâne atârnat pe o latură dosită. Numaidecât aude tropăitul namilei trecând prin apropiere, dar nu pleacă mai departe, ci rămâne locului și suflă zgomotos.

– Știu că te ascunzi aici. Cu cine crezi că ai de-a face? îi simte Nalbian rânjetul. Nici nu ai curaj să întrebi cine-ți va fi călăul! Încerci să îți potolești spaima, spunându-ți că nu este decât o vedenie, o mască, un bandit înalt... Ce zici? Vrei să știi dacă așa e? Vino să-ți arăt, dară...

Îi aude pașii grei cum încep să o ia în jurul stâncii.

– Hai să te ajut, înainte să-ți dai suflarea ca un iepure în ghearele vulturului. În amintirile voastre, scurte și fricoase, m-ați pus în basme. Ați socotit că mai sunt bun doar de speriat copiii. Că iese mereu câte un breaz din rândurile de lași ca să mă înfrângă. Râdeți la numele meu cu neghiobia celor care nu se mai pot crede atinși. Dar acum nu mai e nimic copilăresc, nu-i așa? Iar gura până la urechi se schimbă în sânge înghețat, prin vinele de cârpă, îl simți?!

De unde se ține cu ultimele puteri, libreanul îl vede ivindu-se și țintindu-l cu privirea, ca și cum ar fi știut mereu că se află acolo.

– Eu sunt zmeul! rage el cu ecou peste pădure.

În aceeași clipă, Nalbian își face avânt și sare în alt arbore, de acolo trece printre zeci de crengi, zgâriindu-se peste tot, pe frunte, obraji, gât, picioare. Și, apoi, ca o lighioană, tot în altul și-n altul, până nu mai reușește și se rostogolește-n țărână. Nu pierde vremea să privească în spate, unde ar vedea cum namila rupe cu brațele un copac mai subțire și-l aruncă spre el. Vârful acestuia îl lovește și-l trântește la pământ.

– Chiar slab nu ești, îți recunosc asta, se apropie zmeul încet, încrezător. Dar ce trebuie să înțelegi, este că nu ai nicio șansă. Mai este unul prin lume care crede altfel... O, cum va afla că se înșală

amarnic. Merge ca un mort viu de colo-colo, cu vise de măreţie şi curăţarea sufletelor cangrenate. Până când o să vadă ce-nseamnă să ne ameninţe cineva „gazdele“, începe el să râdă. Abia a zgâriat suprafaţa şi deja lumea fierbe sub puterea noastră.

Ajunge lângă libreanul nemişcat și ridică spada. În ultimul moment, voinicul se întoarce și îi prinde genunchii într-o foarfecă din picioare. Soldatul întunericului se prăbuşeşte surprins, dar braţele sale cât buşteanul nu îi permit lui Nalbian să mânuiască sabia. Acesta nu mai are de ales, decât să-l împingă la vale cu o sforțare supraomenească. Apoi reia sprintul îndârjit, apărând și dispărând prin perdeaua de arbori.

– El e... se ridică zmeul, turbat. Tu eşti!! urlă cât îl ţin puterile. De cum m-ai atins cu pielea ta câinească ţi-am simţit sufletul unsuros, stârpitură de om!

Cursa ia altă turnură. Creatura este întărâtată și aruncă strigăte înfiorătoare. Nalbian şerpuieşte printre stânci, peste gropi, dintr-un pâlc de copaci în altul, dar zmeul pare să-l împresoare din toate părţile.

– Tu ne-ai ridicat, vierme nesăbuit, cum de mult nu am mai tras sevă în lume. „Neliniștitul“, îți spunem în bezna nopţii. O să-ţi pun carnea pe băţ, să vedem toţi cum prinde tihnă stârpitura din Smarald! Cumva îmi pare rău că nu ne-ai zgândărit mai mult, că te-ai oprit aici, şuieră cuvintele din stânga şi din dreapta, obligându-l pe librean să schimbe direcţia, cu răsuflarea din ce în ce mai grea. Ca să ne poţi cunoaşte adevărata putere, asta e încă nimic. Cum suntem în stare să creștem până la nori și înapoi, gata să spulberăm oştiri și cetăţi, dintr-o suflare!

Nalbian ajunge în dreptul unui parapet aproape drept, ale cărui înălţimi nu se dezvăluie privirii. Deși ar mai avea variante, preferă să escaladeze peretele de piatră, la baza căruia apare curând și zmeul.

– Aici, în lehamitea asta de munţi, abia ce-am prins coajă, din mâzga barbarilor cu sclavi. Aş fi vrut printre asasini, războaie sângeroase, sadici de primă mână... Dar merge și-așa, decât nimic, ar trebui de fapt să-ţi fiu recunoscător, ce zici?! Vino, dar, să-ţi

mulțumesc, comentează ironic, apoi face un salt nefiresc, aproape să-l ajungă.

– Aș putea să-ți mulțumesc și eu... Acum știu că traficanții sunt aproape, aruncă libreanul printre dinți.

Zmeul mârâie nemulțumit de situație.

– Deci, ai venit să eliberezi pe careva din robie! Mă întreb pe cine, să merg apoi să-i despart capul de trup. Păcat că nu vei mai apuca să-l vezi nici măcar așa.

Cei doi se cațără mai departe, Nalbian menține distanța. Ambii caută cu ardoare susținere în piatra alunecoasă, nu este ușor pentru niciunul.

– Știu ce te-ai gândit, că pe zidul ăsta vom fi mai egali. Te duce tărtăcuța, o să ți-o-nfig eu în par acuș!

– De șobolani și căpușe scapi cum poți. Nu sunteți altceva decât niște paraziți pe mințile nefericiților, vă hrăniți din slăbiciunile lor și-i otrăviți ca pe muște agățate în pânze de păianjen.

– O să plătești scump vorbele tale, te voi face să suferi! Dar nu e nevoie să-i înveninăm noi pe broscoii fără suflet, se descurcă și singuri, rânjește zmeul cu ochi de șarpe.

Lupta se dă între rezistența fizică și agilitatea de cățărare, însă Nalbian nu vrea să aștepte deznodământul care poate foarte bine să-i fi defavorabil. Pândește războinicul întunericului să-și caute o priză mai dificilă și sare peste el. Surpriza este totală, iar miza libreanului corectă, deși nebunească: zmeul se ține bine și este furios.

– Chiar m-ai făcut să cred că nu ești un laș, îl întărâtă voinicul. De ce nu te-arunci în prăpastie, să terminăm cu asta amândoi?

Namila fierbe de mânie, rage și se scutură turbată. Nalbian, de pe spatele său, îi scoate spada de la brâu și îl arde la încheieturile ambelor mâini, apoi face un salt mortal. Zmeul cade în hăul suficient de adânc acum și lovește pământul într-un urlet asurzitor. Libreanul rămâne agățat în două degete de un ciot, cu mari străduințe reușește să se prindă suficient de sigur ca să poată considera pericolul încheiat.

Coboară încet, cu inima în gât de la efort și consum nervos. Îi este greu să privească în jos, spre trupul părăsit pe veci de orice l-ar fi animat. Îl apasă un sentiment de vinovăție și repulsie pentru ce a făcut, nevrednic să se mai simtă un suflet al luminii. Ajuns lângă zmeu observă însă că nici el, ca niciuna dintre creaturile întunericului de până acum, nu sângerează. Rănile și spada sunt pătate cu un lichid vâscos, negru și rece. Rămâne totuși confuz în fața leșului care, nu mai demult de câteva minute, i se adresa în grai omenesc. Croncănitul scurt al șoimului de mai devreme îl anunță că a privit toată întâmplare din creștetul unui brad.

Se reculege rapid și, cu arma inamicului înfrânt pe umăr, urmează direcția din care s-a ivit acesta. Nu durează mult până zărește, la vale, printre stânci bine alese, vârful unui turn de pază. Soarele trece de partea cealaltă a muntelui, astfel că se simte mai protejat în coborâre. Intrarea aceasta, o despicătură de râu, o găsește însă strâmtă și bine păzită. Se furișează pe muchiile înalte, nu găsește loc de săritură. Ocolul este lung, până când zidul se lasă, în sfârșit, pentru o pantă cât de mică. Se apleacă să o studieze, dar este imediat zărit de trei gărzi.

– Care ești acolo? întinde imediat unul arcul.

„Ahh! Trebuie să joc, altfel pornesc alarma și nu mai intru“, gândește iute libreanul. Își aruncă repede spada și o leagă pe a zmeului. Iese netulburat le vedere și face o săritură curajoasă, să își arate alura puternică.

– Vin din partea zmeului, îi anunță Nalbian fără teamă, din vârful săbiilor ațintite asupra lui.

– Cine ești? El unde e?

– De când trebuie să vă dea socoteală? Am fost trimis să vorbesc regelui.

Nelegiuiții nu coboară garda, ci se strâmbă colțos. Libreanul duce încet degetele pe mânerul spadei.

– Probleme, căzăturilor? Vreți să aflați cum luptă frații zmeului?

Doi dintre ei fac semn celui de-al treilea să rămână pe poziție, apoi se retrag câțiva pași.

– Ce facem cu ăsta...

– Are armă ca a lui. Iar, cine poate ști de zmeu și să scape, altfel decât să fie cu noi?

– Ce vrei tu de la Aharr? se apropie ei și ating brațul celuilalt să lase sabia.

– Adică? Vreți să știți de noile alianțe înaintea tartorului vostru? se încruntă Nalbian.

Soldații tot nu sunt convinși, dar par să cedeze.

– Mai vedem. Mergem împreună. Tu, rămâi aici, ordonă cel mai bătăios.

„Repede, gândește“, se frământă libreanul, încercând să înainteze sever și indiferent. „Presupunând că mă voi afla în fața tiranului, deși, mai degrabă, mă vor păcăli cu vreun alt bandit. Ce am de făcut? Îmi vor lua spada... Ascund briceagul în ghete și-l prind în strânsoare, când ajung lângă el. Ceilalți pot crede că sunt în stare să-l ucid. Ăsta e un plus. Dar nu ar însemna nimic pentru scursurile de aici, imediat s-ar așeza altul în locul lui. Îl țin prizonier, să elibereze sclavii? Câte închisori de robi n-or fi în regatul ăsta ticălos, ca să pot face față... câte zile? Și unde să fugă amărâții, cum îi pot eu apăra apoi? Greșit, greșit...“

– Micul dar longevivul nostru teren de... afaceri, horcăie cu pieptul umflat cel care pare un fel de căpitan, arătând spre marginile încă depărtate ale unei așezări. Regatul sclavilor! Hehe, păi al lor este, nu-i așa? se amuză copios. De unde vii? Bine, ne spui îndată... În ultimii ani o luase în jos „negoțul“, dar, acum, cu noua schimbare, vom înflori din nou!

Nalbian strânge din dinți, cu dorința de-a se-nfige în gulerul traficantului.

– Normal că ne vreți aliați. Iar multora, chiar dacă nu fac pasul, crezi că nu le convine? Ha, cum altfel am spori noi, dacă nu cu galbenii lor?

Celălalt bandit pare însă pe gânduri și nu întârzie să își manifeste îndoielile:

– De ce ai pielea jupuită, pe unde-ai trecut? Cum de nu știm de oamenii zmeului?

Voinicul socotește că a venit momentul. Cotitura umbrită se potrivește, trăznește superiorul mai puternic la trup în barbă, iar

acesta cade lat. Apoi se-ntoarce fulgerător cu sabia la gâtul celuilalt, înainte ca nelegiuitul să o poată manevra pe a sa. Îi cere să-și rupă din haină, iar din petice le strânge călușuri la gură. Le prinde mâinile la spate cu brâurile lor, îl trezește pe cel doborât și îi împinge prin pădure.

Ajuns destul de adânc, îi obligă să se așeze, iar el se trântește la distanță, rezemat de un copac. Caută cu ardoare cea mai bună idee, își ține fruntea între palme și coatele pe genunchi.

– Mhpf ha pfha, se aude traficantul mai bățos.

Nalbian nu-i dă întâi atenție, apoi, enervat, se duce și-i trage călușul.

– Vorbește, canalie...

– Ce te gândești, voinicu' lui pește prăjit, râde el deșirat. Habar n-ai de regula de aur, așa-i?

Libreanul așteaptă încruntat.

– Nu, nu are! Hah, prostovane! Sau poate că o știi... se oprește brusc banditul. Dar ai pe careva înrobit, se dumirește el.

Nalbian s-a gândit deja la asta: pentru a nu pune traficanții pe jar că s-ar putea întoarce cu armată, iar aceștia să ia măsuri necugetate ori să fugă prin alte zări, le va spune că a riscat pentru cineva drag.

– O să intru în temnițele voastre mizerabile și-i vor reda libertatea, se preface libreanul că nu vrea să specifice dacă este un el sau o ea.

– Atunci, nu ești niciun erou, scuipă spre el soldatul lui Aharr. Nu că mi-ar păsa mie, nici nu vei trece de gărzi. Dar vrei să osândești la moarte un alt sclav, practic cu mâinile tale.

„Asta era, deci! Regula lor scârnavă de aur... La fiecare evadat, un captiv ucis.“ Îi împinge călușul înapoi și se întoarce la locul său. „Pentru prima dată mă găsesc într-o situație imposibilă, pe mâna mea“, își bate capul înciudat și nervos. „Nu este nimic de făcut aici. Nu momentan“, se vede nevoit să recunoască și se pregătește să părăsească din nou locurile acestea, fără să poată face nimic. „Mă voi întoarce. Nu o să am pace până nu găsesc o cale, chiar dacă în apropiere nu este niciun neam suficient de puternic și dornic să pună capăt barbariei acesteia.“

La lăsarea întunericului se strecoară încet, fără grabă, în afara marginilor ticăloase. Escaladarea unui perete de piatră nepăzit, în noapte, este cea mai sigură ieșire. Nu întâmpină alte neplăceri. Bănuiește că nu există nicio fântână în „Regatul sclavilor", după numărul mare de izvoare și venirea sa diferită din tărâmul Blajinilor. Odihnește doar câteva ceasuri și continuă mâhnit coborârea, în căutare de poteci. Aude lighioane și chițăit de pricolici, dar se ferește din calea lor, cu mers vigilent și cățărat prin arborii groși. Din vârful unuia, zărește a doua zi, pe la amiază, un luminiș cu refugiu de popas, spre poalele muntelui.

Aici găsește, într-adevăr, fântână. Este singur, probabil oricum nu trece mai nimeni, doar bandele de traficanți. Cerul este mohorât, din când în când stropește pământul. Atinge fântâna și, cu inima bubuindu-i în piept, se gândește la Libra. Cu o lacrimă pe obraz, se roagă să o regăsească la fel cum a lăsat-o. Alege în minte fântâna atât de dragă din ceairul drumeților vechi. Apa din puț pare să se retragă, dar revine imediat la loc. „Asta ce-ar mai fi", tresare Nalbian. Mai încearcă o dată, încă o dată, același rezultat. „Nu se poate", se trântește el pe prundișul umed. Se ridică însă imediat și aruncă spada zmeului cât colo. Cugetând mai bine, se duce să o îngroape, pentru a nu mai fi găsită.

Apa fântânii se dă acum la o parte ascultătoare, iar libreanul rămâne cu ochii pierduți în adâncurile întunecate. „Trebuie să știu", își spune el. „Trebuie să văd ce se întâmplă prin ținuturile Smaraldului. Poate puțin și-ale Rubinului". Prima alegere este drumul pe care a venit, pentru că își amintește popasurile prin care să revină la suprafață. Se răzgândește. „Aș vrea să văd locuri înainte luminoase, să-mi spună cât de lungi sunt brațele năpastei. Și dacă cele mai mari împărății sunt, într-adevăr, în război. Știu... Colinele Mioarelor." Pentru acest lucru așteaptă întărirea serii, neputând controla o ieșire discretă la capătul necunoscut al tunelurilor fermecate. Își imaginează hotarul Rubinului cu Smaraldul, în dreptul ținutului povestit de Getozak, și sare.

De partea cealaltă, iese în sfârșit cum trebuie, aterizează în șezut pe marginea de piatră a unei alte fântâni. Se lasă însă imediat să cadă pe spate, trezindu-se în fața unui șir de trecători. Din

spatele zidăriei rotunde, ridică încet capul să observe unde se află. La câțiva pași trece un drum lat, de legătură între așezări mari. Pe el pășesc încet, într-o procesiune, oameni cu pelerine subțiri, deschise la culoare, încolonați și cu lumânări aprinse în mâini. Murmură un cântec de cinstire și amintire care-i dau fiori libreanului. O fetiță l-a zărit, se întoarce curioasă spre vizitatorul apărut de nicăieri. Mama ei întinde mâna și o reintroduce părintește în șirul de lumini sobre, fără să-l vadă.

Noaptea aceasta își plânge dispăruții. Nalbian se apropie cu mâinile împreunate pe poale și capul lăsat în semn de respect. Privindu-i, le poate citi o suferință recentă în care rămân afundați. Cineva se apropie și îi propune cu plecăciune o pelerină și o lumânare. Le acceptă tot cu o plecăciune, apoi intră în convoi fără să-și tragă gluga pe cap. Se simte pătruns și îi urmează tăcut. Nu-i este greu să-și imagineze motivele. De-o parte și de alta mai apar alți oameni, sunt la o răscruce de drumuri. Oprește lângă un drumeț coborât de pe cal, atent la ceremonie.

– Nu cunosc, sunt călător, ce s-a întâmplat aici? îi tremură libreanului vocea.

– Pentru bătălia cu o oaste de-a fostului împărat, răspunde spășit omul. Nemiloasă luptă. Au fost atacați pentru că n-au vrut să cedeze. I-au respins... dar cu ce preț? A rămas câmpul roșu după ei... Nenumărați soți și flăcăi ce nu s-au mai întors.

Nalbian simte că-l năpădesc lacrimile.

– Da, fiul meu. Mai bine lacrimi decât răzbunare. Au fost trei ținuturi aici să-i țină piept; din păcate, celelalte caută să plătească înapoi, cumva. Dar se aude că nebunul de Folla o să le-o ia înainte și se va întoarce, vai și-amar...

Libreanul reintră în șirul lung, interminabil. Își ridică gluga domol și se lasă bântuit de amintiri, de regrete și de cuvintele tuturor celor întâlniți, de absolvire, de învinovățire, de încurajare, de disperare. Se oprește târziu, la poarta unui țintirim, unde rămâne pe margine. Ceilalți înconjoară locurile de veci și încep să lase lumânările într-un cerc mare de licăriri galben-roșiatice. Nalbian o așază pe a lui pe unul dintre stâlpii de intrare, precum și

pelerina pe speteaza gardului. Închide ochii pentru o clipă și se retrage trăgând aer în piept, căutând cugetul limpede.

– Încotro pot ajunge în Colinele Mioarelor? găsește să întrebe pe cineva dintre cei care pleacă.

– La vecini, în Smarald? E chiar încolo, câteva ceasuri.

Singur, prin întuneric, în pelerina Blajinilor și fără nicio armă asupră-i, Nalbian se îndepărtează încet pe drumul ce se arată neumblat de ceva timp. Silueta sa se contopește cu negura nopții, lăsând în urmă doar o liniște asurzitoare.

Ler cu dor, inimă de vânt

Nici Colinele Mioarelor nu le găsește precum a primit povestirea, nu mai demult de un an. Peisajul mirific respectă întru totul admirația recunoscută până departe, dar oamenii sunt abătuți în așteptarea de zile nefaste. Deși nu au fost lupte, se fac pregătiri în lung și-n lat, tinerii agită arme, se antrenează. Libreanul trece printre ei, vede fără să-nțeleagă, aude fără să priceapă, totul se derulează ca printr-un vis lent și greoi. Multe turme de oi sunt lăsate de izbeliște, trec soli și soldați, se ridică turnuri. Un călător povestește tuturor că cineva, undeva, a fost atacat de o lighioană nemaivăzută, cu ochi aprinși, gesticulează și desenează în țărână pricoliciul.

Nalbian trage la o stână în mijlocul naturii, are nevoie de o noapte întreagă de odihnă ale trupului și minții. Înainte de zorii zilei, repetă călătoria obișnuită deja și iese prin fântâna de pe malul Mărgăritarului. Gâtuit de emoție, privește atent în jur și se mai liniștește, nevăzând momentan nimic schimbat. Cântecul cocoșilor din Libra aduce urechilor sale cele mai frumoase note pe care le-au auzit de mult, de foarte mult timp. Se apleacă deasupra râului aproape plângând de bucurie, își clătește ochii cu apa rece și plină de prospețime. Nu zăbovește mult, se îndreaptă ca din arc, îngrijorat încă, pregătit să fugă spre casă. Din drum apare mersul legănat al unei bătrâne venite să ia apă. Este mătușa Mira, iar libreanului îi vine să o ia în brațe. O așteaptă surâzând să ajungă lângă el, dar femeia nu spune nimic, îl studiază precaută și trece mai departe cu o binețe scurtă. Se oprește apoi țintită locului și se întoarce cu ochii mari:

– Tu ești, mamă? Nalbian, puiule?!

Bătrâna lasă ulciorul și începe să plângă. Nu mai poate spune nimic. Voinicul o îmbrățișează și o liniștește.

– Am... am crez... crezut că, suspină ea, într-un final.

– Știu, mătușă. Dac-aș fi putut să trimit vorbă...

– Ești așa mare acum... bărbat în toată firea...

O ajută să ia apă și o conduce spre casă. Fața lui se luminează în apropierea curții, așteptând să întâlnească privirea mereu veselă a lui moș Zeze. Femeia îi înțelege gândurile, dar, înainte să deschidă poarta, lasă capul în jos, clătinându-l încet și trist. Nalbian înțelege imediat, primește vestea ca o săgeată în mijlocul stomacului.

– Nu... șoptește el îndurerat.

O lasă pe bătrână cu unul dintre veri, sosit între timp, și pleacă încet spre ai lui. A aflat deja că toți ceilalți sunt bine, iar Cassia și Rogozis s-au mutat la casa lor și așteaptă un copil. Un ochi râde, altul plânge. „Moș Zeze... unul dintre puținii oameni care puteau învăța lumea să fie mai veselă“, regretă el că nu l-a prins mai mult acum, la ani mai copți.

Își vede tatăl încă din poartă. A ieșit să dea drumul la gâștele și rațele vociferante, iar ulcioarele îl așteaptă în fața prispei. Treburile lui de altădată.

– Am venit să dau o mână de ajutor, intră Nalbian abia abținându-și lacrimile. Tătâne-său, după clipa de mirare, tăbără pe el, îl strânge-n brațe fără oprire și-l sărută pe frunte. Din casă răzbat castroane sparte, în fuga mamei care iese în hohote de plâns.

Seara, taverna se anunță ca de sărbătoare. Nu pregătește nimeni ceva anume, ci, pur si simplu, toată lumea se strânge cu mic cu mare, de bucurie și ca să afle întâmplările din lumea largă. Obiceiul vechi al Librei în astfel de situații. Nalbian știe deja că este și o gură de aer în grijile lor zilnice față de amenințările recente, mai apropiate sau mai depărtate. Toți bărbații în putere sunt înarmați, voinicul privește atent spre cuiele goale de la intrare unde nu mai sunt lăsate tăișurile, ca altădată. În turnul cu clopot rămâne de veghe Pekigis, iar la intrare Beryan cu alți flăcăi noi.

Este întrebat de sosirea neașteptată în mers la picior, dacă a trecut prin Rodul Pietrei sau Gorudava. Oferă explicații sumare, cât mai credibile. Cassia, în rochia-i largă, nu pridideşte să-l ia de gât, de umeri, să-l prindă de braț.

– Dragul meu frate... Greu îmi e să-ți mai spun „frățioare“, dar să știi că asta nu schimbă nimic, râde ea și-l ciufulește pentru prima oară de la revenire. Uită-te la tine, ce-ai făcut pe-acolo? Ai mutat pietre de moară? Te-ai bătut zi și noapte?

– Nu știu, soțioară, dar Getozak nu cred că mai are curaj să lege trântă cu el. Eu, nici atât, zâmbește cât se poate de serios Rogozis. Nu ți-a fost ușor, pesemne, ți-ai cam pierdut figura feciorelnică, glumește cumnatul ridicând paharul.

A trecut deja pe la toată lumea, s-au îmbrățișat, au depănat pe fugă scurte amintiri și ultimele noutăți. Adenil și Deliza stau de partea cealaltă a mesei. Regretă lipsa lui Brosoc și a lui Getozak, își pune în plan să-i viziteze cât de curând. Se vorbește mult, câte puțin din toate, dar se așteaptă venirea înțelepților. Care, când au auzit de lucrurile serioase aduse de Nalbian, au cerut sfat deschis pentru noaptea aceasta.

Bătrânii nu întârzie mult, urmați de Eusten și jupâneasă. Blândă, ca de obicei, duce pe umeri tristețea nerevenirii fiului de la Karivatra și nici a bărbatului plecat după el încă din iarnă. Oamenii încep să se așeze în cerc, care pe mese, care pe scaune, pervaze. Vifon, vraciul, moș Tiriza, mama Rebea și Eusten se așază în mijloc, iar în fața lor, printre ceilalți, stă Nalbian.

– După cum ai aflat deja câte ceva, suntem în grea cumpănă, cuvântă primul moș Tiriza. Sunt timpuri tumultoase, erau încă de la plecarea voastră. S-au adâncit apoi și au înspăimântat, pentru ca, acum, să regăsești Smaraldul precum sloiurile de gheață, iarna, pe Mărgăritar: spart în bucăți și în derivă. Nu știm ce ne rezervă viitorul imediat, nici noi nu suntem feriți, chiar dacă avem noroc de ținuturi cu capul pe umeri și încă-n puterea celor drepți.

– Am întâlnit asemănător, în bucata de lume parcursă în ultimele luni. De ce nu se potolesc, odată valul trecut? Ce-i împiedică acum să se așeze la tratative?

– Într-adevăr, până nu demult, nu puteai ști cine ți-e prieten și cine dușman, intervine Eusten. Așa de iute aluneca balanța de-a lungul și de-a latul împărăției... acum istorie.

– Ca toată lumea de bună credință, și noi ne-am pus nădejdea în mintea de pe urmă, oftează mama Rebea. Nebunia s-a mai domolit, dar inimile rămân tulburi.

– Lucrurile de genul ăsta nu sunt niciodată simple, cugetă Vifon. Cum mărturisesc și cărțile, astfel de rupturi stârnesc cutremure îndelungate. Iar, dacă părțile rămân ostile, neîmpăcate...

– Ei, aici e, preia moș Tiriza. Ce-a mocnit înainte, mai pe ascuns, mai la suprafață, Novarin a știut să lăse să se întâmple. Numai că nimeni nu a întrevăzut o așa pornire. Ce ne așteptam să se schimbe cu anii, s-a bulucit în câteva luni. Cu patimă, cu nerăbdare și, nu în ultimul rând, cu multă mânie. Pentru că aceia înveninați, nesăbuiți sau ticăloși, ei sunt cei care au profitat, au prins ceva putere și o caută în continuare. Dacă înainte erau puțini, divizați și slabi, iar pe noi ceilalți ne știau mulți și uniți, acum rândurile lor au crescut în același timp cu nedumerirea și rătăcirea noastră. Astfel că, da, vor încerca pe mai departe ce știu ei mai bine, doar că vânturile și-au mai arătat fața, nu mai sunt surprize de la o zi la alta.

– Cât de sigură e partea aceasta, ce hotare avem?

– Există un echilibru în jurul nostru. Verobostes și celelalte căpetenii din ținuturile unite ale Smaraldului de mijloc țin momentan piept provocărilor. Destul de mari însă, astfel că trebuie să fim pregătiți.

Nalbian a citit deja îngrijorarea pe fețele tuturor, încă din decursul zilei. Rațiunea sa începe să caute rolul cel mai potrivit pe care îl poate avea pe mai departe, aici, în Rodul Pietrei sau la orice hotar în nevoie.

– Iar Rubinul e în genunchi, adaugă Eusten.

– Am văzut, răspunde voinicul cu întristare. Un cârmuitor turbat de pierderea împărției... Iar, în nebunia lui, se aude că strânge armată mare, să năvălească peste tot ce-a pierdut.

Librenii suspină neliniștiți.

– Asta ne mai lipsea, război la marginile Smaraldului. Dacă i se iau mințile de tot, ne putem aștepta să...

Eusten este oprit cu blândețe de brațul vraciului. Înspăimântarea oamenilor nu este de niciun folos.

– Dragul nostru flăcău și oștean de fier acum, Nalbian, continuă moș Tiriza. Cred că e momentul să ne spui mai pe larg din ce ai găsit prin lume.

– Am plecat pe urmele unui mit, își începe voinicul povestea. Unul pentru care am găsit... scrieri de adeverire. La Karivatra sunt multe biblioteci și...

Nalbian îi poartă pe libreni pe firul aventurilor sale. Păstrează înclinația de a dilua detaliile greu de crezut, precum și descrierea creaturilor întunericului. De a căror existență a fost și el surprins să afle, dar care nu ar trebui să reprezinte o amenințare. Un fel de relicve din timpuri necunoscute, ce încă bântuie pământul, înlesnite de răutățile oamenilor. Eșecul apei vii este rezumat în dificultatea găsirii ei, probabil bine ascunsă lumii. Fără zâne, cai năzdrăvani sau meleaguri fermecate. Vifon îl privește senin și pătrunzător, înțelege mai multe decât spune voinicul.

– Nu vă ascund că mai este o cale spre această minune, de care acum sunt încredințat că există, încheie Nalbian. Și pe care nu aș ezita să pornesc, de-ar fi să pună capăt primejdiilor.

Librenii comentează până târziu în noapte, au primit mai multe și mai neobișnuite vești decât se așteptau. Ideile se amestecă, oamenii fac legături, asemănări, scenarii. Nalbian le privește chipurile obosite, neliniștite, cu mult mai puțină aplecare spre glume și ciocniri de pahare față de alte dăți. Apoi vede mâna Cassiei oferind mângâiere pântecului cu suflet nevinovat, în timp ce vorbește cu alții despre pericole și grozăvii. Gândurile i se tulbură, pornesc pe nesimțite spre zările apusului.

Dimineața iese ca pe vremuri, înainte să crape de ziuă. Deși puțul de la conac este bun acum, preferă să aducă apă de la fântâna din ceair. O găleată pentru acasă, alta pentru mătușa Mira. Coboară colina mică spre râu, dar se oprește și se așază, parcă vrând să admire apele Mărgăritarului cu podul cel vechi. Sau să rememoreze întâlnirea dintâi cu Philena și ursitoarele. Cumva însă așteaptă altceva, fără să-și recunoască nici lui însuși ce. Până îi aude pașii, întoarce capul și o vede apropiindu-se, la ceasul obișnuit. Melbeea înaintează încet, îl depășește și își umple ulciorul sub privirile sale înfiorate. Din când în când fata îi caută și ea chipul, ca într-o

recunoaștere pierdută. Revine și i se alătură pe poteca umezită de roua dimineții, între tufe înflorite.

– Aici, acum trei ani, am aflat prima oară despre ce-avea să mă cheme, grăiește voinicul, după mai multe clipe de tăcere.

Melbeea îi privește profilul drept, apoi îl studiază din cap până-n picioare.

– Te-ai schimbat, Nalbian...

Urmează alte clipe de contemplare spre fântâna înconjurată de bolți naturale ce încep să mijească verde în primele raze de lumină.

– Ai găsit ce căutai?

Adâncimile ochilor lui negri sunt de cărbuni aprinși, cu dor mărturisit și totuși neîmpăcat, înlănțuit în mijlocul altor vâltori. Îi întâlnesc tăcuți pe ai ei, albaștri miez de-azur. Nu are un răspuns. Se apleacă domol, cu un tremur uitat, dorește să-și unească buzele de ale Melbeei. Aceasta înalță însă mâna și îi atinge gura ușor, cu degetele ei mătăsoase.

– Ești încă în alte ape... șoptește ea.

Privirile continuă să-și vorbească, să se caute, să se dorească. Tânăra se ridică încet și îl lasă în urmă, păstrând un zâmbet duios și înțelegător. Nalbian se-ndreaptă și el, într-un târziu, cu picioarele grele, dar inima și mai împovărată.

La amiază trece pe la conac și pavilionul gărzii, apoi se îndreaptă spre intrarea ruinelor. Este pregătit să intre în post, dar Eusten l-a refuzat pentru zile de odihnă. Încă de la distanță, îi observă pe Cărămidari și câteva ajutoare trebăluind de zor în preajma zidurilor vechi ce primesc o nouă viață, sunt reconstruite. Nu este ceva ce-ar fi dorit să vadă vreodată, se scutură în sinea lui ca în urma unui duș mai rece decât până acum. Unul dintre Cărămidari, apăsat și el de vremuri, i se adresează preocupat:

– Timpuri noi, măsuri noi... Sau vechi, rostește el un mare adevăr.

– A fost atac spre Brazi, intervine alt Cărămidar. Respins și ăsta, dar Negru a aflat că e plecat Verobostes. Grăbim zidurile.

I se adresează fără notele urâcioase de altă dată, ba chiar sesizează o urmă de respect. S-au mai maturizat și ei, și el, probabil

nici atitudinea lui nu mai permite vorbe goale. Nalbian se face imediat util şi pune piatră peste piatră, deşi tot ce simte este să le dărâme cu mâinile, cu picioarele, cu barosul.

O săptămână mai târziu, peretele de apărare porneşte din malul Mărgăritarului și acoperă jumătate din latura de miazănoapte a Librei. Carele vin greu, adună rocă de-a lungul râului și dinspre munți, unde primejdia este în creștere. Nalbian se împarte între datoria gărzilor, planificări strategice și forță de lucru, călare acum pe o bucată de zid.

– Ia uite, de unde-a scăpat, se aude Jilop.

Voinicul se întoarce și-și vede năzdrăvanul păscând agale pe marginea drumului mare spre pădure.

Retrași în spatele hanului vechi, unde altădată păşteau bătrâneii lui Arbopyn, Nalbian și Amurg pot discuta feriți de urechi întâmplătoare.

– Jaba? rostește libreanul prima întrebare care-i arde buzele.

– Am fost mirosit când eram slăbit, a trebuit să îl feresc din calea mea. Mi-au luat urma căpcăuni și alte pocitanii, până am prins iar putere să zbor. Jaba nu mă poate stăpâni și nu i-aş fi putut pierde cu el pe spate, dar l-am lăsat pe drumuri liniștite, aproape de Smarald. Are toate calitățile să ne ajungă.

Nalbian rămâne pe gânduri. Amurg i le intuiește, ca de obicei:

– Aici, cale lungă în jurul Librei, locurile sunt curate. Nu am simțit nimic, n-a avut ce mă adulmeca.

– Dar acum ei știu de tine…

– Da.

Voinicul trage adânc aer în piept și se prinde hotărât de brâul reînarmat din atelierul Fierarilor.

– Asta nu face decât să-mi întărească decizia luată. Cât sunt în vigoarea trupului, altă dată ar putea fi prea târziu. Dragul meu fermecat... am decis să plec spre soare-apune.

Amurg necheează ușor, parcă așteptându-se la asta.

– Iar eu te voi însoți.

Nalbian îi înconjoară grumazul în timp ce privirea caută spre coborârea soarelui.

– Ar mai fi ceva, se aude o voce cristalină.

Se întorc luați prin surprindere. O înfățișare suavă, o tânără cu păr bălai și ochi castanii ca două mărgele, s-a înfiripat de nicăieri, în rochie simplă pe trupul grațios. Chipul îi este senin până la inocență, cu o căutătură însă vie, adâncă.

– Zinavel, domnița mea, se lasă Amurg în plecăciune, lângă voinicul răpit de apariție.

– Da, se apropie ea să îi dezmierde coama. Am fost mereu lângă Lercudor, sub vrajă contra simțurilor iscoditoare.

Libreanul ascultă nedumerit. Mezina zânelor continuă:

– Nu am intervenit, îi alungă ea o îndoială gata să prindă contur. Ar fi însemnat să mă dezvălui. Am riscat de două ori numai: să te scot mai devreme spre Pelerini, din mijlocul pădurii năpădite de sângele negru, apoi am ținut pumnalul vânzătorului de sclavi, ridicat asupra fetei răpite.

– Da, luminile din codru... iapa înspăimântată... Și fântâna cu licurici?

– Nu, te-a chemat singură. Cum ți-au spus și Blajinii.

– De ce ai venit cu mine? De ce te arăți acum?

Zinavel zâmbește oarecum entuziasmată și părul îi lucește pentru o clipă, descoperind o legătură ca de sori minusculi jucându-i prin plete.

– Când întunericul prinde forțe în afara oamenilor, lumina îi caută să le deschidă mai abitir porți de vindecare. Nu să îi ia de mână, nu să îi salveze. Inimile lor trebuie să facă asta, așa cum tot din inimile lor s-au ridicat umbrele dintâi. Cât despre drumul meu alături de tine, Lercudor... Nalbian... pentru sufletele care ne caută, iar din aflarea noastră adună încercări nebănuite, ajutorul poate fi nemijlocit.

Voinicul intră în cercul de cuvinte ca-ntr-un șuvoi nevăzut de fluturi albi, veniți parcă să rupă toate lacătele minții. Și, totuși, senzația este de intangibil, că trec prin el și scapă mai departe, așa cum a observat și până acum în cuvântările zânelor.

– Apa vie... clipește el apăsat, descoperindu-și ochii uscați. Sunt responsabil?

– Ce-ai provocat tu, te urmărește numai pe tine.

– Povara vinovăției, știința de-a încerca și celălalt drum, înțeleg. Dar pentru cele abătute asupra altora?

– Dacă doar sufli asupra focului, nu tot uscăturile aflate sub el vor arde mai puternic? Și câți nu fac asta, încercând de fapt să-l stingă. Iar darul ierbii crescute apoi în loc, nu este același, deși venit mai repede? Este vină sau merit?

– Nici una, nici alta... face Nalbian doi pași gânditori, cu capul plecat. Dar m-am amestecat cu vântul, peste jar și scântei, iar flăcările-mi poartă numele. Îndrăzneala trebuie dusă până la capăt, onorate făpturi ale luminii... Voi merge mai departe.

– Alegerea-ți pleacă și de această dată din inimă cinstită. Ia aminte, însă, presimți prea bine, iar eu vin să-ți întăresc: negura trezită acum în lume va fi nimic pe lângă ce vei ridica în calea nouă.

– Mă tulbură, desigur, oglinda norilor de pucioasă care s-ar surpa peste pământ. Dar acolo, departe, până la ultima picătură de vlagă, îi voi trage după mine. Se vor strânge din toate zările omenești, pentru a mi se pune curmeziș mie.

– Și încă cum!

Pentru a doua oară în tinerețea lui, prin vinele sale începe să curgă cel mai viu rost, izvorât să dizolve din frământările lăuntrice. Ecourile, asemănătoare cu cele din pragul plecării spre răsărit, au preschimbat însă îndrăzneala în datorie și primejdia în sacrificiu.

– Am înțeles de ce ești aici, prea bună Zinavel... Să vii cu mine. Pentru balanța puterilor nefirești.

Zâna încuviințează blând, pare pregătită de drumul anevoios.

– Iar tăria brațelor tale va crește și mai mult, Nalbian. Tovărășia luminii îți grăbește anii și te scoate din rândul oamenilor obișnuiți.

– Să fie oare de ajuns? întreabă Amurg cu o notă nesigură.

– Nu, așa este, clatină ea chipul auriu. De aceea trebuie să facem întâi o călătorie spre miazăzi. Vei lăsa vorbă pentru dragul de Jaba, își merită odihna până ne vom întretăia din nou pașii, nu?

Cerul fără pată își schimbă culoarea, părăsit încet de albastrul zugrăvit cu pensula razelor de soare acum adormite. Departe, de prin văgăunile munților în puterea întunericului, din desișurile cele mai adânci ale codrilor posedați de sângele negru, se ridică țipete ascuțite, iar păsările nopții săgetează haotic văzduhul.

▪ ▪ ▪

POSTFAȚĂ

Alter ego contemporan

„Trăim ca să aflăm sau aflăm ca să trăim? Ce prostește sună...“, mă interoghez ca de atâtea ori, țesându-mi firul analitic în timp ce caut cu ochii soarele. Lumina puternică mă ajută. Ca și cum îmi arde cotloanele umbrite ale minţii, invadate de te miri ce paraziți, pentru a lăsa adevărul să curgă. Poate chiar ca să îmi strălucească, orbitor de alb, o revelaţie absolută ori să-i permită a ieşi mai uşor la suprafaţă, în caz că a fost mereu acolo, dar n-am fost în stare să o prind cu ambele mâini, iar acum alunec în semiobscuritate. „Fără lumină e întuneric“, gândesc de multe ori. „Important e că încă știu asta.“ Acolo, la sursa luminii, se află multe răspunsuri. Întuneric însă poate să fie fără niciun efort, prin lipsă. Acel tip de beznă inertă, nici caldă, nici rece.

„Adică... învățăm toate lucrurile astea, necesare supraviețurii și dezvoltării noastre, progresului mult dorit pentru tihna unei vieți asumat trecătoare și întâmplătoare, doar pentru că ne naștem și, pe cale de consecință, trăim? Cum ar veni, măcar să o facem confortabil. Sau avem lucruri de învățat, de descoperit, în noi și în lumea venită la pachet, pentru sensul existenței noastre?“

Mă uit fără să clipesc, nici nu vreau să clipesc. Îmi amintesc vag de niște pământ sub picioare, de ceva natură în jurul meu sau de vreo adiere de vânt, deşi nu le mai văd și oricum bănuiesc că le-am lăsat la intrarea în răstimp. „Dacă există nivelul doi? Iar noi stăm pe loc și ne gândim doar la o viețuire cât mai comodă, smulsă din ghearele suportabilului cu pereţi goi, ce aparent nu ascund nimic. Hm, evoluţionismul biologic cauzal, pe bază de accident primar, versus...“, gândesc, cu un mic rictus greu de observat în colțul gurii și privirea adâncită în cerul albastru, la Big-Bangul plin de necunoscute, inexplicabil, dar acceptabil ştiinţific prin pseudo-certitudini. Haina împăratului gol, cusută cu atribuiri de legi excepţionale, absurde şi imposibil de înțeles sau reprodus, întrucât, nu-i aşa, zice-se erau „alte reguli". Contradicţie, declinare fără adresă, predare de ștafetă în terenul „advers“. Deci, musai, totul

haotic, dar care, printr-o combinație unică, din infinite posibile, a dat un univers ordonat. „...versus inteligență și sens deplin al punctului de Creație, până la ultimul detaliu, cu misterele și minunile sale întru deschiderea și expansiunea inimii și a minții, inițial limitate sau presupus limitate. Vechea dezbatere. În care lumea, azi, înclină mai ușor și mai «pragmatic» spre supraviețuirea contextuală, arbitrară, dar social mulțumitoare...“

Simt că lumina, care acum mă învăluie din toate părțile, știe. Clar, limpede, încet și cald, transmite adevărul pe care mulți nu mai știm să-l căutăm, să-l simțim, în contrast cu absurdul și frica de incertitudine și incontrolabil, setea de putință în fața vulnerabilității imediate. Sursa puternică a soarelui a devenit un orizont alb infinit oriunde m-aș uita, iar eu sunt cumva în mijloc, deși nu reusesc să intuiesc vreunul. Unde mă aflu? Îmi amintesc un nume...

„De când să fie adevărul format din minciună? Lumina din întuneric? Totul din nimic? Nimic plus nimic tot nimic dă... Accident din praf stelar? Pe care, în mod conștient, să-l legitimizezi, să-l duci mai departe? Să fii singura conștiință, din infinitatea goală, martoră de nulitatea motivațională a armoniei rezultată din acest accident, dar să te bucuri de el ca și cum tu, așchie de seamă, ai căpătat din neant vreun sens?

Te ridici din țărână și mergi, alergi râzând nebunește, totul este frumos și pus la punct, gata să primească însemnătate. Vrei să îți trăiești norocul. Te uiți în spate, nu vine nimeni să ți-l ia, nu e nicio furtună alergând după tine gata să te înghită, să consume accidentul. Te afli singura cuvântătoare și singurul lucid de toate și de sine însuși, iar accidentul e stabil și devine lege. Accidentul se poate observa. Gândește, e treaz, dar, surpriză, nu pentru mult timp. Descoperă că moare, conștiință după conștiină. Și nu mai are putere, e prizonier. Ah, cum ar cunoaște acum nevoia invincibilității, veșniciei, perfecțiunii. Care i-au scăpat accidentului inconștient, dar atât de semnificativ în rezultatele sale. Conștiința tributară haosului ar fi știut acum să fie creatoare. Dar tu, creatorul fără putere, ești rezultatul lipsei de creație, o lipsă virilă, fertilă și ordonată în același timp. Exact invers. Capcana perfectă, desenată fără cerneală, fără stilou, fără degetele care să-l țină. Dead end, într-

un gând care n-ar trebui să existe. Originea se volatilizează, dar tu eşti încă aici.“

La picioare îmi răsare din zgomotul de fond o carte de matematică. O ridic și răsfoiesc zeci, sute de pagini venite să mă tragă de mânecă. Un efort admirabil, imperativ, aplecat să transpună Misterul în șir de ecuații. Rând după rând transpiră strădania, cazna transformărilor, a fuziunii dualității insolubile. Din nou, ordinea post-inflexiune originară se așază mai mult sau mai puțin cuminte pe foaie, ipoteză după ipoteză. Iar ea va putea fi descrisă pe mai departe, în mii și mii de alte cărți, până la sfârșitul veacurilor, dacă se va construi mereu o lupă suficient de mare. Ce nu va dispărea însă niciodată este X-ul de pe prima pagină. Această variabilă necunoscută, această nepătrunsă și misterioasă „alchimie“ primordială, din nimicul oricărui Big-Bang inițial oricâtor ulterioare. „Știința nu poate merge decât pe un fir rupt la capăt, ca o coordonată ce nu poate coborî sub zero. Neacceptând, își arogă o misiune imposibilă, acolo unde se sfârșește puterea de înțelegere omenească și rezidă subtilul.“

Albul înghite maldărul de formule, e iar imaculat. Undeva se încrețește însă, o formă de cerc încearcă să se justifice. „Asta pentru că am vorbit de alchimie. Metamorfoza din filozofiile antice, traduse prin conservarea energiilor, transformări, cicluri. Hm, poate c-ar fi mai aproape de adevăr prin spirale... Acelaşi haos care se trezeşte, născut prin el însuși, fără niciun punct de plecare. O explozie de capacităţi infinite, evolutive, care ideatic pot tinde nestingherite spre omnipotență. Fractură logică și de bun simţ, ce lasă în urmă un fals demiurg, stăpân doar asupra țesăturii universului din care face parte, în afara căruia nu poate ființa. Șarpele, dragonul care-și înghite coada. Măcar imaginea aceasta veche admite Misterul.“

Împrejurul este iarăși neted privirii. Încerc, de ceva vreme, să mă scutur de prejudecăți, dogme și doctrine, fără să neg adevărul niciuneia care aduce pozitiv și sens tuturor părților, fără excepţie. Proces uneori dificil, deoarece mintea, în special când este fragedă, mai ușor trăiește și se modelează sub vântul care câștigă clipa. Binele însă poate fi reidentificat oricând: se simte, se recunoaște, îl știi pentru că nu aduce suferință, nu privează, nu înșală. Este natura

noastră intrinsecă venită din Creație și singurul adevăr absolut la care să ne raportăm.

Mă întorc asupra luminii. „Apoi, mai este întunericul care o rănește înadins, însămânțat de cugete schilodite, ignorante, îndrumate greșit sau poate doar neglijente. Acesta prinde rădăcini în adâncuri și umbrește cu ramuri de intenții nefericite suprafața. A, numele acela! Da, îmi amintesc unul, foarte demult… Nalbian… Și el a plecat să caute, să înțeleagă…“

CUPRINS